NEDJELJE I BLAGDANI U ŽUPNOJ ZAJEDNICI

IVAN HORVAT

godina B

209ps

Mi svećenici propovjednici rijetko jedni druge čujemo propovijedati. Samo iznimno jednog ili drugog na većim proštenjima. Nedjeljama je svaki od nas sa svojom zajednicom. To onemogućuje izravno uspoređivanje, obogaćivanje, poticanje i ispravljanje. Stoga su ovakve knjige u kojima revniji i ustrajniji propovjednici objavljuju svoje propovijedi doista dragocjena literatura osobito za druge propovjednike. Ovaj pak cjeloviti niz homilija samoborskog župnika Ivana Horvata je i više od toga. Ovo je plod neumornog i nenametljivog studija te će mnogim svećenicima i laicima na vrlo prihvatljiv način posredovati suvremena dostignuća osobito biblijske teologije na svima prihvatljivoj razini.

Ivan Horvat je čovjek prakse i čovjek knjige. Tipičan župnik nevelikog grada s bogatom i otmjenom tradicijom, faktor duhovne sređenosti, reda i povjerenja, no također čovjek kome je Evanđelje iznad svega te zna da se spasenje ne događa po poretku nego u avanturi traženja. Ove propovijedi možda neće uznemiriti ali će pobuditi zanimanje, privući na pozorno slušanje i prisiliti na priznanje. One bude poštovanje prema ozbiljnosti propovjednika koji ne improvizira, koji se ozbiljno sprema, koji poštuje svoje slušatelje smatrajući ih pametnim i kritičnim ljudima, te se kroz cijeli tjedan trudi, čita, misli i moli, kako bi ih u nedjelju što istinitije počastio izvornom i svježom hranom riječi. Stoga vrijedi očekivati i treći svezak.

Živko Kustić

IVAN HORVAT / NEDJELJE I BLAGDANI U ŽUPNOJ ZAJEDNICI

Izdavač:
ŽUPNI URED SV. ANASTAZIJE, Samobor, M. Tita 2

Odgovorni urednik:
Mons. IVAN HORVAT, župnik u Samoboru

Lektor:
Josipa Dimnjaković

Likovna obrada:
ANTUN HINŠT

Tisak:
»Zagreb«, Samobor

Tiskano dozvolom Nadbiskupskog duhovnog Stola u Zagrebu od 10. siječnja 1983. godine

IVAN HORVAT

NEDJELJE I BLAGDANI U ŽUPNOJ ZAJEDNICI

Ciklus B

SAMOBOR, 1983.

UZ DRUGI SVEZAK DJELA »NEDJELJE I BLAGDANI U ŽUPNOJ ZAJEDNICI« MISLI, PRIPOMENE, ŽELJE

Prvi je svezak propovijedi Ivana Horvata o nedjeljama i blagdanima preda mnom. Lijep za oko, ugodno složen za ukus, pregledan i jasan. Sretno dvojstvo, kerigmatski binom, vuče mi znatiželju od stranice do stranice. Uvijek je najprvo protumačeno Sveto Pismo, supstancijalna hrana svakog bogoslužja. Potom je slobodnije iskazana propovjednikova misao, osvijetljena životna orijentacija, Objava duboko uronjena u dnevni život i probleme. Obično u drugom prilogu i tumačenju autor donosi više primjera, citata, pomoćnih izreka i vlastitih domišljaja. No time nimalo ne snizuje snagu Poruke niti želi biti pametniji od Pisma.

Ovo djelo neće biti samo nužni propovjednički vademecum, knjiga široke potrošnje, pogodna za tjeskobne trenutke, kad manjka vremena. Znamo kako svećenici moraju kadikad na brzinu reći nešto o vječnomu. To je u biti tragično, ali se događa. Ova je knjiga ponijela dosta vječnoga svjetla i vječne pjesme. U njoj govori dobri Bog na svoj način — Objavom, i preko svećenika — hranjivim komentarom. Sve je uređeno da bude lako pamtiti, iznositi, uvjeravati. Jer ovo štivo prije svega postaje svećeničko meditativno štivo. Ono izgrađuje graditelja. Ono uči učitelja. Ono potiče na Kristov put i na prijateljstvo s njime prije svega svećenika. A i svakog čitatelja, recimo plemenitu redovnicu ili laika apostola, koji pokrenut pokreće, zapaljen pali, osvijetljen sja. U tom smislu smatram da je djelo samoborskog župnika, poznatog homiletskog pisca, čovjeka s terena ali i čovjeka razmatranja, neobično dobrodošlo. Neće se razočarati nad njim ni oni, koji će pronaći pokoju tiskarsku pogrešku. Niti oni, koji bi štogod prestilizirali. Bit će sretni što su u svakoj propovijedi — homiliji pod sigurnim vodstvom. Što su došli na bistra vrela. Što ne moraju drhtati pred prijetnjom kakva muteža i nesigurnosti, čega nažalost ne manjka i u tzv. katoličkim priručnicima. Spominjem ko usput da ovo djelo nije neki originalno zamišljeni ciklus. Takve su nam propovijedi nekoć ispisivali Toth, Lombardi, Laburu, Leppich, Sheen. Horvata vodi obnovljena liturgija. A to znači da je ovo mistagoški put prije negoli apologetski ili moralistički. Svaka će duša, koja traži kod oltara stol autentične Božje riječi biti s time zadovoljna. I zbog toga sretna.

Mijo Škvorc

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Kroz sve nedjelje došašća i u svim misama Božića uzimamo prvo čitanje iz proroka Izaije. U tim se odlomcima opisuje boravak izraelskog naroda u babilonskom sužanjstvu. Duševno je ozračje porobljena naroda sumorno i veoma teško. Oni su lišeni slobode, a domovina ostavljena u ruševinama. Pomiješani su s tuđim narodom, čiji jezik i običaje ne razumiju.

Poganski narodi gledaju u svojim bogovima svoje zaštitnike, a silan i svemogući Jahve kao da je napustio svoj narod. S pravom pravovjerni s psalmistom mole: »Suze su mi kruh danjû i noću, dok me dnevice pitaju: 'Gdje ti je Bog tvoj?'« (Ps 42, 4) Narod je obeshrabren, izgubio je nadu u oslobođenje. Od klonulosti duha do gubitka vjere jedan je samo korak.

Velika je opasnost za izabrani narod sam život među poganima. Rafinirana kaldejska civilizacija, bogatstvo Babilona, uvjeti života snažno na njih utječu. Neki se pomalo snalaze. Drugi dobro situiraju. Treći gotovo i gube volju da se vrate na ostavljena zgarišta.

Kad su se tako dobro ovdje snašli, imaju li što očekivati od Gospodina? Trebaju li Spasitelja? Nisu li, zahvaljujući svojoj snalažljivosti i lukavstvu, sami sebe spasili?...

Gospodin šalje svoje proroke koji »bude« narod. U srcima je njihova naroda nestalo prave vjere i nade. Proroci nastupaju u ime Božje i pozivaju narod na staru vjernost Gospodinu, koji je »vjeran svojim obećanjima«...

Nešto se slična događa danas i s Božjim narodom. Moderna civilizacija i tehnizacija života ugrožavaju vjeru i ljubav suvremenih kršćana.

Prva nedjelja došašća ističe potrebu da probudimo one koji su »zaspali«; da probudimo njihove savjesti i pomognemo im domoći se spasonosnog pogleda i naziranja na svijet i život.

Druga nedjelja došašća odgovara na mučna i teška pitanja: Da li nam je u tom današnjem svijetu uopće Bog potreban? Ako jeste, zašto? Što od njega očekujemo? Da li možda materijalno blagostanje i visoki standard života? Ili spasenje? Kakvo spasenje?

Treća nedjelja došašća doziva u pamet svakom kršćaninu veliku dužnost u tom svijetu: da bude svjedok Boga živoga, svjedok svjetla usred tame, preteča Spasitelju do svake duše s kojom dolazi u doticaj. Kao članovi Božjeg naroda nosimo veliko »zaduženje« — poslanje, da preko nas Krist lakše uđe u ljudske duše i da im bude na spasenje.

Četvrta nedjelja postavlja ozbiljno pitanje svima i svakom pojedinom: jesmo li svojoj okolini na spasenje ili na propast?

Što ćemo dakle učiniti? — Ostati u »starom Babilonu« zla i grijeha, komocije i osrednjosti ili ćemo se uputiti prema svom »Jeruzalemu«, vratiti se svome Gospodinu od koga nam jedino dolazi spasenje?

I ČITANJE: Izaija gl. 63

Više je puta Bog tijekom vjekova govorio čovječanstvu. Crkva ljubomorno čuva Božju Riječ u Sv. Pismu.

Danas nam prorok Izaija govori. On kao da se žali što Bog šuti, dok njegov narod toliko trpi u izgnanstvu. Dobiva se dojam kao da je Bog čak i zaboravio svoj izabrani narod...

Svećenici i proroci nastoje probuditi vjeru u Gospodina, ljubav prema Bogu, koji je s njima sklopio savez i ostaje vjeran svojim obećanjima. Proroci su savjest svog naroda i stoga ne mogu šutjeti. Potiču svoje sunarodnjake da okaju svoje grijehe i prestupke te se puni pouzdanja i poniznosti vrate Gospodinu.

Ne smijemo gubiti vjeru i nadu u Gospodina, jer smo ne samo njegova stvorenja, nego i djeca Božja... Istina »svi postadosmo kao nečisti... svi mi kao lišće otpadosmo... i prestrašio si nas krivicama našim. Pa ipak, Gospodine, ti si naš Otac, mi smo glina, a ti naš lončar — svi smo mi djelo ruku tvojih!«

Ako Gospodin i kod nas nađe toliko vjere i pouzdanja, On će ponovo »razdrijeti nebesa i sići«, da nas izbavi i spasi. Da li sami spremamo Gospodinov slavni dolazak? Jesmo li drugima putokaz do Boga?

II ČITANJE: 1 Kor 1, 3-9

Sv. Pavao govori kršćanima u Korintu da je već sada k njima došlo spasenje koje im kao dar donosi milost i mir. »U Kristu Isusu... obogatiste se u svemu...«, govori Pavao i nama. Uistinu, po Kristu Bog je ljudima odgovorio u punini i iznad svakog očekivanja. U Njemu smo dobili očit i vidljiv dokaz Božje ljubavi, oproštenje grijeha, izmirenje s Bogom, a iznad svega nadu sveopćeg i konačnog spasenja. »Jer se svjedočanstvo o Kristu utvrdilo u vama te ne oskudijevate ni u jednom daru čekajući Objavljenje Gospodina našega Isusa Krista.«

Božji je naum od vijeka da po ljubavi u Isusu Kristu ujedini čitavo čovječanstvo. Za sada još uvijek to Božje objavljenje i ostvarenje Božjeg nauma gledamo vjerom kao »u ogledalu, nejasno«. (1 Kor 13, 12) Zadaća je Crkve da podržava tu vjeru i pospješuje konačno Objavljenje Gospodinovo. To će biti »Dan Gospodnji«, veliki dan Gospodinove paruzije, koji će nadoći iza »noći«, koja nas sada prekriva. Idemo dakle prema zori, prema tom Svjetlu, koje će obasjati u Kristu sve otkupljene.

Naš dakle trenutak nije podesan da spavamo!

III ČITANJE: Mk. 13, 33-37

Evanđelje nas potiče da se »bdijenjem« pripravimo za svoj susret s Gospodinom. Naše dakle očekivanje ne smije biti pasivno, nego aktivno. Očekujemo Gospodina u radu, molitvi i nadi.

Kako da radimo prije Gospodinova dolaska? — Prema talentima i sposobnostima, koje nam je Gospodin dao. (Cfr: Mt 25, 14-30) Opasanih bokova, sa zapaljenim svjetiljkama u rukama, (Lk 12, 35-38) Dakle bdijte, jer ne znate ni dana ni časa!« (Mt 25, 13)

»PAZITE! BDIJTE, JER NE ZNATE KADA JE ČAS!« (Ev.)

Evanđelista Marko, čije smo evanđelje netom čuli, opisao je gospodina u Getsemaniju za vrijeme njegove agonije. Ipak je poveo sa sobom Petra, Jakova i Ivana. Znao je da će mu biti potrebna njihova blizina, njihova prijateljska pomoć i prisutnost, njihova molitva... No oni nisu odgovorili njegovim očekivanjima. Zaspali su. Kad se Isus »vrati, nađe ih gdje spavaju te reče Petru: Šimune, ti spavaš! Nisi mogao bdjeti ni jedan sat!« (Mk 14, 37)

Možda bi Gospodin mnogome od nas morao ponoviti riječi koje je izgovorio Petru:« Ti spavaš?!«

Postoji prirodni san da se čovjek odmori. No postoji i san duše, koja kao da je umjetno drogirana te ništa ne vidi, ne čuje, ničemu se ne nada, nije svjesna onoga što se oko nje zbiva.

Gospodin je zapovjedio »vrataru« — Crkvi — da bdije i budi sve »zaspale«. Po Božjem naređenju Crkva mora pratiti razvoj svijeta, bdjeti nad putovima kojima kreće čovječanstvo. Djelo otkupljenja treba da se protegne na sva pokoljenja i sve naraštaje. To je otkupljenje ugroženo zlim u svijetu. Zlo je različito i njegovi su izvori različiti. Zemlja kao da stenje pod teretom zla u najrazličitijim oblicima. Želimo li ukazati na put spasenja i izbavljenja, potrebno je »probuditi se«, doći k sebi u pravom se smislu riječi obratiti.

Pravo je rekao Einstein: »Nije danas atom problem čovječanstva. Pravi je i jedini problem čovjekovo srce.«

Ako je čovjekovo srce zlo i ako ono i dalje ostaje zlo, teško ćemo pronaći rješenje da se oslobodimo različitih zala, koja danas biju suvremeno čovječanstvo.

Na koji način čovjekovo srce postaje zlim?

1. Ako u njem zaspi osjećaj savjesti, osjećaj odgovornosti. Pojam grijeha kao da je izgubljen. Ljudi neće da se pojedina njihova djela, želje i nakane označe žigom grijeha. Zato će pronaći bezbroj isprika da umire savjest. »Svi tako rade!... Treba se snaći!... Prilike su jače od nas!... Što će svijet reći, ako budemo drugačiji?...«

PROBUDITE SVOJE SAVJESTI govori nam danas Krist preko misne liturgije. »Najprije očistite nutrinu čaše da joj i vanjština bude čista.« (Mt 23, 26)

Moramo ući u tu našu savjest. Ona je posljednje Božje utočište, nutarnja katedrala i čovjekovo svetište.

Savjest je u nama nešto, što ne smije zablatiti ili oskvrnuti. Ona je zapravo duša naše duše. Zato je naša savjest ono, što u nama jedino vrijedi. Drugo će se sve jednog dana raspasti, otići u bezimenost, maknuti se sa svijeta. Ostat će jedino naša savjest kao jezgra i zvijezda naše duše.

Kako se vladamo prema tom svetom Božjem glasu u nama? Nismo li se možda oglušili opomenama i savjetima iz vlastite nutrinje? Probudimo se na vrijeme i živimo po glasu savjesti, da nam Bog može jednom i suditi po savjesti.

2. Čovjekovo srce može postati zlo, ako u njem zamre vjera. Takav čovjek više ne moli. U Boga ne stavlja više nikakve nade, jer ga smatra suvišnim za svoj život. Možda je previše zarobljen svakodnevnim brigama i zemaljskim interesima te zbog toga odbacuje svaku nadzemaljsku dimenziju. Nije li siromašan čovjek koji ništa drugo nema osim novca? Nije li prava sirota, koji ne pozna Oca iznad sebe i svoje životne sudbine?

PROBUDITE SVOJU VJERU govori danas Gospodin. Neka naše kršćansko uvjerenje ne bude svečano ili blagdansko ruho koje kadikad uzimamo iz ormara i oblačimo. Neka ono postane svakodnevna praksa, živi kontakt sa živim Bogom.

Probuditi svoj vjerski život znači postati svjestan svog vječnog određenja. Znači vjerovati u Božju providnost koja vodi moje životne putove i nad njima bdije. Nismo žrtve slučajnosti, nego smo pozvani da sudjelujemo u velikom planu što ga Bog ima sa svijetom i sa svakim od nas.

Nalazimo se kao Izraelci u izgnanstvu, ali nikada ne bismo smjeli zaboraviti na sveti nebeski Jeruzalem, koji je naša prava domovina. Svaki je pojedinac kao jedan živi kamen svetoga grada. Svaka obitelj jedna stanica, u kojoj mora rasti život milosti. Čitav se Božji narod mora izgrađivati za gospodinov dolazak, da ga dočekamo spremni i dobro pripravljeni...

Zato je potrebno moliti; u Gospodina staviti sve svoje pouzdanje i pomno slušati njegovu riječ. Prema toj riječi uređivati svoj život.

3. Čovjekovo je srce zlo, ako u njem umre ljubav. Kršćanstvo je religija ljubavi. Osnovni je zakon cijelog našeg života ljubav prema Bogu i bližnjemu. Znak raspoznavanja — prema riječima Gospodinovim — opet je ljubav djelotvorna i živa, kojom opravdavamo svoje kršćanstvo.

Promotrimo li život oko sebe ne dobivamo li dojam da je ljubavi sve manje. Međusobni odnosi dobivaju trgovački izgled. Tako rijetko nalazimo ljude, koji i onda ljube kad je vrlo malo ili uopće i nema izgleda za uzvratnu ljubav. Križ više nije simbol najveće ljubavi i radi toga se sve više srdaca zatvara i suzuje.

Možda bi trebalo probuditi uspavana srca i u njih unijeti stari plamen, stari žar. Trebalo bi sjetiti svakoga od njih da je ljubav bit kršćanstva. Ne moći ili ne htjeti više ljubiti, to znači ne biti više kršćanin.

»Kršćanin je čovjek koji svojim svakodnevnim engagement-om i svojom ljubavlju prema bližnjemu potvrđuje svoju pripadnost Kristu.«

Morali bismo se otvoriti, konsolidirati s braćom ljudima, koji nas okružuju i s kojima živimo. Sve njih isti Bog zove; svi su oni braća Krista Gospodina, u svakome ćemo od njih susresti Boga. »Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće.« (Mt 25, 40)

Čovjek je dakle velik, jer je otkupljen krvlju Božjeg Sina. Stoga on vrijedi više nego prolazni užitak; više nego stroj, kojim se služi, više nego novac koji zarađuje. Čovjek nema vrijednosti. On je dijete vječnosti.

Probudimo se! Bdijmo, da nas gospodar kad dođe ne nađe »na spavanju.« Samo budnima je obećan ulazak na gozbu Janjetovu.

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Liturgija druge nedjelje došašća donosi ove godine početak Evanđelja po Marku. Što evanđelista podrazumijeva pod pojmom »evanđelja« ili blage, radosne vijesti? — Ponajprije misterij Krista Sina Božjega, koji nas spašava svojom smrću na križu, ali i misterij Krista uskrsnuloga. Oni, koji će navještati tu blagu vijest, bit je progonjeni. Pred sucima na njihova će usta govoriti sam Duh Sveti (Mk 13, 11) i nikakva se sila neće moći oprijeti Božjoj riječi.

Po Kristovoj naredbi apostoli i njihovi učenici treba da navještaju evanđelje ili drugim riječima samog Isusa Krista. »Mogli bismo reći da je Evanđelje, koje se sad navješta, sam Isus Krist dinamički prisutan i nastavljan.« (J. Delorme)

Isus Krist je dakle u isto vrijeme i navjestitelj Evanđelja i njegov sadržaj. Marko govoreći o »radosnoj vijesti« želi naglasiti da je sam Bog začetnik radosne vijesti i da je sam Bog na djelu, kad se evanđelje propovijeda i širi među ljudima.

Ono dakle nije samo izvještaj prošlih događaja, koji nas povezuju s Kristom Gospodinom. U radosnoj vijesti ponovno isti Krist »prolazi propovijedajući« (Mk 1, 39) da na zemlji ostvari danas kao i nekoć Božji naum spasenja roda ljudskoga.

I ČITANJE: Izaija 40, 1-5, 9-11

Vapaj proroka u izgnanstvu nije ostao bez odgovora. Iščekivanje se ostvarilo uz pomoć Kira, koji je samo sredstvo spasenja u rukama Gospodnjim. Sadržaj Izaijine radosne vijesti nije, kako bi se moglo očekivati: »Evo, prognanici se vraćaju«, nego mnogo više: »Evo Boga vašega!«, a to znači: spasiteljski događaj daleko nadvisuje radosni politički događaj. Povratak Izraela u domovinu pokazuje Božju svemoć i ljubaznu brigu, kojom sam Bog vodi svoj narod.

Izrael, koji je spašen, mora iz zahvalnosti prema dobroti Božjoj svim narodima navještati Boga Spasitelja.

II ČITANJE: 2 Petr 3, 8-14

Petrova poslanica želi naglasiti, da iščekivanje »Gospodinova dolaska« i nada spasenja nikad nisu uzaludni. Mi često postajemo malodušni, jer nam se stalno žuri i ne shvaćamo Božje strpljivosti. To što Gospodin kasni svojim dolaskom, ne smijemo smatrati Božjom nevjernošću, nego znakom njegove dugotrpnosti, koja suzdržava i pravedan gnjev, jer Bog ne želi smrti grešnika, nego njegovo obraćanje. »Ne kasni Gospodin ... nego strpljiv je prema vama, jer neće da tko propadne, već da svi prispiju do obraćenja.« (9)

»Ili prezireš njegovu obilnu dobrotu — ističe sv. Pavao — iščekivanje i strpljivost, a ne znaš da dobrota Božja hoće da te vodi k obraćanju?« (Rim 2, 4)

Stoga znajmo u strpljivosti čekati, jer i sam Bog na nas čeka množeći bezbrojne prilike i zgode, kojima nam želi dati spasenje. Kolikogod Gospodin bio dugotrpan i strpljiv, jednom će ipak doći »Dan Gospodnji.« (10) Doći će iznenada i neočekivano »kao lupež«. Tada će stari svijet nestati i zamijenit će ga »nova nebesa i nova zemlja«. (13)

Nije toliko važno vrijeme u koje će se sve to dogoditi, koliko mnogo više, da uznastojimo biti »neokaljani i besprijekorni, u miru.« (14)

III ČITANJE: Marko 1, 1-8

Izaijin glasnik novog izlaska, što znači početak spasenja, bilo je posljednji od proroka Ivan Krstitelj. On se predstavlja kao novi Ilija, koji ima pripraviti putove Gospodnje. On na neki način ponovno uvodi narod u pustinju, s one strane Jordana, da bi tako očišćen pokorom, ponovno ušao u obećanu zemlju, u Mesijino kraljevstvo. Svojim krstom pokore »u znak obraćenja za otpuštenje grijeha«, Ivan je nesvjesno navijestio Krista i njegovo krštenje, kojim se prelazi iz smrti u život te ulazi u zemlju Božjih obećanja.

Evanđelje je sadašnjost. Bog i danas šalje svoje glasnike i preteče koji najavljuju i pripremaju njegov dolazak. Sama je Crkva najveći Božji glasnik suvremenom čovječanstvu. Njezini duhovni poglavari, često obdareni karizmatskim darovima Božjim u ime Božje pozivaju da se pripravi put Gospodinu i poravnaju njegove staze.

Znademo li zamijetiti taj zov milosti? Ili možda svojim upornim odgađanjem obraćenja izazivamo Božju pravdu i upravo silimo Boga, da nas povede u pustinju, da pripusti na nas pustoš i katastrofe, kušnje i tegobe te da postanemo pažljiviji na njegov poziv k obraćenju.

U jednoj staroj židovskoj legendi pita učenik svog rabina: »Prije je bilo ljudi, koji su Božje lice vidjeli, zašto toga više danas nema?« Učitelj je odgovorio: »Zato jer se danas nitko tako duboko ne može sagnuti. Onaj, koji hoće crpsti iz izvora, mora se duboko prignuti, da može dohvatiti vode ...«

Ono, što je Mauriac rekao francuskim svećenicima, mogao je reći i nama, jer i za nas vrijede njegove riječi: »Nama nije toliko potrebna vaša aktivnost, koliko mnogo više vaša vjera!«

Vjerujmo dakle Evanđelju!

»POČETAK RADOSNE VIJESTI O ISUSU KRISTU, SINU BOŽJEMU« (Evanđelje)

Anđeo je betlehemskim pastirima ovako navijestio Gospodinovo rođenje: »Donosim vam radosnu Vijest o velikom veselju za sav narod: danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj — Krist Gospodin.« (Lk 2, 10-11)

Davno obećani, po prorocima navještani, toliko iščekivani Spasitelj dolazi ljudima kao velika Radost i Spasenje.

Prorok je Izaija kojih 800 godina prije tog sretnog događaja napisao riječi: »Evo Boga vašega! Gle Gospodin Bog dolazi u moći, mišicom svojom vlada!« (Iz 40, 9-10)

»Zaista blizu je njegovo spasenje onima, koji ga se boje i slava će njegova živjeti u zemlji našoj!« (Ps 85, 10)

Prije skoro dva tisućljeća sva su se proročanstva ispunila na Isusu Kristu, Sinu Božjem i Sinu Marijinu. Po njemu sve je iščekivanje dokončano, i sva je nada ostvarena. Po Njemu nastadoše »Nova nebesa i nova zemlja«.

U njegovo ime i po njegovoj izričitoj zapovijedi (Mt 28, 19) navješta se njegovo Evanđelje — radosna Vijest svakom stvorenju.

Evangelizacijom nikako ne želimo svoje suvremenike podsjećati na nekoć izgovorene riječi i učinjena djela Boga i Spasitelja našega. Sam je Isus Krist navjestitelj i radosna Vijest upućena je svakom pojedinom od nas. Kroz Evanđelje sam Bog progovara svakoj pojedinoj duši i približava joj kraljevstvo nebesko.

Vjera od nas ponajprije traži da upoznamo tu radosnu Vijest — Evanđelje — koje nam je upućeno. Nadalje moramo vjerovati da nas Bog ljubi kad nam progovara i želi nas spasiti.

Zatim treba da svatko u svom životu utjelovi riječi blage Vijesti. Naš dakle život treba da postane živo Evanđelje, koje suvremeni svijet najradije čita i iz njega najviše uči.

Vjerovali mi radosnoj Vijesti ili ne, ona se zbog nas ništa ne mijenja; ostaje sakriveno blago. No za nas je od presudne važnosti, kako za vremeniti tako i za vječni život jesmo li to sakriveno blago radosne Vijesti otkrili, jesmo li se njime obogatili ili je ono za nas i dalje ostalo sakriveni dragulj, nepoznato blago.

Ako vjerujemo Evanđelju, onda naša cjelokupna vizija života, vrijeme i vječnost poprima posebno obilježje i vrijednost. Sve promatramo s evanđeoskog stajališta, pod vidom radosne Vijesti i dosljedno tome čitav naš nazor na svijet i život, sve životne vrednote dobivaju poseban pečat vječnosti.

U svjetlu radosne vijesti naš život, bez obzira kuda on prolazio, u što se trošio, poprima neizmjerne horizonte koji dopiru u samu vječnost. On nije besmisao, već po sv. Pavlu radosna trka do cilja i pobjede; borba za neuveli vijenac vječne slave.

U svjetlu radosne Vijesti i životne patnje, križ života sa svim svojim postajama dobiva posve drugačiji izgled. »Držim doista da patnje današnjeg vremena nisu dostojne usporedbe sa slavom, koja će se objaviti u nama!« (Rim 8, 18)

Gospodin nije sljedbenicima Evanđelja nigdje obećao udoban i lak život, ali im je obećao svoju pomoć i milost, svoju prisutnost i jakost, da ne malaksu pod teretom svog životnog križa. Upravo vizija najvećeg Patnika Isusa Krista inspirirala je sv. Pavla da napiše besmrtne riječi: »Sada nalazim radost u patnjama koje podnosim za vas — i tako u svome tijelu nadopunjujem što nedostaje Kristovim mukama za Tijelo njegovo, koje je Crkva.« (Kol 1, 24)

»Kad se počnemo uspinjati pod teškim bremenom križa, naša će pognuta leđa dobiti krila.« (Don Mazzolari) I doista mnogi je kršćanin osjetio da križ, koji izgleda gotovo nepodnosiv, postaje upravo lagan, gotovo drag i izvor prave utjehe, ako ga prihvatimo s ljubavlju i nosimo stopama Raspetoga.

Zbog Evanđelja nas Gospodin nije poštedio od suza, ali u svjetlu radosne vijesti i najbolnije će suze postati dragocjeni biseri, kojima će jednom biti optočena naša kruna na nebesima.

Čak i sama smrt, koja je najveći neprijatelj ovozemaljske sreće, u svjetlu Evanđelja dobiva posve drugo lice. Ona nije više hladni, bešćutni kostur, koji bezobzirno kida nit života. Smrt sama postaje ispružena ruka jednog Oca, koji želi svoje dijete iz velike tjeskobe i nevolje povesti u svoj dom, da tu nađe svoj mir, svoju sreću i blaženstvo...

Kako bismo dakle posve drugačijim očima gledali i vrednovali svoj život, kad bismo to činili u svjetlu radosne i blage Vijesti! Život bi postao drugačiji. Ljudi, koji bi u svom životu ostvarivali duh Evanđelja, postali bi doista preobraženi i otkupljeni. Na njima i njihovom bi se životu vidjelo da se obogaćeni riječju, kojom nam sam Bog progovara preko svog Evanđelja.

Ako se sada osvrnemo iskreno i otvoreno na to svoje životno evanđelje, što nam govori savjest? Je li ono čitko? Je li cjelovito? Da li je ono autentično? Je li ono širom otvorena knjiga, iz koje ljudi i danas na svakome mjestu mogu pročitati ime dobroga Boga i otkriti veliki Božji plan spasenja cijelog čovječanstva. Možda je potrebna revizija? Možda novo izdanje? U svakom slučaju još nije prekasno, jer nam Gospodin još daje svoju milost i tom nas milošću potiče da izravnamo bregove oholosti i ispunimo doline duševne lijenosti i inertnosti.

Ivanov poziv na pokoru upućen je i nama. On od nas traži radikalnu promjenu života i cijelog nazora na svijet i život. Moramo se »krstiti«, tj. uroniti u Duha Svetoga i njegovu milost, da postanemo novi ljudi.

Gospodin, koji nas ljubi, želi da u veliki svoj dan svi mi budemo »naplata njegova s njime i nagrada njegova pred njim.« (Iz 40, 10) Duše otkupljenih, nebrojeno mnoštvo spašenih od svih naroda, puka i jezika Kristova je pratnja i najveća proslava živoga Boga. To su njegove lovorike, njegovi trofeji. To je dan pobjede svih, koji su u radosnu Vijest vjerovali i po njoj živjeli.

BLAGDAN BEZGREŠNOG ZAČEĆA BL. D. MARIJE

»Ostajemo bez riječi, a pjesma navire na usta, jer Ti si tako lijepa, Ti neokaljana! Žena, koja je od svog početka u milosti, stvorenje u svojoj prvoj časti i svom konačnom razvoju, kako je u jutro svog prvog sjaja proizašlo iz ruke Božje, neizrecivo nepovrijeđeno!«

Paul Claudel

Pred našim se duhovnim očima opet uzdiže njezin bezgrešni Lik; Ona prva od sviju otkupljenih jedina, koja nikada nije osjenjena nijednom sjenom grijeha. Od svog je početka puna milosti i prvotnog sjaja Božjeg djeteta. Njezina je bezgrešna duša od svog početka zaštićena potokom Kristove Krvi, koja je branila đavlu svaki pristup. Kristovim je Križem svaki puta otjeran, kadgod se usudio makar izdaleka približiti Božjoj Odabranici — Imakulati.

Ona je jedina nada ljudskog roda nakon njegova grešnog pada. Adam je gleda u daljini i u budućnosti kao onu, koja će satrti glavu zavodničkoj zmiji. Ne sama, nego sa svojim Djetetom. Nad ruševinama javiše se novi graditelji. Nad porazom vječni i silni pobjednici. Nad propašću i smrću besmrtni otkupitelji. Njihova je slika otirala suze sa obraza prognanih sinova Evinih kroz cijeli dugi advent očekivanja Spasitelja.

Na Nju je mislio Noa zatvoren sa svojom obitelji u spasonosnoj arci; ABRAHAM, kad mu je bilo uskraćeno da žrtvuje svoga sina. JAKOB Ju je promatrao kao ljestve, po kojima se sam Svevišnji spustio na zemlju, da skine teško prokletstvo grijeha i osnuje kraljevstvo svoje milosti i istine.

Nju je MOJSIJE prepoznao u grmu, koji je gorio, ali nije sagorijevao. DAVID Ju je pozdravljao, kad je zanosno pjevao i plesao pred kovčegom zavjetnim. ILIJA Ju je gledao u malom oblačiću, koji se izdigao iznad mora. Jednom riječju u brojnim je slikama i figurama najavljena kao jedina Utjeha ljudima, koji su u sebi nosili izgled tuge, jer im je dušu napustio dobri Bog.

Prije dva tisućljeća počela je — govori nam Objava — živjeti bezgrešna duša Marijina. To je bilo novo malo nebo Svevišnjega, koje je Trojedini čudesno ljubio. Na presveti dan njezina života, u času njezina presvetog začeća zmija je pobjesnila. Možda je navaljivala i zalijetala se bezbroj puta na čudesno srce, koje joj je izmaklo. Svaki je put morala ustuknuti od bedema Kristovih zasluga.

Među ljudima je počela gorjeti — na strah cijelog pakla — bezgrešna duša Marijina! U tom hramu nevinosti nastanio se presveti Bog. Zato je razumljivo da Marija ni jedan tren nije mogla biti pod vlašću sotone.

Ta je vjera u bezgrešno Začeće Marijino živjela u srcima Božjeg naroda kroz svu prošlost povijesti Kristove Crkve. Godine 1854. papa Pio IX smatra potrebnim da tu istinu proglasi kao dogmu, u koju više nitko ne smije sum-

njati. Ne zaboravimo da je to bilo u vrijeme, kad su zloguki proroci ovozemnog života na sva usta navještali: sve je materija, čak i duh je samo neko isijavanje, zračenje materije. Nikoga iznad zemlje i materije nema, niti je potreban...

Crkva smatra potrebnim, da baš u taj tren upravi oči čitavog svijeta na Mariju, koja svojim bićem nadilazi sve, što je bilo i jeste zemaljsko i grešno.

»Ako ljudi s vjerom prihvate, da je Marija od svog prvog početka, u svom začeću, bila bez i najmanje ljage grijeha, tada to znači ujedno prihvatiti i priznati činjenicu istočnoga ili baštinjenoga grijeha, potrebu otkupljenja po Isusu, čitavo Evanđelje, Crkvu kao neprevarljivu učiteljicu istine...« (Pio X)

Za nas bi vjernike i štovatelje Marijine od male koristi bilo promatranje slave Marijine, kad ne bismo iz tog promatranja povukli potrebne zaključke.

Marija je upravo svojom bezgrešnošću i neizrecivom djevičanskom čistoćom svrnula na sebe pogled Svevišnjega. Na njoj se najbolje vidi koliko Gospodin grijeh mrzi i odurava, kad je htio da Majka njegova Sina bude sačuvana i od najmanje sjenke grijeha.

Pio X, sveti papa govori: »Tko hoće biti sljedbenik Marijin, mora prekinuti svojim lošim i grešnim životom te svoja zla nagnuća i sklonosti, koje stalno teže prema zabranjenom, uvijek držati na uzdi.« I nastavlja: »Koga štovanje Marijino ne potiče da se čuva grijeha, i tko ne stvara odluku da će se kloniti zlih navika, čitava je njegova pobožnost Majci Božjoj samo vanjština, jedno kobno samozavaravanje bez prave jezgre i bez spasonosnog ploda!«

Hoćemo li dakle biti pravi štovatelji Marijini, tada moramo aktivirati svoj kršćanski život, prenuti se iz mrtvila i uspavanosti, da u nama prorade duhovne sile, koje će preoblikovati cijeli naš život. Treba da se uhvatimo u koštac sa silama zla koje nosimo u sebi, da stupimo u borbu protiv oporbe prema Bogu; ukratko, da postanemo živi kršćani, pozitivni kršćani, budni kršćani, kršćani, koji žive od svoje vjere, po svojoj vjeri i za svoju vjeru.

Prva je dakle naša dužnost, od koje se nitko ne može izuzeti — ne molitve, niti blagoslovi — nego ČUVANJE OD GRIJEHA, popravak života.

Na svim linijama života, od jutra do mraka toliko griješimo. Ljudski je pogriješiti, ali je kršćanski nastojati da grijeha bude što manje.

Nije najveće zlo u tome, što griješimo, nego mnogo više to, što se grijehu ne opiremo, što se grijeha ne nastojimo osloboditi, što se za grijehe ne kajemo.

Kako bi od prilike morao izgledati život po uzoru Bezgrešne? —

Mariju istinski štuje onaj, koji se rado i mnogo moli. Osobito sveta krunica neka bude svakodnevna molitva djece Marijine.

Mariju istinski štuje onaj, čija usta nikad nije zablatila psovka ili kletva. Gotovo je nepojmljivo i neshvatljivo kako bi se štovatelj Marijin samo i usudio prečistu i djevičansku Majku Božjeg Sina pogrditi prostačkim riječima i izrazima.

Mariju štuje onaj, koji s veseljem i revno dolazi svake nedjelje na svetu Misu.

Mariju štuje onaj, koji ima duboko poštovanje i ljubav prema svojim vlastitim roditeljima. Ljubi ih kao što je Isus ljubio svoju Majku.

Mariju štuje onaj, koji poštuje svoje tijelo i izvore života. Ništa toliko dušu ne kalja i ne čini je tako odvratnom u očima Božjim kao grijeh nečistoće. Tko kalja grijesimo obiteljsko svetište, nema u sebi duh One, koja je

tako spremno izgovorila svoju riječ: »Neka mi bude!« Nikada ne bismo smjeli ni mišlju, niti željom povrijediti dušu onoga ili one, nad kojom bdije Marija...

Sva dakle naša pobožnost prema Majci Božjoj Bezgrešnoj samo je zvečanje zvona i pljeva, ako u nama ne proizvodi spomenute plodove kršćanskog života.

Padamo i padat ćemo. Ali, ako je prava pobožnost prema Majci Božjoj u nama uhvatila duboki korijen, tada ćemo postati budni, pažljiviji i neprestanim nastojanjem, iz ljubavi prema Majci Božjoj, ispravljat ćemo svoje pogreške, dovoditi svoj život do onog izgleda, kako to želi Marija.

Glasoviti učenjak Landois izgubio je vjeru, zanijekao svoje svećeništvo, izdao Boga i Crkvu. No jedno nije napustio: svake je subote palio svijeću pred slikom Majke Božje od brze pomoći. Njegov je biskup rekao za nj: »Doklegod bude to činio, nije izgubljena svaka nada da će se obratiti.« I doista umro je raskajan i pomiren sa svetom Crkvom i Bogom.

Neka i nama, koji mnogo trpimo od teških posljedica baštinjena grijeha, Ona, Bezgrešna, bude najljepši Uzor, stalno utočište i jedina nada. Neka nas majčinski štiti i čuva na svim našim stazama života i dovede u sigurnu luku vječnog spasenja. Amen.

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Čitava je današnja nedjelja u znaku zahvalne radosti. Izrael se raduje, jer je njegovo ropstvo okončano. Prognanici su se vratili svojim domovima. Pred njima je teški zadatak obnove zemlje, grada, a osobito svetog jeruzalemskog hrama. Nije čudo što je zajednica povratnika obeshrabrena, jer su naišli na mnoge neprilike i teškoće. Stoga prorok u njima budi nadu i pouzdanje. Gospodin, koji ih je izbavio, i sada će »učiniti da iznikne pravda i hvala pred svim narodima.« (Iz 61, 11)

Poput Izraela i kršćani su pozvani na obnovu života. Provodeći radosnu Vijest u život, kršćani kao evanđeoski ljudi postaju najvjerniji svjedoci pravoga svjetla Isusa Krista i pravi znak drugima, koji to Svjetlo traže.

I ČITANJE: Izaija 61, 1-2, 10-11

U ovom čitanju razlikujemo dva dijela. U prvom dijelu (r 1 i 2) govori prorok, pun Duha Svetoga. Njega je Gospodin izabrao i pomazao da siromašnim i poniznima donese radosnu Vijest: Bog vas ljubi i donosi vam spasenje i oslobođenje. Jedino će vas on usrećiti.

Na tu radosnu Vijest, Izrael, taj mali narod, koga je između tolikih drugih naroda izabrao Gospodin, odgovara himnom radosne zahvalnosti. Te su riječi (10 i 11 r) pravi Magnificat St. Zavjeta.

No ti tekstovi dobivaju svoj puni smisao, kad se njima poslužio sam Krist Gospodin i kad se odnose na Crkvu. Riječima proroka Izaije Isus nastupa u Nazaretu. On je u najvišem stupnju Pomazanik Gospodnji (Krist). Pun je Duha Gospodnjeg. Prigodom njegova krštenja spustio se Duh Sveti na njega i svjedočio za njega. On dolazi da donese radosnu Vijest spasenja siromasima i oslobođenje sužnjima.

Crkva je ona »zaručnica«, koju je Krist sebi izabrao, koju On ljubi, čisti i posvećuje. No Savez, koji će biti sklopljen u njegovoj presvetoj Krvi, protegnut će se na sve narode. On više neće biti povlastica jednog naroda.

U Marijinom Magnificat-u možemo puni zahvalnosti odgovoriti Gospodinu na toliku ljubav, kojom nas je ljubio. U tom himnu cijelo čovječanstvo zahvaljuje Bogu i Spasitelju svojemu.

II ČITANJE: 1. Sol. 5, 16-24

Sv. Pavao piše Solunjanima između godine 50. i 51. Dok im on upravlja te riječi, misli da je Gospodnji dolazak veoma blizu, pred vratima. Raduje se tome i druge poziva na radost i svetost, da se svi nađu spremni i dostojni u Dan Gospodnji.

Kako doći do prave radosti? — Sv. Pavao savjetuje:

1. »Molite bez prestanka!« Molitva je izvor najčišće radosti, jer nas povezuje s Bogom, Ocem u nebesima, čija ljubav i providnost bdije nad nama i brine se za nas.

2. »U svemu zahvaljujte!« Zahvalan je čovjek koji je zadovoljan s onim što ima. Bog nas obasipa svojim dobrima, i sam nam se kao najveći Dar neba poklanja u božićnoj noći.

3. »Sve provjeravajte, dobro zadržite!« Nije dakle dosta priznati Božju ljubav i dobrotu prema nama, treba na nju iz zahvalnosti i odgovoriti. Naš odgovor nije u riječima, nego u životu, koji mora biti svet. Svet i besprijekoran život izvor je prave radosti i duševnog veselja.

Tu radost ne smijemo za sebe zadržati. Moramo je neprestano i drugima davati. Svakog se dana treba pitati: što bih mogao učiniti da darujem braću s kojom živim. Nije dosta jednom godišnje o Božiću darivati svoje bližnje, moramo ih kroz cijelu godinu darivati darovima svoje dobrote i ljubavi.

III ČITANJE: Ivan 1, 6-8, 19-28

Evanđelje donosi svjedočanstvo Gospodinova preteče sv. Ivana Krstitelja. Njegova je bila dužnost da ljudima, koji nisu znali Gospodina, pokaže utjelovljenu Riječ: »Među vama stoji, koga vi ne poznajete.« Drugom će zgodom podignuti ruku i prstom pokazati Jaganjca Božjega, koji oduzima grijehe svijeta. Na te njegove riječi učenici Ivanovi pođoše za Isusom.

Naša je dužnost, da svojim suvremenicima pokazujemo ne samo Boga, koji je izvana prisutan čovječanstvu, nego da ih upozorimo i na stalnu Božju prisutnost u našim savjestima, u našem životu i u našim dušama po milosti. Tu On u nama djeluje, a da mi njegova djelovanja gotovo niti ne primjećujemo.

Ivan se u molitvi i pokori pripravljao za svoje poslanje. Samo je tako mogao biti »svjetiljka, koja gori i svijetli.« (Iv 5, 35)

Samo oni mogu prepoznati Spasitelja, koji se trude oko vlastitog obraćenja, koji »čine pokoru«, mijenjaju svoj mentalitet, svoje mišljenje, svoj nazor na svijet i život.

Usred svijeta, koji je posve rastresen stvarima i događajima, brigama i poslovima, moći ćemo, ako sami budemo puni Boga i njegova svjetla, u svojoj okolini probuditi dobru volju i svojim suvremenicima pokazati put do Spasitelja i spasenja.

Ako uklonimo mrak iz vlastitog srca i postanemo svjedoci Svjetla, postat ćemo pravi preteče Gospodinovi i pripravit ćemo put Gospodinu kako do vlastite duše, tako i do duša drugih, koji još uvijek žive u adventskom iščekivanju svog Spasitelja.

»TKO HOĆE DA GA SE ČUJE, MORA VIKATI!« (G. Greene)

Engleski je pjesnik Graham Greene jednom rekao: »Tko hoće da ga se čuje, mora vikati!«

Danas stoji pred svima nama veliki propovjednik pustinje, Isusov pretеča sv. Ivan, koji prodornim glasom dovikuje svima: »Poravnajte put Gospodinu!« ... »Donesite rod dostojan obraćenja!« (Mt 3, 8)

Ne govori stoga sv. Ivan u svoje ime, nego po nalogu Onoga, koji je viši od Njega, kome on »nije dostojan odriješiti remena na obući njegovoj«. (Iv 1, 27) On kao da je samo snažna jeka Riječi Božje, koja se utjelovljena približuje sinovima ljudskim. Nikada se veći događaj na zemlji nije zbio od onoga, kad je historijski Krist postao članom ljudske zajednice i postao nama u svemu sličan osim po grijehu. Neizmjerna i za nas doista neshvatljiva ljubav zaodjenula ga je ljudskim obličjem, učinila ga dionikom naše ljudske sudbine. Približio se nama i snizio se do naše bijede ne radi sebe, nego radi nas, da nam postane »Brat i Spasenje« (Paul Claudel).

Kao što je Ivan u svoje vrijeme snažno govorio svojim suvremenicima pripremajući ih na dolazak Gospodinov, tako isto i danas ne smanjenom žestinom i snagom Crkva u ime Isusovo dovikuje svima ljudima dobre volje: »Poravnajte put Gospodinu ... Među vama stoji onaj, koga vi ne poznate ...«

Možda se riječ Crkve od silne buke govora sinova ovog svijeta pravo i ne čuje. Kao da je zaglušuju zvučne reklame drugih propovjednika koji žele ušutkati glas Crkve. Makar se ponekad činilo kao da je sve skupa »glas vapijućeg u pustinji«, na koji se malo tko ozbiljno osvrće, Crkva se ne da obeshrabriti, nego govori snažno i bez straha želeći samo jedno: pripraviti Bogu put do ljudskih srdaca...

Danas do nas dopire poziv Crkve: »Donesite rod pokore!« Ne čini li nam se ta riječ odviše tvrda, možda i nesuvremena? Pozivati današnjeg čovjeka na pokoru nije li to presmiono, a da ne reknemo presmiješno?! Kao da ne znamo kome govorimo, na koga se obraćamo? ...

Kakogod se kome činilo, mi navodimo riječi same vječne Istine, riječi Isusa Krista: »Ako ne budete činili pokore, svi ćete propasti!« (Lk 13, 5)

Činiti pokoru ne znači ništa drugo, nego imati svetu, upravo strastvenu ljubav za red i život po milosti. Svaki je grijeh nered i pobuna protiv volje Božje. Svaki je grijeh više ili manje izdaja vječne Božje ljubavi. Korijen mu je oholost, koja u nepokori ponavlja Luciferove riječi: »Neću da služim!«

Zato poslušati Ivana i odazvati se njegovu pozivu na obraćanje i popravak života ne znači drugo, nego u svoj život opet uvesti Boga i sve ravnati prema svetom Božjem zakonu. Bog ne smije biti nepoznat u našoj sredini, već naprotiv Onaj, koji svojom voljom pokreće i ravna naše volje i tako sređuje čitav naš život.

Glas Ivanov, iako izgovoren u pustinji, nošen krilima vjetra dopire do samog Jeruzalema. Čuli su ga narodni vođe, koje je taj glas uznemirio. Šalju delegaciju s upitom: »Tko si ti?« — Slijedio je ponizan i iskren odgovor: »Ja nisam Krist!« (Iv 1, 20) Kad On bude došao — a već stoji u vašoj sredini, On će činiti čudesna djela. Ja ih ne činim. Ja sam njegov glas, koji viče: »Obratite se, zmijino leglo ... Već je sjekira stavljena na korijen drveću. Svako drvo, koje ne rađa dobra roda, sječe se i u oganj baca...« (Mt 3, 10)

Priznat ćemo, da to nisu riječi za slabe živce. Tvrde su i opore. Zasijecaju izravno u srce. Pogađaju u živo. Bez milosrđa i okolišanja, bez obzira i uvijenosti bacaju istinu u lice. Udaraju kao šakom u oči — s jednom jedinom namjerom i željom, da nas za vremena osvijeste, uzdrmaju i potaknu na razmišljanje...

Mi često i vrlo lako sami sebe zavaravamo. Rijetko će tko biti toliko dobar, da nam otvoreno rekne istinu u lice. Ljudi laskaju, svjesno krivo govore i čovjeka samoga oslikaju posve krivim i neispravnim bojama u vlastitim očima. A možda bi bilo mnogo bolje u takvim trenucima riknuti riječ, makar i tvrdu, ako je ona spasonosna i zato dragocjena i potrebna.

Koliko se zla krije u nama! Koliko grijeha, koje nosimo i brižno prikrivamo pred očima znatiželjnika, a jadni zaboravljamo, da krijemo zmijsko leglo, koje će — ako se za vremena ne obratimo i ne okrenemo — biti izvor vječnih ujeda grijehom opterećene savjesti.

Činjenica da je Bog milosrdan i neće smrti grešnika, nego čeka da se obrati, mnoge još i više utvrđuje u zlu i nepokori. Grijeh zaslijepi oči, da se više ne vidi pravi put. Začepi uši, da se ne čuje ili neće da čuje topli i blagi poziv na povratak. Stavlja svoj prst i na usta, da ona uporno šute i na sudištu savjesti ne uređuju bolno i tragično stanje duševne smrti...

Ivan je rekao: »Ja nisam Krist... »Rekao je pravo. No za nas ipak kao konačni cilj našeg adventa stoji veliki imperativ: »Budi Krist!« ... Morali bismo prestati biti ono, što jesmo i postati ono, što bismo morali biti: slika i prilika Krista Gospodina. Advent je vrijeme duševnog preobraženja, preoblikovanja, prerušavanja u Krista...

To istina nije lako, ali je velika zadaća, koja se isplati i koja donosi čovjeku obilje unutarnje radosti i neopisivog duševnog veselja. Žalosni smo, kad otkrivamo svoju bijedu, ali se uvijek napunjamo Božjom radošću, kad uviđamo, da je grijeha manje, a mi da smo više kršćani, i time više slični Kristu.

Nemojmo se oglušiti velikom Glasu koji viče iz pustinje. Njegovo je srce ispunjeno Kristom. U njegovo ime on mora snažno i potresno govoriti. Zato se njegova riječ uvelike razlikuje od svih glasova drugih govornika. Njega vodi briga i skrb za spas duša, čija je vječna sudbina ugrožena. Iako će njegova usta Herod ušutkati. Zaklopljene oči na odsječenoj glavi i zatvorena usta još će snažnije dovikivati: »Pripravite put Gospodinu! Poravnajte staze njegove!« (Iv 1, 23)

»A vi, kad čujete glas taj, neka ne otvrdnu uši vaše«, nego se obratite Gospodinu Bogu svojemu dok je vremena, jer već sutra može biti prekasno! Amen.

ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA

Osnovni je navještaj ove mise: Bog se svojih obećanja drži i ispunja ih. Velika su obećanja dana kralju Davidu. Sva će se ispuniti na »Sinu Davidovu«. Da se uzmogne ostvariti Božji naum i da može doći do utjelovljenja Sina Božjega, potreban je Marijin pristanak. Bog dakle stvara povijest i njome upravlja, ali u suradnji s ljudima.

Sjetimo li se k tome, da Bog djeluje u vječnoj sadašnjosti, onda moramo imati na pameti i ovo: božanski poziv i naš odgovor uvijek smjeraju k pravom obraćenju, a ne mirnom »konzerviranju« postojećeg stanja.

Naš odgovor i suradnja s naše strane na Božjim planovima stvara prostor za Božje djelovanje. Od nas dakle Bog očekuje odgovor, koji u svojoj dubini mora biti cjelovit, premda će se u pojedinačnoj primjeni razgranati u tolike čine ljubavi, obraćenja, strpljivosti...

Božić će nam biti radosna svetkovina spasenja ukoliko prihvatimo Gospodina, koji dolazi u naš život.

I ČITANJE: 2 Samuel. 7

David je osvojio Jeruzalem, učinio ga svojim gradom i pobijedio sve svoje neprijatelje. On od sada vlada čitavim Izraelom. Njegov mu je prijatelj kralj Tira Hiram ponudio svoje stručnjake i cedrovinu, da sebi izgradi kraljevski dom. Izgradio je divnu palaču. Misao, da se kovčeg zavjetni nalazi pod šatorom, tjera ga da i Gospodinu sagradi dolični stan. Svoj naum priopći proroku Natanu. Bog, koji ga je izabrao i štitio, ne odobrava tu zamisao. On će učiniti Davida velikim po njegovu Potomku, koji će biti živi Božji hram među ljudima.

II ČITANJE: Rim. 16, 25-27

To je završna doksologija poslanice Rimljanima. Posebno svečanim stilom veliča Božje planove i namjere s ljudima. Vječna Božja ljubav pokazala se utjelovljena u Isusu Kristu Gospodinu i Spasitelju našemu. Krist je ključ, koji otvara Stari Zavjet. Po Njemu jedinome cijela naša povijest dobiva svoj puni smisao. Božje nakane s ljudima, koje čitamo opisane u proročkim knjigama, treba od sada donijeti svim narodima, da ih upoznaju i vjerom prihvate.

EVANĐELJE: Luka 1, 26-38

Sam tekst dobro poznajemo. No promatran u vezi s proročanstvom proroka Natana, dobiva novi smisao, novu važnost.

1. Natan je s Božje strane rekao Davidu dvije stvari:
   — Ti meni nećeš graditi kuće, da u njoj stanujem.
   — Ja sam Onaj, koji ću tebe učiniti »kućom«, u kojoj će stanovati vječno moje potomstvo po mom Sinu.

2. Arkanđeo Gabrijel govori Mariji: Od tebe će se roditi Potomak, koga je Bog Davidu obećao. No on će s jedne strane biti Božanskog porijekla, doći će od samoga Boga. U tebi će se začeti snagom Duha Svetoga. Ono, što ćeš ti roditi, zvat će se Sin Božji. S druge strane njegovo kraljevstvo neće imati kraja.

Na taj će način novi David kao novo Božje potomstvo ući u svijet i u cijelu našu povijest, da joj dade svoj pečat i svoj smisao. To će biti novi Izrael, novi narod Božji, Crkva.

Stari će se Savez zamijeniti novim, koji će se protegnuti na cijelo čovječanstvo.

Obećanja dana kralju Davidu tiču se ne samo njega osobno, nego i čitavog njegova potomstva, cijelog svijeta.

Blagovijest poručena Mariji ne tiče se samo nje same osobno, nego čitavog čovječanstva. Njezin je pristanak pristanak čitavog ljudstva, s kojim se ona konsolidirala.

Isus Krist, novi David, Pastir novog Božjeg naroda, kralj nove »Kuće Jakobove« (Lk 1, 33) povezuje cijelo čovječanstvo sa sobom. I neće biti nijednog čovjeka, koji — ako se bude htio spasiti — ne bi morao biti povezan s tim novim Adamom, koji postade glava otkupljenih.

Crkva, to potomstvo Kristovo, postade živi Božji hram među ljudima. Njezina je zadaća i životno poslanje: svim ljudima, primitivnima i naprednima, navještati Blagu Vijest i svjedočiti za Krista.

BADNJAK

»Danas ćete znati, da dolazi Gospodin..., a sutra ćete ugledati slavu njegovu!«

Dan je Gospodinova dolaska, na koji se tjednima pripravljamo, posve blizu. Gospodin nije više onaj, koji ima doći, On više nije »blizu«, On stoji na vratima: sutra će se ispuniti velika čežnja. Na vapaj i molitvu pravednika: Rosite nebesa!, nebo će odgovoriti: »Javljam vam veliku radost... rodio vam se u gradu Davidovu Spasitelj, to je Krist Gospodin!« (Lk 2, 10-11)

1. Možda će se tkogod začuditi što Crkva Kristov dolazak naziva objavom »slave Gospodnje«. Kako možemo rođenje u štali, u skrajnjem siromaštvu i skrovitosti, kako možemo toliku poniznost samog Božjeg Sina smatrati »objavom slave Gospodnje«? ...

Crkvu u promatranju djela otkupljenja i pojedinih događaja, koji su s time povezani, vodi vjera, a ne ljudsko doumljivanje. Zato je u poslanici današnjeg dana odabrala divne riječi sv. Pavla upravljene Rimljanima: »Isus Krist, Gospodin naš, koji je kao čovjek iz Davidova roda, a u duhu svetosti po uskrsnuću od mrtvih preodređen silan Božji Sin.« (Rim 1, 6)

Za vjeru je dijete u jaslicama objava Božje slave; za vjeru leže u istoj liniji jaslice, križ i uskrsnuće. Po rođenju Isus se Krist pojavio na zemlji, Bog je postao čovjekom, u jednoj je osobi sjedinjena ljudska i božanska narav. Velika se i uzvišena tajna odigrala u betlehemskoj pećini.

No ona postaje utješnom stvarnošću u misteriju svakodnevnog silaska Božjeg Sina u našu sredinu po svetoj misi, AKO VJERUJEMO.

»Danas ćete spoznati«, da Djetešce, koje dira naše srce, čijem se rođenju raduju nebesa i kliče zemlja, jest božanski Otkupitelj, Spasitelj roda ljudskoga, izvor vječnoga života, novi Adam, u kome se susreću Bog i čovjek. U Isusu Kristu susretoše se pravednost i milost, grle se čovjekoljublje i mir. Na zemlji je nikako miomirisni Ljiljan prečistog bića Marijina, koji je svojom čaškom dosegnuo nebesa i izmamio iz krila Trojedinog Boga samo Božjeg Sina i učinio ga našim bratom, suputnikom ovom suznom dolinom, te konačno po Križu i misteriju smrti našim Otkupiteljem.

Dok mi ovog badnjeg dana očekujemo dolazak Boga i Spasitelja našega u našu sredinu, mi toga ne činimo kao jedna skupina, zajednica ljudi, koju je slučaj stvorio. O ne! Mi želimo proslaviti božićni misterij kao zajednica vjernika, kao CRKVA. Zato ako mi Gospodina ne očekujemo, ako mi Njega ne primimo, nitko toga neće učiniti. Nama je povjerena ta velika tajna Božje ljubavi. Mi smo tako zajednica, kao Crkva zaručnica, koja s radošću očekuje svoga Zaručnika. Mi treba da budemo kao budni sluge, koji opasnih bokova, sa svjetiljkama u ruci očekujemo svoga Gospodara. Kolikogod bili bijedni i nevoljni, mi smo unatoč svega toga »sveti i izabrani narod, kraljevsko svećenstvo.« Mi slijedimo samo primjer onih pastira i mudraca, koje je također dovela do jaslica objava Božje slave.

Poziv je Crkve, da očekuje svoga Spasitelja, a na nama je da taj poziv izvršimo i odazovemo se milosti.

KAKO DA SHVATIMO Gospodinov dolazak? — U njem se sjedinjuje na tajanstven način prošlost, sadašnjost i budućnost. Slušamo Evanđelje o rođenju u Betlehemu, o dolasku pastira, o pjevu anđela. Bilo je to u vrijeme vladanja cara Augusta i upravitelja Poncija Pilata. Taj se povijesni događaj točno omeđuje povijesnim licima, da ne bi kome izgledao kao priča. Uokviren je povijesnim okolnostima, koje su sigurne i utvrđene, da nitko nema prava pobijati Krista kao historijsku osobu, koja se pojavila među ljudima u točno opisanim okolnostima.

Taj povijesni događaj i povijesni dolazak Krista k nama ljudima možemo promatrati i pod jednim drugim vidom. On je utješna stvarnost, sadašnjost, jer u presv. Euharistiji neprestano dolazi k nama, nuđa nam se, kuca na vratima i želi u nama imati svoj topli Betlehem i svoje žive jasle.

I taj je njegov dolazak skrovit. Njegova je slava prikrivena prilikama kruha. Za njegov se dolazak traži jaka vjera, koja i kroz prividnu slabost znade motriti slavu, kojom je obavijen Onaj, koga samo ljubav dovodi k nama.

Skrivena milost i buduća slava pripadaju zajedno kao sjeme i plod. Zato su svi sakramenti zalog buduće slave, koja će se objaviti onima, koji s vjerom primaju Krista. Naš je pravi život skriven s Kristom u Bogu. No jednom će bijedu jaslica obasjati slava Kralja vjekova. »Evo Gospodin će doći i svi sveti s njime i pojavit će se u onaj dan velika svjetlost.«

Zanimljiv je put francuskog pjesnika Paul Claudela do Boga i do vjere. Živio je od 1868. do 1955. godine. Obitelj, u kojoj je nikao, bila je vjerski ravnodušna, možda čak i protivna vjeri. Prvom pričešću prestao je biti praktičan kršćanin. Kao mladić četiri godine traži put i rješenje svojih problema. Sam priznaje: »Osjećao sam nad sobom jaku ruku. Nisam poznavao ni kojeg svećenika. Iako nisam primao sakramente, ipak sam prisustvovao svetom bogoslužju. Velika knjiga, koja mi je uvijek bila širom otvorena, u čiju sam školu polazio, bila je Crkva. Za uvijek bila blagoslovljena velika i divna Majka, na čijim sam koljenima sve naučio« ... Konačno je došao veliki dan: BOŽIĆ 1890. Bilo mu je 18 godina. Došao je u crkvu Naše Gospe u Parizu. Posvuda je vladao Božićni ugođaj. Prisustvovao je poslijepodnevnim vesperama. Od jednom je njegovo srce zahvatio neki nepoznati osjećaj, koji se pretvorio u veliki pristanak uza sve, što je prije sumnjao. Imao sam — ističe Paul Claudel — osjećaj, da mi se sam Bog objavio i da je to bila milost odozgo ... Kako su sretni ljudi, koji vjeruju ... Istina je! Bog postoji! On je tu! On i mene ljubi! On i mene zove!«...

Možda i nas Gospodin zove, kuca na vrata naše duše. »Dignite se i otvorite se širom... da uniđe Kralj slave.« Primiti Krista znači pravo božićevati. Amen.

POLNOĆKA

U nizu dana i noći jedne godine nadošla je noć, koja je posve drugačija od svake druge noći. Zovemo je svetom ili tihom noći. Ona je osim toga i jedinstvena noć u cijeloj povijesnici čovječanstva, jer je u toj noći nebo oglasilo zemlji radosnu i blagu Vijest: »Javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu: noćas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj, to jest Krist Gospodin!« (Lk 2, 10-11)

U srcu ove presvete i preblažene noći želim vam reći po koju riječ, da uzmognete lakše shvatiti veliki i divan misterij Božića te okusiti i zajedno s nama podijeliti svetu božićnu radost.

BOG KOJI JE DOŠAO MEĐU NAS!

Predobro znate, braćo, da danas ima mnogo ljudi koji su izgubili kršćansko poimanje Božića. Još im je manje poznata predivna i utješna tajna vjere koju obavlja ova sveta božićna noć. Njima, kao i svima Vama, želimo kao vjesnici Novorođenoga govoriti o misteriju Božića, o tajni utjelovljenja Božjeg Sina u prečistom krilu nazaretske Djevice. Noćas dakle slavimo rođenje Isusa Krista, koji za sebe reče, da nema drugog Oca, osim Boga i koji je sam sebe nazivao Božjim Sinom.

Što je dakle Božić? — Dolazak samog Boga među nas ljude! Sam se Bog u osobi Isusa Krista približio ljudima i sam postao članom ljudske zajednice.

Jesmo li spremni da vjerom prihvatimo tu utješnu činjenicu, ili rođenje Isusa Krista smatramo običnim mitom, koji nema povijesne osnove?

U Betlehemu se za Nj nije našlo mjesta. »Došao je k svojima i oni Ga ne primiše!« (Iv 1, 11)

Ta nas činjenica smućuje, žalosti i puni ogorčenjem na Betlehemićane, koji su se zatvorili pred Bogom, koji je kucao na njihova vrata.

Nismo li možda prema njima odviše nepravedni? — Oni nisu spoznali čas pohođenja Njegova i nisu u jednostavnim došljacima iz daleke Galileje prepoznali donositelja Božje Ljubavi, najvećeg i najdražeg Dara neba zemlji: Spasitelja...

Dvadeset nas stoljeća dijeli od tog povijesnog događaja. Krist, koji je jednom ušao u našu povijest, više je ne ostavlja...

Krist se opet i opet rađa u našoj sredini. Ima li mjesta za Njegovo rođenje? Primamo li Njega, koji kuca i želi doći među nas? Ima li u nas dobre volje, da Ga i u ovo vrijeme primimo? Njemu se otvorimo? Njemu odgovorimo s ljubavlju na Njegovu ljubav? ...

Tješi nas činjenica da i danas, mada nam se drugačije čini, toliko ljudi u odrasloj dobi, imajući iza sebe bogato životno iskustvo dolaze pred Kristove jasle i time ispovijedaju, da »ni u kojem drugom imenu nema spasa. Ljudima je na zemlji dano samo ovo ime, po kojem se mogu spasiti!« (Dj Ap 4, 12)

Oni su spoznali Njegov dolazak i njegovu prisutnost u svojoj sredini...

Naš se Krist rađa opet i opet u dušama kršćana, koji žele svoj život i djelovanje ozbiljnom doslijednošću uskladiti s Njegovom naukom. Oni žele da među ljudima našeg vremena zavlada pravda, ljubav i mir, kojim nas Krist želi obogatiti. Radi svoje pripadnosti Kristu moraju mnogo toga podnijeti i žrtvovati, ali njihova je neslomiva snaga i jakost Isus Krist.

Naš se Isus Krist ponovo rađa u dušama naše mladeži, koja u potrazi za smislom i srećom života, zastaje pred Njime. Potpomognuta njegovom milošću dolazi do čvrstog uvjerenja, da Krist nije figura zastarjele religije, nego ŽIVI NAŠ SUVREMENIK, koji je vječno prisutan u njihovim planovima za budućnost u njihovom životnom entuzijazmu, njihovoj težnji za srećom...

Naš se Krist rađa kod naše braće i sestara koji u bolima i trpljenju provode svoje dane. Često su puta napušteni, ostavljeni i osamljeni. Njima je Krist utjeha i snaga, Supatnik u bolima i izvor prave radosti.

Naš se Krist rađa u svima nama koji smo kršteni, iako smo svjesni svojih slaboća, pogrešaka i grešnosti, ali s Kristom, u Kristu i po Kristu, koji je vječno prisutan sa svima nama, mi živimo, posvećujemo se i postajemo dionici Njegove slave.

RADOST BOŽIĆA

Što još učimo do Isusovih jaslica? — **Moramo naučiti ljubiti ovaj svijet, kako nas je Isus Krist učio.**

Isus pri svom dolasku k ljudima nije našao konačište. Bio je prisiljen da ugleda svjetlo svijeta u siromaštvu pastirske štale ... Znademo li radi Krista, svima i svakome, kome je to potrebno, ponuditi topli krov ili što je još bolje svoje toplo srce?

Tako smo često skloni osuditi i biti nepravedni prema onima, koji — po našem mnijenju — nisu na pravome mjestu. Grijeh istina ne možemo odobriti, ali prema grešnicima moramo uvijek imati veliko razumijevanje i ljubav.

Dajmo sa svoje strane hvalu i čast svome Bogu, jer nas to uči Novorođeni Krist, kome su anđeli navijestili životni program: Slava Bogu na visini i mir ljudima na zemlji dobre volje!

Na taj će način ova zemlja i za nas biti zemlja obećanja drugog kraljevstva, gdje će Bog otrti svaku suzu s naših očiju.

Ova nas dakle sveta noć uči ljubiti sve ljude, svima pomoći da se uzdignu do nebeskog Oca i Boga, da svi u Kristu Bratu bratski žive na ovoj zemlji.

Okupljeni oko ovoga oltara — novih Kristovih jaslica — molimo Gospodina: »Dođi, Gospodine, zemlja je spremna da Te primi!« — Sretan i blagoslovljen Božić svima vama, amen.

S PASTIRIMA KOD JASLICA

U ovaj dan Krist je došao na zemlju. Svoj dolazak nije najavio diplomatskim putem. Nije o tom obavijestio velikane zemlje, niti se obratio bogatim moćnicima. Čak ni svećenicima jeruzalemskog hrama nije upućena nikakva obavijest.

Štampa Njegova vremena nije objavila Njegov dolazak, jer ga nije smatrala važnim niti potrebnim da o tom informira svjetsku javnost. Možda bi se odviše uznemirila.

A ipak bilo Mu je na srcu da nekoga obavijesti, da netko dozna za ovaj jedinstveni događaj u povijesti svijeta: silazak Božjeg Sina s nebeskih visina u jadne i blatne zemaljske dubine. Čini se kao da je ipak netko imao nekakvo pravo, da sazna za njegov dolazak: jednostavni i priprosti pastiri na betlehemskim poljanama.

Zato šalje svoga glasnika, koji obasjan sjajem neba govori zaplašenim nomadima: »Javljam Vam veliku radost, koja će biti vama i cijelome svijetu: noćas vam se rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin u gradu Davidovu...«

Isus se rodio ne samo kao mališan u siromaštvu pastirske štale, nego je došao kao nomad, koji će prolaziti selima i gradovima svoje domovine, da ljudima dobre volje navijesti blagu vijest svoga Evanđelja. Reći će kasnije: »Ptice imaju gnijezda i lisice duplja, a Sin čovječji nema kamo skloniti svoju glavu«.

Možda se zbog toga i sam najprije javio nomadima, koji će na taj glas krenuti do njegova stana i prvi mu donijeti poklon svoje vjere i svoje priproste, nepatvorene i nehinjene pobožnosti.

Isus odmah na početku pokazuje da je njegova valorizacija ljudi drugačija nego naša. On ne vrednuje čovjeka po onome, što on posjeduje ili ima, nego po onome, što on jest. Njega neće obmanuti namještena vanjština, neće ga zaslijepiti krivi sjaj, jer »ispituje bubrege i srce.« Njegov pogled dopire do najskrovitijih dubina čovjekove duše, i ako tu otkrije nešto vrijedna, On dolazi, sav se poklanja, sav se dariva srcu, koje ga u jednostavnosti i poniznosti spremno prima.

Pred njim nitko nema posebnih privilegija ili povlastica, ili ima onaj, koji je jednostavan i ponizan, kao njegovi nomadi s betlehemskih poljana.

Velikani ovoga svijeta mali su u njegovim očima. Oni, koji sebi »po zaslugama« ili »reda radi« ili »jer tako dolikuje« pripisuju prva mjesta, bit će — po njegovoj tabeli vrednovanja vrlo često posljednji, jer im nedostaje njegova duha...

Upravo s pastirima započinje niz evanđeoskih iznenađenja, novost kršćanstva, koju najviše najavljuju oni, koje je svijet ili bonton društva stavio na periferiju, na rub ili okrajke, jer s njima nitko »pametan« više ne računa. Od njih nitko nema što očekivati. Drugi su tu, koji vode prvu, glavnu i jedinu riječ. Oni mogu jedino pokorno služiti, slušati i biti zadovoljni, ako žele živjeti...

Zanimljivo je uočiti, kako Bog one, koji su nešto značili i koji su imali vodeću, prvu i jedinu riječ u svojoj okolini, koji su davali ton povijesnim zbivanjima, te je naprosto mimoišao, na njih se nije osvrnuo...

Svoj je dolazak najavio priprostim pastirima, dok drugi mirno i bezbrižno spavaju u svojim kućama sa svojim brigama bizarnim i sitnim.

Doći će mu mudraci s daleka Istoka, željni da prignu svoja koljena pred njim i daruju Ga kao svoga Kralja, a onaj, koji je bio posve blizu njegova »prijestolja« i njegove »rezidencije«, Herod ostaje kod kuće snujući kako da ga ukloni iz popisa živih, jer je silnik navikao tako raditi kroz dugi niz svoje strahovlade.

Isus je sam sebi izabrao dvanaestoricu, koji bi trebali stupovima njegove Crkve, a ipak, kad ga je narod tjerao pod križem iz grada i svoje sredine, pomogao mu je nositi križ »stranac«, čovjek iz Cirene Šimun.

Kad bude otvorio svoja usta, da kroz njih božanska Mudrost progovori ljudima, prva će ga kao Mesiju prepoznati »strana žena« Samarjanka na Jakovljevu zdencu. Ona će ujedno biti njegova prva ambasadorka, koja ljude dovodi k Njemu govoreći čitavim svojim uvjerenjem: »Našli smo Mesiju...«

Kad bude tražio ilustraciju za svoju novu zapovijed ljubavi, kojom želi obogatiti svijet i čovječanstvo za sva vremena, sam ističe: Prođoše kraj ranjenog čovjeka, koji je upao među razbojnike i svećenik i levita, a kod njega se zaustavio »čovjek stranac«, čak u očima vodeće izraelske klase neprijatelj, jer je poticao iz Samarije.

A prvi, koji će s Kristom ući u nebo, prvi svetac koga je sam Bog kanonizirao bez procesa i protokola, bez vanjskog sjaja i pompe, bio je razbojnik, koji do časa svoje smrti nikada nije čuo govoriti o Kristu...

Pastiri su dakle imali prednost, koju neće nikad nikome ustupiti. Zato oni i govore: »Idemo do Betlehema da vidimo što se ondje dogodilo...«

Oni s prikrajka, s periferije, oni isključeni iz društva prvi su poklonici utjelovljene Riječi, prvi dionici čiste radosti, kojom samo Bog može usrećiti jedno ljudsko srce.

»Pastiri, koji dolaze predstavljaju Crkvu siromaha. Susret Krista, koji ne govori i pastira, koji također ili ne govore ili malo govore bila je prva liturgija siromaha.« (Vivarelli)

Što je s nama?

Gdje se mi nalazimo? Možemo li koraknuti za pastirima te se s njihovim duševnim raspoloženjem i njihovom dušom pokloniti Bogu, koji je postao našim bratom i našim spasenjem? — Nije li i u nama odviše mnogo umišljene pravednosti, koju Krist osuđuje? Ne priječi li nam oholost da se slobodno bacimo pred njegove jasle? Ili je možda sav naš život takav, da bismo jedva zavrijedili biti uvršteni među posljednje, koji će doći pokloniti se Bogu i Čovjeku, Kristu Spasitelju?

Možemo se smatrati sretnicima ovog Božića, ako se i na nas mogu primijeniti riječi, koje je za pastire zapisao evanđelista: »A pastiri se vrate slaveći Boga za sve, što su čuli i vidjeli, kako im je bilo rečeno!« (Lk 2, 20)

Sretan i blagoslovljen Božić Vama i Vašim obiteljima!

»DOŠAO JE K SVOJIMA, A ONI GA NE PRIMIŠE«

Poznati američki propovjednik i biskup F. J. Sheen u jednoj je od svojih brojnih knjiga napisao i ovu rečenicu: »Najžalosnija riječ Sv. Pisma jeste ova: 'Došao je k svojima i oni ga ne primiše!'« (Iv 1, 11)

Nije li to značajno i čudno?

Kroz duga tisućljeća govorili su o Mesiji, koji će spasiti svoj narod. Pravedne su duše za Njim žudile i dizale svoje umorne ruke prema nebu, da pošalje Obećanoga. Nenazočna su priželjkivali i molili nebo, da Ga daždi kao kišu na raspucanu zemlju i kao rosu na suho proljetno jutro.

A kad je došao, kad se pojavio među njima, tad su Ga odbijali od svojih kuća i spavali tvrdim snom, dok je nebo najavilo njegovo rođenje.

»Došao je k svojima i oni ga ne primiše!«

Zbog njih je ostavio lijepo nebo, a oni su ga nehajno prezreli. Zaustavio se pred vratima njihovih srdaca i kucao je, a oni ga ne upoznaše.

Nisu ga primili, jer nije odgovarao njihovim željama i očekivanjima. Svatko drugi bio bi im miliji, samo On ne, jer nije mogao stati u kalup njihovih koncepcija.

Ne primaju Ga, jer dolazi kao slabo, nejako dijete, kao siromašan stanovnik štale i jasala, a oni su čekali slavnog potomka Davidova i Salamonova.

Ne primaju ga možda i zato, jer mu je Majka jednostavna Djevica, a skrbnik običan tesar iz Nazareta ...

Možemo li samo izdaleka naslutiti što to znači: Bog dolazi na ovaj svijet, a pred njim se sva vrata zatvaraju. Da je došao sa slavom i sjajem zemaljskih mogućnika, za Nj bi sva vrata bila otvorena i bio bi mu pripravljen veličanstven doček. Da je ljudima unaprijed obećao zlatna brda i zavarao ih blistavim obećanjima, oni bi ga primili, a ovako gotovo bez riječi, na njegov skromni kucaj oni ne reagiraju.

Tako je bilo prije dva milenija, tako je danas, tako će biti do konca svijeta.

Neizreciva je tragika u činjenici, da Bog dolazi k ljudima, a najveći dio ljudi taj dolazak prima nehajno, gotovo odbija Ljubav od svojih vratiju. Ovo je odbijanje silno iznijansirano: od hladne skepse i ravnodušnosti do paklenske mržnje.

Jedna je božićna pjesma pokušala odgovoriti na tu bolnu činjenicu, da čovjek za svog Boga nema mjesta i naprosto Ga ne želi primiti u svoju sredinu.

Pjesma je to, koja opisuje dvoje putnika iz daleke Galileje, koji obijaju pragove Betlemićana i mole stan.

— Tko kuca to? — čuje se glas iz toplih kuća.
— Ah, dvoje jadnika!, odgovaraju Josip i Marija.
— Što želite?, nastavlja isti neprijatni glas.
— Ah, za noć konaka. Dvoje nas radi Boga ište

Usred noći konačište!
Za ljubav Božju daj,
Zahvalit ćemo, dobro znaj!

Glas neumoljivo ponavlja: »Nema ništa, nosite se, unutra se ne može ...«

Iza fantazije naroda, koja je izmislila ovu pjesmu, krije se duboka istina, silna tragika, koja zasjenjuje odnos čovjeka prema Bogu. Krist Gospodin kuca na vrata ljudskih srdaca. Sad tih i gotovo nečujno, a sad opet snažno, kadikad opet poput malja. (Sjetimo se samo prošlih ratnih strahota!?)

Čitamo u Sv. Pismu riječi: »Evo stojim na vratima i kucam. Tko čuje glas moj i otvori vrata, uči ću k njemu i večerat ću s njim i on sa mnom.« (Otkrv 3, 20)

Kako ljudi odgovaraju na Božji kucaj?

PRVI JE ODGOVOR pitanje: »Što ćeš platiti?« Odgovor je to materijalista, koji bi prihvatili vjeru, odazvali se Bogu, kad bi od toga imali materijalne koristi.

Kako je odvratno, kad ljudi i svoj odnos prema Bogu čine ovisnim o novcu; idu u crkvu, ako to njima koristi; mole se, ako kod toga nešto »profitiraju«. Praktički oni Boga trebaju samo onda, kad ih zadesi kakva nevolja ili stiska. Sklapaju ruke samo onda, kad im se uši zalijevaju; sjete se Boga samo onda kad više nema drugog izlaza. Njihov Bog nije pravi Bog, jer bi se on morao ravnati prema ljudima, a ne obratno: ljudi prema Njemu.

Takva nesimpatična vrsta ljudi odbija proračunato i hladno Boga od sebe, ako se to ne isplati, ako od toga nemaju nikakve koristi ...

Oni kao da govore: Prodajem svoju dušu onome, koji više nuđa! Nije važno, tko je to?... Ponuda sotone i svijeta veoma je zamamna i laskava, često primamljiva i kao da mnogo obećaje. Mnogi je prihvaćaju i zatvaraju se pred Bogom, jer nitko ne može služiti Bogu i mamoni.

DRUGI JE ODGOVOR: »Nema mjesta!«

Ljudi mogu u tolikoj mjeri biti puni, da u njihovim srcima nema mjesta za Boga. Oni su svoj život tako rasporedili, tako ispunili, da za Boga, Crkvu, molitvu, svetu Misu nema vremena. Sve je drugo važnije: zaposlenje, trgovina, razonoda, putovanja, izleti, planinarenje, honorarna zarada itd. Božji je prijesto u takvim dušama doista prazan, jer je pravi i jedini Bog svrgnut, a na njegovo je mjesto postavljen drugi idol, kome robuju upravo ropskom dušom ne žaleći truda niti napora.

Gospodin, koji bi ih opet mogao uvesti u slobodu djece Božje i vratiti im život dostojan čovjeka i kršćanina, stoji pred vratima, odbijen, za Nj nema mjesta ...

Najstrašniji je TREĆI ODGOVOR, kojim čovjek odbija svoga Boga i ne želi da On k njemu navrati: »Što se to mene tiče?!« To je užasna desinteresiranost, skrajna indolencija i ravnodušnost ...

Možemo li još uopće biti kršćani, pa i oni godišnjaci, ako se u nama uvriježio taj užasni mentalitet indiferentizma i nezainteresiranosti?

Moj Bog, koji me je stvorio, da se mene ne tiče?! Njegova me ruka vodi kroz život. U njegovim je prstima moja vremenita i vječna sudbina. Mogu li ostati tvrd i nezainteresiran za Boga, koga je ljubav prema meni učinila čovjekom, čiji se život proteže između tvrdih jasala iz Betlehema i golog, krvavog križa sa Kalvarije. On da za mene nema važnosti, koji mi obećaje šanse vječne sreće i blaženstva, ako Mu služim u ovih nekoliko životnih godina, ali koji jednako tako ima mogućnosti da me vječno odbaci, ako prezrem tu ljubav.

Nemojmo govoriti: Što me se On tiče?, jer nas se sviju najviše upravo Bog tiče. Više nego itko i išta na cijelom svijetu. Jedno je samo potrebno i jedno je samo važno: Bog i moja duša! Sve je drugo sporedno, irelevantno.

Tko danas govori: Što me se tiče Bog, tome će jednom i Gospodin progovoriti: Što me se tičeš ti, koji si u svom životu za sve našao zanimanja i interesa, jedino Ti je Tvoj Bog i Božji zakon bio nevažan...«

Susrest ćemo veoma mnogo svojih suvremenika, koji ne moraju biti zli ljudi, koji će možda i sa simpatijom susresti svećenika, ali za vjeru nemaju mnogo smisla niti mnogo interesa. Kao da im nedostaje organ za religioznost, smisao za natprirodnost i nadnarav. Možda će se i ispričavati: kao što je za muziku potreban sluh, tako je i za vjeru potrebna posebna usmjerenost prema nadnaravnom. Njima to jednostavno ne leži i misle da su time opravdani.

Nije tu potreban nikakav poseban organ. Da čovjek bude religiozan, traži se samo malko zdravog razuma, i nešto prave i dobre volje. Razum mi govori da nisam svoja svojina, nego da me Bog stvorio i da njemu pripadam, a dobrom ću voljom prihvatiti i dužnosti, koje proizlaze iz toga stava moje posvemašnje ovisnosti o Bogu.

Ako Bog stoji pred vratima i kuca, tada ne možemo zamisliti strašnijeg i sudbonosnijeg odgovora od ovoga: Što se to mene tiče?!...

Što je dakle potrebno? — Svi mi, koji želimo biti pravi kršćani i ozbiljno nam je na srcu vječna sudbina, moramo Isusa primiti, pustiti da uđe u naš život. A to čini samo onaj, koji prihvaća njegov duh i njegov život, koji usvaja njegove istine i zapovijedi. Kome je On put, istina i život.

Ne smijemo pripadati materijalistima, koji pitaju: koliko će dobiti, što su kršćani? Ne želimo biti niti od onih, koji u sebi nemaju mjesta za Boga, jer im je duša i život ispunjen drugim nevažnim stvarima i idolima. Još manje treba da budemo od onih, koji govore: Što me se to tiče?...

Naša je želja da budemo duha Marijina, kojim je Ona na tihi kucaj neba spremno odgovorila: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.«

U tom duhu čestitam sretan i blagoslovljen Božić svima vama i vašim obiteljima. Bit će on doista sretan, ako i u vašim srcima bude svijetlilo svjetlo betlehemskih jaslica, koje je Krist Gospodin, Sin presretne Majke Bl. D. Marije. Amen.

BLAGDAN SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA

»Ljubite i neprijatelje svoje. Činite dobro onima, koji vas mrze i molite za one, koji vas progone i kleveću«. (Mt 5, 44)

Svete božićne noći svijet je obasjan novim i neugasivim svjetlom osobne Božje prisutnosti po Isusu Kristu. U svijetu i životu ljudi nastalo je novo doba.

A da divan božićni događaj ne nestane iz pamćenja ljudi, da Gospodinove jaslice ne postanu zanimljiva i lijepa priča za djecu, Isus traži svjedoke, junake, koji će svojim životom, radom, vladanjem pa i samom smrću uvjerljivo i živo govoriti svijetu, da je doista Bog postao čovjekom i da još uvijek boravi među nama.

Jedan od tih dičnih svjedoka snage betlehemskog Djetešca bio je đakon jeruzalemske Crkve — sv. Stjepan. U svojoj mladosti oduševio se za Isusa Krista. Po odluci apostola dodijeljena mu je služba đakona: da dijeli milostinju siromasima i udovicama. Uz to je odlučno, s najvećim ponosom i neustrašivo propovijedao Krista Raspetoga. Tako je snažno branio i dokazivao Isusovu nauku, da su njegovi neprijatelji u svojoj nemoći škripali zubima, zatvarali svoje uši. Njegova je srčanost sve više rasla. Iz njegova je lica odsijavala posebna svjetlost...

Mržnji nije preostalo drugo nego pograbiti odvažnog đakona, izvući ga izvan grada i sasuti kamenjem. Oboren na zemlju, umirući, Stjepan je molio: »Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!«

Zašto je Crkva otkrila Isusove jaslice krvavom ružom mučeništva sv. Stjepana? — Kršćanstvo nije samo romantika, lijepa idila badnje noći s dražesnim Djetešcem u prvom planu.

Pravo i istinito kršćanstvo mnogo je više! — Ono je život ispunjen svjedočanstvom za Krista, pa i onda kad je ta vjernost i dosljednost oblivena vlastitom krvlju. Nije lako biti pravi kršćanin, dosljedan kršćanin bez ikakvih obzira ili popuštanja okolini. Za takav se život traži junačka duša, koja ima smisao za žrtvu i križ, a kadikad i spremnost na samu smrt.

Biti kršćanin — danas kao i nekada — znači biti velikodušan i uporno dosljedan. Istina neće uvijek svijet i okolina kamenjem obasuti takva sljedbenika Kristova; mjesto kamenja letjet će riječi pune mržnje, prezira i poruge, iza čega će slijediti zapostavljanje i progon.

Pravi kršćanin i tu zna sa sv. Stjepanom moliti: »Ne uzmi im, Gospodine, ovo za grijeh!«

Pravo dakle Krista ljubi i nasljeđuje tek onaj, koji nađe u svome srcu snage da ljubi čak i svoje neprijatelje. Kolikogod se bunila narav željna osvete i pravde, kršćanska svijest pobuđuje sve to u ime Isusovo, radi Isusa sve oprašta, sve zaboravlja, čak i moli za svoje neprijatelje, da ih milost Božja obrati i promijeni.

Rijetko je koja druga zapovijed toliko napadana kao ova zapovijed ljubavi i prema neprijateljima. Kad bi ta ljubav vladala u našem svijetu, u ovo naše vrijeme, nestalo bi krvavih ratova sa svim popratnim strahotama, ne-

stalo bi mržnje i osvetljivosti. Čovjek bi čovjeku opet bio brat. Ljudi bi bili povezani ljubavlju, koja donosi mir i sreću. Naš bi planet odmah zadobio posve drugačiji izgled.

Ne smijemo zaboraviti, kako nas je Krist Gospodin učio! Čitamo kod sv. Luke (6, 27): »Ljubite svoje neprijatelje, dobro činite onima, koji vas mrze. Blagoslivajte one, koji vas kunu i molite se za one, koji vas kleveću... Ako ljubite one, koji vas ljube, kakvu milost zaslužujete, jer to čine i grešnici... Ako dobro činite onima, koji vama dobro čine, kakvu milost zaslužujete... Nego ljubite neprijatelje svoje... i bit će vam plaća velika!«

Sv. Pavao opominje kršćane u Rimu: »Nikomu ne vraćajte zlo za zlo, nastojte oko dobra pred svima ljudima. Ako je moguće, koliko je do vas, imajte mir sa svima ljudima.« (Rim 12, 17)

SV. AUGUSTIN: »Bjesni li kao protiv tebe, pusti ga neka se izbjesni, ti moli. Ako te mrzi, ti budi milosrdan. Samo te groznica u njegovoj duši mrzi, kad ozdravi, bit će ti zahvalan.«

»Ljubiti prijatelje nije ništa veliko, ali ljubiti neprijatelje velika je stvar.« (Sailer)

»Samo je jedan put, kojim ćemo pobijediti neprijatelja: put ljubavi.« (Hessen)

»Oprostiti svome neprijatelju više je nego obtrčati krvavih nogu do na kraj svijeta.« (Suzo)

Max Reger, veliki muzičar, koji se pod kraj života potpuno vratio vjeri svog djetinjstva, napisao je jednom i ove riječi: »Da je Krist Gospodin izgovorio samo ove riječi: Ljubite svoje neprijatelje kao sami sebe!, već bi time postao Otkupitelj svijeta. Kad bi se naime ta zapovijed izvršavala, svijet bi se oslobodio svakog zla.«

Istina je, da je otkupljenje mnogo više, no pravo ima Max Reger u svojoj tvrdnji. Kad bismo u velikim kao i u malim stvarima ozbiljno uzimali ovu zapovijed ljubavi i prema neprijateljima, kako bi posve drugačije izgledao ovaj naš planet.

Jučer smo čuli iz ustiju anđelovih: Mir ljudima na zemlji dobre volje! Danas Crkva pred nas postavlja živi primjer čovjeka dobre volje, i koji je radi toga bio kamenovan. Kao da nam Crkva kod toga želi nešto drugo reći: Drugačije je s mirom, o kome pjevaju anđeli, nego to mi ljudi sebi zamišljamo. To je mir, koji se bori za svoja prava, ako ustreba diže svoj glas na svoju obranu, uklanja kriva shvaćanja — ali uvijek u dubini srca nosi LJUBAV, koju nikakva mržnja, pa čak niti krvnička sila ne može pobijediti. Ako je naše srce usidreno u Božjem Srcu, naša ljubav izdana Srca Isusova i njegove ljubavi, tada ćemo i mi često u životu ponavljati Stjepanovu molitvu: Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!«

Tada nitko, pa ni najveći neprijatelj, neće biti isključen iz našega srca.

Neka nam sv. Stjepan izmoli takav mir, takvu ljubav i takav duh opraštanja.

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA
SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE, JOSIPA

I ČITANJE: Sir 3, 2-6, 12-14

Sirahova je knjiga napisana oko godine 190. prije Krista. Njezina treća glava govori o poslušnosti i poštivanju oca. Sveti pisac u duhu onog vremena najviše govori o ocu kao glavi obitelji. Manje se spominje majka, koja je srce obitelji i čuvarica domaćeg ognjišta.

Idealna je — po mišljenju Ben Siraha — ona obitelj, u kojoj se »štuje otac« i »časti majka«. Djeci, koja se tako odnose prema svojim roditeljima, daje se obećanje: »dugo će živjeti«. Dug život u miru i obiteljskoj sreći bila je jedna od najvećih blagodati, koje je Bog mogao udijeliti svojim štovateljima i poklonicima.

Gospodin nadalje obećaje utjehu zbog brojne djece: »Radovat će se sa svoje djece« (5) i uspomena će mu biti trajna radi iskazanog dobra roditeljima, osobito starim i nemoćnima. Dobar postupak s roditeljima, osobito onda kad »razum klone«, kad nastupe teški dani starosti i slabosti, »uračunava se u oprost grijeha«.

Kako je ta riječ Božja divno ilustrirana primjerom samog Božjeg Sina, za koga je pisano da je čitav njegov život bio proslava nebeskog Oca. »Ja sam tebe proslavio na zemlji!« (Iv 17, 4)

A onaj, koji ne poštiva svoje roditelje, »tko prezire oca svoga, od hulitelja nije bolji« (16) i »Gospodin proklinje onoga tko vrijeđa majku«.

Nekoć je čovjek gotovo sav svoj život proživio u okviru svoje obitelji. Radi toga su toliko naglašavane dužnosti samih članova obitelji. Suvremena je civilizacija odijelila čovjeka od njegove obitelji i on najveći dio svog vremena provodi u drugim zajednicama, u zajedništvu s drugim ljudima. Unatoč toga obitelj nije izgubila svoje uloge i svoj smisao. I taj će suvremeni čovjek, unatoč sve svoje aktivnosti i zauzetosti, naći svoju sreću i mir jedino u krugu svoje obitelji. Samo će tu naći kutić svog (zemaljskog) raja.

II ČITANJE: Kol 3, 12-21

U prvom dijelu Pavao podsjeća »izabranike Božje« na kreposti i vrline koje ih moraju resiti u sve njihove dane, ako žele procvat i napredak svoje kršćanske zajednice, te obitelji Božjeg naroda u Kolosi. Moraju imati »milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost...« Moraju se truditi oko toga da jedni druge razumiju i međusobno podnose, da po Kristovu primjeru rado i spremno jedni drugima opraštaju, »ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu«. (13)

Iza toga se Pavao obraća ženama:

»Žene, pokoravajte se muževima, kako priliči u Gospodinu!« (18) Ne možemo tu riječ i savjet zamjeriti sv. Pavlu, jer govori u duhu mentaliteta svog vremena. No kao da i sam osjeća potrebu da odmah nadoda i opomenu muževima: »Ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima!« (19) Podložnost,

o kojoj govori Pavao, podložnost je ljubavi koja se zasniva na reciprocitetu. (Cfr 1 Kor 7, 4)

»Djeco, slušajte roditelje u svemu, jer je to ugodno Gospodinu!« I tu Pavao govori u duhu svog vremena. No unatoč toga ne smijemo poslušnost, o kojoj je riječ, poistovjetiti sa servilnošću ili ropskim pokoravanjem. I tu ima mjesta prava sloboda i razumnost. Zato i slijedi opomena očevima: »Ne ogorčujte svoje djece, da ne klonu duhom!« Problemi odnosa roditelji — djeca ne datiraju tek iz vremena kontestacije. Stari su kao ljudski rod.

III ČITANJE: Lk 2, 22-40

Pročitani nas odlomak podsjeća na glavne događaje Gospodinova djetinjstva: njegovo prikazanje u hramu i proročanstvo starca Šimuna.

Koji je smisao Isusova prikazanja u hramu? — »Svako muško prvorođenče neka se posveti Gospodinu!« Bogu su se prinosile sve prvine: poljskih plodova ili životinja. Time se htjelo priznati vrhovni Božji suverenitet i gospodstvo nad svime. Djeca su se prikazivala, posvećivala i prikupljala prinosom žrtve (par golubica ili grlica).

Isus nije bio samo Marijin »prvorođenac«. On je »savršena slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakoga stvorenja«. (Kol 1, 15) Svojim je utjelovljenjem postao također i prvorođenac novog čovječanstva, novi Adam. Zato njegovo prikazanje ima i drugi smisao: to je prikazanje, kojim se Isus Krist sâm prikazuje svome nebeskom Ocu: »Evo dolazim, da činim, Bože, volju tvoju!« (Hebr 10, 7)

»Dijete je raslo, jačalo i napunjalo se mudrosti — i milost je Božja bila na njemu!« (40)

MUDROST se sastojala u tome, da je čovjek srcem i umom spoznao tajne božje. Mudar je onaj, koji ima Božjeg Duha i koji po Njemu živi; onaj koji sve stvari i događaje prosuđuje u Božjem svjetlu.

MILOST se BOŽJA očituje napose u milosrdnoj dobrohotnosti kojom Gospodin bdije nad svojima. A njegovi su oni, koji mu se potpuno i najspremnije otvaraju te s najvećom radošću izvršuju njegovu svetu volju. U tom je smislu rečeno i za Mariju da je puna milosti.

Kao što se za Isusa ističe da je rastao u mudrosti i dobi, jednako tako kasnije Luka naglašava da i Božje kraljevstvo poznaje svoj rast. Ono je slično sjemenu (Lk 4, 26), kadikad najmanjem sjemenu, sjemenu gorušice (30-32), ali kad uzraste »pod njegovom se sjenom ptice nebeske mogu gnijezditi!«

Kao što je Krist rastao i napredovao, jednako tako i svaki kršćanin mora rasti, razvijati se, napredovati u vjeri. Taj se njegov rast očituje u milosti i poznavanju Gospodina Isusa Krista dok svi zajedno ne dođemo do savršena čovjeka: »k mjeri punine veličine Kristove«. (Ef 4, 13)

SV. OBITELJ I NAŠE OBITELJI

Prikladno je da blagdan svete Obitelji slavimo odmah u prvu nedjelju poslije blagdana rođenja Gospodnjega. Time se želi jasno naglasiti da je sam Bog započeo djelo otkupljenja u krilu jedne obitelji. Sam je Božji Sin postao članom jedne obiteljske zajednice i u krugu je jedne obitelji proveo najveći dio svoga zemaljskog života. Nije li time najbolje i najočitije pokazao važnost i vrijednost obitelji i obiteljskog života kako za čovjeka pojedinca tako i za cijeli ljudski rod!

Danas se nad obitelju i obiteljskim životom čuju mnoge tužaljke. I nije teško odmah na prvi pogled zapaziti dvije oprečne slike suvremene obitelji: jedne bismo mogli nazvati sretnima, jer su uspjele. U njima vlada sklad i sloga, mir i zadovoljstvo. Ljubav povezuje sve članove takve obitelji. U njima se još uvelike cijene stare, tradicionalne kreposti, o kojima govore današnja čitanja ...

Druge bismo obitelji morali nazvati nesretnima, jer su u krizi i ugrožen im je opstanak. Možda ih još ljudski obzir ili viša sila drže zajedno, no pitanje je samo vremena i one će se raspasti ...

Već je i Koncil naglasio: »U obitelji napetosti niču ili pod pritiskom demografskih, ekonomskih i socijalnih prilika, ili zbog sukoba generacija ili iz novih društvenih odnosa između muškarca i žene.« (Gaudium et spes 8)

Koji su to danas najgorućiji problemi s kojima se bori suvremena obitelj?

1. S novonastalim prilikama izmijenila se fizionomija obitelji. Do nedavna otac je obitelji bio glava svoga doma. Svojim je radom uzdržavao obitelj i ona mu je u svemu bila vjerna i pokorna. Domena žene i majke bio je njezin dom. Tu je ona razvijala sve svoje velike osebine i sposobnosti kojima ju je Stvoritelj obdario. I nije se takva žena uzalud nazivala kraljicom svoga doma, srcem svoje obitelji.

No danas se ona oslobodila. Danas i sama radi i svojim se doprinosom za obitelj osamostalila. Pored kućnog ognjišta ona ima svoje stalno radno mjesto ... Razumljivo je da je takva žena podijeljena i da joj nije lako spajati namještenje i obiteljske obaveze ... Vrlo se često postizava viši standard života na štetu i na račun obiteljskog života ...

2. Nekoć je za ženu bio ideal majčinstvo. Ona se osjećala najsretnijom u krugu svoje djece. Danas je i taj ideal izblijedio i sve rjeđe susrećemo brojnije obitelji. Nisu tome krive toliko ekonomske prilike, koliko mnogo više pomajkanje požrtvovnosti, pomodarstvo i laksni bračni moral ...

3. Do kolikih problema dovodi sukob mladih i starih generacija unutar samih obitelji! One se više ne mogu shvatiti, ne nalaze zajednički jezik, ne mogu zajedno živjeti, nego prebrzo svatko ide na svoju stranu. Rezultat? — Svatko živi za sebe. Mladi se bore s ekonomsko-financijskim poteškoćama, a starijima su osama i teret života vrlo često nepodnosivi. I prebrzo ih se nastoji ukloniti iz vlastitog doma i smjestiti u kakvu ubožnicu ili staračku dom ...

4. Kako je teško danas odgajati djecu i mladež! Pored roditelja toliki drugi odgojni čimbenici djeluju i formiraju dušu. Mnoga obitelj i nije kadra

dati pravi odgoj vlastitom djetetu, jer je ono školovanjem preraslo okvire vlastitoga doma. Još bi roditelji znali odgajati onako kako se njih odgajalo, ali druga su vremena, drugi zahtjevi suvremenog života i oni su upravo bespomoćni kad se radi o vlastitoj djeci ...

5. Nemali je problem vjere kod mladih pa i kod onih koji su potekli iz kršćanskih obitelji. Mnogi se roditelji trude da u srca svoje djece usade vjerska načela i priuče ih na obdržavanje kršćanske etike i ćudoređa. Kako ih boli neuspjeh kod vlastitog djeteta kome više ništa nije sveto i koje se čak izruguje vjerskim dužnostima i obvezama ...

Mladi naraštaj u ime slobode odbacuje svaku obavezu i ne želi se nikome pokoravati; svakom se autoritetu suprotstavlja, pa čak i roditeljskom unutar vlastite obitelji ... Kakve li se drame često odigravaju unutar vlastitog doma! Do kakvih sve razračunavanja dolazi između onih koji bi jedni drugima morali biti najbliži! ...

Na koji bismo način mogli sanirati svoje obitelji? Gdje pronaći lijek za bolesti od kojih boluju toliki domovi, tolike obitelji?

Promotrimo primjer i uzor svete nazaretske Obitelji!

Svi su bili povezani velikom ljubavlju i sviješću da tu, u toj obitelji svatko na svoj način izvršuje volju Oca koji je na nebesima. Nitko se nije osjećao manje vrijednim, manje važnim, nego je svatko najsavjesnije sa svoje strane doprinosio da na domaćem ognjištu ne ugasne oganj ljubavi i razumijevanja ...

Božji je zakon sveto poštivan u tom domu, u toj obitelji. Zajednički polaze u jeruzalemski hram, jer je to od njih tražio Zakon i propisi. Prikazuju žrtvu, posvećuju Dijete svoje Gospodinu znajući da je sam Bog Otac tog djeteta. To dijete nije samo njihovo i njima povjereno. Ono pripada — po svojoj besmrtnoj duši — samome Bogu. Njihova je sveta dužnost da taj Život čuvaju, uzdržavaju i sačuvaju za čas koji je od vijeka predvidio i odredio Gospodin ... I oni spremno služe Riječi života i nesebično se darivaju u službi Života ...

U vrijeme sekularizacije važno je naglasiti da su djeca Božja svojina. Za Boga ih valja odgojiti i njegov zakon staviti kao putokaz njihovim životnim stazama i putovima ...

Nitko ne može roditeljima oduzeti odgovornost za njihovu djecu. Oni su dužni da se za njih brinu, podignu ih na noge i dadu im odgoj od koga će živjeti i onda kad njihova tjelesa budu počivala u grobu. Nije dosta djeci osigurati materijalna dobra i dati im u ruke kruh. Kudikamo je važnije odgojiti u njima dobre kršćane koji će po svojoj vjeri živjeti; ravnati se u životu po načelima, te vjere i jednom u toj vjeri zaklopiti svoje umorne oči ...

Dobro odgojena djeca najbolja su mirovina, najsigurnija starost. Takvoj djeci roditelji nikada neće biti teret i muka, nego naprotiv u njima će poštivati sam Božji autoritet i zato će dugo živjeti na zemlji i bit će im dobro ...

Talijanski časopis »Uomini nuovi« od 20. 1. 1971. donosi napis pod naslovom »Pjev u magli!« Opisuje otok u blizini Terranove. Taj je otok vrlo često obavijen gustom maglom. Ribari, koji se s ulovom vraćaju kući, radi magle teško dolaze u luku. Što čine njihove obitelji: žene i djeca, koja su ostala kod kuće? Dolaze na obalu i tu svi pjevaju i tako svojom pjesmom pokazuju ribarima (svojim očevima i supruzima) siguran put do obale. Pjesma umukne tek onda kad je posljednja lađa pristala uz obalu ...

Spustila se gusta magla iznad čovječanstva. Da bismo mogli spasiti što se spasiti dade, potrebna je 'pjesma' zajedničke sloge, ljubavi, podnošenja i razumijevanja. Doklegod bude takva pjesma odjekivala na obalama života, nema straha od brodoloma ...

A tu ćemo »pjesmu« najbolje naučiti u domu obitelji Isusa, Marije i Josipa iz Nazareta!

NOVA GODINA
BLAGDAN SVETE BOGORODICE MARIJE

I ČITANJE: Br 6, 22-27

Taj kratak molitveni obrazak sadržava blagoslov, koji su svećenici Izraela davali narodu na koncu liturgijskih obreda, a na poseban način o blagdanu sjenica (Nova godina). Poznat je pod imenom »Blagoslov Aronov«, jer je bio pridržan samo svećenicima.

Biblijski čovjek postaje svjestan toga da nije gospodar sreće prema kojoj teži čitavim svojim bićem. Primanjem blagoslova on je priznavao da je Gospodin izvor svake blagodati i dobročinstva. U sjedinjenju s Bogom čovjek nalazi svoju konačnu i potpunu sreću. Znak je tog blagoslova, koji daje Gospodin, ako neki čovjek, grad ili narod napreduju u izobilju svih pa i materijalnih dobara, kad ih Bog poput stražara čuva i od njih otklanja svako zlo te ih konačno u znak svoje dobrohotnosti i naklonosti »licem svojim obasjava«. Sva spomenuta dobra, što ih Gospodin svojim blagoslovom podjeljuje, dovode do mira, koji je Božja nagrada onima koji Mu vjerno služe. No malo po malo biblijski će čovjek spoznati da se prava sreća ipak sastoji u tome da je Bog sam prisutan kako u životu čovjeka pojedinca tako u životu i povijesti čitava jednog naroda.

»Blagoslov prima od Gospodina onaj u koga su ruke čiste i srce nedužno, duša mu se ne predaje ispraznosti«. [Ps 24(23), 4-5]

Krist će Gospodin jednog dana biti pravi blagoslov za čitavo čovječanstvo, i to ne samo radi toga, jer po njemu imaju svi ljudi slobodan pristup svim božanskim blagoslovima i milostima, nego i radi toga, jer je on poslao svijetu svoga Duha koji je veza pravog sjedinjenja čovjeka s Bogom i konačni odgovor svake težnje čovjekove za srećom.

II ČITANJE: Gal 4, 4-7

Bog je u punini vremena poslao svoga Sina, koji je bio »podložan Zakonu«, da drugi podložnici Zakona postignu po Njemu Božje posinaštvo. Kad Pavao ističe da se Božji Sin rodio od žene, želi time naglasiti da je sam sebe dragovoljno učinio robom kako bi nama pribavio slobodu djece Božje. Posljednji je dakle razlog njegova utjelovljenja i rođenja u tome da svim ljudima pribavi Božje posinaštvo kako bi čovječanstvo po svom Bratu po milosti uzmoglo klicati samom Bogu tako dragu i toplu riječ: »Abba! — Oče!« Taj se divan preokret u dušama vrši po Duhu Svetom, koji je jedini izvor svake milosti i posvećenja.

Ta se prisutnost u prvom čitanju zove mudrost, a u ovom Duh Sveti, koji je izliven u naša srca. Po njemu i najobičniji život postaje dio vječnosti, a i naši najobičniji čini postaju po Njemu izvorom vječnog blagoslova u Gospodinu. Zato oni, koji nasljeduju Isusa u životu te u svom kratkotrajnom, zemaljskom životu ne zaborave svog vječnog dostojanstva, postaju i »baštinici po Bogu«.

Da se to čudesno »drugo stvaranje« moglo ostvariti, bila je potrebna Marijina riječ: Neka bude! Njezinim je slobodnim pristankom došlo do utjelovljenja Božjeg Sina i tako je po Mariji Bogorodici započelo naše otkupljenje i spasenje.

III ČITANJE: Lk 2, 16-21

Ovo smo evanđelje čuli na božićnoj zornici. Pridodan je samo 21. redak, koji spominje Isusovo obrezovanje i to da Isusu tom zgodom »nadjenuše ime Isus, kako ga je bio prozvao anđeo prije njegova začeća«.

Izraelci su obavljali obrezovanje kako bi postali dionici Božjih obećanja po svom aSvezu s Gospodinom. No proroci su naglašavali da je potrebno »obrezovanje srca« kao najpotrebniji uvjet dioništva u tom novom svijetu.

Obrezovanjem je čovjek postajao članom izabrana naroda. Radi toga je i moraoživjeti kako je dolikovalo izabranicima Božjim. Po njemu je i Isus postao član židovskog naroda. On će kasnije, kad bude postao svijestan tog pripadništva, naglašavati da je obrezovanje srca mnogo važnije od tjelesnog obrezovanja. Njegovo će pravo obrezovanje biti u krvavoj i pregorkoj Muci koju On prihvaća iz čiste ljubavi prema svom nebeskom Ocu i svojoj subraći ljudima.

Prigodom obrezovanja davalo se obrezaniku ime, koje je bilo — osobito u pojedinim zgodama — veoma značajno. Ono je označivalo Božje određenje i poziv na koji je sam Bog pozivao obrezanika. Tako je bilo s Abrahamom, tako s Ivanom, te konačno i sa samim Isusom.

Ime Isus označuje »Bog spašava«. Nosio ga je Jozua: po njemu je Bog spasio svoj narod u pustinji. Nosio ga je i jedan drugi Izraelac koji je vršio veoma važnu ulogu u Izraelu poslije povratka iz ropstva. Konačno tako se zvao i Isusov predak Jesse. (Iz 11, 1)

Isus je primio svoje ime u času obrezovanja. Krv koja je tom zgodom potekla bila je simbol Saveza. No Kristova će Krv doskora postati doslovno krv novoga Saveza, po kojoj će ljudi dobre volje postati dionici božjih obećanja i spasenja.

Po krštenju mi smo uronjeni, ukopani u smrt Kristovu. Radi njega smo oslobođeni od tjelesnog obrezovanja. No nikako ne od obrezovanja srca. Po svetom krštenju postajemo članovi Božjeg naroda, pripadnici Novog Saveza i dionici svih milosti koje nam je Krist Gospodin svojom Mukom i smrću na križu zaslužio.

Budući da je u tom djelu otkupljenja Marija, Bogorodica i Majka Kristova najvjernije surađivala, to je ona postala i djeliteljica, posrednica milosti. Po njoj ćemo najsigurnije i najlakše postići velika obećanja te konačno baštiniti život vječni.

DAN MIRA

»U ime Gospodnje dovikujemo: Zaustavite se!«

Po želji Pape Pavla VI prvi se dan u novoj godini slavi kao dan mira. Na taj način mir, koga nemamo a toliko ga tražimo i trebamo, postaje programom čitave godine. Izbor termina, u koji se slavi dan mira, jasno pokazuje gdje ćemo taj mir naći: u tajni božićnog događaja. Prije osam dana čuli smo riječ Gospodnju za vrijeme polnoćke. Tu se novorođeni Spasitelj naziva »Savjetnik čudesni, Bog silni, Otac vječni, Knez mira«. (Iz 9, 5) Kad prorok obrazlaže uzrok radosti zbog rođenja tog neobičnog djeteta, onda kaže: »Dijete nam se rodilo... da poraste vlast i mir bez kraja!« (6)

Nijedna se riječ danas toliko često ne spominje kao riječ mir. O njoj se govori na ulici, o njoj se raspravlja na međunarodnim susretima državnika svijeta. Za mirom posebno čeznu narodi, nad kojima se nadvila crna tama rata i ratnih strahota...

Zato sv. Otac dovikuje zaraćenima, kao i onima koji takmičenjem u naoružanju, spremaju rat: »Zaustavite se! Dovikujemo vam to u ime Gospodnje!«

U miru se mogu liječiti sva zla, a u ratu se razaraju sva dobra.

Zato treba pod svaku cijenu spasiti mir.

Papa Pavao VI u više navrata opominje svijet da poradi oko očuvanja mira. Njegova je riječ: »Od početka naše apostolske službe ništa nismo propustili, što bi molitvom, prošnjom i opomenom poslužilo stvari mira. Kako se i sjećate poduzeli smo jedno putovanje avionom u Sjevernu Ameriku, da tu u sjedištu Ujedinjenih Nacija progovorimo pred izabranim predstavnicima gotovo svih naroda o miru kao o dobru koje nam je toliko potrebno. Kod toga smo istakli da se svi zajedno moramo zalagati za mir. I kasnije ... nismo prestajali opominjati one, na kojima počiva teret odgovornosti, da spase svijet od nemile katastrofe, koja mu prijeti... U ovaj čas dovikujemo ponovo »s jakim vapajima i sa suzama« (Hebr 5, 7) državnicima, da iz svih sila nastoje gasiti požar... U ime Gospodnje dovikujemo: Zaustavite se! Moramo zajednički nastojati da se dođe do međusobnog obračunavanja... Ali mora zavladati mir, koji se obazire na prava kako čovjeka pojedinca tako i čitava naroda, jer inače mira nema, on se razbija... Mir se mora izmoliti od onoga, koga nazivamo »Knezom mira«... (Iz božićne poruke 1966. godine)

Predšasnik Pavla VI Ivan XXIII jednako se tako zalagao za mir u svijetu. U svojem pastirskom pismu »Pacem in terris« opširno kao nijedan od njegovih predšasnika govori o miru u svijetu. Ukazuje na red, koji je dao Bog, i nered, koga je čovjek svojim grijehom prouzročio. On se ne zadovoljava samo s tužaljkom i suzama, nego govori o putovima, kojima bi se mir mogao ponovo naći i osigurati među narodima. On zna da u toj stvari moraju surađivati i pripomoći svi ljudi, kršćani i nekršćani. On izričito tvrdi: »U ljudskom društvu neće tako dugo zavladati mir, dok se on ne nastani u srcu svakog pojedinog čovjeka, dok ne bude svatko obdržavao poredak koga je Bog postavio... Kako taj mir izgleda? Bog vlada nad dušom, a duša vlada nad tijelom. Boljeg poretka nema... To djelo mira započinje svake godine Kristovim rođenjem u Betlehemu, ali također i u našim srcima. Tko je u miru s Bogom, taj može i ljudima donijeti mir. On postaje mirotvorac. A takve je Gospodin nazvao blaženima. (Mt 5, 7) Radi toga moramo danas konačno pokopati: svaku mržnju, neprijateljstvo i nepovjerenje jednih prema drugima. Postanimo u ovom našem vremenu svi glasnicima Kneza mira, graditeljima mostova između svoje subraće ljudi! Mir je nedjeljiv. Ne možemo u isto vrijeme u svom srcu imati mir i nemir...

Pastoralna Konstitucija »Crkva u suvremenom svijetu« u svom V poglavlju (77-92) također opširno govori o potrebi mira. »Koncil... je osudio nečovječnost rata, želi kršćanima upraviti žarki poziv da uz pomoć Krista, tvorca mira, surađuju sa svim ljudima da se među njima učvrsti mir u pravdi i ljubavi, i da se pripremi što je za mir potrebno...«

»... Mir je plod reda što ga je u ljudsko društvo utisnuo njegov božanski Utemeljitelj i što treba da ga ostvare ljudi, koji žeđaju za sve savršenijom pravdom... Mir se nikada ne stiče jednom za uvijek, nego ga stalno treba graditi. Osim toga, budući da je ljudska volja nestalna i ranjena grijehom, ostvarenje mira traži od svih trajno svladavanje strasti i budnost zakonite vlasti...

Takav se mir na zemlji može postići samo ako se osigura dobro osoba i ako ljudi s povjerenjem i slobodno međusobno izmjenjuju bogatstvo uma i srca... Tako je mir plod ljubavi, koja ide dalje od onoga što može izvesti pravda...«

Najljepšu je riječ napisao Apostol naroda u poslanici Rimljanima (15, 7, 13): »Zato primajte jedni druge u svoje društvo kao što je i Krist primio vas u slavu Božju ... A Bog, izvor nade, neka vam dade potpunu radost i mir u vjeri da napredujete u nadi snagom Duha Svetoga...«

»Mir ne dolazi sam. On mora prije svega izrasti iz našeg duha i našeg srca!« (Kardinal Višinski)

»Bez mira duše, nema mira u svijetu!« (Biskup Sheen)

»Tko hoće služiti miru, ne smije biti na ratnoj nozi s dragim Bogom!« (Kard. J. Wendel)

Moramo dakle mnogo moliti i raditi za mir. Svatko u sebi i oko sebe, jer živimo u sudbonosnom trenutku ljudske povijesti.

Ne budemo li izvršili svoju dužnost u ovom vremenu, u kojem živimo i ne budemo li pravi mirotvorci ovom naraštaju, mogli bismo doživjeti i to da dođe mir, ali sa silnim gubicima, mir koji naliči tišini koja obavija groblja...

Blagdan Kristova rođenja nije za nas samo divan spomendan jednog nezaboravnog događaja. On od nas traži obnovu čitava čovjeka. U nama samima mora se roditi Krist, veliki Knez mira. Mi sami, ako želimo biti kršćani, pravi i dosljedni sljedbenici Isusovi, moramo misliti misli mira.

Da bismo lakše postigli što molimo, obraćamo se velikoj Bogorodici, Majci Crkve, čuvarici kršćanstva i posrednici Mira. Anđeli su pjesmom mira oglasili rođenje njezina Sina, koji jedini može ovom svijetu dati pravi i pravedni mir. Nek nam ga udijeli po zagovoru i zauzimanju Kraljice mira!

DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU

I ČITANJE: Sir 24, 1-2, 8-12

Dok nadahnuti pisac Ben Sirah govori o Mudrosti, onda ističe da je Ona u isto vrijeme »u zboru Svevišnjeg« i »sred puka svoga«. Budući da je Ona »prije vjekova, odiskona«, Njoj se pridaje božansko porijeklo i čast. Personificirana Mudrost, kao Riječ i Mudrost Očeva »nastani se u Jakovu«, i »potom se nastanila na Sionu.« Ona koja ima svoj boravak u Zboru Svevišnjega, udara svoj šator među ljudima.

Već samim time što Mudrost uspijeva u isto vrijeme biti transcedentna i ovom svijetu imanentna, očito svjedoči svoje božanstvo. Za nas je ljude još teže shvatiti taj savez života i smrti, apsolutnog i ograničenog. Izrael je prvi osjetio prisutnost Božju u svojoj sredini i zato se izdizao iznad svih drugih naroda. Ta Božja imanentnost u Izraelu bila je posebna povlastica izabranog naroda i ni u kom se slučaju nije smjela smatrati monopolom, radi kojega se Izrael potpuno izolirao od svih drugih naroda.

U Kristu Gospodinu savršeno se očitovala Božja Mudrost ljudima. U njemu je božanska narav hipostatski sjedinjena s ljudskom naravi. Onaj, koga ne mogu obuhvatiti prostrana nebesa i široka zemlja, zatvorio se u krilo jedne djevičanske Majke, postao čovjekom i nastanio se tako među subraćom toliko ljubljenom. I kad je završen zemaljski život Riječi i Mudrosti Očeve, Ona i dalje ostaje živa u Crkvi koja je produženi Krist. Znamo li u svako vrijeme dobro razlikovati božanski i ljudski elemenat Crkve? K tome pridodajmo i treći elemenat: povijesnost Crkve. Crkva kao Božji narod izvodi se od izabrana naroda, koji je simbol Crkve radi svojih putovanja i posebne povezanosti s Bogom.

II ČITANJE: Ef 1, 3-6, 15-18

Pročitane su riječi dio velepjesme zahvaljivanja Bogu Ocu, koji nam je dao puninu svog blagoslova u Isusu Kristu, svom blagoslovljenom Sinu.

»U Njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta«. Još dok ni svijeta nije bilo, niti je vrijeme bilo započelo, Bog nas je preodabrao, izabrao i preodredio »da budemo sveti i besprijekorni pred njim.« Tu veliku milost, taj veliki dar Ljubavi imamo samo u Kristu i po Kristu. Po Njemu smo primili dar posinovljenja, postali djeca Božja.

Toliki dar — zato i jest milost — ničim nismo mogli zaslužiti. Bog nas je ljubio prije, nego smo mi na bilo koji način mogli njega uzljubiti. Radi toga je naša sveta dužnost da zahvaljujemo i uzvraćamo ljubav. »Sic amantem, quis non redamet?«

III ČITANJE: Iv 1, 1-18

Vječna Božja Riječ, koja u sebi ima kao bivstvenu vlastitost život, ulaskom u svijet postaje život i svjetlo ljudima. Prije svega život u naravnom redu, jer »ništa što postoji nije bez nje postalo.« Ali još više u milosnom redu.

Isusove su riječi: »Došao sam da imaju život i da ga imaju u izobilju.« (Iv 10, 10) Jednako je tako Gospodin za sebe ustvrdio da je »svjetlo svijeta« (Iv 8, 12). Došao je na svijet da raspr̀si tamu neznanja i zablude, da objavi ljudima, »da nijedan koji u me vjeruje ne ostaje u tami« (Iv 12, 46), nego da po Kristu ima vječni život.

Kristovim je dolaskom na svijet čovječanstvo podjeljeno u dva tabora. S jedne strane oni, koji odbacuju dar njegova života i svjetla, a s druge strane oni koji Ga prihvaćaju i usvajaju. Onima, koji Ga vjerom prihvaćaju kao Očeva objavitelja, dao je da »postanu djeca Božja«. Oni naime, koji vjeruju u njegovo Ime, rođeni su — po milosti — od Boga.

Kao što je nekoć Gospodin govorio po prorocima i u punini vremena svoju Riječ utjelovio u svome Sinu, jednako bi tako i naša vjera u Očeva Sina morala biti utjelovljena. Ne bismo se smjeli zadovoljiti prihvaćanjem istina i zasada koje nam je On donio, nego bi ta vjera morala postati život. Na nama i u našem životu moralo bi se vidjeti da se Bog utjelovio i udario svoj stan među nama. Kroz nas i naš život morao bi nevidljivi Bog ovom naraštaju opet postati vidljiv.

Na taj bismo način svi od reda, poput velikog Isusova Preteče, za Nj svjedočili: »To je onaj ... Jedinorođenac — Bog — koji je u krilu Očevu, on nam ga obznani.«

BLAGDAN IMENA ISUSOVA

»Isus je onaj kamen, koji ste vi, graditelji, odbacili, a koji je postao uganonim kamenom!« (Dj. ap. 4, 11.)

Sedam tisuća pariških studenata kretalo je 16. prosinca 1958. godine bez riječi prema crkvi Majke Božje. Bila je to prava pokornička procesija. Na svima se opažala velika ozbiljnost i zamišljenost. Nije ni čudo. Upravo su izašli iz kazališta, gdje su gledali veličanstvenu dramu Diega Fabri-a »Proces nad Isusom«. Priredba je na sve učinila veliki i nezaboravni dojam. Činilo se kao da je sve tog časa mučilo sudbonosno pitanje: Tko je zapravo Isus? Što On danas znači? Kakvo je njegovo mjesto danas među ljudima? Koji On utjecaj vrši na savjesti pojedinaca i povijest čitavog čovječanstva? ...

Da li je Isus Krist samo obična nepoznanica kao i svaki čovjek, ili je On nešto više?

Da li je On zagonetka povijesti kao Buda ili Lao Tse?

Da li je On bio samo neobični i zavodljivi pokretač masa ili je njegova osoba krila u sebi nešto više? ...

Takva i tome slična pitanja obuzela su dušu i srce pariških studenata na putu do Gospine crkve ...

A ipak davno je tome, što je Petar, Božjim Duhom ispunjen, pred predtavnicima i starješinama izbrana naroda jasno i odlučno svjedočio: »Spasitelja nema ni po jednom drugom, jer je pod nebom to jedino ime dano ljudima po kojem nam se treba spasiti!« (Dj. ap. 4, 12.)

I naša vjera svodi sve perspektive našega mišljenja na to jedino ime, koje postade središte svemira, osnov istine i spas čovječanstva.

Naša vjera u Isusa Krista ne počinje dogmatskim ili moralnim zasadama i istinama, nego osobom Isusa iz Nazareta. »Što bijaše od početka, što smo čuli, što svojim očima vidjeli, što smo promatrali i što su naše ruke opipale o Riječi života... to navješćujemo i vama.« (1. Iv. 1-3)

»Stoga ako želimo reći, tko je naš Bog, moramo izgovoriti ime Isus. Kad bismo tu riječ zaboravili, Bog bi se za nas izgubio u tamnoj nepristupačnosti Neshvatljivoga. Ali mi kršćani znamo konačno ime našega Boga: Isus. To je ime, koje je primilo Dijete, koje je Bog i vječna mladost svijeta, Čovjek i vječno lice Božje. Dajmo i godini, koja nadolazi, to ime. Označimo svoje čelo, svoj duh i svoje srce križem toga Isusa. Recimo puni utjehe naša je pomoć u ime Gospodina. I onda oduševljeno krenimo u novu godinu. Bude li njegovo ime nad nama sjalo, i najtamniji čas postat će čas Gospodinov, čas njegova spasenja«. (Karl Rahner)

Kršćanin upravo s vjerom u Isusa Krista odvažno kroči kroz život, jer je pun nade, kojom ga ispunja ta vjera.

A ipak!?

Ne bismo li pokajnički s raskajanom plavušom Diega Fabri-a morali ispovijedati: »Zaboravili smo na Isusa. Gotovo se Njega više i ne sjećamo. On jo još uvijek duboko kao u grobu. Kao da nikada nije uskrsnuo ... A kad Ga

se sjetimo, onda Ga se stidimo ... Zato i ne obraćamo svijet... Kako da ga i obratimo, kad se ne usuđujemo kazati, da ga poznajemo?«

Što nam je činiti?

Trebalo bi Njega naći. On je živ i samo po Njemu mi možemo živjeti pravim životom. On je među nama drag i dobar, ali nepoznat i tuđ, da bi nam tuga morala srce prerezati.

Trebalo bi doći u Njegovu školu, spremno i rado, makar kao bojažljivi Nikodem, da čujemo riječi života. Istinita je riječ: »Tko je Kristu jednom makar i površno pogledao u lice, taj Ga nikada više neće zaboraviti«. (Chamberlain)

Ako smo se ikada pravo susreli s Kristom, onda smo osjetili, da je On šutljiv kao milost, a razgovorljiv kao ljubav. On je istina svojim sljedbenicima jasno otkrio put kojim ih želi voditi, a to je put križa, ali ih na tom putu ne ostavlja same. Jača ih svojom milošću. Prati svojim primjerom, a na drugom im svijetu obećava pobjedu i slavu.

Trebalo bi dakle poput žarke, otvorene i raskajane Magdalene kleknuti do Njegovih nogu i tu započeti novi život, koji od tog časa nosi pečat neizbrisive pripadnosti Kristu i njegovu kraljevstvu.

Trebali bismo konačno shvatiti, da je Isus Krist jedini naš Brat i Spasenje (Paul Claudel). Jedino u Njemu nalazimo svoje otkupljenje i milosrdnu obnovu života. Jedino je On vrijedan, da Mu poklonimo svu svoju ljubav, a onda nošeni tom ljubavlju svjedočimo za Nj na svim svojim životnim putovima.

Neka nas nikako ne zbunjuje niti obeshrabi činjenica, što mnogi danas — čak i kršćani — žive kao »neprijatelji križa Kristova«. Sv. Pavao u svojoj poslanici Filipljanima sa suzama za takve govori: »Njihov je svršetak propast... njihov je ponos u njihovoj sramoti. Oni misle samo na zemaljske stvari. A naša je domovina na nebesima ... Zato moja ljubljena i vruće željena braćo ... ostanite u Gospodinu!« (3, 18-21.)

Možda se pojedinci ustima odriču Gospodina, ali u sebi nose ranu zapaljenu Kristovim očima.

Možda na sav glas viču, da treba odbaciti staru laž i raskinuti lance pa i one zlatne lance Kristove ljubavi, a u duši osjećaju, da im je On jedina nada, koja njima izgubljenima pokazuje put u Očev dom ...

Mnoga su imena u povijesti svijeta izazvala divljenje, čuđenje i zanos. Za mnogim su imenima pošle čitave generacije spremne na najveće žrtve i odricanja.

No dok su sva ta imena bila više ili manje sjajni kometi na tamnom nebu prolaznosti, jedino je samo Ime, koje kao sunce sja punih 20 stoljeća na ozračju ljudske povijesti, i to uvijek jednako jakim, svijetlim, privlačivim i trajnim sjajem, kao što je sjalo u času, kad se pojavilo to sveto i blagoslovljeno ime na ovoj zemlji.

Ime Isus postaje središte ljudske povijesti. Isus iz Nazareta postaje najveća i najznačajnija pojava cijele povijesti. I čitav svijet sa svim svojim generacijama odnosi se prema ovom imenu onako, kako je to starac Simeon proročkim duhom prorekao: »Gle! Ovaj je određen za propast i uskrsnuće mnogih u Izraelu, za znak, kome će se protiviti.« (Lk. 2, 34.)

Povijest dvadeset stoljeća kršćanstva dovoljno pokazuje istinitost Simeonova proročanstva. Ime Isus stoji u središtu svih svjetskih zbivanja. Oko tog svetog imena vode se najžešće bitke...

Sam je Renan morao dati sjajno svjedočanstvo: »Počivaj mirno u svojoj slavi plemeniti Početniče. Tvoje je djelo dovršeno, dostojanstvo utemeljeno. Ne boj se više, da ćeš gledati kako se zbog kakve pogreške ruši zgrada tvojih napora...

Za cijenu nekoliko sati muke, koje nisu dosegle tvoju veliku dušu, kupio si najsavršeniju besmrtnost. Tisućama godina svijet će se dizati po Tebi. Zastavo naših protivurječja, bit ćeš Znak, oko kojega će se voditi najžešće bitke. Tisuću puta življi, tisuća puta više ljubljeni poslije svoje smrti, no što si bio za vrijeme svoga prolaza ovdje. U tolikoj ćeš mjeri postati kamen temeljac čovječanstva, da iskorijeniti Tvoje ime sa svijeta značilo bi potresti svijet u njegovim temeljima«. (La vie de Jesus).

Danas Krist kuca i na naša vrata. Pita nas kao što je nekoć pitao apostole u okolici Cezareje Filipove: »Što kažu ljudi, tko je Sin čovječji?« (Mt. 16, 13.)

Stupit ćemo pred Isusa s golemim mnoštvom, koje Ga jednostavno priznaje, s Petrom Mu se klanja, a Ivanom ljubi i s cijelom Mu poviješću kliče: Ti si i za me Krist Sin Boga živoga! Ti si s nama u sve dane do svršetka svijeta. Ti si naše sve!

U tom svetom imenu neka vas danas sve dobri Bog blagoslovi, a jednom u tom svetom imenu poda vječno spasenje.

Amen.

BOGOJAVLJENJE

I ČITANJE: Iz 60, 1-6

Prorok promatra u osvit zore Jeruzalem i nad njime razmišlja. Grad se već kupa u jutarnjem suncu, a doline oko grada još su u tami. Jednako će tako jednom Jeruzalem postati središtem svjetla i spasenja za sve narode svijeta. Njegova slava dolazi od Gospodina. Već je sada Bog prisutan u svetom hramu. Sveto bogoslužje popraćeno žrtvama već sada ujedinjuje sva plemena Izraelova. No doskora će u tom svetom bogoslužju sudjelovati svi narodi zemlje. Još uvijek narodi čame u tami neznanja, čudoredne izopačenosti i tolikih nesreća. Kad ih obasja »slava Gospodnja«, nestat će te stravične tame i svanut će dani spasenja.

Ako doista Jeruzalem postane središte spasenja, nije čudo što prema njemu kreću predstavnici naroda — kraljevi i donose svoje darove, možda porez ili druga podavanja, da time priznaju svoju ovisnost o Jeruzalemu, od koga i njima dolazi spasenje.

Prvi su kršćani ozbiljno vjerovali da će Jeruzalem biti središte nove religije. Čak je i sv. Pavao to isto vjerovao. Kad je skupljao po drugim kršćanskim općinama za vjerne u Jeruzalemu, možda je mislio na proročanstvo Izaijino, prema kome treba sve darove donijeti u sveti grad.

Doskora će se uvjeriti, da su sve lokalne Crkve, koje ujedinjuje euharistijsko slavlje, samo simbol sveopće ili univerzalne Crkve, svetog zajedništva sviju koji vjeruju u spasenje po Kristu Isusu Gospodinu našemu.

II ČITANJE: Ef 3, 2-3a, 5-6

Pavao se još jednom vraća na promatranje »Otajstva«: da su i pogani subaštinici obećanja. U Božjim je očima otajstvo Crkve upravo njezin odnos prema svijetu, a bit je tog otajstva pripraviti i poganske narode da uđu u Kraljevstvo Božje. Sve do konca St. Zavjeta općenito se držalo, da je samo Izrael izabrani narod i da je Božja volja ograničena samo na taj narod od koga dolazi svjetlo i spasenje drugima. Međutim Pavao sve očitije i jasnije spoznaje »razredbu milosti Božje«: svi će narodi i plemena bez razlike po Kristu Isusu postati njegovo »sutijelo« i sudionici obećanja. Crkva nije monopol jednog naroda. Ona je zajednička majka svih naroda ove zemlje.

Kroz svu proteklu povijest Izraela ta je Božja volja bila skrivena. Jasno se očitovala u osobi Isusa Krista, koji se još za života nije zatvarao poganima, a pogotovo poslije svog slavnog uskrsnuća, otkako njegovo tijelo nije vezano uz vrijeme i prostor, on se želi približiti i otvoriti svim ljudima i sve ih obuhvatiti i ujediniti svojom ljubavlju.

III ČITANJE: Mt 2, 1-12

Tko su bili ti mudraci koje danas susrećemo kod Gospodinovih jaslica? Jesu li doista bili kraljevi ili samo poganski ugledni i učeni svećenici, učitelji kraljeva, teško je reći. Tisuću godina prije njih došla je kraljica Sabe da se

pokloni mudrom Salamonu. A sada susrećemo mudre mage, koji »padoše ničice i pokloniše se« jednom Djetetu. Iza toga dohvate svoje darove i njima Ga obdariše.

Da bismo još bolje shvatili taj odlomak Matejeva Evanđelja, moramo se podsjetiti da je evanđelista svoj prikaz života i djelovanja Isusova namijenio Židovima. Pod svaku ih cijenu želi uvjeriti da je Isus obećani Spasitelj i da nema smisla drugoga čekati. U njemu i na njemu ispunila su se sva obećanja i proroštva Starog Saveza. On je po svom porijeklu kraljevskog roda: potječe od kuće Davidove. No budući da su Židovi odbili Objavu koja im je dolazila u Kristu Isusu i njega nisu primili, On se obraća poganima, koji ga primaju radosno i sa zahvaljivanjem. Tako nam se mudraci pokazuju kao »prvijenci« pogana, koji dolaze i klanjaju se utjelovljenoj Riječi.

Židovi nisu prihvatili svoga Mesiju, iako ih je čitava svetopisamska tradicija na to pripravljala, jer nisu imali vjere.

Evanđelista ističe da se uplašio ne samo kralj Herod, nego i čitav Jeruzalem s njime. Shvaćamo strah jednog neumoljivog samodršca. Ali čemu strah njegovih sugrađana? Oni bi se na radosnu vijest, koju im doniješe neobični došljaci s Istoka, morali obradovati te sami poći da Mu se poklone. Međutim oni ostadoše kod svojih kuća, iako su književnici jasno u Sv. Pismu pronašli da je prorok nagovijestio Betlehem za mjesto njegova rođenja.

Matej želi odmah na početku svog izvještaja naglasiti da je Izrael odbio svog Mesiju i zato se on obraća poganima. Svi su dakle ljudi bez ikakve razlike ili ograničenja pozvani u Kraljevstvo koje nam je Krist Gospodin donio. Treba ga samo vjerom prihvatiti i u životu ostvariti.

RADOSNA VIJEST ZA SVE...

Evanđelje nam govori o tim neobičnim ljudima, magima ili kraljevima, koji su ostavili svoj kraj te iz daleka Istoka krenuli na put da potraže novorođenoga Kralja. Bili su na temelju predaje uvjereni da se ne radi o rođenju običnog sina jednog vladara, nego mnogo više: na svijet je došao sam Bog u liku malog djeteta. Njegovo je rođenje označila neobična zvijezda, koju su oni otkrili i slijedili njezin trag sve do Jeruzalema. Ponadali su se — i to opravdano — da će tu u srcu izabrana naroda otkriti značenje čudesne zvijezde i pronaći Onoga, koga je ta zvijezda najavila.

No kako su se razočarali! Narod, koji kroz toliko stoljeća poznaje pravoga Boga, ne zanima se za to rođenje. Oni zajedno sa svojim kraljem Herodom imaju prečeg posla, nego ispitivati trag jedne zvijezde. Istina svete im knjige govore, da će najmanji među kneževskim gradovima Judinim biti rodno mjesto Mesije, ali oni to nisu ozbiljno uzimali. Po njima kao da još nisu nadošla prava mesijanska vremena. Zato ostaju kod svojih kuća, zabavljeni svojim sitnim malim brigama i poslovima, a mudracima prepuštaju da traže novorođenoga i da mu se poklone.

Sam njihov kralj Herod šalje — na temelju proroka Miheje — neobične došljake s Istoka u Betlehem napomenuvši im, da »se vrate i jave mu gdje je to novorođeno Dijete, da Ga i on »posjeti«...

Velika vjera poštenih tražitelja Istina bi nagrađena. Oni dolaze u Betlehem. Zvijezda im se opet ukazuje i nalaze Dijete i Majku njegovu. Vade svoje kraljevske darove i puni poštovanja padaju na koljena pred Kraljem kraljeva i Gospodarem gospodara, u kom gledaju pravoga Boga kroz simbolični dar tamjana; pravoga kralja u simbolici zlata te konačno i pravoga čovjeka u simbolici plemenite mirhe.

Kako ih je sam Bog preko znakova pokrenuo na put, jednako ih tako preko svoga glasnika opominje, da se drugim putem vrate svojoj domovini. Herod je imao nečasne namjere s obzirom na novorođenoga i zato kraljevi odoše drugim putem u svoju zemlju...

Koga označuju mudraci s Istoka? — Sve one, koji traže Boga; koji Ga žele bolje upoznati; otkriti njegove tragove u našem životu i još se bolje uvjeriti da sav život kako pojedinaca, tako i čitava svijeta teče prema nacrtu i namisli Nekoga, koga valja otkriti i Njemu se pokloniti.

I danas ima toliko onih, koji žive na oko besprijekornim životom. Žele biti pošteni savjesni građani koji nigdje ne dolaze u sukob sa Zakonom i propisima. Imaju svoju religiju: svoje uvjerenje da Bog doista postoji i da je svoje zakone upisao duboko u svaku ljudsku savjest. No dalje kao da se ne usuđuju poći. Isus iz Nazareta, njegova poruka u svem svom sadržaju i punini, bogatstvo Evanđelja njima je nepoznato. Ljudi su religiozni, ali nisu u pravom smislu riječi vjernici. Biti vjernik znači prihvatiti Isusa Krista; otkriti Njegov trag u ovoj povjesnici; znači »obući Isusa Krista« i tako misliti njegovim mislima, ljubiti njegovim Srcem i živjeti njegovim životom.

Biti kršćanin znači u sebi utjeloviti duh i poruku Isusa iz Nazareta; Evanđelje mora tijelom postati i preko nas mora ponovo Bog prosinuti ovom

naraštaju. To je kudikamo više nego biti jednostavno religiozan i živjeti kao da se Krist Gospodin nikad nije rodio...

Koga označuje zvijezda? — Kao što je mudrace na čitavom putu vodila čudesna zvijezda i konačno dovela do njihova cilja, jednako tako i svakog čovjeka vodi svjetlo s visina, milost Božja koja djeluje u duši i srcu svakog čovjeka. Ona betlehemska zvijezda jasno pokazuje da je Bog ljubio mudrace, ali jednako tako Bog ljubi sve ljude bez ikakve razlike. Bog želi da se svi ljudi spase i da dođu do spoznaje istine. Zato Bog daje svakom čovjeku potrebito svjetlo, unutarnje prosvjetljenje kako bi mogao spoznati jedinoga pravoga Boga i njegova Sina Isusa Krista. Svaki ona, koji prihvati i odgovori na milost kojom ga Bog pohađa, kreće na put spasenja i otkrit će prije ili kasnije ono što Bog od njega očekuje.

Vjera je ta čudesna zvijezda vodilja, koja nas poziva da ostavimo komociju svakidašnjice i krenemo na put potaknuti zovom u duši. Treba stoga imati neograničeno povjerenje i pouzdanje u Boga te slijediti trag svjetla jednom u duši zapaljena. Jednog će dana Isus Krist biti dragocjeno otkriće i najveća radost koju može osjetiti jedno ljudsko srce...

Koga označuju židovski religiozni autoriteti? — Književnici i farizeji, stručnjaci za vjeru u svom narodu, vrlo dobro znaju Pismo i proroke, ali se ne miču. Jasni su putokaz mudracima u Betlehem, ali sami ostaju kod svojih kuća. Dalje nastavljaju živjeti svojim malim životom kao da se ništa nije dogodilo. Ostaju potpuno ravnodušni na vijest da se rodio Mesija — Spasitelj...

Možda ćemo danas susretati najveći broj ljudi, koji im sliče...

Tko danas nije čuo za Krista Gospodina? Do koga danas nije doprla Blagovijest ili Bogo-vijest, koju nam je On donio? Koliki su dobro poučeni i dobro znaju što bi i kako bi morali živjeti, ali nažalost ostaju »kod svojih kuća«, ne miču se. Žive svojim životom, koji je tako malo impregniran Isusovim duhom i njegovim Evanđeljem ... Nije dosta znati i poznavati Isusa i njegovo Evanđelje, nego ga treba živjeti i pred ljudima svjedočiti. Isus je najveće svjetlo svijeta. U tom svjetlu treba gledati sav svoj život i svaki bi kršćanin morao biti svjetlo, koje obasjava one, koji još sjede u tami i sjeni smrtnoj.

Danas je blagdan svih, koji ne vjeruju, ali traže. — Ne vjeruju, jer Isusa nisu upoznali. Možda im još nije bio naviješten ili nisu imali prilike da doznaju za njegovu Radosnu Vijest. U njima ima spremne volje i otvorenosti da prihvate svaku objavu, no možda još za njih nije došao taj čas Božjeg pohođenja, posjet milosti s visina.

Bog svojom milošću prosvjetljuje sve ljude dobre volje: sve one koji iskreno i uporno traže istinu i spremni su da je u danoj prilici prihvate i slijede. Nikako te ljude ne smijemo prezirati ili potcijeniti, iako ne dijele naš pogled na svijet i život. Moramo poštivati slobodu njihove savjesti i moliti za njih da otkriju svoju životnu zvijezdu vodilju, koja će ih dovesti do Isusa i ispuniti radošću.

Što da danas učinimo za njih? — Kako bismo ih najbolje osvojili za Gospodina? — Da možda s njima što više raspravljamo? Da ih pokušavamo uvjeriti gdje je prava istina? — Sigurno je nekada i to dobro, ali nije ono najbolje! Vjera nije u prvom redu plod uvjeravanja i dokazivanja. Ona je prije i iznad svega plod milosti i prosvjetljenja Božjega. Kao što se nikoga ne može prisiliti na ljubav, nego ona sama dolazi po nekoj čudnovatoj unutarnjoj zakonitosti, jednako tako i ljubav prema Bogu i vjera dolazi od Oca svjetlosti. Mi sa svoje strane možemo najsnažnije djelovati na svoje suvremenike, ako dosljedno po Evanđelju živimo. Kad ljudi osjete da to nisu prazne i naučene riječi, nego plod života, koji je sav ukorijenjen u Kristu Gospodinu, onda će možda i sami poželjeti tako živjeti i tako vjerovati.

Ljudi i danas više vjeruju svojim očima, nego ušima. Žele vidjeti Boga kroz sve one, koji su ga upoznali i koji žive od te spoznaje i radosne Božje prisutnosti u nama.

Pravi kršćanski život divna je zvijezda koja i danas najsnažnije vodi sve koji se iskreno i ozbiljno žele domoći blaženog Betlehema i tu naći Onoga, koji je jedino vrijedan tamjana našeg poklonstva, zlata naše ljubavi i smirne naših životnih žrtava.

Svi smo iza ovih riječi osjetili, da se danas doista moramo vratiti drugim putem svojim kućama. Ili bolje rečeno: vratiti se drugačiji kako bi i drugi mogli postati dionici sreće, koju mi osjećamo kod Isusovih jaslica.

BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA
ISUSOVO I NAŠE KRŠTENJE

U dolini Jordana, nedaleko od starog Jerihona, u godini 25. ili 28. pojavio se veliki propovjednik pokore Ivan. Narod je sa svih strana hrlio da ga čuje. Odrastao je u pustinji čineći pokoru. Sad je podigao glas koji je snažno pozivao ljude na pokoru i obraćenje. Neustrašivo je ustao protiv svake polovičnosti i lažne pobožnosti. Govorio je da Bogu nisu mile njihove molitve i žrtve, jer su im srca tvrda i neobrezana. Tražio je bezuvjetnu promjenu života i korjenito obraćenje, jer je »Gospodin blizu«. Poput munje njegova je britka riječ pogađala prisutne i premnogi raskajani molili su krštenje da bi tako zadobili i oproštenje svojih grijeha i opačina.

Tkogod je raskajan prignuo svoju glavu, a Ivan na nju prolio vode, vjerom u Spasitelja koji dolazi, dobivao bi oproštenje svojih grijeha.

Jednog dana u isto tako napetoj atmosferi eto neobičnog i jedinstvenog susreta: Učitelja iz Nazareta s njegovim Pretečom . . .

Uzalud je Ivan pokušavao da odbije krštenje, jer je predobro znao tko se pred njim nalazi. No kad je to Isus bezuvjetno tražio, Ivan je učinio svoje: krstio je Isusa.

Kad je Isus umirao, sunce je pomrčalo i tama se spustila na zemlju. A sada dok je Isus na početku svog puta, koji će sve određenije zakretati prema svjedoči: »Ovo je Sin moj ljubljeni! U njemu mi je sva milina!« I Duh je Kalvariji, nebo se otvorilo i začuo se glas nebeskog Oca, koji pred prisutnima Božji lebdio nad Isusom, da posvjedoči njegovo jedinstveno poslanje: otkupljenje roda ljudskoga.

Zašto se Isus krstio? — Isus kao Sin Božji, koji je čovjekom postao, sigurno nije trebao krštenja. On je apsolutna svetost i bezgrešnost. No dolazi među grešni rod; svrstava se među grešnike i doskora će ga Ivan nazvati »Jaganjcem Božjim, koji oduzima grijehe svijeta!«

Isus sebe, premda je svet i nevin, dragovoljno stavlja na čelo svega grešnoga čovječanstva, kako bi mogao prinijeti žrtvu zadovoljštine i naknade za sav teret, koji tišti svijet od grijeha prvog čovjeka pa do grijeha posljednjih od sinova ljudskih. I sam posta »grijehom« da se svima smiluje i sve spasi.

Isus je govorio i o drugom »krstu«, kojim će on biti kršten. Bit će to pod kraj njegova života. Ova će grešna i prokletstvom udarena zemlja upijati njegovu otkupiteljsku predragocjenu krv kako bi se s lica zemlje i sa svake ljudske savjesti oprala i zadnja mrlja grešnog tereta. Tu će On, koga je Ivan nazvao Jaganjcem, koji oduzima grijehe svijeta, prinijeti svoju žrtvu okajnicu, kako bi svojoj braći ljudima pribavio oproštenje i slobodan pristup u Očev dom i u njegovo Srce.

Između ova dva krsta smješten je život i djelovanje Isusa iz Nazareta. On samo nastavlja ono, što je Ivan započeo: traži da se ljudi obrate i da vjeruju Njegovoj Radosnoj vijesti. U svim svojim govorima želi samo jedno: svjedočiti i proslaviti Oca. Njegova je »hrana vršiti volju nebeskog Oca.« Čak i pregorka smrt, koju prihvaća iz poslušnosti i ljubavi prema Ocu i braći ljudima, najveća je proslava Božja i najuzvišenija žrtva koja spasava svijet.

Da bi ljudima osigurao plodove spasenja i da bi im omogućio duhovni preporod: oslobođenje grijeha i darovao im milost spasenja, On prije nego ulazi na nebo govori apostolima ove riječi: »Idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!« (Mt 28, 19)

Naše krštenje. — Isus, iako je zamakao u vječne Božje stanove i nas ostavio na zemlji, želio je i dalje ljude posvećivati i djelovati u njihovim dušama. Na svoju je Crkvu prenio puninu svoje vlasti i njoj povjerio veliko blago svojih milosti, koje ona dijeli ljudima u svetim sakramentima. Iz probodena Isusova boka izbio je izvor milosti: proključali su potoci spasenja i posvećenja; rodili su se znakovi Božjeg djelovanja i neposrednog susreta ljudske bijede s Božjom milošću. U tim svetim znakovima, koje je Isus ustanovio, a Crkva pobliže odredila, Bog nastavlja svoje djelovanje i krije svoju prisutnost. Bog, koji je ljubav sama, želi biti s nama u svim presudnim časovima našega života.

Tek što smo rođeni za vrijeme i prolaznost, on želi da se ponovo rodimo za vječnost i neprolaznost. On sam postaje dar i darivatelj. Tu iznad krsnog izvora odjekuje njegova riječ izgovorena iznad Jordanskih voda: »Ovo je sin moj (kći moja) u kom mi sva milina!« Iznad glave novokrštenika nadvija se cijelo nebo i Trojedini dolazi da ovo slabo ljudsko stvorenje uzme na svoje srce i dade mu najveći dar neba: milost po kojoj postaje dijete Božje, baštinik neba, subrat Isusov i član svete Crkve. U dušu se ulijevaju tri divne kreposti: vjera, nada i ljubav koje će se tokom života sve više razvijati i doseći svoje životno savršenstvo u času prelaza u samu Ljubav, koja je Bog.

Što slijedi iz tog milosnog uzdignuća? Koje su naše životne zadaće? Što Bog očekuje s naše strane? Čime da mi uzvratimo svome Stvoritelju toliku milost, koju nam je izkazao?

a) Naša riječ krstiti zapravo znači »kristiti« — učiniti čovjeka malim Kristom; pretvoriti nas u Isusa. U nama Isus želi dalje živjeti, po nama želi biti prisutan u svijetu. Mi moramo kao i On biti velika Božja proslava, bez obzira što nas u životu čeka . . .

Jednom riječju: nije dosta jednom krst primiti, nego treba svoje krštenje uvijek i svagdje živjeti. Na nama se mora na svakome mjestu vidjeti i osjetiti taj trag susreta s našim Bogom u svetom krštenju. Morali bismo živjeti kao djeca svjetla i u svijetu svjedočiti Boga i njegovu prisutnost. Od nas se ne traži da svoju vjernost izražavamo biranim riječima, ali je neoprostiv zahtjev životom potvrđivati vjernost krsnim obećanjima. Jednom smo se sami ili preko svojih kumova odrekli sotone, njegova sjaja i njegovih djela, ne bismo stoga nikada smjeli vraćati se u staro ropstvo. Primili smo krst da budemo sveti i da u tom samoposvećenju sve više rastemo i napredujemo.

b) Sveti je Augustin jednom napisao ove riječi: »Budi već jednom ono što jesi!« Kršćani smo, ali nažalost prečesto samo po imenu. Trebalo bi dozvoliti da klica svetosti, postavljena u naše duše po krštenju, raste, razvija se i jednom donosi svoj rod i plod. Čudesnom suradnjom Boga i čovjeka stvara se novi čovjek; nastaje novo stvorenje i novo nebo u jednoj duši. I ne samo to! Naša osobna svetost koristi cijeloj Crkvi, čiji smo članovi po krstu. Jednako tako i naša izdaja krsta veliki je gubitak za cijelu Crkvu. Unutar ovog svetog zajedništva mi moramo razvijati svoju plodonosnu suradnju i tako ostaloj braći ljudima svjedočiti kako je veliki Bog u svetima svojim.

Kad bismo u svakom čovjeku poradi primljena krštenja gledali sliku i priliku Božju, odraz Božjeg lica, kako bi cijeli naš društveni život poprimio drugi oblik kad bismo mogli kroz sve prividne karikature ljudskog lica otkriti u svakom čovjeku lice subrata Krista, kako bismo prema svima bili puni dobrote, ljubavi i dobrohotnosti ...

»Kršćanine, spoznaj svoje dostojanstvo!«, doviknuo je svojima pisac apostolskih vremena.

Možda to isto treba danas reći i svakom od nas. Koliko blago nosimo u sebi a da toga gotovo nismo svjesni!

I bila bi neoprostiva šteta kad toga nikada ne bismo postali svjesni!

DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: 1 Sam 3, 3b-10, 19

Božji je narod u ono vrijeme u punoj dekandenci. Prvi, odgovorni za vjerski život u narodu Heli star je, gotovo slijep; nikako nije dorastao svom vremenu i njegovim zahtjevima. Izgubio je svaki ugled i svaki utjecaj na svoju okolinu, čak su mu i vlastita djeca neposlušna.

Uto neočekivano intervenira sam Bog ... On odabire ono što je slabo i neugledno, da preko izabranih učini velika djela. Kasnije će na sličan način odabrati Davida, koji je bio najmlađi od sinova Jesejevih. Još kasnije, kad je od Izraela ostao samo »ostatak« Bog će izabrati poniznu i jednostavnu djevicu Mariju iz Nazareta, kojoj šalje svoga anđela Gabrijela i najavljuje početak spasenja. Isus je također svoje prve učenike izabrao između jednostavnih ribara, a ostavio je učene i ohole književnike i narodne vođe po strani.

Bog je slobodan u svom izboru i njegov je izbor uvijek čista milost, da se nitko ne hvali, nego ponizno prihvati i odazove se Božjem pozivu.

No bilo bi svejedno krivo smatrati da su odgovorni i pretpostavljeni od Boga odbačeni i da Bog s njima ne računa. Vidimo da je čak i Heli vrlo brzo uvidio da je Bog na djelu i poučava neiskusnog Samuela da na treći poziv odgovori: »Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!«

Iako je sam ostario i obnemoćao, iako ga Gospodin mimoišao, ipak ponizno prihvaća Božju riječ i prenosi Božju poruku onome, kome je ona namijenjena.

Najbolji je put, koji možemo savjetovati: da se jedni i drugi, odgovorni i pozvani međusobno savjetuju i saslušaju. Prvi da budu otvoreni Božjem Duhu i prihvate dinamizam Božjih zahvata u život i povijest bez obzira preko kojih Bog to čini, a drugi opet da ne bi Božje pozive i nakane zamijenili svojim vlastitim osobnim idejama ili teorijama.

II ČITANJE: 1 Kor 6, 13c-15a, 17-20

Ljudi slobodnog duha i mišljenja, da bi opravdali svoj život osobito s područja ćudoređa, zastupali su posvemašnju slobodu. Čovjeku je sve dopušteno i nitko ne može stati sučelice njegovim prirodnim nagonima.

Takvih je nazora bilo još i u vrijeme apostola Pavla u Korintu. Zato Pavao u pismu Korinćanima iznosi temeljne zasade kršćanskog morala pokazujući poštovanje koje ide tijelu, jer je i ono posvećeno: hram je Duha Svetoga. »Ne znate li da su vaša tijela udovi Kristovi?«

Kršćanin dakle ne može raspolagati sa svojim tijelom kao sa svojim vlasništvom. Ne može se vladati kao gospodar svoga tijela ne vodeći računa, da je on osoba, kojoj se po Božjem određenju duguje svako poštovanje i čast. On ima prema svom tijelu dužnosti i obaveze kako bi ono poslužilo duši kao dobro sredstvo. Zato mora voditi računa o svom zdravlju, odmoru, hrani, liječenju i svakoj potrebnoj higijeni. Zato se odbacuje kao zabluda svaki nazor, kojim netko slobodno sa svojim tijelom čini što ga je volja: slobodna ljubav,

razbludnost nevjere i preljubi, pobačaji i rastave. Sve su to teški prijestupi protiv osnovnog Zakona koga je Bog dao ljudima za njihov sretan ovozemaljski život.

Stvoritelj je gospodar tijela. Krist je osloboditelj tijela. On je za vrijeme svog javnog djelovanja jasno nastupao kao branitelj života, pobjednik bolesti i smrti. »Niste svoji! Jer kupljeni ste otkupninom. Proslavite dakle Boga u tijelu svome.«

III ČITANJE: Iv 1, 35-42

Krist Gospodin pripravlja osnutak svoje Crkve. Radi toga poziva i oko sebe okuplja svoje učenike, koje je nazvao apostolima. Prva su dvojica bili učenici sv. Ivana Krstitelja. Njihov ih učitelj šalje Isusu. Ova dvojica pozivaju svoju braću: Andrija Šimuna, kome Isus daje novo ime Petar, a Ivan svog brata Jakoba.

Bili su to sudbonosni susreti, kojima se njihov život neraskidivo veže sa životom njihova Učitelja Isusa. Oni, pozvani slijede poziv i odazivaju se. Ostaju kod Gospodina. Plod je te velike životne odluke sigurno i onaj čudesni razgovor, što su dvojica prvopozvani vodili s Isusom nakon susreta s njime. Uvjerili su se odmah da je to Mesija, koga je narod stoljećima očekivao.

Ivan Krstitelj označuje nadošlog Isusa poznatim riječima: »Evo Jaganjca Božjeg!« — Taj je naziv Isusovim i Ivanovim suvremnicima mnogo više govorio nego on govori danas nama. Oni su mnogo više bili povezani s prirodom i život s ovcama sačinjavao je njihovo najosnovnije zanimanje.

Janje svojom bjelinom iza striženja simbolički označuje čistoću srca i uzoran život, koji je bez grijeha. Jaganjac Božji — kako je Ivan nazvao Isusa — jednako je značilo: Tu je Božji poslanik, Pomazanik Gospodnji, savršen čovjek bez grijeha i ljage, Svetac Božji. Konačno i sam se Isus predstavio svojim suvremenicima kao uzor poniznosti i jednostavnosti: »Dođite k meni i učite od mene, jer sam blaga i ponizna srca!« (Mt 11, 28-29) Poziva se na svetost svog života kako bi potvrdio svoje riječi. Svojim je neprijateljima otvoreno rekao: »Tko će mi od vas dokazati koji grijeh? Ako vam objavljujem istinu, zašto mi ne vjerujete?« (Iv 8, 46)

U svojoj prvoj poslanici piše sv. Ivan (3, 5): »On se pojavio da uzme grijehe i znate da grijeha u njemu nema. Tko god ostaje u njemu, ne ostaje u grijehu, njega nije vidio ni upoznao«.

Kako nas je Krist očistio od grijeha? — Slijedio je sudbinu janjeta, koje bi žrtvovali na spomen oslobođenja iz Egipta. Žrtvovan je na kalvarijskom oltaru i tu prolio svoju presvetu krv za otkup grijeha, i mi smo spašeni i otkupljeni cijenom velikom.

Sv. Pavao piše Korinćanima (1 Kor 5, 7-8): »Očistite se od staroga kvasca da budete novo tijesto... jer je žrtvovano naše vazmeno janje Krist. Zato trajno svetkujmo blagdan ne sa starim kvascem, ni sa kvascem zloće i pokvarenosti, već s beskvasnim kruhom čistoće i čestitosti.«

Budemo li tako živjeli, onda će ljudi sa čuđenjem govoriti: »To su doista novi ljudi. Oni žive od riječi Kristove i od njegove ljubavi. Oni će doista obnoviti lice zemlje!« Tako neka bude!

BOG POZIVA SVAKOG ČOVJEKA...

Sva tri čitanja današnje nedjelje govore o milosnom Božjem pozivu, koji Bog upućuje ljudima. To je znak da Bog ima svoje posebne planove i nakane s određenim pojedincima ili cijelim skupinama.

Usred tamne noći odjeknuo je Božji poziv mladom Samuelu. On jasno razabire poziv, ali se ne snalazi. Trči pitati starog svećenika Helija što znači taj poziv. Ovaj u prvi mah pomišlja da Samuel sanja i zato ga šalje natrag na spavanje. No kad se isto ponovilo drugi pa treći put, spoznao je Heli da je Bog na djelu i zato poučava Samuela da odgovori: »Govori, Gospodine, sluga tvoj sluša!«

Apostol Pavao u svom pismu građanima Korinta jasno govori, da smo svi kao kršćani pozvani da živimo dostojno svog krštenja: kako dolikuje udovima Tijela Kristova. »Tijelo je vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama. Proslavite Boga u tijelu svome!«

Evanđelje donosi neobičan i prvi susret dvojice Isusovih učenika Ivana i Andrije. Njih je njihov dosadašnji učitelj Ivan Krstitelj uputio na Isusa i obojica, poslušavši Ivana, pođu za Isusom. Ovaj ih prima i poziva da ga slijede onamo »gdje On stanuje«. Mora da je razgovor s Isusom bio jedinstven, jer obojica dolaze do uvjerenja da su pronašli Mesiju. Oduševljeno polaze i dovode k Isusu svoju braću: Andrija brata Šimuna, koga Isus prozva Petrom, a Ivan svoga brata Jakoba. Bila su to četvorica prvopozvanih. Oni su se odazvali i zauvijek su ostali sa svojim učiteljem. Isus je kasnije pozvao i Judu, ali se ovaj iznevjerio i izdao svog Učitelja. Isus je pozvao cijeli izabrani narod Izrael, a jer se premnogi nisu odazvali, poziv je upućen poganima, koji dolaze s istoka i zapada i odazivaju se te sjedaju za stol s Abrahamom, Izakom i Jakobom, a prvopozvani doživljavaju svoje odbačenje i svoju propast.

Koga Bog zove? — Svi su ljudi pozvani da budu dionici vječne slave u nebesima. Bog je zato čovjeka stvorio da bude s njime vječno sretan i blažen. Tokom povijesti Bog je određenije pozivao izabrane pojedince preko kojih vodi čitave narode.

Pozvao je Abrahama iz kaldejskog Ura. Oslobađa ga njegova mnogoboštva i izvodi u obećanu zemlju. Daje mu svoja obećanja: učinit će ga praocem mnogih naroda. Kad je iskušao njegovu vjeru (tražeći da mu na Moriji žrtvuje jedinca Izaka), Abraham zavrijeđuje časni naziv »oca svih koji vjeruju.«

Pozvao je i posebno izabrao Mojsija. Progovara mu iz gorućega grma i naređuje da se vrati u Egipat i oslobodi Izrealce, koji su mnogo trpjeli i jedva snosili egipatsko ropstvo. Poziv je bio jasan i Mojsije polazi s bratom Aronom u zemlju faraona odakle, nakon premnogih zala i nevolja kojima je Bog udario Egipat, izvode narod u obećanu zemlju.

Od vremena do vremena Bog poziva svoje proroke i šalje ih izabranom narodu, kako ne bi zaboravio na veliko obećanje: doći će Mesija — Spasitelj, koji će osloboditi ljudski rod od sotonina ropstva. Proroci jasno govore u Božje ime ističući da ih je Bog pozvao i poslao svome narodu.

U punini vremena pojavio se sam Božji Sin i On progovara u ime svog nebeskog Oca. Poziva sve ljude na promjenu života i na vjeru u njegovu Bogovijest. Govori javno kako bi njegova poruka bila dostupna svima bez ikak-

vih ograničenja. Slušali su ga narodni vođe i tumači Zakona. Za njima je hrlilo mnoštvo, koje je bilo kao ovce bez pastira. On sve poziva k sebi: »Dođite k meni, umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!«

Kako se ljudi odazivaju? — To se najbolje vidi iz Isusovih vremena, kod njegovih slušatelja.

Jedni Ga uopće ne žele čuti. Do njegova poziva ne drže ništa. U svojoj samoumišljenoj pravednosti i oholosti ne mogu podnijeti da im govori Učitelj iz omraženog Nazareta. Prepuni su sebe i odviše zarobljeni zemaljštinom i zemaljskim očekivanjima, da bi mogli prihvatiti poruku o nebeskom kraljevstvu, koje je Isus navještao. Njima je glavna briga ovozemaljski život i tu se žele dobro sprovesti. Za milosni poziv, koji im upućuje Isus, nemaju sluha. Oni mu se svjesno oglušuju i više ga ne žele čuti.

Drugu skupinu sačinjavaju oni, koji u početku saslušaju upućen im poziv. Neko vrijeme razmišljaju o svemu, ali nemaju snage niti volje da na započetom putu ustraju i da ga proslijede. Nisu se dosta oduševili za riječ, koja im je bila upućena i zato je ubrzo zaboravljaju. Ne odazivlju se, jer su odviše komotni i lijeni. Prebrzo se umaraju na započetom putu, a onda rezigniraju, jer sve prosuđuju odviše na ljudsku. Zaboravljaju da i Bog može snažno zahvatiti u život kako pojedinaca, tako i cijelih naroda. Naposljetku postaju ravnodušni, nemarni i nevjerni.

Treću skupinu sačinjavaju oni, koji se odazivlju pozivu. Oni se za dobro brzo oduševe. Zanose se čistim i svetim idealima. Kad samo osjete da je Bog na djelu, duša im se širom otvara i srce spremno prihvaća upućen poziv. Mnogo ne razmišljaju, ali mnogo vjeruju. Imaju nadalje čvrsto pouzdanje u Boga i njegove providnosne putove i nakane s čovjekom. A što je najviše: istinski ljube svim srcem svojim i svom dušom svojom Boga i sve što je Božje. Kad osjete trag Božji ili naslute da je Bog u prolazu i nešto od njih očekuje, oni ne krzmaju, ne traže prazne isprike, ne odgađaju izvršenje spoznate Božje volje, jer žele biti samo napeto platno, na kome Duh Sveti slika svoje remekdjelo...

Ti i takvi ljudi najveća su radost i najveća nada Crkve. Premnogi su uslijed svoje spremne volje i odlučnosti, radi svoje velikodušnosti i vjernosti postali veliki sveci, koji su u najvećoj mjeri proslavili Boga i svoj narod. A sve je započelo s jednim pozivom i jednim odazivom.

Sjetimo se jednog Siromaška iz Asiza, sv. Franje! U crkvi San Damiano Gospodin mu se potužio da valja crkvu popraviti. Franjo doslovno sluša i dade se na obnovu crkve. No doskora spoznaje, da Bog od njega očekuje nešto posve drugo: zajednica je Crkva, kojoj valja priteći u pomoć. Nju treba popraviti i ljude ponovo vratiti Evanđelju. Franjo je vjeran milosnom pozivu i čini sve što je bilo u njegovoj moći i vlasti. Okuplja oko sebe istomišljenike s kojima svjedoči duh siromaštva, poslušnosti i čistoće usred svijeta, koji je gramzio za zemaljskim dobrima, bio nepokoran i gubio se u sjetilnim užicima...

Kolika bi bila šteta i osiromašenje za svijet da se Franjo nije odazvao! Bio bi zaboravljen da je ostao nasljednik svog bogatog Oca Bernardone-a, a ovako već osam stotina godina i sam postaje živi poziv svima koji žele vršiti evanđeoske savjete i slijediti Isusa na putu savršenstva.

Rekao je župnik Arški sv. Ivan Marija Vianney: »Čuti ili ne čuti napučuje nebo i pakao!«

Blago onima, koji imaju profinjen sluh za svaki Božji poziv, svaki tihi zov i šapat milosti. To su oni, koji znaju da treba zatvoriti vrata kako bi izbjegli buci svijeta i uzmogli čuti Božju riječ. Predobro znadu da je naš da ili ne, uvijek u našoj volji, koja donosi odluku i opredjeljuje se za ono što je dobro. No s time je povezana naša ovozemaljska sreća, radost i mir savjesti i opća dobrobit ljudima s kojima živimo. A što je najvažnije: Bog najbolje zna naš najsigurniji put spasenja!

»Zato: ako danas glas mu čujete, neka ne otvrdnu srca Vaša!« (Ps 95, 8)

Boj se Isusa, koji prolazi, jer ako se na njegov kucaj oglušiš, može biti da se više nikada neće vratiti! (»Timeo Jesum transeuntem et non revertentem!«)

TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Jon, 3, 1-5, 10

Jonina je knjiga napisana u vremenu poslije progonstva. Ne bismo je smjeli uzeti u historijskom smislu riječi. Sav je prikaz više »didaktička fikcija«, koja, iako imaginarna, ima, u sebi veliku pouku.

Sam bismo tekst mogli podijeliti u četiri dijela:

a) Drugi poziv Joni
b) Jonin nastup u Ninivi
c) Djelovanje njegove propovijedi na stanovnike Ninive
d) Učinak pokore Ninivljana na Gospodina Boga.

Neobično je da Bog šalje svoga proroka »poganima«. Proroci su redovito dolazili izabranom narodu. Znak je da Bog želi spas svih ljudi bez razlike.

Sam Jona nije vjerovao da će njegov nastup u Ninivi imati uspjeha. Koliko je proroka bilo u Izraelu i mnogo su govorili i narod pozivali na pokoru i promjenu života, ali često bez uspjeha. A ovdje?

Stanovnici su Ninive ozbiljno uzeli Jonine riječi, poslušali ih i počeli teškom pokorom provoditi svoje dane. Svi od kralja do posljednjeg stanovnika Ninive u pepelu i kostrijeti ispaštali su svoje grijehe, za njih se kajali i zadobili oproštenje.

Gospodin ih nije kaznio zatorom i uništenjem, jer su radi svog obraćenja i promjene života zadobili milost i oproštenje grijeha.

Spomenutim se tekstom želi naglasiti da je Božje milosrđe i oproštajna ljubav neizmjerna. Nema granica, jer Bog ljubi sva svoja stvorenja i želi da se svi ljudi spase i dođu do spoznaje istine.

Vjerujemo li u svemoć navještajne riječi i njezinu djelotvornost i kod onih, koji pokazuju malo nade u obraćenje? Možda mnogi, koji vjeru ne prakticiraju, ipak zavređuju da im se približimo i navijestimo mogućnost spasenja i oproštenja! I sami se često ponašamo kao nevjerni Jona prema tim novovjekim poganima, a zaboravljamo da su i oni djeca Božja, pozvani na isto blaženstvo kao i mi. Vjerujemo li u svemoć milosti i mogućnost obraćanja i kod njih? Ili ukratko da li ih ljubimo kao što je Isus ljubio sve ljude bez razlike, s kojima se susretao?

Možda bismo morali i sami doći do Jonine spoznaje: »Znao sam, da si ti Bog milostiv i milosrdan, spor na gnjev i bogat milosrđem i da se nad nesrećom brzo sažališ.« (Jon 4, 2)

II ČITANJE: 1 Kor 7, 29-31

Iz kratkog Pavlova teksta lako pronalazimo njegov stav prema svijetu. Eto ga u tri točke: 1) Prolazi obličje ovoga svijeta. 2) Vrijeme je kratko. 3) Tko ima posla s ovim svijetom, neka to čini kao da nema, tj. neka uvijek zauzme određen razmak od svijeta i od zbivanja u njemu.

Bitno je za svakog kršćanina, da bude s Kristom, da živi od njega, s njime i za njega. Sve druge treba podrediti tom cilju života.

Apostol je isprva bio mišljenja da svijetu predstoji neposredni i skori dolazak Isusa Krista. Zato se na taj drugi dolazak valja pripremiti i njemu sve podrediti.

Istina jeste da Isus nije precizirao vrijeme svog ponovnog dolaska na svijet i Pavao je doskora uvidio da je taj dolazak neizvjestan. No to još ne znači da se Kristov dolazak ne treba pripremiti i dočekati ga spreman. Ako je dolazak za sudnji dan neizvjestan i možda dalek, sigurno je za svakog čovjeka da je smrt osobni susret s Kristom. Za taj se susret treba pripraviti. Drugim riječima: ništa ne bi smjelo čovjeka u tolikoj mjeri vezati, da bi mu ta navezanost priječila susret s Kristom, kad ovaj dođe. Čak niti ženidba ili bilo kakva prevelika navezanost na osobe ili stvari.

Kratak je doista ljudski život i veoma brzo prolazi obličje ovoga svijeta. Tako je bilo u Pavlovo vrijeme, a to vrijedi još i više za ovo naše vrijeme. Uslijed tehnizacije života i brzog tempa koliko je taj naš život samo ugrožen i nesiguran, a da ne govorimo o silnim arsenalima najmodernijeg oružja, koje se može zabunom ili namjerno aktivirati i ubrzo dolazi do kolektivnog umorstva nad čitavim čovječanstvom.

Pred tim činjenicama ne smijemo zatvarati oči. Kršćani moraju biti realisti i moramo trijezno prosuđivati svijet i sve oko sebe, pa čak i sve veze kojima su vezani s tim svijetom.

S Kristom kršćanin dobiva čvrst temelj i sigurnost usred sveopće nestalnosti i nesigurnosti. »Pape prolaze. Crkva korača, a jedino Krist ostaje!«

III ČITANJE: Mk 1, 14-20

Ivan Krstitelj nalazi se u Herodovoj tamnici. Njegov život doskora svršava krvnim svjedočenjem. No sad počinje Isusovo javno djelovanje: navještanjem radosne Vijesti — njegove Blagovijesti — ili Bogovijesti.

Isus ne uči neku novu ideologiju ili sažetak filozofskih misli ili zasada o svemiru, svijetu i ljudima. On naviješta veliku Novost ili radosnu Vijest, koja ljudima otvara put spasenja.

Najdublji je razlog radosti i sreće, mira i spasenja, što ga donosi njegov navještaj radosne vijesti: dolazak njegova kraljevstva, koje se po milosti ostvaruje u svakoj duši otvorenoj za svetu Blagovijest.

Bog ne želi stvoriti ovozemaljsku vlast i ograničiti područje na kom će živjeti njegovi podanici. Naš je Bog spasitelj i osloboditelj, koji u punom poštovanju slobode svakog čovjeka, svim ljudima dobre volje nuđa svoju milost i spasenje. Bog je u isto vrijeme i ljubav sama, milosrđe bez granica i pravednost.

Isus počinje svoj navještaj Blagovijesti velikim zahtjevom na sve: »OBRATITE SE!« Bilo bi kobno i pomisliti da smo kao kršćani dosegli svoj krajnji domet savršenstva i više se od nas ne traži. To bi značilo biti slijep i oholo umišljen. Naprotiv, potrebno je na sebi uvijek raditi i dalje se usavršavati, jer što više surađujemo s milošću i što smo vjerniji poticajima Duha, to više rastemo u vjeri, nadi i ljubavi.

Drugi je Isusov zahtjev: »Vjerujte Evanđelju!« Vjerujte radosnoj Vijesti, koju vam Bog poručuje preko Isusa!

Vjerovati u prvome redu znači prihvatiti Isusa kao Sina Božjega i jedinoga Spasitelja svijeta. No ne samo njega, nego i svaku riječ, koju nam On donosi. Njegova je poruka za nas poruka spasenja, poruka Oca, koji ga šalje k nama.

Kršćani su kao Kristovi učenici pozvani da ga slijede i da drugima navještaju Isusovu poruku: nastoje da se i drugi spase. Pisano je za prvopozvane da su odmah ostavili mreže i pošli za Isusom. Kako je s nama? — Nismo li odviše lijeni i komotni, zadovoljni sa samima sobom te se ne mičemo ili prepuštamo druge njihovoj sudbini kao da oni nisu naša braća, kojima je jednako kao i nama potrebno obraćenje i otkupljenje.

ISUSOV PROGRAM

Običaj je da novoizabrani ili novopostavljeni djelatnici na početku svog službovanja u nastupnom govoru iznesu svoj program. Tu su glavne smjernice i misli vodilje, planovi i želje, apeli i obećanja. Time je trasiran i jasno označen put, kojim valja kročiti.

Nakon tridesetgodišnje šutnje na pozornicu zbivanja u ljudskoj povjesnici nastupa Učitelj iz Nazareta. Znamo — jer ga je samo nebo kod krštenja proklamiralo Božjim Sinom — da to nije bio običan nastup učitelja, koji će ljude nastojati predobiti za svoje zasade i uvjerenja. On je Riječ tijelom postala, zadnja Riječ, koju nam u njegovoj osobi progovara sam Bog i zato je njegova poruka to značajnija i za sve nas neobično potresna.

Isus dakle u svom nastupnom govoru svojim suvremenicima, a preko njih i svima nama progovara četiri koncizne rečenice:

»Ispunilo se vrijeme!«

»Približilo se kraljevstvo Božje!«

»Obratite se!«

»Vjerujte Evanđelju!«

1. »ISPUNILO SE VRIJEME!« — Sve vrijeme prije Krista bilo je samo priprava za ovaj čas. Čitava povijest ima i dobiva svoj puni smisao u osobi Isusa Krista, Sina Božjega i Sina Marijina. Od vremena izgubljena raja čovječanstvo je živjelo u nadi da će doći Mesija — Spasitelj, koji će ljude izbaviti od svih njihovih zabluda i laži i pokazati im put istine i života. Isusovim dolaskom ispunjena je čežnja čovječanstva: ljudi su svojim ušima mogli slušati Boga, koji im progovara njihovim jezikom. Mogli su motriti svojim očima Neviđenoga u osobi Učitelja iz Nazareta. Mogli su u svojoj sredini osjetiti Srce, koje neizmjerno ljubi i koje je svima otvoreno, jer je to Srce Božansko. Doista vremena su dosegla svoju puninu. Više se nije imalo što čekati. Pjevamo u božićnoj pjesmi: »Došao je Željkovani, svemu svijetu Obećani, željni sviju Spasitelj, svijeta Osloboditelj!«

S pravom je pisano (Hebr 1, 1): »Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima. Konačno u ove nam dane progovori u svome Sinu!«

Doista ispunilo se vrijeme, kojim započinje nova Era: Isusova era; novo razdoblje života — Isusovo. Njegovim dolaskom u isto vrijeme započinje i »zadnje vrijeme«, jer ono prethodi samoj vječnosti, na koju je svaki čovjek pozvan i za nju stvoren.

2. »PRIBLIŽILO SE KRALJEVSTVO BOŽJE!« — Ovaj neobičan i jedinstven događaj povijesti: rođenje Božjeg Sina u krugu jedne obitelji već je ustima anđela na betlehemskim poljanama najavljen kao najradosniji događaj čitavome svijetu. To rođenje i danas nastup Novorođenoga označuje Božji prodor u naše življenje. Bog, koji je ljubav i dobrota sama, nije mogao ostaviti djecu ljubljenu u ovoj suznoj dolini bez nade i radosti. Zato i sam postaje čovjekom. Nastanjuje se usred suzne doline, dijeli sudbinu svega roda ljudskoga i u svemu se solidalizira sa svojim stvorenjima. Njegov dolazak doista označuje početak Božjeg kraljevstva na zemlji.

Do sada je zemlja stenjala pod teškim teretom zla i grijeha. Ljudi su bolno osjećali posljedice prve izdaje Ljubavi. Sami sebi nisu mogli pomoći. Zato je sam Bog pružio svoju ruku i podigao pali ljudski rod. Djelo je to njegove svemoguće milosti i pomilovanja, jer nije mogao dopustiti da zadnju riječ u povijesti svijeta ima zavodnik i grijeh. Najavljuje se pomilovanje i praštanje. Nad razvalinama prvotnog Božjeg plana nastaje novo velebno djelo otkupljenja, koje Bog izvodi po svom Sinu Isusu Kristu. Bog se ljudima približio. Njegovo je kraljevstvo na pomolu. Nastaje novi svijet: novo nebo i nova zemlja, »jer prijašnje umiru!«

Bog je sa svoje strane učinio ono, što je najviše mogao. Više nam nije mogao dati, kad nam je poklonio svoga Sina, da bude naš Brat i naše Spasenje. U njegovoj osobi sljubilo se nebo i zemlja. Još više: nebo se spustilo na zemlju, kako bi svi zemljani već ovdje postali nebesnici; po jedinorođenom Sinu djeca Božja i baštinici neba.

Doista! Čista je to milost i Božje kraljevstvo po Isusu najavljeno započelo se ostvarivati na zemlji!

3. »OBRATITE SE!« — Isus je tako lijepo rekao, da to kraljevstvo nije omeđeno određenim granicama, vezano uz određeni prostor i vrijeme. Ono nema ništa zajedničko sa zemaljskim kraljevstvima, jer nije od ovoga svijeta. Ono je u nama!

Malo bi značilo što je Kristovo rođenje značilo prodor neba na zemlju, ako to rođenje nije ostvareno u svakoj pojedinoj duši. Tu u nama mora milost proraditi. Čovjek mora odgovoriti na ponudu neba. Čovjek mora raširiti granice svoga srca i postati otvoren da dragovoljno i s radošću prihvati Boga koji mu se nuđa i koji dolazi kao Radost i Ljubav. Čovjek mora spoznavati svoj čas i svoj poziv. Mora shvatiti da je za nj sam Bog zainteresiran i da ga želi, makar je slab, jadan i ograničen, svojom milošću preporoditi; roditi za vječnost i nebo, pobožanstveniti i već u ovozemaljskim granicama života učiniti građaninom neba i članom božanske trojstvene Obitelji.

Zato je potrebno korjenito obraćanje i promjena života. Velika unutarnja metanoja, koja se nastavlja kroz cijeli život. Naše obraćenje nije jedan svršeni čin. Ono nikada ne može biti dovršeno, jer možemo svaki dan biti bolji i svetiji; svaki dan bliže onoj idejnoj zamisli, kakvu ima sam Stvoritelj o nama. Moramo težiti za tim, da postignemo puninu dobi Kristove i odgovoriti očekivanjima koja Bog ima s nama i nakani radi koje nas je dozvao u život i stvorio nas.

Koliko dakle razloga da radimo na sebi te uz pomoć milosti Božje postajemo sve čitljivija slika i prilika Boga, koji u nama želi biti prisutan svijetu!

4. »VJERUJTE EVANĐELJU!« — Put nam je jasno pokazan. Označio ga je sam Isus u spomenutim riječima. Blaga ili radosna vijest zapravo je spasiteljska bogovijest, koja je odjeknula zemljom. Svi ljudi dobre volje otvorit će ne samo svoje uši, nego i svoja srca, da je čuju i da joj odgovore. Još više! Da je utjelove, pretvore u svoj konkretni život, tako da ona ne bude samo pusto slovo i riječ, koja izgovorena umukne, nego koja trajno i vječno živi u svima, koji su je jednom čuli i ugradili je u temelje svojega života i životnog naziranja.

Ne radi se dakle toliko o tome, da prihvatimo istine i zasade koje nam je Isus donio. Mnogo je više što Bog od nas traži! On želi u svakome od nas ljubiti svoga Sina i u svakome od nas vidjeti Isusa, koji prolazi svijetom čineći dobro. U ljudima, koji su jednom povjerovali Evanđelju mora živjeti Duh Isusa Krista. Oni se vladaju po Ustavu njegova kraljevstva s Gore blaženstava. Moraju biti najveća proslava samoga Boga jer su svetim krštenjem uistinu »pokristovljeni«. Nije uzalud rekao veliki Pavao: »Živim, ali ne više ja! Živi u meni Krist!« (Gal 2, 20)

Pred nas je iznesen divan program Učitelja iz Nazareta. Čuli smo što se to od nas očekuje. Bude li s naše strane suradnje i dobre volje, Bog će svoje učiniti. Njegova milost i pomoć neće izostati, jer je isti Pavao rekao na drugome mjestu: »Sve mogu u onome, koji me jača!«

ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Pnz 18, 15-20

Izrael je narod Saveza, Božji narod, koji uvijek mora biti svet, jer je Gospodin svet. Mora se čuvati od svakog oskvrnuća susjednih poganskih naroda. Stara je Gospodinova riječ: »Bit ćeš savršeno vjeran Gospodinu.« Prorocima je stavljeno u svetu dužnost da čuvaju Izrael u toj vjernosti Savezu i svakoj Božjoj Riječi.

Zato Gospodin reče: »Stavljat ću svoje riječi u njegova usta, da im kazuje sve što mu zapovijedam. I ne bude li tako tko poslušao mojih riječi, što ih prorok bude govorio u moje ime, taj će odgovarati preda mnom.«

Prorok mora biti vjerna jeka Božje poruke. On je mora vjerno prenijeti narodu, a da kod toga ništa ne pridodaje niti izostavlja. Iskriviti Božje riječi upućene narodu, bila bi prava izdaja.

Rečeno je i ponovno se naglašuje, da je svaki pravovjerni Izraelac dužan poslušati, što mu prorok govori. Ako li ga ne posluša, snosi odgovornost pred samim Bogom, jer mu je uskratio poslušnost.

Mnogo je bilo proroka u Izraelu, a najveći i ujedno posljednji od sviju bio je sam Isus Krist. On je hvalio Ivana Krstitelja, jer je ovaj nastupao kao neustrašivi i hrabri Ilija. »On je — ako ćete pravo — Ilija, koji ima doći!« (Mt 11, 14) Isus se poziva i na Mojsiju: »Nemojte misliti da ću vas ja tužiti Ocu. Vas tuži Mojsije, u koga se uzdate. Jer kad biste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste i meni. On je naime o meni pisao.« (Iv 5, 45-46) Za vrijeme njegova preobraženja na Taboru Mojsije i Ilija govore s Njime. (Mt 17, 3) U Gospodinovoj priči o bogatašu i siromahu Lazaru (Lk 16, 19-31) Abraham se poziva na proroke: »Imaju Mojsija i proroke. Neka njih slušaju... Ako ne slušaju Mojsija i proroke, neće vjerovati ni ako tko od mrtvih uskrsne!«

Može se mirno postaviti pitanje: Da li kršćanski narod sluša Isusa Krista? Njegova je riječ istinita i neprevarljiva, riječ Božja. Ona odgovara najdubljim težnjama ljudskog srca. O njoj ovisi naše vječno spasenje. Ne bismo smjeli nikakvu tradiciju ili običaje ili ljudske zakone pretpostaviti Božjoj Riječi.

II ČITANJE: 1 Kor 7, 32-35

Pavao u svom prvom pismu Korinćanima u 7. glavi odgovara na pitanja koja su mu vjernici iz Korinta postavili. Osvrće se na različita životna stanja i posebne okolnosti u kojima tamošnji vjernici žive. Govori o ženidbi između kršćana, zatim kršćana i pogana; govori o udovicama, o neoženjenima i djevicama. »Govorim vama na korist... da uzorno i nesmeteno budete privrženi Gospodinu... Vrijeme je kratko!...«

Pavao govoreći o ženidbi i celibatu prednost daje bezbrižnosti ili djevičanstvu: »Rado bih da budete bezbrižni. Neoženjen se brine za Gospodnje ... I žena neudata i djevica brine se za Gospodnje: da bude sveta tijelom i duhom.«

Ženidba i djevičanstvo dva su različita životna poziva, koji vode jednom cilju; dva različita životna puta, koji bi svakoga morali dovesti do Gospodina.

Ali u isto vrijeme ne smijemo zaboraviti da su to dva različita Božja dara, koje Bog daje svakome kako želi.

Bilo bi krivo prezirati i potcjenjivati ženidbu kao da ona nije Božja ustanova i izdizati djevičanstvo kao da ono samo po sebi spašava. Svatko neka prema dobivenom daru i pozivu živi u staležu u kom će se lakše spasiti i savršenije izvršiti volju Božju. Radi se o vjernosti, kojom preuzete odgovornosti u duhu Evanđelja sprovodimo u život. Istina unatoč toga — ističe Pavao — ostaje da bezbrižnost, koje je i sam odabrao, omogućuje da slobodnije prionemo uz Gospodina.

III ČITANJE: Mk 1, 21-28

Isus je vjerno sudjelovao u religioznom životu svojih suvremenika Izralaca. Revno polazi u sinagogu. Jednako tako vjerno dolazi u Jeruzalem i tu sudjeluje u svetom bogoslužju i žrtvama. No pored svega toga Isus naučava posvuda, i to »kao onaj, koji ima vlast, a ne kao pismoznanci«.

Već kao dvanaestogodišnji dječak ostaje u jeruzalemskom hramu i tu naučava, raspravlja s učenim pismoznancima. Pisano je za nj iz tog vremena: »Svi, koji su ga slušali, divili su se njegovu umu i odgovorima.« Jednako je tako činio i kasnije: »Svaki je dan učio u hramu« napisao nam je sv. Luka (19, 47)

Isus je poučavao i u sinagogama: »Isus je obilazio sve gradove i sela. Učio je u tamošnjim sinagogama, propovijedao Radosnu Vijest o kraljevstvu i liječio svaku slabost i bolest.« (Mt 9, 35)

Isus je učio pod vedrim nebom: uz obalu genezaretskom jezera (Mt 13, 19), na Jakovljevu zdencu Samarjanki otkriva tajne svoga kraljevstva i tajnu milosti. (Iv 4) Učio je po kućama, kako svjedoči Marko. (3, 31)

Isus kao naučitelj nastupa uvijek s velikim autoritetom. »Imate samo jednog Učitelja.« (Mt 23, 8) Ili kod istog evanđeliste (5, 38-46) čitamo: »Čuli ste da je rečeno: 'Oko za oko, zub za zub!', a ja vam kažem: Ne opirite se zlotvoru!« Ili opet Isusove riječi: »Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje neće proći!« (Mt 23, 35)

Isus dolazi i govori kao glasnik nebeskog Oca.

Samo On poznaje OCA: »Samo onaj, koji dolazi od Boga, vidio je Oca.« (Iv 6, 46) Ili na drugome mjestu: »Ja govorim što sam vidio kod Oca svog.« (Iv 8, 38)

Isus nadalje nadovezuje svoju nauku na Sv. Pismo, Zakon i proroke.

Kad je bilo u pitanju otpusno pismo za oženjene, rekao je jasno ono što stoji davno napisano u Sv. Pismu: »Zar niste čitali, da ih je Stvoritelj, kad ih u početku stvori, stvorio muško i žensko... Dakle što je Bog sjedinio, neka čovjek ne rastavlja...« (Mt 19, 3-9)

Kad je bilo pitanje o uskrsnuću mrtvih, jednako se Isus poziva na Mojsija i kaže: »Što se tiče uskrsnuća mrtvih, niste li čitali što vam je Bog rekao: Ja sam Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev? A Bog nije Bog mrtvih, nego živih.« (Mt 22, 31-33)

Kad ga neki pismoznanac pita za najveću zapovijed u Zakonu, Isus ga uzvratno upita: »Što stoji pisano u Zakonu? Što tamo čitaš?« (Lk 10, 25)

Iza uskrsnuća prikuplja svoje raspršeno stado; svojim učenicima na temelju Pisma tumači tajnu svoje muke i smrti: »I poče od Mojsija te, slijedeći sve proroke, protumači im što se za njega odnosilo u svim Pismima.« (Lk 24, 27)

Njegova je nauka iznad Pisma i on usavršava St. Zavjet: »Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim!« (Mt 5, 17)

Sam nebeski Otac potvrđuje ispravnost Isusovog naučavanja.

Prigodom preobraženja na Taboru začu se glas s neba, koji je govorio: »Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao. Njega slušajte!« (Mt 17, 5)

Mogu jedni Isusa i njegovu nauku prezirati ili za nju ne mariti, mi s Petrom moramo puni vjere i pouzdanja ispovijediti: »Gospodine, komu ćemo otići. Ti imaš riječi vječnoga života!« (Iv 6, 68)

»ISUSOVO PRVO ČUDO«

(Mk 1, 21-28)

Isus je redovito subotom pohađao sinagogu. Tu bi — prema običaju — i sam sudjelovao u čitanju i tumačenju Sv. Pisma. Nakon toga bi zajedno s drugima sjeo, razmišljao i dalje tumačio pročitani odlomak. »Ljudi su bili zaneseni njegovom naukom.« Svatko je odmah osjetio razliku između Njega i ostalih pismoznanaca. Isus je nastupao »kao onaj, koji ima vlast.«

Dok je tako jednom govorio i s ljudima raspravljao o Božjoj riječi, uleti u sinagogu čovjek opsjednut od đavla. Pred njim se sve rušilo i lomilo. Đavao je nesretnika bacao sad amo, sad tamo uz jezovite krikove, koji kao da dolaze iz pakla. Izgleda da je sotona dobro ocijenio trenutak povijesti: došao je Onaj, koji je davno, na pragu povijesti ljudskom rodu obećan kao onaj koji će satrti njegovo carstvo i njemu oduzeti vlast i moć. Zato je neopisivo bjesnio...

Svi su osjetili prisutnost Zloga i predobro osjećali svoju nemoć da mu se suprotstave. Nitko do sada nije imao tu vlast da prisili Zloga na uzmak; da ga istjera i natrag vrati u pakao. Samo su sažalno promatrali opsjednutoga u njegovoj muci.

Isus je osjetio da je nadošao čas obračuna sa silama zla, s Knezom tame, sa zavodnikom čovječanstva od prapočetka. Kucnuo je dugo očekivani trenutak oslobođenja za svakog čovjeka.

Sad će se zametnuti dvoboj, koji više nikada neće svršiti: dvoboj između Krista, Božjeg Sveca, i Sotone, oca laži od početka.

Čini se da je đavao dobro znao s kim se ovdje susreće i zato na zapjenjena usta opsjednutoga viče: »Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si! Svetac Božji!«

Isus nije progovarao, jer s đavlom nema razgovora niti dogovora. On je zakleti neprijatelj Boga i svega što je Božje. On mrzi trag Božje slike na svakom čovjeku i zato je želi iznakaziti i okaljati. Mrzi čovjeka koji voljom Božjom postade baštinik neba i zato mu nebo želi oteti. Sam je nemoćan da se Bogu osveti i zato na Božjim stvorenjima iskaljuje svoj bijes i mržnju. Sam je bio prvi buntovnik protiv Boga i njegove presvete volje i sada želi za sobom povesti čovjeka, koji je u punoj slobodi morao služiti svome Stvoritelju. Pod svaku cijenu želi osujetiti Božji plan: da ispražnjena mjesta u nebu padom anđela popuni ljudima, koje je stvorio iz ljubavi i preodredio za blaženu vječnost. Njegovo ledeno srce vodi samo mržnja i zloba i zato će kroz svu povijest čovječanstva nepomirljivo poduzimati sve kako da Božje kraljevstvo satre i uništi.

Eto prvog sukoba s Kraljevstvom koje se u svijetu pojavljuje u osobi Isusa Krista Nazarećanina. Sotona je uzdrhtao kad ga oštro pogleda Marijin Sin. Još strašnije potresen doživljava svoju nemoć kad mu Ovaj zapovijeda: »Umukni i iziđi iz njega!«

Do sada je mogao mučiti jednu dušu i tijelo opsjednutoga. Ta pisano je: »Doklegod jaki i naoružani čuva svoj stan, u miru je sav njegov posjed. Ali ako dođe jači od njega i svlada ga, otme mu sve njegovo oružje, u koje se uzdao i plijen razdijeli!« (Lk 11, 21-22)

Još jednom snažno i očajnički potrese jadnog čovjeka i onda ga oborena na tle beznadno i nemoćno ostavi...

Bio je to prvi duel sa Sotonom, koji je završio Isusovom pobjedom. Bilo je to u isto vrijeme i Isusovo »prvo čudo« — prvo znamenje koje najavljuje spasenje i otkupljenje čovječanstva.

Ne čudimo se stoga što Marko upravo ovaj događaj stavlja na početak svog evanđeoskog izvještaja. Ako je prije naglasio, da se približilo Božje kraljevstvo i započela nova era spasenja, sad nas želi upozoriti da se tom najavljenom kraljevstvu protivi samo Sotona, knez tame.

To jasno ističe i sv. Ivan, kad piše: »Zato se i pojavi Sin Božji da razori djela đavolska.« (1 Iv 3, 8) Sv. Pavao istu misao ovako razlaže: »On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje, u kom imamo otkupljenje i otpuštenje grijeha!« (Kol 1, 13-14)

A sv. Ivan Zlatousti napominje: »Đavao se nikad neće pomiriti s ljudskom naravi. On vodi stalni rat bez primirja i prethodnog objavljivanja rata s našim naraštajem!«

Dosljedno tome — zaključuje sv. Pavao (Ef 6, 12): »Nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništva, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima.«

Sotoninom »zaslugom« ili krivnjom grijeh je i pobuna iz srca neba prebačena na zemlju. On je prvi Božji gubitak, ali u isto vrijeme i vječni dokaz Božje pravde. Njemu nije oduzet njegov pronicljiv razum, koji je imao kao anđeo, samo što ga sad koristi da što prepredenije i lukavije ruši Boga u dušama i u svijetu. U svemu ga vodi samo mržnja bez granica i želja da pred ljudima zatvara nebo, koje im je Kristovim križem otvoreno. Ne nastupa nikada u odvratnom liku »krampusa« ili rogatog zavodnika. Vješto se on prerušava u primamljive likove i dolazi sa zamamnim obećanjima kako bi čovjeka prevario i odbio od Boga. Djeluje na razum, osobito maštu i uvjerava svoje žrtve, da je nadošlo vrijeme otuđenja Bogu; čovjek već jednom mora sam postati kovač svoje sreće; da se već jednom mora odbaciti svaka tiranija pa i Božja. Čemu vječno gledati prema (vječnoj domovini) nebu; treba se zakleti na vjernost zemlji i tu sebi stvoriti sretniju i bolju postojbinu...

Koliki zavedeni ocem laži postaju svakodnevice Bogu nevjerni! Uz nisku cijenu ovozemnih probitaka ili koristi odriču se vječne baštine. Prvotnu pobunu savjesti lako pobjeđuju poznatim krilaticama: valjda nismo toliko nazadni i staromodni da još vjerujemo u ta strašila i utvare, kojima se nekoć željelo čovjeka sputati i ograničiti?! I pije se iz pehara grijeha; odbacuje sloboda djece Božje i postaje robom gospodara ledenog srca. Gotovo neprimjetno sotona ih sve više sputava svojim verigama grešnih navika i stanje je tih jadnika gotovo beznadno.

Vjerujemo li mi u opstojnost đavla? U zamamnost njegovih obećanja? Nismo li i mi skloni tome da sotonu strpamo u svijet mitoloških priča?

Vjerujemo li što piše u Sv. Pismu, da je »sotona bio čovjekoubojica od početka... jer je lažac i otac laži?« (Iv 8, 44)

Vjerujemo li što piše sv. Petar svojim vjernicima: »Otrijeznite se! Bdijte! Protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre. Oprite mu se stalni u vjeri... a Bog svake milosti, koji vas pozva na vječnu slavu u Kristu, on će vas... usavršiti, učvrstiti, ojačati, utvrditi!« (1 Petr 5, 8-10)

Znamo li čitati znakove vremena i onda shvatiti zašto je trebalo da blagopokojni Papa Pavao VI pred licem čitavog svijeta ispovijedi vjeru u đavla i njegovu opstojnost u svijetu?

To je isto učinio i Ivan Pavao II...

Đavao slavi najveću pobjedu kad se dade pokopati ustima svojih poklonika. Nikad nije snažniji i opasniji, nego onda kad službeno proglašuje da ga nema i da je laž svaki spomen na njega.

Dok ga danas jedni niječu i ne žele priznati (a možda su od najranije svoje mladosti njegovi), drugi se njime previše bave. Tu su toliki spiritisti, koji ga dozivaju na svojim seansama. Tu sljedbenici Sotone, koji mu iskazuju gotovo božansku čast; s njime sklapaju ugovore vlastitom krvlju potpisane, kojima se definitivno predaju sotoni...

Molit ćemo Učitelja iz Nazareta, velikog Pobjednika nad grijehom, smrću i Sotonom, da nad ovim svijetom izgovori svoj snažni: »Umukni i iziđi iz njega nečisti duše!« Oslobođeni će se svijet kao i čovjek iz evanđelja zahvalno približiti Spasitelju i u Njemu naći svoj najveći mir i radost duše, što uzalud traži drugdje.

BLAGDAN GOSPODINOVA PRIKAZANJA U HRAMU

SVIJEČNICA

»Nisu ti mile ni žrtve ni prinosi... paljenice ni okajnice ne tražiš. Tada rekoh: »Evo dolazim! ... Milje mi je: vršiti volju tvoju, Gospodine!«
(Ps 40, 7-9)

Starozavjetni prorok Malahija kori svoj narod, što ne paze na žrtve, koje prinosi Gospodinu. Katkada su žrtvovali i slijepo i hromo i bolesno. Gospodinu se te žrtve nisu milile. I sada se preko Božjeg proroka navješta nova žrtva, koja će se prinositi od Istoka do Zapada, dakle po cijelom svijetu. Eto prorokovih riječi: »Veliko je ime moje među narodima. Od istoka do zapada prinosit će se mome imenu kad i žrtva čista...« (Mal 1, 11)

Kad su se ispunila vremena, Bog je poslao svoga Sina, koji će biti »milosrdan i ovjerovljen Veliki svećenik... kako bi okajavao grijehe naroda.« (Hebr 2, 17) No On će biti ne samo Svećenik, nego i Žrtva, koja će se prinijeti Svevišnjemu na kalvarijskom oltaru kao čisti prinos.

Danas prvi puta dolazi u jeruzalemski hram. Još je malen. Nose ga njegova Majka i sveti hranitelj Josip. Vjerni su propisima Mojsijeva Zakona i donose Dijete da ga prikažu Gospodinu.

Na stepeništu hrama presretnu ih veliki pravednici St. Zavjeta, koji su živjeli od nade, da će hram prije smrti vidjeti »Spasenje«. Bio je to časni starac Šimun, koji je godinama iščekivao Utjehu Izraelovu te proročica Ana, koja je od svoje mladosti kroz dugi niz životnih godina u molitvi i postu vjerno služila Gospodinu.

Starac je drhtavim rukama držao Dijete na koje je čitava života čekao. Njegov je životni advent dovršen. Vjerom promatra Božića na svojim iznemoglim rukama. Obećanje, dano od Duha Svetoga, sad se eto ispunja. Šimun je zahvalno gledao čas Dijete čas nebo, koje mu je bilo tako milostivo i onda proročki iznio misterij neobičnog Djetešca: »Ovaj je postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan.« U svom labuđem pjevu nazvao je Isusa »spasenjem i svjetlošću na prosvjetljenje naroda i slavu puka izraelskoga.«

Na taj dakle dolazak čekali su patrijarsi, proroci i svi starozavjetni pravednici. Željeli su dočekati njegov pojavak među ljudima, ali im nije bilo dano. Bila je čista milost da ovaj starac prvi podigne Janje Božje prema nebu i izmoli sveto prikazanje Gospodinu. Učinit će to kasnije svećenik, kome Marija i Josip pružiše Dijete. Stavit će na Nj svoje ruke da ga blagoslovi i prikaže Svevišnjemu.

Mariji, Majci ovog čudesnog Djeteta starac proriče najužu povezanost u žrtvi otkupljenja: »I tebi će samoj mač probosti dušu, da se razotkriju namisli mnogih srdaca.«

Kad je sveto prikazanje dovršeno, Dijete se predaje u Marijin naručaj. Istina Ona će ga presretna ponijeti kući, ali proročke riječi neće nikada zaboraviti. Nju je sam Bog izabrao da odgaja Janje za kalvarijsku Žrtvu. Ona, koja se prigodom navještanja izjasnila službenicom Gospodnjom, ni sada drugo ne želi nego izvršiti volju Svevišnjega.

U godinama što su slijedile, življet će zajedno s Njime u tišini nazaretskog doma. Kadgod bi bacila pogled na Isusa, dječaka ili kasnije mladića, uvijek bi se prisjećala nagovještaja iz jeruzalemskog hrama. Mada je Isus bio najljepši od sinova ljudskih, njegova je Majka često kroz taj veo mladosti i ljepote gledala Čovjeka boli i svaki je dan za nju bio dan prikazanja, dan žrtve koja će doseći svoju puninu tridesetih godina njegova života.

U Getsemaniju, okružen sivim maslinama i pozaspalim učenicima, Isus će istina moliti, da ga mimoiđe kalež muke, ali onda prepun predanja u volju Očevu nadodati: »Ali ne moja, nego tvoja volja neka bude!« (Lk 22, 42)

Ono što je slijedilo samo je izvršenje njegove spremnosti da u ime čitavog čovječanstva, kome je i sam pripadao, prinese najuzvišeniju i najsvetiju Žrtvu te tako na svom križu poništi zadušnicu svijeta, a svojom presvetom krvlju opere grešno breme s lica zemlje.

Kad se bude prinosila ova najsvetija i najuzvišenija Žrtva, asistirat će uz novozavjetni oltar Isusova Majka. Bit će to i njezina najveća Žrtva, jer prinosi Svevišnjemu najveće milje svoje: svog jedinorođenca. Njezine su se suze stapale s krvlju, koja je sve lakše kapala iz otvorenih rana, a mač je boli razdirao njezino srce i njezinu dušu, kako je to prije tridesetak godina proročki najavio starac Šimun.

Ona je tu stajala kao svećenica novog Saveza, jer je žrtvujući Isusa mirne duše mogla ponavljati pretvorbene riječi naše svete Mise: Ovo je Tijelo moje! Ovo je Krv moja!

Čitavo je njezino tijelo bilo živi križ, na kome je kroz tridesetak godina visio Spas svijeta, a Ona ga je kao njegova Majka suprinosila kako ne bismo mi bili razbaštinjena djeca, nego pomilovani i spaseni.

Zato mi danas slavimo ne samo prikazanje Gospodinovo, nego i prikazanje Marijino. Isus će kasnije sebe nazvati svjetlom svijeta. No da to svjetlo uzmogne obasjati cijeli svijet, bio je potreban svjećnjak, na koji je to svjetlo stavljeno: bila je to Marija. I kao što je u naravi svijeće da gori, svijetli, troši se i izgara, tako je i Marija jedino željela da živi za svog Isusa; za Nj se žrtvuje i s Njime se žrtvuje. Stoga mi veoma dobro znamo, da je nemoguće dijeliti ovo dvoje: Majku od Sina i obratno. Božja ih je volja spojila, njihova vlastita volja prihvatila to jedinstvo i više ih nitko kroz vrijeme i vječnost neće rastaviti. Zato je lijepo rekao sv. Ćiril Jeruzalemski: »Maknite Mariju i križ će se Isusov sam srušiti!«

Današnji dan Crkva blagosliva svijeće. Mi ćemo ih neko vrijeme zapaljene držati u svojim rukama. Znamo li veliku simboliku, koju u sebi nose ove svijeće? Znamo li otkriti duboki sadržaj današnjeg blagdana?

Jesmo li poput Marije svjećnjaci, s kojih na sve strane baca svoje svjetlo Onaj, koji je sebe nazvao svjetlom svijeta?

Bacamo li oko sebe svjetlo velike vjere, kako bi mrak nevjere postajao manje stravičan?

Bacamo li oko sebe svjetlo velike i nepokolebive nade, koja čovjeka drži uspravna u svim časovima života, a osobito onda kad valja biti i sam žrtva prinosnica?

Ima li u nama dosta ljubavi, koja je plamtila u Srcu Isusovu i Marijinu te osjećamo tihu zahvalnost, ako nas Bog odabere da zajedno s Njime suprinosimo žrtvu za spas svijeta?

Žrtva nas prati kao sjena. Izmaknuti joj, i kad bismo htjeli, ne možemo. Križ života, koji smo u mladim danima tek nazrijevali i više poznavali iz pričanja starijih, pomalo postaje teret, koji sve više tišti i naša vlastita ramena. On s godinama raste i biva sve teži. Vjerujemo li da ga je sam Bog izmjerio, da ne bude ni za milimetar veći, nego upravo tako velik kako ga možemo nositi? — Vjerujemo li da ga je sam Bog izvagao na vagi svoje Providnosti samo da ne bi bio ni za miligram teži nego je to naša životna nosivost (pripomognuta Božjom milošću?) Konačno vjerujemo li da je svaki križ najprije zagrijan na Srcu, koje najviše i vječno ljubi sve nas i tek je tada kao dar neba poslan izabranima kako bi oni prihvativši ga dragovoljno i spremno nadopunjavali ono, što nedostaje mukama Kristovim?

U nebo neće nitko ući, kome srce nije poput Srca Marijina probodeno mačem boli. Samo oni, koji su za života znali odvažno koracati napornim usponom prema životnoj Kalvariji želeći da budu što sličniji Marijinom Sinu i našem Bratu Isusu, moći će sa starcem Šimunom mirno zaklopiti oči i zapjevati oproštajnu pjesmu svijetu: »Sad otpuštaš slugu ili službenicu svoju u miru, jer oči moje gledaju spasenje tvoje: Isusa, koga si Djevice u hramu prikazala. Amen.

PETA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Job 7, 1-4, 6-7

Dominantna je tema, koju čovjek postavlja samom Bogu: zašto patnja i bol na tom svijetu? Još više: Zašto upravo pravedni i dobri najviše pate? Zato nije čudo što premnogi ovaj život gledaju crnim očima i postaju životni pesimisti. Životna im je borba preteška, životni napori nesnosni, premnoge noći bez sna, a dani bez nade olakšanja. I onda nije čudo što se gubi volja za taj i takav život, a ljudi postaju crnogleđe bez osnovne životne nade.

Ta su pitanja i problemi još više razdirali ljude starog Zavjeta, jer je bilo sveopće uvjerenje da Bog dobre za njihovu vjernost već na ovom svijetu nagrađuje. Vjera u prekogrobni život, osobito vjera u uskrsnuće i nagradu za podnesene boli i patnje, nije bila toliko naglašena. Stoga nije čudo što su premnogi teško stenjali pod teretom trpljenja i gubili svako duševno ravnovjesje.

Knjiga je o Jobu veoma aktuelna i veoma bliza životu. Ima premnogo onih, kojima je život sama gorčina i neuspjeh, košmar i apsurd. Osobito kad nadođu teške kušnje ili neočekivane teškoće, lako se dogodi da dušu obuzme očaj i zdvojnost. Tu križ i patnja nije više teorija nego kruta i bolna stvarnost, koja pritišće dušu poput more. Nije čudo što su takve životne situacije i neočekivano trpljenje mnoge slomile i satrle. Teško je stoički podnositi bol, a u duši nositi tisuću pitanja, koja poput žeravice muče: Čemu to? Zašto to? Zašto baš ja?...

Prvo čitanje bez drugih ne bi dalo pravi odgovor na tolika pitanja koja naviru iz duše patnika ili različitih životnih brodolomaca. Tu bismo morali smao ponoviti Jobove riječi: »Oko mi više ne će vidjeti sreće!« No kad saslušamo i ostala čitanja, osobito evanđelje kao Isusovu poruku, obasjat će i najcrniju noć novo svjetlo, koje probija u dušu patnika iz probodenog Srca samog Božjeg Sina.

Pogledom na Raspetoga bit ćemo hrabri uzeti život ovakav kakav jeste. Imajući pred očima najvećeg i najnevinijeg Patnika svih vremena Isusa na njegovu križu, moći ćemo hrabrije motriti sve bolesnike i sve koji trpe. Bez te projekcije u novi Zavjet teško bismo pronašli svjetla u noći teške životne patnje.

II ČITANJE: 1 Kor 9, 16-19, 22-23

Pavao u 8. i 10. poglavlju svoje poslanice Korinćanima govori o mesu žrtvovanu idolima. Tu naglašava slobodu, koju uživa kršćanin u tom pogledu, jer idola nema. Zato kaže: »Niti što gubimo ako ne jedemo, niti što dobivamo ako jedemo.« Drugo bi sad pitanje bilo, ako to sablažnjava našeg brata, koji ima »nejaku savjest«. Tu Pavao odrešito daje riječ: »Ako jelo sablažnjava brata moga, ne, neću jesti mesa dovijeka, da brata svoga ne sablaznim.«

Jednako tako služeći se evanđeoskom slobodom Pavao naglašava da ima pravo voditi sa sobom na apostolskim putovanjima vjernice suradnice u apo-

stolatu kao što to čine ostali. No niti toga ne čini. »Ja se ničim od toga nisam poslužio« da ne bih koga od »nejakih« sablaznio.

Sad dolazi velika Pavlova riječ: »JAO MENI, AKO EVANĐELJA NE NAVJEŠĆUJEM!« To je prvotna dužnost apostola svih vremena. Treba ljudima objaviti radosnu vijest: Bog vas ljubi! S vama računa... Treba to govoriti ne samo riječima, nego i djelima potvrditi.

Možda smo mi u svom apostolskom djelovanju pomakli više akcenat na liturgijsku službu. A prvotna nam je dužnost evangelizacija.

»Trebali bismo znati da je drugo evangelizacija, a drugo obraćenje. Drugo je vjeru navjestiti, a drugo je vjeru dati. Mi smo odgovorni da govorimo ili šutimo. Nismo odgovorni za učinkovitost naših riječi. Vjeru daje Bog.« (Madeleine Delbrel)

III ČITANJE: Mk 1, 29-39

Isus se sav posvetio navještanju Božje riječi i liječenju bolesnih. No unatoč toga mnogo je vremena, mnoge noći proveo u molitvi.

Za Nj je bilo navještanje radosne Vijesti mnogo važnije od liječenja bolesnih i tjeranja zlih duhova. »Ta zato sam i došao.« Sva su njegova čudesna ozdravljenja bila u službi navještanja Božjeg kraljevstva. Iza pojedinih čudesa narod je mnogo pažljivije slušao i prihvaćao njegove riječi. No čitavo Isusovo djelovanje odiše mirom i sabranošću. Daleko je od njega bila svaka grozničavost ili pretjerana žurba. Uvijek je nalazio vremena za molitvu i odmor.

Možda bi bilo dobro našim vjernicima razjasniti situaciju koja izbija iz Evanđelja: Petar je imao punicu, bio je dakle oženjen. No to ga ni najmanje nije priječilo da sve ostavi i pođe za Isusom.

Isus je nadalje liječio bolesne uveče, kad je sunce zašlo. Očito da je židovski šabat — dan Gospodnji završavao uveče. Tek kad bi se spustila tama smjelo se donositi bolesne i opsjednute da ih Isus ozdravi.

Kad evanđelista govori da Isusa svi traže, jasno, misli se na golemo mnoštvo umornih i opterećenih, koji su željeli k njemu doći jer su svu svoju nadu polagali u njega.

»Izgonio je zloduhe«. Ima mnogo ljudi, koji vjeruju u Boga, ali teško prihvaćaju vjeru u đavla, koji također postoji kao neprijatelj Božji. Oslobađanje opsjednutih najobilatijih je primjer pobjede »jačega« nad Sotonom. Time se Isus izravno hvata u koštac s Protivnikom, u dvoboju, koji je započeo u pustinji, a doživjet će svoj odlučni trenutak na križu i neće završiti prije sudnjeg dana. Tjeranje zlih duhova je posebno djelotvoran znak dolaska Kraljevstva.

»I ne dopusti zlodusima govoriti!« — Zašto? Narod je očekivao političkog Mesiju. Kad bi zlodusi prokazali Isusa kao Mesiju, bilo bi to preuranjeno. Narod bi k njemu dolazio iz političkih pobuda, a manje iz religioznih da se obrate i prihvate Evanđelje.

KAKO JE ISUS SPROVEO JEDAN DAN?

Sv. nam Marko opisuje jedan Isusov dan. Slijedi Gospodina u korak i opisuje što je toga dana vidio i doživio. Vjeran je svjedok svega što se oko njega zbivalo od rana jutra do kasne večeri. I to nam je želio u opisu svog Evanđelja ovjekovječiti.

1. »Rano ujutro, još za mraka, ustane Isus, iziđe i povuče se na samotno mjesto i ondje moljaše.«

Još ni sunce pravo nije granulo, Isus je prve časove svoga dana posvetio molitvi. Prije nego je pošao k ljudima da im progovori i da ih sasluša u njihovim potrebama te pomogne nevoljnima, Isus se najprije obraća svom nebeskom Ocu. Razgovara s Njime. Još je čitava priroda snivala noćni san, kad je njegova poklonstvena molitva dopirala do nebeskog Oca i slavila njegovu dobrotu i ljubav. Svakog je jutra zahvaljivao nebeskom Ocu za taj novi dan, koji je svanjivao, jer je svaki dan Očev dar i nova prilika da toliko dobra učini braći ljudima. Iako je kao Bog vječno sjedinjen s Ocem, ipak je kao član ljudske zajednice želio upravo molitvom biti povezan s Ocem te za braću ljude moliti sve što je bilo potrebno za njihovo tijelo ili za njihove duše. Budući da je veoma dobro poznavao čovjeka i njegovu grešnost, to je izlazio odmah izjutra pred Oca i molio milost i oproštenje za svoju subraću.

Isus je u svoju jutarnju posvetu dana stavio sve što će se toga dana dogoditi: dobro i zlo, ljubav i mržnja, svaki susret i svako biće. Želio je na sve najprije izmoliti Očev blagoslov i tek bi se tada uputio ljudima, da im govori...

2. Sv. Marko nadalje opisuje: »I prođe svom Galilejom; propovijedao je u njihovim sinagogama i zloduhe izgonio.« Svoje je riječi potvrđivao čudesima: u kući Šimuna i Andrije ozdravio je Petrovu punicu koja je ležala u ognjici. Ozdravivši na dodir Isusove ruke, žena ih je posluživala.

Isus se svojim djelovanjem nije ograničio samo na Kafarnaum i okolicu, nego je neumorno obilazio sva obližnja mjesta i tu govorio. Sam ističe: »Ta zato sam došao!«

Čitav mu je dan ispunjen propovjedanjem. Trebalo je ljudima otkriti Oca i njegov plan da se svi ljudi spase. Trebalo je svakog čovjeka dobre volje potaknuti na obraćenje i popravak života. Trebalo je svako ljudsko srce potaknuti na veliku zapovijed ljubavi prema Bogu i prema čovjeku. Zato je tako neumorno tražio umorne i opterećene i svima donosio utjehu i olakšanje, ljubav, radost i mir. Vrlo je dobro znao da su najumorniji grešnici i zato je za njima neumorno tragao i tražio ih dok ih nije našao. Oni bi kod njega nalazili oproštenje i novi smisao života. Često bi govorio: »Žao mi je naroda...« (Mt 15, 32)

3. A »uveče, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. I sav grad nagrnuo k vratima. I on ozdravi bolesnike — a bijahu mnogi i bolovahu od raznih bolesti — i zloduhe mnoge izagna...«

Kako su samo nestrpljivo čekali dok otkuca posljednji čas subotnjeg počinka! Kroz dan nitko se nije smio udaljiti od kuće više od 1200 metara. To je vrijedilo za svaki dan Gospodnji i toga su se svi pravovjerni Izraelci držali. No kad se spustila noć, u prvim satima sumraka već je golema procesija krenula prema mjestu gdje se nalazio Gospodin. Bili su to ljudi patnici, bolesnici,

gubavci, duševni bolesnici čak i opsjednuti od đavla. Svatko se nadao naći pomoć i zdravljenje. Svatko je bio siguran da ga učitelj iz Nazareta neće odbiti, jer On to nikada nije činio. Njegovo je srce na poseban način bilo širom otvoreno za sve one koje su ljudi ili njihovo jadno stanje stavilo na okrajke života. Isus je i njima htio biti Spasitelj i Osloboditelj. Htio im je omogućiti povratak u vlastiti dom i podati im novu volju za život.

Tako je od prilike izgledao jedan Isusov dan i drugi se nisu mnogo od tog dana razlikovali. Pisano je za Nj: »Prošao je zemljom čineći dobro!«

Kako izgledaju naši životni dani? Mogu li se oni barem donekle usporediti s Isusovim danom? Započinjemo li svaki svoj dan jutarnjom molitvom, po kojoj dobivamo obilati Božji blagoslov za čitav dan i za sve ono što nas toga dana čeka? Znamo li da je posveta dana čarobna formula koja i najobičnija djela pretvara u čisto zlato zasluga pred Bogom?

Dobrom nakanom sva naša djela i ona najobičnija, svi naši napori i sav rad, naše svakodnevno služenje i darivanje braći ljudima postaje divna liturgija rada, kojom slavimo Gospodina i stičemo sebi krunu slave u nebesima.

Kroz dan se s tolikima susrećemo; gotovo svakog časa s nekim dolazimo u kontakt. Da li su oni koji k nama dolaze ili se s nama susreću svakim susretom sretniji, radosniji i bogatiji? Ili možda svojom tvrdoćom srca još više povećavamo teret, koji pritište njihovu nutrinju?

Možda svojim riječima ne djelujemo blagotvorno na svoju okolinu, nego naprotiv još više ljudima zadajemo boli, jer vrijeđamo, ogovaramo ili čak klevetom škodimo tuđem dobrom glasu? Da li iza sebe ostavljamo trag radosti, topline i svjetla kud prolazimo? Jesmo li skloni oštrim kritikama i osudama svoga bližnjega, a zaboravljamo da nagnute trske ne smijemo prelomiti niti žiška, koji jedva tinja ugasiti. Svakom se čovjeku mora pružati šansa promjene života.

Malo će koristiti proklinjati mrak oko sebe, bez obzira kako ga nazivali ili kako osjećali. Mnogo je bolje zapaliti makar samo jednu svijeću vlastitog dobrog primjera i mrak će biti slabiji.

U svakom čovjeku ima nešto dobra. Pronađimo ono zrnce dobra u svakoj pojedinoj duši svoga bližnjega i pođimo od toga, ako ga želimo uspješno evangelizirati.

Ako želimo govoriti ljudima o Bogu, moramo najprije govoriti Bogu o ljudima, tj. moramo se najprije molitvom pripremiti na apostolat riječi. Zar nam nije ostavio besmrtni primjer sam Gospodin?

Ako želimo zapaliti svijet za Krista, moramo najprije sami gorjeti za svete ideale i onda će svi oko nas lakše vjerovati našim riječima.

Možda i nećemo odmah mnogo postići, ali naše je da navjestimo Evanđelje i da ga ljudima približimo u cjelovitoj i autentičnoj formi, a uspjeh prepustimo Gospodinu, jer svaki dobri dar dolazi od Boga, pa tako i vjera.

U svoj program moramo uvrstiti posebnu ljubav za svoju braću koja trpe i kojima je život težak. To su u prvom redu bolesnici, koji leže bilo u svojim kućama ili po bolnicama, a pripadaju našoj brizi i skrbi. Kad bismo bili svijesni toga da nas iz svakog patnika motri sam trpeći Krist, koji od nas očekuje utjehu i olakšicu, možda bismo s više ljubavi i strpljivosti susretali svoje bolesnike i nastojali da im olakšamo i onako teško životno stanje.

Nisu tu potrebna herojska djela ljubavi prema bližnjemu (barem redovito ne). No upravo u malim činima i znakovima ljubavi i pažnje pokazat ćemo svima koji trpe svoje pravo srce i iskrenu ljubav.

Imamo li vremena — imamo zapravo ljubavi — pa ih nastojmo obići, posjetiti. I one, koji osamljeni leže po svojim kućama; koji nemaju nikoga svoga da ih obiđe! Nismo li možda njih isključili iz svoga srca i jednostavno ih zaboravili. Tko je moj zaboravljeni bližnji? Kome bismo upravo mi mogli biti bližnji?

Imamo li ljubavi prema umirućima?

Nastojimo li da im na vrijeme pozovemo svećenika, kako bi uredili svoje račune s Bogom? Kolikima bismo u zadnji čas mogli otvoriti nebo kad bismo im omogućili ovaj milosni susret u svetoj poputbini!

I tako bismo mogli nizati i nizati tolike mogućnosti, koje valja iskoristiti, jer se pružene šanse više ne vraćaju.

Pitali su mudraca: koji je životni čas najvažniji. On je odgovorio: Sadašnji. Koje je djelo najvrednije? Rekao je: Ovo što ga upravo činim. Koja je životna prilika najkorisnija? Rekao je ova, jer se ona više ne vraća. — Dobro je o tom češće razmišljati!

ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Lev 13, 1-2, 45-46

U stara je vremena bio veoma strog i neumoljiv postupak s »gubavcima«. Ako se naime na kojem čovjeku primjetio trag koje kožne bolesti, morao se odmah prijaviti svećeniku. Ako se tragovi bolesti kroz nekoliko dana nisu izgubili, svećenik ga je proglasio »nečistim«. Takve se ljude bez milosrđa uklanjalo iz ljudske sredine. Nisu smjeli stanovati ni u Jeruzalemu niti u kojem drugom zidinama ograđenom gradu. Povukli bi se na osamljena mjesta ili groblja i tu bijedno živjeli prepušteni na milost i nemilost zajednice koja ih je izolirala.

Te je jadnike još teže pogađala vjerska diskriminacija. Gubom udarene smatralo se teškim grešnicima. Bog ih je očito vidljivo kaznio i radi toga im se zabranilo sudjelovanje u vjerskom životu zajednice. Onoga, koga je svećenik proglasio »nečistim«, praktički se i nije smatralo živim, nego mrtvim.

To se čitanje dovodi u vezu s evanđeoskim izvještajem o gubavcu koga je Isus ozdravio. Služi kao pozadina, na kojoj se snažno ističe Gospodinov postupak upravo s tim jadnicima, kojima On ne samo pomaže, nego ih i oslobađa svake diskriminacije i opet zdrave i čiste vraća zajednici.

Time se želi još jače istaknuti njegov mesijanski, velikosvećenički lik. Njegova djela potvrđuju da se dovršilo vrijeme, a Bog je ispunio upravo na tom Učitelju iz Nazareta sva svoja obećanja.

II ČITANJE: 1 Kor 10, 31-11, 1

Čini se da je Pavao bio neobično ponosan čovjek. Svojim kršćanima u Korintu piše: »Nasljedovatelji moji budite...« Onima, koji budu čitali ovo njegovo pismo sebe postavlja kao uzor. Ali odmah nadodaje neka oni njega onako nasljeđuju kao što on nasljeđuje Gospodina Isusa Krista. Ako se dakle postavlja pitanje: kako da se pojavljujemo pred drugima, kako da se odnosima prema onima s kojima živimo, Pavao odgovara: pokušajte da im ugađate ne tražeći svoje koristi! U svemu i u svima nastojte proslaviti Boga!

Čak »ili jeli, ili pili, ili drugo što činili, sve na slavu Božju činite!« Svoj život moramo živjeti svjesni Božje prisutnosti, njegove blizine: kraj nas je kao dobri prijatelj kome se uvijek može povjeriti. Savršena ljubav prema Bogu najbolji je motiv svega našeg djelovanja, jedino mjerilo nzegove kršćanske autentičnosti.

Što se više budemo približili Kristu, tom nedostiživom Uzoru i našem najvećem Idealu, to ćemo u većoj mjeri u sebi i na sebi ostvarivati sliku i priliku Božju, a time u najvećoj mjeri proslaviti samoga Boga koji nas je i radi toga stvorio.

Na koji ćemo dakle način biti »mnogima na spasenje»? — Ako budemo znali prestati živjeti za sebe i početi živjeti za drugoga. Ako budemo znali zaboraviti sebe i naučili potpuno nesebično drugima se darivati, i to ne očekujući s njihove strane uzvrat i naplatu svojoj dobroti i susretljivosti.

Takav nam je primjer ostavio sam Krist Gospodin. Iz najčišće je ljubavi postao najveći Dar ovom čovječanstvu. Samog je sebe po presv. Euharistiji učinio darom i zalogom svakog pravog zajedništva. Koliko dakle ostvarujemo to jedinstvo s Kristom po presv. Euharistiji, toliko ostvarujemo i svoje zajedništvo s ljudima s kojima živimo.

Euharistija je dakle sakramenat koji izgrađuje Crkvu preko blagoslova izgovorena nad kruhom i vinom Saveza. Ona je znak Božje slave u svijetu, znak jedinstva kršćana s Bogom i drugom braćom ljudima.

III ČITANJE: Mk 1, 40-45

Među prvim Isusovim čudesima spominju sinoptici ozdravljenje gubavca. Ovaj, iako odjeljen od drugih i prisiljen da već izdaleka viče: »Nečist sam!«, imao je jedinstvenu sreću i milost u svom životu da se susreo s Učiteljem iz Nazareta. On ga nije od sebe otjerao niti pred njim skrenuo s puta. Dozvolio mu je pristup k sebi. Pružio mu ruku i na njegovu ga molbu: »Ako hoćeš, možeš me očistiti!«, doista ozdravio.

Mnoštvo je bilo zadivljeno, a jedan se čovjek presretan mogao vratiti u sredinu u kojoj je prije živio. Više nije bio »označen«, proklet od Boga i ljudi — kako se u ono vrijeme smatralo gubavce.

Nije dakle gubavome sama bolest bila najteža. On je mnogo teže podnosio to što su smatrali da je njegova bolest samo znak osobite Božje kazne kojom ga je Bog kaznio radi njegovih grijeha. Zbog toga su ga svi prezirali, izbjegavali i proklinjali.

Kad prorok Izaija hoće u svojoj knjizi prikazati vrhunac boli Sluge Gospodnjega (53, 3-12) tada o Njem govori kao gubavcu od koga svatko zazire i bježi. A on, nevin, uzima na sebe grijehe svijeta, kako bismo njegovim ranama iscijelili.

Vrijedno je nadalje zamijetiti kako Isus s posebnim suosjećanjem i neprikrivenom sućuti susreće tog jadnika. Sažali mu se i u svojoj mu dobroti i ljubavi popraćenoj božanskom svemoći pomaže: oslobađa ga i čisti.

Želi nas poučiti da je ljubav prema braći najefikasniji put kako ćemo ljudima priopćiti i samu Božju ljubav.

Znamo li svoj život i djelovanje izgrađivati na nesebičnoj ljubavi i ljudskom suosjećanju s braćom koja trpe? — Nećemo doduše time činiti čudesa, ali ćemo mnogo ojađeno srce utješiti, klonula pridignuti, očajniku opet vratiti volju za život.

Kad bi svi članovi ljudske zajednice tako činili, time bi se i danas izgrađivala najautentičnija i najsigurnija budućnost ovog čovječanstva. No ne samo budućnost, nego bi i sadašnjost postala mnogo boljom i ljepšom.

Nitko dakle nema prava da sam bude sretan! Što smo više pomogli drugima, više ih usrećili i pomogli im, to je i nas same posjetilo sreća i duševno zadovoljstvo.

Klonimo se dakle samodostatnosti u traganju za srećom!

GUBA I LJUBAV

U izvještaju, koji je Raoul Follereau 6. listopada 1958. podnio francuskoj Akademiji nauka, sam pripovijeda ovo:

— Tek što je naš đip prošao kroz to afričko selo, morali smo se zaustaviti kod nekog pritoka da ohladimo motor. Kad li iz šikare iskrsne nekolicina prestrašenih sablasti, a iza njih još neke izjedene ljudske spodobe. Doviknem im da dođu bliže. Neki su na to pobjegli, dok su drugi hrabriji stajali nepomični i svojim bolnim pogledom uporno buljili u mene. Kažem vozaču: »Tko su ti ljudi?« On mi odgovori: »Gubavci!« — A zašto su ovdje? — Pa oni su gubavi. Raoul dalje navaljuje: »Ma dobro, razumijem, ali zar ih u selu ne bi mogli smjestiti?« — Oni su gubavi, odgovori zakopčani tvrdoglavi čovjek. Brine li se tko za njih? — Moj sugovornik slegne ramenima i ostavi me bez odgovora. A ja sam toga dana shvatio da postoji jedno neoprostivo zlo, na kojem leži prokletstvo svake moguće kazne, zlo, za koje nema ni milosti ni amnestije: guba. I tog sam dana odlučio, da ću se ubuduće boriti samo za jednu stvar, za jednu jedinu stvar tokom čitavoga života: za stvar tih milijuna ljudi od kojih je naše neznanje, naša sebičnost, naša nemarnost učinila »gubavce«...

U dvadesetoj godini života u svojoj »Knjizi ljubavi« napisao je ove riječi: »Svi vi zapostavljeni, beznačajni, vi bez imetka, bez krova, bez nade, vi od sviju prezreni i odbačeni, dođite k meni, ja vas ljubim!«

Veliki apostol gubavaca Raoul Follereau naučio je tu bezgraničnu ljubav prema jadnim gubavcima na primjeru Isusa KRISTA. Svjedoči nam današnje evanđelje da je u Isusovo vrijeme bilo mnogo gubavaca. Udareni tom neizlječivom bolešću morali su napustiti svoja obitavališta i povući se na osamljena mjesta, u špilje, pećine ili groblja i tu bi polako truneći i gnjijući čekali svoju smrt bez nade. Najstrože im je bilo zabranjeno da prilaze zdravima. Ako bi slučajno koga sreli, morali su izdaleka vikati: »Nečist sam!« Ljudi bi im do određene blizine dostavljali hrane, da baš ne pomru od gladi. Inače ih je svatko izbjegavao...

Tim je značajniji susret Isusa iz Nazareta s gubavcem, koji je imao smionosti da mu se približi unatoč svih zabrana. Čini se da je dotični od nekoga čuo za Učitelja iz Nazareta, kad mu se približio s toliko vjere i velike nade: »Ako hoćeš, možeš me očistiti!« — Nesretnik je mislio: Ovo je moja najveća životna šansa! Ili sada ili nikada! Gospodin je tolikima pomogao i vratio im žuđeno zdravlje, jer ima srca upravo za najjadnije i najzapostavljenije, On će sigurno i meni pomoći...

Malo je mario za propise i zabrane... I nije se prevario! Isus mu se približi. Dotače ga se i reče mu: »Hoću, budi čist!« U taj tren nesta i posljednjeg traga gube s njegova tijela. Isus ga šalje svećeniku koji je morao dati svjedočanstvo o njegovom zdravlju, kako bi se mogao presretan vratiti svojima...

Tako je to bilo u Isusovo vrijeme.

No kako smo čuli iz izvještaja Raoula Follereau-a i danas u svijetu ima gubavaca, kojima je ista sudbina kao njihovim sudrugovima patnicima iz Isusova vremena. Računa se da ih u svijetu ima oko 20 milijuna.

Jedni su smješteni i izolirani na osamljene otoke. Poznati je Molokaj, gdje je godinama djelovao poznati belgijski misionar, koji je na koncu i sam obolio od gube, o. Damjan de Veuster. Drugi opet žive po džunglama daleko od svakog naselja kao što je slučaj s Adzopé »Institutom za gubu Obale Slonove Kosti«, koji je podignut zalaganjem i žrtvama velikog Raoula Follereau-a.

Kako da se mi, kojima je Bog dao dobro zdravlje i priličnu situiranost, odnosimo prema toj svojoj subraći koja danas toliko trpe?

Odgovor je samo jedan: »Revolucijom ljubavi!«

Follereau je često govorio: »Nitko nema prava da bude sretan sam za sebe!« On je 32 puta obišao zemaljsku kuglu i posjetio 95 zemalja. Nema na svijetu čovjeka, koji se toliko puta približio velikom broju gubavaca, doticao ih se i grlio kao što je bio odvjetnik Follereau. Godine 1954. ustanovio je »Svjetski dan gubavaca«. Cilj mu je bio da se pri liječenju i s gubavcima postupa kao s drugim bolesnicima poštivajući njihovo ljudsko dostojanstvo i njihovu slobodu, a zdrave izliječiti od besmislenog a kadikad i zločinačkog straha... Taj se dan slavi u 127 zemalja. Upriličuju se »susreti ljubavi« u kojima i gubavci mogu osjetiti da nisu prokleto usamljeni i odbačeni.

Okupio je oko sebe tri milijuna mladih, koji danas sačinjavaju veliku i miroljubivu armiju prijatelja Raoula Follereau-a, koji u svojim »Komandosima bratstva« siju ne mržnju i smrt, nego ljubav i život.

Oni mu pišu: »Vi ste simbol velike nade! Hvala Vam! Vi ste nam pokazali što je ljubav i naučili nas da moramo ljubiti ili nestati. Drugog izbora nema!...«

Njima Apostol gubavaca odgovara: »Dopustite mi da vam kažem, kako se vi uspijevate izdići iznad generacijske svađe i sukoba i povući sa sobom druge u dinamičnu i plemenitu borbu na dobrobit svih ljudi!«

Godine 1942. osniva Raoul Follereau »Uru siromaha«. Njome želi povezati cijelu zemlju beskrajnim lancem ljubavi. Zaradom jednog sata, koju članovi Ure šalju za gubavce, žele nadvladati u sebi sebičnost i s veseljem pomagati najjadnije: gubavce.

On ističe: »Milijuni ljudi, od kojih su mnogi naša braća, pate i očajavaju. Svi im mi možemo pomagati, liječiti ih, pridizati ih prema svojim sredstvima i silama... Doprinosima je omogućena gradnja bolnica, leprozorija, azila za bolesne i škole za djecu...

Godine 1946. osniva »Ordre de la charité — Red ljubavi«. Članovi se u savjesti obavezuje, da će se u mislima, riječima i djelima bratski odnositi prema drugima... Nastojati da budu dobri. A kad dožive tu sreću, neka je onda prenose na druge. Ljubav putem radosti. Na taj način svatko postaje uzbudljiva, blistava karika u beskrajnom lancu ljubavi, koji obavija zemlju«.

»Jedino će ljubav spasiti svijet!« — toliko je puta govorio Raoul.

»Samo se nadati doista je malo; samo živjeti nije ništa: treba ljubiti. Ljubiti naime znači moliti: ljubav je krštenje... Mojoj sreći nedostaje samo jedno: da je vidim raširenu po cijelom svijetu... Živjeti znači pomagati drugima da žive. Jedini je način da čovjek osigura vlastitu sreću: da misli o sreći drugih...

Srce je ključ neba. Ono je velika sila svemira, jedina nepobjediva i stvaralačka sila svijeta. Ljubimo jedni druge! Tu je tajna sreće, jedine sreće koju vrijedi uživati. Oplakujmo zle i nastojmo ih obratiti. Svaka duša, osvojena za Ljubav, već je na Božjem putu...

Samo će ljubav spasiti svijet!

Progres? — Nije drugo nego ogroman stroj za ubijanje.

Ljudski um? — Izvrgli su ga ruglu, ponizili i osramotili.

Pet je godina čovjek vodio ljudski rod u samouništenje; zajedničku grobnicu učinio je ciljem svojih aktivnosti služio se svojim silama da ubija i opet ubija, da se nauči ne imati smilovanja. Kako bi se ljude još dalo ujediniti? Velike su ideje doživjele svoj bankrot, veliki snovi potonuli u mržnju. PREOSTAJE JEDINO LJUBAV!

Ljubav je proljeće pravednosti Božje.

Završit ćemo molitvom za 2000. godinu: »Znamo, Gospodine, da nas ljubiš i da Tvojoj ljubavi dugujemo život. Spasi nas od gušenja srdaca i tjelesa. Neka nam dani više ne budu uprljani zavišću i nezahvalnošću, užasnim robovanjem sili... Nadahni svoje sinove da se ljube... Daj da kroz cijeli život budemo međusobno braća, koja se bezgranično ljube i djeca će 2000. godine dolaziti na svijet u nadi, rasti će u miru i umirati u svjetlu, gdje će opet naći Tebe, Život.«

SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Iz 43, 18-19, 21-22, 24b-25

Tekst Deuteroizaije potječe iz vremena (VI stoljeće pr. Krista) izraelskog sužanjstva u Babilonu. Porobljeni izagnanici s velikom se nostalgijom sjećaju lijepih prošlih vremena. Jeruzalem je blistao u svome sjaju, a Gospodin je brojnim djelima pokazivao svoju prisutnost u svome narodu.

Istina i sada Bog svojih nije napustio. Poslao im je proroka koji ih tješi i sokoli. Progovara im simbolički kako ga neprijatelji ne bi otkrili. Kao što se Izrael u prošlosti s najvećim pouzdanjem mogao osloniti na Gospodina, Stvoritelja neba i zemlje, koji djeluje kroz svu povijest svoga naroda, jednako se tako može s najvećom nadom osloniti na svoga Boga i u budućnosti koja je pred njima. Nema smisla tratiti vrijeme u sanjarenju o lijepim prošlim vremenima. Mnogo je bolje okrenuti se budućnosti u kojoj Gospodin obećaje Spasitelja. On će učiniti nešto novo: novi svijet i nove ljude. Radi toga je potrebno unutarnje obraćenje: treba se okrenuti prema Bogu, prema budućnosti. Zaboraviti prošlost, grijeh, svoju nevjeru i nepovjerenje u Gospodina. Možda su svojim obrednim činima i žrtvama htjeli samoga Boga »zarobiti«, podrediti ga svojim potrebama i svojoj službi i radi toga su sami zarobljeni, da tako osjete Božju nadmoć i svemoć.

»Ja radi sebe opačine tvoje brišem i grijeha se tvojih ne spominjem«. Bog je onaj koji može sve započeti iznova. Novi svijet, koji će Gospodinu učiniti, simbolički je prikazan u pustinji, koja će se zazeleniti i rascvjetati.

No Božje se obećanje neće otegnuti u nedoglednu budućnost. To »novo« već nastaje. Ono je tu. »Zar ne opažate?« To je opraštanje s Božje strane; obnova Saveza koji Gospodin ponovo sklapa sa svojim narodom. Gospodin je onaj, koji preuzima inicijativu: »A ja, radi sebe opačine tvoje brišem i grijeha se tvojih ne spominjem!« On je u svojoj ljubavi vjeran. Iz te spremno oprašta naše grijehe. A u dušu, kojoj se grijesi opraštaju, stavlja se klica novog života, novog svijeta.

II ČITANJE: 2 Kor 1, 18-22

Odnosi Pavla i njegovih kršćana u Korintu nisu uvijek bili mirni. Kad je godine 57. u gradu nastala velika kriza, bila je potrebna Pavlova prisutnost da se kriza riješi. Tom je zgodom Pavao obećao da će se vratiti u Korint na dulje vrijeme. (2 Kor 1, 15-17) No da ne bi izgledalo da se vjerovjesnici vladaju kao »gospodari vaše vjere« (25), Pavao je odustao od putovanja. Zbog toga su mu prigovarali...

Apostol se brani i podsjeća da je on navjestitelj nauke Krista, u kom nije bilo »Da!« i »Ne!«. Stoga mu se podnipošto ne može predbaciti neka neodlučnost ili licemjerje. Nikad im nje dolazo u svoje me kao slab ograničen čovjek. Došao je u Božje ime i stoga može Boga zazvati za svjedoka da govori istinu. Sam je dakle Bog jamac istinitosti evanđeoske poruke, koju i mi preko Crkve s najvećim povjerenjem prihvaćamo.

Krist dakle može utvrditi i ojačati vjeru ne samo Korinćana, nego i našu vjeru. No ne bismo smjeli zaboraviti da vjera sa sobom donosi i nešto radikalzma, odlučnog opredjeljenja za Boga i Božju stvar te isključuje svaki konformizam i povođenje za duhom ovoga svijeta.

Prisutnost Duha Svetoga najjača je garancija da je Crkva uvijek ostala vjerna Evanđelju i nauci koju nam je donio sam Sin Božji. To je veliki zalog našeg vjerovanja.

EVANĐELJE: Mk 2, 1-12

Samo Marko spominje da se čudo s uzetim dogodilo u Kafarnaumu. Evanđelista ističe, da je Isus uzetoga ozdravio »vidjevši vjeru« onih, koji su ga kroz gornji otvor spustili preda Nj. Ta je dakle vjera bila potrebna kao preduvjet da Isus intervenira. Možda i nije bila prava vjera, nego mnogo više jedno povjerenje u Gospodina, spremno prihvaćanje Njega kao Mesije, prepuštanje sudbine u njegove ruke. I to je dostajalo. Isus takvu vjeru nagrađuje čudesnim ozdravljenjem. Gdje Gospodin ne nalazi vjere, tu ne čini čuda. Tako Marko spominje da Isus u Nazaretu nije učinio čuda zbog nevjere svojih sumještana. Marko nadalje donosi divnu riječ oca jednog drugog uzetog padavičara: »Gospodine vjerujem. — Pomozi mojoj nevjeri!« (Mk 9, 24) I to je dostajalo.

Kao što je Isus za ozdravljenje tražio vjeru, jednako je tako vjeru tražio i za oproštenje grijeha. Isus naime nije došao u prvom redu da djeluje kao liječnik tjelesa, nego mnogo više radi toga da duševnim bolesnicima, uzetima, koji nisu znali ili mogli hodati Božjim putovima udijeli zdravlje. »Ne treba zdravima liječnik, nego bolesnima. Nisam došao da zovem pravednike, nego grešnike!« (Mk 2, 17)

Isus i javnoj grešnici u gradu (Lk 7, 48-50), radi njezine velike vjere, oprašta grijehe. Isto je tako bilo i s desnim razbojnikom na križu. (Lk 23, 42-43) Iz svega toga jasno izbija činjenica da je opraštanje grijeha i spasenje, koje je Isus donio ljudima, usko povezano s vjerom. O tom jasno govore tekstovi današnjeg Evanđelja: »Isus vidjevši njihovu vjeru, kaže uzetomu: »Sinko! Otpuštaju ti se tvoji grijesi!«

Isto je bilo i uvjerenje apostola. Čitamo u Djelima apostolskim: »Za njega svjedoče svi proroci da po imenu njegovu prima oproštenje grijeha svaki onaj koji u nj vjeruje.« (10, 43) Ili na drugome mjestu (13, 38): »Tako, braćo, znajte, da vam se po ovome navješćuje oproštenje grijeha!« Pavao u svom govoru pred Agripom naglašuje da vjerom u Isusa Krista ljudi postizavaju oproštenje grijeha i dobivaju baštinu među posvećenima. (26, 18)

»Ako je vjera potrebna da se postigne čudesno ozdravljenje, ona nije ništa manje potrebna da Isus nekome koji je duševno bolestan udijeli zdravlje, tj. oproštenje grijeha.« (J. Dupont)

Ista dakle riječ, koja oprašta grijehe, ima moć da ozdravlja. Vidljivo je ozdravljenje znak onog nevidljivog ozdravljenja koje se događa u duši, kojoj se opraštaju grijesi.

Iz svega spomenutoga slijedi zaključak: Marko želi istaknuti da Isus ima moć ne samo čudesnog ozdravljivanja bolesnika, nego i moć i vlast opraštanja grijeha. Dakle On je obećani Mesija, Spasitelj.

»USTANI, UZMI SVOJU POSTELJU I HODI!« (Ev.)

Ljudi često spominju lijepa, stara vremena. Čine to osobito stariji, koji žive od uspomena. Sve, što god je prošlo, izgleda im tako lijepo i besprijekorno, dok za vrijeme, u kom žive, nalaze oštre riječi osude...

Mlađi je svijet opet sklon sanjarenju i velikom iščekivanju koje će donijeti budućnost. Njoj se ide ususret s tolikim nadama. Postojano se vjeruje, da će ona biti posve drugačija nego što je bila prošlost i sadašnjost...

Nije li bolje svoju pažnju obratiti trenutku koji živimo? Ovom konkretnom danu i času, ovom vremenu. Vremena su ljudi. Da su oni bolji, bila bi i bolja vremena; da su oni svetiji, bila bi i svetija vremena...

Zato Gospodin već starim Izraelcima, koji plaču nad izgubljenim domom u tuđini govori: »Ne spominjite se onoga što se zbilo, nit mislite na ono što je prošlo. Evo činim nešto novo: već nastaje...«

Može li Gospodin od ovog naraštaja, kome i mi pripadamo, načiniti nešto novo? Možemo li se mi danas nadati novom svijetu, kad na svakom koraku susrećemo tolike, koji kao uzeti iz Evanđelja nemaju snage ili nemaju volje da hodaju Božjim putovima i Božjim stazama? Bespomoćno ostaju prepušteni svojoj nemoći, a u duši možda priželjkuju da netko dođe, koji bi ih podigao i poveo pred Nekoga, koji bi mogao izgovoriti čudotvornu riječ: »Ustani, uzmi svoju postelju i hodi...«

Možda bi današnje Evanđelje moglo pokazati put do Spasitelja koji je i danas živ i prisutan među nama, koji i danas može svakom uzetom vratiti zdravlje i podati mu snage da hoda putovima Božjim.

U Isusovo je vrijeme bilo mnogo onih, koji su Učitelja iz Nazareta iskreno ljubili i poštivali. U njima je rasla vjera u Pomazanika Gospodnjega. Vidjevši čudesna djela, koja su potvrđivala njegove riječi, ljudi su počeli naslućivati veliku tajnu: Bog je pohodio svoj narod. Zato su sa svih strana hrlili k njemu. Donosili mu svoje bolesnike da ih On ozdravi i vrati životu. Nisu dakle bili zadovoljni samo time da slušaju i slijede Isusa iz Nazareta, nego su osjetili unutarnju potrebu da i druge povedu, čak i donesu Isusu...

Mora da je bila velika ljubav prema uzetom bratu, koga povijena u plahtu spustiše kroz krovni otvor pred Isusa. Vjerovali su nadalje da mu On može pomoći. Čvrsto su se nadali da ga neće odbiti i dalje ostaviti njegovoj bijedi i nevolji. I nisu se prevarili. Isus je svoje učinio: oslobodio ga najprije duševne bolesti: »Sinko! Opraštaju ti se grijesi!« Bio je u svojoj duši uzet i trebalo mu je najprije udijeliti duševno zdravlje, a tek onda tijelu vratiti staru snagu i čilost.

Gospodin spasava čitava čovjeka. Zato odmah nastavlja, da svojim neprijateljima dokaže svoju božansku moć i poslanje: »Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!«

Mi se svake nedjelje i blagdana okupljamo oko istog Isusa, koji je pred dva milenija historijski živio među sinovima ljudskim. On je na ovom svetom mjestu Onaj, koji nas je ovdje sabrao. Njegova je riječ i nauka, koja se tu propovijeda. On je živ na našem oltaru. Njegova se milost i snaga prelijeva u naše duše putem svetih sakramenata koje primamo, a osobito preko presvete

Euharistije. Da li smo mi u prvome redu zajednica čvrste vjere u tu Kristovu prisutnost među nama? Vjerujemo li dakle da među nama živi i djeluje svemogući Bog, koji i danas može učiniti nešto novo: novi svijet, novog čovjeka?

Jesmo li mi svi redom u svojoj vjeri doživjeli susret s Gospodinom i da li je taj susret nama donio duševno preobraženje i preokret? Da li zbog te povezanosti s Kristom živimo kao novi ljudi? Da li se na nama opaža trag pripadnosti Kristu, koji sve obnavlja i sve oživljuje? Da li iz nas zrači nešto što smo naučili u školi Evanđelja? Može li se naš život, koji provodimo — vjerni Riječi Gospodnjoj — protumačiti bez prisutnosti Boga, u koga vjerujemo i kome služimo? Dajemo li dakle svjedočanstvo vjere svojim suvremenicima kako bismo ih uvjerili, da je naš životni cilj spoznati Isusa Krista i njemu služiti? Da li mi njima svoju vjeru pokazujemo ili je nastojimo samo dokazati, kako bi svijet, koji nas okružuje, lakše vjerovao? Da li je najprije u nama Riječ tijelom postala, Evanđelje oživotvoreno, kako bi svijet oko nas lakše prihvatio poruku spasenja?

Ljudi, iz Kristove blizine, nisu zadovoljni, što su oni sami osobno susreli Mesiju. Oni žele i druge obradovati sretnim otkrićem. Dovode, čak donose bolesne da i oni budu dionici milosti spasenja ...

Jesmo li uvjereni da sačinjavamo jedno sveto zajedništvo? Da smo jedno po Ocu, koji nas je stvorio i Isusu Kristu, koji nas spašava? Znademo li da se spasavamo kao zajednica i da nitko nema prava u tom svetom nastojanju biti neutralan. A čuje se, da treba poštivati tuđu slobodu savjesti ... i mirno druge prepustiti njihovoj bijedi i nemoći. Gdje je tu živa zainteresiranost za bližnjega, koji sebe ne može pomoći, a mi mu možemo pomoći? Gdje je tu konačno i ona prava ljubav, koja ne miruje dok sve ne dovede na pravi put? Možemo li mirno hodati putovima Božjim, dok toliki taj put ne nalaze ili, ako su ga pronašli, ostavljaju ga. Njima naprosto nedostaje snaga i ustrajnost ...

Možemo im pomoći svojim apostolskim radom i zauzetošću. Kad oni osjete da se netko i za njih živo zanima, da ih netko iskreno i bez interesa ljubi, da im netko doista nesebično želi dobro, otvorit će se milosti i ona će od njih učiniti nešto novo: novog čovjeka, koji ustaje i počinje hodanje putovima i stazama Božjim ...

Da bi doista netko mogao vršiti tu svoju svetu i spasiteljsku životnu misiju, potrebno je ponajprije da se sam u svojoj duši oslobodi grijeha. Treba živo vjerovati da je dobri i milosrdni Krist, koji oprašta raskajanim grešnicima, među nama. Treba se samo s jakom vjerom spustiti u kuću Kristovu — ispovjedaonicu — i tu otkriti svoju bijedu onome, koji traži izgubljeno. Kad se nama vrati duševno zdravlje, kad se nama oproste grijesi, kad mi prohodamo, i naša će okolina osjetiti blagotvorno djelovanje milosti i mira, koji se ulijeva u našu dušu ...

A onda ne budimo kao putokaz, koji je postavljen da pokazuje put ali se sam ne miče, nego pođimo, vodimo, pokazujmo put i potičimo one s kojima je naš život povezan. Tu su naši najbliži: roditelji ili djeca, naša rodbina i susjedi, članovi župne zajednice, a onda i svi ljudi s kojima dolazimo ususret. Svatko bi se po nama morao obogatiti i kraj nas osjetiti sveti žar, kojim je zapaljeno naše srce na Srcu samoga Krista ...

Kad bismo tako shvatili svoje kršćanstvo i svoje životno poslanje, tada bi nam život doista bio duboko osmislen, sadržajan i neizmjerno vrijedan.

Kad bismo barem mi u svojoj sredini uspjeli biti bolji, po nama bi i »svijet« postao bolji, sretniji, blaženiji. A da ima takvih pojedinaca više, da je cijela naša zajednica takva — a takva bi morala biti — ne bi li već danas, ovdje, u ovoj sredini Gospodin mogao reći: »Evo, činim nešto novo ...«

A duboko sam uvjeren da bi i drugi motreći iz daljine, možda i zbog izvjesnog nepovjerenja ili bolnog razočaranja, ipak, primorani dokazom proživljene vjere, morali ponavljati evanđeoske riječi: »Takvo što još nikad ne vidjesmo!«

OSMA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Oz 2, 16b, 17b, 21-22

Prorok je Ozeja živio u VIII stoljeću prije Krista. U to je vrijeme svjetska politika išla za tim da uništi mala kraljevstva. U njegovoj je domovini vladao čestit i sposoban kralj Jeroboam II. Svome je narodu kod svih susjeda pribavio poštovanje i ugled, a u zemlji je vladao mir i blagostanje.

Udoban je život i blagostanje ugrozilo privrženost Izraela Savezu. Utjecaj se poganski sve više osjećao; ljudi su izgubili smisao za pravdu i svetost, a mnogi se odali opačinama i idolopoklonstvu. Postali su kao nevjerna žena, koja je ostavila svoga muža. Nevjernost i grijeh učinili su od izabrana naroda neku vrstu raspuštenice koja se prepustila lažnim idolima.

No prorok navješta da Bog ne zaboravlja niti te nevjerne »žene«. Kao što će kasnije srce očevo ostati otvoreno i spremno da prigrli izgubljena sina, jednako je tako i sada Gospodin onaj, koji se ne zadovoljava s time da čeka raskajanu i poniženu da se vrati. On je učinio prvi korak pomirenju. Prepustio je najprije teške dane na svoj narod. Pred njim je izgnanstvo i potpuno osiromašenje. I kad nastupe ti dani teškog sužanjstva i nevolje, narod će shvatiti da je ipak Bog njegov jedini oslobodite1j kao ono u danima izbavljenja iz egipatskog sužanjstva. Bog će učiniti novi Savez s narodom i zaboraviti svu njegovu nevjeru i lutanja. »Zaručit ću te sebi do vijeka . . .« Njegov će dar biti spasenje i pravda, nježnost i ljubav. A od »zaručnice« očekuje, kao u danima mladosti, da spozna svoga Gospodina i da mu vjerno služi.

Na isti se način može shvatiti novi Savez između Boga i čovječanstva. Krist je Zaručnik (Iv 3, 29; Mt 22, 2; 25, 1), a Crkva njegova zaručnica (Ef 5, 21-33). Življet će u ljubavi i u vjernoj spoznaji velikoga dara, što je Bog udijelio ljudima.

II ČITANJE: 2 Kor 3, 1b-6

Među vjernike u Korintu unijeli su zbunjenost neki propovjednici koji su sebe smatrali »učenicima Mojsijevim«. Prigovarali su Pavlu što sebe stavlja iznad Mojsija i što nema ni od koga »preporučna pisma«. Predbacivali su mu stoga da on sam sebe preporučuje.

Ono što čini jednog poslanika vjerodostojnim to je naredba poslanja i ugled onoga koji ga šalje. Za vjerovjesnike Evanđelja istina je njihova svjedočenja upisana u životima ljudi. To su plodovi po kojima se raspoznaje drvo. (Mt 7, 16)

Isto je tako i s istinom Isusa Krista: ona se ne dokazuje a priori. Ljudi mogu u nju imati nepokolebivo povjerenje kad je susretnu utjelovljenu u životima svoje subraće kršćana. Pokazuje se u matematici, dokazuje u logici, ali se vjeruje nekome, s kojim smo se susreli, koga smo upoznali, u koga smo stekli povjerenje i koji je radi svega toga vjerodostojan.

Način, na koji Bog želi prenijeti svijetu svoju Riječ i svoj život, zasniva se na svjedočanstvu, na odnosu čovjeka prema čovjeku: Krist, apostoli, kršćani. Ta povezanost snažno impresionira, i to ne toliko brojem, koliko istinom, koja je upisana u te živote.

Riječi bile one izgovorene ili napisane, nemaju snage uvjerljivosti, ako nisu utjelovljene, oživljene životom. Jedino Evanđelje, koje naš suvremeni svijet još hoće i može čitati, to je evanđelje života. Kolika je naša odgovornost danas! Na ljude ne djeluje toliko što im govorimo, nego mnogo više što jesmo i kako živimo.

U tom smislu Pavao naziva svoje vjernike u Korintu svojom preporukom: »Vi ste pismo naše, upisano u srcima vašim . . .« Pavao želi time istaći, da u evangelizaciji svijeta nikad nije tražio sebe i svoju slavu, nego samo Krista i spasenje svoje subraće ljudi.

Bilo bi vrijedno misliti na to da su Krist i njegova milost upisani u srce svakoga čovjeka. Znamo li taj rukopis otkriti i učiniti ga čitljivim za sve i svakoga?

EVANĐELJE: Mk 2, 18-22

Isus je tek započeo svoju karijeru kao učitelj i već disciplina, koju nalaže svojim učenicima, smućuje narod. Učenici su naime Ivana Krstitelja kao i učenici farizeja u određene dane postili, a Isusovi učenici ne poste. Isus opravdava vladanje svojih učenika svojom prisutnošću: »Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik s njima?«

Koji je smisao starozavjetnog posta? Pravovjerni nisu jeli mesa niti pili vina, jer su se na taj način spremali na dolazak Mesije. No kad je Spasitelj došao i kad su se navršila mesijanska vremena, više nije bilo potrebno vršiti propise i odredbe koje su nagovještale i narod pripravljale na Isusov dolazak.

Oni će postiti, kad njihov Učitelj bude uhvaćen i ubijen, sve do časa njegova uskrsnuća i konačnog uspostavljanja njegova Kraljevstva.

Parabolom o starom odijelu i zakrpama Gospodin želi inkompatibilnost starih tradicija i novina koje nam donosi On svojim Evanđeljem. Stare su zakrpe sam religiozni okvir, mnoge institucije i zakoni koji se ne mogu uskladiti s naukom i prakticiranjem novine Evanđelja.

Odijelo i vino su klasične slike mesijskih vremena (Lk 15, 22; Iv 15, 2-3) Spasenje je u svoj svojoj novini zasjenilo sve što je bilo staro.

Isusovo evanđelje ima toliko dinamike u sebi, da je svako vrijeme kao stara mješina, koja se dere i propada, ako se u nju ulije »vino« evanđeoske nauke u svoj svojoj dorečenosti i konsekventnosti. S time će se složiti svaki onaj koji ozbiljno uzima poruku Evanđelja.

Svaka novina u svijetu prije ili kasnije zastari. Novina, koju nam je Krist donio, ne može zastarjeti. To je sila, koju je na svijet donio Krist svojim utjelovljenjem, a snaga tjera svijet prema usavršenju. Ta je sila Duh Sveti, koji tom svijetu daje život. On također neprestano obavlja i oživljuje Crkvu. Zato je i Ivan XXIII. označio smisao i svrhu Koncila: »Otvaramo prozor da u Crkvu uniđe svježi zrak!«

DA LI ZAKRPA ILI NOVINA ŽIVOTA?

Gotovo nema nijedne religije, koja ne bi poznavala post. Stari su Židovi imali obavezan post nekoliko puta kroz godinu i neobavezan post u nekim drugim zgodama. Farizejska je sekta posebnom vjernošću obdržavala post. I time su se ponosili. Ivan Krstitelj jednako tako preporuča svojim učenicima kao i drugima, koji su dolazili da ga čuju, post, tj. tjelesno odricanje hrane i pića.

Čini se da je Isusova praksa bila nešto drugačija. On nije toliko važnosti polagao na tjelesni post i odricanje. Zato mu i postavljaju pitanje: »Zašto tvoji učenici ne poste?«

Isus je odgovorio: »Mogu li svatovi postiti dok je zaručnik s njima? Doklegod imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. Doći će već dan kad će im se ugrabiti zaručnik, i tada će, u onaj dan, postiti.«

Što je time Isus želio reći? Kako protumačiti njegove riječi?

Isus je došao uspostaviti novi savez između Boga i ljudi. Stari Savez, onaj sa Sinaja iz Mojsijeva vremena, prestao je važiti, jer je židovski narod postao svome Bogu nevjeran. Iako ga je Bog ljubio kao što iskren muž ljubi svoju ženu i želi joj svako dobro, izabrani je narod postao preljubnički rod i ostavio svoga Stvoritelja. Zbog toga je Bog ostavio i svoj narod i svu svoju ljubav posvećuje drugima, koje dovodi »iz pustinje«. Prema proročkim riječima Hošeje, »njih će Bog zaručiti sebi u pravdi i pravu, u nježnosti i ljubavi.«

Isusovim utjelovljenjem, osobito rođenjem, dolazi do novih zaruka s ljudskim rodom. On je taj Zaručnik s kojim Bog povezuje čitavo čovječanstvo. U njegovoj se osobi za uvijek spajaju Bog i ljudski rod. Za vrijeme Isusova zemaljskog života traje svadba Zaručnika i zaručnice, nastaje novi Savez, koji će potrajati do kraja vremena.

Tu bismo mogli ponoviti riječi proroka Izaije: »Neće te više zvati Ostavljenom, ni zemlju tvoju opustošenom, nego će te zvati Milina moja, a zemlju tvoju udata, jer ti si milje Gospodinovo i zemlja će tvoja imati supruga.« (62, 4)

Tako se slikovito označuje početak Novog Saveza koji se ostvaruje po Isusu Kristu. Dok je Stari Savez počivao na strahopočitanju i bojazni, Novi je Savez u znaku neizmjerne ljubavi, kojom Bog ljubi čovjeka. Sam je Bog dao najveći dokaz svoje ljubavi, kad je poslao svoga Sina Jedinorođenoga na svijet, da po njemu uspostavi novi odnos s ljudima, novo bratstvo po Bratu svakog čovjeka Isusu Kristu. Novi je Savez stoga Savez ljubavi i pomirenja, Savez velike nade i velikih obećanja, koja će se sigurno ostvariti uz uvjet vjernosti Isusu i njegovu djelu.

Nije li ta Bogovijest uzrokom prave i čiste radosti za svakoga? Gdje tu ima mjesta postu i žalosti, dok se naviješta sveta gozba najintimnije povezanosti čovjeka s Bogom, zemlje s nebom.

Dok je Isus, božanski Zaručnik, tu, dok dijeli život s ljudima, neka se veseli i raduje svako ljudsko srce. Njegovo su rođenje i sami anđeli najavili kao »veliku radost, koja će biti cijelome svijetu« i zato neka se svaki strah ukloni i da mjesto radosti, sreći i velikom miru.

No sam Zaručnik najavljuje događaje blize budućnosti: »Doći će dani kad će im se ugrabiti zaručnik i tada će, u onaj dan, postiti!«

Navješta svoju pregorku muku i smrt. Bit će to teško i gorko iskušenje za apostole i sve učenike, mnogo teže, nego je i najstroži post.

No odmah ih je utješio i ohrabrio: »A ja kad budem uzdignut na križ, sve ću privući k sebi!« U Božjem je planu dakle bilo — prema Pismima — »da Mesija treba sve to da pretrpi i tako uđe u svoju slavu.« (Lk 24, 26)

No time je Zaručnik iskazao najveću ljubav prema Zaručnici — svojoj Crkvi, koju je ljubio ne samo uz cijenu života, nego i same smrti.

Sam je Gospodin uoči završnog krvavog svadbovanja s grešnim čovječanstvom rekao: »Nitko nema veće ljubavi od ove: položiti vlastiti život za svoje prijatelje... Izabrao sam vas i odredio da idete i rod rodite i da vaš rod ostane.« (Iv 15, 13-16)

Završena je svadba i sada može Isusova zaručnica Crkva, zaodjevena u novo ruho milosti i besmrtnosti, započeti svoj povijesni hod. Ona mora svjedočiti za svog Zaručnika; mora mu ostati vjerna i mora svim ljudima dobre volje donositi plodove tog svetog zajedništva s Kristom.

Što se od nas traži?

Isus je to opet slikovito izrazio ovim riječima: »Nitko ne prišiva krpe od prijesna sukna starom odijelu... I nitko ne ulijeva novo vino u stare mješine... Nego novo vino u nove mješine!«

Živimo dakle u vremenu najintimnije povezanosti Čovjeka s Bogom. Ponovno smo Isusovom milošću obučeni u prvotnu haljinu prijateljstva s Bogom. Svadbeno ruho satkano je probodenim rukama umirućeg Spasa i onda ukrašeno draguljima njegove predragocjene Krvi. Postali smo tako milošću otkupljenja doista novi ljudi i u nama je započeo novi život milosti. Novi dakle Savez znači potpunu i cjelovitu promjenu i obnovu čovjeka. Nije badava sv. Pavao toliko naglašavao, da smo obučeni u Isusa Krista kako bi živjeli novim životom. (Rim 6)

Post, koji Isus traži od nas, i novo vino, koje se mora uliti u nove mješine, znači korjenitu promjenu života, koji treba živjeti u svjetlu Evanđelja. Treba promijeniti mentalitet, koji je odviše vezan na ovozemaljštinu. Morali bismo doći do toga da možemo sa sv. Pavlom ponoviti riječi iz poslanice Galaćanima: »Živim, ali ne više ja. Krist živi u meni!« (2, 20)

Svaki grijeh i opačina ne samo da su izdaja Ljubavi i lom saveza s Bogom, nego su i grdna »zakrpa«, koja nikako ne pristaje na novo odijelo ili svadbeno ruho, koje jedino omogućuje sudjelovanje na svadbi Zaručnika Krista u nebeskom Jeruzalemu. Dobro znamo da se samo u odori milosnoga ruha, s odjećom obijeljenom u Krvi Janjetovoj dolazi na svadbu za nas pripravljenu od postanka svijeta.

Služeći se riječima iz Evanđelja: treba doista probušiti i odbaciti stare »mješine« zla i grijeha te nabaviti nove mješine za novo vino koje se pije za stolom sa Zaručnikom Crkve — Isusom Kristom.

Kao što se uzvanici i svatovi pripremaju za svadbu i misle o darovima kojima će obradovati mladence, jednako se tako i svi mi moramo pripremati, jer Zaručnik dolazi u čas kad mi niti ne mislimo.

Treba biti budan u vjeri i milosti.

Dok je dan treba da činimo dobra djela, jer samo se njima iskupljuje nebo. Naše nije ono, što imamo, nego ono, što smo dali. Tjelesna i duhovna djela milosrđa najsigurnija su ulaznica na gozbu Jaganjčevu.

U St. je Savezu bio na snazi Zakon sa Sinaja sa zapovijedima i zabranama. U Novom je Savezu taj Božji Zakon upotpunjen i usavršen. Sveden je na dvije temeljne zapovijedi: ljubavi prema Bogu i ljudima. A dobro znamo da ljubav ide uvijek dalje i čini više, nego je to bilo kome i bilo kada naređeno. Pozvani smo da u pripremi za svadbu živimo kao Krist, ljubimo kao Krist i dajemo se kao Krist. Drugim riječima: samo je svecima, koji su najvjernija kopija ili slika Isusova, obećana nagrada sudjelovanja na nebeskoj gozbi. Sveci su jedini u svom životu najbolje uspjeli. Oni su zapravo jedino normalni ljudi, jer su živjeli i žive po normi svoje savjesti i po milosnim poticajima Duha Svetoga u duši.

Moramo dakle svojim životom svjedočiti da je Novi Zakon ili Novi Zavjet ili Savez doista započeo: najprije u nama a preko nas On se dalje širi i u duše naše subraće ljudi. Za sve je gozba pripravljena i svi smo pozvani, samo molimo da je svi budemo dostojni. Amen.

DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Pnz 5, 12-15

Sam je Bog naredio svetkovanje dana subotnjeg. Taj je dan posvećen Gospodinu. Ne bismo smjeli ograničiti dan subotnji na zasluženi odmor na kraju tjedna. Subota je sveti znak Saveza božjeg naroda s Gospodinom. Kao što je Bog smirio svoj narod u obećanoj zemlji, na sličan način Božji narod danas nalazi svoje smirenje i doživljuje svoju pripadnost Savezu na dan Gospodnji.

Sedmi dakle dan doziva u sjećanje velike događaje iz povijesti izabrana naroda: njegov Izlazak iz Egipta, oslobođenje i sveti Savez koji je sklopljen podno Sinaja između Boga i njegova naroda.

Taj dan podsjeća ljude da je Bog Osloboditelj i da poziva sve ljude, bez obzira na vrijeme u kome žive, da sklope s Njime Savez i da krenu prema obećanoj Zemlji, novom svijetu za koji treba raditi i za nj se zalagati.

No dan subotnji nije samo dan Gospodnji. On je posvećen i čovjeku i njegovim tjelesnim potrebama. Svatko nakon šest radnih dana zaslužuje tjelesni i duševni odmor. On mu je neophodno potreban, ako želi sačuvati svoje duševno ravnovjesje i okrijepiti svoje tjelesne sile. Da čovjek može čovjekom ostati, potreban mu je dan subotnji, dan Gospodnji.

Subota ili nedjelja posadašnjuju naše otkupljenje i naš pogled usmjeruju prema miru, koji u čovjekovoj duši zavlada, kad doista Bog postane sve u svemu.

Zbog toga je subota ispravan datum, u koji se čovjeka oslobađa od glada (Mk 2, 23) ili bolesti (Mk 3, 1). Zbog toga i kršćanska zajednica u nedjelju slavi dan otkupljenja. Pravi mir i pokoj može samo Bog udijeliti čovjeku. »Nemirno je naše srce, dok se u Tebi ne smiri!« (Augustin) Svaki je drugi mir samo simbolika onog mira, koji Bog daje onima koji s njime sklapaju sveti Savez mira i nakon toga žive životom kakav im diktira taj Savez s Gospodinom.

II ČITANJE: 2 Kor 4, 6-11

Sv. Pavao u ovom kratkom odlomku svoje druge poslanice Korinćanima želi naglasiti da je čovjek kršćanin u tom svijetu uvijek u borbi. U njegovu se životu neprestano odvija borba između života i smrti, između očaja i nade, između svjetla i tame. Nedjelja nas podsjeća da naša borba, ako se ispravno i ustrajno borimo uz pomoć milosti i pomoći Božje, svršava pobjedom i životom u Kristu.

Svi mi naime nosimo veliko Božje blago — milost — u krhkim posudama svoga tijela. Nikada ne bismo smjeli zaboraviti da je Božja slava veća od naše bijede i Božja moć snažnija od naših slaboća. Pavao pokazuje kako nam Božja pomoć najefikasnije pritječe u pomoć: kad smo pritisnuti, kad nas spopadnu sumnje i dvoumice, kad smo progonjeni ili obarani. Tu upravo, kad se

čini da je sve izgubljeno, Božja nam je pomoć najbliža. Ako postajemo dionici Kristove smrti i umirenja na svome tijelu i u svome životu, sigurno ćemo postati i dionici njegove slave i uskrsnuća.

Pavao želi naglasiti da mi nismo Kristovi samo po riječima koje govorimo, nego mnogo više čitavim životom koji se gradi na Kristu i našem suobličenju s njime. Tu se neminovno moramo susretati s križem, ali taj je križ blagoslovljen, jer ga obasjava svjetlo slave.

»Bog ne plače zbog toga, što se crkve prazne i što se ljudi sve manje za nj zanimaju, niti zbog toga što se bezbožno govori i živi bez ljubavi. On plače zato što njegovi učenici rezigniraju i ondje dižu ruke i predaju se, gdje bi istom trebalo pljunuti u šake i dati se na posao!« (H. Breit)

EVANĐELJE: Mk 2, 23-3, 6

Da se što bolje označi smisao i važnost subote, sv. Marko donosi dva različita događaja iz Isusova života:

1. Isusovi su učenici prolazeći kroz žitna polja — jer su bili gladni — trgali klasje i hranili se očišćenom pšenicom. Farizeji, držeći se slova zakona, poistovjetili su taj njihov čin s vršenjem žita, što je subotom zabranjeno. Da ih Isus opravda, spominje Davida, koji se u slučaju gladi poslužio prinesenim hljebovima i pojeo ih zajedno sa svojim pratiocima.

2. Isus je na očigled sviju ozdravio čovjeka sa usahlom rukom u subotu. Tu on nastupa kao gospodar subote, jer je subota zbog čovjeka, a ne čovjek zbog subote. Subotnji je dan bio dan slobode, a Židovi su ga svojom kompliciranom kazuistikom učinili danom ropstva. Zato mu na pitanje: »Je li subotom dopušteno činiti dobro ili činiti zlo, život spasiti ili pogubiti?«, nisu znali odgovoriti. Odgovor je naime bio jasan. Treba se držati duha zakona, a nikako se zakon ne smije ropski izvršavati.

U Isusovo je naime vrijeme kod mnogih tzv. boljih i savršenijih bit religioznosti bila u izvršavanju zakona. No zakon ili propis ima samo onda svoj smisao, ako ljudima pomaže, da bolje i sređenije žive. U protivnom je slučaju deplasiran. Tu onda vrijede riječi: »Slovo ubija, a duh oživljuje!« (2 Kor 3, 6) Može se netko držati zakona iz različitih pobuda: iz straha, iz ljudskog obzira, itd. Pravilan je unutarnji stav i držanje mnogo važnije od izvanjskog obdržavanja pukih propisa i naredaba. Koliko su puta to naglašavali proroci. Isus je samo osvježio zaboravljenu nauku.

Tko bi se kao Isus svakog časa kroz čitav život savršeno vezao uz Očevu volju i tko bi ljubio nebeskog Oca iznad svega, tome su pojedini propisi i zakoni suvišni. Nadalje! Tko bi kao Isus ljubio čovjeka u tolikoj mjeri da i sam život za nj žrtvuje, taj nikada ne bi slijedio svoju samovolju, nego bi svojim životom poslužio općem dobru.

Božje su zapovijedi potrebna pomoć za nas ljude, a nikako ne mogu biti same sebi svrhom. Slovo zakona mora služiti životu, ali ono ne daje život. To daje samo duh Isusa Krista. »Gdje je duh Gospodinov, ondje je sloboda!« On nas više niti ne zove slugama, nego prijateljima, ako je njegov duh u nama, a mi znamo što on hoće i to činimo.

»DAN GOSPODNJI«

U današnjem se evanđelju susrećemo s jednim religioznim propisom, koji je pravovjernim Židovima bio veoma važan: svetkovanje dana Gospodnjega. Kod njih je to bila subota! Isusovi su naime učenici toga dana prolazeći kroz žitno polje, uzeli nešto klasova, izrunili ih u šakama i grickali. Farizeji su taj njihov čin poistovjetili sa žetvenim ili vršidbenim radovima, koji su u dan Gospodnji bili zabranjeni. Zato su zamjerali Isusu, što je dozvolio svojim učenicima taj za njih »težački posao«. No Isus ih prisjeća, da je i za njih toliko slavan i častan kralj David, kad je bježao gladan, jeo posvećene hramske hljebove, koje je inače smio jesti samo svećenik. Tu je Isus rekao, da nije čovjek zbog subote, nego subota zbog čovjeka.

Što je dakle bila subota ili dan Gospodnji? Koje je ona imala značenje za sve pravovjerne Izraelce?

1. Spomenuto je da je subotnji dan bio određen za čovjeka i da je taj dan bio **dan počinka.** Taj se dan nisu smjeli obavljati nikakvi teži poslovi. Farizeji su poznavali oko 39 različitih poslova, koji su stajali na listi zabrane i nisu se smjeli obavljati subotom. Da bi se osigurao mir i mirovanje, ograničilo se i kretanje. Jedva bi se smjelo subotom učiniti više od 1200 metara.

Tim su propisima bili vezani ne samo domaći Izraelci, nego i svi oni, koji bi se našli kod njih: dakle pridošlice, gosti, radnici ili sluge. Domaćin je morao budno bdjeti nad time, da nitko ne vrši nikakva zabranjena posla u te dane.

Znalo se u tumačenju slova zakona ići tako daleko, da su zabranjivali čak i svaku drugu djelatnost u službi zdravlja ili života. Ne bi pružali liječničku pomoć osim jedino u smrtnoj opasnosti. Zato ih je Isus svojedobno pitao: da li bi izvadili magarca iz bunara, kad bi u nj pao u dan subotnji. Sigurno ne bi čekali nedjelje, nego bi izbavili životinju iz opasnosti, makar to bio dan Gospodnji. Kudikamo više od jednog magarca vrijedi čovjek. Zato ne bi smjeli zamjeravati što je Isus u dan subotnji vraćao zdravlje bolesnima ili što su njegovi učenici jeli zrnje žita istoga dana prolazeći poljem, a bili su gladni.

Mnogo se toga od onih dana nije izmijenilo. Doživjeli smo u Jeruzalemu godine 1967. kad je umirao jedan naš svećenik za vrijeme hodočašća, da je židovska liječnica jedva pristupila umirućemu, jer je bila subota. Motivirala je svoj stav: »Nisam dežurna!« Čudili smo se i shvatili što je za Židove značila subota ili dan Gospodnji.

2. Ne samo da je subota bila dan počinka za cijelu obitelj i sve koji su se našli kod njih kao gosti ili radno osoblje, nego je to u isto vrijeme i u prvom redu bio **dan posvećen Gospodinu.**

Tog su dana pravovjerni Židovi polazili u svoju bogomolju (sinagogu) i tu slušali čitanje Sv. Pisma. Zatim je svaki punoljetni muškarac mogao uzeti riječ i tumačiti tekst koji je bio pročitan.

Tog su dana osobito poučavali u Mojsijevu zakonu mlade i djecu. Učili bi naizust čitava poglavlja Sv. Pisma. Trebali su dobro poznavati Stari Zavjet i sve ono, što je za izabrani narod učinio Gospodin.

Nakon navršene dvanaeste godine odlazilo se jednom godišnje na velika slavlja u jeruzalemski hram, gdje su se prinosile svete žrtve i svatko bi prisustvovao svetom bogoslužju. Polazak u sveti grad i dolazak u nj bio je dan velikog veselja i svete radosti. Zato je psalmista i napisao: »Obradovah se kad mi rekoše idemo u dom Gospodnji!«

Dolaskom Isusa Krista subotnji dan počinka zamijenjen je nedjeljom. To je dan u koji su se dogodili najveći događaji iz Isusova života: tog je dana Gospodin uskrsnuo. Zato mi svake nedjelje slavimo njegovo slavno uskrsnuće. U nedjelju je sišao nad apostole Duh Sveti i Duhove zovemo rođendanom Crkve.

Kršćani su se od najranijeg vremena upravo u nedjelje sabirali na »lomljenje hljeba« i tu bi pjevali — kako svjedoči Plinije Mlađi, rim. upravitelj iz Bitinije — pjesme u čast Kristu uskrsnulome.

Tako je i za nas danas **nedjelja u prvom redu dan Gospodnji.**

Mi možemo individualno moliti i slaviti Gospodina. I svakako da i ta pojedinačna molitva ima svoju vrijednost. No ne bismo smjeli nikada zaboraviti da smo mi kršćani Božji narod, koji mora upravo nedjeljom i blagdanom slaviti Gospodina zajednički. To činimo kod svake sv. Mise. U zajednici s vjernicima slavimo Euharistiju intimno sjedinjeni s Kristom Gospodinom, koji je tu jedini pravi svećenik i žrtva. Euharistijsko se slavlje ne može ni zamijeniti niti nadomjestiti nijednim religioznim činom. Vrijednost je samo jedne jedine sv. Mise neizmjerna, jer je to vrijednost Muke i smrti našega Gospodina. Tu smo mi sjedinjeni s Kristom, i u Kristu i s Kristom. Tom se dakle svetom Žrtvom daje Bogu najveći čin poklonstva. To je za nas najveća molitva zahvalnica; najefikasnija žrtva okajnica. Po sv. Misi možemo sebi i cijelom Božjem narodu izmoliti sve što nam je potrebno za dušu ili za tijelo.

Tko dakle propušta ili zanemaruje svojom krivnjom svetu Misu, malo pomalo otpada od Kristova srca. Postaje odsječena loza na Trsu, koji je Krist, i dosljedno tome suši se i otpada.

Ne zaboravimo i to: »Kakva je naša nedjelja, takav je naš smrtni dan!« Tko s vjerom i revno svetkuje nedjelju i blagdane, tu se već sjedinjuje s Kristom i smrt će mu biti — jer je to konačni susret s Kristom — doista pravi dobitak, kako je to rekao sv. Pavao.

Nedjelja je i za nas **dan počinka ili odmora.**

Danas se toliko radi kao rijetko kada prije. Čovjek u kratko vrijeme želi sve načiniti i sve postići, za što se prije tražilo mnogo vremena. Nitko nam ne brani aktivnost i rad, ali, ako se ne radi o obavezi ljubavi prema bližnjemu, svetkujemo dan Gospodnji čuvajući se teških poslova.

Potreban je počinak ne samo našem tijelu, nego i našem duhu. To je dan u koji se okuplja cijela obitelj, jer su kroz tjedan toliko razdijeljeni da se gotovo pravo niti ne vide. Lijepo je kad se toga dana posveti nešto vremena čitanju sv. Pisma ili se posjećuju rođaci, a osobito bolesnici. Neka to bude dan ljubavi prema bližnjemu. Neka se svakome donese blagoslov dana Gospodnjega.

Nedjelja je konačno **i dan radosti.**

Bog nas je stvorio da budemo sretni i radosni. Stoga je nedjelja dan u koji možemo osjetiti više radosti i zajedništva, nego u druge radne dane.

Razveselit će nas posjet kojeg prijatelja ili ćemo mi drugome učiniti veselje, ako ga posjetimo. To će biti dan u koji će roditelji imati više vremena da saslušaju svoju djecu i djeca opet osjetiti radost roditeljskog doma. Ne bismo smjeli toga dana biti odviše upravljeni prema samima sebi. Treba biti otvoren i pažljiv prema onima, s kojima zajedno živimo. Neka svatko osjeti ljubav i radost tog zajedništva.

Židovi su u dan Gospodnji posebno hvalili Gospodina za sva njegova čudesna djela. Tako isto možemo i mi kršćani pjevati Gospodinu zahvalnu pjesmu: »Zahvaljujemo Gospodinu, jer je dobar: jer vječna je ljubav njegova!«

PRVA KORIZMENA NEDJELJA

I ČITANJE: Post 9, 8-15

Poslije katastrofalnog potopa Gospodin je sklopio savez s Noom i preko njega s čitavim čovječanstvom. Taj je savez u isto vrijeme bio i Božja garancija za život na zemlji. Duga na nebu bila je vidljivi znak toga saveza, očiti dokaz da će Bog ostati vjeran svom obećanju.

Bio je to novi početak, novo stvaranje.

Kakogod Bog bio pravedan, jer kažnjava zlo i zle, on je u isto vrijeme neizmjerno dobar i milosrdan. On spasava i inicijativa je spasavanja uvijek na njegovoj strani. Do čovjeka je da Božji poticaj shvati, prihvati i dosljedno tome i svoj život uredi prema volji Božjoj.

Dok su druga božanstva kod istočnjačkih naroda više svojina svakog pojedinog naroda ili plemena, Bog je Izraelov gospodar svega što je stvoreno, svakog stvorenja i svih naroda na zemlji. On se objavljuje kao Bog koji ljubi svoja stvorenja, s njima suosjeća i pomaže im čak i onda kad ih u svojoj pravednosti mora kazniti. Kod njega je uvijek moguće započeti iznova, jer u svom milosrđu oprašta i zaboravlja sve što je bilo, a čovjeku daje šanse, da iznova započne i popravi sve što je prije pogriješio.

I potop je na svoj način pokazao kakav je božanski sud. Čovječanstvo je uništeno, ali je sačuvana jezgra od koje će se razviti novo čovječanstvo, novi svijet. Na taj je način Noa simbol Isusa Krista, koji će biti prvijenac obnovljenog i preporođenog čovječanstva.

Opći je potop nadalje slika iskonskoga grijeha, koji je naškodio svima. Spasili su se samo stanovnici Noine barke. Oni koji su kršteni, pripadnici Kristove lađe, svojim krštenjem sklapaju novi Savez s Bogom i jednako tako počinju novi život, život djece Božje, život milosti.

Povijest je našeg spasenja, povijest Božjih opraštanja. Bog nikada nije prestao ljubiti čovječanstvo i svakog pojedinog čovjeka. Ne želi biti ljudima strogi sudac, nego milosrdni Spasitelj.

II ČITANJE: 1 Pt 3, 18-22

Pročitani je odlomak Petrove poslanice inspiriran kojim krsnim hvalospjevom prvotne Crkve ili ispovješću vjere prigodom krštenja.

Biti naime kršten značilo je ponajprije vjerovati u Isusa Krista, Spasitelja čovječanstva, koji je trpio i umro za spas svijeta, ali je Duhom Božjim uskrsnuo i tako nam zaslužio pravi život.

Kao što je u vrijeme Noino voda premnogima bila na propast i smrt, a nekolicini na spasenje, jednako će tako poslije Krista voda krštenja postati sredstvom spasenja i to svima koji budu u krista vjerovali, prihvatili milost i u cijelosti se posvetiti Bogu. Krštenjem dakle nastaje novo stvaranje, novi svijet, svijet djece Božje. Po krstu čovjek umire grijehu i s Kristom uskrisava na novi, vječni život milosti.

To spasenje, koje nam dolazi po Isusu Kristu — naglašava pisac poslanice — nije nešto fiktivno i obredno. Ono je pravo spasenje, kojim se čovjek za života sav zalaže za Kraljevstvo Božje, da tako postane dostojan slave uskrsnuća.

Naglašeni su učinci krštenja: oni se ne sastoje samo u nekom zakonskom očišćenju, nego u cjelokupnoj transformaciji, pravom obraćenju.

Oci su Crkve vrlo brzo u Noinoj korablji gledali simbol Crkve, koja spašava one koji se u njoj nalazi ... No sam nam tekst poslanice to ne spominje.

EVANĐELJE: Mk 1, 12-15

Evanđelje je ove nedjelje sastavljeno od dva dijela: prvi dio govori o Isusovu iskušenju u pustinji, a drugi o početku njegova propovijedanja.

Marko ne govori o Isusovu iskušenju tako opširno kao Matej i Luka. Njegov je izvještaj vrlo kratak i primitivan.

»Duh nagna Isusa u pustinju!« Isti je to Duh, koji je nekoć vodio izabrani narod kroz pustinju; koji je prigodom krštenja sišao nad Isusa, koga je Ivan krstio u Jordanu. Tom je zgodom Isus primio karizmatskog Duha, kojim se mogao suprotstaviti silama zla i pobijediti ih.

»I bijaše u pustinji četrdeset dana!«. Kao što je nekoć Izrael nakon svog »krštenja« u Crvenom moru, oslobođen ropstva proveo 40 godina u pustinji i tek tada uspio unići u obećanu zemlju, isto je tako i Isus nakon svog krštenja u vodama Jordana, proveo 40 dana u pustinji i tek tada započeo navještati radosnu vijest. Tu se Isus pojavljuje kao osnivač novog izabranog naroda, Božjeg naroda. Zato je i »Sin koji je Ocu omilio« morao proći kroz iskušenja, kroz koja je prošao Izrael za vrijeme svog Izlaska iz Egipta.

»Kušnja« u biblijskom rječniku znači najprije nastojanje da se dozna duboka stvarnost koja se krije iza nesigurnih privida. Tako može Bog dopustiti izvjesnu kušnju kako bi pravednik imao priliku da zasvjedoči svoju ljubav i privrženost Bogu. U tom je smislu Bog »kušao« Abrahama. (Post 22) No ako je kušnja pokušaj zavodništva, ona postaje napast, koja vodi u smrt. Kod takve se kušnje redovito upliće i Napasnik, sotona. Kušnja je dakle usmjerena prema životu, dok napast rađa smrt. Kušnja je dar milosti, a napast je poziv na grijeh.

Sotona je osobni i prvi tvorac svake kušnje. Zato »dvoboj« Krista i sotone završava riječima: »Ne kušaj Gospodina Boga svoga!« »Sviđalo nam se to ili ne, valja priznati činjenicu: Isus je đavla uzeo ozbiljno; gleda u njemu svog protivnika, kao onoga čijim nasrtajima mora odoljeti i koga mora pobijediti!« (J. Dupont)

Sotona dakle ili đavao nije personifikacija zla ili grijeha. On je »osobno biće, koje je samo po sebi nevidljivo, ali čije se djelovanje ili utjecaj očituje u djelatnosti drugih bića ili pak u napasti«.

Nedugo (15. XI 1972) sam je sv. Otac Pavao VI u generalnoj audijenciji jasno i nedvojbeno označio sotonu kao osobu koja postoji i koja se bori protiv Kraljevstva Božjega. Valjalo bi ga uvijek i svagdje uz pomoć milosti Božje pobjeđivati i odvažno mu s Paul Claudelöm pljunuti u lice.

S BOGOM ILI PROTIV BOGA?

Vrlo bismo lako mogli svijet u kom živimo nazvati nekršćanskim, ili poganskim uz neke preostale kršćanske tradicije i praznovjerja?! Premnoge vrednote vjere iz dana u dan kao da gube na svom sjaju i privlačnosti. Mnogo toga suvremenom čovjeku više ne odgovara, čini mu se zastarjelim i nepotrebnim; mnogo toga, što bi trebalo uskladiti s modernim načinom života i suvremenim potrebama... Kao da se izmijenio i sam način mišljenja i vrednovanja. Ono, što je nekoć bilo sveto i sakrosanktno, danas se ruglu izvrgava. Ono, što je nekoć bilo znak pristojnosti i čednosti, danas je zablaćeno blatom grijeha i pornografije...

Da li je u tom svijetu Božja milost uzaludna?

Ipak bismo morali reći ljudima našeg vremena da nisu uzalud primili Božju milost. Jedva možemo danas i naslutiti kako je dolazak Spasitelja Isusa Krista djelovao na ljude njegova vremena. Oni su posve drugačije osjetili, nego mi, što znači Njegova milost i Božji prodor u taj svijet. No jednako su tako oni osjetili posve drugačije, što je značilo tim se milosnim životom suprotstaviti cijelom tadašnjem načinu života i duhu vremena. No oni nikada nisu vjerovali, da je svijet, koji je Bog stvorio zao i u svojoj biti pokvaren. Vjerovali su da postoji grijeh u tom svijetu, i da nas vrijeme milosti i dani spasenja pozivaju, da se od grijeha distanciramo.

Grijeh je prodro u svijet, kad se čovjek odvratio od Boga i krenuo svojim putovima mimo oznaka Božjeg Zakona...

Izvan sumnje, da ima mnogo zla u svijetu, ali jednako tako, pravednosti radi, moramo priznati, da ima i mnogo dobra...

Što se danas od nas traži? Kakav život?

— Biti danas kršćanin znači: živjeti životom, kojim smo svjesno povezani s Bogom. Živjeti iz vjere i povezanosti s Njime. Pomaknuti akcente naprijed i sve promatrati u posebnom svjetlu Objave. Znači: imati hrabrost posvuda, gdje se radi o milosti ispa senju, suprotstaviti se struji vremena i duhu koji danas vlada.

Iskušenjima nitko neće izmaći

Shvaćamo li, što nam govori Evanđelje o Isusu, koji nije za svoj dolazak u svijet odabrao siromaštvo i osamu, nego je na sebi osjetio svu silu i težinu zla. Izložio se zlu i Zlome, dozvolio je čak i to da ga iskušava sam sotona. Dozvolio je to, jer je htio i tu pokazati svoje čovještvo, da nam je u svemu sličan, osim po grijehu.

Morali bismo se prepasti, što je napast došla na Onoga, koji je bio sam Božji Sin. No on je svima ljudima za sva vremena jasno pokazao kako valja svladavati, napasti, koje nam dođu. Uvijek se više-manje radi o istim napastima i iskušenjima.

— Sotona bi nas htio uvjeriti, da nam Bog nije potreban; da mi na ovoj našoj zemlji možemo kudikamo sretnije i ljepše, mirnije i zadovoljnije živjeti

bez Boga; da možemo griješiti koliko želimo, a Bog nam neće učiniti ništa. Tu se vidi, kako je sam Bog prema nama nemoćan... Konačno mi sami možemo sobom raspolagati po miloj volji. Slobodni smo i nitko nam nije potreban, da nam nameće svoju volju, koja nas konačno zarobljuje. Sami smo svoji gospodari. Svijet i sve njegove čari možemo uživati kako i koliko samo možemo...

Bogu se svome klanjaj i njemu jedinome služi!

No upravo sve to nije smisao života. Moramo već jednom shvatiti da čovjek ne živi samo od kruha. Kruhom dosižemo granice svog zemaljskog života. Ali dalje ne dopiremo. Njime ne dolazimo do spasenja, koje moramo očekivati jedino u Bogu i po Njemu. Kolikogod griješili, grijehom se nećemo domoći mira, unutarnje sreće i konačnog zadovoljenja. Jednog ćemo dana osjetiti svu njegovu težinu i gorke posljedice, kojim on neminovno rađa.

Jednog ćemo dana morati, ali uz gorko iskustvo shvatiti, da smo se uzalud otkinuli od Boga i odbacili Božji Zakon. Oborit će se na nas Božja pravda i osjetit ćemo kako je teška ruka pravednosti, kad se obori na rušitelje Božjeg Zakona. Morat ćemo uvidjeti, da konačno taj i takav naš život mora imati uzvišeniji smisao i veću vrijednost od kruha, ruha i drugih materijalnih potreba, za koje se toliko borimo i stradamo. Morat ćemo vidjeti da nas svaki korak, ukoliko ga učinimo od Boga, odvodi od sreće i vodi nesreći i propasti. I da Bogu izmaći nećemo, kolikogod možda to samima sebi priželjkivali...

Zato dolazi ono posljednje: Bogu se jedinome klanjaj i Njemu jedinome služi!

Bogu se klanjati znači: potpuno se darovati Gospodinu. Postati njegovim darom. Bez ikakvog se pridržaja predati u njegove ruke govoreći: Uzmi me, Gospodine, i čini sa mnom što Te je volja!«

Zar nam u tom nije najbolji Uzor sam Krist Gospodin? Služio je predano volji Očevoj uvijek i svagda, čak do samog raspeća na križu. Njegov je čitav život bio jedno služenje Svevišnjemu. No tim i takvim je životom nama pribavio spasenje i otkupljenje. U tome je bila i njegova konačna pobjeda nad zlom i Zlim. Radi te smo pobjede započeli ovo sveto korizmeno vrijeme.

DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

I ČITANJE: Post 22, 1-2, 9a, 10-13, 15-18

Bog je zapovijedio Abrahamu da se odreče svoje budućnosti i da žrtvuje svog sina. Istina bila je to samo kušnja njegove vjere. Bog od njega traži da pođe putem, na kome se mora potpuno predati Njemu te s najvećim pouzdanjem prepustiti svoju budućnost u Božje ruke. Abraham je poslušao i bez pitanja se pokorio volji Božjoj. Istom kad se uspeo na goru Moriju (staro ime za goru, na kojoj je kasnije izgrađen jeruzalemski hram), u času kad je spremno podigao svoju ruku na svog jedinca, doznao je da se radi samo o kušnji. Gospodin je htio »vagnuti« njegovu vjeru. I ne naziva se uzalud veliki patrijarha »pater credentium«, ocem svih koji vjeruju.

U toj je kušnji Abraham mnogo jasnije spoznao tko je Bog. Uvidio je da nema prava na ono, što Bog želi dati. On toga nije mogao zaslužiti, niti je to mogao tražiti. Bog nikome ništa ne duguje. No On nam mnogo više daje, nego mi molimo, jer je dobar i želi nam dati.

Abraham je nadalje naš uzor kako u individualnom tako i u kolektivnom životu. Svatko od nas može sebe promatrati kao individuum, čovjek za sebe, ali također u isto vrijeme i kao član zajednice Božjeg naroda. Svatko je — kako je to nedugo rekao o. Loew u svojoj konferenciji u Vatikanu, »solitaire« i »solidaire« sa svojom braćom ljudima.

To je prava drama koja se odigrala s našim praocem u vjeri Abrahamom. S jedne je strane morao biti posve osamljen — ostaviti sve: svoj kraj, odreći se svoje obitelji — a s druge strane postati ocem velikoga naroda. »Učinit ću tvoje potomstvo brojnim poput zvijezda na nebu« ... Tu je početak Saveza između Boga i Abrahama s njegovim potomstvom u vjeri.

U današnjem čitanju dolazimo na vrhunac tog saveza. Abraham sam sa svojim sinom, polazi na goru, da tu doživi svoj susret s Bogom. Poslušao je Božji poziv i spremno mu se odazvao. Za uzvrat Bog obnavlja svoje obećanje: dat će Abrahamu, koji postaje ocem svih vjernika, bezbrojno potomstvo.

II ČITANJE: Rim 31b-34

Lako nam je povezati ovaj odlomak sv. Pavla s onim iz prvog čitanja: Abraham se na Božji poziv nije ustručavao žrtvovati svoga sina Izaka. Kod njega se Gospodin zadovoljio samo s poslušnošću i dobrom voljom. No sam je Bog žrtvovao svoga Sina jedinca za spas svijeta.

Isus ostaje poslušan volji Očevoj sve do smrti na križu. No ta nam je smrt donijela vječni život. I doista! Želi se pročitanim odlomkom istaknuti da je Božja volja ne naša smrt, nego naš život, iako svaki učenik Isusov kao i njegov Učitelj mora kroz smrt proći da postane dionikom slave Uskrsnuloga.

I taj se vječni život ne daje bezuvjetno. Treba kao i Abraham sve ostaviti, odreći se zla, a najviše samog sebe i u najvećoj poslušnosti slijediti volju nebeskog Oca.

Korizma je to povlašteno vrijeme, u kojem svi koji vjeruju, djelima pokore i unutarnje metanoje postaju dionici obećanja Kristovih.

Zato Pavao pun sigurnosti govori: »Tko će optužiti izabranike Božje?« Zar sam Bog? — Ta jednom nam je neopozivo darovao svog Sina! »Kako nam onda neće sve darovati?« Sotona po svojoj naravi nastoji optužiti čovječanstvo i zavesti ga na nepovjerenje prema samoj Ljubavi. No i njegovo je djelovanje ograničeno. Neće nas uptužiti niti Krist, koji je umro za spas svijeta. »On se zauzima za nas!«

EVANĐELJE: Mk 9, 2-10

Evanđeoski izvještaj o Isusovu preobraženju najbolje shvaćamo ako ga povežemo s prethodnim čitanjima. Isus, Sin vječnoga Oca, iz savršene ljubavi i poslušnosti prihvaća dragovoljnu smrt da tako subraći ljudima pribavi vječni život. Kasnije učenicima na putu u Emaus isti Gospodin tumači: »Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?« Nadalje: u Starom se Zavjetu također govori o poniznom Sluzi Gospodnjem, o Čovjeku boli, koji svojom Mukom svijetu donosi spasenje. Radi toga danas vidimo uz bok proslavljenog i preobraženog Isusa značajne predstavnike St. Saveza: Mojsija i Iliju.

Da bismo još bolje shvatili Markov izvještaj, sjetimo se da je evanđelista svoj opis Isusova preobraženja ukomponirao između dva Isusova navještaja svoje muke i smrti. Čitamo (Mk 8, 31): »Zatim im poče objašnjavati da Sin Čovječji mora mnogo trpjeti, da će ga starješine, glavari svećenički i književnici odbaciti, da će biti ubijen i da će uskrsnuti poslije tri dana.« Nešto kasnije Marko donosi (9, 31): »Tada im je govorio: »Sin Čovječji bit će predan u ruke ljudima, i oni će ga ubiti; a on će uskrsnuti tri dana poslije smrti.«

Isusovi slušatelji, pa i apostoli nisu mogli shvatiti navještaj Gospodinove Muke. Radi toga poslije tih tamnih navještaja slijedi slava preobraženja, predsjaj slave Uskrsnuloga. Vjerujemo da trojica svjedoka Isusova slavnog preobraženja ni unajcrnjoj tami njegove Muke nisu mogli zaboraviti sjaj Tabora.

Za sada im Isus zabranjuje da ikome kazuju o njegovu preobraženju. Tek kad se sve bude zbilo, kad bude Isus uskrsnuo od mrtvih i ušao u svoju slavu, apostoli će shvatiti sve što im je govorio, pa i to da je Sin čovječji morao preko svoje muke i smrti unići u slavu.

Kao što nema Uskrsa bez velikog Petka, niti bismo mogli shvatiti veliki Petak bez Uskrsa, jednako tako i Isusova Muka ostaje velika i neobjašnjiva tajna, ako je ne promatramo u svjetlu uskrsne slave. Taj je osnovni zakon Isusova životnog puta sv. Pavao ovako formulirao: »On ponizi samog sebe sve do smrti na križu i zato ga Bog uzvisi!«

U Isusovu preobraženju dolazi do izražaja Isusova moć i veličina. Žrtvovao je svoj život za braću. No već je u tom trpljenju, muci i smrti prisutna Božja moć, koja križ kruni svjetlom slave i na taj način već u vremenu počinje budućnost, usred ovoga života osjenjena sjenom patnje, počinje budućnost neprolaznog života vječne slave. Radi toga može svatko koji vjeruje živjeti svoj život s velikom nadom i pouzdanjem u Gospodina.

KRISTOVO PREOBRAŽENJE ZALOG NAŠEG PREOBRAŽENJA

Evanđeoski izvještaj donosi nesvakidašnji prizor: Isusovo preobraženje na gori Taboru. Pred trojicom je izabranih Kristov lik odjednom zablistao u slavi uskrsnuća. Na njegovu se licu ne zapaža izmoren izgled radnika iz Nazareta, niti umorna putnika koji sjeda uz kraj Jakobovog zdenca. Nije to izgled Mesije obuzeta pravednim gnjevom što ga Izrael nije prihvatio niti mu povjerovao iako je učinio tolika čudesa. Njegovo lice za čas nema ništa zajedničko s prorokom koji je, zauzet za slavu Očeva doma, dohvatio bič i njime istjerao trgovce iz hrama. »Kuća je moja kuća molitve!«

Na toj visokoj gori Kristovo se lice u jedan čas preobrazilo. Na njemu se pojavio sjaj blistaviji od podnevnog sunca. Njegove su haljine zablistale bjelinom, koju ljudsko oko jedva može podnijeti... Ta iznenadna i neočekivana promjena u najvećoj je mjeri iznenadila i zadivila apostole, koji su navikli godinama promatrati Kristovo lice kao lice svih drugih ljudi.

Apostole jedno iznenađenje vodi u drugo. S jedne i druge strane preobraženog Isusa ukazaše se dvije najpoznatije osobe St. Saveza: Mojsije i Ilija. Mojsije, koga je Bog izabrao da oslobodi svoj narod iz egipatskog sužanjstva, kome se Bog objavio kao Bog nježnosti i dobrote te mu na Sinaju sapoćio svoje zapovijedi, te Ilija, veliki revnitelj za čast i slavu pravoga Boga, branitelj božjih prava pred lažnim bogovima. Njihova je prisutnost govorila da oni priznaju Isusa Krista za najvećeg proroka svih vremena, za Božjeg Poslanika koji nastavlja i dovršava poslanje proroka u Izraelu.

Još je jedan događaj posvetio izuzetnu veličinu preobraženog Krista: Otac nebeski priznaje poštovanje i čast koju najčasnije ličnosti St. Zavjeta iskazuju Kristu. On javno objavljuje da je preobraženi Gospodin njegov jedinorođeni Sin. On sam potvrđuje istinitost njegova poslovanja: »Ovo je Sin moj ljubljeni! Slušajte ga!«

Ako nam je teško u cijelosti shvatiti Kristovo preobraženje, pokušat ćemo barem dokučiti razlog i smisao kao i važnost tog velikog i značajnog događaja u Isusovu životu.

Trebalo je da se apostoli, osobito ova trojica, utvrde i ojačaju u vjeri. Javno mnijenje naroda nije ih nosilo vjeri u Krista. Znamo da su brojni hodočasnici Izraelci, koji su o blagdanu sjenica došli u Jeruzalem, bili podvojena mišljenja s obzirom na osobu Isusovu. Jedni su ga smatrali velikim prorokom, drugi su opet govorili: »Može li išta dobra doći iz Galileje?« Pozivali su se na Pismo, koje spominje da će On biti Davidova poroda i roditi se u Betlehemu. A za Isusa su svi znali da je došao iz Nazareta, gdje je proživio najveći dio svog života.

Slično je bilo i u Kafarnaumu, kad je Isus nagovijestio presvetu Euharistiju, najveći dar svoje ljubavi i svemogućnosti. »Ja sam kruh koji je sišao s neba!« (Iv 6, 41) Brojni Židovi nisu vjerovali, nego su mrmljali i protuslovili: »Zar nije ovo Josipov sin komu poznajemo oca i majku? Kako sad može reći: Ja sam sišao s neba?!« Isus se nije dao obeshrabriti, nego s još jačim naglaskom ponavlja: »Zaista, zaista kažem vam, onaj koji vjeruje ima vječni život.

Ja sam kruh života...« Židovi su ustrajali u svojoj nevjeri i ponavljali: »Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?« (48-52) I mnogi su ga ostavljali.

Sad se Isus obraća svojim apostolima i pita ih: »Zar vas ovo sablažnjava?... Progovara Petar u svoje ime i u ime ostalih učenika: »Gospodine, komu ćemo ići. Ti imaš riječi vječnoga života. Mi vjerujemo i znamo da si ti Svetac Božji.« (62-70)

Svećenici i pismoznanci sve su se više distancirali od Isusa. Isključili su ga iz zajednice i teško ga optuživali. Čak su prijetili da će ga ubiti. Teško su se naime sablažnjavali što On Boga naziva svojim ocem i sebe samoga izjednačuje s njime.

Neprijateljski stav narodnih vođa i protivno javno mnijenje ostavilo je trag i kod Isusovih učenika. Oni su istina u više navrata javno ispovijedali vjeru u svoga učitelja, osobito Petar onim poznatim riječima: »Ti si Krist Sin Boga živoga!« No kad je Isus sve očitije i jasnije nagovještao da će on trpjeti i umrijeti da tako svojom mukom i smrću ljudima pribavi spasenje, tada je ta riječ i za njih bila »tvrd govor«. U tom su gledali smrt i ukop svih svojih nadanja i očekivanja. Nikako nisu mogli — kao djeca svog vremena i pripadnici svog naroda — shvatiti da Isus ne bi bio politički osloboditelj Izraela. Radi toga su ga otvoreno, osobito Petar odvraćali od muke i smrti. Radi toga su morali biti svjedoci Isusovih čudesa. Morali su slušati njegove riječi, koje im je posebno tumačio. Morali su živjeti u njegovoj blizini, da ih njegova prisutnost oslobodi svih predrasuda i uzaludnih iščekivanja. Trebalo je dakle da budu svjedoci i njegova preobraženja.

Tu imade svoju posebnu snagu i moć svjedočanstvo nebeskog Oca, koji im govori: »Ovo je Sin moj ljubljeni! Slušajte ga!« Mora da je ta riječ i svjedočanstvo snažno djelovalo na apostale, jer padoše na zemlju i dugo su vremena ostali pod snažnim dojmom neslućena prizora i neviđena sjaja u kom se blistao lik Gospodinov. Najradije bi tu načinili sebi i Isusu trajno prebivalište, ali su se morali natrag s gore preobraženja vratiti u dolinu sive i obične svakidanjice te svjedočiti za Isusa i u danima teškog iskušenja; u vrijeme njegove pregorke Muke...

Iako mi ne živimo u blizini Kristovoj i ne vidimo ga vidljivo prisutna u našoj sredini, ne možemo ga pratiti na njegovim putovima kroz sela i gradove Palestine, do nas dopire napisana riječ, koju donosi današnje Evanđelje: »Slušajte ga!«... No da bismo i mi pristali uz Isusa, prihvatili ga i usvojili njegove riječi, potrebni su kako znakovi izvana, tako unutarnji poticaj milosti. »Nitko ne može doći k meni ako ga ne privuče moj Otac«, rekao je jednom zgodom sam Isus. Bog govori u dubinama naših savjesti, on djeluje u našoj duši, njegova nas milost neprestano vodi, ako joj se predamo i ako joj se ne usprotivimo. »Krist me je izvukao iz kaljuže mojih poroka u koje sam ogrezao. Bez Njega i njegove pomoći ne bih bio čovjek koji jesam. On je za mene moj osloboditelj!«, tako je govorio jedan obraćenik. A veliki je propovjednik pariške katedrale o. Lacordaire vidjevši poniznog župnika iz Arsa rekao: »Vidio sam Boga u tom čovjeku!«

Ako se ozbiljno zamislimo i dobro pretresemo svoj život, svatko je jednom sreo Krista u punom svjetlu. Bilo je to ili za vrijeme kakve propovijedi, ili duhovne obnove, ili Misija ili u tihoj molitvi. Naš je duh bio rasvijetljen njegovim svjetlom. Naše je srce osjetilo prisutnost njegove ljubavi... Ili je mož-

da bio koji kršćanin koji u tolikoj mjeri živi životom vjere, da iz njega ižaruje Krist i njegova prisutnost. Kad nam je taj subrat progovorio, osjetili smo da mora postojati Bog bez koga se takav život ne bi mogao protumačiti ...

Morali bismo dakle iskoristiti časove unutarnjeg preobraženja. Ako naime dozvolimo da Božji Duh djeluje u nama, ako živimo po Duhu Kristovu, nemoguće je da se to ne odrazuje i na našoj vanjštini. Ljudi čiste savjesti, dobrohotni i spremni na svaku žrtvu iz čiste ljubavi nužno na svom licu nose trag preobraženja. Njihove će riječi, njihovo vladanje i sam susret s njima unijeti mnogo svjetla u duše onih, s kojima dolaze u doticaj. Takav je opet život divan i veličanstven znak naše vjere, najbolji dokaz vjerodostojnosti onoga što ispovijedamo.

Čitava je dakle Crkva pozvana na preobraženje, da postane znakom ljudima ovog vremena. Po njoj — po nama — treba da Krist progovori ovom svijetu.

U toj sveopćoj akciji ne smije nitko izostati.

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA

I ČITANJE: Izl 20, 1-17 (20, 1-3, 7-8, 12-17)

Bog daje svoj Zakon Mojsiju. Zapovijedi, koje Mojsije objavljuje narodu podno Sinaja, nisu važne zbog toga što su zapovijedi prema kojima se sređuje odnos naroda prema Bogu, nego su važne zato jer ih je Bog dao svome narodu. Zapovijedi su to Božje: izraz njegove volje, koju mora narod i izvršavati, ako želi živjeti životom dostojnim čovjeka.

Same su zapovijedi najvećim dijelom prerečeni prirodni zakon. No važne su upravo radi toga jer njihovo vršenje označuje spremnost da se u svemu vrši i poštuje Božja volja. Bog dakle pokazuje svom narodu kako treba živjeti u vjernosti prema njemu i u ljubavi prema bližnjemu. Starozavjetni Zakon prethodi novozavjetni Zakon, koji ne stavlja naglasak na moral, da se zna što se mora i smije, a što se ne mora i ne smije činiti, nego je njime više označen susret čovjeka sa samim Bogom po velikoj zapovijedi ljubavi. Isus nije zapovijedi sa Sinaja dokinuo, nego ih usavršio: prve tri zapovijedi Dekaloga svodi na zapovijed ljubavi prema Bogu, a ostalih sedam na zapovijed ljubavi prema bližnjemu.

Starozavjetni Zakon prikazuje Boga kao starog zakonodavca, koji ulijeva strah u srca i bubrege. Objavljen je uz tutnjavu gromova i sijevanje munja. Novozavjetni je Zakon više odraz ljubavi, kojom Bog ljubi čovjeka te jednako tako s pravom očekuje uzvrat ljubavi svakog svog stvorenja.

Kakogod bilo da bilo Dekalog je garancija ljudskih prava, »magna carta« svakog sređenog međuljudskog odnosa. Garancija dolazi ne od kakvog ljudskog autoriteta, nego od samoga Boga, koji stoji iza svake svoje riječi i zapovijedi, koje nam je dao.

Zapovijedi su Božje najsigurniji putokaz, koji usmjeruje čovjeka prema sretnom ovozemaljskom životu i životu poslije smrti. One su u isto vrijeme najveća zaštita i sigurnost za temeljna prava svakog čovjeka. Iako se zovu Božje, Bog ih je dao ne radi sebe nego radi nas i života dostojna svakog čovjeka.

Dobro se prisjetiti da je Isus bogatom mladiću, koji ga pita što treba činiti da zadobije vječni život rekao: »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijed!« (Mt 19, 17)

II ČITANJE: 1 Kor 1, 22-25

Na prvi se pogled može činiti kao da nema nikakve veze između prvog i drugog čitanja. Ondje progovara silni i svevišnji Bog, koji očituje svoj zakon, a tu je riječ o Raspetome, koji šuti i trpi ponižen i odbačen od svoga naroda. Ipak ima nešto što povezuje i jedno i drugo čitanje: ista je naime ljubav, koja diktira zakon i koja Isusa dovodi do križa i umiranja na drvetu sramote. Budući da je Bog ljubio čovjeka, On mu se otkriva i objavljuje svoju volju, a jednako je tako nemoguće shvatiti tajnu križa, ako korijen križa ne tražimo u Srcu Isusovu i u njegovoj neizmjernoj ljubavi prema ljudima. Tu, na Kalva-

riji objavljen je zakon novoga Saveza, koji je zakon ljubavi, jer nema uistinu veće ljubavi od ove, da netko život svoj žrtvuje za one koje ljubi.

Tajna je križa u Pavlovo vrijeme bila Židovima sablazan, a poganima ludost, ona je i danas onima, koji misle poput Židova i pogana isto. No nama spašenima sveti križ označuje Božju silu i mudrost.

Sv. je Andrija apostol govorio prefektu Egeje, kad su mu donosili križ na koji će ga raspeti: »O kad bi ti znao tajnu križa!« — Ta se tajna može shvatiti više srcem, nego razumom. No ne zaboravimo da je naš Bog veći i od našeg uma i od našeg srca. Tko će dokučiti mudrost Božju? Uvijek ostaje na snazi ona stara riječ« »Božji putovi nisu naši putovi i Božje misli nisu naše misli!«

III ČITANJE: Iv 2, 13-25

Isus ulazeći u hram nastupa kao obećani Mesija. Za nj je napisao prorok Malahija: »Evo šaljem glasnika da put preda mnom pripravi. I doći će iznenada u Hram svoj Gospod koga vi tražite i Anđeo Saveza koga žudite!« (3, 1) Ili kod Zaharije (13, 21) čitamo: »I u dan onaj ne će više biti trgovaca u Domu Gospodina nad vojskama!«

Revnost za Dom nebeskog Oca učinila je svoje: ispleo je bič od užeta te istjerao iz hrama prodavače zajedno sa stokom i ovcama. Isprevrtao je mjenjačima stolove i prosuo novac. U svetom je gnjevu govorio: »Nosite se odavde i ne pravite od kuće Oca mojega kuću trgovačku!«

I nitko mu se nije usudio suprostaviti, jer je revnovao za čast i slavu svetog mjesta: hrama Božjega, koji je bio mjesto svete molitve, sabranosti i žrtve, a oni su to mjesto svete Božje prisutnosti obeščastili trgovinom i nedoličnim vladanjem. Isus nije mogao dopustiti da to najsvetije mjesto svakom Izraelcu, to srce Svete Zemlje, gdje Bog prihvaća i sabire svoj narod, trpi obeščašćenje. Zato je reagirao i svima pokazao da je sveto mjesto gdje se nalaze, a oni su ga u tolikoj mjeri ponizili i obezvrijedili.

Kolikogod Isus ljubio sveti hram, kuću svog nebeskog Oca, ipak je u razgovoru sa Šamarijankom najavio da dolazi vrijeme u koje će se ljudi klanjati Bogu u duhu i istini. (Iv 4, 21-25)

Isus se usuđuje zapanjenim učenicima najaviti propast svetog grada i uništenje tog divnog hrama, koji je bio najveći ponos svakog pravovjernog Izraelca: »Zaista kažem vam: ovdje sigurno neće ostati ni kamen na kamenu. Svaki će se srušiti!« (Mt 24, 1)

Isusov izgon trgovaca iz hrama posebno je šokirao židovske hramske prvake. Oni su ga pitali: »Koji nam čudesan znak možeš pokazati da to smiješ činiti?« Isus odgovara: »Razvalite ovaj hram i ja ću ga u tri dana podići!« Za njih su te riječi zvučile kao izazov, jer su predobro znali da se hram gradio 46 godina. Oni su bili odviše slijepi da bi mogli vidjeti proročki navještaj Isusove smrti i čudesnog uskrsnuća treći dan.

Govorio je naime o hramu svoga tijela. Tu je Bog u njemu. On je sam Bog, koji se pojavio među ljudima u ljudskom tijelu. Oni toga nisu mogli shvatiti, tek su se poslije njegova uskrsnuća neki prisjećali tih riječi i zaključivali na hram njegova tijela, koje je doista smrću bilo porušeno, ali je treći dan ustalo u slavi uskrsnuća. Tako je Isus upravo svojom smrću na križu postao najveći slavodobitnik i najveći pobjednik nad grijehom, paklom i smrću.

ZNAK KRIŽA

Na početku sv. Mise smo zajedno načinili znak križa. Naučili smo križati se još dok smo bili djeca: na majčinu krilu. Na svetom je krštenju svećenik načinio znak križa na našem čelu. Samo nam je krštenje podijeljeno u znaku križa. Taj sveti znak nalazimo u kućama vjernika na počasnim mjestima. Susrećemo se s njime na raskršćima puteva. Vidimo ga na vrhu tornjeva naših crkava. Taj sveti znamen resi grobne humke naših pokojnika.

Lijepo je vidjeti taj sveti znak o vratu krštenih, koji se svoje vjere ne stide, nego je na taj način javno ispovjedaju.

Sv. Pavao danas govori: »Židovi znake ištu, i Grci mudrost traže, a mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak ... Božju silu i Božju mudrost.«

Što te riječi znače danas za nas? Što znači križ, koji činimo na samima sebi ili ga tako često posvuda susrećemo? Koju tajnu u sebi nosi taj sveti znamen i koje je njegovo duboko značenje?

1. Križ je **sveti znak najveće ljubavi** što je ikada živjela na zemlji. Kao što je djetetu svet križ na majčinu grobu, jer ga upravo taj znak s natpisom njezina imena prisjeća ljubavi, koja je živjela i žrtvovala se za nj, jednako nas tako i Isusov križ, gdjegod ga susretali, sjeća na Ljubav, koja je živjela samo za nas te konačno izabrala upravo te dvije opore grede, da tu dragovoljno žrtvuje svoj život za sve nas.

Možda smo se odviše na nj privikli i zato nam on malo govori. No ako ga samo nešto više srcem osjetimo, onda će nam i taj nijemi znak postati veoma rječit. Možda će u nama, dok ga budemo dulje promatrali, izmamiti suze zahvalnice, jer samo Bog može tako ljubiti: do ludosti, ludosti križa. Mi nemamo prava birati sebi križ života. On nam nadolazi i mi ga prihvaćamo jedni s više, drugi s manje predanja. A Krist je Gospodin dragovoljno raširio svoje ruke upravo na tom svetom drvu, kako bi nam zasvjedočio svoju najveću ljubav.

2. Isusov križ je njegova **najrječitija propovjedaonica.**

Isus je mnogo govorio; govorio je posvuda, gdje se sabralo svijeta. Kako mu je samo divan govor na Gori! No ljudi ga nisu jednako prihvaćali: jedni su mu vjerovali, a drugi mu radili o glavi želeći da ga za uvijek ušutkaju. Kako samo danas odgovorni vođe naroda pozivaju Isusa na odgovornost, jer je revnovao za čast i svetost doma svog nebeskog Oca!... No kad se jednom bude uspeo na najveću govornicu svijeta: na svoj križ hoteći da ljudima progovori svojim izmrcvarenim likom, svojim probodenim Srcem, svojim ranama i krvlju, tko bi se mogao, ako ima samo malo dobre volje, oprijeti snazi poruke, koja s križa dolazi. Pogledaj, kršćanine, svoju vrijednost! Tvoja je duša vrijedna kao svaka kapljica predragocjene Krvi što pada na zemlju; kao svaki uzdah boli, kojim se sam Sin Božji kao najveći Patnik oprašta s ovom zemljom. Grijeh je onaj pravi krvnik, koji je raspeo Božjeg Sina i za nj priredio tvrdo drvo križa, da se tu daje zadovoljština i pribavi svijetu oproštenje. Na križu je razderana teška zadužnica grešnog svijeta. Presveta je Krv oprala ljagu grijeha s lica zemlje i ljudima opet vratila nebo ...

3. Križ od svojih početaka razdvaja ljude u dva nepomirljiva tabora i tako će biti do kraja svijeta. Već na Kalvariji desnom je razbojniku križ otvorio nebo, a lijevom zapečatio pakao. Jednima, koji su proklinjali Raspetoga, pada teška tama na srce i oči, a drugima koji su suzama oplakivali ovu smrt, sviće zora nade i uskrsnuća... Svatko mora pokraj tog svetog znaka proći: ljubeći ga ili mrzeći ga. Prema njemu mora svatko zauzeti svoj stav. A upravo o tome ovisi cijela vječnost. Križ je zadnji branik nad ponorima pakla i vječnog odbačenja. Umjesto vječnih muka dolazi samo onaj, koji je porušio i odbacio i taj posljednji branik, pogazio i prezreo presvetu Krv otkupljenja.

Pisano je da će Isus po drugi puta doći na svijet da mu sudi. Doći će sa svetim znakom križa, da svijet sudi radi ljubavi, kojom smo ljubljeni, a na nju smo ostali tako hladni i bezosjećajni...

4. Križ je **uzglavlje utjehe patnicima i meka postelja umirućima.**

Kad čovjek trpi, onda križ nije samo daleki znak pun simbolike i značenja, nego teški križ, koji nerijetko obara na zemlju. Svako je trpljenje bolno i iziskuje mnogo duševne snage i milosti odozgo da ga čovjek može nositi predano u volju Božju. Ljude bez vjere i nade životna patnja satire i tjera u očaj beznađa. Tu možemo pokušati tješiti i govoriti uobičajene fraze, ali one neće dopirati do dubina srca. Patnik osjeća svu banalnost i konvencionalnost izgovorenih riječi. No kad čovjek vjernik uzme u svoje ruke križ i stade razmišljati o tajni, kojom je taj križ obavijen, Raspeti postaje rječit i s križa se u dušu patnika slijeva nebeska utjeha. Ima duša, koje su opojene milošću s križa željele vječno biti raspete s Isusom i ne bi željele života u kom nema patnje. Te su Isusu najbliže i najsličnije. Svojim trpljenjem — kako stoji pisano u poslanici Kološanima (1, 24) — nadopunjavaju ono, što nedostaje mukama Kristovim. Na taj način najneposrednije sudjeluju u otkupljenju i spašavanju svijeta.

Lako je umirati onima, koji su živjeli na križu!

Nijedan ključ tako sigurno ne otvara nebo kao što to čini križ života. Istina je: treba često moliti »lumen crucis« — svjetlo križa, da bismo barem malo naslutili tajnu koju u sebi krije sveti križ.

5. Križ je konačno **plug u rukama Božje ljubavi.** Tim plugom sam Bog čini posljednji pokušaj: izorati tvrdo tlo pojedine duše, umekšati njezine grude kako bi ta duša bila sposobna prihvatiti sjeme riječi vječnoga života.

Mnogi su za života, dok im je dobro i sve im ide kako to sami žele, zatvoreni za Božju poruku i njegovu milost. Opiru se i odbacuju svaki pokušaj obraćenja i promjene života. Uzalud bilo tko pokušava da im otvori srce, ono je kameno i zatvoreno za sve što je Božje i sveto. No Bog se tako lako ne odriče pojedine duše. Spas je svijeta Isusa odviše stajao, da On tako lako duše prepusti đavlu i anđelima njegovim. Zato je vrlo često i trpljenje, koje dolazi u bilo kojem obliku, čista milost Božja, pohod Gospodnji, zadnji pokušaj da se srce smekša, a duša otvori milosti. Čovjek, koji nikad nije imao vremena, koji je bio uvijek zaposlen, na bolesničkom krevetu ima dosta vremena da razmišlja i prosuđuje svoj život. Malo po malo, pogotovo ako je bolest ozbiljnija, počinje u novom svjetlu gledati sav svoj život i drugačije prosuđivati životne vrednote. Velika je milost, ako uvidi na vrijeme da se prevario i da je morao drugačije živjeti...

Još nije ništa izgubljeno. Zadnja je bolest najveća čovjekova šansa i Božji pohod: kucaj neba na dušu, koju Bog želi spasiti i kroz svu vječnost usrećiti. »Stojim i kucam!«, govori Gospodin...

Koliki bi za uvijek propali da ih Gospodin nije pohodio križem! I ako jednom u vječnosti budemo blagoslivali život, onda ćemo beskrajno zahvaljivati Bogu upravo na žrtvama, patnjama i križevima, koje smo uz pomoć Božje milosti spremno prihvatili, strpljivo nosili i po njima stekli vječnu nagradu u nebesima.

Križ — koji je Židovima sablazan, poganima ludost, nama pak pozvanima: Židovima i Grcima i svim otkupljenima cijeloga svijeta, Božja sila i Božja mudrost, ključ vječnoga živoga i sveto drvo spasenja.

POSLJEDNJI PATRIJARHA

»Postavio sam te za oca mnogih naroda« (Rim 4, 17)

Te se riječi u prvom odnose na patrijarhu Abrahama. Njega je Gospodin posebno pozvao i odredio da postane praotac izabrana naroda. Božje je obećanje glasilo: »Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te, ime ću ti uzveličati i sam ćeš biti blagoslov.« (Gen 12, 2)

Abraham je čvrstom vjerom prihvatio Božje obećanje. Protiv svakog očekivanja rodio mu se sin. Njegova je vjera stavljena na veliku kušnju: trebao je žrtvovati sina, koga Bog, gospodar života, neočekivano spasava.

Abraham, »praotac sviju, koji vjeruju« pomalo shvaća da od Boga dolazi svako pravo očinstvo; da Bog život daje i oduzima.

Posljednji u nizu velikih patrijarha izabrana naroda, nositelj velikih Božjih obećanja, koji je doživio njihovo ispunjenje bio je sv. Josip.

Posve je krivo zamišljati lik svetog Josipa kao dobroćudnog starca, koji čuva Djevicu. Legenda o suhom štapu, koji se rascjetava u ljiljan, malo je vjerojatna.

Nazvali smo sv. Josipa »posljednjim patrijarhom«, jer je poput svojih predaka bio pažljiv na Božju riječ. Tu je Božju riječ velikom vjerom prihvatio i najspremnije ju je u svom životu slijedio.

Velika dakle Josipova vjera temelj je jedinstvene »milosti« da je mogao doživjeti rađanje Života u svojoj kući, iako na izvanredan i nepredvidiv način.

Kad se zaručio s Marijom, ni izdaleka nije slutio što Bog s njima namjerava. Iako je bio muž pravedan i bogobojazan, nikako nije mogao shvatiti tajnu Marijina krila. Njegova je vjera nakon utjelovljenja božje Riječi stavljena na veliku kušnju. Mnogo je u duši trpio, ali nikako nije mogao sumnjati u krepost svoje žene.

Kao što je Gospodin izbavio patrijarhu Abrahama u najteži čas njegova života zadovoljivši se njegovom velikom vjerom, isto je tako postupio i sa sv. Josipom. Preko svoga glasnika poručuje mu: »Josipe, Sine Davidov, nemoj se bojati kući dovesti ženu svoju Mariju, jer ono, što je ona začela, od Duha je Svetoga. Rodit će Sina i nadjeni mu ime Isus, jer će On izbaviti svoj narod od grijeha njegovih.« (Mt 1, 20-20)

Josip je shvatio, da je njegova uloga da pred zakonom bude otac Isusa Krista, koji će se tako po toj vezi moći nazvati »sinom Davidovim«, da se ispune Pisma.

Sam je nebeski Otac upravo njemu povjerio ono, što mu je bilo najmilije i najdraže: svog Sina i njegovu presvetu Majku. Postavio ga je gospodarom doma svojega i poglavicom svega imanja svojega.

Teško je reći u kojoj je mjeri sv. Josip shvaćao tu jedinstvenu ulogu, koju mu je sam Bog povjerio. Ako je Marija teško shvaćala mesijansko poslanje Isusovo (»A oni ne razumješe riječi koju im je rekao«) (Lk 2, 50), onda je i Josip samo velikom vjerom morao vršiti svoje poslanje.

Lako nam je dakle uvidjeti da je Josip imao tegoban život. No taj je život popraćen velikom mjerom, koja neprestano prolazi kroz iskušenja, ali konačno pobjeđuje.

Sv. Josip dakle nije siromašni, dobroćudni starčić, kako nam ga je oslikala naša prošlost, već lik čovjeka prave i velike vjere, kojom dosljedno stoji na Božjoj strani i želi pod svaku cijenu izvršiti samo ono, što od njega Bog očekuje.

U svom je poslanju bio u najpotpunijem smislu riječi »sluga dobar i vjeran«. On je plaštem šutnje prekrio Božju prisutnost na zemlji, jer »još nije došao njegov čas«. (Iv 2, 3) Možda je za Josipa bio najveći križ upravo to, što nije smio navijestiti Mesiju, koji je bio tu i što je morao zapovijedati Svemogućemu, a toliko je bio svjestan svoje ljudske ograničenosti.

Sv. Josip upravo svojom velikom i nepokolebivom vjerom stoji na pragu između starog i novog Saveza. On je prije svih otkupljenih vjerovao u Isusa Krista kao Sina Božjega. Time bismo mogli tog posljednjeg patrijarhu nazvati kao i Abrahama »ocem svih, koji vjeruju«.

Možda je radi te velike vjere sv. Josip, taj šutljivi svetac, proglašen za zaštitnika cijele Crkve, ocem velikog izabranog naroda, Božjeg naroda — Crkve — u kojoj svetac iz Nazareta i dalje nastavlja svoju misiju — služenja Isusu Kristu u svakom od otkupljenih.

Tom svetom Božjem narodu, na kome su se tako divno ispunila sva Božja obećanja, pripadamo i mi. Naša pak pripadnost mora biti opravdana velikom vjerom, kojom svjedočimo za Boga, koji je na djelu među nama; vjerom, koja nas poput zvijezde vodi kroz sve kušnje i sretno dovodi do cilja: sjedinjenja s Bogom kroz svu vječnost.

Dao nam Gospodin po zagovoru velikog patrijarhe Josipa milost, da na Srcu Isusovu, uz bok presvete Majke Marije zaklopimo svoje umorne oči i iza toga ugledamo svjetlost vječnu. Amen.

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA

I ČITANJE: 2 Ljet 36, 14-16, 19-23

Knjiga ljetopisa ili Kronika prošlih događaja bila je neke vrste povjesni priručnik za židovske učenike, a onda i za odrasle osobe.

Stranica, koju danas otvaramo, opisuje događaje, koji su se zbili u Jeruzelemu 29. lipnja 587. godine. Za vladanja babilonskog kralja Nabukodonozora, nakon krvave opsade grada, koja je potrajala godinu i po dana, grad je osvojen i razoren. Sveti je hram porušen, premnogi poubijani, a velik dio naroda odveden u ropstvo, gdje ostaju do godine 538. Te je naime godine perzijski kralj Kir nadvladao Babilonce i porobljenom narodu velikodušno dozvolio povratak u domovinu.

Biblija u svim tim stravičnim događajima vidi Božji intervent i Božju kaznu za nevjeru naroda i njihovo vraćanje idolopoklonstvu. Grijeh je Izraela velik, jer je progriješio kralj, svećenstvo i sam narod. Zato je i kazna bila velika, kolektivna. Svi su osjetili da se »Gospodnja jarost podigla na njegov narod, te više nije bilo lijeka.«

No kakogod je Gospodin onaj, koji grijeh kažnjava, on je u isto vrijeme dobrota i milosrđe sâmo: kad narod požali svoje prestupke i svoju vjeru, kad ovrši u ropstvu pokoru za svoj otpad od Gospodina, vratit će se opet svojim kućama. Tako je i bilo. Bog se poslužio tuđim kraljem, perzijskim vladarom Kirom, koji daje mogućnost povratka godine 538. Tu bi vrijedila riječ psalmiste: »Kad Gospodin vraćaše sužnje sionske bilo nam je kao da snivamo...« Povratnici od veselja gotovo nisu mogli vjerovati svojim očima: završeno je ropstvo i pred njima je opet sloboda, koja im je dana ne da opet zapadnu u grijeh, nego da se njome služe na dobrobit svoju i svoga naroda.

Za pojedinca i za narod propast je kad se posvema udalje od Boga.

II ČITANJE: Ef 2, 4-10

U prvom dijelu druge glave poslanice sv. Pavla Efežanima Apostol želi pokazati što mi dugujemo Gospodinu i njegovoj ljubavi. »Bijasmo mrtvi zbog posrtaja«, djeca srdžbe, osuđeni na propast. No »Bog, koji je bogat milosrđem, zbog velike ljubavi kojom nas uzljubi« spasava nas bez ikakvih naših zasluga, radi čiste svoje dobrote, ljubavi i milosrđa. Velika je to i gotovo neshvatljiva milost, kojom Bog dolazi ususret našoj grešnosti i slaboći; pruža ruku pomiriteljicu i podiže nas kako ne bismo do kraja propali i bili izgubljeni. Zato Pavao naglašava: »Milošću ste spašeni!« I opet nešto dalje: »Božji je to dar!«

Mi to ne bismo nikada mogli postići svojim djelima ili svojim zaslugama, jer spasenje nadilazi sve naše mogućnosti. Ono je uvijek djelo Božje, djelo milosti.

Kakogod bili slabi i grešni, nikada ne bismo smjeli zapasti u malodušje i rezignaciju. Božje je milosrđe uvijek veće od naših grijeha. Bog svojih nikada ne napušta. Kad je rasipni sin daleko od očeva doma kao čuvar svinja počeo razmišljati o svojoj bijedi i mogućnosti povratka u očev dom, milost je stavila svoju ruku na njegovo vruće čelo i u njemu probudila želju da se vrati

i zamoli oproštenje. No otac mu je već davno prije sve oprostio, prije nego je sin krenuo prema roditeljskoj kući. Milost nam prva dolazi ususret i na nama je da je prihvatimo i slijedimo.

Bog nama iskazuje svoje preobilno milosrđe u svome Sinu Isusu Kristu. Njegovim smo zaslugama pomilovani i spaseni. Zato Pavao naglašava: »On nas je učinio da živimo s Kristom. On nas je uskrisio s Njime. Po njemu ćemo biti i proslavljeni u nebesima.« Tako po milosti postajemo nova stvorenja, novi ljudi, i to uvijek po Isusu i u Isusu Kristu, Gospodinu našemu.

III ČITANJE: Iv 3, 14-23

Ivan nas podsjeća na susret Isusa s Nikodemom. Da bi netko mogao biti dionik nebeskog kraljevstva — naglasio je Isus — mora se preporoditi vodom i Duhom Svetim.

Nakon toga Ivan nastavlja svoje razmatranje: Ako nam je Bog dao slobodu, učinio je to iz čiste ljubavi prema nama. Naš Bog nije samo svesilna Svemoć, pred kojim iz straha padamo na koljena. On je — zahvaljujući Objavi Isusa Krista — sama neizmjerna Ljubav, koja se toliko snizila i nama približila da to nadilazi sva naša očekivanja. »Tako je Bog ljubio svijet da je dao Sina svoga Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni«. Bog, koji je ljubav sama, kao da je htio »zavesti« čovjeka svojom ljubavlju, koja je izmislila jaslice i dala se raspeti na križ. Pred tom i takvom ljubavlju padamo na koljena i ona nas osvaja. Njoj se povjeravamo; Njoj vjerujemo; Njoj se otvaramo; Njoj odgovaramo uzvratom ljubavi koliko je to nama slabim i jadnim ljudima moguće.

Zato Ivan naglašuje: »Koji u njega vjeruje, ne propada... Ne osuđuje se... Ima život vječni!« On u svako doba može podignuti svoje oči pune pouzdanja i raskajanosti, pune vjere i bezgranične nade poput Izraelaca koji su u pustinji motrili mjedenu zmiju na križu i ozdravljali, tako čovjek vjere motri Raspetoga i ozdravlja od svakog đavolskog ujeda i opet po milosti oživljuje.

Naprotiv! »Tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u Ime jedinorođenoga Sina Božjega.« Čovjek nevjernik sudi samoga sebe. On je zapravo već sebe osudio na život bez Boga, na život u naravi i slabosti, na život u smrtnosti i grešnosti. Od sebe odbacuje svaku nadnarav i ne želi život milosti na koji je Božjom dobrotom pozvan. Takav dakle čovjek sam sebe isključuje od suživota s Bogom i prezire svako spasenje. Nije potrebno da ga Bog osudi. On je već ovdje na zemlji osudio sama sebe i sebi odredio vječnost bez Boga i njegova blaženstva. Kad bude završeno vrijeme ovozemaljskog života i započela vječnost, za takva će se čovjeka samo nastaviti vječnost, koja je već ovdje na zemlji slobodnom voljom izabrana. Izbor se dakle vječnosti vrši već sada, tu u vremenu. U nebo dolaze samo nebesnici, tj. oni koji posjeduju odoru vječnoga života. Pakao pripada onima, koji su već za života po grijehu u paklu i nemaju ruha, koji bi se mogli pojaviti na Gozbi za njih pripravljenoj od postanka svijeta.

Najljepša je povijest svijeta povijest Božje ljubavi. Bog ju je dao ovome svijetu, da svijet po Njemu zauvijek živi. Lako nam je shvatiti na temelju čitavog razmišljanja, da nas Bog nije stvorio za smrt i grijeh, nego za ljubav i vječni život.

SNAGOM LJUBAVI PROTIV SILE ZLA

Odmah nakon rata mnogi su se povratnici, koji su preživjeli u logorima smrti, vraćali svojim kućama. Njihova su svjedočenja bila puna strave i užasa. Gotovo se nije moglo vjerovati da čovjek može prema drugom čovjeku biti tako brutalan i okrutan. Premnogi su ulazili u sam logor smrti kroz ulazna vrata s natpisom: »Rad čovjeka oslobađa!«, a izlazili bi kroz dimnjak logorskog krematorija. Računa se da je u logorima pobijeno ili nasilnom smrću umoreno 16,500.000 ljudi...

Koje čudo što je sav dobronamjerni svijet ostao duboko potresen. Tada se govorilo: »Može li tko, ako je čuo za Auschwitz, još pjesme pjevati?« Pjesmama se naime želi prikazati život s druge strane: njegov smisao i vrijednost, njegove radosti i žalosti, ljubav i bol. Ako ustvrdimo da je muza pjesnikovanja umukla i da više nitko nema volje niti ljubavi da pjesmom izrazi sadržaj života, onda to u isto vrijeme znači, da je svijet tako zao, da se uopće ni ne isplati živjeti. A u svojoj konačnici to u isto vrijeme znači, da više nema smisla ni vjerovati u Boga, koji je takav svijet stvorio i još ga podržava. Nema smisla nikakva nada, jer bolje neće biti. A o ljubavi, koja bi morala biti veza među ljudima, da niti ne govorimo.

Strašna je moć zla. — Da zlo postoji, ne bi trebalo dokazivati. Da se ono u najrazličitijim oblicima poput trnja i korova razraslo preko cijele zemlje, očito je svakome. Vrlo se lako dobiva dojam, da je Gospodar svijeta ljudski rod prepustio na milost i nemilost silama zla. Pozitivne sile kao da uopće ne mogu doći do izražaja...

Kako protumačiti takvo stanje i kako zlo u svijetu prihvatiti, a znamo da je Bog neizmjerno dobar?

Svijet, koga je Bog stvorio, bio je dobar. »I vidje Bog da je dobro sve što je stvorio«, govori nam Sv. Pismo na svojim prvim stranicama. (Gen 1, 10) Prvijenci stvaranja, naši praroditelji također su bili kruna svega stvorenoga; živjeli su u rajskom stanju prijateljstva i ljubavi sa svojim Stvoriteljem. Za zlo nisu znali, dok ga sami, mimo Božje volje, nisu poželjeli misleći da je Bog zavidan njihovoj sreći. U iskušenju svoje ljubavi i podložnosti prema Stvoritelju oni su više vjere i povjerenja iskazali Zavodniku, nego svome Spasitelju. Dosta su blagovali s drveta dobra i sad su poželjeli plodove zla posluživ̌ši se svojom slobodom. Budući da svaki grijeh ima svoju cijenu teškim posljedicama. I od toga časa ljudska je povjesnica pisana krvlju i suzama Evina potomstva.

Nije Bog onaj, koji je želio zlo, nego su ga ljudi sami, zavedeni sotonom koji je »zavodnik i otac laži od početka«, unijeli u svijet.

Bez nauke o iskonskom ili prvom grijehu nemoguće je pristupiti velikom misteriju zla, od koga pati čitavo čovječanstvo i oduvijek želi oslobođenje i spasenje.

Do tada bistar razum, potamnio je. Volja, uvijek okrenuta prema dobru oslabila. Čovjek je postao razbijen i razdijeljen. Sam se nije mogao spasiti. Zato vjekovima vapije za Izbaviteljem. No i tu se dogodilo zlo. Pisano je: »Svjetlost je došla na svijet, ali su ljudi više ljubili tamu, nego svjetlost, jer im djela bijahu zla.«

Bog, koji je sama ljubav i milosrđe, sam ulazi u našu povjesnicu. Događa se ono, što nikome na pamet ne bi palo: »Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina jedinorođenca, da svaki koji vjeruje u njega ima život vječni!«

Usred sveopće tame bljesnulo je svjetlo betlehemske zvijezde i najavilo početak nove ere, Kristove ere. Bog na sva zla i bezakonja, na sav grijeh svijeta odgovara milosrđem i praštanjem. »Pojavila se dobrostivost i čovjekoljublje Spasitelja našega, Boga, on nas spasi ne po djelima što ih u pravednosti mi učinismo, nego prema svome milosrđu: kupelju novoga rođenja... Opravdani njegovom milošću postajemo baštinici vječnoga života.« (Tut 3, 4-7)

Zloći svijeta suprotstavila se ljubav Božja u osobi Isusa Krista. Samo On je mogao izbaviti svijet od zla i rasvijetliti tamu, koja se uslijed čovjekova otpada i grijeha spustila na ljudski rod.

Zlo je svladano na taj način, da je sam Sin Božji kao Sin čovječji, dragovoljno prihvatio kalež muke i trpljenja, svojim se križem spustio do samih dubina ljudske patnje i tako dao potpunu zadovoljštinu. Njegovom je pregorkom Mukom i smrću na križu nadvladano zlo, a trijumfirala je ljubav. Kad su uništili život Marijina Sina i njihova zloća dosegla svoj vrhunac, Isus umirući oprašta svojim ubojicama: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine!« (Lk 23, 34)

Najveće zlo: grijeh svijeta mogla je uništiti samo najveća ljubav, koja se žrtvuje do kraja i prikazuje kao okajnica Božjoj pravdi.

Zlo ćemo u samima sebi, i izvan sebe u svijetu, pobjeđivati samo vjerom u Isusa Krista. Nije tu toliko riječ o prihvaćanju istina i nauke, koju nam je On donio, nego mnogo više slijedeći primjer koji nam je On ostavio, da i mi činimo kako je on činio.

Kako ga je divno slijedio veliki svetac naših dana o. Maksimilijan Kolbe! I on je bio u Auschwitzu. Našao se u tom paklu mržnje i zla. Dijelio je muku sa svojim suparnicima i čekao svoj trenutak. Taj je nadošao: trebalo je umrijeti da drugi živi. Dragovoljno se sam javio u bunker gladi i tu umro da bi otac obitelji Franjo Gajownicek mogao ostati na životu. Nestalo je Hitlera i njegovih krvnika. Logori se spominju samo s užasom i zebnjom u duši, a ostao je primjer divnog svećenika i redovnika, koji je žrtvom života dao najveći dokaz ljubavi i tako pobijedio svoje krvnike i zlo u njima.

Samo se tako pobjeđuje!

Eto i drugog primjera: Između trinaestorice talijanskih pilota, koje su godine 1961. umorili pripadnici plemena Kivu u Kongu, nalazio se i kapetan Giorgio Gonelli. Prevozio je na svom posljednjem letu u službi UN-a igračke za kongoansku djecu. Kad je pilot ubijen, igračaka i ostalog u avionu je nestalo.

Kad je to doznao otac umorenog pilota, zamolio je ostale obitelji iz kojih su potekli poginuli piloti da povedu akciju i prikupe što je moguće više igračaka za kongoansku djecu. Ljudi su ga poslušali i sabrali veliku količinu igračaka, koje su na blagdan Bogojavljanja porazdijeljene djeci u Kongu. Prevezla su ih dva aviona zajedno s mnoštvom paketa. Otac je Giorgia rekao: »Na taj će se način najbolje počastiti uspomena mog preminulog sina!«

I opet samo ljubav i praštanje pobjeđuje!

No tako može činiti samo onaj, koji živo vjeruje u Isusa Krista i nastoji ga nasljedovati u životu pravim kršćanskim radikalizmom i koji u svom

srcu ne daje mjesta mržnji, srdžbi ili osveti. Iako je teško i srce krvari, ali onaj bolji duh u nama, Božji Duh, koji živi djeluje u svakom čovjeku, snažno potiče da budemo dobri i da dobro činimo.

Tko ne vjeruje u Isusa Krista, nema Isusova Duha. Takav se čovjek više povodi za naravnim zakonom i slijedi svoje niže porive, koji mogu od čovjeka učiniti čak i krvnika iz Auschwitza.

Očito nam je svima što treba činiti i kako se u životu vladati.

Budući da takav život nadilazi našu narav, to se treba — kako Isus reče Nikodemu — preporoditi, ili ponovo roditi kako bismo postali drugi ljudi, rođeni od Duha po milosti i Isusovu djelovanju u duši.

Ispod jednog je svjetionika stajao natpis: »Makar sam, ali sijač svjetla!« — Lijepo geslo i misao vodilja za svaki život: Makar sam, ali sijač svjetla, ljubavi, sloge, mira, radosti, praštanja!

Takva ljubav je svemoćna i jedino ona pobjeđuje zlo i Zloga u svijetu.

PETA KORIZMENA NEDJELJA

Krist je sklopio novi Savez vazmenim otajstvom smrti i uskrsnuća. Budući da je Savez utemeljen na ljubavi, Kristova je smrt najuzvišeniji izraz ljubavi između Boga i čovjeka. Smrt je samo posljedica ljubavi. Iz Kristova se trpljenja, njegove pregorke Muke i smrti na križu — po ljubavi — rađa život. Kao što za pšenicu, koja pada u zemlju nije svrha da ondje istrune, nego da proklija, nikne i donese rod, tako i Kristovo trpljenje, Muka i smrt imaju istu svrhu: donijeti plod: »sve privući k sebi«.

Na taj način trpljenje zbog ljubavi i iz ljubavi postaje zakonom plodnosti. To nam je pokazao Krist. To vrijedi za Crkvu i za svakoga tko želi biti Kristov učenik.

I ČITANJE: Jeremija 31, 31-34

Jeremija se rodio oko 645. godine prije Krista u jednoj svećeničkoj obitelji. On je u svom životu proživio najtragičniji period povijesti Izraela: opsadu Jeruzalema, njegovu propast i odvođenje naroda u sužanjstvo. Kad je po drugi puta narod odveden u sužanjstvo (586. g.), sveti je hram spaljen, a grad porušen.

U tim tužnim prilikama napisao je možda dvije najljepše glave čitave Biblije (30. i 31.), tzv. »knjigu utjehe«. Tu najavljuje, da će Bog iznova započeti s »novim« ljudima, obnovljenim i pročišćenim.

»Ne plaši se, Izraele, (30, 10) jer ja sam s tobom, da te izbavim (11), jer po tebi ja udarih ... kaznom krutom za bezakonje i za mnoge grijehe tvoje (14), al ja ću te iscijeliti. (17) Ljubavlju vječnom ljubim te, zato ti sačuvah milost, (31, 3) jer ja sam otac Izraelu, Efrajim je moj prvenac (9), utješit ću ih i razveseliti nakon žalosti (13). Zar mi je Efrajim sin toliko drag, dijete najmilije? Jer koliko mu prijetim, živo na nj mislim i srce mi dršće za njega od nježne samilosti.« (20)

Jeremija naviješta, da će Gospodin sklopiti novi Savez. (31, 31-34) Nov je u tom smislu, što će na mjesto starog zakona, koji se oslanjao na izvanjske obrede i izvršavanje propisa doći novi savez, koji će počivati na unutarnjem prianjanju srca i čitava života uz Gospodina. Riječima i vanjskom obdržavanju treba odgovarati iskrenost i vjernost srca. Bog toliko ne gleda na ono, što mu dajemo, već na nas same i naše srce, kojim mu služimo.

U istom je smislu govorio i prorok Ezekijel: »Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa. Duh svoj udahnut ću u vas ...« (Ez 36, 26)

Budući da »maleni«, siromašni nisu mogli izvršavati sve propise, naredbe i zapovijedi Zakona, odsada će svi maleni i veliki moći spoznati Gospodina.

Savez, koji je iščekivao Jeremija, počinje s Isusom. On je sklopljen u njegovoj predragocjenoj Krvi, »velikoj cijeni otkupljenja«.

II ČITANJE: Hebr 5, 7-10

Na »utjehu« proroka Jeremije logički se nastavlja poslanica Hebrejima. ISUS KRIST JE SVEĆENIK I ŽRTVA NOVOG SAVEZA.

On je svećenik u uzvišenom smislu riječi. Iako je Božji Sin, uzvišeniji od anđela, postao je čovjekom, »koji je mogao suosjećati s našim slabostima« i zato je bio »blag prema onima, koji iz neznanja griješe, budući da i sam nosi na sebi slabost« (4, 15; 5, 2-3)

On je u isto vrijeme i žrtva. Na drugim se mjestima ističe smrt na križu kao žrtva novog Saveza, a ovdje se više naglašuju unutarnja raspoloženja, kojima je Gospodin prihvatio svoju žrtvu na križu za nas. Tako: žar njegove molitve, njegovo sinovsko podlaganje Očevoj volji, Njegova savršena poslušnost popraćena ljubavlju.

Budući da je ljubio svog Oca ljubavlju do kraja, On je savršena žrtva i početak spasenja za sve one, koji budu u Nj vjerovali, koji Ga budu slušali. Riječ je o poslušnosti Kristu Gospodinu čitavim bićem, dušom i srcem.

Njegovo će kraljevstvo biti općenito za sve ljude, a njegovo svećeništvo vječno. »Bog ga proglasio velikim svećenikom sličnim Melkisedeku« (10). Melkisedek, kralj iz Salema, svećenik Svevišnjega, divna je slika Isusa vječnog svećenika, čije je svećeništvo uzvišenije od svakog drugog svećeništva, što je kasnije ustanovljeno.

III ČITANJE: Ivan 12, 20-33

Misao vodilja ovog odlomka je proslava Isusa Krista, njegovih učenika i svih, koji dolaze k Njemu.

»Došao je čas, kad će se proslaviti Sin Čovječji«. (23)

»Ako mi tko služi, njega će poštivati Otac«. (26)

»A ja kad budem podignut sa zemlje, sve ću ljude privući k sebi!« (32)

Što zapravo znači ta riječ »proslava« ili »proslaviti«?

U St. je Zavjetu slava Božja značila ono, čime se očitovala Božja prisutnost i djelovanje. A to je popraćeno njegovom svemoći, koja se pokazala u »velikim djelima«. Božja je slava slava spasitelja njegova naroda. Njegova je svemoć bila u službi ljubavi.

U novom je Savezu posve obrnuto. Svemoć je u službi ljubavi bila Božja slava u St. Savezu, a u novom je Savezu slava Božja u samoj ljubavi, koja ide do kraja i posve se žrtvuje za ljubljene. Tako je slava Isusova u tome, da je kao pšenično zrno pao u zemlju, da tako nikne plod »vječnoga života«. Na sličan će način i njegovi učenici doživjeti svoju slavu, slijedeći svog Učitelja.

Taj put slave, koji vodi kroz smrt i potpuno predanje samoga sebe iz ljubavi za druge, nije naravan niti je lagan put. Težak je i tegoban. Valja proći smrtnu agoniju i muku, ali na kraju je proslava zajamčena od Oca svima onima, koji su slijedili njegova Sina Kalvarijom života.

Križ je dakle očitovanje Božje ljubavi i vrijednosti umirenja za druge, ujedno navještanje novog bratstva u svijetu. Samo će tako »stari« svijet biti svladan i nestat će ga.

»AKO ZRNO PŠENIČNO ... UMRE, DONOSI OBILAT ROD!«

Isusov životni put sve određenije skreće prema Kalvariji.

Mnogo je puta govorio da će trpjeti i njegovi apostoli nisu nikako mogli shvatiti da bi to moglo jednog dana biti kruta stvarnost.

No što se više bližio dan u koji će se sve to ispuniti, sam je Isus osjećao odbojnost i strah pred užasom smrti, muke i umiranja.

O tom svjedoči sv. Pavao, koji u današnjoj poslanici piše: »Krist je u dane svog zemaljskog života sa silnim vapajem i suzama prikazivao molitve i prošnje Onome, koji ga je mogao spasiti od smrti.«

A jednako nam tako svjedoči i sam Isus riječima današnjeg Evanđelja, gdje govori: »Duša mi je sada potresena i što da kažem? Oče, izbavi me iz ovoga časa! No zato dođoh u ovaj čas!«

Dobro svi znamo Isusovu molitvu u agoniji njegove pregorke muke u Getsemanskom vrtu: »Oče moj! Ako je moguće, neka me mimoiđe ovaj kalež. Ali neka ne bude moja, nego tvoja volja!« (Mt 26, 39)

Jest, i sam se Isus bojao muke i smrti. Nije čudo što mu je u getsemanskoj agoniji krvav znoj oblijao lice. Potražio je utjehu kod svojih apostola, ali oni su nažalost zaspali.

Kroz čitav svoj život Isus se susretao s patnicima i nevoljnima. Kadgod je ugledao mnoštvo, koje je bijeda i nevolja dovodila preda Nj, on se sažali nad njima, »jer bijahu kao ovce bez pastira«. Duboko je u svom srcu suosjećao sa svakim koji je trpio.

Svjedoči nam očevidac sv. Ivan (gl. 11) da je susret Lazarovih sestara Marije i Marte s Isusom poslije smrti njihova brata bio veoma tronut. Suze sestara, koje su toliko ljubile svoga brata, djelovale su i na Isusa. I sam je došao do Lazarova groba i tu je proplakao.

Drugom opet zgodom Isus susretne sprovodnu povorku u kojoj su iznosili na groblje sina jedinca u majke udovice. Majčine su suze Isusa toliko dirnule, da je zaustavio sprovod. Luka je zapisao: »Isus se sažali nad njom te joj reče: Nemoj plakati!« (Lk 7, 11-17) Nakon toga vrati mrtvog mladića opet u život i predade ga njegovoj majci.

Nije samo prema drugima bio suosjećajan i teško je podnosio da ljudi trpe i pate. I sam je u svom srcu veoma teško osjećao svako trpljenje bilo ono fizičke ili psihičke naravi. Boljelo ga je što ga apostoli tako teško shvaćaju, što su bili odviše ovozemaljski orijentirani. Vječno su sanjali o zemaljskom kraljevstvu. Još mu je bilo teže što su farizeji i drugi narodni vođe bili tako tvrda srca i puni nevjerice prema njemu. Proplakao je nad svetim gradom, koji nije shvatio čas svoga pohođenja.

Svjedoči nam Sv. Pismo da se nitko Njemu nije približio niti mu otkrio svoju bol, a da ga On ne bi utješio i pridigao.

Kolike li utjehe i za nas, što u Isusu prepoznajemo čovjeka, koji nam je toliko sklon i koji ima toliko ljubavi prema svima umornima i opterećenima. Zato se i sprema da uzme na svoja ramena križ i da stane na čelo svih križonoša, što će ih povijest poznavati i da krene put svoje Kalvarije ne bi li tako mogao biti najveća utjeha svima koji će ga kroz stoljeća slijediti.

On nam nije rekao, da će svojim sljedbenicima uzeti križ s ramena i da će ih poštedjeti od trpljenja i boli. Naprotiv stavio je to kao znak pripadništva Njemu »Tko hoće da bude moj, neka uzme križ svoj na svoja ramena svaki dan i neka slijedi mene!« (Mk 8, 34)

Isus ne skida križ s ramena, ali daje milost i snagu da ga svatko može nositi. Nikad nijedan čovjek nije više sličan Sinu Božjemu nego kad ga opterećen križem slijedi putem svoje životne Kalvarije.

Čuli smo Isusove riječi iz današnjeg Evanđelja: »Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovomu svijetu, sačuvat će ga za vječni život. Ako tko hoće služiti mi, neka ide za mnom. I gdje sam ja ondje će biti i sluga moj!«

Kako se često i mi susrećemo sa patnjom i samom smrću! Tolikima bismo rado pomogli, ali smo nemoćni. Njihova je bolest moćnija od naše dobre volje i tako nam na očigled odilaze s ovoga svijeta toliki, koje smo mi ljubili ili su oni ljubili nas. Otvara se jedan grob za drugim i tu sahranjujemo srca, koja su nekoć kucala za nas...

Tu zavijamo svoju bol i tugu u suzni veo i bolna se srca opraštamo od onih, koji pođoše pred nama.

No u toj nas tuzi mora tješiti Isusova riječ: »Ako zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo. Ako li umre, donosi obilat rod!«

Ako dakle želimo imati bogatu žetvu, moramo posijati zrnje, a ono mora istrunuti kako bi se stostruko umnožilo u novom klasju.

»Smrt« zrna u zemlji — iako se čini da je istrunulo — i nije prava smrt. Ona rađa životom, jer zrno klije, izraste i nikne i onda rodi rodom.

Tako i naši grobovi nisu »rake, nego kolijevke novoga života«.

Uska je dakle povezanost između smrti i života, trpljenja i radosti. Iza zime dolazi proljeće, a iza noći sviće dan...

Isus je u svojim oproštajnim govorima rekao svojim apostolima: »Vi ćete se žalostiti, ali će vaša žalost postati radošću. Žena je žalosna kad rađa, jer je došao njezin čas, ali kad rodi dijete, više se ne sjeća muke zbog radosti, što je rodila čovjeka na svijet!« (Iv 20-21)

Koliko nam god trpljenje bilo odbojno i smrt neobično teška, moramo je promatrati očima vjere, koja govori o novom i vječnom životu koji slijedi iza smrti.

Zar ne pjevamo u Misi za pokojne: »Tvojim se vjernima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima!«

U toj je vjeri živio veliki mučenik iz Antiohije sv. Ignacije kad je molio rimske kršćane, da ne traže za nj kod cara pomilovanje, jer »želi biti samljeven zubima divlje zvjeradi kako bi odatle proizašlo čisto brašno Kristovo!«

Ne samo sv. Ignacije! Svi su mučenici upravo s vjerom u vječni život prihvaćali i najteže muke i s radošću polazili u smrt nadajući se vječnom životu, koji slijedi iza njihove zemaljske smrti.

»Glavno je pasti kao zdravo zrno u brazde zemlje — govorio je o. Alfred Delp D. I. koga su Hitlerovci objesili 1942. godine — jer nas i na dnu groba čeka ispružena Božja ruka, koja nas vodi u život!«

Samo vjera mogla je staviti tako lijep natpis na grob mlade djevojke, koja je umrla: »Procvala si i uvenula. Uvenula kako bi opet procvala« ali za vječno proljeće, gdje uvenuća više neće biti.

Takav je zakon života i smrti!

Svako trpljenje i svaka smrt, koja se s predanjem i vjerom prihvaća, donosi obilat rod: vječni život. »Zato ne malakšemo. Ako se raspada naš vanjski čovjek, ipak se naš nutarnji čovjek obnavlja iz dana u dan. Uistinu, naša nam sadašnja ili kratkotrajna i mala nevolja donosi izvanredno veliku i vječnu slavu.« (2 Kor 4, 16-17)

Odmah na početku slijedeće glave sv. Pavao nastavlja: »Ako se ovaj šator — naša zemaljska kuća — ruši, imamo zgradu, koja je djelo Božje — vječnu kuću u nebesima... Tako smo uvijek puni pouzdanja... Svima nam se treba pojaviti pred sudom Kristovim, da svatko primi što je zaslužio: nagradu ili kaznu, već prema tome što je za zemaljskog života činio.«

Tako će naš život sjedinjen s Kristom mrtvim i uskrsnulim pridonijeti tome, da se rodi »novo nebo i nova zemlja«, gdje će vladati pravda i vječna radost. Taj budući obećani svijet još je u klici, ali je tu. Jednog će se dana razviti u svoj svojoj ljepoti i tada smrti više biti neće. Bit će život i radost sama!

CVIJETNICA: NEDJELJA MUKE GOSPODNJE

Biblijska čitanja današnje nedjelje uvode nas u svečanu proslavu Muke, smrti i uskrsnuća Gospodina Isusa Krista. Isus je umro i uskrsnuo za nas, radi nas i naših grijeha. Njegova pregorka smrt na križu velika je cijena našega spasenja. Slušajmo stoga sve što nam govore čitanja ne kao neku daleku prošlost, nego mnogo više kao historijat neizmjerne ljubavi Boga našega prema svakoj pojedinoj duši, prema svakom pojedinom od nas. Gospodin je do sada riječima otkrivao tajne svog božanskog Srca. Ovih će nam dana očitovati nedokučivu svoju ljubav na djelu, jer i »nema veće ljubavi do ove, kad netko život svoj daje za prijatelje svoje«. (Iv 15, 13)

I ČITANJE: IZAIJA 50, 4-7

Riječi proroka Izaije, koje govore o tajanstvenom Sluzi Gospodnjem, savršeno se ispunjuju na Isusu Kristu za vrijeme njegove pregorke Muke i smrti na križu. Postao je poslušan i ponizan. Primio je na se sve pogrde, uvrede i udarce.

Isus je bio savršen Očev »učenik«. Stoji pisano u Ivanovu Evanđelju: »Ja nisam govorio sam od sebe, nego mi je Otac, koji me posla, zapovijedio što da reknem i što da navijestim... Prema tome, što ja govorim, govorim onako kako je meni Otac govorio«. (12, 49-50) On je vjerno ispunio svoje poslanje sve do kraja, »izvršivši djelo koje si mi dao da učinim.« (Iv 17, 4) Zato je mogao s najvećim mirom izreći na križu: »Svršeno je!« (Iv 19, 30)

Njegova ga je vjernost Očevoj volji i svome poslanju mnogo »stajala«. »Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu i lica svojeg ne zaklonih od pogrda ni od pljuvanja.« (Iz 50, 6, 7) Gospodin to čini u potpunoj slobodi. Njegove su riječi: »Zato me ljubi Otac što ja dajem život svoj... Nitko mi ga ne može oduzeti, nego ga ja sam od sebe dajem...« (Iv 10, 17-18)

Otac je uvijek s njime. Sve svoje pouzdanje stavlja u Ocu uvijek pa i u najtežem času svog života: na samrti: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!« (Lk 23, 46)

II ČITANJE: FILIPLJANIMA 2, 6-11

Gotovo je nemoguće u nekoliko riječi prikazati bogatstvo ovog odlomka. To je veličanstveni resumé čitavog misterija spasenja. Sve je tu izneseno: Kristovo božanstvo i njegova preegzistencija u Bogu, njegovo utjelovljenje i sudioništvo u našoj ljudskoj sudbini, naše otkupljenje Kristovom poslušnošću i smrću na križu, njegovo uskrsnuće i proslava na nebesima, njegovo gospodarstvo nad nebom i zemljom, čak i priznanje, kojim po vjeri kršćanin pridaje Kristu Gospodinu.

Sv. Pavao ističe, da će se Kristu Pobjedniku i njegovu presvetom imenu prignuti svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika. Tom je trostrukom podjelom obuhvaćen čitav kozmos i svako stvorenje.

Krist Gospodin, koji je Bog i čovjek, svojim utjelovljenjem, koje kruni uskrsnuće, obuhvaća ne samo Boga, Spasitelja, niti samo ljude spasene, nego i sve ono što okružuje čovječanstvo: kozmos i sve anđeoske sile. Trebalo bi dakle pokazati Kristovo gospodstvo u svoj njegovoj punini. »Krist je uvijek veći!... Isus je središte prema kome se sve kreće«. (Teilhard de Chardin)

III ČITANJE EVANĐELJA MUKE PO MARKU

U čitavom prikazu Gospodinove muke po Marku dominira glavna misao Kristova kraljevstva. Prvi ga je za vrijeme procesa sam Pilat kao sudac pitao: »Jesi li ti kralj židovski?« (Mk 15, 2) Kad Isusa stavlja uz bok Barabe, Pilat opet govori: »Hoćete li da vam pustim kralja židovskoga?« (9) Čak su mu se i vojnici rugali poklečući pred trnjem okrunjenim: »Zdravo, Kralju židovski!« (15, 18) Na njegov je križ također stavljena kraljevska proklamacija: »Kralj židovski«. (15, 26) Bogohulnici i bogoubice izazivaju ga dok umire: »Mesija, Kralj Izraelov! Neka siđe sad s križa, da vidimo i vjerujemo!« (15, 32)

Ova nedjelja želi naglasiti istinu, da je Isus Krist doista Kralj. No njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Nije omeđeno prostorom i vremenom. Ono se prostire po svem svijetu, gdje žive ljudi, koji će prihvatiti Isusa, u Nj vjerovati i svoj život provoditi prema načelima i zapovijedima, koje nam je On donio.

Krist je dakle Kralj Pobjednik.

Crkva mu danas priređuje trijumfalni doček. Crkvena su vrata trijumfalna kapija, kroz koju On treba da prođe. Mi smo njegov plijen, koji je otet od pakla. Ali mi smo i narod koji Ga pozdravlja kao svog velikana. No mi smo u isto vrijeme i njegovi podanici, njegovi vojnici, koji smo spremni s Njime trpjeti, boriti se, čak i umrijeti, da tako uzmognemo s njime trijumfirati, pobijediti i biti proslavljeni.

Čitav naš život mora biti svjedočanstvo za Krista, Sina Boga živoga. Nad našim srcem i nad našim životom i ne smije nitko drugi kraljevati osim jedino On, Krist Kralj!

»ISUS NAZAREĆANIN, KRALJ ŽIDOVSKI!«

Isusovi su neprijatelji poveli dvostruki proces protiv njega da ga osude. Religiozni je proces vodio sinedrij (veliko vijeće), a politički, rimski upravitelj Poncije Pilat. Veliko je vijeće osudilo Krista radi »bogohulstva«, jer je sebe nazivao Mesijom i gradio se Sinom Božjim. Pred Pilatom tužitelji su Isusa optuživali, da se gradi kraljem, buni narod i sebi prisvaja političku vlast.

Istina, Isus na Pilatovo pitanje: »Jesi li ti kralj židovski?«, odgovara: »Ti kažeš!« (Mk 15, 2) No odmah je nadodao i ove riječi: »Moje kraljevstvo ne pripada ovome svijetu ... Ja jesam kralj. Ja sam se zato rodio i zato došao na svijet da svjedočim za istinu. Svatko tko je od istine sluša moj glas.« (Iv 18, 36-37)

Mi, koji vjerujemo u Krista, znamo da je Kristovo kraljevstvo daleko od svih političkih stremljenja. Ono je strogo duhovne naravi, univerzalno i neomeđeno prostorom i vremenom. Ne pozna granice ili zapreke širenja. Prostire se preko svih meridijana i paralela gdje žive ljudi. Ono ujedinjuje i zbližuje ljude različitih narodnosti, različitih mentaliteta, ideja, kultura, društvenih sredina. U tom kraljevstvu zajedno rastu »kukolj i pšenica«, koegzistiraju dobri i zli »sve do dana žetve.« (Mt 22, 10) On je širom otvoreno ne samo »pravednima«, nego i grešnima, izgubljenima, čak i »razbojnicima«, jer je jednome od njihovih predstavnika, u času njegove raskajanosti, sam Isus obećao raj. (Lk 23, 43)

Kristovo je kraljevstvo otvoreno svakome bez razlike, samo ako uzvjeruje, da je Isus Krist Sin Božji i ako želi vršiti veliku zapovijed ljubavi. Gospodin je to istakao u svom oproštajnom govoru svojim najbližim suradnicima, apostolima, kad je rekao: »Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga. Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici.« (Iv 13, 34-35)

Možemo dakle svi pripadati Kristovu kraljevstvu, i ako nismo svi jednaki, nego se naprotiv u mnogočemu razlikujemo. Jedno mora biti zajedničko: vjera i ljubav. Vjera u Spasitelja, koji je došao na svijet da nas otkupi i spasi uz veliku cijenu vlastite krvi i smrti na križu, te ljubav, koja se ničim ne da zaustaviti, koja se ni pred kim ne zatvara, nikoga ne isključuje iz svog srca.

Tko dakle želi pripadati Kristovu kraljevstvu, mora nastojati, da njime ovlada i potpuno ga prožme Kristov Duh, koji je Duh ljubavi, sloge i mira. Duh Sveti, koji djeluje u Kristovu kraljevstvu, stvara jedinstvo srdaca, jedinstvo misli i osjećaja, jedinstvo životnih interesa. Po tom ćemo Božjem Duhu naučiti ljubiti braću ljude unatoč premnogih razlika, koje nas od njih dijele. Naša dakle ljubav mora poput sunca ogrijevati dobre i zle. Čak i očiti neprijatelji ne smiju biti izričito isključeni od blagotvornog djelovanja naše ljubavi. Moramo dakle ne toliko teoretski, koliko mnogo više praktički svojim životom pokazati, da je Isus Krist doista naš kralj i da mi pripadamo njegovu duhovnom kraljevstvu.

Možemo ga i smijemo smatrati svojim kraljem, ako mislimo kao On i svojim se idejama ni u kom pogledu ne udaljujemo od Njega.

Naše djelovanje u svakom pogledu i na svakome mjestu, bez izuzetka, mora se podudarati s Njegovom naukom.

Naš je kralj, ako mu nikada ne uskraćujemo svoje privrženosti, svoje odanosti i poslušnosti, ako mu ne postajemo nevjerni čak niti u najskrovitijim željama svoga srca.

On je naš kralj, ako ga se nikada, ni pred kime, ni na kome mjestu ne odričemo. Neka slobodno svi na nama vide da smo »Galilejčevi«. Slobodno nas i govor i vladanje i rezoniranje i čitava naša pojava prokazuje, da smo iz kruga njegovih učenika. Nemojmo nikada dozvoliti da naše lice prelije rumen stida ili da pokušamo nespretnim izgovorima prikriti svoju pripadnost Gospodinu.

Krist je naš kralj, ako smo spremni slijediti ga ne samo do dvorane posljednje večere, nego i dalje: kroz agoniju Getsemanija, strminom križnog puta sve do vrha Kalvarije. Tu slobodno svoj križ stavimo u sjenu njegova križa te zajedno s njime čekamo pobjedonosnu zoru uskrsnuća.

Krist je naš kralj, ako uvajamo njegov program. Sam ga je besmrtnim riječima zacrtao u svom govoru na gori. (Mt 5, 1-12) Tim je riječima izražen Ustav njegova kraljevstva i duh, koji mora vladati u srcima onih koji žele biti njegovi.

Imamo li spomenute riječi pred očima, neće nam biti teško, da otkrijemo čijega smo duha i tko zapravo vlada u našim srcima i nad našim životom.

Isus dakle nije samo »kralj židovski«, nego i kralj čitavog svijeta, cijelog svemira, korova anđeoskih i čitave zajednice ljudskog roda. Pred njegovim se presvetim imenom mora prignuti svako koljeno na nebu i na zemlji. Pisano je: »Pod nebom to je jedino ime, dano ljudima po kojem nam se treba spasiti«. (Dj ap 4, 12)

Kristu su se kralju narugali rimski vojnici. Obukli su mu crvenu kabanicu, glavu mu okrunili trnovim vijencem, u ruke mu stavili trsku mjesto žezla i pred njim se crvi poklecanjem rugali Kralju svemira. Isus je šutio i strpljivo podnosio sve pogrde i nemile udarce. Upravo kad pribiše njegovu kraljevsku proklamaciju na križ »Kralj židovski«, jedan je iz redova vojnika morao javno ispovijediti: »Uistinu, ovaj bijaše Sin Božji!« (Mt 27, 54)

Ne želimo ga i dalje oblačiti u skrlet svojih grijeha i opačina. Dosta je bilo udaraca po presvetom licu i Srcu s naše strane. Trnje naše nezahvalnosti nemilo ga bode. No on čeka, da pokleknemo i javno priznamo: »Zdravo, Kralju naš! Tvoji smo i tvoji hoćemo da budemo kroz sve vrijeme i cijelu vječnost!« Amen.

VELIKI ČETVRTAK

Sabrali smo se večeras oko stola Gospodnjega da s Isusom Kristom oživimo sjećanje na njegovu posljednju večeru. Moći ćemo slobodno kazati: »Sjedili smo za stolom zajedno s Gospodinom i blagovali zajedno s njime . . .«

No jesmo li mi jednako tako spremni da prihvatimo u cjelini poruku koju nam je Isus na oproštaju sa svojima, »koje ljubio do kraja« (Iv 13, 1), ostavio?

Jesmo li večeras obični promatrači liturgijskih obreda, koji oživljuju dramatske događaje Gospodinove Muke ili znamo očima duše gledati iste događaje vječno prisutne i u vremenu u kojem mi živimo?

I ČITANJE: KNJIGA IZLASKA 12, 1-8, 11-14

Spasiteljski Božji zahvat prigodom Izlaska zapravo je stvaranje novog naroda. On je krvlju odvojen od starog naroda, pozvan da »iziđe«, da se dade na put i da živi životom novog zajedništva koje se temelji na spominjanju Božjeg zahvata. Narod pred Izlaskom blaguje vazmeno janje. To je stari vazam kojim je Bog otkupio svoj narod. Po Božjoj odredbi sva će pokoljenja morati slaviti spomen-dan toga događaja. To će slavlje biti ne samo očitovanje vjere u povijesno-spasiteljske događaje prošlosti, nego i vjere u dolazak Spasitelja, Mesije, koga je Bog obećao još na vratima izgubljena raja.

Na taj način vidimo danas kako se Vazam prvog Saveza povezuje s vazmom novoga saveza. Sam je Isus htio pokazati tu vezu oproštajne večere s izraelskim Vazmom. A to je učinio da se vidi kako je ta večera zapravo ispunjenje starog Vazma. Novi Vazam također počinje krvlju Jaganjca i po njemu se stvara novi Savez Božjeg naroda s Gospodinom. Misna žrtva i gozba kao produljenje posljednje večere postaje izvorom našeg oslobođenja i zorom novog života.

II ČITANJE: 1 Kor 11, 23-26

Apostol Pavao prenosi izvještaj o ustanovi presv. oltarskog sakramenta, kako ga je primio iz »predaje«. Kristova ljubav dosiže svoj vrhunac u času, kad uzima kruh i vino u svoje presvete ruke, nad njima izgovara pretvorbene riječi i na taj način svemoguća Ljubav ostvaruje najveće čudo: čudo trajne prisutnosti među ljudima-presv. Euharistiju. Sam Isus Krist postaje vazmena hrana novog Božjeg naroda. On će sam postati Žrtvom, koja će se od istoka sunčanog do zapada prikazivati Svevišnjemu. Zato Gospodin naređuje slavljenje spomena na novi savez: »Ovo činite meni na spomen!« Spomen se slavi u bratskom sastanku lomljenja kruha.

Presv. je Euharistija najvažniji trenutak života kršćanske zajednice. Bez toga sakramenta — koji je središte kršćanskog života — nema prave vjere ni molitve ni istinske veze s Bogom. Naše je kršćanstvo toliko vrijedno, koliko je euharistijski orijentirano.

No Apostol nas sve opominje: »Neka svatko ispita samog sebe te onda jede od kruha i pije iz kaleža!« (1 Kor 11, 28) U protivnom slučaju lako se može dogoditi, da nam taj isti Kruh ne bude Kruh Života, nego Kruh osude i odbačenja.

III ČITANJE: Iv 13, 1-15

Perući noge svojim apostolima Isus je na djelu pokazao novu zapovijed ljubavi. Postoji veza između riječi: »Ovo je tijelo moje . . .« i »Ovo je Krv moja, koja će se proliti za vas« te riječi: »I vi morate prati noge jedan drugome«. Isto tako možemo povezati riječi sinoptika: »Ovo činite na moju uspomenu« s riječima koje donosi Ivan: »Dao sam vam primjer da i vi činite kako ja učinih vama«. Euharistija i život ljubavi ne mogu se odvojiti. Poradi te bitne povezanosti, život zajednice u kojoj nema djelotvorne ljubavi duboko vrijeđa sam sakramenat koji se zajednički slavi. Ljubav prema drugim ljudima nije samo dokaz i posljedica ljubavi prema Bogu, nego i jedini kršćanski način da upoznamo i uzljubimo Boga u Isusu Kristu.

Istinita je riječ: »Krist će biti u agoniji sve do konca svijeta«. Znademo li prepoznati Kristovo lice u braći, koja trpe i kojima je potrebna naša ljubav? Nitko neće moći gledati lice proslavljenog Krista, koji ga prije nije vidio i prepoznao u bližnjemu, s kojim se Krist poistovjećuje! Možda se doista radi o našim »najbližima«, članovima iste obitelji, istog doma, kojima mi ne znamo »služiti« u duhu Evanđelja. Nismo spremni za njih »prolijevati krv«, a još manje ljubiti ih kao što je nas Krist ljubio »sve do smrti na križu«! Nama je tako teško već i samo služenje, a gotovo neshvatljivo »umiranje na križu za druge« . . .

Budimo konkretni! Možda u našoj neposrednoj blizini ima koji starac ili starica, koji nemoćan ili osamljen čovjek, kome bi možda i dosljedno trebalo oprati noge . . . Znamo li očima ljubavi otkriti sve one, koji čekaju naš čas i naše služenje? Pravi kršćanin pun ljudske pažnje i dobrote susreće svoju braću ljude s kojima živi. Njega upravo povezanost s Euharistijskim Kristom tjera na djela ljubavi. Ako dakle naš osobni kršćanski život nije povezan s djelima ljubavi, on je neplodan, sterilan.

Moći ćemo samo onda s Uskrnulim pjevati pobjedonosni aleluja, ako zajedno s Njime proživljavamo agoniju umiranja i žrtvovanja za druge. Svojim životom moramo biti Kristovi svjedoci ljubavi, jednostavnosti i duha služenja, jer se sami bez braće s kojima živimo ne možemo spasiti.

Samo ono zrno, koje se stavlja u zemlju i tu umre, donosi plod. Isto je tako i s nama! Treba umrijeti za druge, da možemo živjeti s Kristom kroz svu vječnost.

Trebamo se dakle mnogo toga odreći, promijeniti svoj pogled na svijet i život, uskladiti svoje vrednovanje stvari i ljudi s duhom Evanđelja, ostaviti sebe i obući »novog čovjeka«, da uzmognemo s Kristom uskrsnuti.

VELIKI PETAK

Veliki je petak spomendan muke i otkupiteljske smrti Gospodina našega Isusa Krista. No smrt Kristova nije tek utaženje pravedne Božje srdžbe: ona je slobodni prinos koji proizlazi iz neizmjerne ljubavi. U Kristovu križu ne gledamo samo ubijanje Pravednika. Na njemu nam se očituje savršena Kristova ljubav prema ljudima (»Oče, oprosti im jer ne znaju što čine«) i prema svome Ocu (»Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!«)

U Kristovoj se smrti na križu pokazala veličina Božje ljubavi prema ljudima i njegova vjernost obećanjima. Nema naime veće ljubavi od ove da netko svoj život položi za one, koje ljubi.

Želimo li dakle događaj Kristove smrti staviti u pravi okvir povijesti spasenja, onda nije toliko potrebno, da u raspeću gledamo poseban i jedinstven spektakl, koji mora na naše oči izmamiti suze suosjećajne ljubavi. Mnogo je bolje i u »Čovjeku boli« gledati »Život koji je na križu raspet«, po kom će Životu živjeti Crkva kroz sva vremena.

Stoga se na križu najbolje očituje tko je čovjek i tko je Bog. Potpuni je čovjek onaj, koji je otvoren drugima, koji ne pozna mržnje niti zlobe. On u savršenoj ljubavi ispunja svoje životno poslanje. Naš se opet Bog pokazao kao Bog ljubavi koji ne napušta svoga Sina, već ga prihvaća i tako Sin u zajednici s Ocem postaje svijetu izvor novoga života.

Kristov križ postaje ne samo simbol, nego i sredstvo spasenja. I nama će naš križ, naše trpljenje, kojim se sjedinjujemo s Kristovim trpljenjem i podnosimo ga strpljivo s posvemašnjima predanjem u volju Očevu, biti na spasenje i vječni život. Naše patnje postaju produžetak Kristovih patnja. Po njima se »nadopunjuje što nedostaje Kristovim mukama i za Tijelo njegovo, koje je Crkva«. (Kol 1, 24) A križ pod tim vidom postaje izvor duševne radosti i sreće. Apostoli se radovahu, što su mogli trpjeti za ime Isusovo. (Dj ap 5, 40-42)

Stoga već sada možemo reći, da je doista prava milost i znak posebne Božje dobrote i za nas posebna čast, ako smijemo s Kristom i za Krista trpjeti. Tko Krista slijedi na njegovu putu trpljenja, bit će i dionik njegove slave.

Plod je križa i trpljenja uskrsnuće, stvaranje novog svijeta u kom vlada ljubav. Crkva kao zajednica jest tijelo Kristovo koje tu ljubav želi prenijeti u povijest.

I ČITANJE: IZAIJA 52, 13-53, 12

Nešto više od sedam stoljeća prije »evanđelista starog Zavjeta« — Izaija slika Krista patnika, Čovjeka boli, koga njegov narod odbacuje, ali ga Bog na kraju uzvisuje i proslavljuje po uskrsnuću. Trpljenje je izvor spasenja, kako za pojedinca, koji u njem prihvaća Božju volju, tako i za sve ljude, koji se spasavaju po patnji Nevinoga. Iako je križ pravedna kazna za zloću ljudi i njihove grijehe, Krist ga dragovoljno prihvaća i čitava sebe dariva kao Žrtvu naknadnicu i pomirnicu za spas svijeta. »Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i uzeti krivicu njihovu na sebe«.

II ČITANJE: Hebrejima 4, 14-16; 5, 7-9

Isus Krist se opisuje kao veliki svećenik, koji je posrednik između Oca na nebesima i njegove braće ljudi na zemlji. Iz savršene ljubavi i poslušnosti prema Ocu prikazao je sama sebe kao žrtvu i zato njegovo svećeništvo postaje djelotvorno za sve ljude.

Budući da je Krist kao jedini veliki svećenik bio »supatnik u našim slabostima«, te »poput nas iskušavan svime«, možemo se s najvećim pouzdanjem obratiti »k Prijestolju milosti, da primimo milosrđe i nađemo milost za pomoć u pravi čas«.

III ČITANJE: Ivan 18, 1-19, 42

Apostol Ivan opisuje Isusovu Muku i smrt. On je u svom Evanđelju prikazao Krista kao svjetlo i život. Krista u trpljenju prikazuje kao zagonetku za one koji ne vjeruju, kao Kralja slave za one koji vjeruju i Izvor života za cijelu Crkvu. Krist uzdignut i na križ postaje najveći Pobjednik i nepresušni izvor utjehe i snage svima, koji će za Njim koracati pod teškim bremenom svog životnog križa.

I za nas po Isusu Kristu Gospodinu našem križ mora postati izvorom vječnoga spasenja. I mi smo kršćani samo onda i u tolikoj mjeri, ukoliko — po riječima sv. Ignacija iz Antiohije — nasljeđujemo trpljenje svoga Boga.

Dosljedno tome možemo slobodno reći i to, da »nije religozan čini što kršćanin čini, nego njegovo sudjelovanje u Božjem trpljenju za život svijeta.« (D. Bonhöffer)

Desnom razbojniku, koji je mnogo trpio, zasluženo trpio, ali koji je prepoznao u posljednji čas na križu svoga Spasitelja, radi njegove raskajanosti, vjere i nade obećan je raj. »Zaista, kažem ti, danas ćeš biti sa mnom u raju!« (Lk 23, 43)

Danas se i mi nalazimo sučelice s Raspetim i od Njega očekujemo svoje izbavljenje i spas. Toliko toga tereti našu savjest. Teško nas breme optužuje i uznemiruje. Znademo li dakle puni pouzdanja i nade u oproštenje zamoliti Gospodina da nam oprosti i svojom presvetom Krvlju izbriše sve naše opačine i grijehe? Možda još u očima okoline nismo izgubili svaku vrijednost, ali pred Bogom, kome ništa nije sakriveno, koji ispituje srca i bubrege, jedva ćemo moći opstati, ako nam se ne smiluje i ne oprosti.

»Gospodine, kome ništa nije skriveno, otkrij naše opačine i daj da ih u svjetlu tvoga križa pravo spoznamo. Probudi u nama osjećaje spasonosne raskajanosti. Oživi našu vjeru i probudi nadu... Ne gledaj, Gospodine, na naša bezakonja i opačine, nego se sjeti naše vjere i pouzdanja, naše skrušenosti i raskajanosti. To te večeras molim kako za sebe tako i za svoju grešnu braću, za koje si umro na križu!« Amen.

NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODNJEGA

»Kristovo je uskrsnuće Božji Amen na sve što je Isus na zemlji učinio.« (Adam)

I ČITANJE: Dj 10, 34a, 37-43

Ovo je čitanje dio prve Petrove katekeze poganinu Korneliju. Prema Petrovim riječima Isusovo je uskrsnuće događaj koji sažima cjelokupno Kristovo otajstvo: otajstvo smrti — uskrsnuća — proslave — slanja Duha Svetoga. Čak i Isusovo javno djelovanje tek u svijetlu uskrsnuća poprima svoje prave spasiteljske razmjere.

U svom duhovskom govoru Petar se poziva na duge biblijske tekstove koji imaju svoj smisao jedino u Gospodinu i njegovu otkupiteljskom djelu. Ovdje međutim odmah ističe: »Ovo je uputio Izraelovim sinovima, navještajući im kao Radosnu vijest spasenje po Isusu Kristu, koji je gospodar svega.« (Dj 10, 36)

Djelo Oca, koji uskrisuje svog Sina i postavlja ga za Suca živih i mrtvih, temelj je naše kršćanske vjere (1 Kor 15, 17) i korijen našeg novog života u njemu, izvor i sadržaj našega svjedočenja riječju i djelom.

A da je doista tako Petar se poziva na Kristova djela: »Vi znate što se počevši od Galileje, događalo po svoj Judeji ... Bog bijaše s njime, prođe zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao ...« No unatoč svih njegovih dobročinstava narodu »njega smakoše«. Ali »Bog ga uskrisi treći dan ... mi smo svjedoci svega ...«

Apostolsko je svjedočanstvo produženje i punina proročkog svjedočenja, ispunjenje Gospodinova naloga (Dj 10, 42), javno propovijedanje pred svim narodom o sveopćem spasenju koje je nadošlo Kristovim uskrsnućem. Apostolsko se svjedočenje zasniva na ukazanjima Uskrsnuloga: »s njime smo zajedno jeli i pili«...

Sve Petrovi govori pa i ovaj svršavaju pozivom na vjeru da je Krist doista Gospodin i Spasitelj, ugaoni kamen novog stvaranja. Po njemu nam dolazi spasenje i oproštenje grijeha.

Ta nam vjera nadalje govori da nema više smrti bez nade u uskrsnuće, nema više ropstva bez nade u oslobođenje, niti poraza bez nade u ponovno uzdignuće. Isus je onaj, koji je svojim životom, svojom smrću i svojim uskrsnućem promijenio smisao smrti i tako unio utješno svjetlo u život čitavog čovječanstva. Zahvaljujući Njemu, ono što je nemoguće, postalo je mogućim.

II ČITANJE: Kol 3, 1-4

Pavao podsjeća vjernike u Kolosi na misterij smrti i života što ga oni doživljavaju primajući sveto krštenje: »Zajedno s njime ukopani u krštenju, s njim ste i uskrsnuli vjerom u snagu Boga koji ga uskrisi od mrtvih.« (Kol 2, 12)

»On je savršena slika Boga nevidljivoga, prvorođenac svakog stvorenja, jer u njemu je sve stvoreno — sve na nebu i na zemlji ... On je prije svega, i sve se u njemu drži u redu.« (1, 15-17)

A nakon svog uskrsnuća On je postao »prvorođenac od mrtvih ... Glava Tijela, Crkve ...« (1, 18-19)

Kad smo dakle s Kristom suuskrsnuli, od nas se traži da više ne tražimo ono što je zemaljsko, već da težimo za onim što je gore ...

Već bismo sada morali živjeti kao oni koji su uskrsnuli. Istina nas još uvijek zlo zahvaća i ugrožava, zbog svoje slabosti još uvijek možemo sagriješiti, prati nas sjena križa i patnje kroz život i konačno sve svršava smrću. No u svemu tome mi stojimo puni žive vjere i nade u našu konačnu pobjedu.

»Biti kršćanin znači promatrati čitavu povijest u perspektivi uskrsnuća. Uskrsnuće je onda svaki dan« (Garaudy), jer u čitavom svom načinu života i djelovanja moramo gledati dalje i više.

Oni koji su s vjerom prihvatili taj uskrsni dar našega Gospodina i njegov novi životni zakon, mogu s opravdanom nadom čekati njegovo konačno očitovanje u slavi.

EVANĐELJE: Iv 20, 1-9

Bitan je podatak u navještanju uskrsnuća da je Isusov grob nađen prazan. To svjedoči najprije Marija Magdalena koja je zajedno s drugim ženama rano u zoru prva došla do groba. Njezino iskustvo potvrđuju i dvojica apostola: Petar i Ivan, koji su na Marijin poticaj i sami došli grobu i uvjerili se da je doista prazan. »Drugi učenik« koga je Isus posebno ljubio ulazi u grob i »ugleda povoje gdje leže i ubrus koji bijaše na glavi Isusovoj ... Njemu to postade znakom koji ga dovodi do uvjerenja da je Gospodin uskrsnuo. Za nj je pisano: »Vidje i povjerova«.

Apostolima je dakle polazišna točka njihove vjere u uskrsnuće Gospodinovo otvoren i prazan grob. No posebno su utvrđeni u toj vjeri kad im se sam uskrsnuli opetovano ukazuje, sjedi s njima, blaguje s njima. Oni ga se dotiču, pipaju njegove rane i više nitko (čak ni Toma) ne sumnja da je Isus doista uskrsnuo.

Otvoren i prazan grob, odvaljen grobni kamen govore da je smrt pobijeđena, da su njezini okovi slomljeni, da je pobijedio život.

Naša vjera dakle nije samo vjera u besmrtnost duše, nego ona sadržava cjelokupno uskrsnuće duše i tijela u osobi Isusa Krista.

Zanimljivo je utvrditi činjenicu da je prvi uzvjerovao Ivan koji je i sam Isusa posebno ljubio. Ivan ga prvi prepoznaje u osvit zore dok se zajedno s drugima nalazio u lađi. Čini se kao da ljubav daje posebnu mogućnost intuicije i vjere. Ona potpomaže vjeru, jer dok drugi ništa ne vide, on vidi i vjeruje. Promatrao je pojavu Isusa ne samo svojim tjelesnim očima, nego mnogo više očima vjere i ljubavi. A takva vjera dopire kudikamo dalje od pogleda tjelesnih očiju.

Uskrsnućem je nebeski Otac proslavio svoga Sina; s njime je stavio pečat na čin otkupljenja koji je započeo utjelovljenjem, a dovršen je križem. Uskrsnućem je Isus postavljen za Sina Božjega, za Gospodina i Mesiju, vođu i Spasitelja, suca živih i mrtvih ...

Pun božanske moći, on stvara sebi narod svet koga vodi svojim stopama ...

GOSPODIN JE USKRSNUO!

Velika poruka, koju danas Crkva upravlja svima, koji traže svjetlo, istinu i smisao života, glasi: »Vi tražite Isusa Nazarećanina raspetoga! Uskrsnuo je! Nije ovdje!« On je živ i vidjet ćete ga u Galileji!

Tako je govorio anđeo uskrsnuća zaplašenim ženama, koje su došle do groba da pomažu Isusovo tijelo.

Isto će govoriti i apostoli u svim svojim propovijedima: »Bog je pred vama potvrdio Isusa Nazarećanina moćnim djelima i čudesnim znacima... Njega... koga ste vi bezbožničkom rukom razapeli i ubili, Bog je uskrisio oslobodivši ga od lanaca smrti... Tome smo mi svjedoci!« (Dj ap 2, 22-32)

Kasnije Pavao, da pokaže kako je uskrsnuće Gospodinovo središte svega našeg vjerovanja, piše: »Ako li Krist nije uskrsnuo, onda je neosnovano naše propovijedanje, neosnovana je i vaša vjera... Ako Krist nije uskrsnuo bez ikakve je vrijednosti vaša vjera... Ali sad! Krist je uskrsnuo od mrtvih... Neprijatelj, koji posljednji mora biti uništen, jest smrt...« (1 Kor 15, 12-26)

Uskrsnuće je Gospodinovo onaj kamen temeljac, na kome počiva sva naša vjera: vjera u Isusa Krista, Sina Božjega, Gospodina i Spasitelja našega, vjera u njegove riječi i djela, vjera u njegova Duha, koji dalje nastavlja njegovo djelo u Crkvi.

Možda su rijetko kada čovjeka izjedale tolike sumnje kao danas. On sve stavlja u pitanje i prema svemu se vlada s izvjesnom rezervom i sumnjom. Nije čudo što je sumnja nagrizla i temeljni njegov stav prema osnovnim istinama vjere. U isto pak vrijeme i sam predobro osjeća da je potreban Netko, koji bi svemu što se zbiva i svakom ljudskom životu koji se živi, dao svoj puni i sadržajni smisao. Traži se garancija pravednosti, mira i bratske ljubavi među ljudima. U ideologije se ne može previše pouzdati, jer su nemoćne da riješe temeljna pitanja njegove nutrinje.

Zato nije čudo što se ponovo traži Krist, koji je odgovorio i opet odgovara na sve temeljne težnje svakog ljudskog srca i čitave povijesti. Po Njemu i u Njemu sve dobiva svoj smisao i svoju vrijednost.

Sjetimo se časkom samog povijesnog događaja, koji je danas u središtu naše pažnje: Isusova uskrsnuća!

Evanđelje nam govori, da su rano ujutro žene prve pohrlile grobu. Našle su grob otvoren i prazan. Pozvale su apostole da dođu i vide. Potrčaše dvojica, Petar i Ivan. Oni se također uvjeriše da je tako kako su im govorile žene.

Nitko nije bio izravan svjedok uskrsnuća. Sva su najveća Božja djela obavijena tamom, pa tako i čas Isusova uskrsnuća. No otvoreni grob u kome nije bilo Isusova tijela, te anđeo uskrsnuća, koji im govori da je Isus opet živ, polako stvara vjeru u uskrsnuće. Pomalo se razbija užasna tama, koja se nadvila nad njihove duše stravičnog velikog Petka dok su Ga promatrali kako krvari na drvetu sramote.

Petar i Ivan, koji su u grobu našli plahte pomno složene i vidjeli na njima otiske Isusovih rana, odmah dolaze do uvjerenja, da je On uskrsnuo. Ivan za sebe u svom evanđelju (20, 8) odmah svjedoči: »Vidje i povjerova!«

Kasnije se Isus očitovao apostolima u brojnim prilikama. Pokazuje im svoje rane i potvrđuje svoj identitet. Dozvoljava Tomi da mu opipa rane i stavi svoju ruku u probodeni bok. No blagi prijekor nije izostao: »Jer me vidiš vjeruješ. Blago onima, koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!« (Iv 20, 29)

Apostoli svi jednodušno svjedoče, da su s Isusom poslije uskrsnuća govorili i zajedno s njime blagovali.

I ne samo to! Svi su redom radi vjere u Krista uskrsnuloga položili svoje živote. Pita Pascal: »Može li se ne vjerovati svjedocima, koji su radije dozvolili da ih pogube, nego da zaniječu ono, što su sami svojim očima vidjeli?«

Vjerovati dakle u uskrsnuće znači prihvatiti jednu povijesnu činjenicu za koju ima toliko dokaza, da je nitko razuman neće niti ne može zanijekati. A — ako je riječ o vjernicima — tada je vjera u uskrsnuće temelj cijelog našeg vjerovanja. Sam je Bog stavio pečat istinitosti na sve Isusove riječi i djela i tako Ga potvrdio svojim Sinom, koga postavi sebi s desna u svojoj slavi.

Što za nas nadalje znači činjenica Kristova uskrsnuća?

1. Ono najprije potvrđuje činjenicu, da je Isus pobjednik nad grijehom i smrću.

Istina je da je Isusova smrt u očima njegovih neprijatelja bila njegovo cjelovito uništenje i totalni neuspjeh. I sam je rekao — iako u drugom smislu riječi — svršeno je! Tako su mislili i ostali, čak i Isusovi prvi suradnici i sljedbenici.

Isus je prihvatio tako bolnu i užasnu smrt iz ljubavi prema svom nebeskom Ocu i nama ljudima. Svojoj je odluci i predanju ostao vjeran do posljednjega daha. U njegovim ustima nema ni traga bilo kakve oporbe, prigovora ili pobune. Tu su tekle kao balzam s njegovih usana zadnje riječi oproštenja, ljubavi i predanja.

Eto njegove najveće pobjede! Od postanka svijeta nitko nije Boga toliko ljubio i u tolikoj mjeri proslavio kao Isus. To je pobjeda ljubavi, koja se na poseban način potvrđuje njegovim uskrsnućem.

Sada možemo i mi s Kristom i po Kristu pobjeđivati grijeh i smrt. Do sada nije postojala nada ni mogućnost oproštenja. Čovjeku je bio gotovo zatvoren put pomirenja s Bogom. Grešnik nije imao nade. Ali Isusovim uskrsnućem sve se promijenilo. Kao što je Isus ustao iz groba na nov život, jednako tako želi On da i svaki grešnik ustane iz groba svoje grešnosti i uskrsne na nov život: život milosti i pomirenja. Za sve je nas dana velika zadovoljština i naknada. Naša je zadužnica pribijena na križ, a prvi je dar — tako velik i uzvišen — dar Uskrsnuloga: dar opraštanja grijeha: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprošteni su im; kojima zadržite, zadržani su im!« (Iv 20, 22-23)

Svijet dakle više nije prepušten slijepoj sudbini, izručen nasilju, smrti i beznađu. Mi smo zajedno s Kristom uronjeni u Njegovu pobjedu, koja i samoj povijesti daje nov smisao i sadržaj. Čovjek se našao na svom novom početku. On više nije lutalica i beznadni tražilac. Zajedno s proslavljenim Kristom i sam koraca prema svijetloj i pobjedonosnoj budućnosti za koju je stvoren.

2. Krist svojim uskrsnućem ulazi u svijet vječnoga Boga. Njega slijede svi koji budu u Nj vjerovali i zajedno s njime ustali na nov život. Eto nove dimenzije čovjekova ljudskog određenja! Uzalud se pokušavalo strpati čovjeka unutar dimenzija ovoga svijeta. On je u sebi nosio određenje vječne sreće i

blaženstva. Do sada nitko nije mogao ostvariti to određenje, dok se nije pojavio Isus Krist, koji svojim uskrsnućem najavljuje konačnu pobjedu i uskrsnuće svakog tijela te život vječni svima, koji budu Krista prihvatili, u Nj vjerovali, s Njime trpjeli, i umirali. Iznad svih grobova danas lebdi Isusov anđeo uskrsnuća, koji javlja svemu svijetu: »Isus je živ! Uzalud tražite Živoga među mrtvima.«

Eto svjetla, što ga Uskrs baca na naše životne pute! To nam donosi neobičnu sigurnost, radost i svjetlo: život je vrijedan življenja! Stvoreni smo za Život, sretan i blažen u Bogu. Uskrsnuli već sa svoje strane sve privlači k sebi, jer želi da »svi njegovi budi dionici sigurnosti, radosti i mira«, kako je to jednom osjetio i napisao Pascal.

NADAJMO SE, PA ŠTOGOD SE ZBILO!

Već drugi dan slavimo blagdan Uskrsnuloga, jer to nije samo proslava Isusa Krista, nego i čitava čovječanstva, koje u Nj stavlja svoju najveću i posljednju nadu. Zajedno s Njime svi smo pozvani na nov i vječni život. I danas Uskrsnuli snažno potiče svakog kršćanina da ustane iz groba svoje grešnosti i preporodi se na nov život koji nam je donio Krist.

Svi, koji još spavaju samrtnim snom, neka se probude, jer je svanula zora uskrsnuća. Svi, koji stenju pod težinom grobnog kamena beznađa i nevjere, neka se oslobode nemilog tereta te postanu dionici pravog i istinskog duševnog oslobođenja, koje im donosi novi dinamizam, veliku sigurnost, pravu radost i dragocjeni smisao njihova života kao i čitave povjesnice.

Kakogod bilo veliko naše uskrsno slavlje, mnogi još nisu pravo osjetili tu novu radost i novu nadu, koja izbija iz Isusova otvorena groba. Možda su ih životni jadi i nevolje u tolikoj mjeri pritisli, da se gotovo ne mogu otvoriti uskrsnoj radosti i vjeri.

Na takvo je stanje moguća trostruka reakcija:

1. Jedni reagiraju s rezignacijom. — Osjećaju svoju nemoć i slabost. Preveliko je zlo ili udarac, koji ih je zadesio. Onda najprije plaču i uzdišu, zatim gube svako pouzdanje i nadu, te konačno potpuno obeshrabreni rezigniraju. Postaju tupi i beznadni ... Tu se ne da ništa učiniti?!

Tako je doživljavala svoje stanje Marija Magdalena. Njezina je Nada počivala u grobu. Već je treći dan što se s Isusom u suzama oprostila. Na grob je bio navaljen teški kamen, koji ju je dijelio od najveće Ljubavi. Tko bi ga samo mogao odvaliti, da barem svetim pomastima pomaže izranjeno tijelo? Kad se grobu približavala, primijeti da je grobni kamen odvaljen. Novo razočarenje: netko je čak i ukrao tijelo Gospodinovo. To nemilo svoje otkriće javlja apostolima. Daleko je od nje bila svaka pomisao da bi Isus mogao uskrsnuti i biti ponovno živ. Događaji s Kalvarije u njezinoj su duši ostavili preteške tragove i odviše su izranili njezino srce, da bi se mogla osloboditi težine i razočaranja ... Zato se ponovno vraća grobu i plače. Kad odjednom dolazi do presretnog susreta: Uskrsnuli se obazro na njezine suze i pita: Ženo, zašto plačeš? — Nije trebalo tumača. Ta cijeli je Jeruzalem bio upoznat s nemilim događajima proteklih dana. No ona — znamo — ulazi u dijalog, koji završava presretnim zagrljajem Isusovih nogu i doživljajem Isusova uskrsnuća. I sad ona postaje vjesnicom uskrsnuća ostalima, koji su još čamili u tami beznađa i nevjere ...

Kad se i nama nešto slično u životu dogodi: kakva tragedija ili katastrofa, kakav teški gubitak ili razočarenje, možda i mi reagiramo tupo i bezvoljno: s rezignacijom. Što se tu može?! Drugačije se čovjek niti ne može nadati?! Na stvari se ništa ne može mijenjati ... I duša se čovjekova puni gorčinom. Glava preteška od muke sve se više bliži zemlji. I ljudi gube tlo pod nogama ...

Stanje je to velikog Petka. Sve su nade još uvijek u grobu. Treba moliti da svane uskrsno jutro novih nadanja i novih početaka!

2. Drugi u časovima teškoća i neuspjeha, u iskušenjima i životnim udarcima reagiraju s teškim revoltom: bune se i jezovito udaraju na sebe, sve oko sebe, pa i na samoga Boga. I njega smatraju krivim za svoje beznadno stanje...

Tako je svoj život dokrajčio Juda. Nakon izdaje sve mu je nesnosnije, a izdajnički novac sve nepodnosiviji. Bacio ga je istina u hram, ali smirenja nije našao. Sam sebi nije mogao oprostiti gnjusan čin i zato očajnički dohvaća uže i vješa se. Nije čak ni pomislio da bi mu Isus oprostio, da ga je raskajan zamolio... No bilo je prekasno!...

Treći je način reagiranja najbolji: treba pod svaku cijenu sačuvati sigurno tlo pod nogama te se nadati i protiv svake nade. Čovjek mora budno paziti što se to oko njega događa, ali prisutnosti duha nesmije izgubiti.

Tako su postupili Ivan i Petar, o kojima danas govori sv. Evanđelje. Ni najmanje se nisu nadali njegovu uskrsnuću. Ivan je svojim očima vidio njegovo mrtvo tijelo obješeno na stupu sramote i poslije skinuto s križa da bude položeno u grob. Možda je još i sam pomagao dobrim ljudima koji sahraniše Gospodina.

No na prvi glas u zoru nedjelje, da je grob prazan, oni potrčaše. Možda su u dubinama duše ipak priželjkivali da Učitelj ipak bude živ i tako svima još jednom bjelodano pokaže tko je on. Sve su u grobu i oko njega brižno ispitali i pregledali. Odmah su povjerovali da je Gospodin uskrsnuo. Dosta je bilo samo vidjeti složene plahte i odmah su osjetili dah uskrsnuća, koje je konačno Isus nagovjestio u svojim govorima.

Najbolja je dakle reakcija na sve životne neugodnosti i promašaje: sačuvati nadu i nadati se protiv svake nade.

Konačno tako Bog postupa s nama!

Bog nikada nad čovjekom ne lomi štapa, nego daje mjesta nadi: možda čovjek ipak dođe k sebi i predomisli se. Teško ga vrijeđaju naši grijesi, ali je njegovo milosrđe i strpljivost neizmjerna i nada se našem obraćenju. Bog ne poznaje rezignacije nad svojim stvorenjima. Uvijek se nada boljemu.

Isus nam je također iza sebe ostavio divan primjer nade. Nikad nikoga nije osudio i odbacio prije vremena. Svima je uvijek ostavljao šanse, čak i do zadnjeg časa, kako je to bio slučaj s desnim razbojnikom.

Pobijedio je mržnju svojih tužitelja farizeja — popustljivost slabića Pilata, svaku nepravdu, koja mu se nanijela. Nijednom riječju nije spomenuo osvete ili kazne za sva zlodjela i zločine, koji su se nad njime počinili. Ljubio je do kraja i čak umirući oprostio svojim ubojicama.

Uskrsnuli nas Spasitelj nakon svega što je proživio i doživio u ljudskoj sredini upozorava, da se nikada ne damo obeshrabriti ili dotući.

U iskušenjima, trpljenju, neuspjesima i promašajima treba sačuvati nadu. Uvjek će poslije velikog Petka nadoći uskrsno jutro.

Ne smijemo se obeshrabriti niti svojim slaboćama i propustima, grijesima i slabostima. Ako nas zlo po ne znam kojiput zakopa u grob nad kojim sotona ispisuje epitaf sedam glavnih grijeha, uvijek u nama mora živjeti živa nada da još sve nije izgubljeno. »Moj Otkupitelj živi!« Uskrnuo je kako bi i nad našim grobovima progovorio riječi uskrsnuća: »Iziđi napolje!«

Ne smijemo gubiti nadu ni unutar svojih obitelji. Možda smo na izmaku snaga i strpljivosti. Možda više ne vjerujemo u mogućnost promjene života, jer je Božja milost svemoguća i Gospodin u svaki čas upravo snagom te milosti može opet životu vratiti izgubljene.

Ne smijemo lomiti štapa niti nad svijetom kome mi danas pripadamo. Ima istina u njemu mnogo zla, grijeha i opačina. Mnogo je suvremeni čovjek sagriješio i još griješi. No Bog ljubi svoje stvorenje, i taj svijet ovakav kakav jeste. Za Boga nikad nije prekasno, da i nemoguće učini mogućim. Mi učinimo svoje, a ostalo prepustimo Bogu i njegovoj Providnosti.

Iz navedenoga lako je uvidjeti, da uskrsnuće nije priča za djecu nego sretna i milosna stvarnost, koja baca svjetlo nade na sve nas i na naše životne puteLako je živjeti kad čovjek nakon svega gleda ovaj završetak, koji vidimo u Isusovu životu.

Kršćani smo! Budimo jedno s Kristom! Obnovimo svoje duše i pameti i postanimo novi ljudi. Mogu nas ljudi spaliti kao pticu feniks, ali mi ćemo se uvijek roditi iz pepela stare grešnosti i izaći novi ljudi, na nov i vječni život.

DRUGA VAZMENA NEDJELJA

Dogmatska Konstitucija o Crkvi (gl. II) donosi: »Bog je htio posvetiti i spasiti ljude ne pojedinačno, bez ikakve veze između njih, nego je htio od njih učiniti narod koji bi Ga uistinu priznavao i vjerno mu služio... Oni koji vjeruju u Krista... budući da su ponovo rođeni iz vode i Duha Svetoga čine napokon izabrani Narod, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk koji pripada Bogu.

Tom mesijanskom narodu je glava Krist, »koji je predan za naše grijehe i uskrsnuo za naše očišćenje« (Rim 4, 25) i sada pošto je stekao ime koje je nad svakim imenom, slavno vlada na nebu...«

Prva kršćanska zajednica u Jeruzalemu, povezana vjerom u uskrsnulog Gospodina i nesebičnom bratskom ljubavlju, divan je uzor izabranog, Božjeg naroda. Najbolja potvrda te činjenice jesu riječi: »U mnoštvu onih koji prigrliše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša«. (Dj ap 4, 32)

Crkva uvijek mora biti vjerna životu koji se očitovao u njezinim počecima. Uskrsli Krist, koji i danas živi, mora snagom svoga Duha učiniti Božjim narodom, zajednicom u kojoj su svi »jedno srce i jedna duša!«

I ČITANJE: Djela apostolska 4, 32-35

Prvi su kršćani živjeli na posve nov način. Vjera u uskrslog Krista bila je temelj njihove uzajamne veze, njihova jedinstva; ona ih je ispunjavala živom radošću i pravom, iskrenom, nesebičnom ljubavlju. Nije upravo nikakvo čudo što je takav život prve kršćanske zajednice pobuđivao udivljenje svih koji su ih promatrali. To je bio najuspješniji apostolat, kojim su najviše duša predobili za Krista i njegovu nauku.

Značajna je pojava prve Crkve i zajedništvo dobara. Budući da su doista bili »jedno srce i jedna duša« vodili su veliku brigu za sve, a osobito one najpotrebnije. Ta je pobuda dolazila iznutra. Nutarnji stav predanja Bogu, koji stvara ozračje zajedništva, nužno se morao izvana očitovati u podjeli svega među braćom.

Prema sv. Ivanu i Jakovu prava se kršćanska ljubav i očituje i postaje plodnom u brizi za braću, koja su u nevolji. (1 Iv 3, 17-18; Jak 2, 16)

II ČITANJE: 1 Iv. 5, 1-6

Naša je vjera pobjeda koja pobjeđuje svijet. A onaj, koji vjeruje, od Boga je rođen. Ako pak vjerujemo u Boga kao zajedničkog Oca sviju nas, radi te vjere moramo ljubiti svu braću ljude, (jer su svi djeca jednog Oca na nebesima). Na taj je način vjera ona, koja nas ujedinjuje i koja je izvor naše bratske povezanosti i nesebične ljubavi.

III ČITANJE: Iv 20, 19-31

Evanđelisti opisuju uskrsnulog Isusa veoma zorno i realno. »Pokaza im ruke i rebra«... »Prinesi prst svoj ovamo i pogledaj mi ruke! Prinesi ruku svoju i stavi je u rebra moja i ne budi nevjeran nego vjeran!«

Isus je nakon svog uskrsnuća imao pravo, ne prividno tijelo. Gospodinovo proslavljeno tijelo bilo je ono isto, koje je pretrpjelo silne muke i konačno bilo raspeto na križu. No ono je ipak bilo »drugačije« nego za vrijeme njegova zemaljskog života. Ne smijemo dakle zamišljati uskrsnuće kao neki povratak u život kao na primjer Lazara poslije oživljenja. Kristovo je proslavljeno tijelo na neki način novo stvaranje Božje svemoći. Oslobođeno je svih zemaljskih uvjeta za život. Ne podliježe zemaljskim zakonima niti posljedicama grijeha. Nije vezano ni vremenom niti prostorom. On može dopustiti da ga drugi vide, čuju, dapače i dotiču, ali »dolazi« kroz zatvorena vrata, jer je poslije uskrsnuća posvuda prisutan.

Kod sv. se Tome najbolje vidi kako je vjera u Krista uskrsnuloga kod apostola rasla od nevjere (»Neću vjerovati«) do vrhunca vjerovanja (»Gospodine moj i Bože moj!«). Dvanaestorica nisu postali svjedoci uskrsnuća samo zato, jer su vidjeli, već i zato jer su vjerovali. Vidjeli su znakove i vjerovali u Onoga, koga su te znakovi predočavali. Zato piše Toma Akvinski: »Vidit vulnera et credidit Deum! — Vidio je rane i vjerovao u Boga!«

Isti Krist, sada nevidljiv ljudima, sve poziva da vjeruju u Nj. Njegove su riječi: »Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!« Ivan piše drugoj generaciji, koja je prisiljena da vjeruje zajamčenim svjedocima, koji su vidjeli Gospodina. Na isti smo način i mi pozvani, da vjerujemo onima, koji vidješe.

Paskalne kristofanije — njegova ukazanja poslije uskrsnuća — nisu samo »dokazi« njegova uskrsnuća, nego i garancija njegova povratka ili još bolje rečeno njegove prisutnosti i stalnog iako nevidljivog djelovanja u Crkvi.

»Mir vama!«

Nije to samo običan pozdrav Uskrsnuloga. Niti je to samo radost, koju osjeća Gospodin i njegovi što se nakon teških i sumornih dana opet nalaze zajedno. Mir i radost, koju donosi Uskrsnuli, to su mesijanski darovi njegovima. Rekao im je na rastanku: »Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam!« (Iv 14, 27) Ili: »Vi ćete se žalostiti, ali će vaša žalost postati radošću!« (Iv 16, 22)

Nakon potresnih dana, u kojima su učenici gotovo izgubili svaku nadu, svanuo je dan, u koji je za njih nastao nov svijet.

Dar Duha Svetoga!

Kao što je na početku stvaranja Božji Duh lebdio nad vodama, tako i ovdje Krist Gospodin daje Duha Svetoga da lebdi nad stvaranjem novog svijeta. On će uvijek biti s njima. Objavit će im duboki smisao svih Gospodinovih riječi i svega djelovanja. Po njemu će se domoći čvrste vjere u Sina Božjega. Tu će vjeru oni dalje unositi u dušu generacija što dolaze.

Da li naši suvremenici po našoj vjeri otkrivaju, nevidljivu doduše, ali stvarnu i djelotvornu Gospodinovu prisutnost?

»UČENICI U STRAHU OD ŽIDOVA ZATVORILI SU VRATA.«

(Iv 20, 19)

Tome se odviše i ne čudimo, jer znamo što se prošlih dana dogodilo u Jeruzalemu. Isusovo raspeće i njegova smrt na križu teško ih se dojmila. Izgubili su gotovo svaki mir i sigurnost. Obistinile su se Isusove riječi: »Udarit će pastira i ovce će se razbježati!« (Mt 14, 27) Od straha pomno su zatvorili vrata i čekali čas, kad će se bijes narodnih vođa okomiti i na njih.

Nastao je neočekivani obrat kad im se ukazao Uskrsnuli. Pozdravlja ih toplo: »Mir vama!« Oni gotovo ne vjeruju svojim očima i ušima. Gospodin im pokazuje znakove od čavala na rukama i nogama. S njima razgovara. Zajedno s njima sjeda za stol. Njegova prisutnost malo po malo razbija mrak što se spustio na njihove duše i unosi novo svjetlo uskrsnuća u njihova klonula srca.

Osam dana kasnije i sam nevjerni Toma doživljuje radost uskrsnuća. Istina, Isus ga radi nevjere kori: »Jer me vidiš, vjeruješ. Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!« (Iv 20, 29)

Ukazanje uskrsnulog Gospodina uklonilo je svaki strah, očaj i nesigurnost. Apostoli postadoše drugi ljudi: mudri u božanskim stvarima, čvrsti i neustrašivi te postojani u svim progonima. Isusovim uskrsnućem njihova je vjera dobila svoje najveće opravdanje i neoboriv temelj.

Ako je istina da Krist proživljava kroz svu povijest do kraja vremena svoju agoniju, onda je istina i to, da On doživljava i svoje uskrsnuće. Možda imamo odviše oka samo za njegovu muku, a premalo za njegovu slavu. Vrlo se često vladamo kao apostoli iza zatvorenih vratiju. Za nas osobno On kao da još uvijek nije uskrsnuo, kao da još uvijek očekujemo njegov dolazak, njegov pristup i uvjeravanje da Bog živi.

Istina je da se suvremeni čovjek može pohvaliti dostignućima i uspjesima, koje smo prije jedva mogli i naslutiti. Iz dana u dan otkriva sve više tajne prirode i njezina zakona. Postaje sve veći gospodar zemlje, a pomalo osvaja i svemir. Je li zbog toga spokojniji, mirniji, sigurniji i sretniji? — Zemlja kao da mu iz dana u dan sve više izmiče ispod vlasti. Često čujemo o potresima ili ih sami doživljavamo. Ono što su ljudi stoljećima ili decenijima stvarali u tren oka postaje jadna hrpa ruševina. Priroda, koju se toliko cijeni i divinizira, vrlo je često kruta i nemilosrdna sa svojim obožavateljima. Gotovo nema dana da se negdje nije dogodila kakva nepogoda ili nesreća. K tome pridolazi nesigurnost našeg planeta, iako nad mirom suvremenog čovjeka »bdiju« nebrojene rakete, bombe i najmodernije naoružane armije. Mira je sve manje. Sigurnosti također.

Suvremeni kršćanin pokazuje tako malo sigurnosti i odvažnosti u svom vjerskom životu. Poput more nad njime počiva neki strah, koga se nikako ne može osloboditi. Koliko ima kršćana koji su svoju vjeru i vjerski život zatvorili unutar četiri zida. Boje se javno i pred ljudima pokazati svoje vjersko osvjedočenje. Zato im je život tako bezbojan, mlak i nesiguran.

Izvor straha i izvjesne nesigurnosti ne mora uvijek biti samo izvan nas. On je ponajvećma u nama samima: u našoj savjesti. Ima ljudi koji se upravo

boje otvoreno i iskreno pogledati sami sebe, svoju nutrinju, svoj život u svjetlu vjere. Boje se konsekventnog prihvaćanja Evanđelja i njegova sprovođenja u život. Boje se da ne bi otvorivši se Bogu izgubili sebe i svoje sitne životne radosti. Žele ostati kršćani, ali ne žele svoje ozbiljno unutarnje obraćenje i obrat života. Ne žele uskrsnuće, jer im bolje odgovara da je Isus još u grobu, nad kojim čuvaju stražu njihovi stražari: ljudski obzir ili interesi.

Zastrašenost i nevjeru susrećemo na svakom koraku. Oslobodit ćemo se toga neugodnog duševnog stanja jedino pod uvjetom, ako imamo snage baciti se s Tomom na koljena i govoriti svome Bogu i Spasitelju: »Gospodin moj i Bog moj!«

Tko ozbiljno vjeruje da je Isus uskrsnuo, taj mora na sebi i svome životu nešto nositi od tog svjetla što izbija iz Isusova otvorena groba.

Nismo istina ni mi pošteđeni od životnih udaraca, boli i trpljenja. Križ poput sjene prati nas gotovo u stopu. No kao kršćani znamo da iza najcrnijeg velikog Petka dolazi radosno uskrsno jutro.

Upravo stoga što smo kršćani ne pristupamo životnim iskušenjima i teškoćama slijepim fatalizmom ili tupom rezignacijom. U nama živi nada da se onima, koji Boga ljube sve okreće na dobro. Oni, koji s Kristom znaju trpjeti, s Kristom će biti i dionici njegove slave.

Poput Tome stavljamo u Kristov bok ne samo svoje prste, nego i cijelo svoje biće sa svim njegovim sumnjama i nemirom, svom nesigurnošću i strahom. To je otvoreno Srce kroz sva protekla vremna bilo najsigurnije utočište svim dušama. Ono je i danas najveća utjeha svakome, koji mu se približi i otvori.

Upisani smo u Božje Srce. Sam Svemogući ravna i vodi sve naše životne putove i staze. Istina mi vrlo često ne možemo shvatiti Božje nakane i misli, Božji plan s nama, Božje pripuštenje i teška iskušenja, ali vjerujemo u jednu Ljubav koja bdije nad nama iako nismo rukama opipali to Srce koje nas ljubi. Ta živa vjera ispunja nas mirom i sigurnošću; drži nas uspravnima i onda dok sve glavinja i pada.

Svijet dakle u kom živimo, otkako je Krist uskrsnuo, nije sličan lađi koja tone sa svim svojim putnicima, nego naprotiv lađi, koja unatoč svih bura i oluja, snažno siječe nemirne valove, odolijeva silovitom vjetru i buri, te pod sigurnom rukom Kormilara-Pobjednika Krista plovi prema vodama vječnosti.

TREĆA USKRSNA NEDJELJA

»Misterij čovjeka postaje doista jasan jedino u misteriju utjelovljene Riječi... Utjelovljenjem se naime Sin Božji na neki način sjedinio sa svakim čovjekom. Radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio je ljudskim srcem... U njemu je ljudska narav uzdignuta na veoma visoko dostojanstvo... Nevini Jaganjac, prolivši slobodno svoju krv, zaslužio nam je život. U njemu nas je Bog izmirio sa sobom i među nama i otrgnuo nas iz ropstva đavla i grijeha... Trpeći za nas nije nam samo dao primjer da idemo njegovim stopama, nego nam je i otvorio put; dok njime idemo, život se i smrt posvećuju i dobivaju novi smisao.« (Gaudium et spes, 22)

Jedino dakle u Kristu »novom čovjeku«, po njegovu vazmenom otajstvu možemo shvatiti smisao života svakog kršćanina, pa i nas samih. Vazmeni je zakon posvuda na snazi. On govori o životu, koji se rađa iz smrti. Po njemu svaka »smrt« postaje izvorom novoga života. Istina to vrijedi samo za smrt koju prihvaćamo s ljubavlju i pouzdanjem u Boga.

Trpljenje nije neka slučajnost u povijesti spasenja. Ono pripada svakoj povijesti koja hoće biti Božja povijest u svijetu. I ako kršćanstvo hoće pokrstiti suvremenu povijest, onda to može postići samo po vazmenu zakonu, po kome nakom smrti i trpljenja dolazi život i slava. Samo ako budemo »podignuti« skupa s Kristom, moći ćemo sve privući k sebi. (Iv 12, 32)

I ČITANJE: Djela apostolska 3, 13-19

Apostoli poslije Kristova uskrsnuća i uzašašća na nebo nisu samo navještali blagu Vijest, nego su i činili mnoge čudesne znakove. Tako je Petar nakon čudesnog ozdravljenja hroma čovjeka na vratima hrama sabranome mnoštvu održao snažnu katekezu o Kristu uskrsnulome. Bog je proslavio svog »Slugu«, koga su se Židovi odrekli, odbacili ga i ubili. No Bog ga uskrisi od mrtvih, čemu su apostoli svjedoci.

Petar Uskrsnulome pridjeva sve termine koji se odnose na Mesiju: »Svetac«, »Pravednik«, »Začetnik života« i time ga dosljedno priznaje Bogom i Spasiteljem, u kome ima svoj smisao i svoje ispunjenje sva povijest izabrana naroda. »Bregovi su se vječni« radovali da vide njegov dolazak, a njegovi su ga suvremenici odbacili, osudili i raspeli. Učinili su to možda »iz neznanja«, jer Ga nisu upoznali. I zato je sada vrijeme da svoj zločin okaju i obrate se. Njihovo će pokajanje biti iskreno, ako promijene svoj život, a njihovo obraćenje istinito ako prionu uz Gospodina i priznaju ga Bogom.

Kao što je hromi u ime Isusa Krista Nazarećanina ozdravio, tako će i svi ljudi u istom imenu dobiti oproštenje svojih grijeha i obećani blagoslov, ako se iskreno obrate.

II ČITANJE: 1 Iv 2, 1-5

U prvom nam je čitanju upućen poziv na obraćenje, a u drugom je osnovna misao: Krist nas pomiruje s Bogom. Svaki od nas mora ponovno i ponovno ispovijedati, da je mnogo sagriješio »mišlju, riječju, djelom i propustom«.

Izvan je svake sumnje potrebno da se za sve svoje grijehe kajemo i da ih se nastojimo osloboditi. U tom će nam nastojanju uvelike pomoći i istina da je Krist Gospodin naš Posrednik, naš Spasitelj, a ne naš sudac. Nikada ne bismo smjeli izgubiti pouzdanja u njegovu milost i oproštajnu ljubav. Trudimo se što nam samo više bude moguće da se grijeha oslobodimo, a njegovo je da za nas posreduje i pribavi nam oproštenje.

No nije dosta reći samo: »Poznajem ga«, jer tko »njegovih zapovijedi ne čuva, lažac je i u njemu nema istine«. Nije poznavanje Boga ono, što nas opravdava. Boga treba prihvatiti cijelim svojim bićem, svom svojom nutrinjom. On treba ući u čitav naš život. Naša se ljubav mora pokazati na djelu. Samo onda ako čitav naš život nosi velika, djetinja ljubav prema Ocu i onda radi Oca prema braći ljudima, onda mi Boga poznajemo iznutra, puni smo njegove istine i u nama je »zaista savršena ljubav Božja«. Ako želimo odgovoriti na njegovu ljubav, onda treba promijeniti život i u život provesti sve što Bog od nas traži.

III ČITANJE: LK 24, 35-48

Sv. Luka želi svojim Evanđeljem, pogotovo 24. glavom naglasiti da je Isus od prvog časa svog uskrsnuća ušao u Božji svijet, »nova nebesa i novu zemlju«! Dosljedno tome ne može se Isusovo uzašašće u nebo, tj. početak njegove slave u nebesima odijeliti od njegova uskrsnuća.

Od tog vremena započinje djelovanje Duha Svetoga, koji će Kristovo djelo nastaviti i usavršiti. Isus više neće biti vidljivo prisutan u krugu svojih vjernika, ali je nevidljivo kroz sva vremena do svršetka svijeta živ i prisutan u zajednici, koja bude u Nj vjerovala, njegove zapovijedi držala te po milosti bila s Njime sjedinjena. Svi, koji budu na taj način s njime sjedinjeni, bit će dionici njegove smrti, ali i uskrsnuća i slave.

Susreli smo uskrslog Krista koji nam je pomogao dublje shvatiti događaj svog uskrsnuća. A sad taj događaj treba živjeti u svom svakidašnjem životu i navještati ga drugim ljudima.

»TADA IM OTVORI PAMET DA RAZUMIJU PISMA!«

I danas je riječ o Isusovim ukazanjima poslije uskrsnuća.

Dvojica učenika poslije povratka iz Emausa ne mogu dosta brzo ispripovijediti svoj susret s Uskrsnulim:

— Ostavljali smo Jeruzalem utučeni i duboko u duši razočarani, jer je sva naša Nada pokopana u grobu. Već je tome i treći dan... Na uskrsnuće nismo ni pomišljali... Kad eto na putu pridružio nam se nepoznati Putnik. Kad je primijetio naše beznađe, počeo je s nama razgovarati i tumačiti nam kako je trebalo da tako bude što se dogodilo s Isusom. Rekao je da je On morao trpjeti i umrijeti da tako uđe u slavu uskrsnuća. Tako su Ga navjestili Mojsije i proroci...

Kad se spuštala noć, zamolili smo neobičnog Putnika, da ostane s nama. On je to i učinio te s nama ostao i blagovao. Kad odjednom uze u svoje ruke kruh, blagoslovi ga i nama pruži, naše su se oči otvorile i mi smo prepoznali Gospodina...

Tek što su ta dvojica iznijeli svoj doživljaj iz Emausa, pojavi se među njima Isus. Nisu primijetili odakle bi došao. Činilo se kao da je već bio tu, samo nevidljiv, a sada se učinio vidljivim. Kad su se prisutni prestrašili, On ih stade uvjeravati da je On: »Zašto se prepadoste? Zašto vam sumnje obuzimaju srce? Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam to! Opipajte me i vidite, jer duh nema tijela ni kostiju, kao što vidite da ja imam...«

Zatim im je pokazao tragove čavala na rukama i nogama kako bi savršeno mogli upoznati njegov identitet. Čak je s njima jeo: »Pružiše mu komad pečene ribe.«

Značajno je da Uskrsnuli apostolima napominje: »Trebalo je da se ispuni sve što je u Mojsijevu Zakonu, u Prorocima i Psalmima o meni napisano!«

Otvorio im je pamet kako bi lakše razumjeli Pisma!

Isusovi su suvremenici — kako vidimo — dosta teško shvaćali tajnu kojom je bio obavijen lik i poruka Isusova. Nije bilo lako spoznati da On nije običan čovjek, nego Bogočovjek, koji je došao na ovaj svijet s jednom posebnom misijom. Trebalo je mnogo vjere i dobre volje da se pronikne misterij Isusa iz Nazareta...

Tome se toliko i ne moramo čuditi. Često su puta nama naši najbliži velika zagonetka i nepoznanica. Danas imaju roditelji mnogo muke da shvate i razumiju svoju djecu, koja rastu u posve drugačijim prilikama nego je to bilo u novije vrijeme.

Konačno zar to nije doživjela Marija i sv. Josip s dvanaestogodišnjim Isusom? — Ostao je u Jeruzalemu i raspravljao s učenim Književnicima, a njegovi su ga tražili. Mora da su kroz tri dana mnogo toga u svojoj duši proživjeli, dok ga konačno ne nađoše u hramu. Koliko se god Marija obradovala, ipak se nije mogla majčinski suzdržati, a da mu ne reče: »Dijete moje, zašto nam to učini? Gle! Otac tvoj i ja s bolom smo te tražili?« (Lk 2, 48) Isus na to odgovara: »Pa zašto ste me tražili? Zar niste znali da ja moram biti u kući Oca svoga?« Sv. Luka izričito napominje, da oni nisu razumjeli

taj odgovor. Njime se prvim otkriva kao sin vječnog Oca. Dakle, Njemu pripada više nego njima koji su mu tjelesno bliži.

Kasnije u vremenu svog javnog naučavanja događa se nešto slično: njegovi najbliži željeli su s njime porazgovoriti. Isus je okružen mnoštvom naroda. Kad mu dojaviše da njegovi najbliži čekaju na razgovor s njime, On reče: »Majka moja i braća moja — to su oni, koji slušaju riječ Božju i vrše je!« (Lk 8, 19-21)

Apostoli također nisu ništa zaostajali za Isusovim rođacima. I oni ga često ne shvaćaju ili ga barem potpuno ne razumiju u njegovu poslanju. Istina otkrivaju u Marijinu Sinu Proroka, koji daleko nadvisuje sve proroke prošlosti. Odviše su bili sinovi svoga naroda, koji su željeli političko oslobođenje, da bi prihvaćali otkupljenje i duhovno oslobođenje. Čak i sv. Petar, koji je javno ispovijedio da je Isus Krist Sin Boga živoga, ipak pred najavom muke odvraća Gospodina: »Bože sačuvaj! Tebi se takvo što ne smije dogoditi!« (Mt 16, 22) Na te riječi Isus reagira oštrim prijekorom: »Sotono! Idi mi s očiju! Ti si sablazan za me, jer tvoje misli nisu Božje, već ljudske!«

Ako je dakle Isusovim rođacima i njegovim apostolima bilo potrebno unutarnje svjetlo kako bi mogli shvatiti smisao Isusova poslanja, sadržaj njegovih riječi i djela, koliko je to više potrebno nama, koji Isusa nismo vidjeli; zajedno s njime nismo živjeli — nama, koji za Isusa znamo od njegovih svjedoka i očevidaca.

Uskrsnuli Gospodin, zauvijek živ u svojoj Crkvi po svom Duhu, vodi cijelu Crkvu kao i svakog pojedinog čovjeka. No daje svoje svjetlo čak i onima, koji su nominalno izvan Crkve i njima Božji Duh nije uskraćen. Istinu Evanđelja može lako svatko spoznati i provoditi u život uz pomoć milosti Božje.

Tako je bilo od početka Crkve, tako kroz cijelu njezinu povijest, a tako je i u naše vrijeme, jer Krist svoje Crkve nikada ne ostavlja, nego je uvijek vodi po svome svetom Duhu.

Nekoć je upozorio sv. Petra, da slobodno krsti prvog poganina, časnika rimske okupacione vojske Kornelija. Na taj je način Crkva postala otvorenom i za tzv. pogane. Veliki Apostol naroda sv. Pavao svu svoju apostolsku aktivnost razvija upravo među poganima i njima naviješta Raspetoga. Širenje kršćanstva najvećim je dijelom djelo Duha Svetoga. A sam je Apostol bio podesno oruđe u Božjim rukama.

Duh Božji i danas djeluje! Puše gdje hoće i kako hoće! Bog želi — to ne bismo smjeli nikada zaboraviti — spasenje svih ljudi. Zato je njegova milost ponuđena svakom čovjeku u njegov čas. Koji je to čas? Kiros — govorili su stari Grci — svatko ga sam mora spoznati.

Jedan primjer iz crkvene prošlosti: Francuski je pjesnik Pavao Claudel na sam Božić 1886. pod veče došao u katedralu Notre Dame u Parizu da sluša večernju, koju su pjevali dječaci katedralnog zbora. Htio je umjetnički uživati u tom divnom milozvučju. Ni na kraj pameti nije imao svoje obraćenje ili preokret života. Kad na jednom neko ga unutarnje svjetlo obasja. U tren je otkrio da Bog nije neka iluzija ili utopija, nego da je On živ koji i druge oživljuje. Od tog je susreta milosti živio kroz cijeli svoj daljnji život sve do kraja. Umirući želio je — okrijepljen svetim otajstvima — da sam bude s Isusom, kako bi se mogao što bolje pripraviti na susret s Isusom u vječnosti.

Tad će same od sebe pasti sve zapreke i kriva poimanja, koja često priječe čovjeku put do Boga.

Da li se štogod slično dogodilo i s nama? Jesmo li doživjeli koji taj milosni trenutak? Prolazili smo dugo vremena kroz tamu i toliko je toga priječilo da pred Boga slobodno dođemo i s njime se susretnemo. I onda neočekivano: jedan susret, jedan doživljaj ili ono neopisivo unutarnje svjetlo i mi smo se oslobodili sumnja, koje razdiru i našli se u svjetlu, koje očarava i oslobađa.

Sve životne tajne i probleme nećemo riješiti, no jedno ne bismo nikada smjeli zaboraviti da je Bog ljubav i onda kad je raspeta; da nas želi spasiti i onda kad nas grli raspetim i probodenim rukama.

Jednom ćemo u vječnosti shvatiti, da je doista trebalo da i mi preko križa dođemo do svjetlosti vječne.

ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA

Osnovna je misao današnje misne liturgije »spasenje« kome treba svaki čovjek tražiti. Spasenje nam je dano jedino u Imenu Isusovu. U Kristu, s Kristom i po Kristu jedino je moguće ostvariti puninu života i ljubavi.

Ako pak želimo s Kristom i u Kristu spasiti sebe i druge spašavati, onda je jedini put spasenja put dobrog Pastira. Spasenje je moguće jedino ukoliko »polažemo svoj život za druge«, ako ne radimo »za sebe«, nego za druge; ako imamo ljubavi prema svakoj osobi, jer smo svi »djeca Božja« po ljubavi, koju nam je darovao Otac.

I ČITANJE: Djela apostolska 4, 8-12

Zbog Petrova govora sabranome mnoštvu intervenirala je tadašnja službena vlast. Predstavnici židovskog velikog vijeća pozvali su apostole na odgovornost. Iako su noć proveli u okovima, ujutro bez straha, odvažno i upravo izazovno svjedoče: »Po kome je ovaj spašen? — Znajte vi i sav narod Izraelov: po Imenu Isusa Krista Nazarećanina, koga ste vi raspeli, a koga Bog uskrisi od mrtvih!«

Petar narodnim starješinama, koji su odgovorni za sve, tim »graditeljima« nadovezuje: »On je onaj kamen koji vi graditelji odbaciste, ali koji postade kamen zaglavni. I nema ni u kom drugom spasenja!«

Mladu Crkvu zahvaćaju prava progonstva. No to nije razlog da se šuti ili boji. Treba odvažno i neustrašivo propovijedati spasiteljsku moć uskrsnulog Krista.

Isusovo je poslanje »spašavati«. »Sin je čovječji došao da traži i spasi što je izgubljeno!« (Lk 19, 10) A poslanje apostola sastoji se također u tome da naviještaju »spasenje u ime Isusovo«. Korijen je tog spasenja uskrsnuće, po kom je Krist postao »kamen zaglavni«, središte, vez i izvor svakog spasenja.

II ČITANJE: 1 Iv 3, 1-2

»Gledajte koliku nam je ljubav darovao Otac: djeca se Božja zovemo, i jesmo!«

Apostol kaže da svijet oko nas ne može u nama vidjeti djecu Božju, jer ni sam ne poznaje Boga. No jednog će dana i taj svijet u nama prepoznati djecu Božju: u dan velike Božje slave, u dan suda vidjet će se na nama sličnost s Ocem. U svjetlu slave i mi ćemo licem u lice gledati Onoga koga smo za života gledali vjerom kao u ogledalu.

Svijet nas ne poznaje... Nije li to još jedan razlog više da se trudimo oko toga da svjedočimo za Krista, da postanemo znak po kome će svijet upoznati da smo Njegovi? »Djeca Božja i djeca đavolska poznaju se po ovome: tkogod ne čini što je pravedno i tko ne ljubi svoga brata, nije od Boga.« (10) Treba dakle činiti djela pravednosti i ljubavi. Neka ona budu vidljiva i jasno čitljiva našim suvremenicima. Tada će i oni lakše upoznati Gospodina. On nas se dakle traži da budemo znak i svjetlo ovom potomstvu Evinu.

III ČITANJE: Iv 10, 11-18

Od najstarijih je vremena bio najomiljeniji način prikazivanja Krista kao dobrog Pastira. Slika se dobrog Pastira javlja prije nego lik Raspetoga. Nije to plod ljudske mašte ili doumljivanja, nego Kristove riječi: »Ja sam pastir dobri!« Zašto dobri? — »Pastir dobri život svoj polaže za ovce!« On polaže svoj život ne samo u tom smislu što polazi dragovoljno u smrt. Čitavo je njegovo zemaljsko poslanje neprestano polaganje života i cijelo je njegovo otkupiteljsko djelo usmjereno prema spašavanju ovaca.

Osoba dobrog pastira uključuje svijest vlastite odgovornosti zbog ovaca, koje su mu povjerene. Njegova se odgovornost proteže i na one, koje su »izvan ovčinjaka«, koje mu nisu izravno podređene. I one treba da osjete pravo pastirsko srce dobrog pastira.

Misija je dobrog pastira namijenjena ne samo kleru, nego i svakom čovjeku, koji snosi dio odgovornosti za nekoga. Tu su roditelji, odgojitelji, poslodavci, ljudi od vlasti. Svi su oni odgovorni pred Bogom za povjerenje koje im je iskazano. Nagrade neće dobiti ako čuvaju svoje stado radi dobitka. Vrše svoju dužnost »radi sebe«. Pastiri su zbog sebe, a ne zbog ovaca. Nas treba da vodi Isusovo načelo: »za ovce«. Za njih treba da smo spremni i na žrtvu i odricanje, pa čak i — ako ustreba — na samu smrt. I to je najveći dokaz ljubavi i vjernosti kojom vršimo povjerenu nam službu pastira.

U nastavku homilije riječ je o poznavanju dobrog Pastira. Dobre ovce »slušaju njegov glas« i »idu za njim«. Spoznaja Isusa Krista nije ograničena na neki apstraktni i magloviti pojam. Spoznaja u biblijskom smislu riječi govori mnogo više. Radi se o egzistencijalnoj spoznaji, o iskustvu zajedničkog života u kom vlada zakon međusobne ljubavi. Tu se dakle zakon spoznaje i ljubavi ne mogu dijeliti. Što budemo Gospodina više ljubili i osobno ga po ljubavi i sakramentima susretali, to ćemo ga bolje poznavati.

»JA SAM DOBRI PASTIR . . . !«

Promatrali smo u Sv. Zemlji jedan najobičniji događaj: ovce su sa ispaše dolazile na izvor vode i tu se napajale. Pastiri su mirno promatrali svoje ovce i nisu se uzrujavali što su se one međusobno izmiješale. Nakon nekog vremena prvi od pastira pristupi bliže stadu ovaca i povika: Menah! — Što bi značilo: Za mnom! Jedan se dio ovaca počeo dijeliti i ostavljati vodu. Nakon toga drugi učini isto. Opet dio ovaca pođe za njim. Kad je treći izgovorio iste riječi, preostali je dio ovaca mirno i spokojno slijedio svog pastira, jer su — poznavale njegov glas i njega samoga.

Možda je nešto slično promatrao u svoje vrijeme i sam naš drugi Gospodin. Upravo je ta slika iz običnog života palestinskih nomada Njemu sugerirala veliku riječ, koju mi nikada ne bismo sami od sebe ni izmislili niti se usudili izgovoriti: »Ja sam dobri pastir. Pastir dobri život svoj polaže za ovce . . . Ja sam pastir dobri i poznajem svoje, i mene poznaju moje . . . I život polažem za ovce . . .«

Zanimljivo je primijetiti da starozavjetni Jahve nikad ne nosi ime pastira. Čini se da je taj naziv bio pridržan onome, koji je imao doći: Kristu Gospodinu. Pastir je istodobno vođa i drug. To je jak čovjek, kadar braniti svoje stado protiv divljih zvijeri. U isto je vrijeme veoma obazriv prema ostalim ovcama: zna njihovo stanje i pozna ih. Prilagođuje se njihovu položaju i nosi ih na rukama. Miluje ovu ili onu kao kćer. Njegov je autoritet neosporan, a temelji se na odanosti i ljubavi.

Sve te divne osebine pravih pastira obistinjuju se u najeminentnijem smislu riječi na samo Isusu, dobrom Pastiru.

Nije slučajnost što prigodom rođenja Krista Gospodina anđeo upravo betlehemske pastire dovodi kao prve poklonike. Time se ispunjuje proročanstvo proroka Mihеje (5, 1-3) i označuje životno poslanje Novorođenoga: »On će se uspraviti, na pašu izvoditi svoje stado silom Jahvinom, veličanstvom imena Boga svoga!«

Svojim milosrđem Isus se otkriva kao pastir kakva je Mojsije želio imati za svoj narod, kako zajednica ne bi bila »kao stado što nema pastira« (Br 27, 17)

Koliko puta samo evanđelisti Isusa usred mnoštva opisuju ovako: »Kad vidje mnoštvo naroda, sažali se nad njim, jer bijahu satrveni i zapušteni kao ovce bez pastira!« (Mt 9, 36; Mk 6, 34)

Sam Isus sebe smatra poslanim izgubljenim ovcama doma Izraelova: »Ja sam poslan samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova«, rekao je Isus ženi Kananejki, dok je molila za ozdravljenje svoje kćeri. (Mt 15, 21-28)

Svoje učenike često naziva »malim stadom«: »Ne boj se, stado malo, jer je odlučio vaš Otac da vam dade Kraljevstvo!« (Lk 12, 32) To će stado progoniti vukovi izvana (Mt 10, 16) kao i vukovi iznutra, koji će biti prerušeni u ovčje runo. (Mt 7, 15) To će malo stado — prorečeno je davno prije tih događaja — biti raspršeno, ali će ga Pastir, koji bude udaren opet prikupiti u Galileji.

Zar nam to bjelodano ne pokazuju sve nedjelje u ovo pouskrsno vrijeme? S koliko ljubavi, strpljivosti i dobrote Isus sakuplja svoje raspršeno stado.

Nikoga nije zaboravio. Ni pred kime zatvorio svoje Srce. Kao da svakoga želi osloboditi trnja i šikarja predrasuda i nevjerice i podići ga na svoja sveta ramena, da tu i sam postane dionikom slave i radosti uskrsnuća.

Zato je Isus rekao utješnu riječ: »Poznajem svoje i mene poznaju moje!« Poslije tragedije pregorke Muke i smrti na križu trebalo je pokazivati znamenja na rukama i nogama, kako bi razočarani učenici prepoznali svog Učitelja, raspršeno stado svog dobrog Pastira.

Isus upozorava da ima najamnika, »kojima ovce nisu vlastite... kojima nije do ovaca«. Oni čak i kad su ovce u opasnosti ne interveniraju, nego mirno prepuštaju ovce na milost i nemilost grabežljivim vucima. Za njih su ovce samo broj. S njima žele samo zarađivati i trgovati... Jasno, ne u opasno vrijeme!...

Kako na toj tužnoj pozadini odskače lik dobrog Pastira, koji čak i svoj život polaže za svoje ovce. To nije priča ili idilična slika, nego kruta stvarnost, koja se odigrala krvavog velikog Petka na očigled cijelog Jeruzalema i njegovih stanovnika.

Uhvatio se u koštac s najvećim »grabežljivcem i vukom« — samim sotonom, kako bi mu oteo plijen i izbavio svoje stado. Život je svoj položio, nas je spasila upravo njegova smrt. Nakon toga dolazi slavno uskrsnuće i Crkva će — to stado Kristovo — kroz sva vremena živjeti od te svete i velike tajne: Krist zauvijek živi sa svojima! On je ne samo dobri Pastir, nego i vječni Pastir svoga stada...

Istina Isus je rekao i one druge poznate riječi: »Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovog ovčinjaka. I njih treba da dovedem i glas će moj čuti i postat će jedno stado i jedan pastir!«

Gdje sebe nalazimo?

Možda i našu dušu izjedaju sumnje i sami sebe pitamo: Gdje je taj Krist, dobri Pastir, kad su oko nas toliki najamnici i okruženi smo tolikim vukovima sa svih strana? Gdje i kako mi danas možemo čuti glas dobrog Pastira, jasno ga raspoznati i onda slijediti?

Jedna usporedba iz života: Okruženi smo radiovalovima. Na sve se strane šire emisije i programi, no čut će ih samo onaj, koji ima prijemnik. Bez njega ni najbolji program neće značiti ništa — ne čuje se!

U tom je možda rješenje tolikih »izvan Kristova stada« ... Nešto im prevažno nedostaje: nemaju prijemnika za emisiju koja dolazi od Boga. Nemaju antene, kojom bi hvatali poruku neba: nemaju vjere. To je ono najvažnije! Kad čovjek vjerom promatra vlastiti život i sva zbivanja oko sebe, onda je taj doživljaj stvarnosti i povijesti svijeta posve drugačiji od doživljaja što ga ima čovjek bez vjere. Dok je nama, koji imamo tu milost da smo još uvijek ovce dobrog Pastira, mnogo toga jasno i svrsishodno, onima »izvan stada Kristova« sve je to ludi besmisao obična laž i obmana.

Radi se dakle samo o jednom: najprije nabaviti prijemnik i izvući antenu te s mnogo dobre volje poslušati, što nam to poručuje dobri Pastir i što to On od nas s pravom očekuje?

Uskrsnuli više ne umire! Krist za uvijek živi i vodi svoje stado!

Mnogi toga ne mogu prihvatiti, a još manje doživjeti. Na kome je krivnja? — Može li se suncu predbaciti krivnja što mnogi ne žele da ih ono grije? Bježe

i kriju se od njegovih blagotvornih zraka! Bježe možda u pomno stvorena skrovišta svojih nazora i pogleda na svijet i život, gdje se već unaprijed isključuje sve što je nadnaravno i sveto, a čovjek mora ostati omeđen samo ovim vremenom i prostorom?!...

Mi, koji vjerujemo, nikada nećemo moći dosta zahvaliti Uskrsnulome što nas kroz cijeli život grije sunce njegova srca. Ono nije uzalud otvoreno i probodeno! Iz njega izbijaju zraci vječnog svjetla, koje razbija svaki mrak, svaku sumnju i svaku tminu. Treba samo pristupiti kao raspršeno stado prvih učenika i privući se Srcu, koje nikad ne prestaje ljubiti; koje vječno doziva k sebi i želi sve usrećiti najvećim uskrsnim darom: svojom ljubavlju i dobrotom.

Molimo danas za sve one, kojima je dobri Pastir dodijelio dio svoje brige za svoje stado: za sv. Oca, naše biskupe i svećenike, naše kršćanske roditelje i odgojitelje; za sve, koji žele sačuvati dobre uz dobrog Pastira, a zalutale natrag privesti k Njemu, kako bi se ostvarila njegova želja: »Da bude jedno stado i jedan pastir!«

PETA VAZMENA NEDJELJA

Naša vjera ne bi smjela ostati na razini osjećaja, a ni puko razumsko prianjanje uz neke istine. »Ne ljubimo riječju i jezikom nego djelom i istinom«. (1 Iv 3, 18) Kršćanski je život istinski tek onda kao donosi plodove dostojne Boga, tj. od nas se traže djela, koja su Božja proslava. »Živi je čovjek slava Božja«. (sv. Irenej) Ta su djela najbolja potvrda našeg vjerovanja.

Takva djela možemo činiti samo onda ako smo tijesno povezani s Kristom kao loza s trsom. Kristove su riječi: »Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni!« (Iv 15, 4)

I ČITANJE: Dj ap 9, 26-31

Pavao, progonitelj Crkve, obraća se i postaje svjedok za uskrsnulog Krista. Vidio je Gospodina i čuo njegov glas. Zbog toga je njegovo propovijedanje odvažno i uvjerljivo. Kad je nakon tri godine došao u Jeruzalem da Apostolski zbor »službeno prizna« njegovo propovijedanje i odobri njegovo poslanje, primljen je isprva s nepovjerenjem. Tek kad je »intervenirao« Barnaba i zauzeo se za Pavla, nestaje nepovjerenja i Pavao postaje ravnopravan ostalim apostolima.

Nismo li i mi često slični zatvorenoj jeruzalemskoj zajednici? Puni smo nepovjerenja prema onima, koji se sa strane javljaju i žele k nama. Ne primamo ih otvorene duše i spremna srca i to ih još više udaljuje na njihovu putu obraćenja.

Jednako je tako bolno i to, ako se tko usred braće, s kojom zajedno živi i djeluje, osjeća kao stranac ... Prava je sreća ako se i tu nađe »Barnaba« koji će tog »stranca« uvesti u krug Gospodinovih učenika; a župna zajednica primi i njega s periferije raširenih ruku i s mnogo dobre volje.

II ČITANJE: 1 Iv 3, 18-24

Prava ljubav prema Bogu traži od nas djelotvornu ljubav prema braći ljudima. Zapovijed ljubavi dana nam je samim našim krštenjem. Hoćemo li dakle sigurno znati da li se nalazimo na pravom putu, onda se sjetimo Ivanovih riječi. On ističe da se naše kršćanstvo ne očituje u lijepim riječima, ili ugodnoj vanjštini, nego u djelima iskrene i nesebične ljubavi prema bližnjemu, u kome gledamo samoga Boga i Njemu služimo. Obdržavanje te zapovijedi istinsko je mjerilo naše povezanosti s Bogom.

Samo ljubav je vjerodostojan znak i naše vjere i Božje prisutnosti u svijetu. Ona je savršen znak Božje zbilje koja se u njoj utjelovljuje.

Ljubav prema braći plod je ljubavi prema Bogu. U onima dakle koji iskreno Boga ljube te radi Boga svoga bližnjega, Bog sam nastavlja svoj boravak među ljudima, On opet hoda ovom zemljom.

III ČITANJE: Iv 15, 1-8

Već u starom Savezu Gospodin rado uspoređuje svoj narod s »vinogradom«. »Moj je dragi imao vinograd, na brežuljku rodnome. Okopa ga, iskrči kamenje, posadi ga lozom plemenitom. Posred njega kulu podiže i u nj tijesak on metnu. Nadaše se da će uroditi grožđem, a on izrodi vinjagu ...« (Iz 5, 1-2) ... »Što još mogoh učiniti za svoj vinograd pa da nisam učinio? ... Sad ću vam reći što ću učiniti od svog vinograda: plod ću mu soriti da ga opustoše; zidinu razvaliti da ga izgaze. U pustoš ću ga obratiti, ni obrezana ni okopana, nek u drač i trnje sav zaraste.« (Ib 4-5)

Tako glasi Božja pjesma ljubavi o vinogradu.

Istom se poredbom kasnije služe proroci Hošea, Ezekijel i Jeremija. Sam Isus Krist također preuzima istu poredbu te, kako to svjedoči Matej (21, 33) govori o vinogradarima ubojicama.

U današnjem tekstu nije više židovski narod Božji vinograd. On je iznevjerio Božje očekivanje, izrodio se, izopačio i nije donio rod koga je od njega očekivao Vinogradar. Sad dolazi Isus Krist, pravi vinogradar u kome i po kome nastaje novi Božji vinograd, novi Božji narod — Crkva, koja će služiti Bogu i ljudima.

Isus će kao novi Izrael donijeti preobilan plod. On će kao trs biti »obrezan i očišćen«, zalijen vlastitom krvlju, da može poslužiti kao »podloga«, na koju će biti nakalemljene nove mladice ...

Svi smo mi mladice na tom Trsu, koji je Krist. Njegove su riječi: »Ja sam trs, vi ste mladice. Tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda. Jer bez mene ne možete ništa učiniti!« (Iv 15, 5)

Najvažnije što Bog očekuje od »mladica« jeste da donesu plod. Nije prvotna Božja misao i želja da se Crkva proširi posvuda ili da njezine strukture u svemu budu na znanstvenoj visini. On traži u prvom redu PLOD ili rod. Bez njega svaka mladica ostaje suvišna i nepotrebna. Ona se siječe i baca u peć.

Plod će donijeti samo ona mladica, koja spremno prihvaća čišćenje i rezanje u Kristu. Dosljedno tome želi nam Isus reći: Sam Bog šalje svojim slugama mnoga iskušenja da ih očisti kako bi postali plodniji, tj. da bude više djela ljubavi.

Tako dakle s Kristom nije sjedinjen, ne donosi plod, postaje beskoristan i završava kao suha grana, koja se odbacuje i pali. Rekao je sv. Augustin: »Da ne dođeš u vatru, moraš ostati na Trsu!«

Temeljna posljedica našeg jedinstva s Kristom jesu plodovi ljubavi i uslišanje naše molitve. A na taj ćemo način najviše i najbolje proslaviti nebeskog Oca već tu na zemlji. Po nama će porasti slava Božja među ljudima. Time ćemo i mi zavrijediti da jednom kroz svu vječnost postanemo dionici te slave u nebesima.

»JA SAM TRS — OTAC MOJ VINOGRADAR — VI LOZE!«

Već je starozavjetni prorok Izaija, kojih osam stoljeća prije Krista — napisao divnu pjesan o vinogradu. Treba pročitati cijelu 5. glavu da doživimo ljubav Vinogradara prema vinogradu Gospodnjem. Eto samo nekoliko redaka: »Moj je dragi imao vinograd... okopa ga... i posadi lozom plemenitom... Nadaše se da će uroditi grožđem, a on izrodi vinjagu... Vinograd Gospodinov dom je Izraelov, izabrani nasad ljudi Judejci...« I sad slijede teške kletve, kojima Bog udara po svom narodu — ljubljenom, ali nerodnom i neplodnom vinogradu: »Jao vama... Mnoge će kuće opustjeti, velike i lijepe bit će bez žitelja... Moj će se narod odvesti u ropstvo, jer nema razumnosti... Jao onima, koji na se vuku krivnju... Jao onima koji zlo dobrim nazivaju, a dobro zlim, koji od tame svjetlost prave, a od svjetlosti tamu... Zato se raspali gnjev Gospodnji...«

Na tu divnu, ali potresnu poemu o vinogradu Gospodnjem, nadovezuju se Isusove riječi: »Ja sam pravi Trs, a Otac moj vinogradar. Svaku lozu na meni koja ne donosi roda, on siječe, a svaku koja rod donosi, čisti, da više roda donose... Ja sam trs, vi loze... Ostanite u meni...!«

Iz spomenutih riječi izbija velika Božja ljubav prema ljudima. Vinograd — nasad — cijelo je čovječanstvo, kome je Bog na bezbroj načina zasvjedočio svoju ljubav. On je dakle prvi i najveći »Vinogradar«. Čitavo je čovječanstvo Božji nasad, a svaki pojedini čovjek jedna sadnica. Bog sam vodi računa o svom »vinogradu« i što sve kroz povijest spasenja nije učinio kako bi njegov vinograd dobro napredovao, lijepo se razrastao i donosio obilat rod. Svijet uistinu živi od Božje dobrote i Božjeg sebedarja.

Plemenit je to nasad. Oplemenjen onoga časa, kad Božanski Vinogradar presađuje jedan Trs s nebeskih visina i usađuje ga u ovu našu zemlju. Niknuo je na srcu Bezgrešne Djevice i Majke. Razrastao se pod njezinim okriljem. Rodio je božanski rod milosti i božjeg posinovljenja. Urod s toga Trsa stavljen je u kacu ljudske zlobe i opačine i tu je nogama grešnika gažen, a u njihovu tijesku stisnut kako bi se dobio sok za svadbu u nebeskom kraljevstvu.

No zasađeni Trs ostaje; duboko je usađen u zemlju. Razrastao se po cijelom svijetu i želi biti podloga svim sadnicama, svakoj lozi, koja želi rađati božanske plodove milosti i posvećenja.

To milosno kalemljene ili cijepljenje dogodilo se na veliki dan našega krštenja. Iako smo divljaka i nesposbni za plemeniti rod po svojoj naravi, On nas želi oplemeniti. Stoga smo svetim krštenjem nakalemljeni na Krista. Postali smo njegove mladice, njegove loze i njegov nasad. Od toga će časa našim žilicama protjecati sok njegova života i mi ćemo zapravo živjeti Njegovim životom; od njegove životvorne snage.

Nemoguće je, čak i smrtonosno, odrezati mladice od Trsa, jer su one u tom slučaju osuđene, da se osuše, onda odsijeku i odbace. Na koncu se kao bezvrijedne spale. Zato Isus tako usrdno moli: »Ostanite u meni i ja u vama... Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete ništa učiniti.« Nije rekao nešto, nego upravo ništa!

Nije li time dosta naglašena povezanost, koja mora povezivati Trs s mladicama. Loza je bez Trsa neplodna i bezvrijedna; obično nepotrebno i nekorisno

smeće, koje se uklanja iz vinograda i pali, da drugima ne smeta. Tek u životvornoj povezanosti sa živim Trsom, ona će donijeti svoj rod na radost i veselje svoga Gospodara.

Tu ne smijemo smetnuti s uma nijedne okolnosti! — Isus je rekao: »Svaku lozu, koja rod donosi, vinogradar čisti, da više roda donese!«

Ako s jedne strane pogledamo što je sve Vinogradar učinio za svoj vinograd i koliko ga je stajao novi »nasad« za vino u kraljevstvu nebeskom, razumljivo je da Gospodar čini sve kako bi svaka »loza« — svaka pojedina duša — rodila što obilatiji rod. I što On čini? — On uzima »škare« u svoje ruke i čisti svoj nasad. Mnogi se ljudi čude, drugi bune, a neki i prosjeduju, što ih vinogradar ne ostavlja na miru. No Bog želi samo ono najbolje: obilat rod. Zato ne štedi truda i napora. Poslužit će se kadikad i bolnim metodama čišćenja: bolešću, trpljenjem, životnim udarcima i neuspjesima, samo da mu se vinograd ne izrodi u besplodnu vinjagu.

Sva su ta Božja »čišćenja« milosni zahvat samog Boga, koji se na laku ruku ne odriče nijedne duše. On će je prije svu pročistiti i sve poduzeti kako bi oplemenio svoje stvorenje i izmamio od njega plod vrijedan vječnosti.

Ne bismo smjeli nikada zaboraviti da je Božja milost svemoguća i da Bog ima svoje putove i svoje metode kojima pročišćava svaku pojedinu dušu.

Kobnije su one druge riječi: »Svaku lozu, koja ne donosi roda, on siječe... Nakon toga će se takva loza izbaciti i osušiti... Takve onda skupe i bace u oganj te gore«...

Sve to govori posebnim jezikom simbolike o sudbini ljudske duše, koja uporno i tvrdovrato ustraje u nepokori. Koliko je god Božja milost svemoguća, ni sam Bog neće raditi protiv slobode svog stvorenja i na silu ga tjerati u svoj zagrljaj...

Kako je samo točno opisan proces otpada!

Loza se suši i umire, jer nema životnog zajedništva s Kristom.

Bez milosti se ne živi. Zato Isus toliko naglašava: »Ostanite u meni i ja u vama!« Nije dosta biti jednom nakalemljen na Krista i započeti živjeti njegovim životom milosti. Taj se život s Bogom i po Bogu mora u duši razvijati, čuvati i nadohranjivati. Treba se dakle stalno služiti svetim izvorima posvećenja i vječnoga života: sakramentima. Preko njih prelijeva se s Isusova probodenog Srca kao iz jednog milosnog vrela životvorni sok, koji dušu oživljuje i posvećuje. Dušu treba kao i trs stalno čistiti u čišćenju sakramenta pomirenja ili ispovijedi. Ona se mora stalno nadohranjivati hranom koju sam Bog daje: Bogom samim u presv. Euharistiji. Molitva je pravo disanje duše i bez nje se suši svaki život pa bio u početku ne znam kako bujan.

I sad razumijemo, da su mnogi kršćani kao odsječene loze. Nije ih Bog odsjekao i odbacio daleko od Trsa, koji znači život. Sami su sebe odsjekli, jer su ostavili sveto zajedništvo s Kristom; ostavili Izvor života i počeli živjeti ne kao trs, nego kao vinjaga, koja nikad neće donijeti roda.

Prije ili kasnije sudbina im je osušene grane...

Ona, koja je mogla biti ukrašena zrelim grožđem i lijepim plodovima, postaje bezvrijedna, jer je bezživotna. Još će se njome jedino potpaliti vatra, da joj tu bude svršetak.

Nije li to prava tragedija?

Naprotiv kako je posve drugačiji ugođaj onih, koji u jednom trenutku milosnog pohoda dožive (kao jedna ruska spisateljica): »Ja sam osjetila da mora postojati beskrajna Ljepota i Dobrota... Život bez granica... Radost nepomućena i vječna... Inače bi sve bilo bez smisla i svrhe...«

I pripovijeda isti doživljaj jednostavnih žena, koje nisu posjedovale ne znam što, ali su u duši bile bogate i radosne, jer ih je opajao Krist i njegova milost. One siromašno odjevene, ali smirene u duši, sjede na balvanima i zanosno pjevaju: Hristos voskrese! — Krist je uskrsnuo!

Uskrsnuo je, da u najvećoj mjeri proslavi Oca i sve one, koji po Njemu i s Njime donose — po milosti i spremnoj suradnji s Njime — mnogo roda!

To su i samo to njegovi pravi učenici!

ŠESTA VAZMENA NEDJELJA

I ČITANJE: Dj ap 10, 25-26, 34-35, 44-48

Ovo je čitanje u znaku otvaranja mlade Crkve poganima. Po prvi je puta Duh Božji pozvao Petra da navrati i k neobrezanima i da ondje jede s njima. Bila je to obitelj rimskog časnika Kornelija, koji je pripadao posadi rimske vojske u Cezareji.

Grad Cezareju vjerojatno je podigao već Aleksandar Veliki. Utvrdio ga bedemima. Kasnije je rimski car August poklonio Cezareju Herodu Velikom, koji je u ime Rimljana upravljao onom pokrajinom. U gradu bi redovito bilo sjedište rimskih upravitelja s jakom posadom. Poslije smrti Agripe I (44. poslije Krista) posada je brojila 5 kohorti i jednu četu konjanika. Jedna od tih kohorti bila je italska, kojoj je pripadao i satnik Kornelije. Njegovi su dobili čast rimskih građana od Kornelija Sulle. Tako da sam satnik nije bio obrezani prozelit, nego je pripadao obitelji bogobojaznih, tj. pogana, koji su naginjali židovskom monoteizmu i redovito posjećivali židovski hram. Sam Kornelije bio veoma darežljiv i bogobojazan.

Anđeo se Gospodnji ukaže Korneliju i reče mu: »Tvoje molitve i dobročinstva uziđoše pred Boga kao žrtva podsjetnica. Pošalji ljude u Jopu i dozovi Šimuna koji se zove Petar.« (Dj ap 10, 4)

Petar je također posebnim snoviđenjem upozoren da mu dolazi poslanstvo iz Cezareje i Duh ga Gospodnji šalje poganinu Korneliju da ga krsti. Poslušan Duhu ode, pokrsti Kornelija i njegovu obitelj i blagovaše s njima. Bio je to prvi pokršteni poganin i tako se Crkva otvorila i drugima, koji nisu pripadali izabranom narodu. Ta Isus je i rekao: »Idite po svemu svijetu i naučavajte sve narode...« (Mt 28, 19)

Velika je bila reakcija kršćana u Jeruzalemu. No Petar im je na dugo obrazložio da Krist nije došao spašavati načela i propise, nego ljude, i to bez obzira kojem narodu pripadaju. On je Spasitelj sviju.

II ČITANJE: I Iv 4, 7-10

Ljubav je rijeka života i radosti. Ona ima svoj izvor u Bogu, od koga dolazi svim ljudima život i svaka radost. Ljubav želi sve uvući u svoje korito kako bi opet sve natrag vratila Bogu.

Samo onaj, koji dozvoli da ga zahvati ta rijeka ljubavi prema drugima, može očekivati sudioništvo u samom životu i ljubavi Božjoj. On počiva u Bogu kao dijete u majčinu naručju. Spoznaje Boga, iako toga možda potpuno nije niti svjestan.

Onaj pak, koji ne ljubi, koji ne dozvoljava da ga zahvati ta čudesna rijeka istinske i prave ljubavi, ne spoznaje Boga bez obzira tko on bio i koje mjesto zauzimao u društvenom ili religioznom pogledu. Tu malo vrijede zvučni naslovi. Tu se traže djela i dokazi istinske ljubavi, koja ne poznaje nikakvih granica.

Bog je ljubav. Bog je u isto vrijeme izvor i rijeka; čak bismo mogli reći i uvir svake prave ljubavi, jer svaka ljubav od Boga dolazi i k njemu se vraća. Gdjegod ima ljubavi, tu je i sam Bog prisutan!

Takav plan i nakane ima Bog sa svijetom. Čitav je svijet uronjen i zapljuskivan valovima Božje ljubavi. Isusovim dolaskom ta je ljubav Boga prema ljudima još više naglašena. Samo po toj ljubavi moguća je obnova i posvećenje svijeta. Moguća su bolja i svetija vremena.

U toj opet akciji posvećenja i dovršenja svijeta nitko od nas ne bi smio nedostajati. Osnovni zakon cijelog našeg života i djelovanja neka uvijek bude istinska i velika ljubav prema Bogu i bližnjemu. Time najbolje dokazujemo čijega smo Duha i Srca.

III ČITANJE: Iv 15, 9-17

Lijepo je govoriti o ljubavi, no postavlja se pitanje: Što zapravo znači ljubiti? — Da li to znači: ne govoriti ništa zla protiv koga? Ili možda čuvati se svake uvrede ili zla nanesenih drugome? Ili možda biti uljudan i otmjen prema svima? Što zapravo znači istinski i pravo ljubiti?

— LJUBITI znači ponajprije i iznad svega **držati Božje zapovijedi.** To nam je najbolje pokazao sam Gospodin, koji je sigurno najviše i iznad svega ljubio svoga nebeskog Oca. Isusove su riječi: »Ostat ćete u mojoj ljubavi ako budete vršili moje zapovijedi, kao što sam i ja vršio zapovijedi Oca svog te ostajem u njegovoj ljubavi!« (Iv 15, 10)

— LJUBITI znači **dati svoj život za one koje ljubiš:** »Nema veće ljubavi od ove da netko svoj život daruje za druge...« Ljubi istinski onaj, koji je spreman i na totalnu žrtvu samoga sebe u korist ljubljenoga. Možda se još ne traži žrtva života, ali iz dana u dan kap po kap svoje krvi i života darivamo drugima, onima, koje ljubimo.

— LJUBITI znači **donositi plod, koji ostaje.** Ne bi bila prava ljubav, koja bi se zadovoljila samo time, da ublaži časovito nečiju bijedu ili nevolju. Dobro je iz motiva ljubavi pomagati siromahe i ljude u najrazličitijim životnim potrebama. Karitativna djela nisu od male važnosti, no njima se ne mijenja situacija svijeta. Trebalo bi cijelu stvar stubokom mijenjati te ljudima u nevolji na taj način pomoći da ih se osposobi da sami sebi pomažu i oslobađaju se nevolja koje su ih stisle. Nije dosta slati hranu gladnima. Bolje je naučiti ih kako se polje obrađuje i tako oni malo po malo sami sebi pomažu. Treba dakle prestrukturirati cijele odnose prema ljudima i zajednici i naglasak staviti na tu prevažnu i zapravo jedinu zapovijed ljubavi.

»LJUBITE JEDNI DRUGE KAO ŠTO SAM JA VAS LJUBIO!«

Riječ »ljubav« ili »ljubiti« napisana je na stranici prve Ivanove poslanice 10 puta. Tu istu riječ čujemo u Ivanovu Evanđelju današnjeg dana opet 12 puta.

Nije badava napisano: »Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!«, rekao je u svom oproštajnom govoru sam Gospodin.

Razlog zašto bismo morali ljubiti jedni druge tako je očit i jasan: jer je sâm Bog sve nas toliko ljubio, da je svoga Sina predao za nas kako bismo po Njemu zadobili oproštenje i spasenje.

1. BOG JE SAM NEIZMJERNA LJUBAV: u toj ljubavi Otac ljubi svoga Sina. Ljubav je u konačnici kriva za sve. Radi te ljubavi stvoren je svijet i sva draperija svemira. Neizmjernoj Ljubavi dugujemo svoj život kao i život svega što nas okružuje. Kao iz svog izvora — od Boga razlijeva se bujica ljubavi i sve preplavljuje. Tom ljubavlju iznad svega i sviju Otac ljubi svoga Sina, jedinorođenoga, koji opet samo iz čiste ljubavi prema braći ljudima postaje i sâm čovjekom, utjelovljuje se i među nama nastanjuje. Isusovi su suvremenici mogli svojim tjelesnim očima motriti Ljubav samoga Boga, koja se među njima pojavila.

Što je drugo htio Isus nego iz krila presv. Trojstva prenijeti vatru ljubavi na zemlju, da tim vezom ljubavi budu povezani svi, koji budu na tom planetu živjeli i Boga prihvatili.

2. ISUS JE LJUBIO ČOVJEKA I SVE LJUDE.

»Kao što je Otac ljubio mene, tako sam i ja ljubio vas... Vi ste prijatelji moji... Više vas ne zovem slugama... jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga!«

Božja je ljubav jednog dana zakucala u jednom ljudskom srcu. Sin čovječji dolazi k ljudima, jer ih je ljubio i želio je da ima mnogo braće i sestara. Istina, ta ga je ljubav silno mnogo stajala: izmamila ga iz krila Trojedinoga i zatvorila u djevičansko krilo jedne djevičanske Majke. Uvela ga u svijet kroz siromaštvo i neuglednost jedne pastirske staje. Prvo mu društvo učiniše životinje koje se snebivaju neviđenom čudu: motrile su i grijale Gospodara svemira i svijeta.

Kroz tridesetak godina ista ga ljubav zatvara u priprostu radionicu Josipa, tesara u Nazaretu. Mudrost sama polazi u školu neukog čovjeka i zove ga jednako tako kao što i svog nebeskog Oca: Oče moj! Iako je njegovo nebo i zemlja, htio je zarađivati kruh u znoju lica svoga kako bi bio što sličniji ostaloj braći ljudima.

Ljubio je iznad svih stvorenja svoju Majku. I nema jezika koji bi tu ljubav mogao opisati ili nam je barem dočarati. Ta su dva srca bila sjedinjena vječnom ljubavlju, koju nitko nikada nije mogao prekinuti.

A ipak kad je trebalo i Majci reći: Zbogom!, Isus je i to učinio za ljubav svog nebeskog Oca, koji ga šalje izgubljenim ovcama doma Izraelova.

Tko da opiše ljubav, kojom je Isus kroz tri ili nešto više godina susretao ljude i naučavao ih riječi vječnoga života?

Magnet, koji ih je neodoljivo privlačio, bilo je njegovo Srce. Zaboravljali su čak i na jelo i druge materijalne potrebe, samo da mogu biti u njegovoj blizini. Sva je ljudska bijeda osjetila, da je Bog pohodio svoj narod, jer samo Bog može biti tako dobar, da iz svog Srca nikoga ne isključuje. Svi su umorni i opterećeni osjetili da je pravi odmor i utjeha On sam: Marijin Sin i Sin vječnoga Oca.

I nije čudo, što ga je ista ljubav, koja ga je nekoć dovela u štalu, domamila na križ, gdje je opet raširio ruke na vječni zagrljaj čitavom svijetu! O da! Davno je prije križ izrastao iz njegova Srca, nego je on jezovito uzdignut povrh Kalvarije! Izradila ga je ne sinagoga i Pilatova popustljivost, nego Isusova ljubav...

3. LJUDI BI TAKOĐER MORALI LJUBITI JEDNI DRUGE.

Isus je često govorio: »Dao sam vam primjer da i vi radite kao što sam ja radio!« I ne samo primjer, nego nam je dao i zapovijed: »Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio!«

Kršćanstvo je vjera ljubavi. Znak raspoznavanja pravih kršćana uvijek je istinska i prava ljubav, koju je besmrtni Pavao iz Tarsa u svojoj prvoj poslanici Korinćanima ovako opisao: »Ljubav je strpljiva, ljubav je dobrostiva; ljubav ne zavidi, ne hvasta se, ne oholi se. Nije nepristojna, ne traži svoje, ne razdražuje se; zaboravlja i prašta zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje istini. Sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi...« (13, 4-7)

Dok slušamo te riječi, može nam se činiti da je imao pravo bezbožni Nietzsche kad je s patosom kriknuo: »Postoji samo jedan kršćanin i taj je umro raspet na križu!«

Istina da je to jedinstvena ljubav!

No koliki su je nasljedovali i po primjeru Kristovu polagali svoje živote za svoje prijatelje!

Naše se vrijeme ponosi sv. Maksimilijanom Kolbeom, koji umire u bunkeru gladi, da spasi život jednog oca obitelji.

Jedna je časna sestra u logoru Dachau ponudila svoj život da spasi majku, koja je bila osuđena na smrt. Prijedlog je prihvaćen.

Za vrijeme prošlog rata u našim je stranama jedna svekrva ponudila svoj život kako bi spasila snahu od smrti. I taj je prijedlog prihvaćen.

.....

Kakogod izgledao ovaj svijet prepun mržnje i zla, ipak u njemu ima toliko ljubavi, da čovjek, koji je zamjećuje, ostaje iznenađen!

Prođite sirotištima i ubožnicama, staračkim domovima i bolnicama i tu ćete susresti ljubav, koja se dariva i poklanja najumornijima u životu!

Trebalo bi prošetati svim meridijanima i paralelama ovog naherenog globusa, na kom ima toliko zla i mržnje, pa bismo otkrili da i nad ovim današnjim naraštajem bdije ljubav, koja je iz Kristova Srca prelivena u srce čovjeka, koji želi poput svog Učitelja »proći zemljom čineći dobro!«

Jedan misionar pripovijeda o nekom poganinu, koji je prvi puta slušao navještaj blage i radosne vijesti. Riječ je bila o Isusu i njegovoj ljubavi prema ljudima. Starac je dugo bez riječi slušao i razmišljao. Kao da nije mogao vjerovati svojim ušima. Tako mu je sve to od jaslica do križa zvučilo neobično i nevjerojatno! Nekoliko je puta zapitao: Zar je to moguće? Zar je to istina?...

Kad se misionar od njega opraštao, zamoli ga umirući poganin: »Reci mi još jednom kako se zvao Onaj, koji nas je toliko ljubio?«

— Isus Krist blagoslovljeni!

Ponovio je te riječi i s njima se oprostio s ovim svijetom.

Nije potrebno dalje razvijati istu misao. Možda bi bilo mnogo bolje da već danas u svakom svom susretu i svakoj zgodi nastojimo više ljubiti i biti bolji.

Ljudi danas ne vole mnogo riječi. Traže djela i samo djela opravdavaju naše kršćansko ime.

Ljubav ne treba dokazivati, nego mnogo više pokazivati, pa će i naši suvremenici lakše vjerovati u Boga, koga definiramo, da je Ljubav.

UZAŠAŠĆE G. N. ISUSA KRISTA

»Izišao sam od Oca i došao na svijet. Sada ostavljam svijet i idem k Ocu!« (Iv 16, 28) Utjelovljenjem počinje boravak Sina Čovječjega među ljudima, a njegovim uzašašćem na nebo završava njegov život na svijetu. Došao je na svijet, jer je to bila Očeva volja. Sada — kad je savršeno izveo Očev naum i dovršio djelo spasenja, opet ostavlja svijet i vraća se k Ocu.

Uzašašće je »izlazak« u pravom smislu riječi; izlazak iz ovozemaljskog stanja i »ulazak« u konačni život. Uzašašće je kruna Kristove proslave. »Sad je proslavljen Sin čovječji i Bog je proslavljen u njemu. Ako je Bog proslavljen u njemu i Bog će njega proslaviti u sebi.« (Iv 13, 31)

Uzašašće omogućuje slanje i dolazak Duha Svetoga, koji će pratiti apostolsko djelovanje i širiti kraljevstvo Božje. Uzašašće nagovješta Kristov ponovni dolazak »na oblacima nebeskim«. Zato je uzašašće znak Gospodinove sveopće pobjede.

I ČITANJE: Dj 1, 1-11

Početak Djela apostolskih savršeno se nadovezuje na Lukino Evanđelje. Ukratko sažima Isusovo cjelokupno zemaljsko poslanje: njegova djela i riječi, izbor apostola, njegovu muku i uskrsnuće, Isusova ukazanja apostolima i njegovo uzašašće na nebo. Isusovim uzašašćem počinje nova etapa u povijesti spasenja roda ljudskoga. Nadolazi vrijeme Duha Svetoga, koji će nadopuniti i dovršiti Kristovo djelo. Na pomolu je rađanje Crkve, koja će započeti svoju prisutnost na zemlji do sudnjeg dana. No Crkva kao Božje kraljevstvo neće okupiti sve narode oko Izraela, nego će biti raširena cjelina svijetom do na kraj zemlje. »Bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svojoj Judeji i Samariji, i sve do kraja zemlje«. Primit ćete Duha Svetoga, koji će stvoriti najsavršenije jedinstvo i voditi Crkvu njezinom cilju.

Isusova je tjelesna prisutnost među apostolima završena. Od sada započima njegova božanska sveprisutnost, koja više nije ograničena vremenom ili prostorom. »Uziđe iznad svih nebesa da ispuni sve«. (Ef 4, 10)

II ČITANJE: Ef 1, 17-23

U cijeloj prvoj glavi poslanice Efežanima Pavao nas podsjeća na uzvišene planove, koje je Gospodin imao s ljudima. Krist je Gospodin središte, kome sve teži, cilj, prema kome sve smjera. Njemu je sve podloženo, On je Glava Crkve. Svojim uskrsnućem i uzašašćem Krist je »iznad svakog Vrhovništva i Vlasti i Moći i Gospodstva.« On je Gospodin. On je za Crkvu ono, što je glava za tijelo. Crkva po Njemu raste i dobiva na svojoj punini i unutarnjem bogatstvu života.

Ljudi traže smisao svog života, smisao čitave povijesti čovječanstva, smisao vlastitih napora i rada. — »Bog... — odgovara sv. Pavao — prosvijetlio vam oči srca te upoznate koje li nade u pozivu njegovu, kojeg li slavnog bogatstva u baštini njegovoj među svetima...«

To nam garantira Kristovo uskrsnuće i uzašašće. Ako je Bog mogao oteti smrti Krista Gospodina i učiniti ga dionikom svoje slave, On će jednako tako i nas sjedinjene s Kristom uskristiti, proslaviti i tako i na nama dovršiti svoje djelo.

III ČITANJE: Mk 16, 15-20

Evanđelist Marko svršava svoje evanđelje Gospodinovom zapovjeđu apostolima, da pođu širom svijeta propovijedajući blagu Vijest spasenja svakome stvorenju. Gospodin će njihove riječi pratiti čudesnim znakovima: izgonit će zloduhe, govorit će novim jezicima, neće im nauditi ubod zmija niti otrovno piće, jer će sam Bog biti snjima i nitko im se neće moći oprijeti. Na doticaj njihovih ruku bolesnici će ozdravljati. Na taj će način Krist dalje širiti svoju ljubav po njima. I upravo ta djelotvorna ljubav prema svima bit će najočitiji znak duha i istine Krista Gospodina koji ih šalje, da ljude usreće njegovom naukom.

»I Gospodin bude uzet na nebo i sjede zdesne Bogu«.

»Biti na nebu« isto je kao i »biti kod Oca«. Isus je doduše stalno povezan s Ocem, ali poslije uzašašća On je i kao čovjek stalno i konačno sjedinjen s Ocem. On je sada Gospodin, kome se ništa ne može oprijeti niti može s Njime tko gospodariti.

Krist je ušao u Ljubav da odatle može djelovati na sav svijet. Budući da je u svemu savršeno ostvario volju svog nebeskog Oca, to je i doživio neopisivu proslavu koju mu je priredio Otac.

Tim putem treba poći svaki kršćanin. Krštenjem i drugim sakramentima vjere postajemo slični Kristu koji sjedi Bogu zdesne. Što budemo u većoj mjeri i vjernije izvršavali Božji naum s nama, ispunili Božju volju u svom životu, to će biti i veći stupanj slave u nebu koje nam je Gospodin svojim uzašašćem otvorio.

»Neka se ne uznemiruje vaše srce!... U kući Oca moga ima mnogo stanova... Idem da vam pripravim mjesto... da i vi budete gdje sam ja!« (Iv 14, 1-3)

»... I UZAŠAO NA NEBO...«

Isusovim slavnim uzašašćem na nebo slavimo završetak njegova zemaljskog života i početak proslave njegova čovještva u nebesima.

Bog, koji prebiva u nedostupnom svjetlu, u osobi Isusa Krista nastanio se pod srcem jedne djevičanske Majke, rodio se i boravio među nama više od tridesetak godina.

Vjerno je ispunio plan, koji je Otac imao s njime. Dovršio je svoje djelo: otkupio je ljudski rod svojom mukom i smrću na križu.

Prošlo je vrijeme njegova poniženja i nadošlo vrijeme slave.

Zato Gospodin vodi svoje najvjernije na Maslinsku Goru, da tu, gdje je započela njegova muka, započne i njegova slava. Dao im je posljednju zapovijed: »Idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovijedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta!« (Mt 28, 19-20)

Sad nastavlja sv. Luka u djelima apostolskim: »Kad to reče bi na njihove oči uzdignut u zrak i oblak ga ote očima njihovim.« (Dj ap 1, 9)

Time je završeno vrijeme Isusova zemaljskog života.

Od tog časa Isus prestaje biti vidljivo prisutan na zemlji.

Već njegova prisutnost poslije uskrsnuća nije prisutnost nas ljudi ovdje na zemlji, jednih s drugima. I ona je bila nevidljiva, samo što bi Isus od vremena do vremena »izišao« iz svoje nevidljivosti i opet na neki sebi svojstven način »ušao« u naš pojavni svijet, kako bi ga njegovi učenici mogli vidjeti. Trebalo je da ih tako utvrdi u vjeri u njegovo uskrsnuće i vječni život, koji On samo nastavlja.

Kad su tako bili utvrđeni u vjeri nadošao je momenat da se vrati svom nebeskom Ocu i »sjede njemu s desne«.

Apostoli su dugo vremena gledali prema zlatnom oblaku za koji je zamakao Krist. Nisu mogli zamisliti života bez Njega i njegove vidljive prisutnosti. Anđeli, koji su se ukazali, vraćaju ih natrag u Jeruzalem, da tu čekaju silazak Duha Svetoga, koji će ih osposobiti da uzmognu biti Isusovi svjedoci po svem svijetu.

Isus je za života ljudima pokazivao lice pravoga i živoga Boga. Od sada on tu zadaću ostavlja Crkvi, koja mora nastaviti njegovo djelo. Tako nakon Isusova vremena nadolazi vrijeme Crkve, koja mora svjedočiti za Krista i svijetu pokazivati lice Boga vječnoga i svuda prisutnoga. Crkva je od sada — prema riječima sv. Pavla — vidljivo Kristovo tijelo ona nastavlja Kristov život na zemlji.

Na koji će način Crkva ispuniti zadaću koju joj je ostavio Isus?

Kao što su se apostoli vratili s Maslinske Gore svojim dužnostima i običnom životu, jednako tako Bog i od nas traži da i mi kao kršćani svjedočimo za svog Spasitelja usred ostale braće ljudi, i to na svom radnome mjestu, u svojim obiteljima, u našim međuljudskim odnosima. Mi ne možemo, da i hoćemo, izmaći ovozemaljskim zadacima i problemima. Život naš se za sada odvija na ovozemaljskom kolosijeku, no on ima nebeske dimenzije.

Znamo da nam je zajedno s drugim ljudima izgrađivati ovaj svijet, kako bi on bio što bolji, uspjeliji i savršeniji, iako u isto vrijeme nikada ne zaboravljamo, da je »prava naša domovina u nebesima«. (Fil 3, 20)

U svom smo životu slični indijskim mudracima, koji svoju kuću nikada ne grade na mostu, jer znamo da je most tu da se preko njega pređe na drugu stranu. Tako i mi u vremenu sebi izgrađujemo vječnost; služeći ljudima služimo samome Bogu. Vjerni i radosni u životnoj liturgiji rada očekujemo sudioništvo u liturgiji vječne slave koja čeka sve nas, ako smo za života odvažno svjedočili za Uskrsnuloga.

Ako je dakle kucnuo čas da svijet na našim licima promatra lice samoga Boga, ispitajmo časkom svoju savjest: da li se s naših lica odrazuje ljubav Kristova, koja ne zna granica? Jesmo li donosioci prave radosti bez koje se ne da živjeti? Da li stvaramo i donosimo ljudima, s kojima živimo, pravi Isusov mir?

Kolikogod mi kao kršćani gledamo vertikalu svog života: nebo i vječnu radost u Gospodinu, nikako ne smijemo zaboraviti i svoju životnu horizontalu: svijet i ljude s kojima dijelimo vrijeme da bismo jednom bili sudionici vječnih radosti.

Odmah na prvi pogled vidimo da tu nastaje križ. Životna vertikala i naša zemaljska horizontala presijecaju se na nama i mi to osjećamo kao križ života.

Kakvogod bilo uređenje svijeta i gdje god se odvijao naš život, križu izbjeći nećemo niti ne možemo. Kršćanstva bez križa nema. No u perspektivi današnjeg blagdana i taj je križ obasjan sjajem slave i nagradom vječnog života.

Lako je umrijeti onima, koji su živjeli na križu!

Kao što je za Isusa prošlo vrijeme ovozemaljskih patnji i teškoća i nadošao čas slave, isto čeka i one, koji su Isusovi. Ta zar On nije jasno svojima rekao i ove riječi: »Neka se ne uznemiruje vaše srce! Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U kući Oca moga ima mnogo stanova. Kad ne bi bilo tako, zar bih vam rekao: Idem da vam pripravim mjesto! Kad odem te vam mjesto pripravim, vratit ću se da vas uzmem k sebi da i vi budete gdje sam ja.« (Iv 14, 1-3)

Jasnije nam doista nije mogao govoriti.

Isus je danas prvi unišao u slavu. Prvi je član ljudske obitelji prodro u nebesa da primi slavu za nj pripravljenu. Otkupitelj je sa sobom poveo tolike pravednike St. Zavjeta, koji su na taj čas spasenja u prednebu čekali tisućljećima. Preslab je naš govor da uzmogne dočarati slavu nebesnika i ono, »što ljudsko oko nije vidjelo, uho nije čulo i ljudsko srce nije osjetilo, što je Bog pripravio onima, koji njega ljube«. (1 Kor 1, 9)

Od te vjere u vječni život i blaženo sjedinjenje s Bogom živjeli su kršćani svih vremena. Ta im je vjera i nada davala snage da u najtežim životnim situacijama izdrže i ostaju Bogu vjerni često uz cijenu teških muka i velikih poniženja.

Za vrijeme drugog svjetskog rata zarobljen je jedan Francuz i odveden u zarobljeništvo. Zvao se Marcel Callot. Nijemci su pod svaku cijenu željeli obeshrabriti odvažnog mladića, no on je uvijek na svom licu odražavao sjaj nade u bolja vremena. Na njemu je bilo lako čitati ono, što je prije bilo rečeno: radost i unutar bodljikavih žica; duboki mir usred sveopćeg nemira i rata; sreću duše, koja sa svojim Spasiteljem prolazi križni put, ali ne bez nade u uskrs-

nuće. Kad ga nikako nisu mogli slomiti, donesu mu neprijatelji kartu Francuske išaranu novim linijama osvajača. Njegova je zemlja osvojena i porobljena, to on dobro zna. No na pitanje: »Gdje je sada tvoja Francuska?«, mladi je rodoljub pokazao na svoja prsa i odgovorio: »Ovdje!«

Da bismo jednom zavrijedili biti dionici vječnih obećanja i zadobiti nagradu za nas pripravljenu od postanka svijeta, potrebno je već sada pokazati na svoja prsa i reći: »Moja je domovina već sada u meni! Tu je moje nebo! Tu živi moj Bog! Vječnost je za mene već započela, jer živim uvijek milosnim životom! Ondje će biti samo punina i savršenstvo, kome se nadamo . . .!

U nebo dolaze samo nebesnici!

SEDMA VAZMENA NEDJELJA

Gospodinovim uzašašćem na nebo završena je Isusova vidljiva ovozemna prisutnost. Njegovi apostoli očekuju ispunjenje obećanja: čekaju Duha Svetoga. Prvi je njihov zadatak popuniti broj dvanaestorice. Na mjesto Jude, koji se iznevjerio, odaberu Matiju, koji je »vidio i slušao« Gospodina živeći s Njime od početka. On dakle treba da bude izravni i osobni svjedok Kristova uskrsnuća.

I ČITANJE: Dj ap 1, 15-17, 20-26

Isus je izabrao dvanaestoricu svojih apostola, da time označi njihovu povezanost sa starim Izraelom. Kao što je Božji izabrani narod imao dvanaest plemena, tako će i novi Izrael imati temelj dvanaestorice. Gospodinove su riječi: »Zaista, kažem vam, vi će te, koji ste pošli za mnom, u obnovi svijeta, kad Sin čovječji sjedne na svoje slavno prijestolje — sjesti na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest Izraelskih plemena.« (Mt 19, 28)

Zato je bilo neophodno potrebno da se zbog »sina propasti«, koji se »iznevjerio« izabere onaj, koga će Gospodin pokazati. U izboru sudjeluje čitava zajednica. Moli Gospodina da pokaže koga je izabrao.

Uloga je dakle apostola da posluže kao veza između historijskog Krista te proslavljenog Krista koji i dalje živi i djeluje po Duhu Svetom u svojoj Crkvi.

II ČITANJE: 1 Iv 4, 11-16

Svjedočiti za Krista može samo onaj koji zna istinski i djelotvorno ljubiti. Samo ona zajednica može svjedočiti da je Krist Gospodin živ i prisutan u Crkvi, da je poruka Evanđelja istinita i životvorna, u kojoj zajednici vlada Kristov Duh, a to je Duh ljubavi.

»Boga nitko nije vidio«, niti Ga svojim ograničenim silama možemo vidjeti. Kako ćemo Ga dakle doživjeti, susresti i dosljedno tome o tom uvjeriti i svoju subraću koja to od nas očekuje? — Na dva načina:

1. svojom iskrenom i pravom **ljubavlju prema drugima.** Ako ljubimo jedni druge, Bog boravi među nama. Istina, mi Ga ne vidimo, ali smo ispunjeni njegovim Duhom, koji je Duh ljubavi. Jedini je dakle dokaz da je Bog s nama i u nama, ako ljubimo braću i sestre, jer je Bog izvor svake prave ljubavi.

2. **svojom** čvrstom i nepokolebivom **vjerom.** »Tko priznaje da je Isus Sin Božji, Bog ostaje u njemu i on u Bogu. A mi smo upoznali ljubav . . . i vjerovali u nju. Bog je ljubav: tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu.«

Onaj koji vjeruje da je Otac poslao svoga Sina, da se svatko, koji u Nj vjeruje, spasi i da ima vječni život, isto je kao i vjerovati u Ljubav, kojom nas Bog ljubi.

Posve je dakle normalno da ljudima otkrivamo Boga svojom ljubavlju prema braći ljudima. To danas svijet očekuje od kršćana.

III ČITANJE: Iv 17, 11-19

To je drugi dio Gospodinove velikosvećeničke molitve. Isus moli za svoje učenike. Tri su stvari koje ispunjaju njegovu molitvu:

1. »Sveti Oče, čuvaj u svom imenu one koje si mi dao, da budu jedno kao i mi... da oni imadu u sebi radost, koju ja posjedujem, u svoj punini.«

Isus nam je objavio Boga kao oca. Samo će oni sačuvati pravo i spasonosno jedinstvo, koji uzimadnu pouzdanu vjeru u Boga Oca, i koji se budu na Nj obraćali sinovskom ljubavlju. Vjera i ljubav bit će jedini zalog jedinstva i prave radosti, koja je plod tog jedinstva i ljubavi.

2. »Ja više ne ostajem u svijetu. A oni ostaju u svijetu, dok ja idem k tebi... Ne molim te da ih digneš sa svijeta, već da ih očuvaš od Zloga.«

»Svijet« se ovdje uzima u negativnom značenju: kao sila koja se Bogu protivi. Kršćanski život nije bijeg od svijeta, on je izvor energije za svijet. Apostoli kao i svi kršćani ne smiju biti uzeti iz svijeta, već jedino sačuvani od Zloga i zla u svijetu. Ne smiju se poistovjetiti sa svijetom, jer onda nisu sol toliko potrebna ovom naraštaju; nisu zapaljeno svjetlo na svjećnjaku, nego pod posudom; nisu kvasac po kom će cijelo »tijesto« dobiti svoj novi izgled. Moramo dakle ostati u svijetu, ali ne smijemo biti od ovoga svijeta. »Živi čovjek je slava Božja«. Njemu se protivi svijet, koji kao najveće vrednote poznaje čast, novac i karijeru...

3. »Posveti ih istinom... Ja sebe samog posvećujem za njih da i oni budu posvećeni istinom«.

»Posvetiti« ovdje ima isto značenje kao i žrtvovati. Isus sam sebe posvećuje i žrtvuje, da oni budu sveti i zajedno s njime savršena žrtva.

Kako je to lijepo shvatio Apostol naroda kad je u poslanici Kološanima (1, 24) napisao: »Sada nalazim radost u patnjama koje podnosim za vas — i tako u svome tijelu dopunjujem što nedostaje Kristovim mukama — za Tijelo njegovo koje je Crkva.« Ili na drugom mjestu pišući Rimljanima: »Zaklinjem vas, braćo, milosrđem Božjim da prinesete sebe kao žrtvu živu, svetu i ugodnu Bogu.«

Starozavjetne su žrtve tek označivale Žrtvu, koja će Gospodinu jedino biti mila. Kristova žrtva na križu i njegovo žrtvovanje u njegovu Tijelu-Crkvi po sv. Misi ostvaruju posvećenje svijeta i proslavu Oca. To će posvećenje biti savršeno dovršeno i upotpunjeno na koncu vremena, kada će se čitavo stvorenje oslobođeno grijeha i smrti, vratiti svome Stvoritelju da Ga kroz svu vječnost časti i slavi. »Zatim će doći svršetak, kad preda, pošto uništi svako poglavarstvo, svaku vlast i silu — kraljevstvo Bogu i Ocu.« (1 Kor 15, 24)

Kršćanin dakle mora živjeti u svijetu, s drugim ljudima, ali na drugi način. Na taj način on postaje živo svjedočanstvo za Boga, znak Božje prisutnosti među ljudima i najveća Božja proslava.

»U SVIJETU — NE OD SVIJETA!«

Odlomak iz današnjeg Evanđelja dolazi iz Gospodinova govora uoči njegove pregorke Muke. To je sastavni dio njegove tzv. velikosvećeničke molitve. Uzet ćemo iz te molitve tri Isusove rečenice i nad njima razmišljati:

1. »Svijet ih zamrzi, jer nisu od svijeta!«
2. »Kao što ti mene posla u svijet, tako i ja poslah njih u svijet!«
3. »Sačuvaj u svom Imenu one, koje si mi dao!«

I. Da ne bi tkogod ostao u zabludi, treba najprije dobro protumačiti sam pojam »svjetla«; njegovu dvoznačnost i osobito značenje koje ima svijet u Isusovim riječima.

Svijet se obično označuje izrazom »neba i zemlje«. On je Božje stvorenje i dobiva posebni smisao u odnosu na Božji naum o spasenju. Svijet proizašavši iz Božjih ruku, trajno očituje Božju dobrotu i mudrost. Taj i takav svijet moramo ljubiti, jer nas dovodi našem Stvoritelju. Ne kaže se uzalud, da je priroda najrječitija knjiga u kojoj čitamo Božje ime na svakoj stranici. Djelo Božje ime na svakoj stranici. Djelo Božje moramo ljubiti i sa svim silama i sposobnostima uma i srca — jer svijet nije dovršen — surađivati, kako bi taj svijet postao bolji i savršeniji. U tom smo smislu riječi mi Božji suradnici i partneri.

No pojam »svijeta« ima i drugo značenje: taj je svijet solidaran s grešnim čovjekom i zapravo u vlasti Sotone. Grijeh je u nj ušao i po grijehu smrt. Tako je svijet sudionik u misteriju zla koje djeluje ovdje na zemlji.

Njegov su najvidljiviji elemenat ljudi što se buntovnom voljom dižu protiv Boga i protiv njegova Krista. Iza njih se ocrtava nevidljivi vođa Sotona, knez ovoga svijeta, bog ovoga svijeta. Naši su praroditelji svojim grijehom izručili sav svoj posjed i sebe sotoni i otad je svijet u vlasti Zloga.

To je svijet tame, kojim ravnaju duhovi zla; prijevaran svijet, koji čovjeka svojom trostrukom požudom: tijela, očiju i ohološću života, zasužnjuje i zarobljuje. Duh toga svijeta nije sposoban okusiti tajne i darove Božje. On sa svoje strane mnogo doprinosi grijehu svijeta, kojim je označeno klupko mržnje i nevjere što se gomila od početka i najveći je kamen spoticanja za sve koji žele ući u kraljevstvo Božje.

Upravo zato taj i takav svijet ne može pružiti čovjeku nikakvu sigurnu vrijednost, a mi je prečesto upravo u tom svijetu tražimo, jer mu snagom i zakonitošću rođenja pripadamo.

No što se dogodilo?

U taj i takav svijet došao je Isus! »Bog je tako ljubio svijet, da je dao svoga jedinorođenog Sina, da nijedan koji u nj vjeruje, ne bude izgubljen nego da ima život vječni!« (Iv 3, 16) Tim najvećim događajem u ljudskoj povijesnici započinje nova era, Isusova era, velika povijest spasenja.

Isus nije od ovoga svijeta, a tako ni njegovo kraljevstvo. Njegova moć nije od Kneza ovoga svijeta, nego od Boga i zato ga Zli mrzi, ali nad njim nema nikakve vlasti. Istina ta je mržnja dovela samog Božjeg Sina do sramotne smrti na drvetu križa, ali je upravo tom otkupiteljskom smrću izvojevana naj-

veća pobjeda nad Knezom ovoga svijeta i nad tamom koja obuze grešno čovječanstvo.

Isus je uzeo na se »grijeh svijeta« i dao je svoje tijelo »za život svijeta« (Iv 6, 51). Svijet je opran Kristovom Krvlju i opet posvećen. Krist svojim uskrsnućem postaje vođom i glavom novog stvorenja. Po njemu u tom novom svijetu ima obilje svjetlosti i života.

Ostaje činjenica da svijet još uvijek nije dovršen. On ide svojoj punini i dovršenju. No u njemu djeluje milost otkupljenja i po njoj se duše spasavaju. Kristova će pobjeda biti potpuna tek na sudnji dan. Tada će se roditi novi svijet, koji će konačno zamijeniti stari.

U tom i takvom svijetu Krist ostavlja svoje učenike i sve koji budu na njihovu riječ i svjedočenje povjeravali u Krista. Njihova je sudbina slična sudbini samog Krista Gospodina. Oni nisu i ne smiju biti od ovoga svijeta, koji je u otvorenoj pobuni protiv Boga i svega što je Božje. Time što se dijele od ovoga svijeta, koji je zarobljen od Zloga, oni doprinose otkupljenju svijeta i njegovu spasenju. Zato Isus za svoje naglašava, da se moraju čuvati ljage ovoga svijeta (Jak 1 27), da ne smiju ljubiti svijet, jer prijateljevanje sa svijetom znači neprijateljstvo s Bogom. Kršćanin se ne smije u tolikoj mjeri prilagoditi ovom svijetu, da i sam svojim grijesima povećava grijeh svijeta. Mora voditi odlučnu borbu protiv trostruke požude, koja vojuje protiv Boga. Jednom riječju: svijet će biti raspet u pravom i vjernom kršćaninu i on će biti raspet svijetu. (Gal 6, 14)

II. A ipak Krist šalje svoje u taj i takav svijet! Oni treba da mu pred licem svijeta svjedoči: najprije svojim životom i svojom vjerom. Vjera će biti najprikladnije i najsvrsishodnije oružje u tom ratu između tame i svjetla, Kneza ovoga svijeta i Krista Gospodina.

Kršćaninu u svijetu sam je Isus dao trostruki zadatak:

»Vi ste sol zemlji . . .«

»Vi ste svjetlo svijeta!«

»Vi ste grad, koji leži na gori!«

Time je jasno naznačena životna zadaća svakog kršćanina, koji mora svojim životom i djelovanjem poput sićušnog zrnca soli čuvati ovaj naraštaj od svake pokvarenosti i izopačenosti.

Makar malo svjetlo, ali svjetlo usred tame, to je život svakog dobrog i revnog kršćanina. Po njemu mrak postaje manje stravičan, a mnogi će ljudi usred svijeta upravo zahvaljujući takvim putokazima lakše pronaći ispravan put. »Bolje je zapaliti svijeću, nego proklinjati sav mrak svijeta«, znadu govoriti Kinezi.

Kad bi taj apostolski žar zahvatio sve kršćanske zajednice, onda bi one doista bile kao divno osvijetljen grad na gori. Vidi se sa svih strana i okuplja se oko Krista, koji ga oživljuje i osvjetljuje.

III. Isus moli nebeskog Oca da sačuva one, koji će Njemu povjerovati i svoj život sagraditi na stijeni, koja je Krist.

Zgrada sagrađena — prema Isusovim riječima — na čvrstom temelju lako odolijeva svim burama i olujama, dok naprotiv zgrada sagrađena na slabom i pjeskovitom temelju prvom prilikom, prvim naletom olujnog vjetra, pada i ruši se.

Bog svojih ne ostavlja! Zato na više mjesta u Sv. Pismu čitamo Isusove riječi: »Ne bojte se!« Ili: »Ne boj se maleno stado!« (Lk 12, 32).

A sv. je Pavao napisao besmrtne riječi: »Ako je Bog s nama, tko će protiv nas?« (Rim 8, 31)

Poznato nam je da se na ulazu u New-Yoršku luku nalazi veliki kip slobode. U noći jako svjetlo s podignute baklje na sve strane baca svoj trag i mnogi brodovi sretno ulaze u luku upravo zahvaljujući neobičnom svjetioniku kipa slobode. No ujutro podno kipa nađe se mnogo ptica, koje su u divljem letu prema svjetlu spržile svoja krila i umjesto života tu našle svoju smrt.

Krist je visoko podigao svjetlo iznad ovog planeta. Svjetlo je to slobode djece Božje. Jednima — koji vjeruju i tom se svjetlu otvaraju na spasenje. Drugima, koji na nj udaraju želeći ga utrnuti, na propast.

Nas, koji vjerujemo, koji s Kristom prolazimo kroz svijet i u tom svijetu za Krista svjedočimo, svjetlo vjere vodi u vječni život.

DUHOVI

Pedeseti dan nakon uskrsnuća Gospodin je ispunio svoje obećanje: poslao je Duha Svetoga. Duh, koji se izlio na one koji vjeruju, sila je što usmjeruje sav tok povijesti, a na poseban način razvoj Crkve. On je također izvor svjetla što obasjava i jača svakoga čovjeka u borbi koju mora voditi da tako uspostavi u sebi i oko sebe kraljevstvo pravednosti i ljubavi. Duh Sveti uklanja razdijeljenost među narodima i sve otvara svojim milosnim djelovanjem Božjoj Riječi. Po Njemu se Crkva vidljivo očituje svijetu, a svaki kršćanin postaje svjedok Krista Gospodina, svjedok njegova Evanđelja.

I ČITANJE: Dj ap 2, 1-11

Duha Svetoga susrećemo na početku stvaranja. »Duh Božji lebdio je nad vodama.« (Gen 1, 2) Njemu se pripisuje utjelovljenje Sina Božjega. »Duh Sveti sići će na te« (Lk 1, 35) Rođendan Crkve obilježen je silaskom Duha Svetoga u obliku plamenih jezika, u šumu vjetra. (Dj ap 2)

Duh Sveti je Posvetitelj. Po njemu su u stara vremena govorili proroci. Po njemu poslije Krista premnogi svjedoče za Isusa i njegovo uskrsnuće.

Duh Sveti ujedinjuje. »Tada su boravili u Jeruzalemu pobožni Židovi, koji su došli od svih naroda pod nebom.« Svi su osjećali kao jedno. Unatoč različnosti, po Duhu Svetom i njegovom djelovanju postadoše jedno. Apostole svatko čuje gdje govore njegovim materinskim jezikom.

Stari je Savez sklopljen Božjom teofanijom na Sinaju. Tu je Gospodin progovorio u vatri. »Nije li riječ moja poput vatre?« (Jer 23, 29) No taj se Savez odnosio samo na jedan izabrani narod. Novi Savez, koji po Isusu Kristu nastaje između svih spašenih i Gospodina, također nastaje u znaku vatre Duha Svetoga. Stari Savez stoji u znaku Zakona ispisana na dvije kamene ploče. Novi Savez nastaje snagom uzvišene zapovijedi ljubavi. »Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce«. (Jer 31, 33) »Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas . . . i bit ćete moj narod« (Ez 36, 26)

Stari je Savez u znaku jednog jezika, simbol unitarizma i eksluzivizma, a Novi je Savez u znaku mnoštva plamenih jezika — simbol univerzalizma. O židovskoj »Pedesetnici« donosile su se prvine žrtvenih darova, jer je bila žetva. Na Duhove, »Pedesetku« N. Saveza, prinose se prvijenci. Koji uzvjerovaše u Gospodina, primiše sveto krštenje i počeše odvažno svjedočiti za Krista Gospodnjega.

II ČITANJE: 1 Kor 12, 3-13

Apostol Pavao opisuje djelovanje Duha Svetoga u kršćanskoj zajednici. Duh Sveti, koji je prisutan i djelatan u kršćanima, očituje se po svojim darovima, po »karizmama«, »koji su različiti, ali je isti Duh«. (4) Premda su darovi različiti, među njima postoji jedinstvo bilo zato što imaju isti izvor u Bogu, bilo zato što im je svrha jedinstvena: »na opću korist«. (7) Slika tijela, »ko-

je je jedno, iako ima mnogo udova« (12) još jače objašnjava tu značajku jedinstva kršćana.

Mogu slobodno biti različite inicijative, različita odgovornost i revnost, ali uvijek je jedan te isti Duh, koji djeluje u svemu i u svima na opće dobro, u službi sviju.

Može dakle slobodno i župna zajednica biti sastavljena od vrlo različitih vjernika s obzirom na njihovo socijalno porijeklo, njihovu naobrazbu ili službu. Upravo je ta različitost znak i simbol univerzalizma Crkve. Duh će sveti djelovati u svima svojim milosnim darovima, da se pronađe ono zajedničko što spaja, a izbjegava ono što rastavlja i dijeli. I najveće razlike ne mogu spriječiti jedinstvo srdaca u ljubavi i vjeri.

III ČITANJE: Iv 20, 19-23

Lukino Evanđelje spominje u isti dan uskrsnuće i Gospodinovo uzašašće pokazujući time, da su to dva vida istog misterija. Tako Ivanovo Evanđelje stavlja zajedno Gospodinovo uskrsnuće i silazak Duha Svetoga. Ivan ostaje sebi dosljedan prema tekstu (7, 39): »Duh ne bijaše još dan, jer Isus još ne bijaše proslavljen«. Sad kad je On proslavljen svojim uskrsnućem, On dariva svojima Duha Svetoga.

Tamo gdje je Božji Duh ne može biti zlo. Radi toga Gospodin dajući apostolima vlast da prenose Duha, daje im vlast da uspostavljaju veze ljubavi između Boga i grešnog čovječanstva: vlast opraštanja grijeha.

Duh Sveti nije samo sila, koja govori i djeluje u čovjeku. On kudikamo većom snagom oslobađa čovjeka od zla i grijeha te ga svojom milošću posvećuje. Na to smjera Apostol kad govori: »Ovo sve dolazi od Boga koji nas je po Kristu pomirio sa sobom i povjerio nam službu pomirenja, kao što je sigurno da Bog bijaše onaj, koji je u Kristu svijet pomirio sa sobom, koji nije uračunao ljudima nijhovih prekršaja i koji je stavio u nas riječ pomirenja . . . Prema tome mi vršimo poslaničku službu u ime Krista — kao da Bog opominje po nama. U Ime Krista molimo: Pomirite se s Bogom!« (2 Kor 5, 18-21)

Plod će tog pomirenja s Bogom biti mir i radost. Apostoli imaju poslanje da svima ljudima donose mir uz pomoć Duha Svetoga, mir i radost uskrsnuća, što su ga osjetili i oni sami. Zato je Gospodin mirotvorce nazvao blaženima.

Na kraju mogli bismo sa sv. Petrom govoriti: »Vama je naime ovaj obećani dar namijenjen, vašoj djeci i svima, koji su daleko, kolikogod ih pozove k sebi Gospodin!« (Dj ap 2, 39)

»VJERUJEM U DUHA SVETOGA!«

Gospodin je na Maslinskoj Gori svojim učenicima dao svoj posljednji blagoslov i posljednju naredbu: »Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju. Tko bude vjerovao i pokrstio se, spasit će se; tko ne bude vjerovao, osudit će se.« (Mk 16, 15-16)

Bio je to zadatak, koji apsolutno nadilazi njihove mogućnosti i njihove sposobnosti. A ipak Gospodin od njih traži, da mu budu svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji, do kraja svijeta!...

Da je barem On sam ostao s njima, još bi sačuvali samopouzdanje. No ovako prepušteni samima sebi, slabi, neuki, strašljivi i progonjeni... Nisu mogli doći do daha misleći na nadljuski zadatak, koji je voljom njihova Učitelja stajao pred njima.

Apostoli su se ipak nadali! Isus im je prije svoje pregorke muke rekao: »Ja ću moliti Oca i dat će vam drugog Branitelja, koji će ostati s vama zauvijek; Duha istine... On će vas naučiti sve i sjetiti vas svega što vam rekoh!« (Iv 14, 16; 26)

Apostoli su se kroz deset dana pripremali na dolazak Isusova Duha. »Svi su ovi bili jednodušno ustrajni u molitvi zajedno s nekim ženama, Isusovom Majkom Marijom i braćom njegovom!« (Dj ap 1, 14)

Pedeseti dan Isus je ispunio svoje obećanje: u šumu jakog vjetra i ognjenim jezicima, koji su se pokazali nad glavama apostola, sišao je Duh Sveti. Svi su u sebi osjetili čudesnu snagu, promjenu i neodoljivi dinamizam.

Koje značenje ima **olujni vjetar?** — Takav vjetar uzdiže prašinu. Uzvitla i raznosi suho i trulo lišće. Sabire i raznosi papir i drugo smeće s ulice. U tren pročisti svaki prolaz. Osvježuje i tjera čovjeka u svom pravcu, da mu se gotovo ne može oprijeti.

Takav je vjetar bio samo izvanjski simbol sile koja je zahvatila Dvanaestoricu onog svetog dana! On je sišao da ih pročisti od svega što je odisalo zemljom i ovozemaljskim interesima. Do sada su sve svoje nade polagali u kraljevstvo koje je Isus imao obnoviti u Izraelu (Dj ap 1, 6). Sada shvaćaju da je Izrael prostran kao cijeli svijet i da je nadošlo vrijeme novog Izraela kome će pripasti svi, koji Isusa budu prihvatili i u Nj vjerovali.

Vjetar čisti, ali i snažno razbuđuje, razgoni strah i svaku mlitavost. On goni naprijed i ne da mira: sve dalje i dalje...

Božji Duh, koji je pročistio apostole dalje ih osposobljava. Oni kao da su se prenuli iz neugodnog sna. Strašnih je bojazni nestalo. Dok su se prije zatvarali i puni straha očekivali istu sudbinu, koja je zadesila njihova Učitelja, sada osjećaju neodoljivu potrebu da izađu napolje i svim ljudima navijeste Radosnu Vijest: život, smrt i uskrsnuće svoga Učitelja. Znali su veoma dobro da su tu Isusovi krvnici i ubojice, ali ih to nije plašilo, jer — reći će kasnije — »Više treba da se pokoravamo Bogu, nego ljudima.« (Dj ap 5, 29)

Svoje značenje ima i **oganj i vatra** u kojoj silazi Duh Sveti. — Oganj u Sv. Pismu redovito označuje prisutnost Božju, zatim nevidljivu ali stvarnu Božju prisutnost u ljudskom životu i čovjekovu srcu. Konačno vatra označuje

jednu dinamiku duha i cijelog čovjekova bića, kojom se čitav čovjek pokreće te nezaustavno ide za svojim idealima koji ga privlače i vode.

Apostoli su i predobro osjetili, da ih sam Bog uvjerava o svojoj prisutnosti. Ne! Neće oni biti sami! Oni su tek sredstvo u rukama Duha Božjega, koji će preko njih osvajati svijet i širiti kraljevstvo Božje. Čitavo će njihovo biće biti ispunjeno dinamikom milosti i snage Duha Svetoga, tako da više zapreke pred njima ne će biti. Oni žele pod svaku cijenu biti samo svjedoci onoga što se zbilo. (Dj ap 5, 32)

Tu se također **otvaraju vrata dvorane posljednje večere.** Kroz njih izlaze svi redom. Predvodi ih Petar. Nekoć je drhtao pred običnom služavkom, a sada oboružan snagom i vatrom Duha Svetoga započinje svoju prvu propovijed o Kristu Isusu blagoslovljenom: »Bog je među vama potvrdio Isusa Nazarećanina moćnim djelima i čudesnim znacima... Njega ste vi razapeli i ubili... Bog je Njega uskrisio od lanca smrti... On sad uzvišen Božjom desnicom, pošto je od Oca primio obećanog Duha Svetoga, izlio je ovo, što sada sami i vidite i čujete...« (Dj ap 2, 22-33)

Petrovu su propovijed svi prisutni slušali svatko u svom vlastitom jeziku, iako su došli s najrazličitijih strana u Jeruzalem onih dana. Divan simbol: kako Crkva, koja otvara svoja vrata želi dozvoliti ulaz svim narodima bez ikakve razlike na kulturu, rasu, običaje... Simbol je to neizmjerne Božje ljubavi prema svim ljudima, jer Bog želi spas čitavog čovječanstva. Svi su ljudi bez razlike i razlučivanja djeca jednog Oca na nebesima. Isusova smrt omogućila je svim ljudima, koji se pokrste i uzvjeruju u Sina Božjega milost i spasenje.

Od onih je vremena prošlo skoro 2000 godina. Crkva, koja je rođena na dan silaska Duha Svetoga i započela svoj historijski hod ovom zemljom, ima svoju dvotisućgodišnju povijest. Ako je istina — rekli su stari — da je povijest učiteljica života, što nam onda ta povijest Crkve govori? Što nas ona uči?

1. Najprije da ona nije ljudsko djelo. Davno je već Gamalijel rekao židovskom velikom vijeću, koje je htjelo osuditi apostole: »Ako njihov pothvat ili njihovo djelo potječe od ljudi, propast će, a ako potječe od Boga, nećete ga moći uništiti.« (Dj ap 5, 38-39)

Krvava je, ali sveta povijest Crkve sve do naših dana. »Iako je naša majka Crkva zaprašena od dugog putovanja, iako je njezin hod ponekad umoran, a lice izbrazdano tjeskobama i brigama, Ona je naša majka. Iz njezinih očiju sja stara vjera. Iz njezinih ruku struji uvijek stari blagoslov... Što bi bio svijet bez Crkve? Credo! Vjerujem u jednu svetu, katoličku i apostolsku Crkvu!« (Karl Adam)

Rekao je slavni Ciprijan iz prvih kršćanskih vremena: »Tko nema Crkvu za majku, nema Boga za oca.«

2. Danas Duh Božji tjera Crkvu da se otvori novim kulturama i novom mentalitetu suvremenog čovjeka. Kako je samo divno prezentira svijetu papa Ivan Pavao II. Vatra Duha Svetoga učinila ga apostolom, koji ne poznaje umora ni odmora. Pravi Pavao! Govori i nastupa pred milijunima, a navješta im samo Isusa iz Nazareta, Raspetoga. Preko njegovih usana svijet spoznaje blaženu prisutnost Isusa Krista, koji u svojoj Crkvi dalje živi i djeluje. Doista pravo reče Vatikanski sabor, da je Crkva »svjetlo naroda« ili »sveopći sakramenat spasenja«.

3. Ono najveće što Duh izvodi u svojoj Crkvi, to je nevidljivo, ali opet stvarno prisutno to je svetost njezinih članova. Oni svoj život grade na temelju Isusova Govora na Gori blaženstva. Na taj način ovom svijetu, koji ima druge temelje i vrednuje svijet i život drugačije nego to želi Krist Gospodin, oni svjedoče snagu Duha, koji stvara novo lice zemlje. Nastat će novo nebo i nova zemlja, rečeno je za ova vremena. I to je utješna zbilja! Sveta je to stvarnost, koju potvrđuju tolike duše, koje se otvaraju milosti i poticajima Svetoga Duha. Oni su najbolji apostoli suvremene Crkve i njezina prava apologija. Oni najbolje pokazuju da Crkva i danas ima svoj razlog opstanka i svoju zadaću koju joj je sam Bog od početka njezina — do današnjeg dana — namijenio.

Lijepo je napisao Danijel O'Connel, osloboditelj Irske u svojoj oporuci: »Dušu svoju predajem Bogu. Tijelo svoje domovini Irskoj. A srce svoje Rimu!« — Mirne duše možemo potpisati tu oporuku, jer ljepše nećemo napisati: dušu Bogu! Tijelo svojoj domovini Hrvatskoj! A srce Rimu, gdje je srce Crkve, koju i danas vodi Duh Isusa Krista, Duh Sveti!

DUHOVSKI PONEDJELJAK

»U NJEMU ŽIVIMO, MIČEMO SE I JESMO!«

Ima jedna priča, kojom započinjemo današnje razmišljanje: Živjela jednom neka mala ribica, koja je pod svaku cijenu htjela znati: što je to voda? O vodi svaka riba govori, a nijedna joj neće razjasniti što je zapravo ta voda? Mora da se dugo propitkivala, dok nije naišla na jednu staru ribu, koja joj daje savjet: Isplovi na otvoreno more! Ondje se spusti do najvećih dubina i tu ćeš naići na drugu još stariju ribu, koja bi ti imala odgovoriti na tvoje pitanje: što je voda? Ona posluša, isplovi i namjeri se na jednu staru ribu, kojoj iznese svoje pitanje. Ova joj odgovori: »Luda! Živiš, mičeš se i godina si dan i noć u vodi, a da toga nisi svjesna. Da vode nema, davno ne bi ni teue bilo!?«

Kada je riječ o djelovanju Duha Svetoga, onda se mnogi ponašaju kao ona mlada riba, koja ne zna što je voda? Njima je nažalost nepoznato da je sveti Augustin davno već rekao, da su kršćani kao Božje ribice u vodi Božje milosti. Ili mogli bismo ponoviti riječi sv. Pavla Atenjanima: »U njemu naime živimo, mičemo se i jesmo!« (Dj ap 17, 28)

Gotovo nismo svjesni te velike milosti da smo uronjeni u božanski život milosti danom svog krštenja. Tu je Duh Božji učinio svoje remek djelo: preporodio nas ili ponovo nas rodio. Našim je žilama potekla struja božanskog života i mi smo postali u pravom smislu besmrtnici. Duh je Božji raširio svoja tajanstvena milosna krila nad svojim novim hramom i od tog časa on stanuje u toj katedrali svoje milosti.

Duh je Božji nakon tog milosnog početka nastavio svoje djelovanje u duši kroz tolike svete sakramente koje smo u životu primali. Kad smo po ljudskoj slabosti sagriješili, Duh nas Božji preko pokajanja i milosne »kupelji u Krvi Kristovoj« (Katarina Sienska) ponovo oživljuje te iz praha i pepela starog čovjeka stvara novi život u milosti koju daje.

Crkva, gdje danas snažno djeluje Duh Sveti, nije samo zajednica onih, koji vjeruju u Isusa Krista ili Božji narod na zemlji. Crkva je svaki pojedini čovjek, koji je označen pripadnošću Kristu. U svakom pojedinom čovjeku Duh Božji djeluje na njemu svojstven način. Od njega dolaze milosni poticaji na dobro. On jača slabe, svjetlo daje u životnom mraku. On dušu snažno posvećuje.

Povijest svetaca naše majke Crkve što je drugo nego povijest djelovanja Duha Svetoga. Sam je Isus rekao, da bez njega ne možemo ništa učiniti, a po Njemu postajemo duhovni junaci, koji usred ovoga svijeta svjedoče o primatu duha nad tijelom, o čovjekovoj određenosti da vječno i besmrtno živi.

Duh Sveti i njegova milost snaga je djevica naše svete majke Crkve. Koliki žive položivši svete zavjete usred svijeta a kao da nisu odavde. Naši samostani — i otvoreni i zatvoreni — svjedoče o zaručniku čistih duša, koje povezane s Njime žive na zemlji kao nebesnici.

Duh je sveti snaga mučenika svih vremena. Kroz svu se povijest Crkve provlači crvena nit mučenika, koji su sve žrtvovali, na kraju i sam život za svjedočanstvo istine, iz ljubavi prema Kristu i njegovoj Crkvi. Taj grimiz Crkve

s pobjedonosnim palmama u rukama nećemo nikada shvatiti, ako ne promatramo snagu Duha Svetoga, koji ih je u tolikoj mjeri zaokupio da su čak i svoje živote darivali na oltar svoje Crkve.

Duh Božji snaga je i ustrajanost tolikih koji doduše nisu krvavim mučeništvom zapečatili svoju pripadnost Kristu i njegovoj Crkvi, ali daju životno svjedočanstvo za Boga i svetu Crkvu nekrvnim mučeništvom. Ono je kadikad teže od krvnog, jer traje mnogo vremena, a za neke i kroz cijeli život. Dične su to čete ispovjedalaca, koji ostaju vjerni Bogu u svom običnom i svagdanjem životu. Molitvom i svetim sakramentima sebi pribavljaju tajanstvenu snagu ustrajanosti. Za njih vrijede one riječi Dostojevskoga: »Čak i u grobovima pjevat ćemo pjesmu nade, svoj aleluja!«

No da ne bismo možda bili nepravedni, Duh Božji djeluje gdje hoće i kako hoće. On djeluje na svim prostranstvima ove zemlje i izvan granica službene Crkve. On djeluje i u dušama, koje su tek krstom želje u sklopu svete Isusove Crkve. Svako naime dobro od njega dolazi i svaki dobar čin od Oca je svjetlosti. Zato je posebno dobro imati to šesto osjetilo danas kad živimo u pluralističkom društvu i ljudi na različite načine mogu doživjeti svoj susret s Bogom i tako spasiti sebe i sa svoje strane mnogo doprinijeti općem spasavanju svijeta.

Duh je Božji **Duh mira, ljubavi i slobode!**

O miru se danas toliko govori, a s druge se strane gomilaju arsenali s najmodernijim i najubojitijim oružjem. Čovjek može svakog časa počiniti stravično samoubojstvo nad ovim našim naherenim planetom ...

Ne bismo se mogli složiti sa starom poganskom filozofijom, koja je učila: »»Ako hoćeš mir, spremaj rat!« Možda bismo danas svi od reda morali postati mirotvorci i sve učiniti koliko je do nas da Božji mir zavlada na ovom svijetu. Teško će naći mir i biti mirotvorac onaj, koji je na ratnoj nozi s Bogom. Najprije treba u vlastitoj duši pomirenjem s Bogom učiniti zonu mira, pa će se onda iz nas i po nama taj mir širiti na svu našu okolinu. Ratovi su samo vanjska projekcija unutarnjih sukoba savjesti. Kad bi u dušama nastao mir, onda bi njegovo blagotvorno djelovanje osjetio i cijeli svijet. To nadilazi naše sile i pravi je mir onaj, koga Bog sam daje. Treba dakle sklopiti svoje ruke i moliti, da što prije dođe Božje kraljevstvo, a to je kraljevstvo mira, ljubavi i sloge među ljudima.

Danas su nam puna usta o ljubavi, jer je ima tako malo u svijetu. Ljubav je odviše degradirana i obezvrijeđena. Ona više nije kraljica koja predvodi druge kreposti, nego obezvrijeđena sluškinja do koje se mnogo ne drži. Da bismo doživjeli taj duhovni preporod i da opet među ljudima na svim sektorima zavlada prava, istinska ljubav, treba je također izmoliti od Duha Svetoga. On može razmekšati i najtvrđe srce. On može skloniti i najnepomirljivijega grešnika na izmirenje i praštanje. On može zacijeliti sve rane, koje su bilo kojem srcu u životu nanesene i zbog kojih ožiljaka trpi zajednički život i toliki se još danas susreću kao neprijatelji.

Umirao otac obitelji. Najteže mu je bilo što je jedan od njegovih sinova ostavio dom i nestao bez traga. Nitko za nj ništa nije znao. Kući se nije javljao. Otac je neko vrijeme očekivao povratak, a onda ga je to toliko uvrijedilo, da je rekao, da mu ni na samrti neće oprostiti. Došao mu je svećenik. Umirući je ponovio svoju odluku. Bio je tvrd i neumoljiv. »Za njega nema oproštenja, kad mi je nanio toliku sramotu!«

Trebalo je mnogo truda i mnogo molitve, mnogo milosti i snage svjetla Duha Svetoga, dok je umirući zadnjim riječima izgovorio svoju oproštajnu riječ: »Opraštam mu!« ...

Duh nas Sveti uči putu najbolje slobode: slobode duha, srca i djelovanja. Biti slobodan ne znači raditi što se čovjeku svidi, nego u punoj slobodi živi onaj, koji razvija sve svoje sposobnosti uma i srca na opću dobrobit cijeloga društva. Duh Božji trga lance svake grešnosti i čovjeka oslobađa. Samo po njemu znamo što znači živjeti životom u slobodi djece Božje ...

»Pošalji Duha svojega i postat će novi svijet i obnovit ćeš lice zemlje!«

BLAGDAN PRESV. TROJSTVA

Naš Bog, zatim Bog povijesti spasenja ne bi za nas smio biti neka apstraktna i nedokučiva stvarnost, nego osoba, koja ima svoje ime, s kojom se u svom životu susrećemo. Nošen bezgraničnom ljubavlju prema nama Bog nam se objavljuje. Poput Izraela i Crkva ima iskustvo da je Bog u njoj prisutan. Biti naime kršćanin znači: u Duhu primiti Kristov Duh i život te poput Njega Boga zvati svojim Ocem. Sinovi smo Božji i braća Kristova. Zato živimo u pouzdanju i u slobodi.

Jedinorođeni Božji Sin, Riječ i Slika Očeva, otkrila nam je neizmjerno Božje veličanstvo; bogatstvo unutarnjeg trojstvenog života u Bogu. Po Isusu Kristu obraćamo se sinovskim pouzdanjem Ocu, čije ime želimo proslaviti i čiju volju želimo spremno izvršavati. U Isusu gledamo utjelovljenje neizmjerno savršene Božje ljubavi. Po Duhu, koga je Isus poslao u svojoj Crkvi, lako shvaćamo Evanđelje, Božju poruku nama ljudima, po kojoj smo i sami određeni da jednom budemo dionici života u Bogu.

I ČITANJE: Ponovljeni zakon 4, 32-34, 39-40

Mojsije u knjizi »Ponovljenog zakona« opisuje zahvate, kojima je Bog na jedinstven način spasio svoj narod. »Pokuša li koji bog da ode ili uzme sebi jedan narod... kao što je sve to na vaše oči učinio za vas Gospodin Bog vaš u Egiptu?« (34) Deset egipatskih zala bili su znakovi i čudesa s Božje strane, da se uvjere sinovi Izraela kao i Egipćani, »da je Gospodin pravi Bog i da nema drugoga uz njega.« (35) Izraelci upoznaju Boga kao silnu i moćnu osobu, koja istina stoluje u »nedostupnom svijetlu«, ali je u isto vrijeme prisutna i svome narodu, koga na jedinstven i poseban način vodi u obećanu zemlju. Zato je Njegova volja: »Drži njegove zakone i zapovijedi ... da dobro bude tebi i tvojoj djeci poslije tebe, da dugo živiš na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje zauvijek.« (40)

Velika je dakle pouka »ponovljenog zakona«: Božja je riječ živa u svako vrijeme, pa i danas. Bog se ljudima objavljuje i očituje, jer ga neizmjerna ljubav prema njegovim stvorenjima na to potiče i sili. Naša vječna i vremenita sreća ovisi upravo o tome, da li spoznajemo Boga koji nam se objavljuje i da li spremno i s ljubavlju prihvaćamo i vršimo njegovu svetu volju u vremenu u kom živimo. Onima, koji mu spremno u svemu i svugdje vjerno služe Gospodin sa svoje strane obećaje blagoslov i dug život, ulazak u obećanu zemlju, vječni Jeruzalem.

II ČITANJE: Rimljanima 8, 14-17

Apostol u poslanici Rimljanima ističe da novozavjetni čovjek drugačije doživljava Boga, nego je to bio slučaj prije Kristova dolaska. »Niste primili duha ropstva da ponovno budete u strahu, već ste primili duha posinjenja.« (15) Život i smrt Gospodina Isusa Krista, njegovo uskrsnuće i uzašašće na nebo »znakovi su i čudesa«, kojima je Bog svoj narod izabrao i vodi ga u svoje

kraljevstvo. To više nije Kanaan, nego Božje posinovljenje. Utjelovljenjem Božjeg Sina i njegovim otkupljenjem i mi postadosmo Božja djeca i braća Kristova. Odnos dakle između Boga i čovjeka nema ništa »ropskog«; to je odnos Oca i sina. U tom je odnosu sadržana obiteljska blizina i nježnost. Taj je divan preobražaj djelo Duha Svetoga čiji postadosmo hram. Kao što Duh Sveti stoji na početku Kristova zemaljskog života, prati ga kroz vrijeme boravka među ljudima i konačno poslije uskrsnuća i uzašašća nastavlja Njegovo djelo, tako je Duh Sveti i u našoj duši živo Počelo povećanja i božanskog posinovljenja.

Nije to za nas samo čast i posebno dostojanstvo. S time su povezana posebna prava i povlastice. »Ako smo djeca, onda smo i baštinici: baštinici Božji i subaštinici Kristovi« (17): božanska dobra pripadaju i nama kao što djeci pripada ono što otac posjeduje. Ne radi se o nekim dobrima, kojima će nas Bog poslije smrti nagraditi, već o samom božanskom životu, koji po milosti već tu na zemlji započinje, a jednom ćemo njegovu puninu doživjeti u zajednici s presv. Trojstvom.

Ako dakle jednom po svom Bratu Isusu Kristu želimo postati dionici njegove slave, valja radi toga i nama poći putem ljubavi, kojim je pred nama pošao sam Gospodin. »Moramo se poistovjetiti s Kristom, koji je trpio i umro, da uzmognemo jednom biti isto s Kristom koji je uskrsnuo i bio proslavljen.« »Patnje sadašnjeg vremena nisu dostojne usporedbe sa slavom koja će se objaviti u nama.« (18)

III ČITANJE: Matej 28, 16-20

Ovaj je odlomak uzet za današnji blagdan, jer se u njemu jasno spominje presv. Trojstvo: »Idite... i krstite u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!« (19)

Krst svim narodima omogućuje unutarnju preobrazbu: božanski život milosti. Isus nam je omogućio da spoznamo Očevu ljubav, a milošću Duha Svetoga svima je omogućeno spasenje vjerom.

Propovijedanjem evanđelja i krštavanjem u ime Oca i Sina i Duha Svetoga omogućuje se rast Crkve, kojoj Krist Gospodin naređuje da za Nj svjedoči kroz sva vremena i tako navješta spasenje svima ljudima, koji su pozvani da jednom po vjeri i krštenju postanu dionici preblaženog života u trojedinom Bogu.

Da svoje vječno određenje ne bismo izgubili s vida ili se dali radi »patnja sadašnjeg vremena« obeshrabriti, Gospodin nas uvjerava: »Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta« (20). Divna je to riječ ljubavi radi koje se ne želi rastati s nama, nego nas s ljubavlju čeka da jednom postanemo ne samo dionici trojstvenog života u Bogu, nego da i gledamo licem u lice Oca, Sina i Duha Svetoga.

»VRIJEME JE DA MISLIMO NA BOGA!«

Suvremeni ruski pisac Andrej Sinajevski napisao je ove riječi: »Vrijeme je da mislimo na Boga! Dosta smo se svojim mislima bavili čovjekom!«

Kroz naše stoljeće, a i nešto prije, vrlo se često poziva čovjeka na humanizam. Treba čovjeka vratiti čovjeku. Oduševiti ga na vjernost zemlji. Ako je itko imao prilike promatrati taj posao i to nastojanje, onda sigurno spomenuti pisac. Ipak on dolazi do zaključka, da čovjek sam sebi nije i ne može biti dostatan. On je istina okrunjen mnogim dostignućima i velikim uspjesima, ali u sebi nosi nesretno srce i praznu dušu. Njemu ipak nešto ili bolje reći Netko nedostaje: »Vrijeme je da mislimo na Boga!« Potreban mu je Bog. Velik, silan, svemogući, neizmjerni, veći i od njegova uma i njegova srca. Jedino će pred takvim Bogom padati na koljena. Jedino će Njemu iskazivati svoje štovanje i u Njemu naći svoju sreću, mir i zadovoljstvo.

Današnji nas blagdan snažno potiče da u tom smjeru razvijamo svoju misao; da se vjerom susretnemo s Trojedinim Bogom te u Njemu nađemo svoje počelo i svoju svrhu.

Ne kanimo ovog časa izoštravati teološke ili filozofske pojmove o trojedinom Bogu. I predobro se osjećamo kao onaj legendarni dječaćić koji je uzalud pokušavao prelijati nedohvatni ocean u malu rupu. Bog uvijek ostaje veći nego što Ga mi možemo zamisliti. Njegovo nam lice uza sve naše nastojanje i doumljivanje ostaje prekriveno koprenom tajanstvenosti. Kao da nam vječno izmiče, jer je veći od našeg uma i srca!

No nije nam teško pokazati kako je zapravo cijeli naš život povezan s tajnom presvetog Trojstva, i to od rođenja do smrti. Postali smo članovi velike obitelji nebeskog Oca, članovi Božjeg naroda i hram Duha Svetoga na svetom krštenju. Svaki nam je blagoslov i gotovo svaka milost udijeljena u ime Oca, Sina i Duha Svetoga. Čak i posljednja bi molitva, izgovorena ustima svećenika nad umirućim, imala biti u ime presv. Trojstva.

Kršćanstvo nije vlastitim silama prodrlo u tajnu intimne Božje biti. Samo neizmjernoj ljubavi i dobroti Božjoj moramo zahvaliti da nas je sam Bog upoznao sa svojim unutarnjim životom, s neizmjernim bogatstvom unutarnjeg Božjeg života.

Ljudi su dugo vremena osjećali teliko strahopočitanje pred Gospodinom. Čitav je stari Zavjet u znaku bojazni pred Bogom i njegovom pravdom. Upravo su drhtali kad im je Gospodin govorio i bojali se susreta s Njime.

Dolaskom Božjeg Sina u našu sredinu, njegovim utjelovljenjem i životom među nama, osobito njegovim javnim govorima nastaje novo poimanje o Bogu. On nam je otkrio Boga kao dobrog nebeskog Oca, koji nas je stvorio iz ljubavi; koji očinskom dobrotom bdije nad nama i našom sudbinom; koji nas nestrpljivošću oca očekuje u svom domu, da nas usreći sobom i vječnom svojom blizinom.

S Isusovih je usana potekla najljepša molitva, kojom se čovjek može povezati s Bogom: »Vi molite ovako: Oče naš, koji jesi na nebesima . . .!« (Mt 6, 9)

Kristovo nam je ljudsko lice najljepše ogledalo božanskih savršenstava. U Njemu je udovoljeno vjekovnoj ljudskoj težnji, da čovjek susretne svog

Boga, čuje ga svojim ušima i s njime razgovara svojim jezikom. On postaje žrtvovano Janje radi toga da na svojim ramenima ponese grijehe svijeta, svojom krvlju opere ljagu i izbriše tešku zadužnicu i na svojim probodenim rukama da vrati na srce Očevo grešno čovječanstvo. Teška je bila cijena našega otkupljenja, ali su gotovo nedohvatljivi njegovi učinci. Nebo nam je otvoreno. Po našem Bratu Isusu Kristu i sami sve sigurnije tepamo svoj »abba!« — oče! Predvođeni Kristom puni pouzdanja kročimo kroz život i bez straha dolazimo pred Božji sud imajući Njega za svog Zagovornika i branitelja.

Napisao je Pavao velike riječi: »Ako smo djeca, onda smo i baštinici; baštinici Božji i subaštinici Kristovi!« (Rim 8, 17)

Taj častan naziv božjeg posinjenja sa svim pravima koja odatle proizlaze može imati samo onaj, koji u svom životu kroči putem ljubavi, koji nam je riječima i životom pokazao Krist Gospodin. Samo će onaj postati dionik slave, koji zna podnositi »patnje sadašnjeg vremena«.

Budući da je Gospodinu i predobro poznata »građa naša«, da se mi, prepušteni samima sebi, nikada ne bismo mogli vinuti životu na koji smo pozvani, On nam sam dolazi u pomoć preko svoga Duha. Kao što je cijeloj Crkvi obećan Duh Sveti, koji će voditi, štititi i čuvati kroz sva vremena, isto je tako i svakoj pojedinoj duši obećana milost Duha Svetoga, da ojačana i prosvijetljena svjetlošću i snagom odozgo uzmogne lakše dovršiti djelo na koje ju je pozvao Gospodin.

Kako utješno zvone Isusove riječi: »Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!« (Mt 28, 20)

Bog svojih nikad ne ostavlja. On je uvijek s nama, da se po našem sudjelovanju dovrši Božje kraljevstvo u svijetu i dušama. Svatko je od nas pozvan, da u životu i djelovanju bude suradnik Božji, suradnik Oca u dovršavanju stvaranja svijeta. Svakom su dane posebne sposobnosti i darovi. Njima može mnogo učiniti na dovršenju slike svijeta, u kome živimo. Uzvišena je suradnja u djelu otkupljenja! Krist je Gospodin istina otvorio nebo, ali se spasiti bez vlastitog truda i nastojanja ne možemo. Radimo svjesno i požrtvovno oko vlastitog spasenja, a jednako tako budimo apostolski orijentirani s obzirom na spasenje onih, koji su posebnim Božjim određenjem nama i našoj brizi dodijeljeni. Cijela vječnost ovisi o toj suradnji i mnogi će svoj vječni spas zahvaljivati sretnim i dobrim roditeljima, prijateljima i odgojiteljima, koji su ih stalno poticali na dobro i krepostan život. Svojim žrtvama moramo nadopunjavati patnje Kristove, jer se dušama otvara nebo križem i žrtvom.

Budimo suradnici posvetitelja Duha Svetoga! Neka mu naša nutrinja uvijek bude sveti hram, u kom On dovršava zajedno s nama remekdjelo svoje milosti — naše posvećenje. Otvorimo i druge milosnom djelovanju Duha svetoga. Prilika ima i premnogo, samo se radi o nama da li ćemo te prilike iskoristiti te i drugima pripomoći da se oslobode duha, kojem robuju i dovinu slobode djece Božje . . .

Nije nam dakle potrebno da se mučimo teškim filozofsko-teološkim doumljivanjem o presv. Trojstvu. Ta je najdublja istina naše vjere i predobro osvijetljena i dokazana otačkom literaturom i potvrđena svim saborima koji su se održali. Na nama je da svojim životom ispovijedamo vjeru u trojedinog Boga, koji je naš Otac, naš Spasitelj i naš Posvetitelj.

Samo će onaj zavrijediti da jednom u vječnosti gleda slavu presvetog Trojstva koji je već ovdje na zemlji započeo živjeti životom milosti te na taj način u sebi započeo život nebesnika, život koji će svoju puninu po svjetlu slave zadobiti u vječnosti.

Bude li nam život zahvalna pjesma Trojedinom, to će i naša vječna sreća biti u blaženom gledanju Boga kakav jeste. Do tog sretnog trenutka molimo svom vjerom i žarom duše: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, kako bijaše na početku tako i sada i u vijeke vjekova. Amen.

Sve naše misli ovog blagdana zaokuplja presveta Euharistija. Neizmjerna ljubav našega Spasitelja i njegova svemoć stvorile su jedinstven način Božje prisutnosti među ljudima: pod prilikama kruha.

Isus-Hostija naš je božanski Emanuel — Bog s nama; On je hrana naše duše i zalog vječnoga života. On je Svećenik i Žrtva koja se svakodnevno preko ruku novozavjetnih službenika oltara prinosi svom nebeskom Ocu.

Ukoliko sudjelujemo na euharistijskoj gozbi, mi sačinjavamo jedno »tijelo« s Kristom. Duh Sveti nas pričesnike posvećenog Kruha čini jedno s Kristom.

Stoga slobodno možemo reći: Euharistija čini Crkvu, a Crkva čini Euharistiju. Pavlova je riječ: »Zar nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim? Budući da je samo jedan kruh, mi svi smo jedno tijelo, jer smo svi mi dionici jednoga kruha.« (1 Kor 10, 16)

Crkva je po Euharistiji nešto više nego obično religiozno »društvo«, koje sluša Božju riječ i obdržava Božji zakon: ona postaje i jest »tijelo« Sina Božjega, pa stoga njegovo konkretno i vidljivo očitovanje u povijesti.

I ČITANJE: Knjiga izlaska 24, 3-9

U Mojsijevo se vrijeme savez između Boga i njegova naroda sklapao bogoštovnom žrtvom i škropljenjem krvlju. Općenito je bio slučaj kod primitivnih naroda a osobito kod semita, da se samo onoga smatralo »krvnim bratom« ili »bližnjim«, koji je ušao u savez bratstva ili prijateljstva po krvnoj vezi ili preko vlastite krvi ili krvi životinje koja se žrtvovala. Tko je blagovao od te žrtve, smatrao se članom iste zajednice ili istog plemena.

Odatle simbolika Saveza između Gospodina i njegova izabrana naroda. I taj je savez učinjen po krvi, jer je Mojsije polovicu krvi izlio na oltar, drugo spremio i krvlju na kraju obreda poškropio narod.

Novi Savez je također učinjen u Krvi, ali ovaj puta Krvi Božjeg Sina, koji je u isto vrijeme bio i Sin čovječji. U svakoj sv. Misi nalazimo ista tri elementa, koja nalazimo kod Mojsija: navještanje riječi Božje, odgovor Božjeg naroda, koji tu riječ sluša i prihvaća i blagovanje tijela i krvi svete Žrtve.

II ČITANJE: Hebrejima 9, 11-15

Mojsije je bio posrednik St. Saveza, a Krist je Gospodin posrednik Novog Saveza. Isus je dakle »veliki svećenik budućih dobara«. Veliki je židovski svećenik prinosio obrednu žrtvu koja nije mogla spasiti grešnike, a Krist je Gospodin prinoseći i prolijevajući svoju vlastitu Krv na križu spasio sve ljude. Gospodin je to učinio iz ljubavi, da nam tako pribavi oproštenje grijeha, učini nas svojim »Tijelom« — novim Božjim narodom, koji živi životom milosti.

III ČITANJE: Marko 14, 12-16 i 22-26

Za vrijeme oproštajne, posljednje Večere, uoči svoje pregorke Muke Isus ustanovljuje presvetu Euharistiju.

Kao i svi drugi Izraelci i Gospodin je zajedno sa svojim učenicima blagovao vazmeno janje. Bio je to stari običaj, kojim su Izraelci željeli zahvaliti Gospodinu za sva zemaljska dobra, koja su dobili; zatim za izbavljenje iz egipatskog ropstva i prijelaz preko Crvenog mora. Spašeni su gotovo na čudesan način po krvi janjetovoj, kojom su bili namazani dovratnici njihovih domova.

Po Janjetu Isusu Kristu i nama dolazi spasenje. Po njemu, po krštenju u smrt i muku Isusovu dobivamo milost posinjenja. Time je i nama omogućen ulazak u »obećanu zemlju«.

Gospodin kao materiju novozavjetne žrtve uzima, po uzoru na izraelsko blagovanje, beskvasni kruh, koji podsjeća na izranjeno tijelo Kristovo, koje postaje hranom svim kršćanima. Uzima crveno vino (sve do 14. stoljeća), kad se već pomalo uvodi u bijelo vino za misnu žrtvu. Takvo vino simbolički podsjeća na krv Isusovu koja je i preobilno potekla za vrijeme Kristove agonije.

Savez, koji je Gospodin sklopio sa Izraelcima, vrijedio je samo za izabrani židovski narod, dok novi savez koji se sklapa u Krvi samog Božjeg Sina vrijedi za sve narode. Na sve se ljude izlijeva njegova otkupiteljska Krv i plodovi spasenja primjenjuju se na sve ljude širom svijeta.

Isus govori, da više neće piti od trsa vinova sve dok ne uđe u svoje kraljevstvo. Time želi naglasiti da, unatoč njegove smrti, njegov život ne prestaje. On će uskrsnuti i time započeti svoje kraljevstvo, koje će dobiti svoj završni izgled na koncu vremena, kad mu se pridruže svi otkupljeni.

Zato je za nas euharistijsko slavlje, koje obavljamo na spomen smrti i uskrsnuća Gospodinova, od velikog značenja. Tko jede od ovoga kruha i pije iz ovog kaleža, imat će vječni život, jer jede i pije zalog i jamstvo vječnoga života.

Crkva neprestano obnavlja i prinosi tu žrtvu kao spomen čin jedne žrtve, koja je Bogu omilila, Kristove žrtve na križu. Po njoj je ljudima omogućeno da iz smrti prijeđu u život i domognu se vječnog spasenja u kraljevstvu božanskog Janjeta.

»OVO JE KRV SAVEZA . . . «

(Izl 24, 8)

Kod jednog je indijanskog plemena neobičan običaj. Ako nekoga žele posebno počastiti svojim gostoprimstvom i pokazati poseban znak ljubavi i poštovanja, onda mu poglavica pruža u čaši nešto svoje krvi. On treba da tu krv ispije i nakon toga u istu čašu natoči nešto svoje krvi, koju ispija poglavica. Time je stvoren doživotan savez prijateljstva, gostoprimstva i ljubavi. Taj se savez nikada više ne raskida. On traje do kraja života onih, koji su ga u znaku krvi sklopili.

Možda je taj običaj ostatak praobjave, koja nam govori da je Gospodin također u znaku krvi sklopio svoj Savez s ljudima. Dosta nam je pročitati 24. glavu knjige Izlaska, da se u to uvjerimo. Podno Sinaja podigoše po Mojsijevoj naredbi žrtvenike. Na njima prinesoše kao žrtve paljenice junce. »Mojsije uhvati krv; polovinu ulije u posude, a polovinu izlije po žrtveniku . . . Potom uzme krvi te poškropi narod govoreći: »Ovo je krv Saveza koji Gospodin sada s vama uspostavlja.« (Iz 24, 5-11)

»Polijevajući istu krv na Božji žrtvenik, a poslije na narod Mojsije objavljuje da po Savezu ista krv teče kako u žilama Hebreja tako u samome Bogu!« (La Bible du dimanche)

Sve je to bila velika simbolika i nagovještaj blažene stvarnosti koja će se zbiti u Novom Savezu po Isusu Kristu Gospodinu našemu. Novi će Savez doista između Boga i novog izabranog naroda biti sklopljen u krvi, i to Krvi samog Božjeg Sina. »Novi Savez u mojoj krvi«, (1 Kor 11, 25) »Krv moja, krv Saveza, koja se prolijeva za sve«. (Mk 14, 24)

Na taj je način Krist Gospodin postao »veliki svećenik budućih dobara . . . ušao je u Svetinju nad svetinjama, ne krvlju jaraca ili junaca, nego vlastitom krvlju i pribavio nam vječni otkup«. (Hebr 9, 11-12)

U osobi Isusa Krista sam je Bog uzeo ljudsku narav; kao da se nastanio u tom šatoru, da iz njega izađe tek kad do posljednje kapi istoči svoju Krv kao cijenu otkupljenja i spasenja. Ako je već krv pravednog Abela dopirala do neba, koliko više Krv samog Božjeg Sina! Ona prodire pred lice samog Boga i snažno moli oproštenje i pomirenje. Njome je dana uzvišena i preobilna zadovoljština za sve grijehe svijeta. Njom je izbrisana ljaga, koja je teretila i kaljala čovječanstvo od njegovih početaka.

»Ako već krv jarca i bikova i pepeo junice posvećuje«, (Hebr 9, 13) »koliko više krv Kristova« pere ljudske savjesti i vraća im njihov prvotni sjaj, svetost i čistoću!

Da postanemo dionici spasenja i milosti otkupljenja, potrebno je, da i našim žilama poteče Kristova Krv. Isusove su riječi: »Uzmite i jedite . . . Uzmite i pjte: ovaj je kalež Novi Savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva!« (Lk 22, 19-20; Mk 14, 22-24; 1 Kor 11, 23-27)

Te je riječi Gospodin izgovorio na oproštaju sa svojima, s kojima ga je povezivala najveća ljubav. Ta je neizmjerna i domišljata ljubav ujedinjena njegovom božanskom svemoći stvorila čudesan način vječne prisutnosti među

ljudima, koje je toliko ljubio. Svojstvo je ljubavi, da želi vječno biti zajedno s ljubljenim i da ne želi rastanka. »Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta!« (Mt 28, 30) Ostaje Gospodin s nama u tom šatoru, koji je podignut na našim oltarima. Svetohranište postaje novo malo Isusovo nebo, gdje je Bog naš svima nama bliz, bliži nego je ikad u povijesti čovječanstva bilo kome Bog bio bliži.

No On je tu i radi toga, da postaje našom hranom i našim duhovnim pićem. Vječni život obećaje samo onima, koji se budu hranili njegovim presvetim Tijelom i pojili njegovom presvetom Krvlju. Svaka je sv. Misa njegova Žrtva vječnom nebeskom Ocu. U svakoj sv. Misi neokaljano Božje Janje žrtvuje se i posreduje za nas. No u isto vrijeme u sv. se Pričesti nama pruža nebeska hrana Tijela Kristova i naša se duša napaja Kristovom Krvlju. Tu se zbiva tajanstvena »transfuzija« radi koje našim žilama teče božanska Krv i po njoj nam se daje zalog vječnoga života.

Tužimo se danas da smo tako slabi, nehajni i mlitavi kršćani; da u nama nema žara niti revnosti; da je čak i nestalo prave, žive i jake vjere. Glavni je tome razlog što stojimo sa strahom daleko od svetog Sinaja Božje blizine i upravo se bojimo Gospodina, koji nam želi pomoći i želi nas posvetiti. Ako čekamo da budemo dostojni Božjeg blagovanja, dokle ćemo čekati? Pristupamo stolu Gospodnjem da se nahranimo Tijelom i Krvlju Božjeg Sina ne radi toga, jer bismo bili dostojni, nego radi toga, da bismo postali dostojniji, bolji i svetiji.

»Pristupimo stoga prijestolju milosti . . .«, otvorimo svoje srce onome, koji nas čeka u svetohraništu. Nije tu radi toga da bude zatvoren, nego da zamijeni svoje zatočeništvo ljudskim srcima, u kojima želi razvijati kraljevstvo svoje milosti i svetosti.

Mala je prvopričesnica naših dana izjavila: »Jedva čekam, da mogu svaki dan sa svojom bakom na sv. Pričest!« Pitali je: zašto? Odgovorila je, da i ja mogu biti tako dobra i tako sveta kao i moja baka . . .«

Riječ je djeteta, ali riječ, koja je istinita i koja otkriva tajnu današnjeg blagdana. Krist želi svojim presvetim Tijelom posvetiti Tijelo svoje Crkve. U njem je stalno prisutan, u njem boravi da nas posveti i gladne nahrani.

Moramo vjerom i ljubavlju doživljavati misterij njegove prisutnosti među nama. Otvorimo se zrakama božanske ljubavi, koja izbija iz svetohrništa! Odgovorimo pozivu ljubavi Božje, koja nas doziva u svoju blizinu. Hranimo se presvetim Tijelom i pojimo njegovom presvetom Krvlju i imat ćemo vječni život, Amen.

DESETA NEDJELJA KROZ GODINU

Grijeh, koji je nastao u srcu neba pobunom anđela protiv Boga, presađen je na zemlju. Božji prvijenci zavedeni »ocem laži« učinili su prvi grijeh. Otvoren je izvor, iz koga će kroz svu povijest teći blatna i kaljava rijeka grijeha oblijevajući cijelu zemlju.

U svima je nama duboki osjećaj grijeha. Čovječanstvo stenje pod njegovim posljedicama i vapije za izbavljenjem i spasenjem. Jedino vjera u Krista Gospodina, neizmjerno pouzdanje u oproštajno milosrđe dobrog Boga može nas spasiti. No dano nam je navolju: hoćemo li slijediti Krista i pridružiti se onima koji vrše volju Očevu, ili poći za sotonom, koji mnogo obećaje, a ništa ne daje do gorčine i grižnje grijehom opterećene savjesti.

I ČITANJE: Knjiga Postanka 3, 9-15

Želimo li shvatiti svoje sadašnje stanje kao i zlo koje na svakom koraku susrećemo, potrebno je vratiti se na početke povijesti. Radi grijeha naših praroditelja izliven je otrov u divnu rijeku sreće i rajskih slasti. Radi njihove nevjere, oholosti i neposlušnosti izgubljeno je Božje prijateljstvo i božanski život milosti. Volja više ne vlada nagonima. Požuda pretiče razum i volju. Započela je sudbonosna borba između razuma i volje, volje i srca. Ljudsko je srce postalo arena na kojoj se bori nebo i zemlja, svetost i grijeh, anđeo i sotona. Sve je to u čovjeku i za čovjeka.

Prvi se čovjek pod teškim teretom grijeha sakrio. Bježi od Božje blizine, jer mu opterećena savjest ne da mira. Ipak na Božji upit: »Da nisi jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?«, on se ne »ispovijeda«, svoj grijeh ne priznaje, nego se izgovara. Na koncu svu odgovornost baca na Gospodina, koji mu je dao ženu-zavodnicu.

Bog, koji je ljubav i milosrđe, proklinje zmiju-zavodnicu (sotonu), a čovjeka i njegovu ženu kažnjava. Jedina nada njima i njihovom potomstvu ostaje Spasitelj. Budući da je prva žena na neki način u sebi nosila život svijeta, radi grijeha ona postade ne »majka živih«, nego »majka mrtvih«. Njezin će grijeh popraviti krepost nove Eve, Marije, Žene koja će sa svojim Potomkom satrti glavu zavodniku (kako je to opisano u 12. glavi knjige Otkrivenja).

II ČITANJE: 2 Kor 4, 13-5, 1

Prvi dio druge Pavlove poslanice Korinćanima duga je apologija njegove apostolske službe.

Apostoli vjeruju u Krista i drugima propovijedaju Krista, jer vjeruju u njegovo uskrsnuće, koje su doživjeli. To je kruna svih Kristovih čudesa i sinteza spasenja. Oni vjeruju, da će zajedno s Kristom uskrsnuti i oni kao i svi drugi, koji u Nj uzvjeruju i prihvate život po nauci Kristovoj. Vjerovati u Krista znači imati udjela u sili uskrsnuća koja spasava čovjeka grešnika. A kršćanin, koji je oslobođen od grijeha i pomiren s Bogom, novi je čovjek, koji se sve više suobličuje s Kristom.

Radi svega toga apostoli se velikim marom i revnošću daju na evangelizaciju, da »milost umnoženja« bude »Bogu na slavu«. Ne bojte se teškoća i napora. Ne plaše se ni progonstava niti trpljenja. Oni predobro znaju i osjećaju da se »izvanjski čovjek raspada«, ali »nutarnji se iz dana u dan obnavlja«; po Duhu Svetom sve više raste u milosti posinjenja, koje dosiže svoj vrhunac u vječnosti.

Mi doista znamo, da će ovo tijelo, iako se raspadne, poslije uskrsnuća u nebu postati našim vječnim stanom, jer ga oživljuje Duh Sveti.

III ČITANJE: Marko 3, 20-35

Neobičan je istup Gospodinove rodbine. Marko ih uspoređuje s istupom pismoznanaca. Rođaci žele Isusa »obuzdati«, jer je »izvan sebe«. Pismoznanci govore, da je opsjednut i da izgoni đavle »po poglavici đavolskom«. Kad se Ivan osvrće na taj susret Gospodina i njegovih, onda piše: »Uistinu, ni braća njegova nisu vjerovala u nj« (7, 5) Budući da nisu vjerovali da je On uistinu Mesija, Božji Poslanik, smatrali su njegovo djelovanje veoma opasnim i stoga nepoželjnim. Trebalo bi ga stoga osmisliti i osvijestiti.

Rimska je vlast budno pratila svaki pokušaj oslobođenja. Bojeći se njihovih represalija židovski je sinedrij također pratio istupe svakog »osloboditelja«. Da rođaci ne bi bili isključeni iz zajednice pravovjernih te se izložili neugodnostima i neprilikama, smatrali su potrebnim da Isusa »obuzdaju«. Piše Ivan: »Židovi već bijahu odlučili isključiti iz sinagoge svakoga koji bi Isusa priznao Mesijom«. (9, 18-23)

»Tko je majka moja i braća moja?« Isus je sam na to svoje pitanje dao odgovor pokazujući time koga ubraja u svoju »rodbinu«: »Tkogod vrši volju Božju, taj mi je brat i sestra i majka!« Tim riječima nipošto nije umanjena čast i dostajanstvo Marijino, jer nitko nije tako savršeno ispunio volju Božju kao upravo Ona. Iako mnogo puta nije shvaćala domet Božje riječi, ona ih je čuvala u svom srcu i o njima razmišljala. »Tako je i Blažena Djevica napredovala na putu vjere . . .« (Lumen gentium, 58)

Pismoznanci su optužili Gospodina, da je opsjednut od đavla i da izgoni đavle pomoću poglavice đavolskoga. Nisu dakle nikako htjeli priznati božanski i mesijanski značaj njegova poslanja. Isusov je odgovor značajan. Priznaje, da postoji sotonino kraljevstvo, kraljevstvo zla, ali on je »jači« od jakoga te ima moć nad Zlim. Svaki je Izraelac njegova vremena dobro znao, tko je taj »jači«: Onaj, koji dolazi Božjom snagom osloboditi sotonino roblje i osnovati kraljevstvo, koje više nikada neće nestati. To je Mesija.

Njegovo smo »potomstvo« i njegova braća, ako vršimo volju nebeskog Oca, boreći se odlučno protiv zla i Zloga kako u sebi tako i oko sebe. Nije dakle dosta da budemo »njegovi« nego da ostvarujemo i u ovom trenutku ono, što Bog od nas traži.

»I MI VJERUJEMO I ZATO GOVORIMO!«

(2. Kor. 4, 13)

Okupljeni poput Isusovih slušatelja u ovoj kući iskreno osjećamo da pripadamo novoj Gospodinovoj rodbini. Njegovi smo, jer vjerujemo, jer njegovu riječ slušamo i želimo u svom životu izvršavati svetu volju Božju.

Iako nas je vjera sabrala oko stola Gospodnjega, razmislimo da li je ta vjera onakva, kakva bi ona morala biti? Ili je naša vjera više stvar navike, odgoja, baštine i tradicije? . . .

Što znači vjerovati?

Kad uzimamo kruh i jedemo ga, vjerujemo da nije otrovan. Kad prolazimo preko mosta, vjerujemo da preko njega možemo sigurno proći. Kad se na užetu spuštamo u dubine, vjerujemo da je uže dosta jako i da se neće prekinuti. Kad dakle stvarima vjerujemo, izgrađujemo na njima svoj život. Uzimamo ih s najvećim povjerenjem.

Mi mnogo vjerujemo i ljudima. Djeca roditeljima, đaci nastavnicima, bolesnici liječnicima, suputnici vozačima itd. Ljudi vjeruju jedni drugima, jer imaju međusobno povjerenje. Kad bismo sebe i svoje iskustvo postavili kao temelj istine, tada bismo morali svu povijest zanijekati i sve početi datumom svoga rođenja.

U svemu i u sve imamo povjerenja, samo — čini se — kad se radi o Božjem autoritetu, tada sumnjamo. Neki čak smatraju da nije dostojno čovjeka da prihvati neke istine i tvrdnje, koje istina ne razumije, ali mu za njih jamči Božji autoritet.

Nije li Božji autoritet veći od svakog ljudskog autoriteta? Stoga nam je potrebno povjerenje u Gospodina, koji kroz Evanđelja progovara i tako nas svojom Riječju vodi.

Vjerovati dakle znači: imati iznad svemira točku, u koju mogu gledati; zvijezdu, što me sigurno prati; sunce, koje me grije; srce, koje me ljubi. To je moj Bog, kome se povjeravam i u koga vjerujem.

Glasoviti je Ampère pisao svome sinu: »Proučavaj svijet, ali samo jednim okom. Drugim okom gledaj vječnost! Slušaj učenjake, ali samo jednim uhom. Drugim uhom spremno slušaj što ti šapće tvoj nebeski prijatelj. Piši, ali samo jednom rukom, drugom se rukom čvrsto drži Isusove haljine, kao što se dijete drži majčina skuta . . .«

Čovjekova je vjera u Boga od samog početka ljudske povjesnice stavljena na kušnju. Tužan je izvještaj Sv. Pisma koji govori da je prvi čovjek više vjerovao sotoni i svojoj požudi, nego Gospodinu. Izgubivši vjeru u Božju riječ, koja mu je obećavala sreću ali i prijetila kaznom, počeo se bojati i zgražati nad svojom golotinjom. Osjećaj krivnje i odgovornosti nagoni ga u bijeg pred Bogom. Sakriva se. Kad ga Gospodin poziva na odgovornost, on se ne ispovijeda, ne kaje se nego se izgovara. Nedostaje mu ponizne vjere u neizmjerno Božje milosrđe i oproštajnu ljubav. Budući da nije imao dosta vjere u Boga da svoj život izgradi na njegovim obećanjima i prijetnjama, nema ni vjere da ga porušena ponovo izgrađuje na njegovu milosrđu.

Da nam olakša vjerovati, Bog se utjelovio u osobi Isusa Krista. Onima, koji su slušali Isusovu riječ, ništa nije bilo lakše vjerovati, nego nama koji je čujemo u Evanđelju. Pismoznanci Mu ne vjeruju, iako priznaju izvanrednu silu i moć, koju posjeduje i iako su svjedoci mnogih njegovih čudesnih djela. Vrijeđaju ga i nastoje diskreditirati. Sve to čine, jer ih Isus poziva na reviziju života; da promijene svoj odnos prema Bogu i bližnjemu; da se okane umišljene pravednosti i vrše djela ljubavi.

Narod Isusa okružuje, divi mu se i vjeruje mu. No ne čine li sve to iz interesa, radi neke koristi i blagodati, koje im od dariva? Ozdravlja bolesne, gladne hrani, mrtve oživljuje, žalosne tješi, grešnicima vraća mir savjesti... Oni se za Nj oduševljavaju, ali ih je vrlo malo, koji ga nigdje i u najtežim časovima ne bi ostavili...

Čak ni Gospodinova rodbina nije u nj vjerovala. Vidjeli su ga kroz godine u svojoj sredini kako raste, razvija se i napreduje. Nisu mogli vjerovati da bi taj jednostavni i siromašni Isus mogao biti Božji poslanik, Mesija.

Bojali su se da bi vjerovati u nj značilo izložiti se izvjesnom riziku: doći će u sukob sa službenom sinagogom; izgubit će povlastice izabranog naroda; bit će progonjeni i morat će radi Isusa i trpjeti. Nisu se nažalost pitali da li Isus doista jest ili nije Mesija? Njima je bilo najvažnije: da li on nas kompromitira ili ne? Da li po njemu i radi njega što dobivamo ili gubimo?

Promatramo li na kraju vjeru apostola, tek tu možemo vidjeti što je ona za njih značila i koju je ulogu upravo vjera odigrala u njihovu životu.

Dvanaestorica na Isusovu riječ ostaviše svoje domove, svoje obitelji, svoja sela i svoje lađe i slijede ga na svim njegovim putovima. Apostoli su imali svojih slabosti i Gospodina su teško shvaćali, ali Ga slijede i sav svoj život izgrađuju na njegovim riječima i obećanjima. Više su puta bili u napasti da se vrate svojim kućama, ali je milost svaki puta pobijeđivala narav. Duh je bio jači od tijela. Ojačani Božjim Duhom ne boje se otvoreno i javno svjedočiti za Gospodina. Radi njegova su imena morali mnogo pretpjeti, ali ih žrtve ne odvode od Krista, nego naprotiv još više s njime sjedinjuju. Žrtvom vlastitog života dali su najuzvišenije i najvjerodostojnije svjedočanstvo svoje vjere i savršenog povjerenja u Gospodina, o kome su ne samo govorili, za koga su ne samo živjeli, nego i svoj život položili. Njihova je mučenička krv najbolji i najvjerodostojniji pečat istine, najočitije svjedočanstvo njihove vjere.

Kakva je naša vjera? Nismo li je ograničili samo na prihvaćanje istina i zasada? Ne vjerujemo li više umom, nego srcem i životom? Znamo li vjerovati i onda kad treba život promijeniti i uskladiti ga sa zasadama i istinama, koje ispovijedamo? Ili možda vjerujemo tako dugo, dok od toga imamo neku korist? Da li je naša vjera kao vjera apostola, koji se ne bojimo izvjesnog rizika? Znademo li vjerom prihvatiti i križ, da tako dok zajedno s Kristom trpimo, zajedno s njime budemo i proslavljeni?

Samo je onaj kršćanin dostojan svog kršćanskog imena i dostojanstva, koji vjerom Krista slijedi posvuda kamo ga god On povede.

JEDANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Ez 17, 23-24

Judeja je izgubila svoju samostalnost. Sam je kralj Joakim odveden u ropstvo. Stablo je simbol naroda, kome je otkinut kraljevski vršak. Oko godine 589. prorok Ezekijel oplakuje propast naroda kome je preostala još jedina nada: Gospodin. Samo On može spasiti svoj narod. Iza tridesetak godina poražena je Asirija. Bilo se nadati da će Bog opet uzeti grančicu s narodnog stabla i presaditi je na Sion, da tu od te grančice izraste golemo stablo, koje će svojim granama osjenjivati cijeli svijet. Tako mali »Ostatak naroda« posta mesijanskim narodom za posljednja vremena.

Prorok uvijek podsjeća da Bog pravedne nagrađuje, a zle kažnjava; jasno na svoj božanski način, koji izmiče ljudskoj misli i sudu.

Tema o »stablu« zauzima veoma važno mjesto u Sv. Pismu. Ono je ponajprije simbol života. Sjetimo se prvih stranica knjige Postanka. Plodovi s tog stabla davali su život i mudrost svima, koji su ih uživali.

Poslije se smisao stabla proteže na cijeli Izrael, koji će donositi divne i čudesne plodove bude li uvijek ostao vjeran Gospodinu. Kad ovo stablo više nije odnosilo plodova, Gospodin ga obrezuje i čisti. On ga što više ponovo sadi i presađuje nadajući se plodovima.

Tako uvijek dolazi do izražaja Božja inicijativa i milosrđe, koje to stablo naroda drži na životu.

Drugi je vid proročkog promatranja i simbolike u tome, da se pod pojmom »stabla« podrazumijeva jedna osoba, Kralj; u našem slučaju Mesija. Pravo i potpuno oslobođenje može doći samo od jednog Čovjeka, koji je svijetu obećan kao Spasitelj.

Konačno mogli bismo svakog pravednika usporediti sa stablom, koje je zasađeno pokraj voda tekućica. Ono će sigurno donositi dobre plodove, bude li čvrsto vezano uz tlo milosti i Božje ljubavi.

Kao što je od Stabla života dolazilo spasenje i život svemu, isto tako i svatko koji je sastavni dio Stabla donosit će plodove Duha Svetoga i tako podržavati nov život, na koji je pozvano cijelo čovječanstvo.

II ČITANJE: 2 Kor 5, 6-10

Teško ćemo razumjeti Pavlove riječi, ako nemamo pred očima i početak njegove poslanice Korinćanima: »Znamo: ako se ovaj šator — naša zemaljska kuća — ruši, imamo zgradu, koja je djelo Božje — vječnu kuću u nebesima — koja nije sagrađena ljudskom rukom.«

Pavao najprije misli na Hram Tijela Kristova. On je porušen Isusovom smrću, ali je za tri dana njegovim uskrsnućem opet podignut. No i svako je ljudsko tijelo hram Božji. U njem stanuje sam Bog i njegova milost. Tu u dubinama svoje duše, u intimi svoje savjesti svatko može susresti Boga, koji je u ono vrijeme na poseban način vezao svoju prisutnost uz jeruzalemski hram.

Mnogi su kršćani bili progonjeni i protjerani iz domovine. Nalazili su se daleko od svetoga grada Jeruzalema. Nisu više mogli pohađati sveti hram i

time bili prikraćeni Božje blizine. Pavao želi judeokršćanima naglasiti, da su oni svagdje povezani s Hramom Tijela Kristova i da ih — vjeruju li čvrsto u Isusa — nitko ne može odijeliti od povezanosti s Njime.

Potrebno će biti da čovjek prođe kroz trpljenje i patnju, pa i samu smrt, ali će iza svega osjetiti radost, koju donosi uskrsnuće i vječni život. U proslavljenom Kristu gledat ćemo Boga, kao što Ga je Izaija gledao na Sionu, u hramu.

III ČITANJE: Mk 4, 26-34

Evanđelje ima dva dijela: prvi govori o strpljivom zemljoradniku koji s najvećim pouzdanjem povjerava sjeme zemlji. On je svoje učinio: povjerio je sjeme zemlji, a sad će dalje djelovati sile, koje je Bog stavio u samu prirodu, da sjeme proklije, izraste i poslije određenog vremena donese rod.

Drugi dio govori o zrnu gorušičinu. Ono je sitno i maleno, ali se kasnije razvije u golemo stablo. »Pod sjenom njegovom gnijezde se ptice nebeske.«

Kraljevstvo je Božje podložno zakonima prirode i milost samu narav ne ništi, nego je izgrađuje i oplemenjuje. Taj rast kraljevstva u duši lagan je i spor. Čovjek sa svoje strane mora učiniti sve što je u njegovoj vlasti i mogućnosti, a onda neka se s najvećim predanjem izruči Božjoj volji i Providnosti. Bog će činiti svoje: On daje da sve raste i razvija se prema planovima njegove presvete volje.

Možda je Isus iznio narav svoga kraljevstva imajući pred očima dvojicu svojih učenika: Šimuna Revnitelja i Jude Iškariotskoga, koji su naginjali mišljenju, da bi trebalo silom i otporom ostvariti Isusovo kraljevstvo. Trebalo bi povesti sveti rat protiv Rima i domoći se slobode...

Isus nije politički vođa, nego Otkupitelj duša. Došao je na svijet da povede sveti rat protiv sotone i zla u samom čovjeku. Tu se mora najprije ostvariti njegovo kraljevstvo: prihvatiti sjeme njegove riječi dosljednom vjernošću bdjeti nad povjerenim sjemenom, kako bi ono nadohranjivano uzmoglo imati pravilan rast i jednom donijeti željeni plod.

Židovi su često Isusa napadali, da im mora označiti znakove, koji će prethoditi ostvarenju njegova kraljevstva. No On je uvijek govorio da neobičnih i izvanrednih znakova neće biti: Bog želi da sjeme, koje je njegov Sin povjerio Zemlji, polako raste, razvija se i jednom sigurno donese svoj rod.

Prispodobom o zrnu gorušičnu Gospodin još više u nama utvrđuje pouzdanje u Boga i njegovu Providnost. Počeci njegova kraljevstva mogu biti maleni i skromni. No tom je sjemenu osiguran s Božje strane čudesan eshatološki rast.

Možda je upravo ovo pričom Gospodin želio pobiti one, koji su prezirali skromna sredstva kojima se Isus služi: apostole, koji su bili ljudi male inteligencije i porijekla, neuki i siromašni. No upravo je »malo u svijetu Bog izabrao, da postidi jako, neuko da posrami učeno«.

I u svijetu, koji ne poznaje Isusova Kraljevstva, djeluje Duh i njegova milost. I najtvrđe srce grešnika, može ganuti svjetlo i vatra Božjega Duha. Zapretena iskra ognja u pepelu nevjere, raspirena Božjim Duhom, može prouzročiti veliki oganj. Bog treba uvijek ozbiljno uzeti i odbaciti svaku ljudsku prividnost.

»ZEMLJA SAMA OD SEBE DONOSI PLOD!«

Samo naivnoj i nestrpljivoj djeci ne bismo zamjerili kad bi nakon nekoliko dana prekapali zemlju, u koju je stavljeno sjeme, da vide i uvjere se da li to sjeme raste.

Odrasli veoma dobro znaju da rast ima svoju zakonitost i da bi bilo ludo htjeti neprestano kontrolirati taj rast u želji da ga pospješimo ili požurimo. On treba svoje vrijeme: da proklije, da izbije iz zemlje, razvija se i dohranjuje. Bude li mnogo strpljivosti sa strane zemljoradnika i budu li povoljne atmosferske prilike, nadati se dobrom urodu i bogatoj ljetini.

Isus uzima tu sliku iz prirode, da nam objasni zakonitost, koja vlada u njegovu kraljevstvu: u rastu i plodnosti tog kraljevstva te o čimbenicima, koji tu igraju glavnu i najveću ulogu.

Dužnost je svih Isusovih učenika — svih vremena i prilika — da to kraljevstvo navijeste ljudima. Prva je dakle evangelizacija, jer — pita sv. Pavao — »kako će uzvjerovati, ako nisu čuli?«

Bog spasava svijet po ljudima, kojima je povjerio sjeme riječi svoje objave. Njihova je dužnost da obilato siju sjeme riječi Božje i da učine sve kako bi do svih ta naviještena riječ došla i bila povjerena brazdama njihovih duša.

Na vjerovjesnicima je da budu neumorni, velikodušni i puni vjere dok se obraćaju ljudima i žele im prenijeti poruku neba. Iz njih mora najprije izbijati veliko osobno uvjerenje i osvjedočenje da su sami u službi istine, i to one najveće koja se ne može prevariti niti biti prevarena. Od njih mora biti daleko svaka malodušnost i nepovjerenje, svaka rezignacija i pesimizam. Treba govoriti i riječ navijestiti u zgodno i nezgodno vrijeme, jer nama nije dano znati ono unutarnje stanje svake pojedine duše prema njezinu Stvoritelju.

Kad smo svoje učinili, prepuštamo stvar uspjeha Božjoj milosti.

Kako je samo lijepo napisao sv. Pavao (1 Kor 3, 6): »Ja sam posadio, Apolon je zalio, ali je Bog činio da raste!« I odmah nastavlja: »Niti je što onaj, koji sadi, niti onaj koji zalijeva, nego onaj, koji čini da raste — Bog«. (7) Zaključak je jasan: »Mi smo samo Božji suradnici; vi ste Božja njiva, Božja građevina!« (9)

Teško je nadnaravnu stvarnost Božjeg kraljevstva, njegov rast i razvoj, njegovu sudbinu i uspješnost prikazati ljudskim kriterijima i našim ovozemaljskim kategorijama. Tu smo slični krtici, koja pod zemljom dotiče korijenje svega što raste, a da ni najmanje ne može sebi dočarati pravu sliku i ljepotu svega raslinstva.

Svejedno, vjerni Isusovoj poruci ove nedjelje, pokušajmo iz te perikope sv. Marka izvući pouku, koju je u konačnici sam Gospodin želio ostaviti svima, koji u njegovo ime budu naviještali njegovu riječ.

1. Nikada ne bismo smjeli zaboraviti da se radi o Božjoj stvari i da iza svih naših nastojanja i napora stoji Gospodin koji ima svoj plan i svoje namjere sa svakom pojedinom dušom. Povijest je svake pojedine duše obavijena koprenom tajanstvenosti i samo Bog je može dogledati i shvatiti u njezinim dubinama. Svaka je duša predmet neobično velike Božje ljubavi. Da je Bog ne ljubi, ne bi je stvorio. Za svaku je dušu pripremio vječno blaženstvo i zato

osigurao sva sredstva milosti i svojih prosvjetljenja, koja su potrebna da se čovjek na dobro posluži svojom slobodom i uznastoji prihvatiti upućenu riječ, kako bi ona mogla rasti, razvijati se i sazrijeti za vječne Božje žitnice. Spremna i dobra volja, otvorenost i prihvaćanje sa čovjekove strane prvi je preduvjet da naviješteno kraljevstvo uhvati svoj korijen.

2. Sad se traži velika strpljivost i povjerenje u Boga, koji je po svom Sv. Duhu na djelu u svakoj pojedinoj duši.

Kao što je čitava priroda velika radionica Boga Duha Svetoga i od njega dolazi svaki život, jednako je tako, ali još i više, silan Bog u svecima svojim: Duh Božji u ljudskim dušama, koje mu se otvaraju i predaju.

Iz prirode učimo: da jedno sjeme uzraste potrebno je izvjesno vrijeme. Brzopletog rasta nigdje u prirodi nema. Može se agritehničkim mjerama pridonijeti boljoj kvaliteti ili kvantiteti svega što uzgajamo, ali i tu je zakonitost, kojoj se izbjeći ne može: sve u svoje vrijeme!

Kao što žena, koja nosi pod srcem dijete, ne može roditi, bez štete za život djeteta, prije vremena i njezino vrijeme mora proći da donese na svijet novi život, jednako je tako potrebno s najvećim povjerenjem i predanjem u volju Božju, Bogu prepustiti sudbinu riječi koja je naviještena.

Mnogi se vrlo lako obeshrabre i onda izgube svako pouzdanje i volju zadaljni rad. Ako odmah ne vide plodova i uspjeha, skloni su malodušnosti i rezignaciji. Zaboravlja se da Bog nije nama prepustio uspješnost tvoga djela. To je zadržao sebi kao i onu unutarnju zakonitost, po kojoj djeluje u svakoj pojedinoj duši.

Možda će nam tu pomoći jedna anegdota, koja se pripovijeda o papi Ivanu XXIII: Kad je Angelo Roncalli postao papom i uzeo sebi ime Ivan XXIII — pripovijeda se — da nije znao da li on kao papa smije noću spavati kao i drugi ljudi. Mislio je da možda i noću mora na svojim plećima nositi teško breme povijesti svijeta. U toj dvoumici ukazao mu se anđeo čuvar, koji mu je rekao: »Ivane, nemoj sebe smatrati tako važnim?!«

Tu vrijede i one druge riječi (Jürgena Moltmanna): »Beskonačna odgovornost ruinira čovjeka, jer je on samo čovjek, a ne Bog!«

Ne želimo time umanjiti veliku odgovornost što je svatko ima za Božju riječ, njezin navještaj i uspješnost. No treba ipak s mnogo vjere i pouzdanja prebaciti svu svoju brigu na Gospodina i njemu prepustiti sve drugo. Na nama je da smo svoje učinili. Bog će dalje raditi i bez nas.

Tu opet citiramo riječ pape Ivana XXIII: »Tko ima vjeru, ne drhće. Čovjek vjere ne izvrće događaje; nije pesimistički nastrojen i nikada ne gubi živce... Vjera, to je vedrina, koja od Boga dolazi.«

3. Kršćanin je blagovjesnik i propovjednik radosti. Kad je svoje učinio predaje se Božjoj Providnosti. Čvrsto je uvjeren da će Bog učiniti svoje. Nije mu ni na kraj pameti da Bogu propisuje kako i na koji će način Bog voditi duše. Još manje traži za sebe osobno poznavanje tajni, koje je Bog sebi pridržao. Ako se potpuno prepustio Gospodaru sjetve i žetve, onda je miran i čeka svoj čas. Duša mu je radošću oblivena, jer je čista savjest najbolji izvor prave radosti.

Neuspjesi, porazi, izgubljene bitke, ljudska nezahvalnost i kriva shvaćanja... sve to mogu biti križevi, koji su teški, ali ih čovjek vjere uvijek nosi

s nadom u uskrsnuće. Takav čovjek uzima svijet i ljude onakvim kakvi jesu, ali u isto vrijeme nastoji čitavim svojim bićem učiniti da budu onakvi kakvi moraju biti.

Čovjek će slabe vjere reći mnogo puta: Sve je uzalud! Čovjek vjere će možda izgovoriti iste riječi, ali s vjerom da je u Boga sve moguće. Nada je njegovo posljednje i najjače oružje, kojim sigurno pobjeđuje.

Naše nije da odgonetnemo tajnovitost Isusovih poredaba, nego da po njima uredimo svoj život. »A Bog je onaj, koji daje da raste!«

BLAGDAN PRESVETOG SRCA ISUSOVA

»GLE OVO SRCE . . . ! «

Sv. je Augustin često molio: »Gospodine, daj da spoznam Tebe; daj da spoznam sebe!« Smatrao je da je to najvažnije u čovjekovu životu: spoznati Boga i spoznati sama sebe!

Istu želju i potrebu nosi u sebi svaki pravi vjernik. Želi — koliko mu je to moguće — spoznati Boga i u toj spoznaji sama sebe, svoj životni cilj i smisao.

Boga ćemo najbolje spoznati iz Sv. Pisma: iz Objave, a sebe ispitivanjem savjesti. U susretu srca sa Srcemna staje najdulja spoznaja. Rekao je jedan veliki mislilac da se ono bitno i najbitnije ne spoznaje razumom, nego srcem. (Saint Exupery)

Danas zaustavljamo svoj pogled pred jednim Srcem, koje nije samo srce jednog čovjeka, nego je to božansko Srce našega Gospodina. Tom se Srcu danas želimo približiti i kroz to Srce promotriti našega Boga i Gospodina.

Kršćanska je predaja u probodenom Srcu Isusovu uvijek gledala simbol Božje ljubavi prema nama ljudima. Napisao je Pavao Claudel: »Koplje je prodrlo dalje od srca Kristova. Ono je otvorilo Boga; ono je prodrlo sve do sredine samoga Trojstva!«

Ako dakle želimo spoznati tko je Bog i gdje je korijen svih njegovih djela za ovaj svijet, onda sve promatramo kroz otvoreni bok Srca, koje neizmjerno — upravo — božanski ljubi.

1. **Isusove jaslice** i njegovo rođenje u skromnoj pastirskoj štali možemo shvatiti samo kroz Srce, koga je ljubav dovela u krilo jedne prečiste Djevice i tako učinila našim bratom i članom ljudske zajednice. Iznad njegova skromna stana rođenja mogli bismo staviti natpis: Ovako je Bog ljubio svijet!

Nitko od nas ne bi sebi mogao domisliti ovakav Božji odgovor na grijeh naših praroditelja. Oni su kaznili sebe nakon grijeha i opazili da su goli: izgubili su ono što je bilo najvrednije: milost i po njoj sudioništvo u Božjem životu. Bog ih je — sudeći po pravdi — mogao prepustiti njihovoj sudbini, jer su je sebi sami izabrali. Ali — jer je Bog ljubav — On stvara novi plan spasenja i otkupljenja po svome Sinu.

Dok stojimo pred tim jaslicama i promatramo Ljubav Božju preveliku, koja je Boga učinila čovjekom, treba kleknuti i srcem punim ljubavi nastojati uzvratiti ljubav za Ljubav.

2. Velika su tajna Božje ljubavi prema nama Isusove jaslice, a što da reknemo, ako nas na našem životnom putu raskriljenih ruku zaustavi taj isti Isus, koji na krvavom križu dovršava žrtvu otkupljenja za nas?

Gdje je korijen križa? — Samo u Srcu, iz koga je izrastao; u ljubavi, koja ga je zamislila, zatim prihvatila i onda zasadila u zemlju udarenu Božjim prokletstvom.

Jaslice su veliki misterij, no kudikamo je veći misterij **Isusov križ!** Ako povrh jaslica stavljamo natpis: Ovako je Bog ljubio svijet!, s koliko većim

opravdanjem stavljamo isti natpis povrh Isusova križa, gdje je vojnikovim kopljem otvoreno i probodeno Srce, koje toliko ljubi!

Shvatiti križ — koliko je to nama slabim ljudima moguće — možemo samo kroz Srce iz kojega je nikao. Istina je da je križ načinjen po naređenju Sinagoge i Rima u osobi Poncija Pilata, ali je stvarni Isusov »krvnik« njegova neizmjerna ljubav, koja je stavila dva kamena međaša njegova ovozemaljskog života: jaslice i križ.

3. Srce je to božansko i njegova su djela božanski velika. Iza svega stoji božanska ljubav, koja je domišljata i za nas nedokučiva.

Tako stojimo pred trećom tajnom ljubavi tog istog Srca: pred njegovim svetohraništem i tu se klanjamo tajni presvete Euharistije.

Jaslicama počinje, a križem svršava Isusov vidljivi boravak među ljudima. U presvetoj se Euharistiji ovjekovječuje Isusov stalni boravak i njegova vječna prisutnost među nama.

U Betlehemu je jednom rođen Sin Marijin i naše Spasenje, a tu se na našim oltarima vječno rađa Isus-Hostija, koji želi da mu naš oltar budu vječne jaslice, a naša crkva vječna kuća kruha.

Na Kalvariji je dovršen život najveće Ljubavi i tu je prikazana najveća Žrtva za spas svijeta, a tu na našim novozavjetnim oltarima nastavlja se ista Žrtva, isti Prinos neizmjernom Božjem veličanstvu za spas svijeta.

Novorođenom Isusu mogla je doći samo malena skupina poklonitelja, koje dovodi anđeo navjestitelj ili čudesna zvijezda, a tu pred njegov euharistijski stan dolaze milijuni, jer je sebe umnožio i uprisutnio po cijelome svijetu.

Rekao je s pravom sv. Augustin: »Bog, koji je svemogući, više nam nije mogao dati. Bog, koji je prebogat više nam nije imao dati. Bog, koji je sveznajući više nam nije znao dati, kad je dao sama sebe u toj tajni presvete Euharistije.«

A taj najveći dar prisutnosti Boga među nama, Žrtvu, koja stalno krvari u rukama Crkve, Hranu, kojom se hrani Božji narod na svome putu prema vječnoj domovini, dugujemo jednom Srcu, jednoj ljubavi, koja trajno želi ostati s ljubljenima.

Zato je s pravom Isus rekao sv. Mariji Margareti Alocoque: »Gle ovo Srce koje toliko ljubi ljude!« — Pred tim bismo presvetim Srcem i pred tom tajnom ljubavi morali češće zastati i tu srcem doživjeti tajnu kojom smo ljubljeni. U to smo presv. Srce upisani. Ta je ljubav otvorena svima nama bez razlike. Zar nije Isus dozivao k sebi upravo umorne i opterećene i oni bi upravo u tom srcu nalazili svoje utočište i utjehu života.

Kad bismo dakle htjeli odgovoriti na pitanje: Što je predmet štovanja Srca Isusova, odgovorili bismo: ljubav našega Boga, kojoj mi sa svoje strane želimo odgovoriti sa srcem — s ljubavlju.

Ta se ljubav, istina, ne sastoji u nekom sentimentalizmu, prevelikoj osjećajnosti, nego u želji da stalno dajemo zadovoljštinu za tolike grijehe i uvrede, kojima ljudi udaraju na to presveto Srce.

Isus se potužio sv. Mariji Margareti Alacoque, da od ljudi prima samo nezahvalnost. Ljudi ostaju ravnodušni i hladni, što više svojim grijesima, i svakovrsnim uvredama neprestance udaraju na to Srce i probadaju ga gdje im se pruži prilika.

Eto druge svrhe štovanja Srca Isusove: zadovoljština i naknada.

Iz povijesti znamo, da su Napoleonovi vojnici po povratku iz Rusije nakon neuspjela ratnog pohoda, jednom okružili šator svoga vojskovođe i cijelu noć probdjeli oko šatora čuvajući stražu. Napoleon se začudio i zadivio ovom dokazu ljubavi i vjernosti svojih najboljih i najdražih. Ne bismo li se i mi, barem u posebne dane kroz godinu na prve petke u mjesecu — morali poput počasne straže okupljati oko šatora (tabernakula) našeg Vođe, našeg Spasitelja i tu svojom prisutnošću njemu zasvjedočiti svoju privrženost i ljubav?

Pobožnost naknade — devet prvih petaka — još nije izvan mode!

Isusovo je Srce sveti i veliki znak spasenja i nade na nebištu suvremene Crkve. Ako je istina, da je nekoć nebo odgovorilo Velikom caru Konstantinu: »U tom ćeš znaku pobijediti!« i on je gledao na nebištu znak križa, danas možemo biti sigurni, da će ovaj svijet i ova Crkva naći svoje spasenje i svoju punu pobjedu u divnom Znaku Srca Isusova. Odgovorimo dakle na Ljubav ljubavlju!

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Job 38, 1, 8-11

U svojoj dubokoj patnji Job protestira radi svoje nedužnosti i postavlja pitanje: zašto ga je sve to snašlo? Odbacio je navode svojih »prijatelja«, koji su smatrali njegovo trpljenje Božjom kaznom radi njegovih grijeha. Stoga se obraća izravno Gospodinu da mu On otkrije veo tajne pred kojom se nemoćan nalazio.

Gospodin poziva Joba da se prisjeti svega što je stvoreno, a osobito silnih mora, koja je Bog stvorio i drži u svojoj vlasti. Prema staroj kozmologiji u burama i olujama mora gledali su stari sukob između Boga i sila zla. Kolikogod bile snažne oluje, njih Bog svojom voljom smiruje. Jednako je tako i sa zlima, koja muče njegova stvorenja. Čovjek ne smije pitati za razloge Božjih postupaka, osobito onih koji nadilaze naše doumljivanje i zaključivanje, gdje naša pamet staje. Čovjek mora priznati misterij (tajnu) pred kojim stoji. Mora Bogu priznati vrhovnu slobodu i bezgraničnu mudrost. Posred svih neprijateljskih sila, Bog ostaje gospodar. »Tu nek se lomi ponos tvog valovlja!« Taj dakle Bog, koji smiruje bjesne valove i u pokornost dogoni olujno more, posve sigurno pobjeđuje svako zlo.

Nemojmo se ponašati kao Jobovi prijatelji, koji su »znali« razloge radi kojih Bog pohađa svoja stvorenja mukom i patnjom. Pred tajnom zla i patnje u svijetu nije najvažnije tumačenje, nego mnogo više pouzdanje i povjerenje, koje dugujemo Bogu. On najbolje zna u koji će čas slomiti ponos valovlja svakog zla i opet udijeliti mir.

II ČITANJE: 2 Kor 5, 14-17

Ovaj je odlomak možda najvažniji u čitavoj dugoj apologiji apostolske službe, kojoj Pavao posvećuje prva poglavlja svoje druge poslanice Korićanima.

Ljubav Kristova korijen je svega njegova apostolata. Ta je ljubav recipročna: Krist na poseban način ljubi i odabire Pavla, a Pavao sa svoje strane najnesebičnije odgovara toj i takvoj ljubavi. Ta ljubav nije emocionalna zasnovana na osjećajima, nego na jednom sudu: Krist je umro za sve nas i dosljedno tome svima dao najveći dokaz svoje ljubavi. Na takvu se ljubav mora odgovoriti ljubavlju. Umrli i uskrsnuli Krist stvara novo stvorenje, u koje i mi ulazimo vjerom i krštenjem. Tako i sami postajemo novo stvorenje, koje vodi Božji Duh. Takav se čovjek ne da u svom dinamizmu djelovanja i zanosa zaustaviti tjelesnim željama i prohtjevima. On već ovdje živi životom, kojim će jednom živjeti u vječnosti. Zato mu nijedna žrtva nije preteška, jer stalno ima pred očima križ, na kojem je dovršila svoj život najveća Ljubav — sam Krist Gospodin.

Nema više staroga grešnog čovjeka. Odsada ima vrijednost jedino novi čovjek, koji živi samo za Krista.

III ČITANJE: Mk 4, 35-41

Marko kao i drugi sinoptici pripovijedaju o oluji, koju je Isus na čudesan način smirio. Time se On pokazuje kao vrhovni gospodar koga sluša sve stvorenje. Isus ima moć nad svim zlim silama, koje vladaju bilo u svijetu bilo u ljudskim srcima.

Ipak jedino vjerom možemo u Gospodinu prepoznati Sina Božjega. Tu su vjeru — čini se — apostoli imali tek poslije Isusova uskrsnuća. Zato Isus kori uplašene apostole za vrijeme oluje: »Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?« Vjera u Gospodina u njima malo po malo raste i doživljuje svoj vrhunac Kristovim uskrsnućem. Ono će biti Isusov najveći trijumf i najveća pobjeda. Tada će on stišati sve oluje i svaku pobunu protiv sebe i u svijetu.

Marko ističe i to da je Isus šutio. Nije reagirao mada je znao što se oko njega zbiva. Htio je da apostoli osjete njegovu prisutnost i da je vjerom prihvate. No možda je to bilo još prerano ...

Mnogo se puta čini kao da Bog šuti ili »spava« dok lađu Crkve ili povijesti svijeta zahvaća sve stravičnija oluja ... Na prvi se pogled može činiti da je sve izgubljeno — kao što su to i apostoli mislili — no jedno se nikad ne smije zaboraviti: Bog je tu; On je prisutan mada se čini kao da »spava« ... U svoj čas on će intervenirati i uvijek nakon Božjeg interventa nastaje tišina, koja svjedoči da je Bog gospodar kako pojedine ljudske sudbine, tako i čitave povijesti čovječanstva.

»KAKO NEMATE VJERE?!« ...

U Sv. se pismu vrlo često spominje more. Stari su Židovi u moru nazrijevali tolike opasnosti, koje vrebaju na čovjeka i njegov život. Tu je levijatan i zmaj i toliko druge morske nemani, koje su prema čovjeku neprijateljski raspoložene. Dosta je na primjer otvoriti proroka Izaiju (gl. 51.) da se u to uvjerimo. Prorok je napisao: »Probudi se! Probudi se... Nisi li ti rasjekla Rahabu i probola zmaja?...« Gospodin je uvijek moćniji i on pobjeđuje nad svim tamnim silama, koje u sebi krije more. Čitamo dalje: »Ja sam tješitelj vaš. Tko si ti, da se bojiš smrtna čovjeka i sina čovječjeg?... Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji burkam more da mu valovi buče.« (10-15)

Evanđelisti su djeca svoga naroda i oni se koriste predajama i čitanjima St. Saveza. Drage su im također i brojne simbolike, koje su baštinili od svojih predа. Zato nije slučajnost da sva tri sinoptika spominju Isusovo čudo, koje se zbilo na Genezaretskom jezeru, koje su oni smatrali morem. Spominje se to čudo gotovo na početku Isusovih čudesa hoteći tako odmah na početku ispovjediti vjeru u svog Učitelja: »Tko li je ovaj, te mu se vjetar i more pokoravaju?«

Bura na moru bila je za učenike jedinstven događaj. Oni ga nikad više nisu mogli zaboraviti. Ta njima je more bilo život. Odrasli su kao ribari na vodi i predobro su poznavali prevrtljivost i nesigurnost jezera, kojega su zbog njegove širine (17 km) i duljine (24 km) zvali morem. Predobro su poznavali i opasnosti, koje more u sebi krije ...

No kad ih Učitelj zamoli, da krenu na drugu stranu — jer je bio željan i potreban odmora — oni to odmah učine. Njegovu je lađicu pratilo još nekoliko drugih lađa. Isus je od umora brzo zaspao, a lađe su klizile prema drugoj obali ...

Tada se iznenada okomi na vodu silan vjetar, koji je more uzburkao i uznemirio u tolikoj mjeri, da su učenici osjetili smrtnu opasnost. Podigli su se snažni valovi, koji su mogli svaki čas njihove lađe potopiti. U najvećem strahu bude svog Učitelja. Zaboravili su tko je On i što za njih znači njegova prisutnost. Mislili su samo na sebe i svoju osobnu sigurnost i zato zdvojno mole: »Učitelju! Zar ne mariš što ginemo?...«

Isus najprije podigne svoje ruke i zapovijedi moru: »Utihni! Umukni!« Kao da govori nekom stvorenju, koji se propinje iza bijesnih valova i silovitog vjetra. Iste su to bile riječi, koje je Isus upotrijebio kad je oslobodio opsjednutoga od đavla. Apostoli su još više vjerovali, da se iza tog pobješnjelog mora krije đavao i sve njegove tamne sile, koje jedino Bog može dognati u pokornost. Zato su, jer je nastala tišina, preneraženo motrili svog Učitelja i osjećali njegovu superiornost: vjerovali su da se samo Bogu pokorava vjetar i uzburkano more.

No Isus je ipak ukorio svoje: »Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?« Da su bili ljudi jače i življe vjere, ne bi bilo mjesta za strah i očaj. Ta Isus je bio s njima! No još nije uskrsnuo od mrtvih i njihova je vjera tek rasla i prekaljivala se. Budući da je vjera najprije susret s Bogom, to su i oni sve nade polagali u svog Učitelja, koji ih je pozvao da Ga slijede. Iz tog susreta nastat će povjerenje u Gospodina, a onda predanje Njemu samome u želji da

mu čitava života ostanu vjerni. No to je bila konačnica prema kojoj je trebalo doći. Za sada su još strah i sumnje vladale njima. Malo po malo nestat će svega toga i u njima će nastati čvrsto uvjerenje, da je Isus Sin Božji i da je samo u Njemu naše spasenje i naš život.

Napisat će kasnije apostol Pavao Rimskim kršćanima: »Živimo li dakle ili umiremo, Gospodinovi smo!« (14, 8)

Ljudski se život često uspoređuje s putovanjem morem života. Svakim smo danom sve bliže »drugoj strani«, koja u isto vrijeme znači kraj životnog putovanja. More nam života nije uvijek podjednako sklono. Ima dana, čak i godina kroz koje lađa našeg života mirno klizi ustaljenom površinom. Nemamo naročitih teškoća ili problema. Ako i nadođu s lakoćom ih rješavamo. No to je samo jedna strana medalje. Druga nam govori da nitko u svom životu nije pošteđen od većih ili manjih bura i oluja, koje i te kako potresaju i ugrožavaju našu životnu lađu.

Ima što više i takvih oluja, u kojima se čovjeku čini da je sve izgubljeno; gdje se radi o tome: biti ili ne biti. Ima dakle pojedinih životnih tragedija ili zbivanja koje ugroze čovjeka u njegovoj opstojnosti. Tu više ne koristi nikakvo fraziranje, a još manje lažno i jeftino tješenje, jer se tresu temelji duše i dovodi u pitanje sam razlog opstanka čovjeka kao takvoga.

Uzmimo nekoliko primjera iz života:

Saznanje da bolujemo od neizlječive bolesti i da nema više ozbiljne nade u ozdravljenje... Dani su odbrojeni i život ide posve sigurno svome kraju...

Možda se ne radi o nama, nego o osobi, koja nam je neobično draga i mila: o majci ili supruzi ili suprugu ili kome drugom s kojim smo usko povezani... Gotovo ne možemo zamisliti života bez te osobe. Njezin gubitak znači nenadoknadivu prazninu i on iza sebe postavlja neizlječivu ranu do kraja života...

Kolikima se svi snovi o bračnoj sreći tako brzo rasplinu te od svih nadanja i očekivanja ostaju tek bijedne razvaline, koje prisjećaju na nekoć sretne dane... Rijetko može čovjeka zahvatiti veća bura nego li je to orkan bračnih nevjera, rastava, ostavljenosti i napuštenosti...

Nije baš ni najmanja bura, koja zahvaća životnu lađu, naći se bez posla i bez najosnovnijih uvjeta za život. Djeca mole kruha, a njega nema. Možda k tome pridođe i stambena kriza praćena neimaštinom...

Izvanjske nevolje i krize mogu prouzročiti velike unutarnje bure, no jednako tako mogu biti gotovo nesavladive i unutarnje nevolje i iskušenja: gubitak poštenja i dobroga glasa, klevetanja i ocrnjivanja, teška nepovjerenja i životni neuspjesi...

Osim toga rijetko da jedno zlo dolazi samo. Ono je obično praćeno tolikim drugim zlima i nedaćama, da se čovjeku trese tlo pod nogama i nerijetko gubi duševno ravnovjesje...

Sve su to momenti u kojima se sa životne lađe emitira bolni SOS u nadi da se pronađe spasenje i rješenje... Kadikad će to — jer još uvijek ima dobrih ljudi — i uslijediti. No vrlo često čovjek ostaje sam sa svojom nevoljom i mukom. Tada je sva čovjekova nosivost i snaga stavljena na kušnju. Tu će se vidjeti koliko čovjek zna i hoće baciti sidro nade da ne doživi katastrofalan brodolom...

Vjerovati da sve nije izgubljeno može samo onaj, koji zna da je Isus prisutan u svakom ljudskom životu. Može se činiti da on »spava«, ali je tu i želi pomoći svakom čovjeku, jer mu je brat i prijatelj.

Zaboravili smo iskreno i s pouzdanjem moliti. »I krik je molitva«, rekao je jedan suvremeni duhovni pisac. Krik iz dubina očajne duše koja moli pomoć i spasenje Bog ne može prečuti i na nj se ne osvrnuti...

Možda bi u takvim časovima Gospodin morao ponoviti svoje pitanje koje je izgovorio apostolima: »Kako nemate vjere?«

Onaj, koji je sidro svog života bacio u Srce Isusovo, koji živi i djeluje vjerujući da ga Bog vodi i čuva te se s najvećim pouzdanjem prepušta Božjoj Providnosti, ne može propasti. Neće se možda osloboditi zla ili nevolje koje ga muče kako to on zamišlja, ali će se na kraju sve okrenuti na dobro. »Onima, koji Boga ljube, sve se okreće na dobro!«

Tu je potrebno moliti s unesrećenim ocem iz evanđelja: »Gospodine, vjerujem. Pomozi mojoj nevjeri!« (Mk 9, 24)

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

U punini vremena naš se Bog objavio kao »Bog živih, a ne mrtvih«. Od njega ima život sve što živi. Sam se Isus Krist nazvao »Riječ života«, »Kruh života«. On je izvor, iz koga struji vječni život. Došao je na svijet, da ljudima donese život i da ga uzimadnu u izobilju. Tko s Kristom živi, i ako umre, živjet će do vijeka. »Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će.« (Iv 11, 25) Živeći dakle pravedno, doprinijet ćemo da u stvorenjima prevladava život nad zlom i smrću.

I ČITANJE: Mudr 1, 13-15, 2, 23-24

Knjigu je Mudrosti napisao neki helenizirani Hebrejin u prvoj polovici prvog stoljeća prije Krista. Ona je posljednja u nizu starozavjetnih knjiga. U prvom se dijelu (1-5 gl.) iznosi koja je korist čovjeku pojedincu, ako slijedi mudrost: on će vječno živjeti.

No unatoč tome otvoreno i ozbiljno se postavlja problem smrti. Činjenica je, da sve što živi prije ili kasnije umire. Da li je to Božje određenje od početka? — Ne! »Bog nije stvorio smrt!... Bog je stvorio čovjeka za neraspadljivost.« Bog je htio stvoriti čovjeka na svoju sliku i priliku te mu je stoga namijenio život vječni. »Đavolskom je zavišću ušla smrt u svijet. »Smrt je dakle posljedica grijeha. »Bog se ne raduje propasti živih.«

Smrt vlada jer čovjek ne zna živjeti i gledati svijet u skladu s vjerom. Ako čovjek ruši Božju pravednost, odbija Božji zakon, prekida s Bogom, usamljuje se, **griješi.**

Jedino vjera može preobraziti naš život i dati nam novo srce i nove oči. Smrt i dalje ostaje krajnji trenutak našega života, ali promatrana vjerom ona znači početak vječnoga života.

Bog dakle daje čovjeku besmrtnost, ako živi pravedno i kreposno. Jedino će se na taj način domoći pobjede nad smrću i zlom u svijetu.

II ČITANJE: 2 Kor 8, 7, 9, 13-15

Kršćanima u Jeruzalemu trebalo je pomoći. Apostol Pavao poziva Crkvu u Korintu da u svojoj darežljivosti i velikodušnosti odgovore potrebama braće iz Jeruzalema. Svoj apel na velikodušnu darežljivost argumentira ovako:

1. Obilato ste primili, obilato i dajete.

2. Doziva im u pamet primjer Isusa Krista i njegovu darežljivost. Bio je bogat božanskim povlasticama, a radi nas je postao siromašan, što se posebno pokazalo u njegovu utjelovljenju i njegovoj smrti. A sve to radi toga, da se »njegovim siromaštvom obogatimo«.

3. Materijalnom pomoći braći u nevolji unapređuje se jednakost među ljudima. Kršćani iz Jeruzalema nisu za sebe zadržali Evanđelje i povlastice, koje su im bile udijeljene, nego su to duhovno blago nesebično dijelili i drugima. Siromašne u vjeri preobilno su obogatili svojim »viškom«. A sada je

na »poganima«, koji su se obratili da od svog materijalnog viška pomognu ekonomski siromašnim kršćanima u Jeruzalemu. Na taj način nastaje između Židova i Grka jedinstvo i jednakost, koja do sada nije bila nigdje ostvarena.

III ČITANJE: Mk 5, 21-43

Isus je svoja čudesa činio da nagradi vjeru, koju je nalazio kod onih, koji su ga molili da im pomogne. Žena, koja je dvanaest godina bolovala od krvarenja, približila se Isusu s velikom vjerom i pouzdanjem. »Dotaknem li se samo njegovih haljina, bit ću spašena«. I nije se prevarila. Isus ju je ozdravio i pohvalio njezinu vjeru: »Kćeri, vjera te tvoja spasila! Pođi u miru i budi zdrava od toga zla!«

Vjerom i pouzdanjem približio se Gospodinu i predstojnik sinagoge Jair. U teškoj nevolji poput žene pada do Isusovih nogu i ponizno moli najprije ozdravljenje svoje kćeri. Kad je dočuo da mu je kćer umrla, ne gubi pouzdanja i vjere u Isusa. Vjerovao je da onaj, koji može bolesna ozdraviti, jednako tako može i mrtva oživjeti. Iako su ga drugi nagovarali da se udalji i ne muči više Isusa, on se ne da obeshrabriti. Protiv svake se nade nadao i čvrsto vjerovao. Zato mu Isus govori: »Ne boj se! Samo vjeruj!«

Sve one, koji nisu vjerovali, Isus ostavi izvan sobe, pred vratima. Uzima sa sobom Petra, Jakoba i Ivana, koji će biti svjedoci ovog velikog čuda. Pred Isusom i sama smrt nema vlasti. »Djevojka spava«, govorio je prisutnima. Svojom je svemogućom rukom dohvati i na njegovu riječ: »Djevojčice, zapovijedam ti, ustani!«, ona ustaje, oživljuje, ona se »budi«.

Isus je oživio Jairovu kćer kao i svog prijatelja Lazara govoreći, da ih je probudio od sna. Time je predoznačio svoje vlastito uskrsnuće, s kojim će svaki kršteník biti mistično sjedinjen: »Probudi se ti, koji spavaš. Ustani od mrtvih i Krist će ti svijetliti!« (Ef 5, 14)

Čovjek bez vjere stoji bespomoćno pred činjenicom smrti. Tu sva njegova mudrost prestaje. Možda će se još i rugati onima, koji vjeruju. No posve je drugačije s onima, koji vjeruju. Za nas, koji vjerujemo, nije toliko problem u tome zašto umiremo, jer vjerujemo da se smrću život nama ne oduzima, nego mijenja i nastavlja. Život je pravednika u ruci Božjoj i nije zauvijek podvrgnut vlasti smrti. Radi toga i ovdje vrijede svetopisamske riječi: »Blaženi mrtvi koji u Gospodinu umiru!«

Tko ima dakle udjela u Kristu, ima udjela u životu. Naš je Bog Bog živih, Bog života, koji i smrti zapovijeda. Tko u njega vjeruje, po Njegovu Zakonu živi, može posve sigurno očekivati i svoje uskrsnuće i vječni život s Kristom.

ZADNJU RIJEČ IMA ŽIVOT, A NE SMRT!

Svaka je smrt bolna i zadaje ljudskom srcu teške rane. Posebno nas potresa smrt djeteta ili kojeg mladog čovjeka.

Koje čudo što se i Isus zaustavlja pred kućom seoskog starješine Jaira kad mu javiše da mu je dvanaestgodišnja kćerka na umoru. Ulazi u kuću, ali je već nalazi mrtvu. Kućom odjekuje plač i naricanje. Bila je izgubljena svaka nada, jer je Isus nije zatekao na životu.

A ipak! Isusa su ganule suze i bol prisutnih, osobito njezinih roditelja. Ulazi u sobu, gdje je djevojčica ležala. Pomoli se i onda izgovori velike riječi, koje dozivlju u život: »Djevojčice! Zapovijedam ti, ustani!« Kad progovara Gospodar života i smrti, njemu se sve pokorava. Djevojčica otvori svoje oči i ustaje. Isus je vraća njezinima, koji od sreće nisu mogli vjerovati svojim očima.

Bio je to čudesan susret Života i smrti. Isusa iz Nazareta i osobe, koja je smrću prestala živjeti za ovaj svijet. Istina je doduše da smrću sve prestaje, ali konačnu riječ ipak ima Život. Smrt tek otvara vrata kroz koja se ulazi u taj vječni neprolazni život.

Budući da je smrt najveći i gotovo nepobjediti neprijatelj svake ovozemaljske ljudske sreće, to se ljudi na njezin dolazak bune, prosvjeduju i često teško prigovaraju. Čak se mnogo prigovara samom Bogu koji dozvoljava da umiru ne samo slabi i bolesni, stari i nemoćni, nego i ljudi u punom naponu snage, mladi pa čak i nevina djeca . . .

Kao da je Bog začetnik smrti?!

Po Božjem je naumu čovjek morao vječno živjeti. Edenski vrt trebao je prerasti u vrt vječnog života, u koji se ulazi bezbolno i bez smrti. No u zori čovječanstva dogodila se tragedija ljudskog neposluha i grijeha te tako na pozornici čovječanstva nastupa smrt, koja kosi i odnosi svaki život. Ni prema kome nema smilovanja niti obzira. Pred njom su svi ravnopravni: okrunjene glave i ulični prosjaci. Svi je slijede bez obzira što su u životu bili. Ona se ne da podmiriti. Stalno se šulja oko nas i odvodi izabrane. Ne mogu je umekšati ni suze ni plač niti potrebe jednoga života. Ona je bezosjećajna kao hladni kostur, koji srca nema . . .

Nakon Isusova susreta sa smrću i naš se odnos prema smrti mijenja. Gledamo je drugačijim očima, nego je promatra svijet, koji nema vjere Ona za nas postaje čudesnim susretom: Bog susreće svoj stvorenje u času smrti. Ovaj se svijet ostavlja i ovozemaljski život prestaje, a započinje život, u kom više nema suza, gdje je radost potpuna.

Prihvatiti Isusa znači u isto vrijeme odlučiti se za Život, jer je Gospodin došao, da njegovi »imadu život i da ga imadu u izobilju«. (Iv 10, 10) Zato i ljudski život svakog pojedinog kršćanina ima svoju vrijednost samo onda, ako je u službi života. Vječni život nije nešto što je daleko od nas; što bi eventualno trebalo započeti poslije naše smrti. On je već započeo u svakoj duši kad je ona preporođena milošću svetoga krštenja. Tu je stavljena klica vječnog života u dušu, zapaljeno svjetlo, koje se više nikada ne gasi. Na svakom je pojedinom čovjeku da taj početak života razvija i jača, kako bi od tog svjetla mogao jednom živjeti kroz svu vječnost.

Tako već ovozemaljski život mora biti življen pod vidom vječnoga života. A koliki su oko nas promatrani očima Božjim živi mrtvaci jer u njima nema milosnog života. Duševna smrt kudikamo je opasnija i sudbonosnija od tjelesne smrti. Duša, koja je za Boga mrtva, može oživjeti samo po susretu s Kristom i njegovom milošću.

Posve je dakle krivo i nepravedno Boga optuživati za smrt i sve zlo, koje nas bije. Po grijehu je smrt ušla u svijet i po grijehu dalje u svijetu vlada. Tu ne možemo mnogo promijeniti. Možemo tek svoj život staviti u službu života, a ne smrti. Možemo svoj život učiniti divnom pripravom na taj čudesni susret s Kristom, koji će se jednog dana posve sigurno zbiti, a u isto vrijeme izbjegavati sve što taj susret onemogućuje i priječi. Treba činiti djela života, a ne djela smrti!

Služi smrti a ne životu svaki onaj, koji nerazumno i grešno živi ne misleći na ono, što je jedino potrebno!

Služi smrti, a ne životu onaj koji sve svoje tjelesne sile i sposobnosti upotrebljava kako bi što bolje osigurao ovozemaljsko svoje življenje, obogatio se i dobro situirao, a ne misli, da će jednog dana sve to morati ostaviti. Ta pisano je: »Luđače, još noćas zatražit će ti se natrag duša. Kome će pripasti ono, što si skupio?« (Lk 12, 20)

Služi smrti, a ne životu onaj, koji se truje alkoholom ili drogama i tako skraćuje svoje životne dane i sam sebe osuđuje na smrt.

Pravi su sijači smrti i njoj služe nesavjesni vozači, koji se služe automobilima kao igračkama, a ne paze na svoj i tuđi život. Mnogima je kad su dobili ključ od automobila u isto vrijeme otvoren i grob . . .

Konačno silna jurnjava i trka, grozničav ritam ovozemaljskih briga mnogima prebrzo iscrpi životne sile i oni prerano lijegaju u grob, jer su iscrpljeni i obnemogli.

Kudikamo je mudrije i spasonosnije služiti životu i pomagati ljudima da svoj život žive što je moguće dostojnije čovjeka.

Služe životu toliki liječnici i sav medicinski personal, koji ulažu vlastiti život i zdravlje da bi služili drugima.

Služe životu toliki nesebični i požrtvovni apostoli i misionari koji nastoje poboljšati uvjete tjelesnog i ovozemnog života onima, kojima su poslani. Što rade sestre Majke Terezije? — Ne pitaju ni od koga legitimaciju da bi tek onda uskakale i pomagale. One u čovjeku gledaju prerušenog Krista kome žele služiti i pomagati.

Kako nam je lijepo svjedočanstvo iza sebe ostavio carigradski patrijarha Atenagora. Eto što je on napisao: »Da li često mislite na smrt? Da li je se bojite? Da li vas ona koči u životu? . . .«

I onda sam odgovara: »Smrti se ne bojim! Postao sam s njome familijaran. Posve sam se s njome pomirio. Kad sam se vratio u svoje rodno mjesto, tu sam susreo samo mlade. Od sada putujem kroz život gotovo sam . . .

Sa svim mrtvima, koje je čovjek ljubio ili koji su njega ljubili, sada se sve više povezuje s nevidljivim. Sprijateljuje se sa smrću i sa svima onima, kojih danas više nema. On govori svoj »da« svaki dan. Ono je samo prolaz da nađemo sve ondje. Uskrsnuli i nas od smrti dovodi u život. Moje me sile ostavljaju. Smrt je krenula prema meni. Sve je bliže i već kuca na moja

vrata ... Ja je očekujem da me ona primi u Božje milosrđe. Siguran da me ljubi i da će me primiti u svoju svjetlost i svoju nježnost«.

Smrt dakle nije uništenje, nego milosni Božji poziv u trajni mir i vječnu sreću s Onim, koji nas je zato i stvorio.

To je taj susret s Kristom, koji oživljuje za vječni život.

Napisao je veliki Pascal pravo: »Život je putovanje, a smrt je incident na tom putovanju. Čovjek se prodrma, ali ne uništi. Iza toga tek počinje život!«

Takva je bila vjera svih velikih ljudi svete naše Crkve. Vjera je vječni život, koji je obećan onima, koji Boga ljube i njemu vjerno služe.

Razumijemo glasovitog Lacordaire-a, koji je umirući govorio: »Bože moj, Bože moj! Otvori mi! Otvori!«

Znao je da ne govori u prazno, nego se obraća onome, koji je živ i sam Život, u koji ulaze svi koji su u taj Život vjerovali, Njemu se nadali i s ljubavlju ga očekivali.

BLAGDAN SV. APOSTOLA PETRA I PAVLA

»Ja sam molio za te, da tvoja vjera ne malakše. Tako i ti, kad se jedanput vratiš k meni, učvrsti braću svoju!« (Lk 22, 32)

Kad je papa Ivan XXIII odlučio sazvati II vatikanski Sabor, otišao je u veličanstvenu baziliku sv. Pavla izvan gradskih zidina (u Rimu) i tu objavio svijetu svoj smioni i prevažni naum. Petar u osobi Ivana XXIII polazi Pavlu. Slično kao što je nekoć Pavao, tri godine nakon svog obraćanja iz Damaska pošao Petru i kod njega u Jeruzalemu proveo petnaest dana. (Gal 1, 18)

Na taj su način već od samoga početka Crkve usko povezana oba apostola Petar i Pavao. S punim ih pravom možemo nazvati »stupovima Crkve« (Gal 2, 9)

Obojicu sam Gospodin odabire i poziva na uzvišenu službu. Petra za vrijeme svog zemaljskog života, a Pavla poslije svog uskrsnuća, kad mu se ukazuje pred vratima Damaska. Na vjeri obojice apostola Krist izgrađuje svoje djelo. Po riječima Pavla VI i »današnja je Crkva sagrađena na Petrovoj vjeri«.

Razmjerno dosta kasno Gospodin postavlja pitanje o vjeri svojih apostola. Vidjeli su mnoga njegova čudesa. Bili su svjedoci njegova života i mesijanskog djelovanja. Imali su sigurno svoje mišljenje i uvjerenje o Učitelju, koga su tri godine slijedili.

Njihovi su suvremenici bili podijeljena mišljenja kad se radilo o Isusu iz Nazareta. Jedni su ga smatrali prorokom, Ilijom, Jeremijom ili čak Ivanom Krstiteljem. Drugi su u njemu gledali velikog učitelja i silnog čudotvorca. Isus zaželi čuti od svojih apostola što oni misle o njemu. Zato ih upita: »Za koga me vi držite?« (Lk 9, 20) U ime dvanaestorice odgovara Petar: »Ti si Krist Sin Boga živoga!« (Mt 16, 16) Ta ispovjest vjere silno obradova Gospodina. Zato odgovori Petru: »Blago tebi, Šimune, Jonin sine, jer tebi to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj nebeski«. (Ib 17) No Gospodin je nastavio: »A ja tebi kažem: Ti si Petar — Stijena — i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju i vrata pakla neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga ...« (Mt 16, 18-19)

Gospodin je božanski nagradio Petra radi njegove vjere. No u isto vrijeme Isus upravo njemu nalaže, da svoju braću, tj. one koji budu uzvjerovali u Isusa Krista »učvršćuje u vjeri«. Sam Gospodin moli za nj, da njemu ne ponestane vjere, jer će samo na taj način moći i braću utvrđivati u vjeri.

Petar je svoju dužnost vjerno vršio. Sam je velikodušno stavio čitava sebe u svu svoju sudbinu u ruke Gospodinove. Potpuno se predao uzvišenoj službi, na koju ga je Isus pozvao. No Gospodin je u više navrata iskušao njegovu vjeru. Učinio je to s očitom namjerom da Petrova vjera ojača, da se učvrsti i pročisti, jer samo takva može utvrđivati braću.

Prvi je puta Gospodin iskušao svoje apostole i Petra za vrijeme oluje na moru. Toliko su se svi redom uplašili, da ih je Gospodin morao nazivati »malovjernima«. (Mt 8, 26)

Drugom zgodom u ranu zoru Isus se približavao lađici svojih učenika hodajući po vodi. Petar prepoznavši Isusa zamoli, da mu zapovijedi da dođe k njemu. Isus ga pozva. No nakon nekog vremena prestrašen i malodušan poče tonuti. Napola u vodi poče vikati: »Spašavaj, Gospodine!« (Mt 14, 30) Čini se da Petar to nije nikad zaboravio. Osjetio je svoju slabost i nemoć, ali u isto vrijeme uzvišenu jakost i svemoć Gospodinovu.

Njegova se vjera pokazala u Kafarnaumu, kad je Isus najavio »Kruh života«. Mnogi ga ostaviše zbog tih riječi. Čak i neki od učenika. Na Isusovo pitanje, hoće li ga i apostoli ostaviti, Petar pun vjere odgovara: »Gospodine, kome ćemo ići? Ti imaš riječi života vječnoga. Mi vjerujemo i znamo, da si Ti Svetac Božji!« (Iv 6, 69)

Petar je počeo »utvrđivati« braću u vjeri poslije silaska Duha Svetoga. Prvi istupa iz dvorane i pred sakupljenim mnoštvom ispovijeda: »Neka sav dom Izraelov sa sigurnošću spozna, da je Bog učinio i Gospodinom i Mesijom tog Isusa, koga ste vi raspeli!« (Dj ap 2, 36). Petar nastavlja ozbiljnom opomenom svojim slušateljima: »Obratite se! Neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista za oproštenje grijeha!« (Ib 38)

Znamo da se Petar nije ograničio samo na svoju domovinu i tu navještao Gospodina i njegovu blagu vijest. Kad ga je anđeo čudesno izbavio iz Herodove tamnice, ostavio je Jeruzalem. Najvjerojatnije se našao u Antiohiji Sirijskoj, kako to svjedoči sv. Pavao (Gal 2, 11), kasnije možda i u Korintu, a sigurno u Rimu. Tu iz »Babilona« (1 Petr 5, 13) upravlja pismo svim kršćanima rasijanim širom rimskog carstva potičući ih na ustrajnost u vjeri kao »svjedoke Kristovih muka«. (Ib 5, 1)

Sam je svjedočio za Gospodina kad je naglavce raspet na križ slijedio Gospodina i svojom mučeničkom smrću i krvlju zapečatio svoju vjernost i odanost Kristu.

S pravom uz bok sv. Petra stavljamo i apostola naroda Pavla. On je posebna posuda izabrana. Sam ga je Gospodin pridružio dvanaestorici. To s ponosom ističe sam Pavao: »Gospodin se ukazao Kefi, potom Dvanaestorici ... naposljetku meni kao nedonoščetu.« (1 Kor 15, 3-8)

Tri je godine proveo u pustinji u Arabiji, a onda se uputio u Jeruzalem, da dobije od Petra i drugih »stupova« Crkve poslanje. Odilazi s Barnabom i propovijeda poganima.

Nemoralan Vjesnik Evanđelja smirio se tek, kad mu je na Apijskoj cesti odrubljena glava. Vlastitom je krvlju najvjerodostojnije zapečatio istinitost svojih riječi i čitave evangelizacije.

Naša se vjera zasniva i temelji na vjeri prvaka apostolskih. I mi vjerujemo. No da li se ta vjera može staviti uz bok vjere svetih apostola Petra i Pavla? Vjerovati ne znači teoretski prihvaćati istine i zasade, koje su apostoli propovijedali i koje propovijeda suvremena Crkva. Vjerovati znači živo se cijelim svojim životom angažirati za stvar Kristova i njegova kraljevstva među nama. Svaki čovjek mora postati živo i čitko Evanđelje, koje će suvremeni čovjek lako i s voljom čitati. Njemu je već dosta pisane riječi. Želi vidjeti Krista kako živi i djeluje u suvremenoj Crkvi.

Već je sv. Petar svoje vjernike oduševljavao, kad im je pisao: »Vrijednost vaše vjere dragocjenija je od propadljivog zlata, koje se kuša u vatri ...

dok se objavi Krist, koga ljubite, iako ga niste vidjeli, u koga vjerujete, iako ga još ne gledate. Klicat ćete od veselja neizrecivom i proslavljenom radosti, jer ćete postići cilj svoje vjere: spasenje duša!« (1 Petr 1, 7-9)

Karizma Petrove vjere nije oduzeta njegovim nasljednicima. I na njima je da »utvrđuju braću«. Petar u osobi svojih nasljednika rimskih biskupa — papa — vjerno vrši svoju dužnost. (Cfr »Lumen gentium« 22)

Sadašnji je papa u nekoliko navrata dao divno svjedočanstvo vjere. Zato bismo mogli s Petrom svima vama progovoriti: »Vi dobro činite što upirete u nj pogled kao u svjetiljku, koja svijetli u tamnome mjestu, dok ne osvane dan i dok se ne pomoli Danica u vašim srcima.« (2 Petr 1, 19)

Prigodom svog hodočašća kolijevci kršćanstva sv. je Otac to divno pokazao. Na završetku godine vjere učinio je ovo predivno svjedočanstvo: »Ovog dana izabrana da zaključimo svetu godinu vjere, na blagdan svetih apostola Petra i Pavla želim pred živim Bogom dati svjedočanstvo naše vjere. Kao što je nekoć apostol Petar u ime dvanaestorice progovorio da ispovijedi mimo ljudskih mišljenja da je Isus Sin Boga živoga, tako i danas njegov ponizni nasljednik, Pastir sveopće Crkve, diže svoj glas da dade u ime čitavog Božjeg naroda čvrsto svjedočanstvo božanske istine, koja je povjerena Crkvi, da je ona navješta svim narodima.«

U svjetlu takve vjere, koja ne malakše, nadograđeni na stijenu Petrove vjere može s najvećom sigurnošću govoriti: »Ako ustima svojim priznaješ Isusa Gospodina i srcem vjeruješ, da ga je Bog uskrisio od mrtvih, bit ćeš spašen!« (Rim 10, 9)

Tako utvrđeni u vjeri odgovorit ćemo na poziv Petrov, koji nam kroz sva stoljeća dovikuje: »Štujte u svojim srcima Krista kao Gospodina, uvijek spremni na odgovor svakome, tko vam zatraži razlog nade, koja je u vama«. (1 Petr 3, 15)

ČETRNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Američki biskup Fulton J. Sheen rekao je, da je najžalosnije mjesto u Sv. Pismu: »K svojima dođe, ali ga njegovi ne primiše.« (Iv 1, 11) To se s Isusom dogodilo ne samo prigodom njegova rođenja u Betlehemu, nego i prigodom njegova dolaska u zavičajni grad Nazaret. Njegovi ga sumještani nisu primili. — Da li mi Krista »primamo«? Da li Ga u cijelosti prihvaćamo, ali ga u praktičnom životu odbacujemo, jer ne želimo shvatiti poruku Evanđelja ili nam ne uspijeva uočiti sav njezin domet?

I ČITANJE: Ezekijel 2, 2-5

Godine 597. osvojio je Nabukodonozor Jeruzalem i jedan dio naroda poveo u babilonsko sužanjstvo. Među odvedenima nalazio se i prorok Ezekijel. »Nek znaju da je prorok među njima!«

Izraz »sin čovječji« istoznačan je s pojmom »čovjek«, koji je uvijek i svagda slab, tkogod on bio, ako ga usporedimo s Božjim veličanstvom. Međutim, isti naziv kod proroka Danijela (7, 13) označuje Isusa, koji kao »Sin čovječji dolazi na oblacima nebeskim«.

Iako je narod »odmetnički« i »okorjela srca«, Gospodin želi da i usred takva naroda bude glasonoša njegovih odluka. Taj prorok tješi narod u izgnanstvu. Gospodin ih radi tvrdoće njihovih srdaca i okorjelosti kažnjava, ali ih u svom neizmjernom milosrđu neće dovijeka odbaciti. Ostavit će se kao kazna i druge Gospodinove prijetnje (drugo odvođenje u ropstvo), ali će se naposljetku narod vratiti svojim domovima i Gospodin će opet obnoviti s njima Savez.

II ČITANJE: 2 Kor 12, 7-10

Sv. Pavao govori o ekstezama i objavama, kojima ga je Gospodin obdario. Hoće li se radi toga ozoholiti? — Nikako ne! On je unatoč svih odlika i izvanrednih Božjih darova svjestan svojih slabosti i nesavršenosti. Teško je točno odrediti, što Pavao podrazumijeva pod pojmom »trn u tijelu«? Možda se radi o kakvoj kroničnoj bolesti. Poznato je, da je Pavao mnogo trpio na očima, a u Maloj Aziji bio je na umoru. Ili se radi o kakvoj malariji ili kakvoj drugoj bolesti. Smatra se da je to bila bolest, koja ga je priječila u njegovu apostolskom žaru i smanjivala njegovu aktivnost. Zato je molio Gospodina, da ga oslobodi od te bolesti. Odgovor je bio: »Dosta ti je moja milost«.

Božjom će milošću pobijediti svaku slabost, pa čak i neprijateljstvo zle braće, ako su mu ona »trn u tijelu«.

III ČITANJE: Evanđelje Mk 6, 1-6

Isus zajedno sa svojim učenicima dolazi u svoj zavičaj, svoj grad Nazaret, gdje je proveo svoje djetinjstvo i svoju mladost. Kad dođe subota, »poče učiti u sinagogi« kao što je to činio u Kafarnaumu (Mk 1, 21) i po svoj Galileji.

Isus nije došao u Nazaret kao običan građanin, koji posjećuje svoju rodbinu ili prijatelje. Došao je u punoj snazi svoje uloge Učitelja, koji je obdaren izvanrednom mudrošću i autoritetom. Ljudi primjećuju kako su te njegove osebine u posvemašnjoj suprotnosti s njegovim skromnim porijeklom. Zato i govore »sablažnjeni«: »Odakle to ovome?... Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin?«

Isus je tu učinio i neke znakove, kojima očituje svoje poslanje. No umjesto mjere njegovi mještani Njemu ne vjeruju. Dok su stanovnici drugih gradova u njemu gledali proroka ili čak uskrsnulog Ivana Krstitelja, ovi ga smatraju običnim tesarom i, znajući gdje je niko, neće da mu vjeruju, nego ga prezirno odbijaju. Odgovor dakle na radosni dolazak »Proroka« u njegovom zavičaju (in patria sua) jest žalosno ljudsko odbijanje, zaslijepljeno i puno predrasuda.

»Iz Nazareta može li što dobra izići?« (Iv 1, 46)

Budući da su Nazarećani dobro poznavali njegovu obitelj i prilike, u kojima je među njima živio, znali su da mudrost, kojom je govorio, i čudesna djela, koja je učinio, nadilaze njegove sile, za njih je preostala samo ova dilema: da li on to čini snagom od Boga dobivenom ili pomoću đavla? Ne vjerujući Njemu kao Božjem Pomazaniku i Mesiji, stavljaju se u red Gospodinovih najvećih neprijatelja, koji su tvrdili, da pomoću Beelzebula, đavolskog poglavice izvodi čudesna djela. (Mk 3, 22)

Toliko se ražestiše, da »ustanu te ga istjeraju iz grada i dovedu na rub brijega, na kojem bijaše sagrađen njihov grad, u nakani da ga strmoglave.« (Lk 4, 28-29)

Tu je Isus doživio ono, što su doživljavali svi proroci u Izraelu. Njihovo je propovijedanje izazvalo sa strane suvremenika nevjeru, otvrdnuće srca i otvorenu pobunu. Zato će i konačna Isusova sudbina biti slična sudbini mnogih proroka, koji su poubijani. »Jeruzaleme, koji ubijaš proroke!« (Mt 23, 37)

Velika je bila nevjera njegovih sumještana. Na njih bismo mogli primijeniti riječi, koje je Gospodin izrekao u svojoj prispodobi o bogatašu i siromašnom Lazaru: »Ako ne slušaju Mojsija i Proroke, neće vjerovati ni ako tko uskrsne od mrtvih.« (Lk 16, 31)

Te nam riječi otkrivaju, zašto se Isus poslije svog uskrsnuća ukazao samo onima, koji su u Nj vjerovali za vrijeme njegova zemaljskog života. Da im se i ukazao, oni u njemu ne bi prepoznali onoga, koji je bio raspet i koga su oni odbacili...

Uistinu čovjekova je veličina, da se slobodno može odlučiti za vjeru u Onoga, koga je sam Bog poslao i postavio »da zagospodari i mrtvima i živima« (Ram 14, 9), i »svima pružio jamstvo uskrsivši ga od mrtvih«. (Dj ap 17, 31) Ali je u isto vrijeme i sva veličina Božja, što u tolikoj mjeri poštiva ljudsku slobodu.

Bog nikada ne nanosi nasilje našoj slobodi: njegova sloboda obraća samo otvorena srca.

»ROD SU ODMETNIČKI!«

Prvo čitanje današnje nedjelje ocrtava lik izabrana naroda iz vremena kojih 10 stoljeća prije Krista. Gospodin je svoj narod kroz čitavu njegovu povijest obasuo bezbrojnim dobročinstvima. Čudesno ga vodio, da uvijek nosi obećanje Mesijina dolaska. Na sva ta bezbrojna Božja dobročinstva narod je ostao »tvrdokorna pogleda« i »okorjela srca«. Preko proroka Ezekijela Gospodin svoj narod naziva »rodom odmetničkim«.

Na drugome mjestu prorok Jeremija opisuje ćudoredno i vjersko rasulo izabrana naroda. (gl. 9) »Svi su oni preljubnici, rulja izdajnička... Iz zla u zlo srljaju... Jedan drugoga varaju, istine ne govore... Izopačeni ne mogu se više vratiti... Neće da spoznaju mene... »Gospodin ih opominje i prijeti: »Od Jeruzalema učinit ću gomilu kamenja... gradove judetske pretvorit ću u pustoš... jer ostaviše Zakon moj, koji im dadoh i jer ne slušahu glasa mojega.. nego slijeđahu okorjelo srce svoje«

Božja se riječ ispunila. Narod je doživio svoje rasulo, razorenje Jeruzalema, i konačno odveden u ropstvo. Obistinilo se što je napisao Jeremija (9, 9-10): »Na ispašama pustinjskim glas stada više nitko ne čuje. Od ptice nebeske do stoke sve pobježe, svega nestade!«...

Koliko je god Božja ruka teško pogodila narod, i kazna za svu tvrdoglavost i odmetnuće bila opravdana i zaslužena, Božje milosrđe i ljubav još uvijek narod ne napuštaju. »Šaljem te sinovima Izraelovim, k narodu odmetničkom — govori Gospodin proroku Ezekijelu — ... neka znadu da je prorok među njima.« Božje ih srce nije odbacilo. Gospodin im još uvijek daje vremena da se obrate i vrate na ostavljene putove i staze...

Deset stoljeća kasnije »Isus Nazarećanin« (Mk 1, 24) zajedno sa svojim učenicima dolazi u svoj zavičaj, u grad u kome je odrastao i gdje žive njegovi domaći. Prije njegova dolaska u Nazaret pronio se gradom glas o njegovim čudesnim djelima, njegovom propovijedanju i slavi, koju je doživljavao po gradovima uzduž Genezaretskog Jezera. Nazarećani su se unaprijed ogradili, jer nisu bili bolji od svojih otaca. Ta dobro ga poznaju. Znadu njegovo porijeklo i zanimanje. Druge je mogao vratiti, njih neće, jer ga i predobro znaju?!...

Po običaju uđe Isus u dan subotnji u zbornicu. (Lk 4, 16) Znatiželja i zluradost ovaj je puta skupila veći broj slušatelja, nego je to bio običaj drugih subota. Isus je ovamo dolazio godinama te zajedno s drugima molio i slušao riječ Božju. Ovaj je puta sama Riječ Božja — utjelovljena u osobi Isusa Nazarećanina — Božjom dobrotom pohodila Nazaret. Preko Isusovih se ustiju sam nebeski Otac obratio svome narodu, da im progovori »riječi života vječnoga«. (Iv 6, 69)

Rezultat? — Nazarećani »se sablažnjavahu o njemu«. Nisu mogli prekriti svoje čuđenje govoreći: »Odakle to ovome? Kakva li mu je mudrost dana? I kakva se to silna djela događaju po njegovim rukama?« Ali mu nisu vjerovali. Prezirno su ga odbili govoreći: »Nije li ovo drvodjelja?!«...

Opet se obistinila riječ napisana rukom sv. Ivana: »K svojima dođe, ali ga njegovi ne primiše!« (Iv 1, 11)

Kako da protumačimo taj postupak Nazarećana?

Možda je njihovoj okorjelosti i tvrdoći srca uzrok zavist i izvjesna ljubomora. Nisu se mogli osloboditi tipične malograđanske antipatije prema Čovjeku, čiju su nadmoć i veličinu osjećali. Godinama su ga promatrali u svojoj sredini. Služio im je radom svojih ruku. Živjeli su i oni, ne samo njegova Majka, od njegovih žuljeva i znoja. Ništa neobična nije činio. I sad odjednom On im progovara kao Božji Glasnik, kao Sin silnoga Gospoda, kao Mesija. U svojoj sitnoj i maloj duši nisu mogli dopustiti da ih nadvisi, natkrili i uči. Zavist i umišljena pravednost zatvorila je vrata i srca te tako ne upoznaše »čas pohođenja svojega«.

Kao drugi razlog zašto su odbili pohod milosti i Spasenja možda je njihov mentalitet, kojim je pravi lik očekivanog Mesije posve krivo prikazan. Očekivali su da će on doći u sili, slavi i moći. Mislili su da će njegovim dolaskom osvanuti sloboda Izraela. Kad tamo eto pred njihovim se očima pojavljuje »drvodjelja, sin Marijin i brat Jakovljev i Josipov i Judin i Šimunov«. Preodviše je jednostavan i običan, skroman i ponizan, da bi mogao ući u okvir njihovih mesijanskih očekivanja. I radi toga unatoč njegovih znakova i čudesa, kojima je sam Bog potvrđivao njegovo poslanje, nisu htjeli vjerovati.

I upravo je ta njihova nevjera razlogom, da Gospodin u svom gradu nije mogao učiniti ni jedno čudo. To ne znači, da u Nazaretu nije bio svemogući, već naprotiv upravo nevjera njegovih mještana priječila je da ih čudesnim djelima uvjeri u svome poslanju. Gospodin je čudom redovito nagrađivao vjeru, koju je nalazio.

Bog se naime nikome silom ne nameće. U tolikoj mjeri poštiva ljudsku slobodu, da nikada ni prema kome neće počiniti nasilja. Njegova je milost tiha i nenametljiva. Ustrajno kuca i strpljivo čeka na vratima duše. Na svakom je pojedinom čovjeku da zamijeti taj tih kucaj milosti i da se odazove pozivu milosti. Bog je silno diskretan, obazriv i dobrostiv, jer je ljubav...

Nismo li možda i mi sami često slični »rodu odmetničkom«? Ne primamo li i mi često Božje »proroke« i glasnike raspoloženjem Nazarećana? Nismo li skloni kritičkom ispitivanju porijekla i zanimanja prije nego uopće dozvolimo da nam progovore? Možda unaprijed odbijamo i priliku da od tih i takvih »proroka« saslušamo Božju riječ i poruku? Mi kao da zaboravljamo da Bog svoju Crkvu još uvijek nije ostavio; da Duh Sveti još uvijek vodi svoju Crkvu; i da je čak i u najpresudnijim vremenima nitko ne može zavesti na krive putove, jer je Bog s njome.

Kako onda opravdati svoj stav? Svoje »otvrdnuće«, svoju okorjelost i svoje »odmetništvo«?

Riječ će Gospodnja poći drugima, jer je pisano: »Izađite i otresite prašinu što je ispod vaših nogu za svjedočanstvo protiv njih!« (Mk 6, 11)

Ako Riječ Božja naiđe na gluha i tvrda srca, ako se Istina prezre i odbaci, Bog će nas prepustiti samima sebi i ostaviti. A to znači vremenitu i vječnu propast.

Prije ili kasnije morat ćemo otkriti sudbonosnu zabludu svog života. Priznali to ili ne ostat će istina »rodu odmetničkom« na osudu: jednom se i njima približilo Spasenje, prorok Božji, još više od proroka: Isus Krist.

PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Gospodin je svome narodu kako u St. Zavjetu tako i u Novom slao od vremena do vremena svoje glasnike, proroke. Tko su proroci? Ljudi, koji se pouzdaju jedino u Božju riječ i tu riječ navještaju ne gledajući što je tko. Njihovu riječ može shvatiti i prihvatiti samo onaj, koji ima vjeru. Ako vjere nema, ne može biti suglasja s Božjom riječi, a niti s onim koji tu riječ naviješta. Zato su proroci često puta morali bježati, mnogo trpjeti, a nerijetko su ih ubijali, da ušutkaju njihova usta.

Unatoč svih opasnosti prorok je morao govoriti, jer ga je Gospodin slao i on mu je naređivao da u Božje ime digne svoj glas pred narodom.

Kako ćemo prepoznati prave proroke od krivih? — Pravi je navjestitelj riječi Božje samo onaj, koga je Bog pozvao, izabrao i odredio posebnim zahvatom svoje milosti. Svaki drugi obavlja svoju službu »rutinski« ili »radi dobitka« i u njemu nema Božjeg Duha.

I ČITANJE: Amos 7, 12-15

Prorok Amos djeluje za vrijeme slavnog vladanja kralja Jeroboama II (784—744) na sjeveru kraljevstva, koje je obuhvaćalo deset izraelskih plemena. Rodom je bio iz Tekue, na jugu Jeruzalema. Prije Gospodinova poziva bio je »stočar i gajitelj divljih smokava«. Svoj je proročki glas podigao u kraljevskoj prijestolnici u Bethelu. Budući da je 40 godina vladao mir, narod se obogatio i pomalo uzoholio. Uslijed materijalnog blagostanja mnogi su se odali nećudoređu i sebičnosti.

Tom narodu Gospodin šalje slugu svoga Amosa, da potrese njihove savjesti. Nekoliko je mjeseci neustrašivo propovijedao. Neki su krivo tumačili njegovu riječ i optužili ga pred kraljem. Intervencijom svećenika odmetničkog svetišta u Bethelu Amasje Amos mora ostaviti Bethel i vratiti se u zemlju Judinu. On i njegova riječ u Bethelu nisu bili poželjni.

Zanimljiv je razgovor dvojice: Amasje i Amosa, dviju religioznih ličnosti. Jedan je svećenik odmetničkog svetišta, koje je podignuto zbog političkih ciljeva kralja Jeroboama (1 Kr 12, 26-33), vrši svoju službu kao »profesionalac«. Zato je dobro plaćen i dobro pazi da se svojim riječima ne zamjeri onome, koji ga uzdržava i plaća. Drugome je Gospodin i protiv njegove volje naredio, da ostavi svoju stoku i smokve i podigne svoj glas usred Izraela ne mareći za posljedice. Proročka je služba poslanje sa strane Božje, a nikako ne izvor udobnog i dobrog života. Pravog proroka sam Bog izabire gdje hoće i šalje ga kamo hoće, no uvijek k onima, koje ljubi: »Tražite dobro, a ne zlo, da biste živjeli i da Gospodin Bog nad vojskama odista s vama bude.« (Amos 5, 14)

II ČITANJE: Efežanima 1, 3-14

Danas započinje prvo od sedam čitanja poslanice sv. apostola Pavla. U tim čitanjima dolazi osobito do izražaja Pavlova nauka o tajni presv. Trojstva, o utjelovljenju i spasenju.

Odmah na početku Pavao blagosliva Gospodina »u nebesima«, koji je od vijeka odlučio stvoriti svijet i nas »prije postanka svijeta« preodredio da u Isusu Kristu i po Isusu Kristu vječno živimo u ljubavi Božjoj. Milosno djelo otkupljenja Otac je nebeski zamislio, njegov jedinorođeni Sin svojom Krvlju zaslužio, a po Duhu Svetom primjenjuju nam se učinci otkupiteljske smrti Gospodinove na križu: »otkupljenje i otpuštenje grijeha«.

Milost je spasenja najprije bila udijeljena sinovima Izraelovim (nama), zatim je udijeljena i poganima. I jednima i drugima Gospodin je udijelio svoga Duha, »koji je zalog naše baštine: otkupljenja i posvojenja«. Zato možemo reći, da je vječni život već započeo: on je već u nama, jer je Bog po milosti u nama.

III ČITANJE: Marko 6, 7-13

Sam je Isus pozvao Dvanaestoricu i On ih opet dva po dva šalje na njihovo prvo »Misijsko putovanje«. Njihovo je poslanje isto kao i poslanje Isusovo: oni se ne mogu nigdje zaustaviti, nigdje stati. Šalje ih dva po dva da budu jedan drugome od pomoći i svjedočanstvo dobrog života. Gospodin traži od njih vjernost poruci, koju će navještati, i svetost života. Apostoli nisu dakle morali samo propovijedati Evanđelje, nego su ga i sami morali živjeti.

Gospodin ih šalje na njihovo putovanje evangelizacije svijeta dajući im vlast nad nečistim dusima, proročku vlast i vlast činiti čudesa. Nikada se nijedan židovski rabin nije usudio doći na takvu misao. Isus je to učinio, jer je On bio Sin Božji. Reći će kasnije: »Dana mi je sva vlast nebeska i zemaljska... Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas!« (Mt 28, 18; Iv 20, 21) Tako je započeo s ustanovom svoje Crkve.

Po tom poslanju dvanaestorice počela je rasti Crkva. Ona po Kristovoj zamisli treba da bude Crkva siromaha, bez »kruha, torbe i novca«, da se i u njezinu širenju očituje prisutnost Božja, snaga i moć milosti.

»Ako vas gdje ne prime te vas ne poslušaju, izađite odanle i otresite prah ispod svojih nogu njima na svjedočanstvo«. Kadgod su se Izraelci vraćali u Palestinu iz poganskih mjesta, otresali su prah s nogu. Kad su to činili apostoli nad poganima, koji ih nisu primili, nisu to činili da ih prokunu, nego potaknu na razmišljanje, da u njima probude pokajanje i spremnu volju da prihvate Evanđelje.

Sv. će Pavao »otresti prah« pred Židovima u poganskoj zemlji: u Antiohiji (Dj ap 13, 51), u Korintu (18, 6) i poći će navještati Krista poganima.

Sve dakle ovisi o tome kako se Riječ sluša i usvaja. Slušanjem i prihvaćanjem Božje riječi nastaje Božji narod i ostvaruju se novi odnosi s Bogom. A to je i poslanje kao i cilj poslanja Isusovih učenika.

NAŠA JE CRKVA UVIJEK MISIJSKA

Čuli smo u navještaju Božje riječi, da je Gospodin pozvao svoje učenike i onda ih stao slati dva po dva u mjesto kamo je sam kanio doći. Dao im je čak svoje božanske punomoći: vlast nad nečistim dusima i nalog da u njegovo ime propovijedaju. Bila mu je posebna želja da posvuda nastupaju veoma siromašno noseći njegov blagoslov i mir onima, koji ih budu prihvatili i poslušali. Nad onima pak, koji ih ne bi prihvatili, neka otresu prašinu sa svoje obuće u znak da njihova tvrdoglavost neće ostati bez kazne.

Dvanaestorica su vjerno poslušala i pošla na svoje prvo misijsko putovanje. Propovijedali su potrebu obraćanja, izgonili nečiste duhove, ozdravljali bolesne i sretni se vratili svome Učitelju. Osjetili su da je sam Bog s njima i da njegov blagoslov prati njihov apostolski žar. Snebivali su se doduše nad činjenicom, što im se i tamne sile — zli dusi — pokoravaju. Bio je to očit znak, da se ljudima približilo Božje kraljevstvo.

Na završetku svog života, prije uzašašća na nebo Isus izričito naređuje svojim učenicima: »Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju! Tko bude vjerovao i pokrstio se, spasit će se; tko ne bude vjerovao, osudit će se!« (Mk 16, 15-16)

Sve nam to jasno govori, da je po želji samog Spasitelja, njegova Crkva misijska. Ona je svojina svih naroda. Svakom se dakle stvorenju mora navijestiti sveta Bogovijest i svima ljudima otkriti spasiteljska nauka, koju nam je donio Krist Gospodin.

1. **Svi bismo morali imati misijski duh Crkve.** — Crkva nije misijska samo time što od vremena do vremena šalje svoje misionare po svem svijetu. Uručuje im na misijsku nedjelju misijski križ i onda ih šalje širom svijeta, da propovijedaju Evanđelje. Nisu dakle samo misionari oni, na kojima leži veliki i odgovorni teret širenja Kristova Evanđelja. Svaki je krštenik, osobito svaki onaj koji je primio sveti sakramenat potvrde, Kristov svjedok u svijetu. Njegova je neotuđiva dužnost i sveto poslanje da apostolski djeluje i svjedoči za Krista ondje gdje se nalazi. Isusove su riječi: »Vi ste svjetlo svijeta... Vaše svjetlo neka tako zasja pred ljudima da vide vaša dobra djela te slave vašeg nebeskog Oca!« (Mt 5, 14-16)

Da apostolat i misijsko djelovanje nije samo povlastica izabranih i poslanih misionara, vidi se iz prvog čitanja, gdje se spominje kako Bog običnog stočara i uzgajatelja smokava Amosa šalje da u njegovo ime propovijeda. Sam je prorok govorio: »Gospodin mu uze od stada i Gospodin mi reče: 'Idi prorokuj mojem narodu Izraelu!'«

On je poslušao i Božju poruku navijestio, iako je kasnije radi toga protjeran. Tko se naime odazove i posluša poziv, mora biti spreman i na to da ga ljudi ne prihvate. Božja naime poruka vrlo često ne godi ušima ljudi ovozemaljski orijentiranim. Ona ih uznemiruje i kvari tek na životnoj gozbi. Ona ih sili na promjenu života i životnih navika. Treba se toliko toga odreći i slijediti onaj unutarnji glas, kojim ih Bog vodi na putove poštenja i časnog izvršavanja svojih dužnosti bilo prema Bogu, bilo prema drugim ljudima.

Teško je prenuti se iz lažnog sna i imati hrabrosti sebe pravo pogledati u zrcalu Božjeg navještaja radosne vijesti. Nije lako skinuti masku s lica svoje

duše i pojaviti se u pravoj slici pred Bogom kome i onako ništa nije skriveno. Mnogi radije čitava života ostaju u lažnoj samoobmani, nego da mijenjaju svoj život i svoje nazore.

Zato nije nikakvo čudo što se na glas vjerovjesnika koji u Božje ime govore i nastupaju, mnogi vladaju kao prosjaci svetog Martina. Čuli su naime da svetac čini čudesa. Mnogi su ozdravili na njegov zagovor. Na tu vijest dvojica slijepih reagiraju: »Za nas je bolje da ne idemo u Tours, da ne bismo možda progledali!?«

Kad se radi za Krista i njegovo kraljevstvo, nikad ne bismo smjeli nikoga siliti, nego u punom poštovanju slobode savjesti iznijeti što je na veće njihovo duševno dobro. Treba prepustiti njima samima da se u slobodi odluče i opredijele.

2. **Kako misijski djelovati danas?** — Tu vrijedi staro načelo: Prije nego govorimo ljudima o Bogu, govorimo Bogu o ljudima! — Drugim riječima, treba najprije molitvom pripremiti put Bogu do duša, kojima smo poslani. Vjera je Božji dar, a ne plod našeg doumljivanja ili dokazivanja. Treba u cijelosti navijestiti Evanđelje, ali uvijek je Bog onaj koji svoju milost daje kome hoće i kad hoće. Zato nikad nećemo dosta molitvom, žrtvom i dobrim djelima pripremati teren na koji će se sijati sjeme Božje riječi.

Drugo bi načelo moglo biti ovo: Vjeru treba više pokazivati nego dokazivati! — Mnoge i najrječitije riječi ostat će bez ploda, ako se plodovi vjere ne vide na onima, koji su već prije uzvjerovali. I danas ljudi više vjeruju svojim očima, nego ušima. Primjeri povlače za sobom, a riječi lete i brzo se zaborave.

Obraćenici svjedoče, da ih nisu toliko ganule riječi koje su slušali, nego život koji su promatrali. Takav život nemoguće je shvatiti, ako nema Boga, koji stoji iza njih i njihova životnog djelovanja.

Kad je Ulof Palme pitao Majku Tereziju iz Kalkute, tko će nakon primitka nagrade za mir prvi govoriti: da li ona ili on kao predsjednik vlade, Majka je Tereza odgovorila: »Ni vi, niti ja! Uvijek je Isus prvi!« Kao da mu je željela otkriti: gdje je tajna njezina apostolata i tolikog uspjeha u njezinom apostolskom djelovanju: uvijek treba otkriti Isusa i Njemu iz ljubavi darivati sebe drugima te tako i njima pripomoći da Isusa lakše otkriju i upoznaju.

Kad ljudi u čovjeku otkriju Boga i naslute u čovjeku Božju prisutnost, onda je lako vjerovati!

Treba nadalje misijski ili apostolski djelovati uvijek s ljubavlju! Tu nas ne smiju voditi nikakvi drugi interesi ili motivi, osim jedino da drugima donesemo blagu vijest Evanđelja. Dok usrećujemo druge, i sami ćemo postati dionici iste sreće, radosti i mira, koje donosimo drugima. Činimo sve s dobrotom i ljubavlju, s kojom je Isus susretao svoje suvremenike. Lijepo je jedan pisac (Franz Kerer) napisao: »Dobrota trga duhove za sobom. Ona razoružava čak i paklenske duhove. Dobrota će doskora biti jedini dokaz na koji ljudska zloba neće znati odgovora. Volji ništa tako ne imponira kao dobrota. Srce ne razumije nijedan govor bolje, nego govor srca. Dobrota je potreba našeg vremena... Na tlu srca vodit će se posljednji bojevi. Tu će pobijediti dobrota. Po dobroti vratit će se čovječanstvu vjera, a time i vjera u Krista.«

Glasoviti je p. Leppich rekao: »Svi nam sveci svjedoče: Vizu za nebo dobit će samo oni, koji ljube Krista u svojoj braći!«

Njegov subrat u Družbi p. Delp, mučenik iz drugog svjetskog rata, napisao nam je iz zatvora smrti: »Ako je po jednom čovjeku u svijetu bilo više ljubavi i dobrote, malo više svjetla i istine, njegov život je imao svoj smisao.«

Završit ćemo molitvom jednog kineskog kršćanina:

— Gospodine, probudi svoju Crkvu, ali najprije počni kod mene!

Gospodine, izgrađuj svoju zajednicu, ali najprije počni sa mnom!

Gospodine, neka tvoj mir zavlada cijelom zemljom, ali ga najprije meni udijeli!

Gospodine, donesi svoju ljubav i istinu svim ljudima, ali najprije počni kod mene!

ŠESNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Gospodin Bog kroz svu povijest čovječanstva nastupa kao brižni Otac ljudske obitelji. Svome narodu šalje predvodnike — pastire, koji bi morali povjereno im stado voditi na zelene pašnjake i bdjeti nad njima poput dobrih pastira. Gospodin se tuži nad starozavjetnim »pastirima«, koji »upropašćuju i raspršuju ovce paše moje«. Njima je, izgleda, više stalo do runa i mesa, nego do samih ovaca. Zato će sam Bog svome narodu poslati pravoga Vođu, Isusa Krista, koji će u pravom i potpunom smislu riječi biti dobar pastir. On postaje za sva vremena najbolji Uzor svim pastirima, koji i sami u interesu povjerena im stada moraju nastojati da što iskrenije traže Krista i slavu njegovu, dosljedno u život provode Kristovu poruku i žive duhom ljubavi na izgled stadu.

I ČITANJE: Jeremija 23, 1-6

Prorok Jeremija proživljava agoniju judejskog kraljevstva. Bilo je to nešto prije odvođenja u Babilon. Zašto je judejsko kraljevstvo propalo? — Skrivali su to ponajprije »zli pastiri«, judejski kraljevi, njihovi savjetnici i suradnici. Oni su zbog svojih nezdravih ambicija i lude politike »raspršili i upropastili« Božji narod. »Niste se brinuli za njih.« Kakogod je stanje bilo beznadno i tužno, Bog, dobri Pastir, ne zaboravlja svoga naroda. On će se za njih »pobrinuti«, »skupiti ih iz svih zemalja«, i »vratiti na ispaše njihove«. Gospodin će svoj »naum« ljubavi izvesti po Davidovu Izdanku, koji će »vladati kao kralj i biti mudar«. U njegove će dane »Judeja biti spašena«.

Bilo je to prvo mesijansko proročanstvo, koje susrećemo kod Jeremije. Ono je kao jeka na Izajino proročanstvo (Iz 11, 1-1), koje također najavljuje Mesiju kao »mladicu iz panja Jišajeva«.

Navješteni dobri Pastir neće samo ovce doma Izraelova. Njegova će vlast biti nad svim narodima zemlje. Dokazat će da je doista dobri Pastir, jer će svoj život položiti za svoje ovce.

Psalam 22, koji slijedi nakon čitanja, od velike je važnosti. U prva su ga kršćanska vremena katekumeni učili napamet i pjevali, kad su izlazili iz baptisterija i polazili stolu Gospodnjem.

II ČITANJE: Efežanima 2, 13-18

Pogani su nekoć živjeli bez nade i Boga. No od sada više neće biti stranci. Pogani kao i Židovi jednako su pozvani na jedinstvo Tijela Kristova. U Kristu pomireni tvore jedan Božji narod, Crkvu.

Pavao pišući kršćanima, koji se od poganstva obratiše Kristu, da su »nekoć bili daleko«, ali su došli blizu Bogu i Židovima. A sve se to zbilo »po Krvi Kristovoj«.

Krist je Gospodin svojim raspetim tijelom na križu oborio »pregradu razdvojnicu«, srušio zid, koji je dijelio pogane i Židove. Posebne povlastice,

koje su Židovi sebi prisvajali, teokratski režim, Zakon i mesijanska obećanja podigli su pravi zid neprijateljstva između Izraela i pogana. Poganima je bio zabranjen ulaz u jeruzalemski hram pod prijetnjom kazne smrti. Rabinska literatura obiluje tekstovima, koji govore o pravoj mržnji na sve poganske narode. Ne treba se stoga čuditi, što su pogani na taj oholi prezir odgovorili oštrim antijudarizmom, koji je posvuda raširen.

Krist je svojom smrću dokinuo Mojsijev Zakon i tako oba suprotna bloka ujedinio u jedan narod, Božji narod, Crkvu. Gospodin je u osobi Isusa Krista »ubio neprijateljstvo« i od dvojice sazdao »jednog novog čovjeka«.

Krist kao Novi Adam, nova glava čovječanstva, uzima svakog čovjeka, koji vjeruje u njega i koga nadahnjuje Duh Sveti te postaje član njegova Tijela. Eto misterija njegova raspeta Tijela, koje ujedinjuje po svoj visini i širini. Po Kristu se uistinu mogu jedni i drugi, Židovi i pogani u jednom Duhu približiti nebeskom Ocu. (18)

Samo je na taj način uspostavljen mir između Židova i pogana. Jedan je nebeski Otac čitavog čovječanstva, jedan Krist Gospodin, jedan Duh, koji snagom svoje milosti sve sjedinjuje i vodi istome cilju: životu ljubavi u trojedinom Bogu.

III ČITANJE: Marko 6, 30-34

Evanđelje nam donosi živa Isusa s njegovom mladom Crkvom, kojoj je On Spasitelj i Pastir.

Dvanaestorica se vratiše sa svog prvog misijskog putovanja. U Kafarnaumu naiđu na toliko mnoštvo svijeta, »koje je dolazilo i odlazilo, da nisu imali kada jesti«. Zato ih odvede na osamljeno mjesto, gdje su se mogli dobro odmoriti i otpočinuti, da tako mogu mirno podnijeti izvještaj o svojoj evangelizaciji.

Nema nijednog dakle poslanja niti službe, gdje ne bi bilo potrebno povući se na osamljeno mjesto i tu biti s Isusom i oko Isusa.

Kad su apostoli prošli put od kojih 10 km preko Genezaretskog jezera, već ih je ondje čekalo mnoštvo svijeta, što je onamo stiglo prije njih. Njihova je osamljenost završena, jer je Isusu bilo žao naroda. Kod Njega i kod svakog dobrog pastira uvijek ljubav ima posljednju riječ. Dobri Pastir ni ovaj puta nije žalio nikakva truda niti muke, »jer bijahu kao ovce bez pastira, pa ih stane poučavati mnogo čemu«.

»HAJDETE I VI U OSAMU ... I OTPOČINITE MALO!«

Svoje prvo apostolsko poslanje učenici su završili veoma uspješno. Vratili su se Učitelju da ga o svemu obavijeste »što su učinili i naučavali«. Prvi susret s dušama dugo se pamti kao što i prva ljubav ostaje nezaboravna. S vremenom prvi će dojmovi izblijediti, jer će ih potisnuti novi doživljaji, novi uspjesi i neuspjesi. Sam se vjerovjesnik nakon novih iskustava u svom apostolatu mijenja i mnogo je oprezniji kad naiđe na dobar prijem i prihvaćanje Božje riječi.

U svakom slučaju treba vratiti Gospodinu, jer smo mi »sluge beskorisne«, a sve je samo njegova milost.

Nakon uspješne akcije Isus svoje poziva na kontemplaciju: «Hajdete i vi u osamu, na samotno mjesto i otpočinite malo!« Za svaki se naime uspješni apostolat traži čvrsta povezanost s Bogom, od koga nam dolazi svaki blagoslov i uspjeh. Pravi apostol mora najprije sam gorjeti kako bi mogao druge zapaliti. Mora najprije sam biti pun Boga, kako bi onda druge mogao k Bogu privući. Zato molitva i kontemplacija nikad nisu izgubljeno vrijeme, nego naprotiv upravo po molitvi naše djelovanje postaje uspješno i plodno.

Iako je Isus svoje pozvao u osamu, da se odmore i otpočinu, »mnogo je svijeta dolazilo i odlazilo, pa nisu imali ni kada jesti.« Isus i apostoli mogli su ljude otpremiti, jer su im dolazili u nezgodan čas i sami su bili potrebni odmora i osvježenja. No to nisu učinili, jer im izgledahu kao »ovce bez pastira«. Zato se Isus »sažali nad njima« i otvori im svoja usta i svoje Srce. Govorio im je i djelotvorno pokazao da ih ljubi. Narod je visio na njegovim ustima i sitio se naukom koja im je s neba preko Isusa dolazila. Gotovo nisu ni mislili na svoje materijalne brige i potrebe. Glad je duše mnogo veći od tjelesnog glada. A lijepo je rekao obraćenik Papinni: »Čovjek ne gladuje toliko kruha, koliko Boga. Ne žeđa toliko za vodom, koliko za Bogom!«

Mnoštvo, koji se tiskalo oko Gospodina, to najbolje potvrđuje. nMogi su im već do sada govorili, ali nitko kao Isus. Mnogi su ih uvjeravali da ih ljube, ali je to bilo više na riječima, nego na djelu. Zato su se osjećali izgubljenima, ostavljenima, napuštenima. Upravo kao ovce, koje nemaju svog pastira. Prepuštene su samima sebi.

A čuli smo u prvom čitanju kako se Bog prijeti pastirima, koji su napustili svoje ovce: »Jao pastirima koji upropašćuju i raspršuju ovce paše svoje ... Vi ste raspršili ovce moje, rastjerali ih, niste se brinuli za njih ...« I obećaje dolazak Pastira, koji će prikupiti raspršeno i napušteno stado i povesti ga na zdrave i bujne pašnjake: »Podići ću im pastire da ih pasu, te se ničega više neće bojati ni plašiti ... Eto dolaze dani podići ću Davidu Izdanak pravedni. On će vladati kao kralj i biti mudar i činit će pravo i pravicu u zemlji!«

Ta su milosna vremena nadošla pojavom Učitelja iz Nazareta. On je sam sebe nazvao »dobrim Pastirom«. Na istoku pastir ide pred svojim stadom i vodi ga, a prema potrebama i brani. Tako je i Isus stao na čelo naroda i hranio ga naukom s neba, pojio milinom riječi, koje su tekle s njegovih usana. Nisu to bile prazne i rutinirane riječi, jer su dolazile iz Srca, koje je neizmjerno, upravo božanski ljubilo sav taj svijet želeći da umorne pridigne,

obehrabrenima udijeli nove nade, žalosne utješi, grešne oslobodi teškog tereta grijeha, opsjednutima podijeli slobodu djece Božje. Zato nije čudo, što su ljudi navirali sa svih strana, a apostoli i Isus nisu imali vremena ni da pojedu svoj skromni obrok.

Koliko se puta i sami osjećamo kao ovce bez pastira. Nedostaje nam zdrava ispaša gdje bismo nasitili svoje duše. Pretjerana briga i poslovi u tolikoj nas mjeri obuzimlju, da gotovo niti ne nalazimo vremena da se i sami osvježimo i okrijepimo. Previše mislimo i radimo za druge, a sebe zanemarujemo. Zato nije čudo što jednog dana postanemo pusti i prazni; duševno toliko umorni da gotovo više nemamo volje za život...

Hvalevrijedan je sav naš rad i trud; ima naša liturgija rada izvan svake sumnje svoju vrijednost i za Boga. No nikako ne bismo smjeli zaboraviti »da čovjek ne živi samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz ustiju Božjih.« (Mt 4, 4)

Ne bismo smjeli u tolikoj mjeri dozvoliti ovozemaljskim preokupacijama da nas zarobe na uštrb naše duše i njezina vječnog spasenja.

Želimo li dakle sačuvati svježinu duha i uspostaviti toliko potrebnu ravnotežu u svom životu, onda moramo poslušati našeg dobrog Pastira, koji svoje stado izvodi od vremena do vremena u osamu, na samotno mjesto, da se tu duševno odmori i otpočine. Bez toga postajemo roboti bez duše, nesposobni da se izdignemo iznad vremenitoga i udišemo ozon vječnosti.

Najosnovnije i najpotrebnije u našem životu jest svakodnevna molitva. Treba pronaći toliko vremena da se povučemo u »osamu« i da se tu iza zatvorenih vrata susretnemo s našim Gospodinom. Po molitvi duša se odmara i osvježuje; čovjek dobiva nove snage i nove poticaje za život i rad. Po molitvi silazi posebni Božji blagoslov na sve što jesmo i činimo. Tko ne želi u svom životu uvijek biti plitak i uskometražan, neka nauči pravo moliti, pa će osjetiti da je po molitvi i sam svemoćan...

Naš dobri Pastir izvodi nas i na druge pašnjake za nas pripravljene, a to je nedjeljna ili česta sveta Misa. Sv. se Misa ničim ne da nadomjestiti. Nijedna joj molitva nije ravna. U svakoj molitvi mi sami dolazimo pred svoga Boga, a u sv. Misi nismo sami. S nama je sam Isus Krist, koji našoj molitvi i žrtvi daje božansku vrijednost. Zato mi i molimo: »S Kristom i u Kristu i po Kristu...« Preko svete Mise sam nas Sin Božji predvodi pred nebeskog Oca i za nas posreduje. On nas zagovara i svojim ranama, koje pokazuje svom nebeskom Ocu, čini našu molitvu uspješnom.

Vrhunac je duševnog osvježenja i prava hrana na Božjim pašnjacima sv. Pričest. Svemoguća ljubav nam je darovala tu hranu i u oči svoje pregorke Muke pozvala: »Uzmite i jedite...!« Stol je dakle prostrt, kruha ima, anđeoska je hrana osigurana za sve, samo je do nas da krenemo i otvorimo svoje duše Bogu.

Od velike je koristi ako znamo iskoristiti svaku priliku i zgodu, gdje nam se omogućuje ta čudesna i milosna »osama«, gdje sam Bog dolazi i približava se duši, koja Ga ljubi. Prilike su tolike: duhovne vježbe, obnove, trodnevnice, devetnice, tečajevi bazičnih grupa... Ne bi danas bilo naše kršćanstvo tako blijedo i slabokrvno, da smo se dali poučiti i da smo znali iskoristiti svaku zgodu, koju nam Bog pruža preko suvremene Crkve.

Pravo je osvježenje svaki razgovor s ljudima, koji su Božji i koji žele Bogu služiti. Koliki su u razgovoru sa svećenicima, časnim sestrama i drugim bogobojaznim osobama opet zadobili staru vjeru, utvrdili se u nadi i opet počeli ljubiti ono, što je gotovo u njima već zamrlo...

Na jednom gorskom usponu prema vrhuncu brda, negdje na pola puta, nalazio se krasan kip drage Gospe. Ispod kipa je stajao natpis: »Putniče! Stani malo! Pomoli se i osvježi! Onda kreni dalje!«

Mnogi su ovuđa prolazili i taj natpis pročitali. Zastali bi, kratko se pomolili i onda bi osvježeni nastavljali svoj put prema visinama. U njima je bila nova snaga. Možda nam isto govori i današnja nedjelja: »Stanimo malo ! Pomolimo se! Onda krenimo dalje!« Okoristimo se milošću koja nam je dana.

SEDAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Gotovo čitav se čovjekov život odvija u borbi za »kruh svagdanji«. Čak nam je i sam Isus u molitvi Očenaša preporučio, da molimo nebeskog Oca za taj kruh. On je ujedno u dva navrata čudesno nahranio izgladnjelo mnoštvo, koje ga je pratilo i u pustinju zaboravivši na materijalne potrebe života. Unatoč svega toga Isus ni izdaleka nije htio postati socijalni spasitelj ljudi. Odbio je da ga učine kraljem, jer je došao na svijet da onima, koji »gladuju pravde« dade kruh života.

I ČITANJE: 2 Kr 4, 42-44

Četvrto i peto poglavlje druge knjige o kraljevima iznosi čitav niz čudesnih znakova, što ih je činio prorok Elizej, jer je »Duh Ilijin počinuo na Elizeju!« (2, 15) Jedno je od tih čudesa bilo umnoženje kruha. U ono je vrijeme bio običaj, da su se svećenicima i prorocima donosile prvine plodova. Tako je neki čovjek i Elizeju donio dvanaest ječmenih hljebova i nešto kaše u torbi. Prorok je naredio, da se sve porazdijeli gladnom narodu. Gospodin je dao, da su ljudi jeli i još je od svega preostalo.

Posredovanje proroka Elizeja nije bio samo čin samilosti prema gladnom narodu, nego znak Božje ljubavi prema njegovu narodu i navještaj onog umnoženja što će ga Isus učiniti u korist čitavog čovječanstva.

II ČITANJE: Ef 4, 1-6

Četvrtim poglavljem počinje drugi, moralni dio Pavlove poslanice. On najprije potiče kršćane u Efezu, a preko njih i sve nas »sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću« da žive kako dolikuje »svetima«. Poziva ih nadalje, da čuvaju jedinstvo Duha a time i mir u svojim zajednicama. Jedinstvo je znak Boga i Božje prisutnosti među njima. Budući da smo po Kristu svetim krštenjem postali jedno Tijelo i dobili jednog te istog Duha i tako postali djeca jednog Oca na nebesima, čitav naš život mora biti u službi jedinstva, mira i ljubavi.

III ČITANJE: Ivan 6, 1-15

1. »Ode Isus na drugu stranu.« (1-4)

U središtu je čitave povijesti Izraela, njegove vjere i teologije izlazak iz Egipta, prijelaz preko pustinje i ulazak u obećanu zemlju. Novi je Savez samo nastavak Staroga. Kao Božji narod i mi prolazimo pustinjom života u obećanu zemlju. Vodi nas novi Mojsije — Isus. Kao što je nekoć Mojsija slijedilo mnoštvo naroda i on ih je u pustinji hranio manom, tako i ovdje Krista slijedi mnoštvo koje on čudesno nahranjuje.

2. »Isus uziđe na goru.« (3)

Gora u biblijskom smislu riječi nije toliko neko geografsko mjesto, koliko mnogo više mjesto susreta s Bogom. Tu Bog objavljuje svoj Zakon, svoju slavu i prima bogoštovlje. Na sličan način i Isus na gori drži svoj glasoviti govor dajući Ustav svome kraljevstvu. Na gori se preobrazio, molio se, započeo svoju agoniju, bio raspet i uzašao na nebo. Nijedna od tih gora ne nosi neko određeno ime... Isus ne utvrđuje svoju poruku na nekome mjestu na zemlji, nego u svojoj osobi.

3. »To reče kušajući ga.« (6-9)

Isus je dobro znao, što će učiniti, ali je preko Filipa stavio na kušnju vjeru cijelog naroda. Tako je bilo s Izraelom za vrijeme Izlaska, tako je i danas s Božjim narodom, tako s nama kroz cijeli naš život. »Sjećaj se svega puta, kojim te gospodin Bog tvoj vodio po pustinji ovih četrdeset godina, da te ponizi, iskuša i dozna što ti je u srcu.« (Deut 8, 2)

Drugi dan nakon čudesnog umnoženja kruha narod je otkrio svoje srce, kao i njihovi oci u pustinji: oni su čuvši o Kruhu života mrmljali i pomalo ostavljali Gospodina. Čak su se i neki od učenika udaljili.

4. »Isus uze hljebove, zahvali pa razdijeli...« (10-13)

Ovo nam je umnoženje kruha dano kao znak Kraljevstva i Euharistije. Sav se narod skupio oko Isusa, da blaguje. Isus je središte i izvor svoga kraljevstva. Uzima nekoliko hljebčića, koje je dječak donio, blagosliva ih i kruh se množi pod rukama djelitelja. Narod je posjedao po travi. Simbolika euharistijske gozbe, gdje će se također blagovati Kruh milosti, Kruh života.

Kad su se svi nasitili, još je preostalo dvanaest košarica. Očito ispunjenje mesijanskih obećanja: u vrijeme Mesije svi će obilno blagovati i ni u čemu neće oskudijevati. »Jeli su i nasitili se, želju njihovu on im ispuni.« (Ps 78, 29) Dolaskom dakle Isusa Krista ostvarena su u punini mesijanska dobra. Očekivanja izraelskog naroda posve su ispunjena: s neba je sišao Kruh života, sam Bog u osobi Isusa Krista.

Mogli bismo se pitati: što je bilo s preostalim kruhom? Sigurno je, da se nije smio upropastiti ili izgubiti. Najbolji bi odgovor bio: od njega se još i danas hrani cijela Crkva, kao što se i poji od vina iz Kane u Galileji.

5. »Povuče se ponovo u goru, posve sam.« (14-15)

Ivan napominje, da je narod htio Isusa učiniti kraljem. Očito da njihovo poimanje o Kristovu kraljevstvu nije bilo istovjetno s Isusovim poimanjem. Zašto je Isus odbio ponuđeno kraljevstvo? Bossuet kaže, da je čovjekova veličina u tome, da čini dobro drugima. Zato je Isus odbio ponuđeno kraljevstvo, jer ono ne bi bilo na korist njegovu narodu. Jednog će dana, istina, prihvatiti kraljevski naslov. Njegova će kraljevska proklamacija biti pričvršćena na križ, jer odatle dolazi spasenje svijeta.

»BIJAŠE GLAD U ZEMLJI!«

(2 Kr 4, 38)

U vrijeme proroka Elizeja bio je glad u zemlji oko Galgale. Nije poznato, da li su i drugi kraljevi zahvaćeni velikom oskudicom hrane.

Evanđelje nam također spominje ogladnjelo mnoštvo, koje je slijedilo Isusa čak i u pustinju. No to je bila drama samo jedne večeri.

Izvještaji F. A. O. daleko su potresniji i tužniji. Oni obuhvaćaju stanje čovječanstva na zemlji i njihove prilike života. Tu se ističe, da danas preko 500 milijuna ljudi (muževa, žena i djece) trpi od neishranjenosti. Milijarda i pol nedovoljno je ishranjena i stoga izložena različitim bolestima i polaganom umiranju.

Tko je tome kriv?

Sigurno, da je glad povezan s različitim elementarnim nepogodama i nesrećama. Ima krajeva gdje kroz dvije godine ne padne ni kap kiše. Ljetine nema, nastupa glad. Drugdje opet sve unište velike poplave ili potresi...

Veliki prijatelj beskućnika i siromaha Abbé Pierre rekao je: »Upravo je muka živjeti, ako nas nije stid biti sretan bez drugih!«

Da li se čovječanstvo kolektivno uzeto može osloboditi od teške odgovornosti zbog glada, koji toliki trpe na svim meridijanima i paralelama svijeta?

Spomenimo da je 80% prirodnih bogatstava zemlje u rukama 20% stanovništva. Zar nije Bog tako zemlju stvorio da ona bude sretno i zajedničko obitavalište svim ljudima? Nije li možda zahtjev socijalne pravednosti da se misli na pravedniju raspodjelu dobara kao i na meliorizaciju tla i prilika u kojima taj svijet živi, pogotovo u nerazvijenim zemljama?

Socijalna pravednost traži da se zemlje u razvoju ne ucjenjuju i ne onemogućuju na zajedničkom tržištu kojekakvim privrednim mjerama...

Nije li pravi zločin bacati hranu u more ili je uništavati, da se održe cijene, a toliki u isto vrijeme gladuju? Koliko toga leži po skladištima i nerijetko se prije pokvari, nego rasproda, a milijuni nemaju svakidašnjeg kruha...

Možemo li sve to gledati mirne savjesti i ravnodušno? Zar smo možda zaboravili riječi sv. Pavla: »Jedan je Bog i Otac sviju i nad svima!« (Ef 4, 6)

Ne znači li dosljedno tome, da svi ljudi kao članovi jedne Božje obitelji imaju pravo na život, koji je dostojan čovjeka? Ne bi li svakom čovjeku morala postojati mogućnost da osnuje svoju obitelj i da je može uzdržavati, kako to dolikuje čovjeku današnjeg vremena? Da li je Gospodin Bog zemlju dao samo nekim privilegiranim pojedincima ili naprednijim narodima ili u zajednički posjed čitavom čovječanstvu?

Nije li čitava priroda sa svim svojim blagom i bogatstvom prostrt stol, za koji ima pravo sjesti svatko od potomstva Evina?...

Apostol nas Pavao još u okovima opominje, da bismo morali imati kudikamo više oka za tuđu bijedu i više srca za one, koji nemaju svakidašnjeg kruha, a naša su braća po jednom zajedničkom Ocu na nebesima.

Jesmo li možda zaboravili na činjenicu da je cijelo čovječanstvo Tijelo Kristovo, u kom bi se svi udovi toga Tijela morali međusobno pomagati i jedni za druge osjećati.

Možemo li mirne savjesti očekivati Gospodnji sud nad našim životom i životnim djelima, ako nismo gladne nahranili, žedne napojili, gole zaodjenuli... (Mt 25, 31-44) Možemo li dakle biti mirni, »ako nas nije stid što smo sretni bez drugih?«...

»Gdje da kupimo kruha da svi blaguju?« Ponavljamo Isusovo pitanje upravljeno Filipu i drugim apostolima? Pred tolikim potrebama širom svijeta osjećamo svoju nemoć i bespomoćnost. No unatoč tome mogli bismo slijediti primjer dječaka iz Evanđelja. I on više nije imao od pet ječmenih hljebova i dvije ribice. To je bila sva njegova svojina. Na Isusov mig pristupa i donosi sve što ima i pruža Isusu. Isus uzima ljudski dar, koji mu pruža jedno velikodušno i požrtvovno srce i u njegovim svemogućim rukama kruh se umnožava i njime se nahranilo mnoštvo, što ga je okruživalo.

I sam je Isus bio veliki Dar neba zemlji. Čitav mu je život jedno veliko darivanje i služenje ljudima. Vrhunac njegove ljubavi očituje se u daru presv. Euharistije, gdje postaje hrana našim dušama.

Iako Isus nije došao u prvom redu radi toga na svijet, da rješava socijalne i ekonomske probleme čovječanstva. Ipak pred konkretnim čovjekom, koji je u nevolji i potrebi nikada nije zatvorio svoje srce. Ljubio je čitava čovjeka i kao takvom On je pomagao, gdjegod je samo stigao.

Nije li to i za nas putokaz i primjer. Možda je naša ljubav prema braći odviše jednostrana. Možda odviše teoretiziramo i ograđujemo se. Isus nas je učio, da ta ljubav mora biti djelotvorna. Konkretizirana u onom čovjeku, koji nam je doista najbliži. Ako je ljubav oči kršćanina, možemo li zatvoriti svoje srce i svoju ruku pred potrebama i bijedom, koja zahtijeva hitno pomaganje i intervenciju? Može netko govoriti o granicama svojih mogućnosti da pomaže braći i potrebama, ali se nikoga ne može dispenzirati od ljubavi, jer je ona osnovni Zakon kršćanstva.

Isus danas više čudesno ne hrani svijet, ali je došao među nas upravo radi toga, da nam promijeni srce i probudi dobru volju. Invenciozna će i dobrohotna, dosjetljiva ljubav uvijek i u pravo vrijeme pronaći put i način da se pomogne drugima.

Možda se osjećamo kao dječak, za kog je pisano: »Ondje je dječak, koji ima pet ječmenih hljebova i dvije ribice. Ali što je to za tolike?« Pred silnim potrebama svijeta gotovo se osjećamo bespomoćni. Učinimo ono, što možemo. Dajmo s ljubavlju i najboljom voljom svojih »pet ječmenih hljebova«. Oni će se u Gospodinovoj ruci pomnožiti.

»Bog nam dijeli svoj kruh, da bismo i mi naučili svoj kruh podijeliti s potrebnima!« (M. D. Boyer)

OSAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

U Kafarnaumu Gospodin nastavlja svoju katehezu o Kruhu života. Iza čudesnog umnoženja kruha Isus pokušava kod svojih slušatelja probuditi oduševljenje za pravim kruhom koji je sišao s neba. Taj će se Kruh dati samo onome, koji vjerom uzvjeruje, da je Isus onaj, koga je Bog poslao, Kruh koji je došao s neba, da postane hrana ljudskim dušama. Židovi su u Isusu gledali Josipova sina, a ne onoga, koji je sišao s neba. Da bi netko uzvjerovao u Sina Božjega, potrebna je milost, poseban dar Oca s nebesa.

I ČITANJE: Izl 2-4, 12-15

Već je u St. Zavjetu Gospodin dao Izraelcima za vrijeme njihova putovanja pustinjom »kruh s neba«. Svakog je dana toliko mane palo na zemlju, da su se svi mogli nasititi. Budući da su žalili za »loncima s mesom«, koga su, iako su bili nadničari, imali u izobilju, Gospodin im je slao prepelice. Prepelice i mana vidljivi su znakovi Božje ljubavi i skrbi za izabrani narod. To je simbol ili slika Božje spasiteljske prisutnosti usred povijesti spasenja.

Suvremeni je čovjek neprestano na svome »Izlasku«. On je postao nesmireni lutalica kroz pustinju svoje povijesti. Ako želi izbjeći smrti od duševne izgladnjelosti, mora skupljati »manu«, koja mu dolazi s neba.

II ČITANJE: Ef 4, 17, 20-24

Apostol Pavao opominje kršćane da žive životom dostojnim udova Kristovih. Postali su novi ljudi, »koji su odložili prijašnje ponašanje, starog čovjeka... i obukli novog čovjeka, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine«.

Biti dakle kršćanin znači nepoistovjetiti se s ovim svijetom, biti drugačiji. »Ta vi tako naučiste od Krista!«

Svijet nas dakle opravdano pita: Jeste li drugačiji od onih, koji se povode za modom i duhom vremena? Znate li drugačije misliti i vrednovati? Znate li drugačije živjeti i drugačije umirati?« Treba dakle i vani pokazati da smo postali novi, drugi ljudi.

No nije dosta biti rođen na nov život; treba iza rođenja rasti sve do punine Kristove. Bog nas po krštenju poziva na svetost života. Istina je da je svetost djelo Božjeg milosrđa, no također i djelo našeg samoodgoja, naše suradnje s milošću. Živimo dakle iz vjere. Oblikujmo također i svijet oko nas vjerom, koju sami živimo i vidljivo ljudima pokazujemo.

III ČITANJE: Iv 6, 24-35

Isus otkriva tajnu svog poslanja: »Ja sam kruh života...« Svaki čovjek, a da to i ne zna, osjeća glad i žeđ za Bogom. Samo u Kristu, koji je Kruh života i izvor žive vode, može tu svoju žeđ i glad utažiti.

Isus je svojim suvremenicima morao otvoreno reći: »Tražite me... zato što jedoste od onih hljebova i nasitiste se.« Prigovara im, što očekuju i traže samo zemaljski kruh, Mesiju kruha i života. »Radite, ali ne za propadljivu hranu.« »Žrtve ste svog vremena, shvaćanja svog naroda. I Gospodin kao da tiho kuca na njihova srca govoreći: »Radite za hranu, koja ostaje za život vječni.« Zar niste u svom susretu sa Sinom čovječjim, zatim u sudbonosnim neprilikama prolaznog života osjetili glad za drugim, vječnim životom?

Sad im govori posvè otvoreno: »Nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego Otac daje vam kruh s neba... koji daje život svijetu...«

Da li se u njihovim srcima probudila vjera, kad počeše govoriti: »Gospodine, daj nam uvijek toga kruha.«

Vjera u Krista uvjet je da bismo shvatili njegov život i njegovo djelovanje. U toj vjeri moramo prihvatiti, da je Isus »kruh istiniti, koji silazi s neba i daje život svijetu«.

Onaj, koji tu završnu tvrdnju današnjeg Evanđelja prihvati i vjerom pristupi Kruhu života, doista neće ogladnjeti, niti ožednjeti. Imat će po toj vjeri život vječni.

»NAHRANI IH KRUHOM NEBESKIM!«

U prvi mah čudno zvoni Feuerbachova definicija čovjeka: »Čovjek je ono, što jede!« Izgleda kao da čovjek nema nikakvih drugih dimenzija, najmanje duhovnih. Kao da je srodnik sa životinjama, kojima se hrani i s biljem, koje uživa. No ako pravo promislimo, krije se u toj izreci njemačkog filozofa dosta istine.

Otvorimo Bibliju! Prvo poglavlje, koje govori o stvaranju. Zar ne vidimo da je Gospodin gotovo sve stvorio radi čovjeka. Čitava je priroda prostrti stol, s koga čovjek blaguje. Sam je Stvoritelj čovjeku sve podredio i njega učinio kraljem svega stvorenoga. Njegove su riječi: »Evo dajem vam sve bilje što se sjemeni, po svoj zemlji i sva stabla plodonosna što u sebi nose novo sjeme i neka vam bude za hranu!« (Gen 1, 29)

Da čovjek može živjeti, rasti, razmnožavati se, mora jesti. On na neki način sve što ga okružuje asimilira i pretvara u svoje tijelo i krv. Čitav je svijet od Boga stvoreni banket, za kojim sjedi čovjek i blaguje. Po njemu na neki način sve stvoreno postaje čovjekom.

Sv. Pismo često ističe veliku Božju brigu za čovjeka i njegov narod. Spominje se kako je narod gladovao i žeđao, a Gospodin mu je dao i hrane i napojio ga iz izvora voda. Vodi ga od pašnjaka do pašnjaka, od žetve do žetve. To je bio narod, koji je jeo iz Božje ruke...

Budući da se čovjek hrani od zemlje i zemaljskih plodina, uvijek se kroz povijest našlo ljudi, koji su i čovjeka smatrali nešto kultiviranijom životinjom. I sam je sama materija bez ikakve duhovne upravljenosti?!

Istina je da čovjek ne može živjeti ako se ne hrani i ne jede od svega što ga okružuje. Vegetativnim je životom srodan životinjama, kojima gospodari i stavlja ih u svoju službu. No on i onda kad je utažio tjelesnu glad i žeđ nije potpuno zadovoljen. On ima viših pretenzija. On osjeća još uvijek glad i žeđ, za koju na zemlji nema niti kruha niti vode. Intimno svetište njegove duše sam je Bog sebi pridržao...

Sve što čovjeka okružuje Božji je dar; dar neizmjerne i očinske Božje dobrote i skrbi za čovjeka, da lakše upozna svoga Stvoritelja. U svakom plodu i rodu neizmjerna Božja ljubav hrani čovjeka i tako sve što raste postaje simbol Božje prisutnosti, ljubavi, mudrosti i objave. »Vidite i kušajte, kako je sladak Gospodin!«

Već je stari Homer napisao, da je čovjek vječno gladan Boga. To ostaje istinom kroz sva vremena i uzaludan je svaki pokušaj, da se čovjekovu dušu nasiti zemaljštinom.

Bog je sve stvorio za čovjeka, a čovjeka za sebe. Sva se druga bića hrane i žive, da nahrane čovjeka, a čovjeka jedino Bog može zasititi. Kao što sva druga bića upravo time što se njima hrani čovjek postaju u neku ruku čovjekom, tako i čovjek blagujući nebesku hranu postaje nebesnik. »Postat ćete bogovi.«

Isusove su riječi: »Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, neće ogladnjeti, tko vjeruje u mene, neće ožednjeti nikada!« (Iv 6, 34)

Nije teško odgvoriti na pitanje, zašto je Gospodin odabrao upravo kruh i vino, da posluže kao materija njegove prisutnosti među ljudima.

Upravo u kruhu i vinu surađuju nebo i zemlja.

Snaga materinskog tla i sjajna moć sunca, što čini da sve raste, cvjeta i dozrijeva, poklonile su klasove grozdove, od kojih je načinjeno kruh i vino. Tama i svjetlo, vjetar i vrijeme, od Boga određeni red kozmičkih sila, sve je to surađivalo, da uzmognu takvi plodovi dozrijevati. Tako su kruh i vino dar svega, što je stvoreno. U njima su sabrani najrazličitiji elementi i djelovanja prirode, da ih tako po čovjeku objedinjene natrag vratimo Bogu Stvoritelju...

Konačno i čovjekova egzistencija dobrim dijelom ovisi o kruhu. Čovjek živi ovisan o kruhu. Tko ostavlja kruh i njime se više ne hrani, štetuje svome tijelu i ne može više živjeti. Po toj ovisnosti o kruhu čovjek priznaje svoju ovisnost o Bogu, od kojega sve dolazi. Zato je takav dar, kad se daje, najveće priznanje Božjeg veličanstva, Boga koji je sve stvorio i sve uzdržava svojom moću i voljom.

Čovjek se svojim silama ne može domoći vječnoga života. Jednom je u povijesti pokušao: kad je blagovao sa zabranjenog stabla u edenskom vrtu. Plod, koji je dohvatio, nije bio Božji dar; nije došao s neba, iz ruke i srca Božjega. Jesti od njega značilo je osuditi se, prekinuti vez s Bogom.

Ipak jednom je čovjek dohvatio Plod sa stabla života, ubrao sam Život i ugradio ga u našu egzistenciju. Marija je pristankom svoje volje postala majkom Kruha života vječnoga. Sam se Bog utjelovio, postao čovjekom, došao na svijet, da postane ne samo našim Otkupiteljem, nego i Kruhom, koji hrani naše duše.

O našem stavu prema tom Kruhu ovisi cijela naša vječnost. Blagovati dostojno taj Kruh znači imati u sebi već zalog vječnoga života. Ne htjeti se hraniti tim Kruhom, prezirno odbijati poziv na gozbu, koju je opet sam Bog pripravio čovjeku, znači sam sebe isključiti iz gozbe vječnoga života. »Zaista, zaista, kažem vam, ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nećete imati života u sebi!« (Iv 6, 53)

Židovi su glagovali manu u pustinji, ali ih se može teško ispričati od nevjere i zaslijepljenosti. Videći očiti Božji zahvat: manu pred sobom na dohvat ruke, oni nevjerno pitaju: »Što je to?« Niti su željeli upoznati Dara niti Darivatelja. Nije im došlo ni na pamet, da na tom Daru zahvaljuju Darivatelju. Držali su, da je to hrana, koju im je Mojsije pribavio.

Isus im pokušava otvoriti oči, pa govori, da svaki kruh dolazi od Boga. Bog je onaj, koji nasićuje sve gladne. Bog je život čovjeku. Sam je Bog onaj, koji čovjeka sobom hrani i poji. Zato Isus zaključuje: »Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, sigurno neće ogladnjeti. Tko vjeruje u me, sigurno neće nikada ožednjeti!« (Iv 6, 35)

DEVETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

»Nijedna se kršćanska zajednica ne može izgrađivati, ako nema svoj korijen i stožer u svetkovanju presv. Euharistije. Od nje dakle treba započeti svaki odgoj duha zajedništva.« (Dekret o službi i životu prezbitera, 6)

I ČITANJE: 1 Kr 19, 4-8

Prorok Ilija bježi pred bijesom kraljice Izabele. U velikom je strahu za svoj život. Upravo očajan doziva smrt: »Već mi je svega dosta, Gospodine! Uzmi dušu moju, jer nisam bolji od otaca svojih!« Gospodin mu se javlja po svome anđelu. Ovaj ga poziva da blaguje od pečena kruha i pije iz krčaga vodu, koju mu je donio. Trebalo je da ga anđeo Gospodnji još jednom opomene, da krene prema svome cilju: prema gori Horeb, jednom od vrhunaca svete gore Sinaja, gdje je Bog progovorio i objavio se svome sluzi Mojsiji.

II ČITANJE: Ef 4, 30-5, 2

Kad bi dijete pod majčinim srcem moglo misliti, nikad ne bi moglo razumjeti majčina govora o svjetlu sunca, šarenilu cvijeća, milozvučnosti pjesme, šumu mora. Majka bi ga tek mogla tješiti: »Strpi se! Raduj se životu! Kad budeš rođeno, moći ćeš vidjeti sve što ti govorim i diviti se svim ljepotama svijeta, koje te čekaju!«

Na sličan bi način i Bog mogao nama progovoriti: »Strpi se! Još živiš u vremenu! Ali tvoj je život, moj život. Raduj se! Kad jednom u nebu budeš rođen, moći ćeš gledati i čuti svu onu krasotu i blaženstvo, koje ti je pripravljeno!«

Božjim smo Duhom opečaćeni. Duh Sveti stanuje u nama. »Prema snazi, što svoju silu očituje u nama« (Ef 3, 20) lako postizavamo vječni spas. Ta milost mora u nama rasti i množiti se. Taj nam Duh daje veliku nadu. On je Duh radosti. Zato ga nikada ne smijemo žalostiti »gorčinom i gnjevom i srdžbom i vikom i hulom sa svom opakošću!«

Naprotiv! Moramo nasljedovati samoga Boga, jer je sam Božji Sin po svom utjelovljenju postao našim bratom. Ako nas On vodi, bit ćemo »jedni drugima dobrostivi, milosrdni«; jedni ćemo drugima spremno opraštati.

Ne smijemo gledati na sebe, nego na samog Boga i njegovu ljubav prema nama. Moramo dakle kao ljudi imati mnogo srca za svoju subraću ljude.

Vrhunski je ideal: što više se približiti samom Kristu i u svojem životu utjeloviti njegov primjer i nauku. Tada će naš život sa svim svojim sadržajem postati »Bogu mili prinos i žrtva na ugodan miris«.

III ČITANJE: Iv 6, 41-51

Isus jasno govori o svom božanskom porijeklu: »Ja sam kruh, koji je sišao s neba.« Silazak je s neba oznaka Sina Čovječjega, prije nego uzađe na nebo, da sjedne na prijesto kao Sin Čovječji.

Njegovi Ga slušatelji nisu razumjeli, kao da im je govorio njima nepoznatim jezikom. Nisu imali ni uha, niti duha za taj drugi svijet, o kojem im je govorio. Mislili su, kako je mogao doći iz neba, kad mu dobro poznaju zavičajni grad i roditelje. Dobro im je poznato i to, da je on siromašan obrtnik, koji živi od rada svojih ruku. Što ima on, dijete siromašnog i zabačenog Nazareta, govoriti prosvijetljenim i modernim stanovnicima jednoga grada?! I počeše mrmljati...

Isus svojih riječi ne povlači. Mogao im je govoriti i otkriti tajne, kojima je obavijen njegov život. Da li bi mu vjerovali? Mislim, da ne bi. Radi toga od njih traži vjeru u svoje božansko poslanje. Traži da svi postanu »učenici Božji«. Kad bi ljudi umjesto beskonačnih diskusija više govorili s Bogom, možda ne bi u svojem kršćanstvu nailazili na tolike nejasnoće i teškoće.

»Tko vjeruje ima život vječni!«

Bog se nama neprestano nuđa. Želi nas pokrenuti, probuditi, otvoriti. Ako se njegovoj milosti opiremo, oglušujemo ili je otvoreno odbijamo, ako dosljedno odbijamo »kruh života«, ne možemo imati života u sebi.

Oci su u pustinji jeli manu i pomrli, jer su jeli mrtvi kruh. Tko blaguje Kruh života, Kruh, koji s neba silazi, »ne umire nikada«. Doista je Kruh za život svijeta! Kad bi kojom srećom svijet taj Kruh prihvatio, počeo bi živjeti novim životom.

Spoznajmo barem mi, danas sabrani oko stola Gospodnjega, da je taj Kruh nama za vječni život!

DVA SU STOLA...

Iz nedjelje u nedjelju dolazimo ovamo i sabiremo se oko ovog oltara. Koja je zapravo prvotna svrha našeg dolaženja i skupljanja? — Da doživimo svoj susret s Bogom. Tu nebeski Otac lomi kruh ljubavi svojoj djeci. Pred nas postavlja svoj stol, na kome se lomi kruh riječi i žrtve.

Ovome se stolu može približiti i može doživjeti svoj susret s Bogom samo onaj, koji ima živu vjeru. »Tko god čuje od Oca i pouči se, dolazi k meni.«

Dademo li se poučiti? Koliko vremena posvećujemo svojoj vjerskoj izobrazbi? Osjećamo li potrebu i glad za kruhom Božje riječi?...

Ima vjernika, koji namjerno i gotovo redovito dolaze na sv. Misu poslije službe riječi, poslije propovijedi. Misle da služba Božja započinje prikazanjem?!

Sv. Misa započinje skupljanjem vjernika, prvom pjesmom na početku, znakom sv. križa i pozdravom, kojim svećenik pozdravlja vjernike. Oni, koji bez razloga kasne i dolaze poslije službe riječi, koji tu službu riječi odbacuju ili zapostavljaju liturgiji Euharistije, teško će se moći ispričati od odgovornosti pred Bogom. Sigurno je da griješe.

Možda se u nama bude prigovori: Zar nije presv. Euharistija iznad svega? Nije li sablažnjivo reći, da je propovijed svećenika jednako tako vrijedna kao i Tijelo i Krv našega Gospodina?...

Naglasimo ponajprije da službu riječi ne sačinjava samo svećenikova propovijed, nego i čitanja i Sv. Pisma. Da li bismo u danom slučaju mogli svoju komociju ovako opravdati: »Isuse, nas tvoja riječ ne zanima?! Ući ću u crkvu kad svršiš...?!«

Upravo u današnjem čitanju Evanđelja Isus govori: »Tko god čuje od Oca i pouči se, dolazi k meni... Nitko ne može doći k meni, ako ga ne povuče Otac, koji me posla i ja ću ga uskrstiti u posljednji dan.«

Jednom je neka žena hvalila Gospodina i blagosivala njegovu presvetu Majku. Isus joj je odgovorio: »Većma blago onima, koji slušaju riječ Božju i drže je!« (Lk 11 28)

Te je riječi sveti župnik iz Arsa ovako komentirao: »Čini se da naš Gospodin više cijeni pouku, nego pričest. On, koji je sama istina, ništa manje ne drži do svoje riječi kao i do svoga Tijela. Ne znam što je gore: biti rastresen kod svete Mise ili propovijedi. Ne vidim razlike. Za vrijeme mise gubimo zasluge muke i smrti Gospodinove, a za vrijeme pouke njegovu riječ, koja je On sam. Rekao je sv. Augustin: da je to jednako tako zlo kao i pustiti da nam kalež poslije posvete padne podno oltara i prolije se.«

Moramo dakle dobro shvatiti: živa vjera u Isusa Krista jedini je temelj, na kome počiva sve. To su vrata, kroz koja jedino imamo pristup i svetim izvorima posvećenja: sakramentima. Napisao je sv. Toma: »Žrtva sv. Mise proizvodi učinke samo u onima, koji su tim sakramentom sjedinjeni po vjeri i ljubavi.« A sv. Pavao: »Prema tome vjera dolazi po propovijedanju, a propovijedanje biva riječju Kristovom.« (Rim 10, 17)

Krist, Riječ Očeva kao i Krist Kruh života, koji je sišao s neba, posve je isto. Kad Gospodin naglašuje, da će umrijeti onaj, koji ne bude blagovao od toga Kruha, onda to jednako tako vrijedi i za one, koji ne blaguju kruh njegove evanđeoske riječi, koja se lomi vjernima. Rekao je sv. Augustin: »Vjerovati u Krista to znači pričestiti se, jer to znači uza Nj prianjati vjerom i s njime se inkorporirati po ljubavi... On govori: Kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje«, dakle ne samo presv. Euharistija, nego i svaka njegova riječ.

Riječ i Kruh — Evanđelje i Euharistija — dva su stola, na kojima Kristov sljedbenik dobiva hranu života. Ta dva stola ne možemo i ne smijemo nikako razdijeliti, niti ih možemo jednog bez drugoga zamisliti. Stol Biblije i propovijedanja prepun je kruha riječi Božje. Jednako tako obiluje Kruhom i drugi stol — stol presv. Euharistije.

Moramo dakle uzeti oba Ova stola zajedno i ne smijemo ih dijeliti. Koncil nam je strogo zabranio lučiti sv. Misu u dva bitno različita dijela. Liturgija riječi i euharistijska liturgija tako su tijesno povezane i međusobno ujedinjene, da sačinjavaju jedan jedinstveni bogoštovni čin. Zato Koncil živo potiče vjernike i pastire da aktivno prisustvuju čitavoj svetoj Misi. (Lit 56)

Čitava je naime sveta Misa povezana Božjom riječi. Kako bismo samo mogli i pomisliti da prikazanje ušutkuje Boga, da dade mjesto Sakramentu.

Dosta je otvoriti misal ili još bolje svoje uši, da se odmah uvjerimo da se kroz cijelu svetu Misu provlače riječi i molitve samog Isusa. Osim toga treba reći i to da su sve molitve svete Mise inspirirane Duhom Svetim. Dosljedno tome Božje su riječi nositeljice vjere.

U samoj pretvorbi ponavljamo Isusove riječi, kojima je ustanovio presvetu Euharistiju: »One noći, kad je bio predan uze kruh u svoje presvete ruke...«

Isus je dakle prisutan u svojoj Crkvi. On nam progovara preko Crkve. Crkva nam u ime Isusovo progovara: »Ja te krstim... Ja te odrešujem...« Jednako tako i presveti Sakramenat čini Božja riječ, koju prati svesilna svemoć i neizmjerna ljubav Boga i Gospodina našega Isusa Krista.

Možda ne bi bilo pravo da prenaglašavamo riječi same pretvorbe, jer od početka svete Mise odzvanja Božja riječ. Čita je svećenik iz Sv. Pisma. Ta je Božja riječ popraćena milošću za sve one, koji je vjerom prihvaćaju i s ljubavlju u svom srcu nose.

Zašto nam sveta čitanja i propovijed donosi manje duhovne koristi i milosti, manje posvećenja i obraćenja? — U svetoj pretvorbi izgovaraju se pretvorbene riječi nad mrtvom materijom. One se ne protive i događa se tajinstvena pretvorba. Isto su tako vjernicima izgovorene riječi: Uzmite i jedite... Mnogi se tim riječima ne odazivlju, ne slušaju, jer su slobodni. I stoga nikakvo čudo, što izostaju željeni rezultati: obraćenja nema, svetosti nema, milost se ne dobiva. Mogu se kao nekoć Židovi opirati živoj riječi Božjoj, njoj se zatvoriti i odbaciti je. Zato nije čudo da kraj obilato prostrta stola ostaju gladni, kraj izvora žive vode žedni.

»Ustani i jedi!«, govori nam danas sveta Liturgija, i to s oba stola, jer će nam u protivnom slučaju put do svete Gore Horeba biti predug i prenaporan.

DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU

Gospodin je došao na svijet, da nam dade život zajedništva u ljubavi s Ocem i braćom. »Život vječni«, što nam ga Isus obećava, ne odnosi se tek na budućnost. To je stvarnost, koja već sada počinje, iako tek u klici. Presveta Euharistija omogućuje taj »vječni život« u nama već i sada. Ona usavršava naše jedinstvo s Bogom i našu ljubav s braćom.

I ČITANJE: Izr 9, 1-6

Mudrost je u prvom čitanju prikazana kao vladarica, koja svakoga gostoljubivo očekuje u svojoj palači. Palača izgrađena na sedam stupova označuje potpunost i savršenost. Pripravljene su klanice i vino, prostrt stol. Razaslane su i glasnice, koje pozivaju za taj stol. Vladarica je velikodušna i nesebična, jer svoj poziv upravlja na nekolicini povlaštenih, nego širokoj javnosti ulice, jer je veseli, da druge dariva i usrećuje. »Hodite, jedite od mojega kruha i pijte vino koje sam pomiješala ... I hodite putem razboritosti.«

Ne možemo slušati opis sjajne gozbe Mudrosti, a da se ne sjetimo Gospodinove priče o gozbi i uzvanicima. (Lk 14, 16)

Isus, božanska Mudrost koja je čovjekom postala, pripravlja svoju gozbu darivajući sama sebe za život drugih. »Ja sam živi kruh, koji je sišao s neba. Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će zauvijek. Kruh, koji ću ja dati, jest tijelo moje — za život svijeta.« (Iv 6, 51)

Isus nam dakle nije ostavio samo utješne riječi ili spasonosne opomene. On nam je darovao sama sebe. Bez blagovanja njegova presvetog Tijela ne možemo imati života. Sve se dakle svodi na to, da smo s Kristom osobno sjedinjeni, jer samo tako možemo živjeti.

II ČITANJE: Ef 5, 15-20

Sv. Pavao u svojoj moralnoj poslanici Efežanima opominje kršćane, da pomno razmotre kako žive ... da shvate što je volja Božja. Mudro živi onaj, koji zna u pojedinim životnim prilikama točno razlučiti što je dobro, a što zlo; što je volja Božja, a što se volji Božjoj protivi. A to može samo, ako se napuni Duhom Božjim. Božji će ga Duh prosvjetljivati, poticati na dobro i voditi, da tako djelom i istinom dokaže svoju pripadnost Kristu.

Zato apostol Pavao potiče: »Iskupljujte vrijeme, jer dani su zli! »Kao da nas želi potaknuti, da iskoristimo sve mogućnosti i šanse, koje nam se pružaju. Nerazumnim i ludim smatra onoga, koji živi u prošlosti, od uspomena, a ne iskorištava sadašnji trenutak svog života. Ne bismo smjeli zatvarati oči pred onim što se danas pred nama zbiva, nego budno motriti ljude i prilike, jer je to »odlučno vrijeme, koje je Bog pripravio za naše spasenje«. To je naš kairos!

Tko dakle želi danas dobro iskupiti vrijeme, mora ne samo dobro poznavati prilike, nego i potrebe svojih suvremenika. Mora znati, što se danas traži

i očekuje. Ne možemo dakle svojem vremenu pristupiti s unaprijed stvorenim odgovorima i receptima, već dijalogom i širokom razmjenom misli i gledišta pronaći najsigurniji put, kojim ćemo doći do cilja. Volja Božja, koju uvijek i svagdje želimo vršiti, nije za svako vrijeme i za sve prilike jednaka. Treba se truditi, da je u konkretnim prilikama spoznamo, i to »puni Duha Svetoga«!

Jedino ćemo na taj način i u ovo vrijeme »zahvaljivati Bogu i Ocu u Imenu Gospodina našega Isusa Krista«.

III ČITANJE: Iv 6, 51-58

Sv. nas Ivan sve dublje uvodi u tajnu Kruha života. Na pitanje Židova: »Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?«, Isus odlučno odgovara: »Zaista, zaista kažem vam: ako ne jedete tijela Sina čovječjega, i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi!«

Židovi su već jednom dobili kruh s neba. Gospodin aludira na manu, kojom su se njihovi oci hranili u pustinji. On je ta mana, Kruh, koji je doista sišao s neba. Nebo je ondje, gdje je Bog. U Kristu Bog se ljudima približio, nebo se sljubilo sa zemljom. U Njemu i po Njemu Bog hrani smrtnike, da počnu živjeti vječnim životom.

I doista čitav svijet živi dubljim i stvarnijim životom po Kruhu, kojim ih je sam Bog obdario.

Pred tom velikom tajnom Božje svemoći i ljubavi jedino nam pomaže vjera. Svako će nas umovanje odvesti od ljubavi, a tek će nas prava vjera u Kruh života sjediniti s Kristom i pribaviti nam vječni život.

Rekao je jedan nevjernik: »Kad bih mogao vjerovati u Kristovu prisutnost u presvetom Sakramentu, ne bih više mogao ustati na noge klanjajući se Gospodinu.«

Bog od nas traži da mu vjerujemo i da imamo u Nj puno povjerenje. Pustimo svako preveliko doumljivanje. Slijedimo primjer O'Connella, koji je na sve prigovore svojih protivnika i nevjernika odgovorio: »Uredite to s Isusom Kristom! On je tako rekao i ja držim do njegove riječi.«

»POMNO RAZMOTRITE KAKO ŽIVITE . . . «

Apostol Pavao svojim novoobraćenicima iz Efeza upravlja savjet: »Pomno razmotrite kako živite ne kao ludi, nego kao mudri . . . jer su dani zli.«

Okolina, u kojoj su živjeli efeški kršćani, nimalo nije bila idealna. Grad je Efez bio poznat po orgijama u čast razbludne Dijane. Pijanstvo, nasilja i pokvarenost susretalo se posvuda. Nije čudo što Apostol strepi nad svojim »svetima«, da ih poganstvo opet ne zarobi i ne istrgne iz Kristova naručja.

Efez je velik kao čitav svijet. Efeški duh posvuda se osjeća. Kršćani žive usred naroda, koji robuje istim ili sličnim porocima i slabostima kao Efežani.

Alkoholizam, erotizam, prostitucija, drogiranje, nasilja . . . prate suvremenog čovjeka i stvaraju od njega pravu karikaturu. On je sve manje ispunjen Božjim Duhom, a sve veći rob drugog duha, koji se protivi Božjem Duhu.

Na mjestu je dakle Pavlova opomena: »Punite se Duhom!« Umjesto da se na zlo služite svim stvarima kao pogani, koji ne znaju za ruke, koje su nam to darovale, svagda za sve zahvaljujte Bogu i Ocu u Isusu Kristu Gospodinu našemu.

Svaki je pa i najskromniji obrok kao i pravu gozbu pripravio sam Gospodin. Svaki je glad, glad za Bogom. Svaka žeđ, žeđ za Bogom, jer je Bog čovjeka za sebe stvorio i sva ga zemaljska jela trajno ne mogu nasititi.

U današnjim je čitanjima riječ o mudrosti, koju bi morao imati svaki kršćanin našeg vremna. Nemojmo pod tim pojmom podrazumijevati čovjeka okretna i dovitljiva, snalažljiva i pametna u zemaljskim stvarima. Radi se mnogo više o mudrosti kao daru Duhu Svetoga. Ona želi kao vladarica upravljati mislima, planovima i djelima svakog suvremenog kršćanina. Već je u St. Zavjetu pozivala dobronamjerne: »Hodite i jedite od mojega kruha i pijte vina, koje sam vam pomiješala.« (Izr 9, 5)

Taj kruh i to vino, koje nam nuđa sam Bog preko Crkve to je duhovna sabranost, to je nasićenost i opojenost Božjom rječju. To je ono, što nas uvijek pogađa: kruh i vino samo je najava Očeve Riječi, osobne i žive, koja će Tijelom postati i prebivati među nama.

Isus Krist je onaj, koji nas želi ispuniti svim bogatstvima božanskog života, opojiti nas sobom.

Euharistijskim misterijem kršćanin u Isusu Kristu participira sam božanski život.

1. »Ja sam kruh živi . . . Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će po meni!« — Isus triput spominje riječ »ja«. Kao da time želi naglasiti, da u presv. Euharistiji doista blagujemo živo i pravo Tijelo Isusovo. U biblijskom jeziku »tijelo i krv« označuje cijelu osobu, čitavog čovjeka. U tom smislu moramo shvatiti i druge Isusove riječi: »Tko jede od ovoga kruha, živjet će . . . Tko blaguje moje tijelo . . . ima život vječni . . . koji mene blaguje, živjet će po meni.«

2. »Koji mene blaguje, živjet će po meni!« — Ovdje je riječ o životu, životu vječnom, životu po Isusu Kristu. »Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj, koji mene blaguje, živjet će po meni.«

Nebeski je Otac sam život u svom izvoru. Druga je božanska osoba Isus Krist dobila život po Ocu. A svi ljudi dobivaju život po Isusu Kristu. Žive po njemu.

Već je prvi čovjek stvoren i oživljen po dahu iz Božjih ustiju. Sv. Pismo više puta naglašava da je naš Bog, Bog živih, životvorac. Kad je riječ o vječnom životu ili o životu po milosti, onda taj i takav život ne možemo imati bez uske povezanosti s kruhom života.

3. »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete Krvi njegove, nemate života u sebi!« — Da bismo dakle mogli primati život Očev, Krist postavlja samo jedan uvjet: blagovati njegovo Tijelo.

Blagovanjem Isusova Tijela mi doista živimo; otvaramo se tom dahu života, koji dolazi od Oca. Prihvatiti taj dah života znači dobiti nov život.

4. Zašto Isus tako odlučno traži, da blagujemo njegovo presveto Tijelo i pijemo njegovu presvetu Krv kao jelo i piće za naše duše?

a) Naš je Bog duh i Život od vječnosti. Iz ljubavi prema nama On se utjelovio. Ljudi su Ga u tijelu susretali i doživljavali. Preko njegovih tjelesnih manifestacija ljudi su doživljavali Boga, koji je po svojoj naravi nevidljiv. Pa i mi jedni druge tjelesno doživljavamo i susrećemo. Stoga je Gospodin htio ostaviti nam nešto materijalna, poslužiti se izvjesnom vidljivom tvari, koja u njegovim rukama, na njegovu riječ postaje nešto drugo: Tijelo i Krv Kristova.

b) Isus je za nas trpio u svom tijelu i tako nas spasio i otkupio svojom predragocjenom Krvlju. Krist nas dakle nije ljubio samo svojom dušom, nego i svojim izranjenim tijelom, svom svojom prolivenom Krvlju. Zato On želi da blagujemo Tijelo njegovo i pijemo njegovu Krv, istina pod prilikama kruha i vina, na jedan tajanstveni način, koga jedino Bog može ostvariti, a mi vjerom dokučiti.

c) Konačno Krist nam Gospodin želi dati svoj život, vječni život Očev, i to čitavoj našoj osobi, tijelu i krvi. Zato mi primajući svetu Pričest primamo i zalog vječnoga života.

U stvaranju Gospodin je Bog elemente materije oživio svojim dahom. I postao je čovjek. Elementi se nisu promijenili, ali je njihova funkcija postala posve drugačija. To više nije bio prah zemaljski, nego osobe: Adam, Eva, Kain, Abel . . . vi, ja . . .

Na sličan je način uoči svoje pregorke muke Krist Gospodin uzeo u svoje presvete ruke kruh i vino. Nad njima izgovorio pretvorbene riječi, oživio materiju dahom Očeva Duha i kruh postade Tijelo Isusovo, a vino njegova presveta Krv. Na oko tvar je ostala ista, prilike se nisu izmijenile, a ipak pod tim prilikama krije se sam Krist, Očev Sin i Sin Marijin.

Pred tom tajnom ništa nam drugo ne preostaje, nego da dubokom vjerom i počitanjem puni zahvalne ljubavi sa sv. Tomom govorimo: Klanjam ti se smjerno, tajni Bože naš, što pod prilikama tim se sakrivaš . . .

VELIKA GOSPA — UZNESENJE MARIJINO

»Tijelom i dušom već uznesena na nebo, ona je slika i početak Crkve, kakva ima biti u budućnosti, a na ovoj zemlji svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe. U njoj Crkva gleda i uzvisuje prvenstveni plod otkupljenja te kao u prečistoj slici s veseljem promatra ono, što čitava želi i nada se biti.« (Dog Kon o Crkvi, 68)

I ČITANJE: Otkrv 11, 19a, 12, 1-6a, 10ab

Prognanik s otoka Patmosa ostavio nam je divnu sliku, kojom započinje današnje prvo čitanje: »Žena obučena u sunce, mjesec pod njezinim nogama, a na glavi joj vijenac od dvanaest zvijezda«. Slika je to slave Marijine, konačna slika Bogorodice nakon njena uznesenja u nebo. Ona je velikom vjerom postala Majkom samog Spasitelja. Za života je bila najuže povezana s djelom otkupljenja. Svojim je suzama nadopunila cijenu otkupljenja. Dosljedno tome dolikovalo je da skupa s Kristom uđe u slavu.

U borbi Žene i zmaja gledamo sliku neprestane borbe, što je Krist vodi protiv moći zla i grijeha. Krist i sotona vode nepomirljivu borbu i žele uspostaviti svoje kraljevstvo. Zajedno s Kristom bore se i njegovi sljedbenici. Kristova se žrtva produžuje u žrtvi mučenika i svih vjernih sljedbenika, koji mu žele služiti i ostati mu pod svaku cijenu vjerni. Konačna pobjeda žrtvenog Janjeta, koji nas ljubi i koji nas je otkupio svojom Krvlju, sigurno je zajamčena. Zajedno s Kristom pobijedit će i doživjeti svoju proslavu svi, koji su oprali svoje haljine u krvi Janjeta.

Proslavljena, na nebo uznesena Marija, proročka je vizijka Crkve, nas sviju, koji smo na putu prema svome cilju. I mi čekamo svoje spasenje i dovršenje svog životnog puta. Vjerom u Krista i suradnjom s milošću Duha Svetoga moći ćemo pobijediti sotonu i doživjeti svoje »uznesenje«. Zato nam jamči lik Marijin. Ona je naša posljednja i jedina nada, koja nam jamči konačnu pobjedu nad grijehom i samom smrću u kraljevstvu proslavljenog Krista i njegove preslavne Majke.

II ČITANJE: 1 Kor 15, 20-26

Krist je prvi, koji je od smrti prešao u život. Krivnjom jednog čovjeka, smrt je došla na čovječanstvo, ali je isto tako u jednom čovjeku, Kristu, uskrsnućem došao život. »Kao što u Adamu svi umiru, tako će u Kristu svi oživjeti.«

Pavao pokušava postaviti izvjesni red: kao »prvenac« Krist se probudio od mrtvih. Slijedit će ga svi, koji su mu pripadali.

I Marija je bila kao čovjek podložna smrti. No njezino milosno izabranje za Majku Otkupiteljevu, njezino potpuno izvršavanje Božje volje i njezina savršena suradnja u otkupljenju izdiglo ju je iznad grešnog čovječanstva. Ono, što je njezin božanski Sin poklonio svim ljudima, Mariji je prvoj udjelio. Marija je dosljedno tome kao prva od svih ljudi osjetila plod otkupljenja, da tako i po svom uznesenju na nebo, bude što sličnija svome Sinu.

Marijino uznesenje na nebo i za nas je radosna Vijest. I mi se nadamo onome, što je Mariji udijeljeno. Istina podložni smo grijehu i smrti, ali jednako tako po Kristu i njegovoj pobjedi nad grijehom i smrću, pobjedi. S pravom možemo citirati sv. Augustina: »Za svakim čovjekom čezne Bog. On je cilj njegove ljubavi.«

III ČITANJE: Lk 1, 39-56

Marijina slava i uznesenje na nebo velika je nagrada njezine jedinstvene vjere. Sama joj Elizabeta nadahnuta Duhom Svetim govori: »Blago tebi što povjerova, da će se ispuniti što joj je rečeno od Gospodina! Same od sebe na Marijina usta naviru zahvalne riječi: »Slavi duša moja Gospodina, duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju mome... Jer mi velike stvari učini Silni...«

Marija je kao prva kršćanka i vjernica osjetila, da naš život smrću ne nestaje, nego se u Kristu nastavlja. nOa je s Kristom ušla u svoju slavu i tako potvrdila ispunjenje Božjih obećanja i čovjekovih nadanja. Ako dakle poput Marije vjerno idemo istim putem vjere prihvaćajući Božje pozive i mi se možemo nadati životu slave s Kristom. Doživjet ćemo svoje »uznesenje«, što znači: bit ćemo s Bogom i u Bogu. Ući ćemo u Ljubav, koju nam je Krist donio.

Slaveći Euharistiju anticipiramo nebesku slavu, živimo već ovdje na zemlji s Bogom i u Bogu i možemo se po Zalogu vječnoga života nadati svome »uznesenju« i proslavi u nebesima.

BLAGDAN MARIJINA UZNESENJA

Čitamo u Sv. Pismu, da je kralju Salamonu, dok se nalazio na vrhuncu svoje slave, došla u pohode njegova majka Bat-Šeba. »Ustade kralj i pođe joj ususret, pokloni se pred njom, zatim sjede na svoje prijestolje i zapovijedi te namjestivši sjedalicu za kraljicu majku, i ona mu sjede s desne strane.« (1 Kr 2, 19)

Bilo je to neobično, jer kod istočnjačkih kraljeva nije bio običaj, da se ženama iskazivala takva počast. Čak je i kraljica Estera (5, 16) sa strahom u srcu pristupila kralju Ahasveru.

Salamon je prava iznimka, jer je uvelike počastio ne jednu od svojih žena, nego svoju majku. »Postaviše prijesto za kraljevu majku. I ona mu sjede s desne strane.«

Divna je to slika ili bolje rečeno proročka vizija onoga, što će se jednom dogoditi s Majkom Kralja kraljeva, s Marijom.

Danas na blagdan Marijina uznesenja možemo s punim pravom na Nju primijeniti riječi psalmiste: »Sva lijepa korača kći kraljeva u haljinama zlatom vezenim... S veseljem je vode i s klicanjem u kraljeve dvore ulazi... Zdesna ti je kraljica u odjeći zlatnoj!« (Ps 45, 10)

Prigodom Marijina uznesenja mogao je Isus uzvratiti svojoj Majci ono, što je od nje primio za svog zemaljskog života: prijesto neba za prijesto njezina srca. Tako je nekoć ponizna službenica Gospodnja postala Kraljicom neba i zemlje.

Marija dakle na nebu vlada srcem jedne kraljice i u tom je njezina slava, ali i sa srcem jedne majke, i u tom je sva naša nada i spasenje.

1. **Slava Kraljice neba.** Sv. Crkva Mariju rado naziva Kraljicom neba. Od davnih je vremena kršćanstvo pozdravlja i moli joj se »Zdravo kraljice, Majko milosrđa...«

Slava Marijina nije zemaljskog porijekla, niti povlastica njezina roda. Ona je bila samo ponizna službenica Gospodnja. Njezina je slava božanskog porijekla, posljedica njezina milosnog izabranja, jedinstvene uloge, koju je Ona imala kao Bogorodica i naša Suspasiteljica.

Ona je jedina od prvog časa svog života sačuvana od istočnoga grijeha. Na taj je način njezino djevičansko tijelo moglo poslužiti samom nebu i Božjem Sinu prigodom njegova utjelovljenja. Tijelo je našeg Otkupitelja oblikovano od njezina tijela. Kristovim je žilama potekla Marijina krv. U veliki dan pomirbe svijeta s Bogom na Kalvariji, Marija je mogla kao novozavjetna svećenica govoriti: »Ovo je Tijelo moje, ovo je Krv moja«... Ako je dakle Marija u tolikoj mjeri povezana s Gospodinovim križom, onda joj pripada i dio slave, koju je doživio njezin božanski Sin poslije svog uskrsnuća i uzašašća na nebo.

Mariji pripada slava Kraljice i Crkva pravo čini, kad joj u tolikoj mjeri iskazuje čast i poštovanje. Kolikogod mi naglašavali slavu Marijinu, nikako ne mislimo, da joj pripada čast, koju iskazujemo samom Bogu. Sv. joj Crkva govori: »Lijepa kao mjesec«. Kao što mjesec nema svoje vlastite svjetlosti, nego je dobiva od sunca, tako je i Marija odraz ljepote i sjaja božanskog sunca, ogledalo slave samoga Boga.

Kršćanstvo je od uvijek rado Mariju prikazivalo kao okrunjenu. O njoj već i sam sv. Ivan piše u knjizi Otkrivenja (12, 12): »Vidjeh Ženu obučenu u sunce, a mjesec pod njezinim nogama, a na glavi kruna od dvanaest zvijezda.«

2. **Ta Kraljica nosi srce jedne majke.** Rekla je s pravom sv. Mala Terezija: »Anđeli na nebu mogu Mariju pozdravljati kao svoju kraljicu, a mi kao svoju majku.« Za vrijeme Marijina zemaljskog života, uski je krug Marijinih suvremenika mogao osjetiti toplinu i draž, dobrotu i ljubav njezina srca. No kad je uznesena na nebo, i to ne samo dušom, nego i tijelom, mi imamo na nebu živo srce jedne Majke, koja je po izričitoj volji umirućeg Sina postala majkom cijelog čovječanstva. U tom je srcu zatvorena sudbina svih ljudi i svakog pojedinog između nas.

Isus nam je donio utješnu vijest, da je Bog naš Otac. Govorio je, da njegova dobrota i ljubav bdiju nad nama i prate nas na našim životnim putovima. Unatoč te blage i radosne vijesti, znamo da je taj isti Otac i sama Pravednost, pred kojom će jednom stati svako stvorenje. Svjesni svoje grešnosti bojimo se svog susreta s Njime. No gle pored budnog oka, što nas prati, tu je i Srce jedne Majke, koja nas brani i zastupa puna ljubavi i milosrđa za svoju djecu pred Božjom pravdom. Mi se poput djeteta čvrsto držimo njezine ruke i njezinih skutova i tako polazimo ususret Bogu. Eto razloga, zašto se čovječanstvo uvijek rado utjecalo u zagovor Majke milosrđa i s pravom se nadalo oproštenju i spasenju.

Isus je rekao, da nitko ne poznaje Oca do njegova Sina. Isto bismo tako mogli reći da nitko ne poznaje bolje Sina do njegove Majke.

Da bismo mogli upoznati Isusa, Sina Marijina, nećemo naći boljeg učitelja u toj duhovnoj školi od njegove Majke. Trideset je godina živio u njezinoj blizini, a tek je tri godine posvetio javnom djelovanju. Koliko je toga Marija znala, što nam Gospodin nije rekao! Koliko toga po Njoj možemo lakše razumjeti, jer Ga je ona kroz toliko vremena promatrala živa uza se! Zato ćemo po Mariji otkriti premnogi biser, koji nam je sakriven. Crkva bi bez Marije doista bila kao cvjetnjak bez ruža. Zato joj s toliko srca sa sv. Bernardom kličemo: »Živote slasti, ufanje naše, zdravo!«

3. **Zagovornica naša.** Priznajemo, da nam je teško opisati slavu Marijinu na nebesima. Mnogo nam je lakše i našim dušama korisnije približiti je kao majku. Ako je Marija doista naša majka, onda je ona za nas i naša najuspješnija zagovornica kod Boga. Ona ne može biti ravnodušna na sudbinu svoje djece, jer ih je rodila u tolikim bolima i suzama podno križa umirućeg Sina. Njoj, upravo, jer je majka, ne može biti svejedno, da li će njezina djeca zajedno s njome kroz svu vječnost biti sjedinjena ili za uvijek odijeljena i odbačena od njezina majčinskog srca. Zato Ona sve poduzima, da nas privuče k sebi, potakne na promjenu i preokret života, da jednom ondje gdje je Ona možemo biti i mi njezina djeca.

Pripovijeda se o jednom glazbeniku (J. Rameau) da je jedne večeri odlučio napisati odgovor na klevetu, koju mu je nanio neki nepošten i zli čovjek. Dohvatio je pero i počeo pisati. Odjednom zapne. Podigne oči i pogledom se zaustavi na slici majke, koja je stajala pred njim na stolu. Neko je vrijeme nijemo, bez riječi promatrao majku, a nakon toga napisao u svojim memoarima ove riječi: »Vidio sam tvoje oči, draga majko, i nisam mogao nastaviti.«

Sretna majka, čija samo slika i spomen može u tolikoj mjeri djelovati na odluku sina! On je sve oprostio, zaboravio, izbrisao radi njezinih toplih očiju.

Ako je tolika moć jedne obične majke, što ćemo reći o moći zagovora Majke samog Sina Božjega! Njezine će umilne oči, pune milosrđa i oproštanja posredovati i moliti, da zadnju riječ nema pravednost, nego i milosrđe.

Jednom ćemo se i mi pojaviti na Božjem sudu. Naši će nas grijesi i prijestupi teško teretiti i optuživati. Tješi nas, što će uz nas stajati u onaj presudan čas naša zagovornica i odvjetnica, Majka milosrđa. Ona će podignuti svoj glas nama u prilog i braniti nas.

Pouzdano se nadamo, da će u taj čas pobijediti milosrđe, jer nijedno dijete ne može imati boljeg zagovornika od svoje majke.

»Pristupimo s pouzdanjem k prijestolju milosti, da postignemo milosrđe i nađemo milost, kad nam ustreba pomoć.«

DVADESET PRVA NEDJELJA KROZ GODINU

Krist je Gospodin središnja osoba čitave ljudske povijesti, koja ima svoj puni smisao samo u Njemu i po Njemu. Nitko Mu se ne može ukloniti, svatko mora proći pokraj Njega — ljubeći Ga ili mrzeći na Nj, ali zato blagoslovljen ili proklet, odabran ili osuđen.

Koji ćemo stav mi zauzeti prema Gospodinu? — Odgovorimo s Jozuom: »Ja i moj dom služit ćemo Gospodinu!«

I ČITANJE: Jš 24, 1-2a, 15-17, 18b

Mojsijev nasljednik Jozua uvodi izabrani narod u obećanu zemlju. Uz posebnu pomoć Božju osvaja grad za gradom. Bog je tako ispunio dana obećanja. Jozua je podijelio zemlju u posjed dvanaest plemena Izraelovih. Nakon toga osjećajući blizinu smrti ostavlja svoju duhovnu oporuku.

Jozua je sabrao sva plemena Izraelova u Sihemu. Tu ih poziva da se odluče i neopozivo opredijele: »Ako vam se neće služiti Gospodinu, izaberite danas kome ćete služiti . . .« Narod je odgovorio, da želi ostati vjeran Bogu, koji mu se objavio tokom čitave njegove povijesti. Taj je odgovor izvanredan: pravi Bog nije onaj, koga je stvorila jedna ideologija, ili čak i teologija. Pravi je Bog onaj, koga susrećemo u događajima, i to ne bilo kakvim, nego u događajima, kojima izbavlja i vodi svoj narod iz ropstva. Radi toga »mi ćemo služiti Gospodinu, jer je on Bog naš«!

II ČITANJE: Ef 5, 21-32

Kao što postoji samo jedan Put, Izvor, Kruh, Pastir, Svećenik i Žrtva, jednako tako postoji i jedna ženidba: ženidba Krista i Crkve.

Krist je glava Crkve, jer ju je ljubio i svoj život za nju položio. Tako je postao Spasitelj Crkve. »Kad postade kao čovjek, ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, i to smrti na križu. Zato ga Bog uzdiže na najvišu visinu.« (Fil 2, 8-9) Krist dakle ima apsolutno prvenstvo radi svoje jedinstvene ljubavi, kojom je ljubio Crkvu.

Misterij se ženidbe sastoji u tome, da nasljedujemo u jedinstvu i ljubavi samog Krista i Crkvu. Pod tim vidom »podložnost« Crkve Kristu, ili žene mužu nipošto nije nešto nisko, što odiše ropstvom, nego je uzajamno darivanje i služenje u ljubavi kao što je i Krist »sebe predao za nju da je posveti«.

»Podložni budite jedni drugima!« Po uzoru Kristovu. Poslušnost dakle nije degradacija čovjekove veličine, nego stvar ljubavi i nasljedovanja Krista Gospodina, koji je bio poslušan sve do smrti, smrti na križu.

Muževi kao i žene, zaručnici i zaručnice, svi su pozvani voljom Božjom na slobodu, ali ne slobodu, koja vodi u sebičnost, nego »ljubavlju služite jedan drugome«. (Gal 5, 13)

Eto sakrivene tajne, koju nam objavljuje današnje čitanje sv. Pisma. Kršćanska je ženidba u svjetlu te tajne uzajamno darivanje i podlaganje bračnih drugova u ljubavi, koju je Krist preobrazio. A svi mi pozvani smo na život uzajamne ljubavi, jer smo udovi jednog te istog Tijela.

Bračna je veza u troje: zahtijeva prisutnost Boga, koji ju je htio, prisutnost Krista, koji ju je uzdigao na dostojanstvo sakramenta, te prisutnost bračnih drugova, koji žele po ženidbi postati jedno tijelo. Samo brak ovako uzdignut i življen omogućuje dvjema osobama okusiti radosti, koje im je Bog obećao.

III ČITANJE: Iv 6, 60-69

Nakon čudesnog umnoženja kruha narod se oduševio za Isusa. No oduševljenje nije bilo dugog vijeka. Čim je Isus najavio Kruh života, mnogi su čak i od njegovih učenika govorili: »Tvrd je to govor!« I počeše ga ostavljati.

Isus se nalazio u svome zavičaju, u Galileji. Tu su ga »zemljaci« dobro poznavali i teško su mogli vjerovat, da je On Kruh koji je sišao s neba. Isus je tražio vjeru u svoje božansko porijeklo. Tek Petar, prvak apostolski, koji je pio od vina, što je postalo od vode u Kani, progovara: »Gospodine... Ti imaš riječi života vječnoga! I mi vjerujemo i znamo: ti si svetac Božji!« Tako vjera, koja se rodila iz vina u Kani, povećana kruhom u Kafarnaumu, sve više raste. Svoj vrhunac doživljava u velikoj Petrovoj vjeroispovijesti: »Ti si Krist, Sin Boga života!« (Mt 16, 16)

S Petrom i mi se opredjeljujemo za Krista. U Nj vjerujemo i želimo da naši domovi kao i cijela župa, sav svijet služe Gospodinu.

»JA I MOJ DOM SLUŽIT ĆEMO GOSPODINU!«

Svako nas od triju čitanja dovodi na raskršće dvaju putova i prisiljava na izbor i opredjeljenje:

»Izaberite danas kome ćete služiti: možda bogovima, kojima su služili vaši oci s onu stranu Rijeke, ili bogovima Amorejaca, u čijoj zemlji sada prebivate.«

Pred otajstvom svete ženidbe pada sudbonosna odluka i izbor, o kom ovisi vremenita i vječna sreća. »Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu; dvoje njih bit će jedno tijelo.«

Pred Kruhom života stavljena je na kušnju naša vjera i vjernost Kristu i njegovoj riječi.

1. Sva je veličina i tragika našega života u tome, što smo od Boga stvoreni na slobodu. Svakog se časa možemo odlučiti za dobro ili zlo. I najteži je izbor u našim rukama. Slobodni smo čak i samom Bogu reći da ili ne.

Sve, što postoji, pokorava se volji Svemogućega. Na njegovu su riječ nastali svjetovi, prostrani oceani, obrasla se zemlja i napučila životinjama... Ništa se ne opire Božjoj Riječi...

S čovjekom je posve drugačije. Bog ga je stvorio na svoju sliku i priliku. Bog, koji je sama ljubav, htio je stvoriti biće, koje će odgovoriti na njegovu ljubav i u punoj se slobodi obraćati Njemu. S tom je slobodom povezana i tragična mogućnost opredijeliti se protiv Boga i uskratiti Mu poslušnost. Bog u tolikoj mjeri poštiva slobodu svog stvorenja, da mu pušta na volju i vječno opredjeljenje. Tu se vrši izbor vječnosti...

Kao što je svaki pojedinac pozvan da se opredijeli i odluči za Boga ili protiv Njega, jednako su tako i čitavi narodi stavljeni pred taj veliki i sudbonosni izbor.

Sjetimo se povijesti Izraela! Bog ga je izabrao od tolikih naroda, da bude nosilac njegovih obećanja i nade otkupljenja. Čudesno ga vodi kroz svu njegovu povijest... Često se puta iznevjerio Gospodinu, bunio protiv njegovih odredaba. Zato mu u odlučnom prijelazu u obećanu zemlju Jozua postavlja pitanje trajnog opredjeljenja: »Izaberite kome ćete služiti!...«

Narod je obnovio svoj Savez s Gospodinom i obećao mu vjernost.

Blago narodu, kome je Bog Gospodin! Koliko je puta i naš narod stavljen pred izbor: kome da služi?... Tu je opet i opet najljepša i najspasonosnija riječ i odluka Jozue: »Ja i moj dom služit ćemo Gospodinu!«

2. Tisuću dvijestotina godina kasnije nalazio se taj isti narod pred velikim izborom i opredjeljenjem. Govori nam o tome treće čitanje. Gospodin je čudesnim umnoženjem kruha nahranivši izgladnjeli svijet zadobio simpatiju naroda. Oni su u Njemu oduševljeno pozdravili svog Osloboditelja i htjeli Ga učiniti kraljem. To je bilo razlogom, da su Ga potražili i u Kafarnaumu. No kako su se razočarali, kad im je upravio poziv na obraćenje srca i na vjeru: Vjerujte u onoga, koga je Otac poslao... Ja sam kruh života... Kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje — za život svijeta... Rezultat? — Mrljanje, negodovanje, revolt, pobuna... »Otuda mnogi učenici odstupiše, više nisu išli s njime.«

Kako je to bilo moguće?

Odgovara sv. Ivan Zlatousti: »Izvan svake sumnje Židovi Ga još nisu mogli shvatiti. Ali su mu morali vjerovati, jer su čudesa, koja su vidjeli, bila dostatna garancija. Kad ih Isus kori, nije im rekao: 'Ima ih među vama, koji **ne shvaćaju,** nego koji **ne vjeruju'.** Nisu shvaćali, jer nisu imali vjere. Ne možemo shvatiti one, koje nismo počeli primati, imati u njih povjerenje. Nikada nećemo shvatiti one, koje nismo počeli ljubiti.«

Narod nije pošao za Isusom, jer ga je ljubio, nego radi toga, jer se nasitio i nadao zemaljskim probicima. Krist Gospodin nije došao na svijet ni zbog čega drugoga, nego da ljudima donese vječni život. A taj život mogu baštiniti samo oni, koji vjeruju, primaju Ga i ljube.

Redovi oko Gospodina sve se više prorjeđuju. Čak ga ostaviše i neki od učenika. Juda je otpao u srcu. No dvanaestorica su ostala. I oni svega nisu razumjeli. Ali »kome da idemo?« Nikoga nisu toliko ljubili kao Isusa. Toliko su svjetla primili od Njega i oni su Mu vjerovali. Njihova vjera progovara na usta prvaka apostolskog: »Ti imaš riječi života vječnoga! I mi vjerujemo i znamo: ti si Svetac Božji!«

3. Za suvremenog kršćanina često nadođu časovi i prilike, u kojima se poput Židova ili dvanaestorice mora odlučiti za Krista ili protiv Njega. Ne radi se toliko o teoretskom priznavanju Boga i prihvaćanju Isusa Krista, koliko o praktičnom životu po načelima Evanđelja. Dolaze momenti, u kojima se čini da nam Evanđelje oduzima životni tek i da nas odviše uznemiruje i upravo smeta. K tome pridolaze različiti životni udesi, udarci, nesreće i trpljenja, zbog čega može i dobar vjernik zapasti u krizu vjere...

Čovjek mnogo toga uopće ne shvaća, ne razumije, ne vidi razlog svemu tome, što se oko njega plete... Tu je živa i prisutna napast: ostaviti Gospodina; odreći se svoje pripadnosti Njemu; odbaciti načela i zapovijedi Božjeg Zakona; izabrati put slobode, ali bez Boga i Crkve...

»Gospodine, kome ćemo ići?«

Možda smo i pokušali pokucati na druga vrata, obratiti se drugim učiteljima... Jesmo li zadovoljni njihovim rješenjima i odgovorima?!...

»Ti jedini imaš riječi života vječnoga!« Tu vjeru ispovijedamo bez straha da ćemo se razočarati...

Učenici su počeli vjerovati, jer su pili od vina, koje je nastalo od vode. U Kafarnaumu pred kruhom očituju svoju vjeru u Gospodina. Radi toga su mogli u dvorani posljednje večere sjediti uz bok Gospodina i biti svjedoci ustanove presvete Euharistije.

To je ista vjera, koja je i nas sabrala oko istog Kruha života...

DVADESET DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

U središtu je pažnje današnje liturgije »Božji Zakon«. Gospodin je dao dvostruki Zakon svemu, što je stvoreno: prirodni Zakon neživoj materiji i živim bićima bez slobodne volje te svoje zapovijedi ljudima.

Božji je Zakon remekdjelo neizmjerne Božje mudrosti. Čitav svemir obstoji zahvaljujući tom Zakonu. U svijetu slobodnih bića također Božjem Zakonu zahvaljujemo red i sklad, život dostojan čovjeka. Nisu nam dakle toliko važni točno određeni ljudski zakoni, koliko upravo Božji Zakon, što ga Bog upisuje u naše srce, Zakon, koji očituje Njegov život te stoga postavlja zahtjeve i našem životu.

I ČITANJE: Pnz 4, 1-2, 6-8

1. »Vršite zapovijedi Gospodina Boga svojega, što vam ih dajem. Držite ih i vršite!« — Čitav Stari kao i Novi Zavjet počiva na Božjoj riječi. Bilo bi dakle posve krivo pokušati čitavu Objavu protumačiti nekim racionalnim načelima ili prirodnim zakonom. Zašto je nešto dopušteno, a drugo zabranjeno? — Zato jer to traži prirodni Zakon? — Ne! Vrhovnu normu ljudskog djelovanja moramo postaviti mnogo više! — Zato, jer je tako sam Bog odredio i jer On tako želi. Sv. Pismo i Božje zapovijedi očituju ono, što Bog želi. Vrhunac je našeg ćudoređa i savršenosti: nasljedovati samoga Boga, vladati se u svom životu kako to sam Gospodin želi, od nas očekuje. »Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski!« (Mt 5, 48)

2. Radi toga možemo svako dodavanje ili oduzimanje Božjoj riječi smatrati pravim svetogrđem i zloporabom ljudskog zakonodavstva. »Niti što nadodajite onome, što vam zapovijedam, niti što od toga oduzimljite!« (2) Zakon mora ostati neizmijenjen. Jedino će Isus kao Božji Sin stari Zakon usavršiti i nadopuniti zapovijeđu ljubavi. No i tada Novi Zavjet postaje istinsko ostvarenje najdubljih božanskih namjera izraženih u starozavjetnom Zakonu.

II ČITANJE: Jak 1, 17-18, 21b-22, 27

Poslanica sv. Jakoba bila je upravljena kršćanima židovskog porijekla rasijanim u rimskom svijetu. Sastavljena je od mutnih izreka, kojima nedostaje suvisla povezanost. Ne zna se točno da li ih je napisao sv. Jakob, »brat Gospodinov« ili koji drugi pisac židovskog porijekla. Eto nekih osnovnih misli:

1. Bog je neposredni izvor svakog dobra. »Svaki dobar dar, svaki savršen poklon odozgor je.«

2. Najveći od svih njegovih divnih darova, kojima nas je sam Bog obogatio jest: »po svom naumu On nas porodi riječju Istine da budemo prvina njegovih stvorova.« Naša je vjera nezasluženi Božji dar, poklon Božje milosti.

3. Božju riječ treba čuvati. Ne smijemo joj se opirati, već naprotiv biti dobra zemlja, u koju će ta riječ puštati sve dublji korijen, lijepo se razvijati, da donese svoj konačni plod: spasenje vaše duše.

4. Ako to želimo postići nije dosta da budemo samo »slušatelji, nego i izvršitelji riječi«. Sam je Isus rekao: »Svatko tko sluša ove moje riječi i izvršava ih može se usporediti s mudrim čovjekom, koji svoju kuću sagradi na litici.« (Mt 7, 24)

Radi velikog dara vjere i kršćanskog dostojanstva ne bismo se smjeli smatrati višim ili vrednijim od drugih. Time je samo naša odgovornost pred Bogom porasla. Kome je naime Bog više dao, više će od njega i tražiti.

5. Bit dakle religije nije izvanjsko vršenje mnogovrsnih obreda, nego konkretno ljubiti slabe (sirote i udovice) i čuvati se neokaljanim od ovoga svijeta.

III ČITANJE: Mk 7, 82, 14-15, 21-23

Isusovi su protivnici došli iz Jeruzalema, da ga uhađaju i love u riječi. Bili su to službeni predstavnici centralne vlasti. Upalo im je u oči, da Isusovi učenici nisu prije jela oprali ruke. Za njih je to bila sablazan i krštenje predaja otaca. Samog su Isusa pozivali na odgovornost: »Zašto tvoji učenici ne postupaju prema predaji starih, nego nečistim rukama uzimaju hranu?« Slijepo su se držali predaje ne vodeći ni najmanje računa kako su nastali ti pojedini običaji, s kojom svrhom i u kakvim okolnostima. Imi li smisla i dalje ih obdržavati ako ne vidimo smisla i svrhe?

Isus je »pročitao« svoje protivnike i zato im navodi riječi proroka Izaije: »Licemjeri, dobro prorokova Izaija o vama, kad napisa: Ovaj me narod usnama časti, a srce mu je daleko od mene. Uzalud me štuju naučavajući nauke — uredbe ljudske. Napustili ste zapovijed Božju, a držite se predaje ljudske.«

Isus je osudio formalizam i licemjerje, svaku praznu i izvanjsku pobožnost. Stavio je naglasak na srce i nutrinju. Bog gleda na čovjekovo srce, to središte svih misli i odluka, koje se tu rađaju.

Zato Isus s toliko obzira naglašava svojim učenicima, da ne pomiješaju srce i želudac. Sva su jela čista, jer ih je sam Bog stvorio. Čovjek je onaj, koji radi pokvarena srca može na zlo upotrebljavati svaki Božji dar, pa i jelo.

Pred Bogom i u Božjim je očima najvažnije i najbitnije: znati u kojoj mjeri i kad je povrijeđen ne jedan kulturni zakon ili ljudska odredba, nego naš bližnji. U očima dakle Božjim vrijedi samo čovjekovo srce i njegova odlučna vjernost, da uvijek i svagdje izvršava Božje zapovijedi, a nada sve zapovijed ljubavi.

»VRŠITE ZAPOVIJEDI GOSPODINA, BOGA SVOJEGA«

Istraživatelj Afrike Stanley upoznao je crnačkog poglavicu s Božjim zapovijedima. Ovaj se toliko oduševio za Božji zakon, da je nepoznatom došljaku rekao: »Slušaj! Ostani ovdje i nauči ovu veliku molitvu sav moj narod! Ako tisuće mojih podanika upozna te zapovijedi i ako ih budu izvršavali, ja ću biti prvi kralj svijeta!« (Koch 571, 8, 1)

Čitava današnja liturgija stoji u znaku Božjeg Zakona, zapovijedi, koje je sam Bog ljudima objavio, da ih vjerno vrše i obdržavaju: »Držite ih i vršite, to će biti... vaša mudrost i razboritost!« (Pnz 4, 6) »Budite izvršitelji riječi, a ne samo slušatelji!« (Jk 1, 22) »Napustili ste zapovijed Božju...« (Mk 7, 8)

Zašto je potrebno naglašavati obdržavanje Božjih zapovijedi i današnjem čovjeku, koji pod svaku cijenu želi slobodu od svakog zakona i obaveza?

Da li je uopće aktuelno o tom danas govoriti? Jesu li Božje zapovijedi još uvijek aktuelne? Ili su preživljene?!

»Čuje se riječ da čovjek ne može organizirati svijet bez Boga?! To ne odgovara istini. Čovjek koncem konca može urediti svijet bez Boga, ali onda protiv čovjeka. Otkako čovjek ne priznaje Boga, potrebnije je nego ikada da čovjeka zaštićujemo od čovjeka. Strahote i zločini logora iz vremena prošlog svjetskog rata to najbolje potvrđuju. Što je čovjek bez Boga i Božjeg zakona? — Ne više brat niti prijatelj, nego okrutni i krvoždni vuk...«

Božji nam je dakle Zakon potreban radi nas, da bismo mogli živjeti životom dostojnim čovjeka. Bog nam ga je dao da dugo i sretno živimo, već i na ovom svijetu.

»Čovjeku je Bog potreban, da ostane čovjekom, da se ne izrodi u nečovjeka!« (Kard Faulhaber)

»Gdje više Božji Zakon ne vrijedi, ondje ni deset tisuća zakona neće moći uzdržati pravni poredak u društvu.«

SAD su pred nekoliko godina imale preko 10 milijuna zakona i propisa. Pored svega toga oko 15.000 umorstva godišnje i krađa u vrijednosti preko 4 milijuna dolara...

Da bismo dakle mogli što savršenije razvijati svoj tjelesni život i čuvati ga od premnogih zala i opasnosti, da bismo mogli živjeti u miru, ljubavi i zadovoljstvu, potreban je dekalog.

Nema nijedne zapovijedi, koju bismo mogli dokinuti, a da se time ne ugrozi čitav naš život i ovozemaljski opstanak. Ako samo jedan stup od njih desetero, koji nose jedan most, porušimo, čitav je most neuporabiv.

Ako izbrišemo riječ »Bog« iz prve zapovijedi, opet ćemo se naći u panteonu poganskog Rima i njegovih 30000 bogova. Život bez Boga degradirat će nas ispod dostojanstva čovjeka.

Ako dokinemo drugu zapovijed, nećemo pravo znati da li se nalazimo u paklu ili na zemlji. Psovka je govor pakla.

Ako ispustimo treću, učinili smo čovjeka običnim kotačićem u hladnom i besćutnom mehanizmu. Lišili smo ga potrebita i zaslužena odmora, tjednog osvježenja Božjom blizinom.

Ako dokinemo četvrtu ... petu ... šestu ... desetu zapovijed, možemo li takav život uopće smatrati ljudskim? Jao narodu, koji razbija ploče Zakona sa Sinaja!

Ako spomenemo i to da čovjek nije »muha jednog dana«, nego dijete vječnosti, ako njegov život uz najbolju volju ne možemo stisnuti između kolijevke i groba, jer je on besmrtnik s vječnim životom, onda istom možemo pravo shvatiti Kristovu riječ: »Ako hoćeš ući u život, vrši zapovijedi!« (Mt 19, 17)

»Sa svom krotkošću primite usađenu riječ, koja ima moć spasiti duše vaše!« (Jk 1, 21)

Nije dakle dosta biti slušatelj riječi, treba biti vršitelj riječi. Nije dosta samo »usnama častiti Gospodina, nego i srcem, životom«. (Mk 7, 6)

Sve se zapovijedi zapravo svode na jednu: Ljubi Boga i svoga bližnjega! Ova prva i najvažnija zapovijed pod prizmom ljudskog života i međusobnih odnosa postaje deseterostruka zraka svjetla, koja obasjava stazu našega života prema vječnosti.

Zašto konačno postajemo izvršitelji riječi? Zašto želimo srcem častiti Gospodina? — Jer Bog to želi i to od nas traži!

Vršim zapovijedi, jer ljubim Zakonodavca i svoga Stvoritelja. Njegova je presveta volja vrhovna norma čitavom mom djelovanju. Nešto je dozvoljeno ili zabranjeno radi toga, jer je Bog tako odredio i jer je to zahtjev našega razuma i naše naravi!

Bog je ljudima objavio svoj Zakon. »Što je bolji zakonodavac, to je manje zakona!« (Kard. O'Connel) Tako je i Dekalog kratak i jednostavan. Jasan svakom čovjeku dobre volje. Ljudi su s vremenom pridodavali svoja tumačenja i nastajale su predaje i običaji, a s vremenom suhi legalizam i formalizam, koji je pazio na slovo zakona, a zaboravio na ono najvažnije: na ljubav! »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim ...«

Isus, koji nastupa kao Zakonodavac, koji posve suvereno i autoritativno tumači Zakon, usavršava St. Zavjet donoseći veliku zapovijed ljubavi.

Zato danas naglašava sv. Jakov: »Bogoljubnost čista i neokaljana jest: zauzimati se za sirote i udovice u njihovoj nevolji i neokaljanim se čuvati od ovoga svijeta.«

Kršćanstvo nije skup teoretskih zakona i istina. Ono je život prožet djelotvornom ljubavlju prema svojoj braći i sestrama bez razlike, kojima se darivamo iz čiste i nesebične ljubavi služeći im Krista radi.

U osobi svakog bližnjeg, kome služimo, iskazujemo ljubav samom Kristu, susrećemo Boga u bratu čovjeka, doživljavamo u najeminentnijem smislu riječi svoju religioznost. »Vjera je bez djela mrtva!« (Jk 2, 20) Ili: »Vidite da čovjek biva opravdan djelima, a ne samo vjerom!« (2, 24)

Vjera u riječ Istine sabrala nas je oko Onoga, koji nam je donio novu zapovijed. No ne samo zapovijed, nego i najsavršeniji primjer kako tu zapovijed moramo vršiti. Tu se pred nama obnavlja Žrtva njegova izranjena Tijela i Krvi prolivene za oproštenje grijeha. Njega primajući moramo primiti i njegov Duh i po sv. pričesti crpsti čudesnu silu i moć da se i sami »ljubavlju i dobrotom, Duhom Kristovim ispunjeni« lakše obraćamo braći ljudima i dajemo im najveći dokaz, da je naša vjera doista prava, a zapovijedi Božje doista aktuelne i potrebne i našem vremenu: dokaz naše djelotvorne ljubavi, koja jedina ima moć spasiti naše duše.

DVADESET TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Iz 35, 4-7a

Prorok Izaija navješta mesijanska vremena, u koja će Bog sabrati sve narode u svoje kraljevstvo, gdje će svi živjeti u radosti i miru.

Proroci i svi ljudi dobre volje moraju se boriti kako bi što prije bio ostvaren Božji plan s čovječanstvom: moraju i sami sa svoje strane učiniti sve kako bi taj svijet postajao bolji i savršeniji sve do Gospodinova dolaska u paruziji.

Nevjernici žele ostvariti bolji i savršeniji svijet vlastitim silama i samo ljudskim nastojanjem. Stvaraju svoju vlastitu povijest, iz koje je Bog i njegovo sudjelovanje posve isključeno. Naprotiv vjernici i predobro znaju da je svaki pojedini čovjek Božji suradnik u stvaranju povijesti i dosljedno tome jednog boljeg i savršenijeg svijeta. Oni treba da učine sve što je u njihovoj vlasti i moći, no uvijek su svjesni toga da će sam Bog staviti posljednju ruku na taj svijet da od njega učini svoje vječno kraljevstvo.

U životu uvijek priznajemo aktivnu Božju prisutnost, jer Bog vodi svoj narod. On ga izbavlja iz ropstva i opet vraća ostavljenim domovima. On svojih nikada ne ostavlja niti prestaje ljubiti. Onima, opet koji Boga ljube, sve se okreće na dobro, pa čak i izgnanstvo, u kojem je Izrael radi svoje nevjere i otpada od Boga proveo lijepih godina. No nadu, čvrstu i jaku, nikad nije izgubio. Ta ga nada opet vodi u porušene domove i daje mu snage da opet započne u ime Gospodnje izgrađivati svoju povijest. Stoga prorok govori: »Budite jaki i ne bojte se!« I odmah nastavlja: »Evo Boga vašega ... On sam hita da vas spasi!«

Na povratku iz ropstva neka se raduje i veseli svako srce! Čak će slijepi vidjeti, gluhi čuti i svako stvorenje osjetiti kako je dobar i milostiv Gospodin. Neplodna pustinja obilovat će životvornim vrelima, a sažgana zemlja postat će plodna za Božji narod, nad kojim Gospodin bdije i vodi ga.

Nada čovjeka ne smije nikada napustiti. U svako vrijeme, osobito u vrijeme kušnje i teškoća čovjek mora vjerovati u ostvarenje Božjih obećanja: pred nama je savršen i dovršen svijet prema kome idemo i svakim smo mu danom sve bliže!

II ČITANJE: Jak 2, 1-5

Čuli smo već prošle nedjelje kako je apostol Jakob naglasio da je praktičiranje prave vjere uvjetovano služenjem siromasima i udovicama. Naglašen je socijalni vid naše religioznosti. Današnja nas nedjelja opet poziva da revidiramo svoj stav i svoje vladanje unutar župne zajednice. Potrebno je da najprije sami imamo ispravan sud i gledanje na one, koji su siromašni, neugledni i bačeni na rub društva. Čak i unutar župne zajednice postoje tolike socijalne razlike među onima, koji se zovu braćom i slijede istog Isusa kao svoj vrhunski Ideal. Ako dakle uzimamo Evanđelje ozbiljno, i promatramo svoj život i djelovanje u svjetlu Isusova Ustava — njegove propovijedi na Gori blaženstava — onda bismo morali promijeniti svoj sud vrednovanja i

dati veću prednost, a time i veću pažnju posvetiti onima, koje Isus naziva blaženima: siromasima i napuštenima. Možda smo još uvijek robovi kategorija, kojima svijet prosuđuje ljude, a premalo smo Isusova duha. Dobro znamo, da je Bog upravo siromašne izabrao, da postidi bogate; malene uzdigao, da ponizi velike; slabima se obraća da posrami jake. Zato se danas toliko govori o »Crkvi siromaha« . . .

Budemo li ne samo tako govorili, nego tako osjećali i činili, onda će i suvremen svijet toj i takvoj Crkvi — nama svima — više vjerovati i tu Crkvu lakše prihvaćati. Samo takva Crkva ima šanse za budućnost.

III ČITANJE: Mk 7, 31-37

Krist ostvaruje Izaijino proročanstvo iscijeljujući gluhonijemog čovjeka. To je čudo znak otkupljenja, koje je donio ljudima.

No čudesno ozdravljenje gluhonijemog čovjeka ima svoje duboko simboličko značenje. Izrael, izabrani narod postao je gluh na riječi koje mu je govorio njihov toliko očekivani Mesija. Narod zajedno sa svojim starješinama jednostavno se oglušuje onome, što im Isus govori. U isto su vrijeme i njihova usta nijema da slave zajedničkog Oca koji u svojoj dobroti šalje svoga Sina na svijet, da nitko koji u Nj vjeruje ne bude izgubljen, nego da po Njemu ima vječni život.

Nije dakle nikakvo čudo što se Isus obraća pogonima i njih čini dionicima velike milosti i dobrote, koju preko Njega sam Bog iskazuje ljudima. Eto — čitamo dalje u izvještajima Sv. Pisma — Isus u susretu sa ženom Sirofeničankom. Molila je da joj Isus ozdravi kćerku. Isus se najprije oglušio njezinoj molbi, jer je prvenstveno došao izabranim i prvopozvanima: svome narodu. No žena i zabrinuta majka nije ostala nijema. Ona stade moliti makar mrvicu Isusove dobrote i ljubavi, jer na to ima svatko pravo i toga Isus — vjerovala je — nikome neće uskratiti. Tolika i takva vjera razoružala je Isusa, i on se više nije mogao oglušiti njezinoj molbi. Ozdravi joj kćerku, jer je kod poganke naišao na veću vjeru, nego kod svojih u Izraelu.

On, koji više nije mogao govoriti Izraelu, jer je bio gluh na njegove riječi, obraća se jednoj ženi poganki i njoj se otvara s najvećim povjerenjem. Njezinu vjeru nagrađuje čudesnim ozdravljenjem.

Mogli bismo tako postaviti pitanje: Zašto je Isus došao na svijet? Zar zato da gluhima vrati sluh, a nijemima govor? — Ili je možda htio nešto više? — Trebalo je naime da se otvore duhovne uši da Ga ljudi poslušaju i da duhovno nijemi već jednom progovore i počnu slaviti i veličati Boga.

Na kraju ne smijemo zaboraviti prvotni smisao ovoga čuda: Isus je došao obnoviti ovaj svijet i stvoriti novo čovječanstvo, u kojem će svi članovi novog svijeta biti jednakopravni bez ikakvih vanjskih barijera i zapreka. Čak i oni, koji su siromašni, neugledni, gluhi i nijemi, neće biti isključeni iz ljubavi i poštovanja ostalih svojih suvremenika, koje je Bog obdario sluhom i govorom. Treba doista imati više sluha za ovaj svijet, osobito za one, koji su siromašni i jadni i više riječi za one, koji su gotovo bespravni i zapostavljeni. Kad naime dođe »dan Gospodnji« Bog neće praviti razlike među svojim stvorenjima. Možda će upravo na toj nebeskoj gozbi zauzeti prva mjesta oni kojima ovaj svijet nije dao pristupa ni do stola, a kamoli do udjela na svojim gozbama i radostima.

»EFFATA! — OTVORI SE!«

Isus je prolazio krajevima tirskim i dekapolskim. Njegovo je putovanje trajalo najmanje tjedan dana i obišavši sva mjesta prošao je oko 120 km. Što se sve zbilo kroz to vrijeme, sve nam Marko nije napisao. No i bez toga znamo, da je Isus propovijedao, tumačio svojim učenicima tajne nebeskog kraljevstva i liječio bolesne. Kasnije će sv. Petar, koji je bio svjedok i tog putovanja, napisati: »Prošao je zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve koje đavao bijaše tlačio, jer Bog bijaše s njime.« (Dj ap 10, 38)

Na tom putovanju dogodio se čudan susret Isusa s čovjekom gluhonijemim. Ljudi su se divili riječima, koje su tekle s Isusovih ustiju. Gluhonijemi nije bio te sreće da ih može čuti. Ljudi su veličali Boga koji je dao ljudima toliku vlast: da čini čudesa. Gluhonijemi je bio vezana jezika i tek je nešto neartikularno mrmljao, što ga nitko nije razumio. On je imao svoj izolirani svijet, u koji nitko nije ulazio.

Njegovo je jadno stanje pobuđivalo kod prisutnih suosjećanje i ljudi su mu htjeli pomoći. Zato ga puni vjere donesu pred Isusa i zamole da na nj stavi svoju ruku. Vjerovali su da će ozdraviti. Mnogo je puta Isus ozdravljao snagom svoje svemoguće riječi, no ovdje je učinio nešto novo: »Utisne svoje prste u njegove uši, zatim pljune i dotakne se njegova jezika. Upravi pogled u nebo, uzdahne i kaže mu: (Effata! — to će reći: Otvori se!«

Čovjek je u taj tren posve ozdravio. Pridružio se drugima, koji su tako pomno Isusa slušali i, svjedoči evanđelista Marko, »stade govoriti pravilno«!

I ovim čudesnim ozdravljenjem potvrđene su riječi proroka Izaije, koji je navjestio Mesiju kao onoga, na čiju će riječ »sljepačke oči progledati, uši gluhih čuti, a hromi skakati kao jelen. Njemakov će jezik klicati«. (Iz 35, 4-7)

Vjerujemo da se ozdravljeni pridružio mnoštvu, koje je slijedilo Isusa i da ga više nije ostavljao. Mogao je slušati poruku s neba i ona je bila hrana njegove duše. Mogao je s drugima podijeliti radost susreta s Isusom i to ga je neobično usrećivalo.

Nas toliko ne zanima sam slučaj ozdravljenja, jer znamo da je Isus Sin Božji i njegova je riječ svemoguća. Dokazao je to tolikim čudesima kojima su obilovala njegova putovanja.

Mnogo je važnija simbolika gluhonijemoga, koji je u susretu s Isusom zadobio sluh i počeo pravo govoriti. Trebalo mu je otvoriti uši, jer su one bile zatvorene. Isus je to učinio, jer mu je stavio svoje prste u uši i izgovorio svoj: Otvori se! Razvezao mu je sputani jezik i ovaj ga čovjek od tog časa upotrebljava u dobre i korisne svrhe.

Nas od Isusa dijele dva milenija. Isus više nije nepoznat. O Njemu se silno mnogo govori i piše. A ipak je rezultat različit. Jedni Ga prihvaćaju. O Njemu rado slušaju. Slijede njegovu nauku i žele je ostvariti u svom životu. Isus je za njih nedostiživi uzor i najveća Ljubav. Bez njega ne mogu zamisliti život, jer je On sunce, koje sve osvjetljuje i ogrijava. Njegova Ga Crkva posadašnjuje. Po njoj je On opet prisutan među nama. Opet prolazi zemljom čineći dobro . . .

Nažalost ima i drugih, koji su na njegovu poruku, na njegovu nauku gluhi. Vladaju se kao da je nikada nisu čuli, ili kao da ona nikada nije bila izgovorena.

Strašno je biti gluh kraj zdravih ušiju!

Strašno je svjesno zatvarati uši Istini, koja nam se navješta.

Strašno je miriti se s takvim stanjem i ništa ne učiniti da se opet zadobije sluh za ono, što je nadnaravno i Božje.

Toliki su gluhi za Božju riječ i svaku drugu riječ, koja ih želi približiti Bogu. Njima može pomoći jedino milost odozgo. Samo ona može staviti svoje »prste« u gluhe uši, da opet zadobiju nadnaravni sluh.

No pored ovih najtežih »bolesnika« koji žive izolirani u svom svijetu i ne žele da ih drugi uznemiruju, ima mnogo drugih, koji se nisu posve stavili na oprečnu stranu s Bogom, ali su od vremena do vremena ipak gluhi ili nagluhi na ono, što im Bog govori.

Svima je nama poznata velika zapovijed ljubavi: Ljubite jedni druge... Vodite računa o siromasima i beskućnicima... Nemojte prezentirati strance i pridošle... Nikome nemojte činiti ono, što ne biste htjeli da tko vama učini... Čujemo i prečujemo! U teoriji nemamo ništa protiv toga, ali naš je život daleko od ostvarenja tog programa, koji nam je donio Krist Gospodin... Oglušujemo se Božjoj Riječi!

Crkva je od svojih početaka uvijek bila na strani potlačenih, obespravljenih i progonjenih... Nismo li mi izgubili sluh za tu poruku pa se često stavljamo nasuprot onih, koje je sam Isus nazvao blaženima?! Oglušili smo se njegovoj propovijedi na Gori i stvorili druge kriterije po kojima vrednujemo ljude?!

Vrlo dobro znamo, da biti kršćanin ne znači samo nedjeljom i blagdanom ići na svetu Misu, nego nasljedovati Isusa u svom svakodnevnom životu otvarajući se više drugima želeći da im služimo i pomažemo po uzoru Isusovu... Koliko je Krist u nama i našem djelovanju prisutan?... Koliko mi mislimo na njegove divne riječi i napomene, koje Crkva neprestano ponavlja i pred ljude iznosi?... Nismo li se oglušili riječima koje nam se u ime Isusovo govore?

Slušamo iz dana u dan za velike nevolje i potrebe svijeta: toliki su gladni, drugi bez krova, treći žrtve rata i progona... Svijet vapije i dobrotvorne organizacije žele pomoći... Apelira se na našu savjest i kuca na naše srce... Nismo li se poput gluhonijema zatvorili u svoj svijet i ne želimo čuti taj srdobolni vapaj jadnog čovječanstva?!

Krenuli smo svojim putem... Možda smo već davno ostavili putove, na koje nas je uputila Crkva ili naši dobri roditelji... Zašli smo na stramputicu, no toga ne želimo ni samima sebi niti drugima priznati... Opominju nas i upozoravaju, ali tvrda smo sluha i gluhi na te riječi, koje nam ipak žele svako dobro...

Prepun je svijet gluhih, a ako su još i nijemi, onda je to dvostruka nevolja.

Nemamo više zajedničkog jezika. Ne razumijemo se. Šutimo i svoje mislimo, kao da smo nijemi, a živimo zajedno. Kako je strašno kad ne samo

usta zašute, nego i srca umuknu u jednoj obiteljskoj sredini! Govor je najveća odlika razumnih stvorenja, a toliki se njime služe da sakriju svoje misli i podignu zid, koji ih razdvaja...

Mnogi su roditelji nijemi, kad bi morali progovoriti i dati životno usmjerenje svojoj djeci. Već je prorok rekao: »Jao nijemim psima!«... A mi sebi umirujemo savjest odrasli su i više im ne možemo ništa!?...

Koliki su nijemi za svoga Stvoritelja! Nikada ne mole! Životinja ako je pogladimo ili nahranimo, lijepo nas pogleda i umiljava se, a mi za Onoga, koji nas je stvorio, koji nas hrani i uzdržava, nemamo riječi zahvale i priznanja...

Kad je glasoviti Beethoven oglušio, bio je očajan. Tad ga jedan njegov prijatelj dovodi pred raspelo i tu mu govori: »Od sad ćeš slušati nebeske melodije!«

Kome se na vrijeme otvori sluh za nebo i Boga, koji progovori pravo, slušat će nebeske melodije.

BLAGDAN ROĐENJA BL. DJEVICE MARIJE

MALA GOSPA

»Radosno svetkujemo Rođenje blažene Marije Djevice: iz nje se rodilo Sunce pravde, Krist, Bog naš!« (Ulazna pjesma)

Katolička Crkva slavi dva rođenja i nadvija se nad dvije kolijevke: to je rođenje Marijino i rođenje sv. Ivana Krstitelja. Oboje je naime došlo na svijet bez istočnoga grijeha: Marija je bez grijeha začeta, a Ivan je očišćen od istočnoga grijeha prigodom Marijina posjeta rođakinji Elizabeti u Ain Karemu.

Danas slavimo rođendan naše nebeske Majke te želimo posebno svjetlom vjere pristupiti Marijinoj kolijevci i dobro pogledati Dijete, kojim je Bog obogatio ne samo svete roditelje Joakima i Anu, nego i cijeli svijet. To je rođenje od davnine očekivano. Ono je nadošlo kao rujna zora, koja svojim rumenilom najavljuje izlazak Sunca pravde, Krista Gospodina.

1. Iznad kolijevke novorođenog Djeteta — Marije, kćerke Joakima i Ane **sja sretna zvijezda neobične ljubavi i naklonosti samoga Boga.**

Od vijeka je u Božjim planovima ovo Dijete preodređeno. Prije nego je Gospodin išta stvorio, Ona je bila u mislima Božjim kao najljepše Božje remekdjelo. Nakon grijeha praroditelja Marija je postala jedina nada kojoj se vjekovima radovalo čovječanstvo i očekivalo njezin dolazak. Sam se Bog na vratima izgubljenog raja Njome zaprijetio zavodniku i unesrećitelju svijeta sotoni: »Neprijateljstvo zamećem između tebe i žene, između roda tvojega i roda njezina: Ona će te glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.« (Post 3, 15)

O toj jedinstvenoj Ženi sanjalo je čovječanstvo vjekovima, dok je u znoju lica žuljevitih ruku privređivalo svoj svakdašnji kruh. Ona je bila jedina nada prognanih sinova Evinih. Ona je bila veliki znak Božjeg milosrđa i garancija praštanja. Prva Božja ljubav, koja se svome Stvoritelju nije nikad iznevjerila. Zato razumijemo da nikoga od ljudi nije Bog više ljubio od Nje.

I kad je nadošla punina vremena Bog ničim nije svijet mogao više obradovati nego ovim rođenjem. Bio je to znak, da On ostaje vjeran svojim obećanjima i da će izgubljeno čovječanstvo opet pronaći put do svoga Stvoritelja. Zato se nad tom kolijevkom nadvilo cijelo presveto Trojstvo. Posebnim je miljem promatra sam Bog Otac, jer mu je najvjernije Dijete, koje grijeh nikad nije okužio. Ona je jedini uzor čovjeka, kakva ga je Bog zamislio u zori stvaranja. S ljubavlju motri ovo Dijete u kolijevci jedinorođeni Sin, jer u njoj gleda svoju buduću majku. Po njoj će doći na svijet i postati subrat ljudima, kako bi ih svojim dolaskom i svojom smrću mogao spasiti i otkupiti. Gleda je s posebnim udivljenjem i Duh Sveti, jer je ovo Dijete njegovo remekdjelo. Čitavo dakle nebo nadvilo se iznad ove kolijevke i motri je s posebnim miljem i posebnom naklonošću.

2. **Iznad Marijine kolijevke blista rajski sjaj prvotne nevinosti.**

Čovječanstvo je u svom korijenu zatrovano, jer su praroditelji sagriješili. Izgubljen je zemaljski raj Božje milosti i prijateljstva za sav ljudski rod. Sam je raj posebne Božje naklonosti i ljubavi izgubljen za uvijek. Jedino Marijina je duša u svojoj rajskoj iskonskoj ljepoti došla na ovaj svijet. Ona je sačuvana od istočnoga i svakoga drugoga grijeha po posebnim zaslugama muke i smrti njezina Sina. Ona je prva od svih otkupljenih i nad njome zavodnik sotona nikada nije imao ni trenutak vlast. Potpuno je Božja i samo Božja; novo malo nebo, gdje će se sam Bog nastaniti. Ona je vrt zatvoren, kroz koji će u prvoj rosi proći noga samog Boga a da ništa ne izgubi na svojoj ljepoti. Zove je rado »isola bella — lijep otok«, koji sa svih strana oplakuju valovi Božje milosti i ljubavi.

Marijina bezgrešnost je najljepši ures, kojim je sam Stvoritelj uresio svoje stvorenje i tako ga pripravio, da bude kao zlatni most preko kojega će sam Bog proći da se uputi na ovaj grešni svijet, da s lica zemlje skine svaki trag prokletstva i čovjeka opet prigrli na Srce, koje sve oprašta i sve zaboravlja.

Ovo bezgrešno rođenje bit će zalog duhovnog rađanja sve djece Božje kojima će Ona biti duhovna Majka i divna voditeljica u dom Očev.

3. **Iznad Marijine kolijevke nadvilo se rumenilo skorog otkupljenja.**

Dugi je bio advent čovječanstva i svijet je s najvećom čežnjom očekivao Spasitelja. Vjekovima je svijet čeznuo za dolaskom Sina jedne divne Žene, koji će nas svojim otkupiteljskim djelom opet vratiti u Očev dom. Ljudi su čvrsto vjerovali u Božje obećanje dano na vratima raja i ta ih je nada u dolazak Spasitelja uvijek najsnažnije tješila.

Kad su sretni roditelji u kolijevku svoga doma stavili svoje drago čedo malu Mariju, nad tom se kolijevkom nadvilo cijelo čovječanstvo. Od prvog Adama do posljednjeg čovjeka svijet je u toj kolijevci gledao zoru, koja najavljuje dolazak Sunca pravde, svitanje dana Gospodnjega.

Zato svijet ostaje zatravljen nad Bogom i njegovim milosrđem, jer je njegovo smilovanje uvijek veće od sve naše grešnosti. Velik je bio Bog dok je stvarao svijet, ali je još veći dok ga je kanio spasiti i otkupiti. Jednom jedinom riječi Bog je sve stvorio, a u njegovu otkupljenju sudjelovat će dvije iste stvaralačke riječi: Neka bude! Izgovorit će ih ovo dijete danas rođeno, mala Gospa u najljepšem cvijetu svoje mladosti, u Nazaretu, kad je posjeti glasnik s neba i njezin Sin u sumračju svog života, u Getsemaniju, kad mu bude kretati na krvavi križni put. Tako da je naše spasenje označeno s ova dva kamena međaša: jedan u ime čovječanstva, preko usana Marijinih, a drugi u ime neba i zemlje preko usana samog Božjeg i Marijinog Sina.

Imajući to na pameti, radujemo se danas, jer nam se rodila zora, koja najavljuje početak spasenja. Nismo rod izgubljenih i prokletih, jer nas Bog nije odbacio niti zauvijek ostavio. Zadnju riječ ipak ima milosrđe i praštanje.

Slavimo dakle ovaj rođendan i sami motrimo kolijevku Novorođene, jer u njoj možemo pozdraviti svoju duhovnu Majku. Okupljamo se danas oko njezina srca poput djece, koja nikad neće dokučiti granica ljubavi kojima je

omeđeno srce jedne majke. Tek naslućujemo ono veliko bogatstvo kojim je sam Bog obogatio svijet, kad je stvorio ovo bezgrešno i prečisto biće. Sva nas naša grešnost više u tolikoj mjeri ne straši niti ne zbunjuje, jer nam se rodila nada: Bog svojih ne ostavlja. Rodila nam se Zagovornica, koja će uvijek stupati pred Božju pravednost i moliti za nas oproštenje i pomilovanje.

Na mjestu je dakle da još jednom ponovimo riječi ulazne molitve današnjeg blagdana: »Radosno svetkujemo Rođenje blažene Marije Djevice, jer iz nje se rodilo Sunce pravde, Krist, Bog naš!«

DVADESET ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Iz 50, 5-9a

To je odlomak iz treće pjesme o Sluzi Gospodnjem. A znamo da su četiri pjesme o Sluzi Gospodnjem »muka Isusova po Izaiji«. To je kulminacija St. Zavjeta.

Današnji tekst pokazuje, da kao slugu Gospodnjeg ne možemo uzeti kolektivno čitav Izrael, već jednu određenu osobu, koju je Bog izabrao i nadahnuo, povjerio joj teško životno poslanje: ona će biti progonjena, mučena, zlostavljana, ali će je sam Gospodin zaštiti i braniti.

Isus je sebe savršeno prepoznao u tom Sluzi Gospodnjem. Kao Spasitelj nije htio biti slavan i moćan vladar, već ponizni sluga koji svoj život dariva za svoj narod.

U tom »Sluzi Gospodnjem« možemo prepoznati milijune putnika širom svijeta, koji svojim trpljenjem nastavljaju Kristovo otkupiteljsko djelo, nadopunjuju što nedostaje Kristovim patnjama i tako dovršuju djelo spasenja. Znademo li na licu patnika unatoč svih pljuvotina i rana prepoznati lik Kristov?...

Evanđelje će nam reći: ako je Učitelj izabrao taj put, onda ni mi, ako hoćemo biti njegovi učenici, ne možemo sebi izabrati drugi put.

II ČITANJE: Jak 2, 14-18

Osnovna je misao sv. Jakova: »Vjera, ako nema djela, mrtva je u sebi.« Nikad se nećemo dosta navraćati na tu temu.

Pa ipak! Ne dolazimo li u proturječje sa sv. Pavlom, koji piše: »Da, milošću ste spašeni — po vjeri. To ne dolazi od vas; to je dar Božji! To ne dolazi od djela, da se tko ne bi hvalisao. Njegovo smo naime stvorenje, stvoreni u Kristu Isusu radi djela ljubavi koja Bog unaprijed pripremi da u njima živimo.« (Ef 2, 8-10)

Naše dakle spasenje nije naša zadruga, nego nezasluženi dar Gospodinov. I kad bismo se najsavršenije pokoravali zakonu, ne bismo time zaslužili pravo na Boga ili spasenje, jer ono neizmjerno nadvisuje našu moć. Radi toga Bog od nas traži vjeru, pouzdanje u njegovu ljubav, koja nam se daje apsolutno gratuitno, bez ikakvih naših zasluga, jer je Bog dobar i bogat milosrđem.

Vjera je dakle ona, koja nam otvara put do spasenja. Ali kakva vjera? — Prava vjera, živa vjera, takva vjera, koja sve svoje pouzdanje stavlja u Isusa Krista; vjera kojom se čovjek odlučuje slijediti Krista u čitavom svom životu i djelovanju; živjeti po njegovu duhu. Nije dakle to samo neko razumsko prihvaćanje nekih istina, nego pokret čitava života, u kojem srce i volja idu ukorak s razumom. Prava se vjera mora očitovati u svakodnevnom životu, a osobito u djelima ljubavi.

Sam je Apostol rekao: »Kad bih brda premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa.« (1 Kor 13, 2) Ili na drugome mjestu: »U Kristu Isusu nema vri-

jednosti ni obrezanje ni neobrezanje, nego vjera koja očituje svoju snagu ljubavlju«.

Treba dakle dobro shvatiti rečenicu: »Nebo treba zaslužiti!« Mi ne možemo zaslužiti nebo, kao što se zasluži medalja na olimpijskim igrama, ili kao što se radom ruku zarađuje kruh. Ako činimo dobro, činimo to ne radi toga da zaslužimo nebo, nego radi toga što smo po vjeri djeca Božja, djeca svjetla i građani neba.

Očito ima pravo sv. Jakob kad kaže: »Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi!« (17)

EVANĐELJE: Mk 8, 27-35

Isus ide ususret svojoj pregorkoj Muci i smrti na križu stravično osamljen. Narod ide za Njim, ali radi materijalnih interesa očekujući od Njega svoje političko oslobođenje. Narodni Ga vođe mrze, zavidni su Mu i rade Mu o glavi. Ostaju apostoli, koji se u svom poimanju mnogo ne razlikuju od mnoštva. Tako je Gospodin doista »posve sam« (Iv 6, 15).

Čini se da je Petrova vjera veća od vjere njegovih sudrugova. On je javno ispovjedio: »Ti si Mesija!« (29) No i taj je odgovor dvoznačan. Mogao bi značiti: »Ti si Mesija, koji dolazi da trpi i svoj život žrtvuje za spas svijeta.« No čini se da je Petar govorio kao dijete svog vremena: »Ti si Mesija, koji dolazi da nas spasi od rimske okupacije i od Izraela učini veliki i moćan narod koji će vladati nad drugim narodima.«

Iako Isus najprije naređuje svojim apostolima da šute (30), ipak ih želi poučiti i razjasniti im kakav je On Mesija i u čemu se sastoji njegovo mesijansko poslanje. Želi im reći da nikako neće biti politički osloboditelj svog naroda, nego da je došao kao Sin Čovječji, da trpi, pođe u smrt i tri dana kasnije uskrsne od mrtvih.

Čini se da Petar nije shvatio ili nije mogao razumjeti navještaj Gospodinove muke. Zato Ga uze na stranu i poče odvraćati od njegova poslanja. Za uzvrat ga Isus oštro ukori: »Nosi se od mene, sotono, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!« Sotona ovdje znači napasnik, protivnik Božjih planova i nakana. Istim je naime riječima Isus odbio đavla kad ga je kušao u pustinji. (Mt 4, 8-9)

I tako Gospodin ostaje vjeran svom poslanju, vjeran svom izboru i svojoj odluci, iako su drugačije mislili i očekivali kako njegovi učenici tako i čitav narod.

Hoćemo li dakle biti pravi Isusovi učenici, tada i za nas nema drugog puta niti drugog izbora, od onoga, kojim je pošao Gospodin. Njegove su riječi: »Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.«

»Pravi« Isusov učenik mora uzeti svoj križ; mora zapravo izgubiti svoj život, da bi ga našao. Nije dakle vjerovati u Boga, nego Ga moramo vjerno slijediti na putu patnje. Jedino se tako dolazi do vječnoga života. Drugog puta nema!

KOME I ČEMU VJEROVATI?

Svake nedjelje molimo svoje Vjerovanje. Izgovaramo jedan članak vjerovanja za drugim. Da li mislimo što ispovijedamo ili riječi izgovaramo rutinerski kao da to uopće nije ispovijest naše vjere?

Pripovijeda nam današnje Evanđelje, da je jednom zgodom kod Cezareje Filipove Gospodin stavio na kušnju vjeru svojih apostola. Otvoreno ih pita: »Što govore ljudi, tko sam ja?« Petar odgovara u ime svojih drugova: »Ti si Pomaznik — Krist!« Mesija! Bila je to velika ispovijest njegove vjere. No što je on podrazumijevao pod pojmom »pomazanik — Mesija«? Možda isto što i ostali njegovi suvremenici: »Ti si Spasitelj, koga je Bog obećao našim praocima. Ti dolaziš da nas oslobodiš od rimskog jarma i ugnjetavanja, a od nas učiniš veliki narod, koji će vladati nad drugim narodima. Na taj ćeš način ljudima objaviti slavu i moć našega Boga, kome će čitava zemlja služiti, a svi će ljudi poštivati izabrani narod?!«

Tako su otprilike mislili svi Izraelci Isusova vremena. Isus je doista bio Mesija, poslanik i pomaznik Božji, ali posve drugačiji od vjere židovskih suvremenika. Proroci su Ga drugačije navještali. Čuli smo danas da Izaija govori o Sluzi patniku, koga će zlostavljati i ruglu izvrći, a On će sve svoje pouzdanje staviti u Boga, koji će ga osloboditi od svih iskušenja i spasiti. Grob će mu biti slavan.

Isus je vrlo dobro znao, da to prorok govori o Njemu i zato da se izbjegne svaka dvoznačnost, reče posve otvoreno svojim učenicima: »Sin čovječji treba da mnogo pretrpi, da bude obružen od starješina, glavara svećeničkih i pismoznanaca, da bude ubijen i nakon tri dana da ustane.« Naglašava sv. Marko, da im je otvoreno govorio o svojoj muci.

Svi su apostoli, osobito Petar bili iznenađeni i usupnuti. Zato Ga Petar stade odvraćati od nakanjenog puta. A Isus reagira veoma oštro: »Nosi se od mene, sotono, jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko.«

Lijepa je bila ispovijest vjere svetog Petra, ali nepotpuna. Isus je bio Mesija — Pomaznik Gospodnji, ali posve drugačiji nego su to očekivali njegovi suvremenici.

KAKO JE TO S NAMA? — Kad ispovijedamo svoju vjeru, nismo li i mi vrlo često dvoznačni? Da li je naša vjera prava u svakom pogledu?

Govorimo, da **vjerujemo u Isusa Krista našega Spasitelja.** Možda i mi očekujemo od Isusa da zavede u taj nesređeni svijet mnogo reda i da riješi sve probleme, koji muče čovjeka. Treba samo da Njemu bezbrižno predamo svu svoju sudbinu?! — Možda bi trebalo Isusa drugačije doživljavati?! ... Jest, On je naš Spasitelj, ali onaj, koji nas poziva da zajedno s njime surađujemo na izgradnji svijeta; da odvažno uzmemo svoju sudbinu u svoje ruke i činimo sve što je do nas, da se ostvari njegovo kraljevstvo. Još više! Eto njegovih riječi iz današnjeg Evanđelja: »Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme križ svoj i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene i Evanđelja, spasit će ga!«

Drag nam je Isus, ali više onaj do posljednje večere. Ovaj Isus sa strmine križnog uspona manje nas privlači. A ipak tek smo pravi njegovi učenici,

ako smo spremni podmetnuti čak i svoja ramena, da križ svoj kao i križ ostale braće poput Šimuna Cirenca spremno prihvatimo i strpljivo ponesemo vrh svoje životne Kalvarije.

Ispovijedamo da **vjerujemo u vječni život?** — Koji vječni život? Lako se prevarimo misleći da taj život počinje tek iza smrti. Ne! Mi, ako vjerujemo, već sada moramo živjeti tim životom: kad smo u milosti i život provodimo kako dolikuje djeci Božjoj i braći Isusovoj. Tko vječni život ovdje nije započeo, uzalud ga čeka na drugom svijetu.

»Vjerujem da je Isus Sin Božji!« — Posve ispravno! No odmah se postavlja pitanje: Da nismo možda zaboravili da je taj Isus u isto vrijeme živio kao pravi čovjek među ljudima svoga vremena. Rodio se od jedne žene, prečiste Djevice Marije. Bio je u svemu solidaran sa svojim narodom i njegovim nacionalnim težnjama. Znao je što je glad i žeđ, a čak je i zaplakao nad grobom svog prijatelja Lazara i nad svojim gradom, koji nije htio prihvtiti Njega i Njegovu poruku... Kao čovjek drhtao je i krvavim se znojem znojio u agoniji Getsemanija i umro u najstrašnijim mukama na križu. Dok Mu stavljamo aoreolu oko glave, ne smijemo zaboraviti da je bio nama u svemu sličan osim u grijehu.

»Vjerujem u Crkvu!« — Vrlo dobro! Ali koju i kakvu Crkvu? Da li onu, koja želi svijetom dominirati i biti moćna bilo ugledom ili svojem bogatstvom? Ili vjerujemo u Crkvu, koja je bratska zajednica svih naroda bez ikakve razlike i razlučivanja, koja želi biti kvasac ovom svijetu ili sol zemlje i svjetlo svijeta. Želi samo nastaviti djelo svog Utemeljitelja i biti — prema II Vatikan. Saboru — »svjetlo naroda«. Želi biti — kao prava majka — bliska svim ljudskim problemima i teškoćama, radovati se s radosnima, a plakati sa žalosnima, ali u isto vrijeme ljude voditi prema vječnoj domovini, gdje je Gospodin pripravio stanove za sve koji Ga prihvatiše i koji u Nj budu vjerovali. Crkva pored ljudskog elementa ima svoj božanski element: ona je otajstveno Tijelo Kristovo, koje obduhovljuje Duh Sveti, a osvježuje i daje vitalnost Marija Majka Crkve.

Mi vjerujemo u Crkvu, ali onu pravu i autentičnu, koju je Isus ustanovio i nju postavio da bude »sveopći sakrament spasenja«.

Sad lakše shvaćamo one, koji se deklariraju nevjernicima i na laku ruku odbacuju svaku vjeru!

Znaju govoriti, da ne vjeruju u Boga. No što pod tom riječju oni shvaćaju? Što je njima Bog? Možda neki hladni princip svega što je stvoreno?! Ili dosadni starac, koji živi negdje na obodu svemira i malo ga uznemiruje povijest što se odvija na zemlji? Ili Bog, koji dozvoljava tolika zla i ne posreduje, ako je svemoguć?!... Mnogi imaju posve iskrivljeni pojam o Bogu i nije nikakvo čudo, što u takvog Boga ne mogu vjerovati...

Mi također ne vjerujemo u Boga filozofa i učenjaka. Naš je Bog onaj, kakav nam se u vremenu objavio u Isusu Kristu našem Gospodinu. On je sama ljubav i dobrota, zajednički Otac svega svijeta, od koga nam je svako dobro. Upisao nas je duboko u svoje Srce i bdije očinskom providnošću nad svim našim životnim putovima... I kad prepušta iskušenja, čini to da ne bismo izgubili tek za ono, što je vječno i neprolazno. Želi da k njemu dođe sve što je stvoreno i da zajedno s njime bude za uvijek sretan svaki čovjek...

Treba dakle dobro preispitati svoju vjeru, jer se lako možemo naći na neispravnom tlu i onda vjera dolazi u iskušenje, a možda je i bez razloga gubimo. Tu je uvijek na mjestu molitva jednog oca iz Markova evanđelja: »Gospodine, vjerujem! Pomozi mojoj nevjeri!« (9, 24)

Na koncu mogli bismo postaviti još jedno pitanje: Ako veliš da vjeruješ, gdje su tvoja djela, koja tvoju vjeru potvrđuju? Čuli smo sv. Jakova, koji neprestano ponavlja, da je vjera bez djela mrtva. Nije dosta Boga ustima ispovijedati, a srcem i djelima — svojim životom — biti daleko od njega!?

Malo nas zanima, što pojedini od nas misli ili govori. Daleko je važnije što čini i kako živi.

DVADESET PETA NEDJELJA KROZ GODINU

Gospodin je u svom govoru na Gori među ostalim izgovorio i ovo blaženstvo: »Blago progonjenima zbog pravednosti jer je njihovo kraljevstvo nebesko!« (Mt 5, 10) Kako protumačiti neobičan paradoks da je pravednik proganjan od ljudi prema čudesnom Božjem naumu? U prvi čas ta je poruka u progonstvu i muci pravednika nama običnim ljudima teško shvatljiva i tajnovita. Znamo istina da naše misli nisu uvijek i Božje misli. Znamo da Božji naumi daleko nadilaze i poremećuju naše naume. Ipak u rješavanju tog velikog problema moramo pred Isusov križ i tu otkriti novi put, koji je upravo progonjeni i nevino Raspeti otkrio čovječanstvu.

I ČITANJE: Mudr 2, 12, 17-20

Spomenuti je odlomak najvjerojatnije napisao nepoznati Židov u Aleksandriji, kad se na sinove Izraelove sručio bijes progonstva. Oni su i u dijaspori otvoreno ispovijedali svoju vjeru i pouzdanje u Boga. Radi toga su im se neprijatelji rugali, mučili ih i progonili. Njihovo kreposno i strpljivo ponašanje, a napose posvemašnje povjerenje u Boga Spasitelja, još je bezbožnike više razjarivalo. Njihov je život, krepostan i pravedan, bio pravi izazov njihovom bezakonju i vječni prijekor njihovim savjetima. Božja »šutnja« još ih je više utvrđivala u njihovoj nevjeri i gomilali su se njihovi zločini protiv pravednika. Da ušutkaju svoj unutarnji nemir i nespokojstvo odlučili su ubiti pravednika. Pa ako i onda Bog ništa ne učini da ih osveti, onda su se pravednici uzalud nadali i uzalud vjerovali.

Taj se odlomak može primijeniti na pravog Sina Božjeg, Pravednika u rukama bezbožnika. Jer im je smetao i protivio se njihovu ponašanju, predbacivao im prestupe Zakona i spočitavao njihovu izvanjsku i lažnu pravednost, oni su se urotili protiv Njega, obasuli Ga porugom i mukom, osudili Ga na smrt i tu podno križa čekali da Ga Bog spasi . . .

S pravom veli jedan pisac: »Ovaj odlomak knjige mudrosti možemo razmatrati samo pred našim raspelom.« (J. Weber) Kristov je križ jedini putokaz prema kome se na tom području možemo orijentirati.

II ČITANJE: Jak 3, 16-4, 3

Sv. nam Jakov otvoreno opisuje pravu mudrost za razliku od lažne i krive mudrosti. Osnovna je oznaka prave mudrosti to da je ona »čista«. Izbjegava svaku ljubomoru i intrige, radi toga sa sobom u dušu donosi mir, strpljivost i poučljivost. Duše tom mudrošću obdarene mirno mogu živjeti sa svojom braćom i sestrama, čak i sa svojim neprijateljima i poglavarima. Takvi su ljudi puni dobrote i milosrđa prema siromasima, a nepristrani prema »podložnicima«. Ukratko prava je mudrost ispreplетena premnogim krepostima, a svima je zajednički korijen ljubav.

Lažna mudrost ima svoj korijen u podijeljenom i nevjernom srcu, koje je opsjednuto nezasitnom pohlepom za materijalnim dobrima i teškom zavišću prema braći, koja nešto više imaju.

Takva »mudrost« izaziva ljubomoru, svadljiva je i spremna na svaki nered i zlo djelo.

U našem se srcu bore za prevlast te dvije mudrosti. Prava će mudrost ovladati srcem, koje je poučljivo i vjerno. Ona dolazi kao Božji dar i vodi pravom unutarnjem obraćenju, potpunom podlaganju Božjoj volji i vršenju njegovih zapovijedi. Ona unosi najveći dar u dušu — mir.

III ČITANJE: Mk 9, 30-37

Dolazeći iz Cezareje Filipove i Gore preobraženja Isus želi posljednji puta incognito proći Galilejom zajedno sa svojim učenicima. Ostavio je mnoštvo, da se posveti temeljitoj pouci svojih učenika. Po drugi im puta navješta svoju muku i smrt kao cijenu otkupljenja, no oni od toga nisu mnogo razumjeli. Nikako se nisu mogli osloboditi svog trijumfalističkog shvaćanja Mesije, iako se Isus kod navještanja Muke obilato služi tekstovima St. Zavjeta. Izaija govori da će Sin čovječji biti predan u ruke ljudi. (Iz 53) Sličnu misao nalazimo i kod Jeremije (26, 24) Ovaj puta Isus govori u prezentu: »Sin se čovječji predaje u ruke ljudima« voljom i odredbom svog nebeskog Oca, »koji nije poštedio vlastitog Sina, već ga je predao za nas. (Rim 8, 32)

Bojeći se da ih Isus ne bi ukorio, što ne shvaćaju, »bojahu se pitati ga«. Izvan svake sumnje, da ih ne prekori kao Petra, dok je prvi puta govorio o svojoj Muci. Ili su šutjeli bojeći se pitati, da ne doznaju istinu u svoj njezinoj strahoti.

Drugi dio Evanđelja govori o diskusiji, koju su apostoli vodili putem: »Tko je najveći?« Isus iskorištava tu priliku, da ih pouči o uvjetima ulaska u nebesko kraljevstvo. Neće samo Mesija ući u svoju slavu svojom mukom, nego i njegovi sljedbenici. Ne budu li posljednji i svima poslužitelji, ne budu li siromašni, maleni i bezazleni kao djeca, neće ući u kraljevstvo nebesko. (Mt 18, 4) Gospodin ovdje nadopunjuje svoju poruku: »Tkogod primi jedno dijete u moje Ime, mene prima.« (Mt 9, 37) Pod izrazom »dijete« podrazumijevamo svakoga onoga, kome treba pomoći i koji je od društva odbačen. »Djeca ili posljednji« to su gladni, žedni, goli, bolesni, progonjeni, utamničeni. Njih prima onaj, koji im daje jesti, piti, koji ih obuče ili posjeti ili im — Krista radi — bilo na koji način pomogne. Ponizno dakle služenje svima Krista radi veliki je preduvjet za nebesko kraljevstvo. »Tko je najveći među vama, neka vam bude kao sluga.« (Mt 23, 11)

Istina takvog će učenika prezirati kao onoga, koji je slab i beznačajan — upravo kao dijete u židovskom društvu — ali upravo takav učenik neka uvijek misli na to da je to način kojim slijedi Isusa na njegovu usponu prema Jeruzalemu.

»AKO TKO ŽELI BITI PRVI, NEKA BUDE OD SVIH POSLJEDNJI I SVIMA POSLUŽITELJ!«

Učitelj je iz Nazareta posljednji puta prolazio krajevima Galileje. Ovaj Ga puta nije pratilo oduševljeno mnoštvo, nego samo njegova izabrana dvanaestorica. Imao im je još toliko toga reći i zato je želio biti sam s njima.

Sve se više približavao njegov čas. Konture Jeruzalema s krvavim događajima iz posljednjih njegovih dana sve su se jasnije nazrijevale i nailazile na jak odjek u njegovoj duši. Zato je želio da opet navijesti svojim učenicima: »Sin se čovječji predaje u ruke ljudima. Ubit će ga, ali će on, ubijen, nakon tri dana ustati!« (31)

Apostoli su naprotiv bili zabavljeni posve drugim mislima. Njihovi su pojmovi s obzirom na Mesiju još uvijek trijumfalistički. Djeca svog naroda! I oni očekuju silno i moćno Mesijino kraljevstvo, u kom će oni zauzeti prva i najbolja mjesta.

Kad Isus zastane, da ih dočeka, postavi im pitanje: »Što ste putem raspravljali?« Apostoli kao djeca zatečena u zlu »umukoše, jer među sobom putem razgovarahu o tome, tko je najveći?« (34)

Možda je upravo to bio pogodan momenat, da ih Isus pouči o jednoj od temeljnih istina svoje nauke, o jednom od bitnih uvjeta pripadništva Njegovu kraljevstvu. Posjeda ih oko sebe. Dobro ih pogleda i onda progovori: »Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!« (35)

Da li su apostoli shvaćali krajnji domet tih riječi? Jesu li znali što znači: biti poslužitelj?

Kao Učitelj dobri još im želi zorno pokazati što njegove riječi znače.

U najsvečaniji čas svog života »znajući da mu je došao čas kad će otići s ovog svijeta k Ocu... ustade od večere, skine ogrtač, uzme ubrus i s njim se opaše. Zatim ulije vodu u posudu... i počne učenicima prati noge... Razumijete li što sam vam učinio?... Ako ja, Gospodin i Učitelj, oprah vama noge, i vi morate prati jedan drugome. Dao sam vam primjer, da i vi činite kako ja učinih vama.« (Iv 13, 1-20)

Time su se na Gospodinu doslovno ispunile riječi, kojima je navješten narodima: »Ovo je sluga moj, kog izabrah, ljubimac moj, kog mi srce odabra!« (Mt 12, 17-18)

Sam je Krist Gospodin bio najveći i najdraži Dar neba ovom grešnom čovječanstvu. Čitav je njegov život i sve njegovo djelovanje neprestano darivanje i služenje ljudima. Upravo ništa nije za sebe zadržao. Svega je sebe, cijelo svoje srce i svu svoju ljubav nebrojeno puta poklonio sinovima ljudskim. Presveta je Euharistija ovjekovječenje tog njegova darivanja. Krvava žrtva na kalvarijskom križu posljednji njegov Dar u ime cijelog čovječanstva nebeskom Ocu, da se tako po toj Žrtvi izmiri nebo i zemlja, izbriše grijeh i ponovo uspostavi Savez ljubavi i mira između nebeskog Oca i njegove djece.

No ne samo da je Gospodin bio Dar svima i svakome, nego je jednako tako najspremnije i najponiznije služio svima. Svatko je imao pravo na njegovu ljubav i njegovu osobu. Svatko je slobodno s najrazličitijim molbama pokucao na njegovo Srce. Nikad nikoga nije odbio i prezreo. Za djecu kao

i za odrasle uvijek nalazi vremena i svima je na raspolaganju, kad to oni zažele...

Nismo li možda mi tijekom vremena zaboravili na ovu tako važnu Isusovu nauku? Nije li trebalo da upravo Koncil jasno osvijetli jednu od bitnih oznaka Crkve u suvremenom svijetu: Crkva je to, koja se mora nesebično darivati i služiti ljudima svoga vremena? Možda je bilo previše borbe za prva mjesta, borbe za prioritet i privilegije u Crkvi... Možda smo odviše uskogrudno mislili samo na sebe i nastojali što bolje osigurati i zadržati prva mjesta ili osvojene položaje?! Kod toga se često nije ni mislilo na interese Kristova kraljevstva. Pastiri ili vjernici nisu toliko pomišljali na zdravu pašu, koja je bila potrebna ovcama Kristova stada, nego su radije mirno i bezbrižno napasali sebe...

Crkva kao brižna Majka potaknuta Duhom Svetim vadi iz bogate riznice istina i nauke svog Učitelja i ovu toliko zaboravljenu: »Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!«

Ta riječ jednako pogađa sve! I one, kojima je dano da uče i da vode, kao i onima, koji treba da slušaju. Nitko nije isključen od toga da nasljeđuje Gospodina i da upravo ovim putem zavrijedi nagradu na nebesima.

Utješna je to istina! Novi kriterij, prema kome Bog prosuđuje čovjeka i njegovu suradnju u ostvarivanju velikih Božjih nauma i nakana u svijetu. Time se upravo izvrće red vrednota i vrednovanja, koje svijet postavlja. No mi malo marimo za duh svoga vremena i ambicije što ih čovjek zarobljen sobom i svojim uskogrudnim kategorijama u sebi nosi. Pred našim se očima izdiže svjetao lik i primjer jedinog Učitelja vječnoga života. On pred nas postavlja preduvjet svog kraljevstva: darivanje i služenje braći ljudima, i to uvijek i ondje kamo nas je Bog postavio. Tko taj zadatak izvrši, bit će najveći u njegovu kraljevstvu.

»Crkva mora sama za sebe svjedočiti. U njoj mora biti nešto čega drugi nemaju. Naša bi okolina i svi, s kojima živimo, morali osjetiti taj poseban Božji Duh, koji nas ispunja. Naša bi se vjera morala nekako na djelu vidjeti. Svojoj bismo okolini na neki način morali postati izvorom života. Morali bismo konačno shvatiti da je naše kršćanstvo najprije u nesebičnom darivanju i služenju.« (Dr. Bajsić)

Nikoga ne možemo isključiti od tog služenja. Zato je Isus uzeo dijete i rekao: »Štogod ste učinili jednome od braće moje, meni ste učinili.!« Mt 25, 40) Svatko ima pravo na našu ljubav i na naše srce. Moramo ga nesebično darivati drugim i dozvoliti da u njem nađu mjesto svi, a osobito oni, koji su najumorniji i najopterećeniji.

Da bismo taj veliki dar milosti mogli postići, potrebno je da sebi izmolimo nebesku mudrost, jer ćemo samo po njoj postati »mirotvorni, milostivi i poučljivi, puni milosrđa i dobrih plodova.« Oslobodili bismo se svake napasti, da robujemo ljubomori, rivalitetu i borbi za prioritet.

Sabrali smo se oko Gospodinova oltara. Mi znamo da je Bog vjeran u svojim obećanjima i da samo nevjera postavlja pitanje: »Pogledajmo jesu li istinite riječi njegove?« Nekoć ponizni Sluga, uskrsnuli je Gospodin. Njegovo je uskrsnuće jamstvo istinitosti i sigurnosti i naše vjere. Iz tog izvora i mi crpimo svoju snagu i ljubav prema Onome, koji je danas Prvi, jer je nekoć za života bio posljednji i poslužitelj sviju.

DVADESET ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

Duhovni ugođaj ove nedjelje nalazimo u pripjevnom psalmu: »Savršen je Zakon Gospodnji, dušu krijepi... Ali tko propuste svoje da zapazi? Od potajnih grijeha očisti me!« (Ps 19) Nismo li kršćanstvo odviše monopolizirali? Koji stav zauzimamo prema drugim ljudima, osobito nekršćanima i kako prosuđujemo dobro što ga oni čine? Priznajemo li da Božji Duh djeluje gdjegod hoće ili mu mi u svojoj tjeskogrudnosti i kratkovidnosti silom želimo doznačiti polje djelovanja? Tu dakle vrijede ipak riječi: »Tko nije protiv nas, s nama je!« (Mk 9, 41)

I ČITANJE: 11, 25-29

Knjiga »Izlaska« opisuje povijest Izraela od njegova oslobođenja iz egipatskog sužanjstva do sklapanja svetog Saveza podno Sinaja. Knjiga »Brojeva« počinje popisom sve zajednice izraelske po rodovima i porodicama i svojim sadržajem završava opisujući dolazak Izraela u plodne ravnice Moapske.

Jedva što je narod ostavio iza sebe Sinaj i krenuo pustinjom, dojadila mu mana i poče priželjkivati egipatske lonce s mesom. »Gnjev Gospodnji žestoko planu i Mojsije se ražalosti!« (10) No nakon toga se ponizno, s velikim pouzdanjem pomoli: »Ja sam ne mogu nositi sav ovaj narod. Preteško je to za me.« (14) Gospodin mu odgovara: »Skupi mi sedamdeset muževa između starješina izraelskih... Uzet ću nešto duha, što je na tebi i stavit ću na njih. Tako će s tobom nositi teret naroda, da ga ne nosiš sam.« (16-17) Mojsije posreduje i otklanja svaki osjećaj zavisti. Neka cijeli narod poprimi izabrane. (24-30)

Mojsije nije zavidan onima na koje je Bog izlio svoga Duha. Štoviše on želi da svi članovi Božjeg naroda postaju proroci. Božji se Duh neočekivano izlio i nad dvojicu koji nisu bili u Šatoru, na Eldada i Medada. I oni počeše proricati. Njihovi postupci izazvali su zavist kod čuvara tabora i samog Jozue. Mojsije posreduje i otklanja svaki osjećaj zavistič Neka cijeli narod poprimi isti duh i neka samo »prorokuje«.

Bog je dakle posve slobodan u podjeljivanju svojih darova. Može ih dati i onima, koji su »izvan šatora«, čak i protiv svakog očekivanja »izabranih«.

Sv. je Pavao s pravom napisao: »O dubino bogatstva, mudrosti i znanja Božjega! Kako su nedokučive njegove odluke i kako neistraživi njegovi putovi!« (Rim 11, 33)

Gdjegod dakle susreli te posebne Božje darove, po kojima se izgrađuje Tijelo Kristovo — Crkva, moramo ih sa zahvalnošću primiti i priznati. Gdje se nešto dobro događa, makar nije Crkva zato dala inicijativu i poticaj, rado i to prihvatimo. Nije toliko važno od koga dolazi inicijativa, koliko više da se dobro čini.

II ČITANJE: Jak 5, 1-6

To je posljednji odlomak Jakobove poslanice. Prepun je prijekora i prijetnji bogatašima. Nagomilali su za sebe bogatstvo eksploatacijom siromašnog naroda. Uskraćivali su pravednu plaću radnika. Raskošno se odijevali i častili na bogatim gozbama, dok su premnogi oskudijevali.

»Vaše bogatstvo istrunu, a vaše haljine izgrizoše moljci!... Oganj će progutat vaša tjelesa.«

»Eto viče plaća žetelaca... u uši Gospodinu nad vojskama!«... »Utovili ste svoja srca na dan klanja«.

Bijedni bogataši! Ne samo da su griješili, nego su i ludo postupili. Imali su blaga da ga upotrijebe za dobro svoje i drugih ljudi, a nisu ga znali uložiti.

Kako shvatiti apostola Jakoba? Moramo najprije reći da svoj oštri govor na račun bogataša nije originalno sastavio, nego preuzeo iz knjiga St. Zavjeta. Kod toga se i poslužio teškim izrazima starozavjetnih spisa.

Zatim valja spomenuti, da je pojam »bogat« veoma relativan. Grk Diogen smatrao se bogatim, iako je stanovao u bačvi. Danas nekoga smatrati bogatim može u jednim prilikama i okolnostima biti istina, a u drugim prilikama i standardu života neistina. Stoga nije toliko važno, što tko posjeduje, nego kako se time služi. Nitko neće samo radi toga jer je nešto posjedovao od Boga biti osuđen, kao niti nagrađen onaj, koji ničega nije imao. Treba se dobrima ovoga svijeta poslužiti na dobro, a nikako ne biti rob materijalnih dobara. Svatko će naime biti kažnjen onim čime i griješi. (Mudr 11, 16)

III ČITANJE: Mk 9, 38-43, 45, 47-48

Moramo najprije primijetiti, da su sve izreke unatoč raznolikosti prilika, koje su mogle uvjetovati njihov postanak, prožete Isusovim duhom. Ako netko čak izgoni i đavle, a ne pripada strogom krugu Isusovih najbližih suradnika i učenika, ipak to čini u njegovo ime. Gospodin odmah obrazlaže tu tvrdnju: »Tko nije protiv nas, taj je za nas.« (40)

Gospodin oštro nastupa protiv svake sablazni. Najgora smrt utapljanjem bolja je od kazne, koja čeka one, koji »malene«, tj. slabe u vjeri, jednostavne (pa i djecu) navedu na grijeh. Ako pak je izvor sablazni u nama samima, onda treba posebno odlučno nastupiti protiv tog izvora zla i grijeha, ako želimo izmaći neugasivom ognju.

Izvan Jeruzalema nalazila se dolina zvana »gehinnom«. Tu se odavala čast poganskom Molohu. Čak su i dva kralja Ahaz i Manase tu žrtvovali svoje sinove. Kasnije je Jozija onamo dao odvoziti gradsko smeće i tu se ono palilo. U rječniku proroka to je mjesto bilo simbol vječne kazne i odbačenja. Jednako je tako u tom smislu i u N. Zavjetu ta riječ »gehinnom« prevedena vječnim ognjem, koji čeka one, od kojih dolazi sablazan.

Kolikogod istina o vječnoj kazni suvremenom čovjeku bila neugodna, mora je ozbiljno uzeti, jer ju je navjestila sama Istina, Krist Gospodin.

Njegove su riječi tako ozbiljne i neumoljivo odlučne, da iz toga moramo povući zaključak: Pakao postoji! Pakao je tako strašan, da čovjek mora prihvatiti svaku pa i najtežu žrtvu, samo da mu izmakne.

Moramo dakle radikalno poraditi oko svog spasenja i nikako se ne poigravati svojom vječnom sudbinom.

»BOLJE TI JE ... UĆI U ŽIVOT, NEGO OTIĆI U PAKAO!«

Današnje evanđelje tri puta spominje pakao, neugasivi oganj. Priznajemo, da nas se te riječi neugodno doimlju. Pa i jedva ćemo naći jednu temu, o kojoj je teže govoriti nego upravo o vječnom odbačenju, vječnoj kazni ili paklu. Još je kudikamo kobnije što suvremeni čovjek odviše neozbiljno uzima istinu o vječnom paklu. Čak se čuju i prijedlozi, da bi Crkva trebala revidirati svoju nauku u tom pogledu i ne strašiti čovjeka vječnom kaznom ...

Kako mi mislimo? Koji je naš stav kao kršćana u tom pogledu? Nismo li možda i sami postali žrtve zablude s obzirom na ovu istinu, koju uz najbolju volju ne možemo pobiti ili je ukloniti iz Evanđelja?

Kad o tome govorimo, onda se ne radi toliko o samoj vječnoj kazni grešnika, koji je tvrdokorno ustrajao u nepokori i umro u neprijateljstvu s Bogom, nego se općenito radi o tome, koji stav mi zauzimamo prema osobi Isusa Krista? Da li On za nas znači jedan autoritet ili ne? Da li nam njegove riječi nešto govore ili im ne vjerujemo? Imamo li u Nj povjerenja ili smo izgubili sve povjerenje u Krista Gospodina i njegovu riječ pod utjecajem duha vremena? ...

Ako je Krist Gospodin za nas još uvijek »put, istina i život«, onda ne možemo sumnjati u istinitost njegovih riječi. Mi ih moramo vjerom prihvatiti i prema njima urediti svoj život. Bila bi najveća i najkobnija zabluda uzeti Kristove riječi neobziljno, tumačiti ih prema svojoj želji i samovolji i ne gledati u njima jasan putokaz života.

Krist nam Gospodin u današnjem Evanđelju posve otvoreno i odlučno progovara i naglašuje, da pakao postoji i da je pakao tako strašan, da se isplati podnijeti svaku pa i najveću žrtvu radije, nego doći u nj.

Osim spomenutih riječi, koje donosi današnje Evanđelje, opstojnost pakla potvrđujemo i drugim Gospodinovim izjavama tokom njegova javnog djelovanja.

»Ne bojte se onih, koji ubijaju tijelo, a dušu ne mogu ubiti, nego se više bojte onoga, koji može dušu i tijelo pogubiti u paklu.« (Mt 10, 28)

»Svako drvo, koje ne rađa dobra roda, sjeće se i u oganj baca.« (Mt 3, 10)

»Sinovi će ta kraljevstva izagnati u tamu najskrajnju, ondje će biti plač i škrgut zuba.« (Mt 22, 13)

A u dan posljednjeg suda reći će Gospodin odbačenima: »Idite od mene u oganj vječni, koji je pripravljen đavlu i anđelima njegovim.« (Mt 25, 41)

Trebamo li jasnijih riječi? Zar Isus nije otvoreno govorio o strašnoj mogućnosti vječnog odbačenja?

Smije li Crkva, koja nosi u sebi svijest odgovornosti za vječnu sudbinu neumrlih duša, šutjeti i ne govoriti o toj istini, o kojoj je Isus jasno iznio svoj stav? Ne bi li to bila izdaja misije, koju joj je sam Gospodin povjerio?

Mnogo je teže odgovoriti na pitanje: **što je pakao?** Na temelju Gospodinovih poredaba (Mt 25, 30; Mt 18, 34; 24, 51) možemo reći da je pakao ekstaza očaja. Biti vječno bez svjetla, ljubavi, radosti i bilo kakve nade!

Pakao je mjesto muka, jer Isus uvijek upotrebljava riječ »oganj«. Pakao je mjesto noći i tame. »Svežite mu ruke i noge i bacite ga u tamu najskrajnju«. (Mt 22, 13) No najveća je muka i najnepodnosivija bol osjećaj vječne odbačenosti. To je doista »bol bez ljubavi«. (Sheen)

Nema filma, koji bi mogao uhvatiti tu strašnu, neuravnoteženu i vječnu igru mraka i munjevitih bljeskova.

Nema magnetofona, koji bi uhvatio krikove, jauke pune očaja i zdvojnosti.

Tu odjekuje najstravičniji i najpotresniji Confiteor (ispovijedam se!) svake pojedine duše. Kako je samo iskren i cjelovit, ali nažalost uzaludan! Tu se napokon priznaju sve zablude i svi grijesi, svi propusti i prijestupi!

Dok bude izvana sve proklete ovijao oganj nadatomski vruć i bijesan, dok bude iznutra palila vatra prolazeći kao bujica sve kapilare staničja i molekule ... dotle će razrijeđenim dušama kopkati i gristi crv, koji ne umire.

Za uvijek je sve izgubljeno: svaka ljubav i prijateljstvo, svaka nada i utjeha, svaki dobar čovjek te konačno izgubljen je Bog i Marija zauvijek! ...

Vrlo je dakle teško odgovoriti na premnoga pitanja koja nam se nameću dok je riječ o vječnom odbačenju i prokletstvu. Tu će nam malo koristiti nadmudrivanje i znatiželja, s obzirom na stanje prokletnika. Bit će mnogo bolje i spasonosnije, da se obratimo, promijenimo, prestanemo Boga vrijeđati, da tako izmaknemo uz pomoć Božjega milosrđa pravednoj i dostižnoj ruci Božjoj.

Ako polazimo od Gospodinovih riječi, onda je pakao u svakom grešniku, koji ne živi u milosti i prijateljstvu s Bogom. Pakao je u ruci, koja čini zlo. U nozi, koja čovjeka nosi grešnim putovima. Pakao je najveći u samom srcu čovjeka, koji je izdao Boga i tako izgubio milost.

Ako nam je dakle nešto tako drago kao oko u glavi, potrebito kao ruka ili noga, bolje se toga odreći, nego radi toga biti jednom vječno odbačen. Tu je potreban sveti radikalizam: treba neumoljivo i odlučno ukloniti sve što nas dijeli od našeg Boga; svaku zapreku, koja je zapriječila naš put do Boga.

Možda ćemo doživjeti i takvih časova u životu, gdje će nas samo strah od pakla sačuvati od teškoga grijeha i sramotnoga pada.

Ako nas ne mogu dosta potresti i uozbiljiti Kristove jasne i odrešite riječi, neka nam onda progovori svojim nijemim jezikom tvrdo, okrvavljeno drvo križa s raspetim tijelom samog Božjeg Sina. To je posljednji branik nad ponorima vječnog odbačenja.

Pakao se nalazi s one strane Kalvarije. Nitko onamo ne dolazi osim onoga, koji je prezreo Isusa na križu i nije dozvolio da ga zagrle raširene ruke same Ljubavi, toplo pogledaju spuštene oči, uzljubi Srce, koje je otvoreno ...

Tko se silovito otimlje tom zagrljaju same Ljubavi, taj neka ne krivi Boga, nego samog sebe radi strane sudbine, koju je sam sebi izabrao.

»Gospodine, ovdje pali, peci, reži, samo me ondje poštedi!« (sv. Jeronim)

DVADESET SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU

Obiteljska je zajednica Božja ustanova. Ona treba da prema Božjoj zamisli postane žarištem jedinstva i ljubavi za sve svoje članove. Da bi se taj veliki cilj i svrha ženidbene zajednice mogla postići, potrebno je da oni, koji se odlučuju za taj život, budu povezani neraskidivom vezom jedinstva. Kristova ljubav treba da neprestano hrani duše obiteljske zajednice i Njegova ih milost čuva da ustraju u vjernosti, slozi i iskrenoj ljubavi.

I ČITANJE: Post 2, 18-24

Drugi izvještaj o stvaranju usredotočen je oko stvaranja čovjeka i određivanja njegove sudbine. Sve, što je stvoreno, Bog je stvorio radi čovjeka. Zato Gospodin čovjeku dovodi životinje, da im podijeli imena i da se na taj način označi čovjekova nadmoć i posjedovanje životinjskog svijeta. Čovjek se unatoč svih odlika, kojima ga je mudri i dobri Stvoritelj uresio, osjeća veoma osamljenim. Sam Bog progovara: »Nije dobro da čovjek bude sam!« (18) Budući da životinje nisu mogle ispuniti čovjekovu prazninu i svladati osamu, Bog je stvorio ženu, koja će čovjeka nadopuniti. Stvaranje je žene prava kruna Božjeg djela. Njoj čovjek ne daje samo ime. Ona je uzeta od njegova tijela, da se na taj način označi duboko jedinstvo, kojim su oboje povezani, kao i ljubav i poštovanje, koje čovjek duguje ženi. Po Božjoj su zamisli stvoreni da se uzajamno ljube i nadopunjuju.

»Žena je uzeta od čovjekova boka, a nije stvorena ni od čega, ni od zemlje, ili koje druge tvari, jer je tako dolikovalo. Nije stvorena ni od čega niti od zemlje, da ne bi ljudi u zabludi govorili da je drugi oblikovao Adama, a drugi Evu, ili da se ne bi pomislilo, da se njih dvoje u samoj naravi razlikuje... Bog je uzeo »rebro« da se tako označi da je žena polovica živog bića... Nije stvorena iz ništa, da se ne bi pomislilo da je Bog odbacio svoje prvotno stvorenje — čovjeka. Ona je stvorena od čovjekova boka, da se time označi njihova uzajamna ljubav, koji ih mora povezivati.« (Komentar mezopotamijskog biskupa Isodad-a de Marv iz 9. st.)

Posljednji redak (24) ukazuje na veliko bogatstvo koje u sebi krije žena, jer će čovjek, da to blago osvoji, »ostaviti oca i majku«. Čovjek daje inicijativu za ljubav, ali već se nazrijeva misterij druge ljubavi, koju čovjek želi osvojiti i njome se usrećiti. Tako doista njih dvoje postaje jedno tijelo. Božja je dakle zamisao i prvobitna nakana bila da brak i bračna povezanost budu jedinstevni neraskidivi.

II ČITANJE: Hebr 2, 9-11

Pavlova je poslanica Hebrejima upravljena kršćanima, koji su bili u opasnosti, da otpadnu od kršćanstva i da se vrate u židovstvo. Mnogi nisu mogli shvatiti kako je bilo moguće da Isus iz Nazareta razočara Židove u njihovim mesijanskim očekivanjima. Stari je Zavjet poznavao sjajno bogoslužje, koje je osobito u Kristovo vrijeme doseglo svoj vrhunac. Umjesto svega

toga kršćani se na svojim sastancima klanjaju Raspetomu. U njihovim je očima križ predstavljao najveće mučilo i sramotu. No ne samo to! Cijeli ih je Isusov život »smućivao«. Rođenje u štali, ophođenje s grešnicima i njegova »nemoć« u rukama neprijatelja. Izgledalo je kao da je njegova smrt njegov najveći neuspjeh.

Koliko je trebalo vjere, da obraćenici iz židovstva prihvate Krista kao Spasitelja i Mesiju!

A ipak Isus je već kao čovjek bio »malo manji od anđela«. A pogotovo »zbog pretrpljene smrti ovjenčan slavom i čašću«. I sada daleko nadvisuje anđele, jer sjede o desnu Očevu.

Njegova smrt i otkupljenje ide za tim »da milošću Božjom bude svakome na korist... da mnoge sinove privede spasenju«. Kao što je Začetnik našeg otkupljenja ušao u svoju slavu, jednako će ga tako slijediti svi oni, koji budu u Nj vjerovali i tako se milošću Božjom, koju nam je Krist Gospodin pribavio, okoristili. Na taj će način čovječanstvo upravo po Kristu, s Kristom i u Kristu, biti oslobođeno straha od smrti i zadobiti veliku nadu u svoju buduću slavu.

III ČITANJE: Mk 10, 2-16

Dvije Židovske škole (Hillelova i Šamai-eva) različito su tumačile mjesto iz Dt 24, 1. zbog čega se dopuštala rastava. Hillelova je škola bila mnogo liberalnija i nije tražila velike razloge za rastavu, dok je druga škola tražila ozbiljne razloge, da muž smije ženi napisati rastavno pismo. Židovi, očito iz neprijateljskih pobuda, žele čuti kojoj će se školi Isus pridružiti. No On postupa mimo svih njihovih očekivanja. Pita ih: »Što vam zapovijedi Mojsije?« Oni odgovore: »Mojsije je dopustio napisati otpusno pismo i otpustiti.«

Isus im odgovara, da je Mojsije to učinio »zbog okorjelosti srca vašega«. Podsjeća ih kako su Izraelci bili tvrdovrati, neobrezanih srdaca, ili srca kamena za Božje namjere i nakane. Kao da su bolovali od duhovne skleroze ili od sklerokardije. Radi toga su bili neosjetljivi za prvotni Božji plan i određenje. »Tvrdoća je srca« uzrokom odbacivanje Božje nakane: da dvoje budu jedno. Zato Isus naglašava načelo: »Što dakle Bog združi, čovjek neka ne rastavlja.« Isus dakle ne osuđuje samo otpuštanje žene ili rastavu, nego mnogo više i svaki čin, koji dovodi do rastave i kida jedinstvo braka. Radi toga napuštanje bračne zajednice nije samo grijeh protiv napuštene stranke, nego i protiv samoga Boga, koji želi jedinstvo i nerazrješivost bračne zajednice.

Posljednji od razloga, koji plediraju za jedinstvo braka nije volja oženjenih, nego volja Božja.

Na taj je način Isus rabinima jasno pokazao, da su propisi, što ih je Mojsije dao svojim sunarodnjacima, imali samo privremeni karakter, a sad je nadošlo novo vrijeme: vrijeme Kristova kraljevstva, koje ima značaj novog stvaranja. Treba dakle promijeniti svoje mišljenje i čitav svoj mentalitet. Tu je dakle potrebna korjenita metanoia.

Otpusno pismo dakle nema vrijednosti. Pa čak, ako se dvoje i rastave, oni ostaju jedno, jer Bog ne da dirati u to jedinstvo, koje je sklopljeno njihovom voljom i slobodnim pristankom.

ŽENIDBA KAKO JU JE BOG ZAMISLIO

»Ženidba je čudo, kad je sveta, a prokleta je, kad je propast.« (Msgr. o. Mijo Škvorc)

Francuski socijalist i pisac Saint Simon, iako nije imao mnogo zajedničkog s katoličkom Crkvom, ipak je želio da iznad njegova bračna kreveta visi slika Raspetoga. Kad je primijetio da mu se drugovi tome čude, rekao je: »Pustite neka samo tu Krist bude. On zaštićuje moj brak. Uz njega je siguran i moj socijalizam!«

Rijetko se u koje vrijeme toliko govorilo o braku kao što je to slučaj danas. Drže se toliki seminari i posjećuju obiteljska savjetovališta. Drže se bračni vikendi za oženjene, a sve pod jednim vidom, da bi se pomoglo ugroženim obiteljima i spasavalo što se spasiti dade.

Brak i obitelj danas su u najvećoj krizi. Trebalo bi sve učiniti kako bi ova božanska ustanova opet zasjala u svom prvobitnom sjaju, da postane ono, što je Bog od nje htio, kad je u zemaljskom raju osnovao prvu obitelj i blagoslovio prvi bračni par, naše praroditelje.

Ideal ženidbe, kako ju je Bog zamislio. — Čitamo u knjizi Postanka (2, 18): »Nije dobro da čovjek bude sam!« Zašto? — Jer čovjek ima potrebu da ljubi i da bude ljubljen. To je upisano u najveće dubine ljudske naravi. Tim više, jer je čovjek stvoren na sliku i priliku Božju, a Bog je sama ljubav i izvor svake druge ljubavi.

Nije dobro da čovjek bude sam, jer i sam Bog nije veliki osamljenik, nego je On ognjište ljubavi, kojom su povezane sve tri božanske osobe. Tako je i svaki čovjek sa svojom ženom pozvan da zajednički ostvare što je moguće veće savršenstvo i jedinstvo.

Biblijski tekst govori, kako su pred prvim čovjekom prodefilirale sve životinje edenskog vrta. On je svima nadjenuo ime. No ne nađe se nijedna njemu ravna. Prava ljubav nije zadovoljna bud čime. Ona traži i želi sebi ravna. Zato Stvoritelj uzima rebro Adamovo i stvara mu životnu družicu. Očita je simbolika: ne od glave da njime gospodari, niti od nogu, da gazi po njoj, nego od rebra, koje je blizu srcu, da je za uvijek ljubi i poštiva kao svoju životnu družicu.

Svatko je obdaren snagom volje i odredbe samog Stvoritelja posebnim darovima prirode. Upravo u međusobnom primanju i darivanju sastoji se uzajamno nadopunjavanje, koje ih usrećuje. Ljubiti drugoga znači živjeti za drugoga; učiniti sve kako bi drugi kraj tebe bio sretan i zadovoljan. Što netko više ljubi i bolji je prema svom bračnom drugu ili družici, to bi s protivne strane morao više i primati. To je taj čudesan reciprocitet, koji usrećuje.

Zato je netko s pravom rekao: »Ako postoji raj na zemlji, onda je on skriven u kutu uspjela braka. Ako pak postoji pakao na zemlji, onda je pravi pakao neuspjeli i nesretni brak.«

Ženidba promatrana u svjetlu Božje Objave i Božjih nakana s njome, »velika je tajna«. Apostol Pavao o tome tako jasno govori u svojoj poslanici Efežanima (5, 25-33) Sve što veže Krista i Crkvu, to bi isto moralo povezivati

muža i ženu. Krist se sav dao Crkvi da bude sveta, plemenita i plodna. Jednako bi tako morao činiti i svaki muž za svoju ženu. Ne smije je profanirati, izigravati i ponizivati ispod njezina dostojanstva. Ljubav muža mora rezultirati iz srca kao što je ljubav Isusova Srca uvijek živjela za njegovu Crkvu.

Žena bi opet sa svoje strane morala biti vjerna svome mužu. Ona ga mora znati podnijeti i posvetiti.

Kad su muž i žena odlučili ići istim putem te jedno drugome obećali doživotno zajedništvo, oni onda primaju **tri veličanstvene obaveze:** djecu, koju im Bog daje; nerazrješivost, koja im je potrebna u braku i apsolutnu vjernost, da budu samo jedno za drugoga; jedno drugo čuvaju. Tamo gdje bilo što od spomenutoga nedostaje, nemoguće je govoriti o dobrom i uspjelom braku.

Roditelji rađaju dijete za ovu zemlju, ali ga poslije — svetim krstom — predaju i posvećuju Bogu, kako bi dijete bilo preporođeno ili ponovo rođeno za vječnost. Oni postaju prvi anđeli čuvari i prvi nenadoknadivi učitelji svog djeteta. O njima najviše ovisi što će biti kasnije njihovo dijete. Duša je naime djeteta kao vosak, u koji se lako utisne svaka slika: anđela ili đavla. Dobrim dijelom ovisi o njima koji će lik njihovo dijete u životu poprimiti. Zato je jedan lijepi natpis stavljen u jednu kolijevku, u kojoj je ležalo dijete: »Tata i mama budite dobri radi mene!« Samo u zdravoj kućnoj atmosferi, gdje vlada ljubav, sloga i međusobno razumijevanje moći će se uspješno razviti psiha jednog čovjeka. Kao i obratno, tko je od rođenja bio toga lišen, ostat će kroz čitav život razlomak i nepotpun čovjek.

Najveći su ljudi povijesti, koji su zadužili svijet svojim životom i svojim djelima, izašli iz dobrih obitelji. Na majčinom je krilu bila prva i najvažnija škola života. Ta se škola ne može nijednim fakultetom nadomjestiti. Onaj, koji tu školu s uspjehom nije prošao, kroz čitav će život osjećati on sam i drugi oko njega, da mu nešto nedostaje.

Jednako tako možemo reći, da su najveći zločinci i neprijatelji čovječanstva, koji su iza sebe ostavili krvav trag i povijest ih pamti po zlodjelima, ratovima i zločinstvima, početak zla puta imali u svojoj obitelji, u kojoj nije vladao Božji duh, a brak je bio razoren i uništen.

Zato dolazimo do druge komponente, koju je sam Stvoritelj stavio u temelju sretnog zajedništva u braku: nerazrešivost. »Ono, što je Bog združio, neka čovjek ne rastavlja!« Nema te vlasti i sile, kojom bi netko mogao razriješiti valjani i izvršeni brak. Može se rastavom nanijeti atentat staroj i valjanoj zajednici, ali je to bez blagoslova Crkve i bez Božjeg blagoslova. Vjernost je bitan preduvjet međusobnog povjerenja i one ljubavi bez koje nema sretnog braka.

Zato je brak već snagom volje samog Stvoritelja nerazrješiv. To je trajna i doživotna zajednica, koju samo smrt može raskinuti.

Kineski je diplomat Ivan Wu imao 13 djece. Nije bilo lako svu djecu postaviti na noge. No uvijek su im roditelji davali primjer pravog kršćanskog života. On sam pripovijeda da su znali on i žena, kadgod bi se što krupnije dogodilo, zajedno kleknuti u ispovjedaonicu i tu srediti svoje račune najprije s dragim Bogom, a onda međusobno. Nakon toga bi presretni kleknuli i primili svetu Pričest. Donosili bi Isusa u svoj dom i svoju obitelj. Jasno da

takva obitelj, koju je sam Bog posvećivao nije mogla neuspjeti. Nitko nije mogao nikome ništa nažao učiniti, jer bi sve to Srce Isusovo osjećalo, koje su primali vrlo često u sv. Pričesti.

Zato je lijepo Koncil rekao, da je svaka obitelj Crkva u malom. Svaki je otac obitelji zapravo u svome domu svećenik. On za svoju djecu zamjenjuje samog Boga. Majka je također svećenica svoga doma. Rekao je p. Leppich: »Ako Bog u srcu žene-majke ima svoj oltar, cijela će obitelj biti njegova!«

Bog je dakle ustanovio obitelj. Isus ju je uzdigao na dostojanstvo sakramenta, da bude sveti znak povezanosti nalik onoj, koja povezuje Krista i Crkvu. Bude li više brakova nalik na onaj, kako ga je Bog zamislio, bit će više sreće na zemlji, a osobito među našim supruzima i njihovom djecom.

DVADESET OSMA NEDJELJA KROZ GODINU

Dolazimo Gospodinu kao čovjek iz Evanđelja te iskreno i dobronamjerno pitamo: »Što mi je činiti da baštinim život vječni?« Isto pitanje zajedno s nama postavljaju premnogi, jer se ne radi o prolaznim dobrima, nego o smislu i cilju života: o vječnom životu.

Današnji liturgijski tekstovi jasno pokazuju put koji nas vodi vječnom životu.

I ČITANJE: Mudr 7, 7-11

Mladi je kralj Salamon na početku svoga vladanja molio Gospodina, da mu dade dar i duh mudrosti. (Mudr 9, 4) Ona je veća od svih materijalnih dobara, više od zdravlja i ljepote, zapravo više od svjetla. »A s njom su mi došla sva dobra i od ruku njezinih blago nebrojeno.« (11) Kralj moli dar mudrosti ne za sebe ili svoju obitelj, nego za svoj narod, da može njime mudro vladati i dovesti ga do sretnog i zadovoljnog života.

Ovaj ćemo vidljivi svijet najbolje upoznati i osvojiti uz pomoć mudrosti, koju daje Gospodin. Mudar čovjek pravo prosuđuje svoj život i mjesto koje mu je Gospodin dodijelio u tom svijetu. Po njoj će zauzeti pravilan stav prema svim dobrima, koja posjeduje, prema ljudima s kojima živi, da postigne svoj životni cilj.

Kako se domoći mudrosti života? — Kralj je Salamon tu veliku milost i Božji dar dobio po molitvi. »Pomolih se i razbor dobih, zavapih i primih duh mudrosti.« (7) Ona se nadalje daje onome, koji je cijeni iznad svega. »Ništa ne cijenih... u usporedbi s njom«; (8) Čovjek, koji je dobio mudrost, s njome je dobio i sva ostala dobra. (11)

Vrhunac Božje objave mudrosti čovjeku jesu blaženstva, o kojima je Gospodin Isus progovorio ljudima i time dao Ustav svome kraljevstvu.

II ČITANJE: Hebr 4, 12-13

Da bismo razumjeli ovaj kratki odlomak treba napomenuti, da se ovdje ne radi o Riječi Božjoj, koja nas spasava u Isusu Kristu, nego o svakoj riječi, kojom Bog od davnine, pa i danas progovara svakoj pojedinoj duši. Velika je mudrost ne zatvoriti svoje srce pred tom Božjom riječi. Ako ona prodre u naše srce, ona će nas obnoviti. Tko joj se uporno i tvrdokorno zatvara, neće ostati nekažnjen, jer treba dati račun Bogu koji je govorio. Danas nam je Božja riječ riječ spasenja, a sutra nam može biti riječ osude.

Riječ, koju danas Gospodin progovara svome narodu, živa je i životvorna. Ona u sebi ima energiju i silu da budi život poput daha života ili sjemena, koje u sebi nosi klicu života. Ona dovodi do žive i aktivne vjere, koja obiluje dobrim djelima. To je »sila Božja za spasenje svakom vjerniku« (Rim 1, 16) Jer »riječ Božja nije okovana«. (2 Tim 2, 9)

Za svakog je pojedinog čovjeka Božja riječ osobno presudna i efikasna. Ona prodire do najvećih dubina čovjekova bića. Svatko je slobodan da je prihvati ili odbije. Ona na taj način poput oštra mača dijeli ljude i sudi im. No ne sudi samo njihova djela, nego i najskrovitije misli i osjećaje srca. Zapravo se želi naglasiti činjenica, da je Gospodin svoj sud ljudima već započeo. Nitko mu ne može izmaći. Tu je početak našeg blaženstva, ali također i odbačenja, ako Božju riječ ne poslušamo i ne slijedimo je.

III ČITANJE: Mk 10, 17-30

Gospodin je pouku, koja se nalazi u današnjem Evanđelju, izgovorio svojim učenicima na putu u Jeruzalem. Već im je po drugi puta navijestio svoju muku i smrt. Poučio ih je da drugačije sude o ženidbi i djeci, ali jednako tako i o bogatstvu i siromaštvu.

Ovaj odlomak možemo podijeliti u tri dijela.

a) Isus i bogat čovjek (17-22)

Čovjek, koji je Isusu pristupio, bio je mlad i bogat. Pred Isusom se duboko poklonio izrazivši time svoje veliko poštovanje prema Učitelju. Zanimljivo je njegovo pitanje: »Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?« Izraelu je od davnine obećana baština obećane Zemlje. No ovaj mladić želi nešto drugo, nešto više: vječni život. On želi sve imati: raj i sva zemaljska dobra na ovom svijetu, ali jednako tako i život vječni. Da li je to moguće?

Značajno je da je taj mladić imao sve. Vjerno je obdržavao Božji Zakon. Imao je sve, što je trebalo imati da bude dobar Izraelac. Nedostajalo mu je jedino da postane učenik Isusov — dragovoljno osiromašenje. Imao je dakle sve, ali mu je jedna stvar nedostajala — trebao je sve dati, iz ljubavi sve razdijeliti i poći siromašan za siromašnim Kristom. »Idi, što imaš, prodaj i podaj siromasima!« Na te se riječi mladić ražalosti. Uvidio je da je odviše vezan uz svoja dobra, rob svog bogatstva. Nije posjedovao slobodu djece Božje. Iako je bio besprijekoran, nije mogao shvatiti da je za Božje kraljevstvo potrebno da se čovjek dragovoljno odreče zemaljskih dobara da tako lakše služi Gospodinu, nasljeduje ga punim životom.

b) Teško će se bogataši spasiti (23-27)

Čak i »učenici ostadoše zapanjeni tim njegovim riječima«. Isus unatoč njihova čuđenja ništa nije ublažio svoje riječi, nego ih još više naglašuje: »Lakše je devi kroz ušice iglene, nego bogatašu u kraljevstvo Božje.«

Pravi odgovor o imućnicima nalazimo malo dalje u r. 27. »Ljudima je nemoguće (da se spase), ali ne Bogu. Ta Bogu je sve moguće!« Čovjek se sam svojim silama ne može spasiti, jer je vječni život i nebesko kraljevstvo dar milosrđa, milosti i Božje svemoći. Gospodin može i imućnima otvoriti svoje kraljevstvo. Zar nije to najbolje pokazao Isus u svojim susretima s bogatim Levijem (Matejom) iz Kafarnauma, sa Zakejom, Magdalenom, Nikodemom... Oni su po svom susretu s Gospodinom shvatili, da moraju oslobođeni zemaljskih dobara slijediti Isusa...

c) Sudbina dragovoljnih siromaha (28-30)

Riječ je o onima, koji su poput apostola »sve ostavili i pošli za Gospodinom«. Njima je obećano »stostruko« već u ovom vremenu, a u budućem vijeku život vječni. Radi tog života isplati se podnijeti sva proganstva i ostaviti sve, jer ako sve izgubimo a Boga dobijemo, dobili smo sve. A ako sve dobijemo, a Boga i život vječni izgubimo, izgubili smo sve.

»LAKŠE JE DEVI KROZ UŠICE IGLENE, NEGO BOGATAŠU U KRALJEVSTVO BOŽJE«! (Ev.)

Mladić, o kojem govori današnje Evanđelje, mora da je bio dobar i plemenit. Savjesno je izvršavao sve odredbe i propise Mojsijeva Zakona. Ali u duši kao da nije bio posve zadovoljan i sretan. U težnji za boljim i savršenijim životom približio se Učitelju iz Nazareta. Otvoreno mu postavlja pitanje, kojim otkriva muku svoje savjesti: »Učitelju dobri, što mi je činiti da baštinim život vječni?« ...

Ugledavši tako idealnog mladića pred sobom — bilježi evanđelista — Isus ga zavoli i ponudi mu više nego je molio ili očekivao: »Jedno ti nedostaje! Idi, što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu! A onda dođi i idi za mnom!«

Bio je to sudbonosan susret; velika ponuda Božje ljubavi! Mladić nažalost nije spoznao čas milosnog pohođenja. Okrenu se od Isusa i ode svojim putem. Još je dugo na njemu počivao tužan Isusov pogled... I dok se udaljivao pratile su ga Gospodinove riječi: »Kako li će teško imućnici u kraljevstvo Božje!«

Drugom zgodom — piše sv. Luka (16, 13) Isus je izrekao i ove riječi: »Nijedan sluga ne može služiti dvojici gospodara. Jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga pristajati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu!«

U svojoj prispodobi o škrtom bogatašu i siromašnom Lazaru Isus je jasno ocrtao svršetak i nejednaku sudbinu jednoga i drugoga: »Anđeli odnesoše Lazara u krilo Abrahamovo, a bogataš bi pokopan u paklu...« (Lk 16, 22)

Uzimamo li Evanđelje ozbiljno? Kao poruku Božju, riječ našeg nebeskog Oca? Ili Evanđelje nastojimo razvodniti svojim douljivanjem, zasladiti svojim zaključivanjem?! Nije li svaki pokušaj, da se Isusove riječi demantiraju ili obezvrijede, uzaludan i nečastan? Kao da je Gospodin to dobro znao i radi toga je potvrdio svoju misao još i ovako: »Lakše je devi kroz ušice iglene, nego bogatašu u kraljevstvo Božje!« (Mk 10, 25)

Ljudi često kažu da se sve može postići novcem. Štogod sigurno, ali nikako se novcem ne mogu izbrisati izgovorene Kristove riječi na adresu bogataša i imućnika.

Moramo ljubiti i njih, ali kao našu najsiromašniju braću, jer je čovjek, koji ima samo novac, doista najsiromašniji. Njemu je potrebno najviše ljubavi.

Možda ni izdaleka niti ne naslućujemo koliko se nesreće i nezadovoljstva krije pod lažnom krinkom blaga i bogatstva!

Najtužnije je i najsudbonosnije upravo to, što bogataš ne može podnijeti susreta sa siromašnim Kristom; što se zatvara pred njegovim riječima i tako sam isključuje iz njegova srca.

Bogatstvo i novac ne zatvaraju samo čovjekove ruke. Ono zahvaća čitavo čovjekovo biće, srce i dušu. Srce je u biblijskom smislu riječi središte čitave čovjekove osobe, ishodište svih čovjekovih misli, riječi i djela. Kad je taj

centar paraliziran, ili zaposjednut, tu više nema mjesta ni za Boga niti za čovjeka. U svakom se izboru i odlučivanju prednost daje novcu, a Bog, dosljedno tome, odilazi. »Bogataš niječe istinu o našem vertikalnom odnosu prema Bogu!« (Congar) Bog je za njega luksus, a ne životna potreba. A Bog se nikako ne zadovolja time da bude samo ukrasni predmet ili počasni gost u jednom ljudskom životu.

Bogatstvo nadalje sklerotizira oči. Čovjeka oslijepi te više ne vidi nikoga kraj sebe, iznad sebe. Sav je usredotočen na samoga sebe i upravo drhće samo da ne bi morao kome štogod dati od svoga suviška.

Još je gore, ako netko smatra siromaha sredstvom da bi zaradio nebo. U takvom slučaju imućnik treba siromaha kako bi mu udijelio milostinju i tako sebi osigurao vječnost.

Konačno pretjerana navezanost na materijalna dobra sklerotizira sam mozak. Takav čovjek više ne shvaća povijest i nužna povijesna zbivanja. Ne shvaća svoje vrijeme niti ljude s kojima živi. Stoji usred tog vremena i živi s tim ljudima, jer je s njima povezan, ali sve to skupa ne razumije i pun je osude često i na dobra i potrebna gibanja i pokrete. Nije slučajnost da biskupe i svećenike u Brazilu zatvaraju, jer brane prava siromaha i beskućnika. A oni moraju u ime Boga pravednoga progovoriti i potresti savjest onih, koji imaju, a kraj sebe ne vide tolike koji skapavaju od glada i bijede...

Postoji li dakle mogućnost da se i bogataši spase? — Rečeno je u današnjem Evanđelju: »Teško!« Ali Isus odmah nadodaje: »Ljudima je nemoguće, ali ne Bogu!«

Ako bogataš želi da se spasi, treba priznati prava siromaha i njegovu prednost kad se radi o nebeskom kraljevstvu. U svom velikom govoru na Gori Gospodin je rekao: »Blago vama siromasi, jer je vaše kraljevstvo nebesko!« (Lk 6, 20) Dosljedno tome morali bismo sa siromasima tako i postupati. Njima je dano pravo na nebesko kraljevstvo. Oni dakle nisu imućnijima niti sredstvo spasenja niti stepenice, kojima će se lakše uspeti u nebo. Moramo ih dakle i unatoč njihova siromaštva poštivati, ljubiti i pomagati iz čiste nesebične ljubavi.

Već je sv. Augustin napisao: »Neka se nitko, jer daje siromahu, ne uzoholjuje. Neka ne govori u svom srcu: 'Ja dajem, on prima, Ja ga primam, jer on nema krova nad glavom.' Možda tebi još i više toga nedostaje. Možda je onaj koga ti primaš čovjek pravedan. Njemu je potreban krov, a tebi nebo. On nema novaca, a tebi je potrebna pravednost.«

Spasit će se onaj imućnik ili bogataš, koji je za života i na vrijeme otkrio da su ključevi nebeskog kraljevstva u rukama siromaha. Mora moliti siromaha kako bi ga ovaj pustio unići u nebo.

Nitko nam ne brani imati materijalna dobra. No nikako ne smijemo srce i dušu uz njih prilijepiti u tolikoj mjeri da nas ta dobra odvedu od Boga i našeg bližnjega. U svom bismo srcu uvijek morali ostati siromasi i ponizni.

Takvo će srce rijetko imati onaj koji nikada sam nije osjetio što znači ne imati, što je oskudica i siromaštvo.

Naprotiv takvo srce ima onaj, koji je uvijek spreman pomoći onima, koji trpe, koji su slabi ili se nalaze u bilo kakvim duševnim ili tjelesnim potrebama.

Srce siromaha ima onaj koji je unatoč svega što posjeduje ostao slobodan i disponibilan za svako dobro i svaku akciju koja je dobra.

Srce siromaha ima onaj koji gladuje i žeđa pravde i prema svima se odnosi jednako. Zna pravo vrednovati ljude i malo mari za ono što netko ima, a više gleda na ono što netko jest.

U duhu iznesenih misli, u duhu današnjeg Evanđelja Isus i nama postavlja nekoliko pitanja:

Što smatramo u svom životu i djelovanju najvažnijim? Zbog čega žrtvujemo svoje životne sile i sve svoje sposobnosti? Nije li za nas u »ranglisti« vrednota na prvome mjestu: zarada, profit, dobitak?

Imamo li otvorene ruke, otvoreno srce za tuđu nevolju i potrebu?

Znamo li i pored svega blagostanja sačuvati slobodno srce, koje slijedi logiku: Naše je što smo dali, a izgubit ćemo što smo zadržali?!

Doista: »Ružno je ako je čovjek sam sretan... A život sav okrenut prema novcu i nije život, nego smrt!« (Camus)

DVADESET DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

Prava je veličina jednog kršćanina u tome, koliko zna nasljedovati Krista Gospodina, koji je zbog otkupljenja i spasenja čovječanstva postao »Sluga Jahvin«. Kao što On nije došao da bude služen, nego da služi, jednako tako i pravi kršćanin želi svima biti poslužitelj, jer Bogu služiti, pa i kao sluga braće ljudi, znači kraljevati.

I ČITANJE: Iz 53, 10-11

To je završetak četvrte pjesme o Sluzi Božjem. Sva je naime pjesma usredotočena na trpljenje Sluge, koji nas svojim trpljenjem, jer je nevin i pravedan, spasava. Sam je Bog od vijeka tako htio i odredio taj put spasenja. Njegov je Sin, »Sluga Gospodnji« to prihvatio i na taj način najsavršenije ispunio Očevu volju.

Bog će nagraditi Slugu potomstvom. U njima će njegov život biti blagoslovljen i bogat, plodan i dug. Iz njegove će Krvi niknuti novi oblik zajednice, koja će svojim trpljenjem nastaviti njegovo pomirbeno djelo.

II ČITANJE: Hebr 4, 14-16

Spomenuli smo, da je Krist Gospodin spasiteljska Riječ Očeva. No On je također naš veliki svećenik, naš Zagovornik kod Oca. Svojim je križem i žrtvom zadovoljštine »prodro kroz nebesa« i tako ostvario sva obećanja povezana s njegovim otkupiteljskim djelom.

Utjelovljeni Krist i proslavljeni Bogočovjek postao je našim Posrednikom kod Oca. Krist kao svećenik zajedno je s Ocem, a kao Sin čovječji zajedno s nama. Kao Bog on je nevin, svet, bez grijeha, a kao čovjek — iako bez grijeha — osjetio je naše slabosti, iskušenja i patnje. To je razlogom što On s nama suosjeća i dobro nas razumije, dok trpimo. Ovo čvrsto uvjerenje da je naš Začetnik i predobro poznavao sva naša iskušenja, dolazila ona od demona ili zlih ljudi, ne bismo smijeli izgubiti. To nas uvjerenje mora poticati, da »s pouzdanjem pristupamo k Prijestolju milosti, da primimo milosrđe i milost nađemo za pomoć u pravi čas!« U Njem ćemo uvijek nalaziti Srce puno razumijevanja za naše slabosti i spremno da nam dade sve što nam treba za spasenje.

III ČITANJE: Mk 10, 35-45

Gospodin se zajedno sa svojim učenicima nalazi na putu u Jeruzalem. Po treći im je puta navijestio svoju muku, smrt i uskrsnuće. No oni su još uvijek odviše u očekivanju zemaljskog mesijina kraljevstva i stoga ne shvaćaju dubine navještenih riječi.

Zebedejevi su sinovi dobro znali, da pripadaju u skup trojice posebno povlaštenih. Zajedno su s Petrom bili svjedoci oživljenja Jairove kćeri, zatim Kristova preobraženja na Taboru. Sad su odlučili da konačno i definitiv-

no učvrste svoje pozicije i po mogućnosti isključe Petra, koji im je bio najopasniji takmac. Zato su molili: »Daj nam da ti u slavi tvojoj sjednemo jedan s desna, a drugi s lijeva.« Isus im na to slikovito odgovara: »Možete li piti čašu, koju ja pijem?« Čaša označuje sretnu sudbinu ili još češće nesretnu. Ovdje je Isus mislio na čašu gorčine, čašu trpljenja, gorki kalež, koji će prihvatiti iz Očeve ruke u Getsemaniju. Ivan i Jakob prihvatiše Isusov prijedlog, iako nisu znali što ište. (38) No mjesto u Kristovu kraljevstvu daleko nadilazi svaku ljudsku kalkulaciju. Podijelit će se onima, za koje je pripravljeno.

Izraz »krstiti se krstom« također označuje biti dionik iste sudbine, prihvatiti radi nekoga teškoće i trpljenje.

Ostala su se desetorica ljutila na Zebedejeve sinove, jer su im bili nalik: sami su bili ispunjeni duhom slavičnosti i dominacije.

Bio je to momenat, u koji Isus »uskače« svojom poukom. Poganskog ste shvaćanja. Ū vama je težnja za vlašću, čašću, moći, ugledom... Dat ću vam pogled, kojim se mora odlikovati svaki kršćanin: Po uzoru na Sina Božjega i vi treba da postanete poslužitelji svima, zadovoljni posljednjim mjestima, sretni da ste mogli sebe drugima darovati.

Pravi je to paradoks, paradoks križa. Isus će prvi poći tim neobičnim putem i prvi iskusiti na sebi sudbinu Sluge, koji se predaje u ruke ljudima i potpuno dariva kao cijena spasenja. Isto traži i od svih svojih sljedbenika. Po njegovu primjeru treba da radosno i spremno služe drugima, za njih se žrtvuju, čak i svoj život da dadu kao znak svoje savršene i potpune ljubavi. Onaj, koji na taj način ima udio u Kristovim patnjama i trpljenju, imat će sigurno svoj veliki udio u Njegovoj slavi.

Treba dakle piti »njegovu čašu«, biti »kršten njegovim krstom«, da zavrijedimo sjesti Njemu s desna ili s lijeva, već kako je Otac nebeski odredio, a mi to zavrijedili.

SLUŽITI!

Svi tekstovi, koje već više od mjesec dana slušamo u Evanđeljima, pokazuju kako je Isus došao da ispravi krivo i lažno vrednovanje života i nauči nas pošteno i kršćanski živjeti.

Da bi u svom poslanju uspio, odbio je najprije svako oslanjanje na novac, moć ili vlast ovoga svijeta. Kad je osnovao svoju Crkvu, želio je da ona bude ne jedna židovska sekta, nego u svoje okrilje prihvati svakog čovjeka dobre volje. Njegov je Duh uvijek na djelu i želi proširiti granice njegova kraljevstva sve do na kraj svijeta.

Prošle smo nedjelje vidjeli Isusov stav prema novcu — mamoni. Isus svoje odvraća od zaraznog novca, koji može čovjeka posve obuzeti i oduzeti mu zdravo rasuđivanje i vrednovanje života. Novac nas vrlo lako zatvori u sebe, otvrdne srce i posve paralizira za uzvišenije stvari i ciljeve. Treba uvijek sačuvati slobodno i siromašno srce!

Danas nam želi pokazati kako je opasan duh vlasti i položaja, svaki autoritet i svaka moć ako nije usklađena s evanđeoskim duhom.

Povod su dala dva brata Jakob i Ivan. Čini se da su oni u svom Učitelju još uvijek gledali političkog oslobodioca. Nadali su se da će doći dan u koji će On zasjati u punini svoje moći i vlasti. Mislili su da bi bilo zgodno da za sebe osiguraju prva dva mjesta kad njihov Učitelj bude zavladao nad narodom. Htjeli su biti njegovi prvi ministri ili barem savjetnici ili dvorjanci.

Primjer kako ljudi ne biraju sredstva kad se radi o tome, da se probiju naprijed i dođu na položaj. Tu se dosta ne gleda na druge, ili na vlastite sposobnosti, a vrlo često se zaboravi i na istinu i pravičnost. Bitno je jedno — domoći se položaja i vlasti!...

Isus je svojim najbližim suradnicima odmah pokazao koji je duh njegova kraljevstva koji će u tom kraljevstvu biti prvi. »Možete piti čašu, koju ja pijem, ili krstiti se krstom, kojim se ja krstim?«

Oni su najspremnije odgovorili: Da! iako — vidi se iz Isusovih riječi — nisu naslućivali što znači njihov pristanak. Istina oni će slijediti svoga Učitelja u muci i trpljenju; bit će kršteni u vlastitoj krvi, kao i On, ali koje će mjesto zauzeti u njegovu kraljevstvu, to je nebeski Otac pridržao sebi.

Sad ih Isus želi odvratiti od toga da teže za vlašću i položajem. »Tko hoće među vama biti najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da među vama bude prvi, neka bude sluga svima! Jer ni Sin čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge.«

Time je dovršio njihovo raspravljanje: tko je među njima prvi, tko najveći? — Samo onaj, koji zna više služiti i više biti na raspolaganju braći, taj je veći prema kriteriju, koji nam je Isus ostavio.

Što netko ima veći autoritet, veću vlast i veći položaj, to više je dužan u općem interesu ljudima služiti.

To vrijedi za svaki autoritet, a osobito za one, koji u Isusovoj Crkvi obnašaju bilo kakvu čast ili vlast. Najviši službenici Crkve moraju u najvećoj mjeri biti na službu svojih »podanika« ili onih koji su im po službi određeni.

Znamo iz povijesti, da su se pape nazivali »servus servorum Dei« (sluga slugu Božjih). Nije to samo počasni naslov, da se više približe onima, koji su ispod njih, nego je upravo sva veličina njihova poslanja u tome, da se znaju

poniziti i posve staviti na raspolaganje onima, kojima ih je Gospodin pretpostavio.

Konačno zar nama svima nije ostavio najljepši primjer i nedostiživi uzor sam naš Gospodin. Bio je Sin Svevišnjega i prostrana su nebesa njegova svojina, a opet se pojavio među nama tako malen i neugledan, da su mnogi u čudu govorili: »Zar to nije sin tesarov?«

Čitava je života bio na službu drugima. Osobito to jasno dolazi do izražaja za vrijeme njegova javnog djelovanja. Nitko ga nikada nije potražio niti se na nj obratio, a da bi on prečuo ovu ili onu molbu, ovu ili one potrebu. Svima je bio sve, kako će to kasnije lijepo reći apostol Pavao i za sebe.

U oči svoje pregorke muke, u dvorani zadnje večere, oprao je apostolima noge. Više se doista nije mogao poniziti. Tu je dao tumačenje tog svog čina: »Ako ja, Gospodin i Učitelj, oprah vama noge i vi ste dužni jedan drugome prati noge. Dao sam vam primjer, da i vi činite, kako ja učinih vama ... Kad to znate, blago vama budete li tako i činili!« (Iv 13, 14-17)

U suvremenoj se Crkvi posebno naglašava taj duh služenja. To ni izdaleka nije neko samoponiženje koje bi bilo nedostojno čovjeka koji ima vlast ili položaj. To je samo znak da je Isusova duha i da kroz cijeli svoj život, na mjestu i dužnosti gdje ga Bog želi imati, želi svojoj subraći nesebično služiti biti svima na raspolaganju. Sa služenjem ide usporedo i duh darivanja, kojim čovjek stavlja drugima na raspolaganje ne nešto ili nekoga, nego sama sebe, tako da doista postane za svoju okolinu (reče A. Pronzato): »Persona che si mangia! — Osoba, kojom se drugi hrane!«

Crkva dakle nikako ne želi u svijetu postati dominantna sila. Ne želi vladati ljudima, nego svima služiti. Često vidimo da svijet nije u službi Crkve, ali Crkva mora uvijek biti u službi svijeta. »Znate da oni koji se smatraju vladarima, gospoduju svojim narodima, i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Nije tako među vama! Naprotiv tko hoće da bude prvi, neka bude sluga svima ...«

Koju to službu mora Crkva nesebično i vjerno vršiti prema svim ljudima? — Mora ponajprije svima bez razlike i izuzetka, svima navijestiti Isusa Krista i njegovu poruku. U Njemu je naime tajna života i pravog mira među ljudima, u Njemu je pravo bratstvo među svim narodima.

Mi smo kao sljedbenici Isusa Krista u to čvrsto uvjereni, da će upravo vjera u Krista svijetu donijeti toliko potrebno svjetlo, jer se suvremeni čovjek sve više gubi u magli i mraku. Isus je prvi pošao novim putem, koji najsigurnije vodi prema sretnijoj i boljoj budućnosti i zato želi da ga svi njegovi slijede na tom putu. Istina kadikad je to put križa, žrtve i odricanja, ali drugog puta nema. U duhu je Isusove poruke, da se samo vjernim služenjem svim ljudima — jer su svi djeca jednog Oca na nebesima — svijet oslobađa spona robovanja i živi punim i sadržajnim životom.

Crkva mora imati mentalitet službenice, jer je ona zaručnica Kristova i po Njegovu primjeru želi samo služiti. Konačno zar se Majka Crkve nije nazvala »službenicom Gospodnjom«? Crkvi nisu potrebna ovozemaljska sredstva, na koja se oslanja ovozemaljska vlast: sila, moć, novac, položaj, vlast. Ona je najjača i najvjernija svome božanskom Osnivaču, ako ga gola slijedi, koji sam gô nosi svoj križ na Kalvariju života.

Po primjeru majke Crkve, neka i svaki član Crkve gleda svu svoju veličinu i najveću čast, ako može drugima služiti. »Drugima služiti znači kraljevati!«

TRIDESETA NEDJELJA KROZ GODINU

Kroz sva liturgijska čitanja današnje nedjelje provlači se kao crvena nit: spasenje, koje Bog obećava onima, koji u Nj vjeruju, u Njega stavljaju svu svoju nadu. Spasenje je u svakom slučaju posvema Božje djelo, ali ono uvijek pretpostavlja i traži našu suradnju i našu vjernost. Ako smo sami po vjeri našli svoje spasenje, da li onda Krist preko nas može drugima biti Spasitelj? Ako smo po riječi i euharistiji doživjeli svoj susret s Kristom, onda smo doista progledali i lako ćemo i druge »slijepce« dovesti Spasitelju da po Njemu i oni progledaju. Od nas se traži samo ustrajnost i otvorenost u vjernosti Kristovoj.

I ČITANJE: Jr 31, 7-9

Najveći je dio knjige proroka Jeremije, koju još nazivaju knjigom utjehe, napisan iza konačnog odvođenja naroda u izganstvo. To se zbilo negdje oko godine 586. pr. Kr. Stanje je bilo beznadno i veoma žalosno. Gospodin šalje porobljenim Izraelcima svoga proroka, koji diže svoj glas, glas utjehe i nadanja najavljujući dolazak spasenja. Prorok promatra povratak iz sužanjstva i izražava zahvalnost izbavljena naroda pjesmom: »Gospodin spasi narod svoj. Ostatak Izraelov!« Bog je raspršene i osamljene ponovno skupio iz krajeva zemlje i vraća ih njihovim domovima. »U suzama pođoše, utješene sad ih vraćam«. Pustoš ropstva i neimaštine pretvorit će se u oazu mira i blagostanja. U najbezizgledniji čas, kad je Izrael izgubio svaku nadu, nadolazi spasenje, jer je sam Bog »otac Izraelu«.

Još koje vrijeme iskušenja i cijeli će se narod, »Jakov« i »Efrajim« naći u hramu da svečanim bogoslužjem zahvale Bogu, što je spasio »ostatak Izraela«.

»Velika nam djela učini Gospodin: opet smo radosni!«

II ČITANJE: Hebr 5, 1-6

Pročitani odlomak poslanice Hebrejima ističe Kristov poziv da bude veliki svećenik. Na Isusu Kristu ostvarila su se sva obilježja velikog svećenika. Izabran je od određenog broja ljudi i određen za žrtveno bogoštovlje u korist ljudi. On je nadalje veliki svećenik i voljom samog nebeskog Oca. Poslije dovršenja njegova otkupiteljskog djela postao je »svećenikom zauvijek«. Iako je bio svet, nedužan i neokaljan, prinesavši samoga sebe kao Žrtvu za grijehe naroda, postao je Posrednik po kome je ponovno uspostavljeno jedinstvo s Bogom. »Njegova Ga je svetost još više učinila našim bratom. Svaki grijeh dolazi od izvjesnog egoizma, koji zatvara srce u sebe i umanjuje njegovu moć simpatije prema drugima.« Budući da Krist nema grijeha, njegovo je Srce bez i najmanje zapreke širom otvoreno svima i njegova je ljubav neizmjerna.

Konačnu i potpunu proslavu primio je Krist od Oca, koji reče: »Ti si Sin moj, danas te rodih!« On, jedno s Ocem, imajući opet ljudsku narav, po kojoj je povezan s čovječanstvom, postao je »dovijeka svećenik po redu Melkisedekovu.«

III ČITANJE: Mk 10, 46-52

Grad se Jerihon nalazio kojih 30 km sjeveroistočno od Jeruzalema. To je posljednja postaja na putu koji Isusa vodi ususret njegovoj sudbini i smrti.

Ovaj susret s jerihonskim slijepcem veoma je značajan. On pokazuje kako je Isus posve radikalno izmijenio svoj stav i držanje. Do sada je skrivao svoje mesijansko poslanje pred narodom. Nakon Petrove ispovijesti naređuje apostolima, da o tom šute i ne govore narodu. Slično je bilo i poslije preobraženja. Ovaj puta ne naređuje šutnju, već dozvoljava da Bartimej dvaput njega titulira kao »Sina Davidova«. To je bio mesijanski naslov par excellence. Jednako je tako značajna njegova molitva puna velike vjere u Mesiju koga je sreo i odmah u Nj povjerovao: »Smiluj mi se!« Bila je to najiskrenija i najponiznija molba siromaha, na koju Isus odgovara čudom. »Idi, vjera te je tvoja spasila!« Progledao je da bi slijedio Isusa. Prije nego su mu se otvorile oči, on je u svom srcu progledao i već bio prosvijetljen vjerom. Tjelesno je ozdravljenje samo potvrda za to unutarnje prosvjetljenje.

»Onaj, koji je čučao uz rub ceste, sâm, našao je ponovo smisao života!« (I. Hermann)

U Kristu se ostvaruje pravo spasenje preko osobnog poziva k vjeri. Vjera je ujedno i iskren odgovor na Isusovo djelovanje. Po njoj svi slijepci, grešnici i nevjernici nalaze željeno svjetlo, te odlučno kreću na put spasenja.

»GOSPODIN SPASI NAROD SVOJ«

Nedavno je u jednom interwieu »Time«-u M. B. Gourion, osnivač Izraela, rekao: »Imamo dosta prostora da primimo pet ili šest milijuna Židova. Ne mislim da će svi oni doći i tu se nastaniti ... osim ako dođe Mesija?!«

Ta izjava jasno pokazuje da Izraelci, koji vjeruju, još uvijek očekuju svog spasitelja, Mesiju. Iako su se na Isusu iz Nazareta ispunila sva proročka Pisma, iako je sam Gospodin svojim životom i djelima potvrdio svoje mesijansko poslanje, oni nisu prihvatili »spasenje«, koje im je On donio.

Možda je tome kriva rabino-farizejska koncepcija Mesije. Spasitelj Izraela mora biti veliki vođa svoga naroda, koji će mu pribaviti političku slobodu. Sve će druge narode podjarmiti pod vlast Židova i sve prisiliti da izvršavaju Mojsijev Zakon. On će obnoviti slavno židovsko kraljevstvo iz vremena Davida i Salamona. Jeruzalem će postati središte svijeta, Palestina će biti zemaljski raj ...

Tu dakle nema mjesta »Čovjek boli«, koji svojom mukom i smrću spasava svoj narod i oslobađa ga od grijeha. Tu nema mjesta nebesko kraljevstvo; kraljevstvo ljubavi i istine, pravde i mira, milosti i milosrđa.

Židovi su očekivali samo čovjeka, »Sina Davidova«, kako je izvikivao slijepi Bartimej, a u Isusu Kristu sam je Bog pohodio svoj narod i kao božanski Emanuel ponudio im svoje spasenje i milost svoga kraljevstva.

Nikako nisu mogli shvatiti da je spasenje svijeta najprije Božje djelo. Čovječanstvo je moglo izgubiti Boga, ali se vlastitim silama nikako nije moglo vratiti Bogu. Svojom su krivnjom ispali iz gnijezda topline i sigurnosti Božje, ali su im nedostajala krila, da se natrag vrate. Trebao je doći sam Bog, koji je poput silnog »orla« s nebesa raširio svoja »krila« na Kalvariji, da tako pridigne pale, vrati izgubljene, pribavi milost grešnima, izmiri Boga s čovjekom, poveže nebo sa zemljom.

U Kristu je Isusu sve to postala blažena stvarnost. Zato Crkva kliče: »Gospodin spasi narod svoj! (Jer 31, 7) Ili: »Velika nam djela učini Gospodin: opet smo radosni!«

Mi dakle vjerujemo da je On došao. Kristovo je rođenje i njegov boravak među ljudima središnji događaj cijele povijesti. On daje smisao i pravu vrijednost svemu, što nas okružuje. On je naš Brat i naše spasenje.

Koliko već vremena tako govorimo! Postala nam je prava navika da ističemo, da je Krist Gospodin jedini naš Spasitelj, a da kod toga gotovo ni ne mislimo što te riječi znače i kakvo nam je spasenje On donio. Moralo bi se naime vidjeti na nama i našem životu, da smo doista spašeni, otkupljeni, da doslovno pripadamo Kristu. Plodovi otkupljenja morali bi svjedočiti za Spasitelja i ovom naraštaju. No pogledamo li iskreno ponajprije sami u svoju nutrinju, a onda život oko sebe, onda vidimo da premnogi žive kao da Krist nije ponudio svoje spasenje i otkupljenje.

Kako da to protumačimo?

Najprije treba da naglasimo da »spasenje« nije samo Božje djelo, nego i djelo svakog pojedinog čovjeka. Bog nam je ponudio svoju ruku, koja nas izbavlja, na nama je da je prihvatimo. Bog nam je jasno pokazao put spase-

nja, na nama je da krenemo tim putem. Svojom mukom i smrću na križu Krist nam je pribavio milost otkupljenja. O nama sad ovisi da li ćemo se tom milošću okoristiti i da li će nam ona doista biti na spasenje.

Bog, koji nas je stvorio bez nas, ne može nas bez nas spasiti. U svome spasenju moramo usko surađivati sa samim Bogom i njegovom milošću. Drugog puta nema!

Možda smo kao slijepi Bartimej, koji to ne vidimo. No na nama je da upoznamo Gospodinov prolaz i željni otkupljenja zamolimo: »Isuse, Sine Davidov, smiluj nam se! Daj da progledamo!« Možda je upravo danas sudbonosan taj njegov dolazak. Danas nam se pruža šansa spasenja. Danas, kod ove svete Mise, naš je čas. Sad je više nego ikada prije blizu naše Spasenje! »O kad bi ti znao što je za tvoj mir... Kad bi spoznao čas pohođenja Gospodnjega!«...

Nitko nas dakle ne može dispenzirati od našeg udjela u djelu spasenja i otkupljenja. Bog nam je donio milost spasenja, a mi treba da ga prihvatimo i dovršimo, njime se okoristimo. Stavljeno je nama na volju, da se svakog časa odlučimo za Ljubav ili protiv Nje. Tu se vrši taj najsudbonosniji izbor, o kome ovisi ne samo naša vremenita nego i vječna sudbina. Tu mi snosimo punu odgovornost za svoj život i sve prilike, u kojima nam se Bog približio svojoj milošću.

Isus je kao prvi veliki svećenik i posrednik dovršio svoje djelo. Postavio je most izmirenja i spasenja između nas i Gospodina. Po Njemu, u Njemu i s Njime možemo i mi čuti riječ Gospodnju, koja i nama govori: »Ti si sin moj, danas te rodih...«

Kao što je Krist Gospodin dovršio svoje djelo postavši poslušan sve do smrti na križu, jednako tako i mi moramo, ako ozbiljno želimo svoje spasenje, prihvatiti Božji plan i put, koji nam je Bog doznačio, makar on sve određenije skretao prema Kalvariji.

I mi moramo na sebi osjetiti progonstvo i izgnanstvo poput Židova daleko od prave domovine. Moramo poput slijepog Bartimeja biti željni izbavljenja, da se oslobodimo duhovne sljepoće te progledamo. »Ako smo djeca Božja, onda smo i baštinici: baštinici Božji i subaštinici Kristovi — ako zbilja (kao što jest) trpimo s njim — onda ćemo s njime biti i proslavljeni.« (Rim 8, 16-17)

Učimo se od slijepca iz Evanđelja! Kad je osjetio svoj čas, Milost u Isusu Kristu, stade vikati i nitko ga nije mogao ušutkati. Znao je: sad ili nikada! Isus na njegov vapaj nije mogao ostati gluh. On je naredio, da mu ga dovedu. Bartimej potrča Gospodinu odbacivši svoj stari plašt. Već je u duši progledao i spremio se na put, kojim će odsada poći slijedeći Gospodina.

Odazovimo se! Možda će sutra biti prekasno. Možda nam se milost spasenja više neće dati.

»Timeo Jesum praetereuntem! — Bojim se ako Isus i ovaj puta kraj mene prođe, a ja nisam spoznao čas pohođenja.

Gospodine, ne budi mi sucem, nego Spasiteljem!

TRIDESET PRVA NEDJELJA KROZ GODINU

I ČITANJE: Pnz 6, 2-6

Riječi, koje donosi ovaj odlomak Knjige ponovljenog Zakona, spadaju u tzv. molitveni obrazac, koji se kod Izraela molio triput dnevno, osobito u jutro. Ta je molitva sadržavala tri bitne oznake: vjeru u jednoga Boga, zapovijed ljubavi i sjećanje na Savez s Gospodinom.

Na početku stoji poticaj na strahopočitanje: »Svega vijeka svoga boj se Gospodina, Boga svoga...« No doskora slijedi i ono drugo: mjesto straha neka zauzme ljubav. Svi su ljudi pozvani da svog Stvoritelja uzljube i da mu iz ljubavi služe vršeći njegove zapovijedi. Riječ je dakle o djelotvornoj ljubavi, koja se mora očitovati u cijeloj našoj svakidanjici. Božje zapovijedi nisu neke ograde, koje omeđuju našu slobodu ili samo zabrane, koje nas skučuju. One su zapravo Božje svjetlo na našem životnom putu kako bismo što bolje uočili što je bolje za nas i naše bližnje, poziv nama i onima koji nas okružuju da se oslobodimo svega što skučuje ili zarobljuje našu egzistenciju.

Sve bismo zapovijedi mogli sažeti samo u ovu jednu: Ljubi Gospodina Boga svoga... i svoga bližnjega!« Za nas dakle kršćane ne bi bilo dosta da vjerno obavljamo sve čine bogoštovlja i vršimo ostale svoje dužnosti. Traži se da cijelim svojim bićem, svim sposobnostima svoga uma i srca ljubimo svog Stvoritelja i u Njemu sva njegova stvorenja. Tek se tada može govoriti da smo ispunili Zakon.

I na nama je da se moramo odreći iz ljubavi prema Bogu svih idola, koji nas zarobljuju i kojima služimo. Svatko će lako pronaći ime tih lažnih bogova, kojima robuju. Iz ljubavi prema samoj Ljubavi lako ćemo ih se odreći i uspostaviti ispravnu ljestvicu vrednota.

»Čuj, Izraele«, čuj, kršćanine, što Bog od tebe očekuje! Ljubi Ga djelotvornom ljubavlju i uvijek se sjećaj svega što je Bog za tebe i za sav svijet učinio.

II ČITANJE: Hebr 7, 23-28

Riječ je o vječnom Kristovu svećeništvu. Gospodin je svet, jedini i vječni Svećenik.

Svet! — Svećenici su St. Saveza bili podvrgnuti najprije obrednom čišćenju i tek su se tada mogli pojaviti pred Gospodinom. I oni su bili kao i narod odijeljeni od Boga, koji je apsolutno svet i strašan.

Isus je naprotiv odijeljen od grešnika, uzdignut iznad svih nebesa i samih anđela, jer je nevin i bezgrešan. Kao Svetac Božji može se Bogu približiti bez ikakva straha, čitavim svojim dostojanstvom.

Suvremeni je svećenik to plodniji u svom svećeništvu što je bliži Bogu, što je životom svetiji i pravedniji i što je više sjedinjen s Isusom Kristom, velikim Svećenikom.

Jedini Svećenik. — Brojni su bili svećenici St. Saveza. No sve njihove žrtve i prinosi kao da nisu mogli posve dohvatiti Boga. Što su se oni Njemu

više približavali, to kao da je On pred njima više iščezavao i gubio se u nedohvatnoj daljini. Isus je Krist tu daljinu premostio svojom smrću, jer po toj otkupiteljskoj smrti na križu ulazi u intimu svetišta samoga Boga. Tako postaje velikim Svećenikom. A on je jedini Svećenik, jer je jedinorođeni Sin vječnoga Oca.

Vječni Svećenik. — Žrtve su se St. Saveza ponavljale i nisu bile učinkovite. No Isusovo svećeništvo ne prolazi. On je »uvijek živ da za nas posreduje«. »Ti si svećenik po redu Melkisedekovu!« Po sakramentima ova se vječna žrtva aktualizira u vremenu.

Isus je savršeni Svećenik, jer je žrtvovavši samoga sebe za sve nas prinio vječnom Ocu najsavršeniju Žrtvu. Uzvišenost Njegove žrtve nije toliko u Njegovim mukama i samoj žrtvi, koliko mnogo više u tome što je svoju Žrtvu prinio želeći time ispuniti volju svog nebeskog Oca. Nije bitno u žrtvi što se žrtvuje, nego motiv radi kojega se žrtva prinosi. Isus je jasno rekao: »Oče, ne moja nego tvoja volja neka bude!«

Isus je doista jedini, svet, vječan i najsavršeniji Svećenik!

III ČITANJE: Mk 12, 28b-34

Koja je prva od svih zapovijedi? — O tome se pitanju toliko raspravljalo u židovskoj teologiji. Pismoznanac, »koji nije bio daleko od kraljevstva Božjega«, spomenuto pitanje postavlja Isusu. On ništa ne komplicira, nego pozivajući se na St. Zavjet citira što donosi Knjiga ponovljenog Zakona: »Ljubi Gospodina Boga svojega, svim srcem svojim, svim umom svojim i svom snagom svojom«. Toj prvoj zapovijedi Isus nadodaje: »Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga!« I zaključuje: »Nema druge zapovijedi veće od tih!«

Zapovijed je dakle ljubavi prema Bogu i bližnjemu na prvome mjestu u Zakonu. Ljubav daleko nadvisuje sve obrede i bogoslužje.

Pravo je štovanje Boga ono, koje nam je Isus ostavio: sav je svoj život stavio u službu Božjih planova i nakana; čitava sebe stavio na službu svoje braće ljudi.

Jedino pravi kult, kojim i mi možemo u najvećoj mjeri iskazati svoje štovanje Boga jest, da »prinesemo sebe kao žrtvu živu, svetu i ugodnu Bogu... da se ne prilagođujemo ovome svijetu! Naprotiv ... da mognemo uočavati što je volja Božja: što je dobro, ugodno i savršeno!« (Rim 12, 1-2)

Jedini nam Marko donosi komentar što ga je pismoznanac dao na spomenute dvije zapovijedi. Matej naglašava iznad svega da je ljubav ključ Zakona. Po Marku ljubav je iznad svega, pa čak i iznad bogoštovlja. Čitamo već kod proroka Amosa (5, 21): »Mrzim i prezirem vaše blagdane i nisu mi mile vaše svečanosti. Paljenice kad mi prinosite, prinosnice mi vaše nisu mile, na pričesnice se od ugojenih telaca vaših ne osvrćem...« Zato s pravom govori prorok Samuel kralju Šaulu (1 Sam 15, 22-23): »Znaj, poslušnost je vrednija od najbolje žrtve; pokornost je bolja od ovnujske pretiline«.

Čini se da i mi moramo moliti Gospodina da nam oprosti što u Njegovo ime govorimo o velikim stvarima, a tako ih malo sprovodimo u život.

JEDNO JE LJUBITI BOGA I BLIŽNJEGA

Židovski je Zakonik sadržavao 248 zapovijedi i 365 zabrana. Pravo se nije znalo što je bitno i prvotno, a što nebitno i drugotno u tim odredbama. Radi toga je i postavljeno pitanje: »Koja je zapovijed prva od svih?« Nepoznati je pismoznanac pitao Isusa, što on drži najvažnijim u Zakonu? Da li svakodnevna molitva ili obdržavanje subotnjeg počinka? Da li ljubiti Boga ili one koji su nam najbliži? Ili možda štogod drugo...

Isusov je odgovor jasan: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svim umom svojim i svom snagom svojom!... Druga je: Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga. Nema druge zapovijedi veće od tih!«

Eto što je bitno u Zakonu, što daje smisao religiji i čitavom kršćanskom životu.

Što mi smatramo najvažnijim i najbitnijim u svom kršćanskom životu? Jedni bi možda rekli: »Za mene je najvažnija zapovijed ljubavi prema Bogu. Kad dolazim na sv. Misu, tu sam da slušam Božju riječ. Ne zanima me toliko zalaganje za ljude i veću socijalnu pravdu na svijetu. Ako sam već na sv. Misi želim tada zaboraviti sve svoje svakodnevne probleme i sve zlo o kom svakodnevno slušam preko radija i TV. Više želim slušati o Bogu, nego o čovjeku i njegovim potrebama...«

Drugi će drugačije rezonirati: »Za mene biti kršćanin znači: ljubiti čovjeka i za nj se žrtvovati. Isus nas je konačno učinio svojim primjerom i riječima da moramo ljubiti svoje bližnje i za njih živjeti. U svojoj molitvi želimo obuhvatiti cijeli svijet i sve ljude sa svim njihovim problemima i potrebama; sa svoje strane učiniti sve kako bi među ljudima na svijetu bilo više pravde, mira i ljubavi. Malo bi značilo polaziti u crkvu, a distancirati se od konkretnog svijeta i njegovih problema.

Nama često i naši vjernici, kad vide naše djelovanje, predbace pomanjkanje vjere bilo u Boga bilo u čovjeka, već prema tome kojoj od spomenutih skupina pripadaju. A upravo je protivno istina! Upravo obadvije spomenute zapovijedi zapravo sačinjavaju jednu nedjeljivu cjelinu. Među tim zapovijedima ne može biti oprečnosti. Nemoguće je ljubiti Boga, a ne ljubiti bližnjega ili jednako tako možemo reći: nemoguće je ljubiti bližnjega, ako u isto vrijeme ne ljubimo Boga. Rekla je Edita Stein, mučenica koncetracionog logora za vrijeme II svjetskog rata: »Ljubav prema ljudima mjerilo je ljubavi prema Bogu!« Ona, koja je svakodnevno gledala svu okrutnost i brutalnost rata i podivljalog čovjeka u ratu; koja se svakodnevno susretala sa sotonskom mržnjom kojom su protivnici po njima svakodnevno udarali, rekla je unatoč toga da se naša ljubav prema Bogu najbolje vidi i odrazuje u našoj ljubavi prema ljudima. Shvatila je što je ono najbitnije u kršćanstvu, što je kičma cijelog kršćanskog života.

Naučila je to u školi samoga Gospodina, koji nam je ostavio ne samo spomenute riječi u zapovijedi ljubavi nego i nedostiživ uzor najveće i najsavršenije ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Čitavim je svojim životom, svim svojim djelovanjem, a napose svojom pregorkom mukom i smrću na križu zasvjedo-

čio božansku ljubav prema svom nebeskom Ocu. Govorio je, da je njegova hrana vršiti volju svog nebeskog Oca i činiti ono što je Njemu milo. Nikad nijedno ljudsko srce nije kucalo većom ljubavlju prema Bogu nego što je kucalo Srce samoga Gospodina Isusa kroz sve vrijeme Njegova zemaljskog života. Ako je prema riječima sv. Ireneja svaki čovjek proslava Božja, što ćemo reći za Isusa, koji je u najvećoj mjeri svojim životom proslavio svog nebeskog Oca. Njega u svemu vodi ljubav prema Ocu. Zato Mu je i bio poslušan sve do smrti, smrti na križu ...

No jednako je tako njegovo Srce bilo ispunjeno neusporedivom i nedostižnom ljubavlju prema ljudima. U tom je Srcu bilo mjesta za sve i svakoga. Povlašteno je mjesto rezervirano za umorne i opterećene, za sve one koje je svijet isključio iz svog srca ... Narod je to predobro osjećao i zato je hrlio za njim. U svom oduševljenju čak Ga je htio proglasiti kraljem. Ne samo da je govorio kao nitko prije Njega, nego je hranio gladne, liječio bolesne, ozdravljao gubave, prošao zemljom čineći dobro. Pojavilo se u Njemu doista »čovjekoljublje Boga i Gospodina našega Isusa Krista!«.

Na kraju života Isus poziva sve svoje: »Dao sam vam primjer, da i vi činite kako ja učinih vama!« (Iv 13, 15)

Nisu li dakle obadvije zapovijedi ljubavi zapravo jedna zapovijed?

Kako bi dakle morao izgledati moj konkretni kršćanski život, da odgovara onome, što Bog od mene očekuje?

— Idem na sv. Misu ne zbog toga da zaboravim svoje svakodnevne brige i probleme, da se na čas oslobodim ovog svijeta i tolikih dosadnih i teških ljudi s kojima se danomice susrećem na svakom koraku. Naprotiv i u sv. Misi mislim na sve njih. Posvećujem upravo preko sv. Mise svoju sivu svakidašnjicu i prinosim Bogu sve žrtve koje sam morao podnijeti radi ljudi i njihove nesavršenosti, a možda i zlobe. Upravo tu u crkvi sve više postajem svjestan toga da se ne mogu ni od koga distancirati i da je Bog prisutan u tom svijetu upravo u ljudima, koji znadu biti toliko teški i odbojni. Istina je da toliki nisu slike i prilike Božje, nego prave karikature na kojima se jedva prepoznaje zamrljani trag stvoriteljeve ruke. No ni to nas ne ispričava da ljubimo i takve ljude.

Isus je zamislio zajedništvo kršćana kod stola. Tu kod euharistijskog stola svakonedjeljno susrećemo toliku svoju braću, s kojima moramo biti povezani istinskom ljubavlju, ako ne želimo da Gospodin odbije naš žrtveni dar i vrati nas da se najprije pomirimo s braćom.

Gospodin nas uči da pitanje susreta s Bogom nije toliko stvar osjećaja ili nekog mističnog uzdignuća, nego mnogo više stvar izvršavanja najvažnije i prve zapovijedi u Zakonu, stvar istinske ljubavi.

»Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas i vi ljubite jedan drugoga. Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi znati da ste moji učenici ...« (Iv 13, 34)

Mi Boga ne ljubimo kao neko sakriveno blago u riznici — ponosni smo što ga posjedujemo i što ga možemo brižno čuvati! Boga ljubimo kao svog Oca, koji nas opet u svojoj očinskoj dobroti neprestano upućuje na našu braću, i to ne na neke apstraktne ljude negdje širom svijeta, nego doista na one koji su nam u životu najbliži: s kojima zajedno živimo, možda u istoj kući, u istoj obitelji, na istom radnome mjestu, na istoj dužnosti ... Kadikad

je teško prepoznati prerušenog Krista, koji upravo u tim ljudima očekuje od nas dokaze prave kršćanske ljubavi, ali je nepobitna njegova riječ: »Štogod ste učinili najmanjemu od moje braće, meni ste učinili ... Ili: Što niste najmanjemu od moje braće učinili, meni niste učinili ...« (Mt 25, 31)

Nije dakle dosta vjerovati u Boga i priznavati Ga u svom životu. Naša vjera u Boga mora biti popraćena velikom ljubavlju prema ljudima. Usporedo idu vjera i ljubav, naše ispovjedanje pripadnosti Bogu i djelotvorno kršćanstvo, koje se na nama mora svakodnevno vidjeti. Ljudi ne mogu vidjeti Boga, jer je nevidljiv i nama ljudima nedohvatljiv, ali Ga mogu susresti u nama samima, ako nas ispunja istinska ljubav. Kako bi svijet dobio drugo lice i život postao posve drugačiji, kad bi ljudi koji su daleko od Boga u svojoj subraći ljudima susretali odsjev Božje prisutnosti, Božje dobrote i Božje ljubavi! Možda upravo naš život demantira u najvećoj mjeri naše Vjerovanje. Zbog buke naših djela ljudi ne mogu čuti naše riječi, kojima ih uzalud pokušavamo uvjeriti da Bog postoji i da je zajednički Otac cijelog čovječanstva.

Isus je ljubio ljude i u bezbroj dokaza zasvjedočavao svoju ljubav. No u isto je vrijeme znao čitave noći provesti u molitvi, razgovoru sa svojim nebeskim Ocem. — Gledajmo i mi tako svoje suvremenike. Svako srce gladuje Boga, gladuje ljubavi iskrene i prave. Možda bi upravo po nama, kad bismo živjeli Evanđelje, koje je zapravo Navještaj ljubavi, ovaj svijet mogao postati bogatiji, sretniji i bolji.

BLAGDAN SVIJU SVETIH

Danas je blagdan »golemog mnoštva, koje nitko nije mogao izbrojiti, iz svakog naroda i plemena, puka i jezika. Stoje pred prijestoljem i pred Jaganjcem odjeveni u bijele haljine, i palme u rukama«, napisao je sv. Ivan u knjizi Otkrivenja. Blagdan spašenih! Blagdan tolikih, koji su ovdje živjeli i tu zavrijedili da ih Gospodin nagradi krunom vječne slave u nebesima.

Blagdan je tolike naše braće i sestara, naših rođaka i prijatelja koji pođoše pred nama i sada se nalaze u kući svog nebeskog Oca. Svi su oni došli iz »nevolje velike i opraše haljine svoje i ubijeliše ih u krvi Jaganjčevoj«. Jer su za života vjerovali, sada gledaju Boga licem u lice. Budući da se za života nisu stidjeli svoje vjere, sad se sam Bog nije mogao zastidjeti njih, nego ih je prigrlio kao svoju djecu i uveo u vječni mir. Dionici su slave, koje nijedno oko nije vidjelo, uho čulo niti ljudsko srce osjetilo. A sve je to Bog pripravio onima, koji Njega ljube.

Koje svjetlo današnji blagdan baca na naš životni put? Što nam govore toliki, koji pođoše pred nama?

1. **Jedan je samo posve svet — Gospodin!** — Moramo samima sebi iskreno priznati, da nismo savršeni, nego grešni i slabi. Istina, sv. Pavao rado zove kršćane »svetima«, ali to više zbog udjela u svetosti Onoga, koji je sam svet. U svakoj naime sv. Misi govorimo ili pjevamo tri puta: Svet, svet, svet! Jednako tako molimo: Ti si jedini svet. Ti si jedini Gospodin! Isuse Kriste! U Gospodnjoj molitvi molimo: Sveti se ime tvoje!

Što je dakle svetost?

Beskonačno savršenstvo u svakom pogledu. Prorok je Izaija jednom u viđenju promatrao slavu Božju i bio je posve očaran i zanesen. Spominje da su pred Božjim prijestoljem čak i anđeli zastirali svoja lica i klanjali se tri put uzvišenom i svetom Božjem veličanstvu.

Zato nam je Isus, koji je bio slika i odsjev slave Očeve, govorio:

Jedino Bog je apsolutno savršen, bez i najmanje ljage nesavršenosti, jer u njemu je sva punina božanstva i svetosti. No On je stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku. Tako i na svako Božje stvorenje pada odsjev njegove savršenosti i svetosti. Čovjek je po milosti duhovnog preporođenja posebno posvećen i u Božjim očima svet.

2. **Bog dakle želi da svi budu sveti!** — Božja je želja i Božji plan s čovjekom posvećenje. Čitava nam Biblija govori da je Bog u početku izabrao jedan narod, da od njega učini »narod svetih, kraljevstvo svećenika«. Iz tog se naroda jednog dana rodilo jedno dijete, koje je bilo bezgrešno i sveto odmah od prvog početka svog života. A od nje, Marije iz Nazareta rodio se onaj, koji je začet po Duhu Svetom i koji je nazvan svetim i Sinom Svevišnjega.

Marijina svetost i svetost njezina Sina Isusa Krista posvećena je svima nama ljudima. Oni se pojavljuju među nama — grešnim i jadnim rodom — da po njima svi mi budemo posvećeni i spašeni.

Da nas Isus otkupi, spasi i posveti, trebalo je prije toga iskapiti čašu pregorke muke do dna i u svojoj Krvi stvoriti novi Savez sa svima, koji će »obijeliti svoje haljine u krvi Janjetovoj. Po Isusu Kristu svi smo mi posvećeni, jer nam je On ostavio sakramente kao izvore posvećenja i svetosti. Uronjeni smo u taj božanski život kod svetog krštenja. Tu se kao klica svetosti stavlja u dušu milost, koja se mora dalje razvijati i rasti u duši krštenika, sve do one punine i savršenstva, koje Bog od pojedine duše očekuje.

3. **Svi smo mi grešnici... ali spašeni!** — Svetost nije plod vlastitog nastojanja svakog pojedinog čovjeka. Ne barem u prvom redu. Ona je plod Božje milosti i njezina djelovanja u duši. Od čovjeka se istina traži suradnja s milošću i vjernost Božjim poticajima, jer je pisano: »Bez mene ne možete ništa učiniti!«

Zato su svi sveti spomenik Božje milosti i vidljivi dokaz kako uzvišene i velike stvari čini Gospodin u dušama, koje mu se otvore i predaju. Ona nije monopol nijednog staleža ili društvenog sloja. Svi su jednako pozvani na svetost i savršenost života. Svima Bog daje svoju milost i od svakoga očekuje da se odazove milosti. No upravo je u tome tajna svetosti i savršenstva među ljudima: jedni tu milost prihvaćaju i s njome surađuju, dok je drugi odbijaju i žele živjeti svojim životom mimo Boga i njegovih zapovijedi.

Sveci, koje danas slavimo, bili su ljudi kao i mi. Imali su svojih ljudskih slabosti i pogrešaka kao i mi, no uvijek su nastojali da svoju grešnost pobjeđuju Božjom milošću. Borili su se protiv zla u sebi i oko sebe. Nikad se nisu dali obeshrabriti; nikad se nisu mirili sa zlom. Tu je vrijedila ona prastara i vrlo poznata izreka: »Ljudski je pogriješiti, ali je đavolski u grijehu ustrajati. Anđeoski je dignuti se i grijeha se osloboditi.«

Zato sv. Pavao piše Rimljanima: »Svi su ljudi grešnici, ali su svi spašeni po milosti!« Ne zove nadalje uzalud sv. Katarina Sienska sv. ispovijed »kupelj u Krvi Kristovoj«. Koliki su pali i pogriješili, možda i daleko odlutali i izgubili se, ali su uz pomoć milosti odozgo opet pronašli pravi put i domogli se oproštenja. Raskajanima Bog uvijek oprašta, a izgubljenu djecu uvijek spremno prihvaća u svoj dom, jer je Bog sama ljubav i milosrđe. Zato je Ivan naglasio, da su svi spašeni »oprali svoje haljine u Krvi Janjetovoj«. Svetost se ne postizava vlastitim silama, nego je ona plod milosti i snažnog Božjeg zahvata u duši, koja se Bogu otvori i preda.

4. **Svetost se živi u svakodnevnoj monotoniji života.** — Dok čitamo životopise svetaca, onda smo zadivljeni nad junačkim činima njihova života. Bili su pravi heroji kreposti i svetosti. No to nas u isto vrijeme obeshrabruje i čini malodušnima. Poznavajući sebe gubimo samopouzdanje i volju da krenemo njihovim stopama, jer smo preslabi i obični jadni ljudi.

Kršćanstvo je uvijek imalo velikih svetaca — pravih heroja kreposti i kršćanske savršenosti! Uvijek je bilo i bit će posebno izuzetnih veličina duha, koji su daleko iznad prosjeka običnog života. No ne smijemo zaboraviti da su to izuzeci. Od prosječnog se kršćanina traži da bude »u malom vjeran«, tj. da vjerno izvršava svoje najobičnije svakodnevne dužnosti i obaveze. Zato je s pravom rečeno, da je najkraći put, koji vodi u nebo, put izvršavanja svojih staleških dužnosti. To je ta tzv. siva monotonija običnih svakodnevnih dužnosti, koje valja iz dana u dan, iz godine u godinu vjerno izvršavati gledajući u svemu izvršavanje Božje volje.

Pripovijeda se o Sv. Maloj Tereziji, da je sestra predstojnica prigodom njezine smrti, razmišljala što da kaže o njoj, jer nije za života ništa posebno činila niti se posebno isticala. Barem to ljudima nije bilo poznato. Govorile su

i neke sestre: što se uopće o njoj može reći ili napisati, kad joj je život bio tako banalan i običan?! A ipak, kako su se sve prevarile. »Ljepota je kćeri sionske iznutra!« Bogu ništa nije bilo nepoznato. Ona je sve pa i najmanju dužnost vršila s velikom ljubavlju prema Bogu. Njezin mali put duhovnog djetinjstva doveo ju je do visokog stupnja svetosti. Upravo tako mala i jednostavna snažno djeluje na sve druge, koji žive sličnim životom i kojima je otvoren put do velike svetosti i duhovne savršenosti.

Sveci su ne samo naši uzori, nego i zaštitnici, zagovornici pred Bogom! Neka nam svima izmole milost konačnog spasenja, kako bi se našom smrću povećao broj »velikog mnoštva, koje nitko nije mogao izbrojiti«.

GROBOVI NAM GOVORE!

Kad jesenski vjetar poput vješta guslara preleti preko ogoljelih grana stabala, onda njegova tugaljiva pjesma glasi: Bili smo, cvali smo, uvenuli i više nas nema!

Dok stojimo iznad tih grobnih humaka, koji nam kriju naše mile i drage, čini mi se kao da nam i oni govore istu tugaljivu pjesmu cijele prirode: Bili smo — živjeli smo, cvali smo — prošla je mladost i zrelo doba, uvenuli smo — nadošla je starost i nemoć, i nema nas — umrli smo. Danas smo došli u posjete onima, koje smo ljubili i koji su nas toliko ljubili. Tu smo na groblju — tom gradu ne mrtvih nego živih, da se sjetimo njihova života i boravka među nama, da se za njih pomolimo, da njihove grobove okitimo cvijećem i svijećama te se kao kršćani utješimo vjerom u vječni, neprolazni, prekogrobni život.

Što nam govore grobovi naših dragih pokojnika? — Najprije o prolaznosti svega. Sve na svijetu ima svoje vrijeme, svoj uspon i svoj zenit. Nakon toga malo po malo dolazi zapadanje i suton te konačno smrt. Možda su naši, koji pođoše pred nama, preživjeli i dulji niz životnih godina. Kad gledamo unazad, kako je to sve brzo prošlo! Sve izgleda kao san, koji se rasplinuo u zoru svanuća.

Tu počivaju toliki, koje je smrt povela sa sobom, u njihovim najljepšim godinama: mlađi muževi i žene. Pokopali smo prošle godine čak i mladiće i djevojke, koji su sanjali o životu i gajili tolike nade za budućnost. Preko svega prešla je neumoljiva ruka smrti i stavila je točku na nedovršenu i nedorečenu rečenicu njihova života.

Tu i tamo čak i mali grobovi djece govore o cvijetu, koji je uvenuo i prije nego se pravo rascvao. S koliko su radosti i sreće roditelji očekivali ovo rođenje, a eto, tek što je život započeo, već je bio i dovršen. Smrt je neumoljiva i sve odvodi za sobom. Nitko joj se oprijeti ne može. Nitko je ne može podmititi niti odgoditi njezina dolaska.

S njima nas vežu samo uspomene, vjerujemo lijepe i nezaboravne; tužno sjećanje na minule dane i sreću, koja se više nikad ne vraća ...

Tim razmišljanjem samima sebi zadajemo nove rane i novu bol. Tu same od sebe naviru suze na oči i teško nam je pri srcu, jer je dio našeg života zajedno s našim pokojnicima položen u grob. Za mnoge zajedno s njima zapalo je sunce života i život se pretvorio u muku, nevolju i bol ...

A ipak! Oni nisu mrtvi, nego živi u Gospodinu. Za njih je prestao samo ovozemaljski život, kako bi mogli postati dionici vječnog i neprolaznog života u kraljevstvu Boga, koji je Bog živih, a ne Bog mrtvih.

»Tvojim se vjernima život mijenja, a ne oduzima. I dok se ruši zgrada ovozemaljskog obitavanja, priprema se vječni dom na nebesima«, pjevamo ili molimo u svetim misama za naše pokojnike.

Treba dakle proći kroz vrata smrti da bismo mogli unići u vječni i neprolazni život. Naši su dragi preminuli dovršili svoj zemaljski tijek života.

Za njih je nadošla posljednja životna stanica i oni su sašli sa svog životnog vlaka, da se pojave pred svojim Bogom, koji ih je stvorio ne za rasap i trulež u grobu, nego da budu dionici vječne sreće i blaženstva, koje je pripravljeno za one, koji Boga ljube.

Kad bi danas — što će biti na sudnji dan — naši pokojnici ustali iz svojih grobova, što bi nam oni govorili? Nama, kojima je Bog još uvijek dao vremena i naš život još uvijek teče s premnogim mogućnostima, da se dobro pripravimo za put, »kud za vazda gre se!«

Koju bi nam propovijed izgovorila usta, koja je smrt ušutkala i ona više ne govore jezikom smrtnika? Koja bi bila poruka s drugog svijeta, kad bi Gospodin dozvolio riječ našim preminulima?

Spašeni bi prepuni hvale govorili o Božjoj milosti i dobroti, kojom su spašeni. Govorili bi: isplatilo se vjerovati i po svojoj vjeri živjeti. Isplati se uzeti na sebe pa i najteži križ, jer i on ima svoju konačnu postaju, iza koje dolazi slavno uskrsno jutro. Mnogima se naš život činio ludim i besmislenim. Koliki su nas ruglu izvrgavali gledajući nas kako želimo pod svaku cijenu ostati Bogu vjerni. No u vječnom svjetlu sve dobiva posve drugačiji sjaj. Bog nas je uzeo k sebi i nagradio za našu životnu vjernost. Nikada nećemo moći dosta zahvaliti Bogu za život, koji je bio samo predigra ovom životu, gdje više suza nema niti plača nema ...

Bojimo se, ali sigurno ima tu i onih, koji su sami sebe isključili od blaženstva i vječnoga života, za koji su bili stvoreni. Bog nikoga ne odbacuje niti za uvijek proklinje, tko već za života sam sebe nije ispisao iz Božjega srca te za sebe izabrao život bez Boga. Pakao je samo za one, koji su ga već za života u svojoj duši životom grijeha započeli. U nj dolaze samo oni, koji su svetogrdnim rukama oborili i posljednji branik nad ponorima pakla: Kristov križ s Njegovim raspetim Tijelom. Njegove raširene ruke morale su ih zaustaviti nad ponorom vječnog odbačenja i vječnog mraka. No tužna je mogućnost čovjeka kao slobodnog bića, da zaobiđe i taj zadnji znamen spasenja i oproštenja, te za sebe odabere vječnost bez Boga i njegova blaženstva.

Da je njima ponovo vratiti se u život, kako bi živjeli poput najvećih svetaca i pokornika! No život je neponovljiv. Samo se jednom živi i jednom se umire. Gdje stablo života padne, tu ostane kroz svu vječnost. Neće biti dosta čitava vječnost da uzmognu dosta prokleti svoju ludu pamet i svoj proigrani život. Kako su se lako mogli spasiti, a oni do toga nisu ništa držali.

Svima i svakom tako su lakovjerno povjerovali, a Bogu, koji je jedini Istina i Život uskratili su povjerenje. On za njih nije značio ništa.

Kobne li zablude, koja se više ne da ničim popraviti. Napisao je svojedobno besmrtni Dante na ulazu u pakao: »Napustite svaku nadu vi, koji ovamo dolazite!«

Do nas dopire još jedan glas iz carstva vječnoga života: to je tihi jecaj i plač, molba i prošnja duša, koje nisu dosta čiste i dosta lijepe da mogu sudjelovati na gozbi Jaganjčevoj: duša u čistilištu: »Smilujte se nama barem vi, prijatelji naši!«

Božje je milosrđe stvorilo čistilište, da se tu duše pročiste i priprave za svoj susret s Bogom. Rijetko je tko nakon smrti dosta čist i dosta svet, da bi mogao bez čistilišta u nebo. Svatko moli da se smije pročistiti i pripraviti za taj divan susret sa svojim Stvoriteljem. No upravo tim dušama, a to su

mahom naši najmiliji i najdraži, mi možemo pomoći. Preko barijere groba ide samo molitva i žrtva. Naša zahvalnost za njihov život i njihovo darivanje i služenje nama, dok su živjeli s nama, da nas traži da ih se ne zaboravi. Toliko smo toga od njih primili, a mi ih ukapamo i više na njih ne mislimo, barem ne kao kršćani, koji vjeruju u vječni život i vječnu naplatu onkraj groba.

Molitva a napose sv. Misa, može njima skratiti boravak u čistilištu. Pisano je, da u nebo dolaze samo duše, koje su oprale svoje ljage u Krvi Janjetovoj. Ta se presveta Krv prolijeva na našim novozavjetnim oltarima i teče kao rijeka spasenja preko čistilišta i pere grešne duše. Samo uz cijenu te Krvi, oni će se spasiti i doći u svoj vječni mir i vječnu radost. Kad smo za njih dali služiti svetu Misu? ...

Rječit je govor naših grobova tu na dan mrtvih! Snažna je to propovijed, koja potresa svakog čovjeka, koji u duši nije posve otvrdnuo i okorio. Bolje da je danas poslušamo i promijenimo svoj život, jer bi već sutra moglo biti prekasno.

TRIDESET DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU

Dvije knjige kraljeva često opisuju povijest grijeha nevjere i idolopoklonstva kako izabrana naroda tako i njihovih vođa. Radi toga je Gospodin na različite načine i kažnjavao nevjerni narod. No uvijek je preko svojih proroka podržavao vjeru u dolazak Mesije, koji će ih osloboditi.

Odmah poslije Salamona te političkog i vjerskog raskola u Izraelu pojavljuje se prorok Ilija, koji govori kralju Ahabu: »Živoga mi Gospodina Boga Izraelova, komu služim, neće ovih godina biti ni rose ni kiše, osim na moju zapovijed.« (L Kr 17, 1) I sam je postao žrtvom svoje suše. Zato ga Gospodin šalje udovici iz Sarefte. »Eto ondje sam zapovijedio jednoj udovici da te hrani.« (9)

I ČITANJE: 1 Kr 17, 10-16

Najavljena suša traje tri i po godine. Nastupila je glad i neimaština. Nevolju su najviše osjetile upravo udovice s djecom, za koje se nitko nije brinuo. One su bile prepuštene milosrđu i dobroti svoje rodbine.

Upravo jednoj takvoj, siromašnoj udovici izvan Izraela, poganki iz Sarefte bio je poslan Ilija. Prorok je zamoli malo kruha. Udovica je imala posljednji komadić, kojim je mislila ublažiti glad svog sina i nakon toga umrijeti. Na Ilijinu molbu, iako je bio nepoznat čovjek i stranac, ona velikodušno i ovaj posljednji zalogaj otkida od svojih usta i pruža proroku. Iako poganka, povjerovala je njegovim riječima, da neće ponestati ni brašna niti ulja u njezinim posudama. I tako je bilo, jer je vjerovala i nesebično žrtvovala i ono posljednje što je imala i što bi sama trebala.

Bog takav stav, kad netko unatoč svog krajnjeg siromaštva ima hrabrosti dati i ono posljednje što ima, odobrava i smatra ga dragocjenim. I udovica iz Sarefte bila je nagrađena zbog onoga malo što žrtvovala.

II ČITANJE: Hebr 9, 24-28

Krist je Gospodin svećenik i prinos svoje jedinstvene Žrtve. Darom svoga života očistio nas je od grijeha i omogućio da prinosimo sebe kao žrtvu, svetu i Bogu ugodnu.

Njegova je Žrtva na Kalvariji jedinstvena, jednom samo prinesena. Po njoj su oprošteni grijesi mnogih i tako dana neizmjerna naknada i zadovoljština. Svakom je čovjeku omogućeno spasenje, jer »Krist ponese grijehe mnogih«. Potrebna je njegova velika vjera u Otkupitelja, milosna kupelj svetih sakramenata te nesebična i velikodušna ljubav prema svima, a napose prema onima, kojima je najviše potrebna pomoć i ljubav.

Sada očekujemo Kristov drugi dolazak, kojim će se potpunoma očitovati spasenje, koje je ljudima pribavio svojom Žrtvom na križu. Tada će konačno biti uništeno svako zlo i grijeh, a spašeni će zauzeti mjesta, koja im je Gospodin pripravio.

III ČITANJE: Mk 12, 38-44

Događaj, koji spominje evanđelista dogodio se u sedmici nakon mesijanskog Isusova ulaska u Jeruzalem. Isus je promatrao ljude, koji su dolazili i donosili svoje darove i milostinju u hramsku blagajnu. Tu su pristupali ponosni farizeji i bogataši, koji su darivali velike svote. Kad je zvecnuo njihov novac svatko se ogledao i odao poštovanje darovateljima. No kad je došla neka siromašna udovica, nitko do Isusa jedinoga nije primijetio njezin »dar« — ono posljednje što je imala. »Svi oni zapravo ubaciše od svoga suviška, a ona je od svoje sirotinje ubacila sve što je imala, sav svoj žitak«. (44)

Ona dakle nije dala samo nešto od svoga, nego je prinijela sebe samu. Zato je njezin dar dragocjeniji od svih ostalih darova zajedno. Ona je simbol onih koji se Bogu predaju bez pridržaja.

Istina je da je za Božje kraljevstvo potrebna milost, ali i novac. No nikako ne bismo smjeli prenaglasiti potrebu novca, ili čitavu liturgiju pretvoriti umjesto u evangelizaciju u sabirnu akciju za najrazličitije svrhe. Jednako tako treba naglasiti da vjernici nisu time spašeni, ako daju obilnu milostinju ne živeći po Evanđelju, jer ponajčešće oni daju od svog suviška. Kudikamo je vrednije dati sebe, a onda pored vlastite žrtve i otkidanja od zubiju, lakše ćemo shvatiti i materijalne potrebe suvremene pastorizacije. Glavno da nam srce ne prione i ne prilijepi se odviše uz novac.

Udovičin postupak opominje sve kojima je stavljeno na brigu upravljanje crkvenim novcem, da to čine zajednički, s velikim povjerenjem i kršćanski.

Valjalo bi naglasiti u duhu Evanđelja, da je zapravo samo ono naše, što smo ispravnom nakanom, nesebičnim srcem dali od svoga i potrebnoga još potrebnijima i siromašnijima.

»OD SVOJE SIROTINJE UBACILA JE SVE ŠTO JE IMALA, SAV SVOJ ŽITAK«

Jednog dana — pripovijeda današnje evanđelje — »sjede Isus nasuprot riznici te promatraše kako narod baca sitniš u riznicu. Tu je bilo smješteno trinaest trublji (debla od stabala koja su pridnu bila široka, a na vrhu uska). U njih su se bacali milodari.

Kakav se prizor pružio Isusu i njegovim učenicima? »Mnogi bogataši bacahu mnogo.« Da su pripadali odličnijem i bogatijem sloju društva, vidjelo se po dugim, svečanim haljinama u kojima su pristupali hramu. Kad su ubacili svoj bogati dar, sve je zazvonilo, a prisutni su s poštovanjem pogledali i odali priznanje velikodušnim darivateljima. Izgleda da je njima prijalo dok su ih ljudi promatrali i divili im se. »Nisu oni davali sve što su imali, nego ubaciše od svog suviška.« Zbog novca, što su ga darovali, nisu ni najmanje trpjeli oskudicu ili neimaštinu. Još je i njima preostalo svega u izobilju.

Bili bismo nepravedni kad bismo mislili da njihova milostinja nije imala vrijednosti ili zasluge pred Bogom. No svakako da je kod davanja milostinje mnogo važnije od iznosa koji se daje, duševna dispozicija, nakana s kojom se daje i žrtva koja se kod toga trpi.

Tko daje od svog suviška, zapravo ništa svoga ne daje, jer suvišak i onako pripada siromasima i potrebnima. Konačno sva su dobra, što ih netko posjeduje, dar Božji. Ako njima dariva braću ljude, daruje i razdaje zapravo Božji dar, a nikako ne nešto što bi bilo samo i isključivo njegovo.

Tko nadalje daje radi toga da ga ljudi vide i radi toga hvale »primio je svoju plaću«. Tko daje preko volje, a možda čak i mrmljajući, također gubi zasluge pred Bogom.

Posve je drugačije kad kod darivanja ljubav vodi darovatelja. Ona i najmanji dar čini silno vrijednim, jer se taj dar daje od potrebnog i daje se od srca.

U tom su uzor obadvije udovice iz Liturgijskih čitanja današnje nedjelje.

Pogledajmo najprije udovicu iz Sarefte. U vrijeme velike suše za proroka Ilije vladala je oskudica, skrajnja neimaština i glad na sve strane. U kući udovice u Sarefti bilo još malo brašna i nešto ulja. Sirotica odluči da ispeče posljednji kolačić, pojede ga zajedno sa svojim sinom i potom da umre, jer više hrane nije bilo. U to dolazi nepoznati čovjek, koji ih moli da taj posljednji komad kruha podijeli s njime. Začudo, iako se radi o udovici, koja nije pripadala izabranom narodu, ona u svojoj velikodušnosti podijeli ono posljednje što je imala s prorokom. Napoji ga i nahrani. Tolika ljubav i požrtvovnost nije mogla ostati nenagrađena. U njezinim je ćupovima bilo brašna u izobilju. Ulja također nije ponestalo sve do prve kiše, kako je rekao prorok Ilija.

Nije uzalud kasnije sam Isus govorio s najvećom pohvalom o toj udovici, kojoj se prorok navratio, dok je u Izraelu bilo toliko udovica, kojima prorok nije došao.

Ta je udovica divan uzor svima nama, osobito kad se radi o tome, da imamo oka i srca za tuđu nevolju i bijedu. Morali bismo i mi podijeliti ono

što imamo s potrebnima, a osobito siromasima i nevoljnima. Tko pred njima zatvara vrata ili svoje srce, neka zna da je pred samim Bogom sebe zatvorio i tako se svojom krivnjom lišio božjeg blagoslova i milosti.

Druga udovica, o kojoj govori današnje evanđelje, daje u hramsku riznicu sav svoj žitak. Nije toliko važna svota, koju je ubacila u riznicu, koliko više ono duševno raspoloženje, unutarnja dispozicija, ona dobra volja kojom dariva Boga čak i s onim što bi i njoj samoj dobro došlo. Jasno da je takvo darivanje savršeno i da će ga sam Gospodin obilato nagraditi.

S našim je bogoslužjem spojeno prikupljanje milostinje. Znamo li pravo značenje tih darova, što ih stavljamo na oltar ili u škrabicu?

U prva su kršćanska vremena vjernici donosili za svetu žrtvu darove u naravi. Oni su se skupljali za vrijeme prikazanja i nakon toga stavljali na oltar. Poslije je iz praktičnih razloga to darivanje u naravi zamijenjeno novcem. Prepušteno je predstojniku župne zajednice da prema potrebama i vlastitom nahođenju troši sabrani novac. Jasno je da ga kod svega toga vodi njegova savjest i želja za što većim napretkom župe, kojom upravlja.

Nije potrebno čovjeku dobre volje mnogo govoriti na što sve ne mora misliti jedan upravitelj župe i koliko su upravo i materijalna sredstva potrebna da se župnom zajednicom može što bolje upravljati. Više je potrebno kod samih vjernika probuditi živu svijest pripadnosti jednoj zajednici Kristovih vjernika, zajednici s kojom moramo surađivati i koju moramo pomagati prema svojim mogućnostima i dobroj volji.

Kod svega toga ne bismo nikada smjeli zaboraviti da ono što darivamo i čega se u ime Božje odričemo, neće i ne može biti nenagrađeno. Gospodar svega i Bog, koji je najveći Darivatelj sviju, preobilno će uzvratiti svima, koji su u svojim darovima velikodušni i iskreni.

Ne smijemo nadalje zaboraviti ni to da svojom milostinjom otkupljujemo svoje čistilište. Milostinja iskreno i od srca dana pokriva mnogo grijeha. U njoj je velika moć naknade i zadovoljštine. Vodi je ljubav i radi toga zbog ljubavi po njoj dobivamo oproštenje vremenitih kazni i unaprijed otplaćujemo svoj dug u čistilištu.

U Sv. Pismu nalazimo divnih mjesta, koja nas potiču na milostinju. Tako čitamo o starom Tobiji da je svome sinu dao lijepu opomenu i savjet: »Dijeli milostinju od svoga dobra: kad dijeliš milostinju, neka ti ne bude oko stisnuto. Ne okreći lica od siromaha, pa ni Bog neće okrenuti lica od tebe. Od onoga što imaš i prema tome koliko imaš dijeli milostinju. Imaš li malo, daj malo, ali ne oklijevaj dati milostinju. Jer dobar polog spremaš sebi za potrebe. Udijeljena milostinja oslobađa od smrti i ne dopušta da odeš u mrak. Jer milostinja je mio dar pred licem Svevišnjega.« (Tob 4, 7-11)

Ili na drugome mjestu: »Dajte, pa će vam se dati: dobra, zbijena, stresena i preobilna mjera iskrenut će vam se u skut, jer će vam se mjeriti mjerom kojom mjerite.« (Lk 6, 38)

»Najljepša zahvala za Božje darove jest u tome, da ih dalje drugima dajemo!« (Kard. Faulhaber) Tako ćemo izvršiti zapovijed ljubavi, a sebi »pribaviti neprolazno blago na nebesima gdje se kradljivac ne primiče niti moljac grize!« (Lk 12, 33)

TRIDESET TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU

Crkva, u koju smo u Kristu Isusu svi pozvani i u kojoj po Božjoj milosti postižemo svetost, bit će dovršena tek u nebeskoj slavi, kada dođe vrijeme obnove sviju i kad se s ljudskim rodom u Kristu savršeno obnovi i cijeli svijet, koji je tjesno spojen s čovjekom i po njemu dolazi do svoje svrhe...

Dok dakle ne dođe Gospodin u svom veličanstvu i svi anđeli s njim i dok Mu, kad jednom bude uništena smrt, ne budu podložne sve stvari, neki su od Njegovih učenika putnici na zemlji, neki se — ostavivši ovaj život — čiste, a neki uživaju slavu gledajući jasno trojedinog Boga kakav jest, ipak svi, iako na različitom stupnju i na različiti način učestvujemo u istoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu i pjevamo istu pjesmu slave našemu Bogu.« (Lumen gentium 48)

I ČITANJE: Daniel 12, 1-3

U drugom stoljeću prije Krista Palestina dolazi pod vlast sirskog kralja Antioha Epifana (175-164). Bilo je to vrijeme tjeskobe, vrijeme velikih nevolja i patnji za izraelski narod. Kralj je okrutno progonio sve koji su vjerovali. Premnogi su (braća Makabejci) podnijeli mučeničku smrt za svjedočanstvo svoje vjere i odanosti Gospodinu.

U takvim teškim prilikama nastupa prorok i naviješta Božju riječ. »Ali će i njemu doći kraj i nitko mu neće pomoći!« (Dan 11, 45) Sam će arkanđeo Mihael predvoditi Izrael u Božjim bojevima. On će štititi Božji narod sve do časa kad budu uništeni Božji neprijatelji. U to će vrijeme svi oni, koji budu na životu, biti spaseni od vremenite i vječne smrti, svi oni »koji se nađu zapisani u Knjizi,« tj. vjerni, pobožni, koje Bog takvima prizna. Među takvima se naročito spominju »umnici« — oni, koji su sami bili pravedni i druge učili pravednosti.

S druge strane premnogi »koji snivaju u prahu zemljinu«, koji će se naći mrtvi u vrijeme konačnog razračuna, kada bude imala konačnu riječ Pravda, napose brojne žrtve Antiohove strahovlade, »probudit će se«, tj. uskrsnut će na vječni život. Za uvijek će živjeti u preobraženom tijelu, »kao zvijezde navijeke, u svu vječnost«.

Drugi, grešnici, Božji neprijatelji i neprijatelji izabrana naroda doživjet će sramotu i bit će osuđeni na vječnu gadost.

Daniel ne želi toliko opisati sudbinu odbačenih i osuđenih, nego mnogo više sreću i blaženstvo spašenih. Ovi će »blistati kao sjajni nebeski svod«, poput zvijezda vječna će im biti slava i sjaj.

To, je posljednja poruka nade St. Zavjeta, radosna novost, koju će Isus u svojim propovijedima nadopuniti i usavršiti.

II ČITANJE: Hebr 10, 11-14, 18

Ovim čitanjem završavamo veliku temu o Kristovu svećeništvu. Starozavjetno žrtveno bogoslužje daleko zaostaje za jedinstvenim prinosom, koga će prinijeti sam Krist Gospodin »kao jednu jedincatu žrtvu za grijehe«. Budući da je Kristova Žrtva savršeni prinos, njome će Gospodin zaslužiti da »sjede zdesna Bogu čekajući otad da se dušmani podlože za podnožje njegovim nogama.«

Krist svakog čovjeka pridružuje svome prinosu i tako ujedinjuje s Bogom. S njime će i naši životi biti preobraženi i primit će plodove vječnoga života. »Jedinim prinosom zauvijek usavrši posvećene.«

III ČITANJE: Mk 13, 24-32

Trinaesta glava Markova Evanđelja donosi Gospodinov »eshatološki govor«, u kome se sudbina i propast hrama i Jeruzalema povezuje s posljednjim danima svijeta. Povod je tom govoru pogled na divan jeruzalemski hram. Apostoli mu se dive, a Isus gleda u blizu budućnost. Neće od njega ostati ni kamen na kamenu. No kao što će se to u cijelosti ispuniti, jednako će se tako obistiniti i Gospodinova riječ o svršetku svijeta. Prethodit će ga ratovi, pobune, glad i nevolje velike. No to će biti samo početak svršetka. Doći će do velikih progona i mučenja vjernih, ali oni će uvijek imati nadu, da će konačnu riječ imati pravda, i da će pobijediti Božje kraljevstvo, u kome će svako zlo pa i sama smrt biti pobijeđena. Raspršeni narod bit će ujedinjen i »izabranici« spašeni.

Dolazak »Sina čovječjega na oblacima« pratit će izvjesne kozmičke promjene. Teško možemo reći da je tu govor o sveopćoj svemirskoj kataklizmi. Upotrebljeni su snažni izrazi kozmičkih poremetnji, da se jače istakne važnost dolaska Sina čovječjega, koji će »sabrati svoje izabranike s četiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba«, da prime svoju »plaću« za konačnu vjernost.

Navještaje Gospodinove paruzije kršćanima želi se istaći pogotovo u »vrijeme tjeskobe« da mi kršćani ne živimo u jednoj »utopiji«, nego u nadi, koja će se jednom posve sigurno ostvariti. Bog nam daje sigurnost. Naša je vjera zapravo ta nada. Vjerovati znači nadati se da će postati zbilja ono za što se borimo.

Isus nadalje nije htio istaknuti samo to da će Njegov dolazak biti na koncu vremena. On je već sada tu, u našoj blizini. Već sada, danas tu se sudi. Apostol Ivan ističe da ćemo biti suđeni po ljubavi. Nastojmo dakle s ljubavlju služiti braći u velikoj nadi, da će Gospodin ispuniti svoja obećanja i tako nas pridružiti svojim izabranima u nebeskom Jeruzalemu.

Neka već sada naša imena budu upisana u Knjizi života, onda se ne moramo ničega bojati: ni progona, ni ratova, ni buna niti kozmičkih poremetnji, jer Gospodin dolazi. Nikom nije dano znati »o onom danu i uri«. Radi toga vrijede i tu Gospodinove riječi: »Bdijte, jer ne znate kad će doći gospodar kuće! Bdijte!« (Mk 13, 35-36)

»GOSPODIN ĆE SABRATI SVOJE IZABRANE S ČETIRI VJETRA, S KRAJA ZEMLJE DO NA KRAJ NEBA!« (Ev.)

Vrijeme, u koje je Marko pisao svoje Evanđelje, bilo je vrijeme teških progona. Danomice je gledao kako tisuće umiru u najstrašnijim mukama. Jedina im je bila krivnja što su kršćani. No oni su umirali u čvrstoj vjeri i nadi da će upravo smrću ući u vječni život. Bog je gospodar svakog ljudskog života i cijele povijesti. Njegova će sigurno biti posljednja.

U takvom ozračju opisuje Marko događaje posljednjih dana, epilog povijesti. Istina služi se načinom i bojama St. Zavjeta, ali to ništa ne mijenja na ozbiljnosti onih dana, u koje će svatko osjetiti da je Bog Gospodin i Gospodar čitave ljudske povjesnice. K njemu će i preda Nj doći svako stvorenje, da primi svoju zasluženu nagradu ili kaznu.

Marko govori o teškoj kataklizmi, koja će prethoditi taj Gospodinov dolazak: »Sunce će pomrčati i mjesec neće više svjetliti, a zvijezde će s neba padati i poljuljat će se sile nebeske.«

Te se riječi ne moraju doslovno uzeti, jer on govori i piše jezikom i načinom svoga vremena. Htio je na ljudsku prikazati strahotu posljednjih dana, jer će se doista pomaknuti sile nebeske i na zemlji će zavladati silan strah pred onim što dolazi.

Ljudi su se često svojom nevjerom rugali Bogu i svemu što je Božje. Često je izgledalo kao da je Bog doista šutljivi Bog, koji na sve nepravde i krvoprolića, na sve zlo ovoga svijeta šuti i ne reagira. No jedno su ipak svi zaboravili, da je On vječan i da vrijeme za njega ne predstavlja nikakav problem. Žuri se samo nama ljudima, koji smo »muhe jednog dana« i mi bismo odmah htjeli vidjeti svršetak i pobjedu dobra. K Njemu dolazi sve stvorenje. Čitav se svijet i sve čovječanstvo poput silne rijeke valja prema ponorima vječnosti. Nema nikoga, koji bi se mogao oteti sveopćoj zakonitosti. Bog će suditi svakome stvorenju i cijelom, ljudskom rodu. Dan, u koji će se to zbiti, nije nikome, pa ni anđelima, poznat. Doći će s predznacima kako ih je evanđelista, slijedeći riječi Isusove naznačio; Bit će veliki poremećaj u prirodi; ratovi, potresi, pobune i kojekakva druga zla. No to je tek početak, govori sv. Pismo. Iza toga slijedi ono glavno, što je naznačeno riječima: »Tada će se pojaviti znak Sina Božjega. Ugledat će Sina Čovječjega gdje dolazi na oblacima s velikom moću i slavom...« I odmah Evanđelje napominje: »I sabrat će svoje izabranike s četiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba«.

Anđeoske će trube dignuti iz grobova sve što je tu počivalo čekajući ovaj dolazak Sina Čovječjega. Ustat će svako stvorenje i obući se ponovo u tijelo — istina proslavljeno — i poći pred Suca, koji će cijelom svijetu suditi. Anđeli će gospodnji sabrati to golemo mnoštvo iz svih naroda i plemena, puka i jezika i razdijeliti sav svijet u dva tabora: na tabor dobrih, Sucu s desne i tabor zlih Sucu s lijeve strane. Budući da je za sve vrijeme opredjeljivanja prošlo i da vremena više neće biti, to će i ta razdioba biti definirana i neopoziva. U taj će se tek čas pravo spoznati: tko je zapravo Gospodar povijesti i svega zbivanja na zemlji. Zato napominju svete knjige, da će se na pojavak Suca, koji sa svojim križem dolazi na oblacima, proplakati sva plemena i svi ljudi. Svakome će biti jasno što je Bog učinio za svijet i kako je

svijet odgovorio na svu Božju ljubav. Zbog te ljubavi Bog će svijetu suditi po pravdi.

Bit će to veliki dan utjehe i konačne pobjede svih »izabranih«, koje će Sudac, Sin čovječji nazvati »blaženima« i pozvati ih u kraljevstvo za njih pripravljeno od postanka svijeta.

Tu će stajati mučenici s pobjedničkim palmama u rukama. Sve su muke i trpljenja davno iza njih. Radije su podnosili najteže patnje, progonstva i samu smrt, nego da se iznevjere svome Bogu. Zato će u ovaj veliki dan suda biti nagrađeni vječnim životom.

Njihovi će mučitelji tek sada u očaju i zdvojnosti uvidjeti svoju užasnu zabludu, strahovito zlo i nepravdu, koju su nanosili tolikima, koji su morali trpjeti i umirati, jer su drugačije mislili i svoj život drugačije živjeli.

Gospodin će u taj veliki dan svuda sabrati sa svih krajeva zemlje sve odvažne ispovjedaoce. Oni istina nisu podnijeli tjelesno mučeništvo, ali su ispovijedali svoju vjeru odvažno i čitavim svojim bićem. Možda je kadikad teže podnositi nekrvno mučeništvo čitavog života, nego podnijeti jednom krvno mučeništvo. Nije bilo uzalud. Trebalo je vjerovati i čvrsto se nadati, da je Gospodin onaj, kome je sve poznato i da će ih on nagraditi radi njihove doživotne vjernosti i ustrajnosti u dobru.

Gospodin će sabrati sa svih strana svijeta sve one koji su živjeli kako ih je učila njihova vjera i vjerno slijedili glas savjesti. Možda nisu formalno pripadali Isusovoj Crkvi, ali su joj pripadali krstom želje i tako se i oni spasili u ime Isusovo.

Tko bi mogao opisati to golemo mnoštvo, o kom govori sv. Ivan s otoka Patmosa, koji dolaze pred Jaganjca, jer su oprali svoje haljine u krvi Janjetovoj.

No u isto će se vrijeme sabrati pred vječnim i pravednim Sucem svi oni, koji će kao prokletnici za uvijek biti izručeni đavlu i anđelima njegovim. Oni su sami sebe već davno osudili na vječnost bez Boga i njegova blaženstva. Bog će — jer je pravedan — samo potvrditi ono, što su oni sebi izabrali svojom slobodnom voljom. »Kada Sudac sudit stane, sve će tajne biti znane; sve krivnje pokarane!«

Jedni će kao blaženi i sveti unići u kraljevstvo za njih pripravljeno od postanka svijeta, a drugi će se sunovratiti u oganj neugasivi, gdje crv savjesti ne miruje i muke nikada ne prestaju.

Mi slušamo iz godine u godinu, to Evanđelje. Čini nam se kao da promatramo strašnu dramu, kojoj je sam Bog postavio kulise. On je u isto vrijeme silan režiser, koji će svaku stvar konačno postaviti na svoje mjesto i zadovoljiti pravdi, koja je toliko puta bila pogažena i potisnuta.

No kudikamo je važnije pitanje za svakoga od nas: gdje ćemo se mi, svaki pojedini od nas, naći toga velikog dana? Na koju će stranu nama osobno pokazati anđeli, pred kojima je čitav život svakog od nas kao otvorena knjiga? Tu više ni suze pokajnice neće ništa pomagati, jer je vrijeme opredjeljenja prošlo i više se ne vraća. Nitko nas neće moći zagovoriti ili zaštiti, ako za života nismo u Majci Božjoj i svetima imali svoje zaštitnike i zagovornike...

Gdje ćemo se naći? — Na strani, koju već sada sami sebi svakodnevno odabiremo. Izbor se vječnosti vrši u vremenu. I divno nastavlja o. Leon

Lovrenčić: »Sada visimo između dva duboka ponora: između vječnoga života i vječne smrti; između vječnih radosti i vječnih muka, između vječnog kliktanja i vječnoga plača; između vječnoga svjetla i vječne tame; između vječne ljubavi i vječne mržnje; između vječnog pokoja i vječne agonije; između neba i pakla.

Izbor se dakle vrši u vremenu. Svaki čas i na svakome mjestu. Što ćemo izabrati i zašto se odlučiti? U tom je sva naša veličina i odgovornost! Mi smo okruženi tajnom vječne sreće i vječne nesreće. Tom smo tragikom vječnoga i beskrajnoga prisiljeni da u vremenu gradimo svoju vječnu domovinu.« (Bog i čovjek, Zagreb 1954)

Za što se mi svakodnevno odlučujemo? Ne zaboravimo: nije to za vrijeme nego za cijelu vječnost!

BLAGDAN G. N. ISUSA KRISTA KRALJA SVEGA

»Imamo Gospodina, koji je o sebi rekao, da mu je dana vlast nad svim ljudima. (Iv 17, 2) On je naš kralj. Njegovu prijestolju hite ljudi iz svih klasa, staleža i naroda. K njemu dolaze siromašni i bogati, niski i visoki, neuki i učeni, muževi i žene, gospodari i sluge, starci i mladež, odrasli i djeca. K njemu dolaze Židovi i Grci, Rimljani i Barbari. Jest, tko bi nabrojio sve narode, koji k Njemu dolaze . . .

Čitav je krug zemaljski Krist sebi podložio ne mačem, nego svojim križem. Dok je visio na križu, bio je izvrgnut ruglu i sramoti, a uzvišen na nebeski prijesto svi mu se klanjaju . . .« (sv. Augustin)

I ČITANJE: Dn 7, 13-14

Daniel u 7. glavi opisuje neobičan san, koji je usnio. »Četiri goleme životinje izađoše iz mora, svaka drugačija.« To je simbolički prikaz četiriju velikih kraljevstava onog vremena: Babilona, Medijaca, Perzijanaca i Aleksandrije. Kako im god velika bila moć i sila, sva su ta kraljevstva propala pred Sinom Čovječjim, koji »na oblacima nebeskim dolazi«, tj. s nebeskom slavom.

Sin je Čovječji Isus Krist, koji je kao čovjek proveo tijek svog života na zemlji, okusio svu njegovu gorčinu i težinu sve do sramotne smrti na križu. Natpis šta ga postaviše na križ bila je njegova kraljevska proklamacija, a sam križ prijesto, s koga poče vladati. »On se približi Pradavnome — Gospodinu — . . . Njemu bi predana vlast, čast i kraljevstvo, da mu služe svi narodi, plemena i jezici.«

Kraljevstvo, koje uvodi Sin Čovječji, kraljevstvo je univerzalno i vječno; »nikad propasti neće«.

Kraljevsko ustoličenje Sina Čovječjega uključuje i ustoličenje izabranika Božjeg naroda. Tom kraljevstvu i mi pripadamo. Budemo li vjerno slijedili Krista kroz trpljenje i križ, bit ćemo i dionici njegove slave.

II ČITANJE: Otk 1, 5-8

Gospodinovoj osobi i njegovu djelu pridruženi su svi »vjernici koji izvršuju Njegovo svećeništvo prinošenjem euharistije i primanjem sakramenata, molitvom i zahvaljivanjem, svjedočanstvima svetoga života, samozatajom i djelotvornom ljubavlju.« (Konstitucija o Crkvi, 10) Isus je najveći Svjedok da su se ispunila obećanja dana Davidu. (2 Sam 7, 1; Iz 55, 3-4; Zk 12, 8) On je prvorođenac od mrtvih svojim uskrsnućem. »On je savršena slika Boga nevidljiva, prvorođenac svakog stvorenja.« (Kol 1, 15)

Kad smo jednom oprali svoje ljage i grijehe u Krvi Kristovoj i očistili se od grijeha, postali smo njegovim Kraljevstvom, ili kraljevskim svećeništvom. Zajedno ćemo s Kristom kraljevati nad narodima i pucima te »prinositi duhovne i Bogu ugodne žrtve po Isusu Kristu«. (1 Petr 2, 5)

Kad On dođe s nebeskom slavom i moću, svi će ljudi proplakati, a napose oni, »koji su Ga proboli«, tj. koji Ga nisu prepoznali i prihvatili njegovo milosrdno kraljevstvo.

III ČITANJE: Iv 18, 33b-37

Evanđelje donosi dijalog rimskog upravitelja Pilata i Isusa iz Nazareta. Kao zakoniti sudac morao je suditi »židovskom Kralju«. Znao je dobro da su ga Židovi iz zavisti i zlobe predali u njegove ruke, i da su dosljedno tome svi njihovi tužbeni navodi neistiniti i lažni. Zato je radio na tome da ga sasluša i pusti.

Već samo jedan pogled na »Kralja« trnjem okrunjena, grimizom krvi obavijena, zaogrnuta izlizanom vojničkom kabanicom, s trskom u ruci bilo je dosta da zaključi: takav kralj nije opasan za rimski imperij. U tom mišljenju utvrdio ga je i sam Isus kad mu je rekao: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi moje kraljevstvo bilo od ovoga svijeta, moji bi se vojnici borili da ne budem predan Židovima. Ali kraljevstvo moje nije odavde.«

Ipak On je Kralj! Kralj je čitavog svijeta već od svog utjelovljenja. Anđeo je prigodom navještenja rekao Mariji: »On će vladati nad kućom Jakovljevom dovijeka!« (Lk 1, 33) Mudraci s Istoka dolaze i darivaju Ga kao Kralja. U razgovoru s učenicima uvijek razbija njihova očekivanja zemaljskog kraljevstva. Njegov život kao uskrsnulog i proslavljenog Krista ostaje sakriven u Bogu sve do sudnjeg dana, kad će se objaviti Njegova slava u punom sjaju. Zajedno s Njime bit ćemo proslavljeni i mi, njegova Crkva, jer je i naš život na neki način sakriven s Kristom u Bogu. (Kol 3, 3)

Taj isti Krist nalazi se među nama u svetoj misnoj Žrtvi. Tu je kao ona, koji služi: Uzmite i jedite ... Naučite se »biti od istine« te u ljubavi i iz ljubavi služiti ostaloj braći.

KRALJEVSTVO LJUBAVI PREMA BLIŽNJEMU

Posljednje nedjelje u liturgijskoj godini slavimo blagdan Krista Kralja. Biblijski nam tekstovi jasno govore o kakvom se tu kraljevstvu radi: »Moje kraljevstvo nije od ovoga svijeta!« A ipak Isusovo se kraljevsko dostojanstvo proteže na sav svemir i na sve ljude našega planeta. Ono bi trebalo imati jaki odjek na naš osobni život, zatim na život u obitelji, na javni život kao i na naše zvanje i naše radno mjesto.

Odmah moramo napomenuti da to kraljevstvo niti je Isus kralj u ovozemaljskom smislu riječi. Reći ćemo odmah: On je kralj ljubavi, dobrote, svjetla i oslobođenja od svake tiranije zla i grijeha.

Kralj posebno onih, koji provode život ljubeći bližnjega i nesebično mu služeći. Budući da je sam Gospodin najveća Ljubav, što je ikad živjela na toj našoj zemlji, razumljivo je da je Njegova želja bila ovjekovječiti taj duh ljubavi među ljudima. Trebalo je dakle povezati svijet najčvršćom vezom i od njega učiniti sveto bratstvo u ljubavi i dobrohotnosti. Trebalo je stvoriti veliko zajedništvo ili jedinstvo srdaca, da svi budu jedno, srce i jedna duša. Zato Isus pod kraj svog života toliko naglašava te momente, koji su presudni za osnivanje njegova kraljevstva.

Svaka sila i nasilje bilo je od uvijek tuđe Kristu i njegovoj Crkvi. Kori Petra, koji Ga u Getsemaniju želi oružjem braniti. Zamjera Levijevim sinovima, koji su htjeli da izazove vatru na mjesta koja Ga nisu htjela primiti. Na svu nepravdu i sve uvrede za vrijeme svoje pregorke muke i smrti odgovara čudesnom šutnjom koja zapanjuje. Čak i na izazov da siđe s križa, ako je Bog ili ako je to Božja volja, Isus se ne da izazvati. Šutio je i trpio na svom kraljevskom prijestolju, okrunjen trnovom krunom i obučen u grimiz svoje predragocjene Krvi. Stavili su povrh Njegove glave natpis, i to u tri jezika, da ga svatko prepozna: Isus Nazarećanin, Kralj židovski!

I nesvjesno su postavili njegovu kraljevsku proklamaciju, i ispovjedili veličinu Onoga, koji je visio na drvetu spasenja ...

Sam je postavio vrhovni zakon u svom kraljevstvu poznatim riječima: »Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga. Ako imadnete ljubavi jedan prema drugome, po tom će svi upoznati da ste moji učenici!« (Iv 13, 34-35)

U onaj veliki dan konačnog obračuna sa svijetom i ljudima — govori nam tako opširno sv. Matej u svojoj 25. glavi (31-46), u epilogu povijesti Gospodin će suditi svijet po ljubavi. Razumljivo, jer je ona temeljni zakon u Njegovu kraljevstvu.

Onima, koji su gladne nahranili, žedne napojili, goste primili ... reći će u onaj veliki dan Krist Kralj: »Zaista vam kažem: Meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće ... Dođite blagoslovljeni Oca mojega i primite u posjed kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta!«

No jednako će tako odrešit biti Kralj kraljeva, Krist Gospodin, prema onima, koji nisu imali Njegova duha niti Isusova Srca za svu ljudsku bijedu i nevolju: »Bijah gladan i ne dadoste mi jesti; bijah žedan i ne napojiste me ... Zaista vam kažem ni meni niste učinili koliko niste učinili jednomu

od ovih najmanjih! ... Idite od mene, prokleti u oganj vječni, što je pripravljen đavlu i anđelima njegovim!«

Ljudi misle da dostaje biti kršten ili eventualno kadikad zaviriti u crkvu, da je čovjek podanik Krista Kralja. U Isusovu kraljevstvu vrijednost imaju samo djela, i to djela ljubavi. Netko može biti čist, ali ako ne nosi u čistim rukama dobra djela, i ruke su mu prazne, bit će za uvijek isključen iz Kristova kraljevstva.

Naša mala kraljevstva. — Svatko bi od nas morao biti Isusovo malo kraljevstvo. Ako je istina, što je sam Gospodin jednom rekao, da je Njegovo kraljevstvo iznutra, u dušama, onda je svaka pojedina duša to Njegovo kraljevstvo: »kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira« (predslovlje).

Lako ćemo dakle prepoznati podanike Krista Kralja i vidjeti čija je duša malo Isusovo kraljevstvo: samo ona, koja ljubi istinu i njoj služi; samo ona koja živi u svetosti i milosti te tako postaje vječni stan prisutnoga Boga; samo ona, koja se bori da u svijetu bude više pravde, ljubavi i mira. Po takvima Krist i njegov Duh vlada ne samo u svakoj pojedinoj duši, nego i u drugima, s kojima zajedno živimo.

Drugo malo kraljevstvo, gdje mora vladati Krist Kralj, to su naše obitelji. U srcu svake majke i svakog oca mora biti podignut njegov božanski prijesto, s kojega On vlada nad svim članovima jedne obitelji, sve blagosliva i svima daje svoju milost i blagoslov.

Isusovo je kraljevstvo u obitelji nespojivo s bilo kakvim pomanjkanjem dužne ljubavi i poštovanja svih članova obitelji. To je u pravom smislu riječi mala crkva, u kojoj je kao u svom svetohraništu stalno nazočan sam Bog. Kraljevstvo je to ljubavi, sloge i mira. Ono se stalno pothranjuje zajedničkom obiteljskom molitvom i čestim primanjem svetih sakramenata. Tu se ne čuje nijedna uvredljiva riječ, a kamo li koja ružna psovka ili kletva. Svatko preteče drugoga da mu iskazuje više ljubavi i da bude jedan prema drugome što bolji.

Osim obitelji mi pripadamo i drugim manjim zajednicama, za koje smo po svojoj službi preuzeli odgovornost: to su svi naši bližnji s kojima dolazimo u kontakt i na koje vršimo bilo kakav utjecaj. Nitko ne smije biti izolirani otok, već povezan vezom ljubavi sa svim ljudima dobre volje. Svatko je od nas odgovoran »za jednu malu parcelu čovječanstva«.

Kako mi vršimo svoju kraljevsku vlast nad onima, koji su nam povjereni ili na koje smo navezani bilo kojim drugim vezama osim veze položaja i službe?

Dobro pogledajmo kako se Isus odnosio prema ljudima svog vremena, osobito prema svojim učenicima i svima, s kojima se susretao!

On je uvijek nastupao s velikim poštovanjem za svakoga s kim se bilo gdje susretao. Nikada se nije nametao niti težio za nekom dominacijom nad drugima. Druge je uvijek nagovorio: »Ako hoćeš, dođi i slijedi mene!«

Kad se sreo sa Samarjankom, prihvaća je onakvu, kakva je bila... Kad Ga ljudi u jednom gradu nisu prihvatili, On je mirno pošao u drugo mjesto, gdje je bio bolji prijem...

Isus želi da se k njemu dolazi u punoj slobodi. Njegovo kraljevstvo ne počiva na sili, nego je slično sjemenu, koje najprije klija, zatim izbija na površinu i onda neprimjetno, ali stalno raste. Njegovo se kraljevstvo ne zasniva na moći ili vlasti, nego na temeljnom zakonu služenja i darivanja. Tko želi — naglašavao je u svojim govorima — da bude prvi, neka bude posljednji, a tko želi vladati, neka služi u svoj poniznosti i ljubavi subraći ljudima. No uvijek vrijedi ona stara dobro poznata: »Služiti bližnjima iz ljubavi zaista znači kraljevati.«

Budemo li dakle bdjeli nad tim malim Isusovim kraljevstvima i tu razvijali Isusov duh, bit će to ono najviše što možemo učiniti, da i u tom našem vremenu Krist poraste ne samo u pojedinim dušama, nego i u cijelom svijetu.

»Doći će dan — uvjerava nas sv. Pavao — u koji će Kristovo kraljevstvo doseći svoju puninu. Tada će sam Krist vratiti Bogu Ocu svoje kraljevstvo, tako da Bog bude sve u svima.«

SADRŽAJ

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA 7
»Pazite! Bdijte, jer ne znate kada je čas!« (Ev.) 9
DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA 11
»Početak radosne vijesti o Isusu Kristu Sinu Božjemu« (Evanđelje) . . 13
BLAGDAN BEZGREŠNOG ZAČEĆA BL. D. MARIJE 15
TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA 18
»Tko hoće da ga se čuje, mora vikati!« (G. Grene) 20
ČETVRTA NEDJELJA DOŠAŠĆA 22
BADNJAK 24
BOŽIĆ 26
Polnoćka 26
S pastirima kod jaslica 28
»Došao je k svojima, a oni ga ne primiše« 30
BLAGDAN SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA 33
NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA — SVETA OBITELJ ISUSA, MARIJE, JOSIPA 35
Sv. Obitelj i naše obitelji 37
NOVA GODINA — BLAGDAN SVETE BOGORODICE MARIJE . . . 40
Dan mira 42
DRUGA NEDJELJA PO BOŽIĆU 44
BLAGDAN IMENA ISUSOVA 46
BOGOJAVLJENJE 42
Radosna vijest za sve 51
BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODINOVA 54
ISUSOVO I NAŠE KRŠTENJE 54
DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU 57
Bog poziva svakog čovjeka 59
TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU 62
Isusov program 65
ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU 68
»Isusovo prvo čudo« 71
BLAGDAN GOSPODINOVA PRIKAZANJA U HRAMU 74
Svijećnica 74
PETA NEDJELJA KROZ GODINU 77
Kako je Isus sproveo jedan dan 79
ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU 82
Guba i ljubav 84
SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU 87
»Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!« 89
OSMA NEDJELJA KROZ GODINU 92
Da li zakrpa ili novina života? 94
DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU 97
»Dan Gospodnji« 99
PRVA KORIZMENA NEDJELJA 102
S Bogom ili protiv Boga 104
DRUGA KORIZMENA NEDJELJA 106
Kristovo preobraženje zalog našeg preobraženja 108
TREĆA KORIZMENA NEDJELJA 111
Znak križa 113
BLAGDAN SVETOG JOSIPA 116
Posljednji patrijaha 116

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA 118
Snagom ljubavi protiv sile zla 120
PETA KORIZMENA NEDJELJA 123
»Ako zrno pšenično ... umre, donosi obilat rod!« 125
CVIJETNICA: NEDJELJA MUKE GOSPODNJE 128
»Isus Nazarećanin, kralj židovski!« 130
VELIKI ČETVRTAK 132
VELIKI PETAK 134
NEDJELJA USKRSNUĆA GOSPODNJEGA 136
Gospodin je uskrsnuo! 138
USKRSNI PONEDJELJAK 141
Nadajmo se, pa štogod se zbilo! 141
DRUGA VAZNEMA NEDJELJA 144
»Učenici u strahu od židova zatvorili su vrata« (Ju 20, 19) 146
TREĆA USKRSNA NEDJELJA 148
»Tada im otvori pamet da razumiju pisma!« 150
ČETVRTA VAZMENA NEDJELJA 153
»Ja sam dobri pastir...!« 155
PETA VAZMENA NEDJELJA 158
»Ja sam trs — otac moj vinogradar — vi loze!« 160
ŠESTA VAZMENA NEDJELJA 163
»Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio« 165
UZAŠAŠĆE G. N. ISUSA KRISTA 168
»... I uzašao na nebo ...« 170
SEDMA VAZMENA NEDJELJA 173
»U svijetu — ne od svijeta!« 175
DUHOVI 178
»Vjerujem u Duha Svetoga!« 180
DUHOVSKI PONEDJELJAK 183
»U njemu živimo, mičemo se i jesmo!« 183
BLAGDAN PRESV. TROJSTVA 186
»Vrijeme je da mislimo na Boga« 188
TIJELOVO 191
»Ovo je krv Saveza...« 193
DESETA NEDJELJA KROZ GODINU 195
»I mi vjerujemo i zato govorimo!« 197
JEDANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 199
»Zemlja sama od sebe donosi plod!« 201
BLAGDAN PRESVETOG SRCA ISUSOVA 204
»Gle ovo srce...!« 204
DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 207
»Kako nemate vjere?!... 209
TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 212
Zadnju riječ ima život, a ne smrt! 214
BLAGDAN SV. APOSTOLA PETRA I PAVLA 217
ČETRNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 220
»Rod su odmetnički!« 222
PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 224
Naša je crkva uvijek misijska 226
ŠESNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 229
»Hajdete i vi u osamu... i otpočinite malo!« 231
SEDAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 234
»Bijaše glad u zemlji!« 236
OSAMNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 238
»Nahrani ih kruhom nebeskim!« 240

DEVETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU 242
Dva su stola... 244
DVADESETA NEDJELJA KROZ GODINU 246
»Pomno razmotrite kako živite...« 248
VELIKA GOSPA — UZNESENJE MARIJINO 250
BLAGDAN MARIJINA UZNESENJA 252
DVADESET PRVA NEDJELJA KROZ GODINU 255
»Ja i moj dom služit ćemo Gospodinu!« 257
DVADESET DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU 259
»Vršite zapovijedi Gospodina, Boga svojega« 261
DVADESET TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU 263
»Effata! — Otvori se!« 265
BLAGDAN ROĐENJA BL. DJEVICE MARIJE — MALA GOSPA 268
DVADESET ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU 271
Kome i čemu vjerovati? 273
DVADESET PETA NEDJELJA KROZ GODINU 276
»Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!« 278
DVADESET ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU 280
»Bolje ti je ... ući u život, nego otići u pakao!« 282
DVADESET SEDMA NEDJELJA KROZ GODINU 284
Ženidba kako ju je Bog zamislio 286
DVADESET OSMA NEDJELJA KROZ GODINU 289
»Lakše je devi kroz ušice iglene, nego bogatašu u kraljevstvo Božje« (Ev.) 292
DVADESET DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU 295
Služiti! 297
TRIDESETA NEDJELJA KROZ GODINU 299
»Gospodin spasi narod svoj« 301
TRIDESET PRVA NEDJELJA KROZ GODINU 303
Jedno je ljubiti Boga i bližnjega 305
BLAGDAN SVIJU SVETIH 308
DUŠNI DAN — GROBOVI NAM GOVORE 311
TRIDESET DRUGA NEDJELJA KROZ GODINU 314
»Od svoje sirotinje ubacila je sve što je imala, sav svoj žitak« 316
TRIDESET TREĆA NEDJELJA KROZ GODINU 318
»Gospodin će sabrati svoje izabrane s četiri vjetra, s kraja zemlje do na kraj neba!« (Ev.) 320
BLAGDAN G. N. ISUSA KRISTA KRALJA SVEGA 323
Kraljevstvo ljubavi prema bližnjemu 325

Ovaj drugi svezak misli za homilije svećenika i župnika Ivana Horvata želi također ponizno poslužiti mnogima u razumijevanju Riječi, posebno u liturgiji Euharistije. Treba ga pozdraviti iz više razloga:

što nam pisac ne daje do kraja izrečene misli i gotove formule sa zaključcima, nego nadahnutim razmišljanjem o Riječi pruža mnogovrsnu građu svakome, i propovjedniku i meditantu, da bi mogao sam započeti i nastaviti poniranje mislima i srcem u otajstva Božjeg djela;

što je tekst temeljno biblijski označen i po tome vjenan izvoru Božje istine, siguran vodič;

što ima, osobito u dodatom tematskom razmišljanju, mnogo konkretnih ideja, sugestija, primjena, mogućnosti aktualizacija te je bliz suvremeniku.

Stoga je ovaj tekst upotrebljiv i za nedjeljne mise s mladima, posebno za onakve gdje se liturgija unaprijed priprema, razmatra, gdje ona postaje »moje« razmišljanje o Božjoj riječi. »Stol Riječi« ponuđenim nazmišljanjima može vjernicima i svećenicima postati mnogo bogatiji, a liturgija, posebno euharistijska, više djelo koje se čini nego, kojem se »prisustvuje«.

Dr. Josip Ladika